ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು

ಸಂ: ಡಾ. ಮ.ಗು. ಬಿರಾದಾರ

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು

ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎಂ.ಜಿ. ಬಿರಾದಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಬೆಂಗಳೂರು

HŌLIYA HĀDUGALU - A Collections of Holi Poems
Edited by Prof. M.G. Biradara and Published by
Kannada Pustaka Pradhikara (Kannada Book Authority)
Pampamahakavi Road, Chamarajpet, Bangalore-18

Pages : xxxx+360

ಮೊದಲನೆ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೦

ಮುಖ ಪುಟ : ಕೆ. ಮಕಾಳಿ

ಬೆಲೆ : ರೂ. ೧೦೦-೦೦

ISBN : 81-7713-032-3

ಮುದ್ರಣ :
ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - 10
✆ : 3305820

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಪುಸ್ತಕೋದ್ಯಮದ ಅಭಿವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಅಧಿಕೃತ ಸಂಸ್ಥೆ. ಲೇಖಕ-ಪ್ರಕಾಶಕ-ಮಾರಾಟಗಾರ ಮತ್ತು ಓದುಗರ ನಡುವೆ ಮಧುರ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಓದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಸರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ವರ್ಷ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ಓದುಗರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬಹು ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅರಿವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅತಿಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು.

ಮೇಲಿನ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಜನಪ್ರಿಯ ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲೆ, ಮೂಲಭೂತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಲೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ದೀಪಮಾಲೆ, ಮಕ್ಕಳ ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲೆ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಮಾಲಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ನೂರಾರು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು ಅವು ಜನಮನ್ನಣೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಜಾನಪದ ಮಾಲೆ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೂಲ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವೂ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮವೂ ಆಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವ ಜಾನಪದದ ಗಮನವನ್ನು ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಅದರ ಚಿಂತನೆಗೆ ವಿಶಾಲ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಈ ಮಾಲೆಯ ಮೂಲಕ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೀಗ ಡಾ. ಎಂ.ಜಿ. ಬಿರಾದಾರ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ 'ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು' ಎಂಬ ಕೃತಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಜಾನಪದಾಸಕ್ತರಿಗೆ ಒಂದು ಹರ್ಷದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಡಾ.ಎಂ.ಜಿ. ಬಿರಾದಾರ ಅವರು ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಖ್ಯಾತ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವು ಮೌಲಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಬಹುಕಾಲ ಉಳಿಯುವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡೂ ಪ್ರಕಾರದ ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ವಿದ್ವತ್ತು, ವಿಶೇಷವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ದಟ್ಟವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಶ್ರೀಮಂತ ಅನುಭವ, ಎರಡೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಆಳವಾದ ವ್ಯಾಸಂಗ, ಸೋಪಜ್ಞಶೀಲವಾದ ಒಳನೋಟಗಳು ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತವೆ. ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ, ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಢವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಿರುವ ಈ ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಮ್ಮ ನಿವೃತ್ತಿಯ ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಗಾಢವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅನುರಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರ ಸಂಗ್ರಹ ನೈಪುಣ್ಯ, ಸಂಪಾದನಾ ಪ್ರೌಢಿಮೆ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಚಾತುರ್ಯ, ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಳ ಆವರಣಗಳ ಮತ್ತು ಹೂರಣಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಶೋಧ, ತಮ್ಮ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಹರಿತವಾದ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅವರ ಈ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಬಹು ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ 'ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬ' ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು. ವಿಶಾಲವಾದ ಭರತಖಂಡದ ಎಲ್ಲಾ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಭ್ರಮ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಜರುಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಲೋಕ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಕಾರುಬಾರು ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ. ಗಂಡಸಿಗೇಕೆ ಗೌರಿ ದುಃಖ ಎನ್ನುವಂತೆ ಗಂಡಸರ ಪಾತ್ರ ಆ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಬಲು ಗೌಣ. ಹಬ್ಬಗಳ ಮೇಲಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಈ ಪರಮಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲೆಂದೋ ಏನೋ

ಈ ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪುರುಷ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಹಬ್ಬದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಗಂಡಸಿನ ಉಲ್ಲಾಸ-ಸಂತೋಷ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಹಬ್ಬದ ಮತ್ತೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ, ಮತ ಧರ್ಮಗಳ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸು ಗಿಯಸ್ಸಿನ ಅಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಮತಗಳವರು, ವಯಸ್ಸಿನವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ವರ್ಷಾರಂಭದ ಹಿಗ್ಗಿನ ಬುಗ್ಗೆಯಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಮ್ಹಾಸದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುವ ಈ ಹಬ್ಬ, ಜಗತ್ತಿನ ಮನಮೋಹಕ ಕಾಲಘಟ್ಟವೆನಿಸಿದ ವಸಂತದ ವೈಭವದ ಆಗಮನದ ಮುನ್ಸೂಚನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿಯೇ 'ಕಾಮದಹನ' ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಮದಹನ ಕೇವಲ ಪೌರಾಣಿಕವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕಥೆಯಾಗಿರದೆ, ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನೊಳಗೆ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಜೀವವಿರೋಧಿಯಾದ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ದಹಿಸಿ, ಶಿವಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಅವಾಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನ ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಭಾರಿ ಸಂಭ್ರಮೋತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಭಾವಗಳ ಹೊಸ ಹೊಸ ಹಾಡುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತವಾಗಿ, ಮೈದಳೆದು ಮನುಷ್ಯರ ಜೀವ ಚೈತನ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಧುರವಾದ ಗಾನಮಂಜರಿಯಾಗಿ ಹೊಮ್ಮುತ್ತವೆ. ಈ ಹಾಡುಗಳ ಭಾವ ವೈವಿಧ್ಯ, ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ, ಲಯವೈವಿಧ್ಯ, ಕಲ್ಪನಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಗ ವೈವಿಧ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕುಣಿಸುತ್ತವೆ, ತಣಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ ಹಾಡುಗಳಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಡುಗಳಿವೆ. ಭಾವಗೀತಾತ್ಮಕ ಹಾಡುಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣ ಹಾಡುಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಒಂದೊಂದು ವಿಭಾಗಗಳ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಪೌರಾಣಿಕ - ಸಾಮಾಜಿಕ - ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಮೈದುಂಬಿ ಮಿಡಿಯುತ್ತವೆ, ನುಡಿಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾವ, ಮತ್ತು ರಾಗ ವೈವಿಧ್ಯಗಳು ಒಂದು ಗಂಭೀರ ಶೋಧಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನವೀಯುತ್ತವೆ. ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬದ ಬಹುಮುಖತೆಯ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುವ ಈ ಹಾಡುಗಳು ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿವೆ. ಮೆಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೀವ ತಂತಿಯಿಂದ ಮಧುರಾತಿಮಧುರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮಿಡಿಯಬಲ್ಲ ಅಪಾರ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಾಶಿಯನ್ನು ಅಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮೃದ್ಧ ಜನಪದ ಗಣಿಯ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ದರ್ಶನ ಈ ಸಂಕಲನದಿಂದ ನಮಗೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

ಇಂಥ ದೊಂದು ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳ ನಿಧಿಯನ್ನು ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಶ್ರದ್ಧಾನುರಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಮೌಲಿಕವಾದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಿತ್ರರಾದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಡಾ. ಬಿರಾದಾರ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಜಾನಪದ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಮ್ಮತಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯ ಮಿತ್ರರಿಗೆ, ಇದನ್ನು ತುಂಬಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶಕ್ತಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನನ್ನ ವಿಶೇಷ ನಮನಗಳು.

ದಿನಾಂಕ : 27.6.2000

ಸ್ಥಳ : ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಾ. ಎಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ವಿಷಯದ ಮೊದಲು

ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಿಳಿದು ಹಾಡಿ, ಕುಣಿದ, ನನ್ನ ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮೌಲ್ಯವಿದ್ದುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬಹಳ ಕಾಲಬೇಕಾಯ್ತು. ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಥಮ ಜಾನಪದ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಬಂಧ ಸಾದರ ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. 'ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು' ವಿಷಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರಕಾರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅನಂತರ ಗುಲಬರ್ಗಾದ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾವು 'ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಳು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ, ಪರಿಶೀಲನೆ, ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಯು.ಜಿ.ಸಿ. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದೆವು. ಆಗ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಗೌಡ ಬಿರಾದಾರ ಅವರು 'ಗಯಾನ ಹಾಡು' ಮತ್ತು ಒಂದೆರಡು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು.

ಆಗ ನನ್ನ ಇಬ್ಬರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದ, ಈಗ ಗೋಕಾಕ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಬೆಂಡೀಗೇರಿ ಮತ್ತು ಬಂಕಾಪುರ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜ್‌ನ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಪ್ರೊ. ಬಸವಂತ ಕಲ್ಲಣವರ ಅವರುಗಳು ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಾಡಿಸಿ ಹಲವಾರು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾದರು. ಮೂರನೆಯ ವಿಭಾಗದ ಹಲವಾರು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಬಸಪ್ಪ ಗಣಿಕೊಪ್ಪ ಹಾಡಿ, ಹೋಳಿ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಹಾಡು ಹೇಳಿದವರು ಇಂದಿರುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನಿರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಆಗಾಗ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

೧೯೬೦ರ ಸುಮಾರು ಗುಲಬರ್ಗಾದ ಜಗತ್ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದಂದು ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಮುಂದೆ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಗುರು ಶಾಂತಪ್ಪ ಕೊಳ್ಳೂರ, ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಅವರು ದಿ. ಯಮನಪ್ಪ ದೊಡ್ಡಮನಿ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಹಲವಾರು ಹಾಡಿನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವೆಲ್ಲ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪೌರಾಣಿಕ ಹಾಡುಗಳೇ. ಆದರೇನು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರತಿಗಳು ಜರ್ಜರಿತವಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳು ನಿರುಪಯೋಗವಾದವು.

ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಡುವವರಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡಿದೆ. ದಿ. ಶಿವಶಂಕರೆಪ್ಪ ನಂದ್ಯಾಡ, ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಣ್ಣ ಇನ್ನೀರ್ವ ಹೆಸರು ಈಗ ನೆನಪಿಲ್ಲ. ಇವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದೆ. ದಿ. ಶಿವಶಂಕರೆಪ್ಪ ನಂದ್ಯಾಡ ಅವರು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ, ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನೆರವಾದರು. ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಈಗ ಅವರಿಲ್ಲ. ಗೌರವದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುವೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೂತನ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೀ ರವೀಂದ್ರ ಕರ್ಜಗಿ ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುವೆ. ಇವರು ನನ್ನ ಹುಟ್ಟೂರವರು, ಇವರಿಂದನ್ನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೆ.
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಬೀದಿಗಳಿದು ಹೋಳೀ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಉದಾಹರಿಸಿರುವೆ. ಅವರ ಹಾಡುಗಳೇನಾದರೂ ಇವೆಯೇ? ಎಂದು ರವೀಂದ್ರರನ್ನು ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಕಾಗದದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವನ್ನು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಕತೆಯ ಮೂರು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ತ್ರಿಪದಿಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ಹಾಡುಗಳ ಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಲೇಬೇಕು.

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಡಾ. ಬಿ.ಬಿ. ಬಿರಾದಾರ ಅವರು 'ಬೆತ್ತಲೆ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡು' ಕೃತಿ ಹೊರತಂದಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲುಕ್ತವಾಗದೇ ಉಳಿದ ತ್ರಿಪದಿಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಹಾಡುಗಳೂ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯವೇ ಆದ ಕಾರಣ ಅವು ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಆದರೆ ನನ್ನ ವಯೋಭಿರುಚಿಗೆ ಬೇಡವಾದ ಬತ್ತಲೆ ತ್ರಿಪದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ತ್ರಿಪದಿಗಳ

ಪಾಠಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಾಯ್ತು. ಅವರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುವೆ.

೧೯೭೪ರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನೂರ ನೆರೆಯ ಹಳ್ಳಿ ಗುಣದಾಳದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾದರು. ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸುವೆ.

ನಾನು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ, ವಕ್ತೃಗಳು ಈಗ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಬದುಕಿ ಉಳಿದಿದ್ದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ಮರಿಸುವುದು ನನ್ನ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

೧. ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ದಿ. ಭೀಮನಗೌಡ, ಗು ಬಿರಾದಾರ ಬಬಲೇಶ್ವರ

೨. ದಿ. ಶಿವಶಂಕರಪ್ಪ ನಂದ್ಯಾಳ ಗುಲಬರ್ಗಾ

೩. ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಣ್ಣ ಗುಲಬರ್ಗಾ

೪. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಪ್ಪ, ಬಸಪ್ಪ, ಗಣಿಕೊಪ್ಪ ಮಾರೀಹಾಳ, ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆ.

೫. ಶ್ರೀ ದುರಗಪ್ಪ, ನಿಂಗಪ್ಪ ದಳವಾಯಿ

೬. ಶ್ರೀ ದುಂಡಪ್ಪ ಮಂಗಳಗಟ್ಟಿ ಬೆಂಡೀಗೇರಿ

೭. ಒಕ್ಕುಂದ ಅವರ ಮನೆಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಒದಗಿಸಿದವರು ಶ್ರೀ ಗುರುಪ್ಪ ವೀರಗಂಟೆ ಬೆಂಡಿಗೇರಿ, ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆ.

೮. ದಿ. ಬಸವಂತಪ್ಪ ಬಸಪ್ಪ ಹುಲಿಮನಿ ಹಿರೇಬಾಗೇವಾಡಿ, ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆ ಇವರ ಹಾಡನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಟ್ಟವರು ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಬಿ. ಫಡಗಲ್ಲ.

ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮರೆತು ಉಳಿದಿರಬಹುದಾದ ಇತರರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

- ಮ.ಗು. ಬಿರಾದಾರ್

ಹೋಳೀಹಾಡಂದರ ಸೋಳ್ಯಾರ ಹಾಡಂತ
ಬಾಳುಳ್ಳವರೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಾರೊ। ಹೊಲೆಯರ
ಹೋಳ್ಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟ್ಯಾಳೊ ರತಿದೇವಿ.

ವಿಶೇಷ ಕೃತಜ್ಞತೆ

ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಕಾಲದಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತಲೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಈ ಹೋಳೀ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವ ಚಿಂತೆ - ನನ್ನನ್ನು ಸದಾ ಕಾಡುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ೧೯೯೬ರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು 'ಶುದ್ದ ಪ್ರತಿ ತಯಾರಿಸಿಡಿ ಪ್ರಕಾಶಕರನ್ನು ಹುಡುಕೋಣ' ಎಂದಾಗ ಆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕೃತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟೆ. ಆದರೂ ಕಾಲ ಕೂಡಿ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ೧೯೯೮ರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು, ಡಾ.ಎಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ ಮತ್ತು ಡಾ. ವಿವೇಕ ರೈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ನಿಮಿತ್ತ ಹಂಪಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಈ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ. ಜಾನಪದ ತಜ್ಞರಾದ ಮೂರೂ ಜನ ಈ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದೆವು. ಆಗ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಸ್ನೇಹಿತ ಡಾ. ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡರು, 'ಸೀಮಿತ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ನಂತರ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಪ್ರಕಟಿಸೋಣ' ಎಂದರು. ಸಿದ್ಧವಾಗೇ ಇದ್ದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಅವರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ಪರಿಶೀಲನೆ ಆಯಿತು. ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಗಜಗರ್ಭಕ್ಕೊಂದು ಪರಿಹಾರ ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡರಿಗೆ ನನ್ನ ವಿಶೇಷ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಾರದ ಹಾಡುಗಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರದಿಂದ ಹೊರಗೇ ಉಳಿಯಬಹುದಿತ್ತೇನೋ!

ಅದರಂತೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯರು, ನನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಆದ ಡಾ. ದೇವೇಂದ್ರಕುಮಾರ ಹಕಾರಿ ಅವರು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮರೆಯದೇ ಸ್ಮರಿಸುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಗರಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಅಲೆ ಸೇರಿದಂತಾದರೆ ಅದೇ ಸಾರ್ಥಕ.

ಈ ಕೃತಿ ಸುಂದರ ಆಕೃತಿಯಾಗಿ ಹೊರಬರಲು ಕಾರಣರಾದ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಶಕ್ತಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುವೆ.

- ಮ.ಗು. ಬಿರಾದಾರ್

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಪ್ರಮುಖ ಹಬ್ಬ:

'ಹೋಳಿ' ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಮುಖ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಇದನ್ನು ಭಾರತದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬದ ಹೆಸರು 'ಹೋಳಿ' ಎಂದೇ ಇದ್ದರೂ, ಕೆಲವು ಕಡೆ 'ಹೋಲಿ', 'ಹೋಲಿಕಾ', 'ಕಾಮದಹನ', 'ಹೋಲಿಕಾದಹನ', 'ವಸಂತೋತ್ಸವ' ಹೋಳಿಯ ಹಬ್ಬ ಮೊದಲಾಗಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಹಬ್ಬದ ಉದ್ದೇಶ ಮಾತ್ರ ಒಂದೇ. ಆಚರಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳೂ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇದು ಹಬ್ಬ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ - ವಿಧಾನಗಳಿವೆ. ಇದು ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಂದು ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಹೋಳೀ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಎಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಗೆ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳು. ಒಂದನೆಯದಾಗಿ, ಭಾರತೀಯ ಹಬ್ಬಗಳು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು - ಮಕ್ಕಳ ಹಬ್ಬಗಳು. ಹೋಳಿ ಒಂದು ಮಾತ್ರ, ಗಂಡಸರ ಹಬ್ಬ. ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಕಥೆಯೂ ಇರುವದಾಗಿ ಡಾ. ಗದ್ದಗಿಮಠ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗಾಗ ಬರುವ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು - ಮಕ್ಕಳು ಉಟ್ಟುತೊಟ್ಟು ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡು ಆನಂದ ಪಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಿಡಿವ ಗಂಡಸು ದೇವರಲ್ಲಿ ಮೊರೆ ಇಟ್ಟು ತನಗೂ ಒಂದು ಹಬ್ಬ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡನಂತೆ! ಆಗ ದೇವರು ಈ ಹೋಳೀ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಹಾಡಲು. ಬಣ್ಣ ಆಡಲು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟನಂತೆ! ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಮತ - ಧರ್ಮ ವಯೋಮಾನದವರು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೊಬ್ಬೆ ಅಬ್ಬರದೊಂದಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಎರಚಾಡಿ ಹಲಗೆ ಹೊಡೆದು ಹಾಡಿ ಕುಣಿದು ಆಚರಿಸುವರು. ಬೌದ್ಧರು, ಜೈನರು ಸಹಿತ ಹೋಳಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂರೂ ಆಚರಿಸುವುದುಂಟು.

ಸಂವತ್ಸರದ ಕೊನೆಗೆ, ಅಂದರೆ ಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಈ ಹಬ್ಬ ವಸಂತಾಗಮನದ ಸಂದೇಶವಾಹಕವಾಗಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಳೆಯ ಬಾಳುದುರಿಸಿದ ತರಗೆಲೆ, ರವದಿ, ಹುಲ್ಲು

ಕಸಕಡ್ಡಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಂಟರಗಾಳಿಯ ಕಸಪೊರಕೆಯಿಂದ ಗುಡಿಸಿ, ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿ, ಅಡ್ಡ ಮಳೆಯಿಂದ ಥಳಿ ಹೊಡೆದು, ಮರಬಳ್ಳಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಚಿಗುರು ಮೂಡಿಸಿ, ಹೂಮುಡಿಸಿ, ಮಿಡಿಗಾಯಿಗಳ ಸರಮಾಲೆ ಹಿಡಿದ ಪ್ರಕೃತಿ - ವಸಂತನ ಸ್ವಾಗತದ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಚೈತ್ರದ ಈ ಚೇತನ ಹೂವಿನ ಚೆಲುವಾಗಿ ಹಕ್ಕಿಯ ಉಲಿಯಾಗಿ, ಕೋಗಿಲೆಯ ಜಂಕಾರ, ದುಂಬಿಯ ಝೇಂಕಾರವಾಗಿ ಇಡೀ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ನವನವೋನ್ಮೇಷ ಶಾಲಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಾನವನೂ ತನ್ನ ಹಳೆಯ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಶಿವನಾಗುವ ಚೇತನ ತಳೆವ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದೆಲ್ಲದರ ಸಂಕೇತದ ಆಚರಣೆ ಈ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಹೋಳಿ.

ಹಳೆಯದೆಲ್ಲ, ಹೋಳಿಯ ಈ ಕಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಬೂದಿಯಲ್ಲೇ ಫೀನಿಕ್ಸ್ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ, ಹೊಸ ಬದುಕು ಹುಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಸಂವತ್ಸರ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಂಕೇತದ ಹಬ್ಬವೇ ಯುಗಾದಿ. ಋತು ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ಸತ್ತು ನಾಳೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬರುವ ರೀತಿ ಇದು. ಹಲವು ಜನಪದ ಪಂಡಿತರು, ಅಗ್ನಿ ಪೂಜೆಯ ವಿಧಾನ ಈ ಹೋಳಿ! ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಯಾರು ಏನೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಜನಪದರು ಯಾವ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಳಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಡುತ್ತಾರೆ. 'ಹೊಯ್ಕಂಡ ಬಾಯಿಗೆ ಹೋಳ್ಗಿ ತುಪ್ಪ' ಎಂದು ಹೋಳಿಗೆ ಊಟ ಹೊಡೆದು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಹೋಳೀ ಹುಣ್ಣಿವಿ ಬತ್ತು ಹೋಳಿಗಿ ಮಾಡುದು ಬತ್ತು
ಬೋಳೆಮ್ಮ ತುಪ್ಪ ಕಾಸೂದು ಬತ್ತು! ಎಲ್ಲಾರಿಗಿ
ಹೋಳಬಾಯಿ ಹಿಡಿದ ತುರುಕೂದು ಬತ್ತು

ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತ ಹಲಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೊಯ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೊಯ್ಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಿಯೆ ಉಳಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಶುಭ ಎನಿಸಿದರೆ ಈಗ ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಶುಭ

ಈ ಹೋಳಿಯ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ವರ್ಷದ ಭವಿಷ್ಯ ಮಳೆ - ಬೆಳೆ ಸಮೃದ್ಧ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಜನರಲ್ಲಿದೆ.

'ಹೋಳೀ ಆಡದ ನಾಡು ಹಾಳಾತೊ ಹಳ್ಳಾತೊ
ಗೋಳಾತೊ ಜನರ ಜಿನಗಾಗಿ! ಮಳಿಹೋಗಿ
ಬೀಳಾತೋ ಭೂಮಿ ಬರಗಾಲ!

ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಆಚರಣೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಜನಪದರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ.

ಪೌರಾಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:

ಅವನ ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯ ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ. ಅವನನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಶಿವನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದಾಗ, ಸನ್ಯಾಸಿ ಶಿವನಿಗೆ ಸಂತಾನವಾಗಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿವನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದರಲ್ಲವೆ ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗ ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಆಗ ಗಿರಿಜೆ ಶಿವನೊಲುಮೆಗಾಗಿ ತಪೋನಿರತಳಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಅವನ ತಪೋಭಂಗ ಮಾಡಿ, ಶಿವನಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಲು ಕಾಮನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ, ಎಂದೆಲ್ಲರೂ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ರತಿಯ ಪತಿಯಾದ ಕಾಮನನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಸಿಟ್ಟಿನ ಶಿವನಿಂದ ಏನಾದರೂ ಅನಾಹುತವಾದರೆ ರತಿಯ ಗತಿಯೇನು? ಎಂದೂ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಬಲಿದಾನವಾದರೂ ಆಗಲೆಂದು ಕಾಮ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಶಿವನ ತಪೋಭೂಮಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಮ, ಕಾವಲಿದ್ದ ನಂದಿಯ ಕಣ್ತಪ್ಪಿಸಿ ಗಿರಿಜೆಯ ಜೊತೆ ಒಳನುಸುಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ತಪೋಭಂಗ ಮಾಡಲು ಕಾಮ ತನ್ನ ಪುಷ್ಪಬಾಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಳಮಳಗೊಂಡ ಶಿವ ಕಣ್ತೆರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಎರಡೂ ಕಣ್ತುಂಬ ಗಿರಿಜೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಕಂಡ ಶಿವ ವಿಚಲಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಬದಿಯಲ್ಲೇ ನಿಂತ ಕಾಮನೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಶಿವ ತನ್ನ ಉರಿಗಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆದು ಕಾಮನನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಶಿವ ಗಿರಿಜೆಗೆ ಮನಸೋತು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕುಮಾರ ಸಂಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನಿಂದ ತಾರಕನ ವಧೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರತಿಯ ಗತಿ?

ರತಿ ಪ್ರಲಾಪಿಸುತ್ತ ತನ್ನ ಪತಿ ಕಾಮನನ್ನು ಮರಳಿ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲು ಶಿವನಲ್ಲಿ ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಮರುಕಗೊಂಡ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿಯ ಮಾತುಕೇಳಿ, ಮೊದಲಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಮನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಹೇಳಿ, ಅವನು ಅನಂಗನಾಗಿ ಸದಾ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ವರಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಅಂತೆಯೇ ಅನಂಗನಾದ ಕಾಮ, ಮನಸಿಜನಾಗಿ ಸಕಲ ಜೀವಾತ್ಮರಲ್ಲಿ ಸದಾ ಬದುಕಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಕಾಮದಹನದ ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಕಥೆ. ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕಥೆ ಇರುವುದಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಈ ಕಥೆಯನ್ನೇ ಕಾಳಿದಾಸ ತನ್ನ ಕುಮಾರ ಸಂಭವಕ್ಕೆ, ಹರಿಹರ ತನ್ನ ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಚನ್ನಬಸವ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ.

ಕಾಮದಹನದ ಈ ಘಟನೆಯು ವಸಂತಮಾಸದ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಂದು ನಡೆದ ಕಾರಣ, ವಸಂತನ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಎಂದೂ ಇದನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾಮದಹನದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಈ ದಿನವನ್ನು ಭಾರತದ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಡೆವ ವಸಂತೋತ್ಸವದ ವರ್ಣನೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಣದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ವಸಂತನ ಹುಣ್ಣಿಮೆ 'ಜನಪದ ಹೋಳೀ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯೇ' ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಂದೆ ತಿಳಿಯಲವಕಾಶವಿದೆ.

ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣದೊರೆಯುವ ಇನ್ನೊಂದು ಕಥೆಯ ಕಡೆಗೂ ಕೆಲವರು ಬೆರಳು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೋಲಿಕಾ, ಹೋಳಿ ಎನ್ನುವ ರಕ್ಕಸಿ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ಸೋದರಿ. ಅವಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸುಟ್ಟುಕೊಲ್ಲುವ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಳಂತೆ ಅವಳು ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಕಥೆಯೂ ಈ ಹೋಳಿಗೆ ಮೂಲವೆಂದು ಹೇಳುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಇದು ಹೋಳೀ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಾಯಿತಂತೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಸಂತೋತ್ಸವ 'ಮಾರ್ಗ'ವಾದರೆ, 'ದೇಶಿ'ಯಲ್ಲಿ ಬಸಂತನ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಾಯ್ತು. ಆದೇ 'ಜನಪದದಲ್ಲಿ' ಹೋಳೀ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಾಗಿ ಮೊದಲೇ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತವೇನೋ! ಮುಂದಿನ ವಿವರಣೆಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡುತ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸುವೆ. ಜನಪದ ಶಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ದೇಸಿಗಿಳಿದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಂತಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಕುರಿತು ಜನಪದರಲ್ಲೊಂದು ದಂತ ಕತೆಯೂ ಇದೆ. ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಕಾಮ ಚೆಲುವನಾದರೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ರತಿ ಚೆಲುವೆ. ಈರ್ವರೂ ಸೌಂದರ್ಯದ ಸಾಕಾರ ಮೂರ್ತಿಗಳೆಂಬ ತಿಳಿಕೆ ಜನಪದರದು.

'ಕಾಮಣ್ಣ ನಿನ್ನಂಥ ಚೆಲುವರ್‍ಯಾರ್‍ಯಾರಿಲ್ಲ
ಭೀಮಸೇನನಂಥ ದುರುಳಿಲ್ಲ। ದೇಶದ ಮ್ಯಾಲ
ಸೀತಾದೇವಿಯಂಥ ಗರತಿಲ್ಲ'॥

ಎಂದು ಕಾಮನ ಚೆಲುವನ್ನು ಸಾರುವ ಹಲವಾರು ಹಾಡುಗಳಿವೆ 'ಹುಡುಗೇನ ಕಾಮಣ್ಣಾಗ್ಯಾನ', 'ಹುಡಿಗೇನ ರತಿ ಆಗ್ಯಾಳ' ಎನ್ನುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ.

ಒಮ್ಮೆ ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿ ಓಲಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ಶಿವ- ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು: ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಚೆಲುವರು ಎಂದು ಕೇಳಿದನಂತೆ! ಪಾರ್ವತಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಾಮನೇ ಅಧಿಕ ಚೆಲುವ ಎಂದಳಂತೆ! ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರಪುರುಷನನ್ನು ಚೆಲುವ ಎನ್ನುವ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾತು, ಎಲ್ಲ ಪುರುಷರಂತೆ ಶಿವನಿಗೂ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈರ್ವರಿಗೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಾದ ಬೆಳೆದು ಶಿವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತಂತೆ. ಹೆಂಡತಿ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಾಗದ ಶಿವ, ಪಾಪ ಕಾಮನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಂಡು ಉರಿಗಣ್ಣು ತೆರೆದು ಕಾಮನನ್ನೇ ಸುಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟನಂತೆ!

'ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುತ ಶಿವನು ಬಿಟ್ಟಾನ ಉರಿಗಣ್ಣು
ಸುಟ್ಟು ಬೂದ್ಯಾದ ಕಾಮಣ್ಣ। ರತಿದೇವಿ
ಹೊಟ್ಟೆ ಬಡಕೊಂಡ ಅಳತಾಳ'

ಹೊಟ್ಟೆ ಬಡಕೊಂಡು ಗೋಳಾಡುವ ನಿರಪರಾಧಿ ರತಿಯ ಗತಿ ಕಂಡು ಸಭೆಯ ಜನರೆಲ್ಲ ಗೋಳಾಡಿದರಂತೆ. ರತಿಯ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಾನೇ ಕಾರಣಳೆಂದು ತಿಳಿದ ಪಾರ್ವತಿ ಕಣ್ಣೀರಿಡತೊಡಗಿದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣೀರು ಕಂಡ ಶಿವನಿಗೆ ಮರುಕ ಬಂದು ಹೆಂಡತಿಯ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ರತಿ ದೇವಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಲು,

'ಹೊರಳಾಡಿ ಅಳಬ್ಯಾಡ ಉರದ್ಹೋದ ಕಾಮಣ್ಣ
ಕರದಾಗ ಬರುವ ರತಿದೇವಿ! ಮನದಾಗ
ಇರತಾನ ಕಾಮ ನೆನದಾಗ'

ಎಂದು ಅನಂಗಕಾಮ ಮನಸಿಜನಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿದನಂತೆ.

ಪುರಾಣ ಕಥೆಯ ಕಾಮದಹನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಇದೆ; ಆದರೆ ಜನಪದ ಕಥೆಯ ಈ ನಿರಪರಾಧಿ ಕಾಮ ಗಂಡ- ಹೆಂಡಿರ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ಬಲಿಪಶುವಾದ. ಇಂದೂ ಜನಪದದಲ್ಲಿ, ಅಂತಸ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ದರ್ಪಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯ ಬಲಿಯಾಗುವ ಅಸಹಾಯಕ ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ ಕಾಮ.

ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪೂರಕವಾಗಿ ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ಮೊದಲ ಹಾಡು 'ಹೋಳೀ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಮೂಲಕಥೆ ಹಾಡನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜನಪದ ಆಚರಣೆಯ ಹೋಳಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ವಿವರ ಅದರಲ್ಲಿದೆ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಅದನ್ನಿಲ್ಲಿ ಅವಲೋಕಿಸ ಬಹುದಾಗಿದೆ.

'... ರತಿಯ ಪ್ರಲಾಪವನ್ನು ಕಂಡು ಮನಕರಗಿದ ಶಿವ... ಹೋಗಿರಿ, ನಿನ್ನ ಪತಿ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿನಿಂದಾಗಿ ನೀವಿರ್ವರೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವಿರಿ. ನಿನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ನೀನು ಹೊಲೆಯರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ವೇಶ್ಯೆಯಾಗುವಿ. ಆಗ ಮತ್ತೆ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸಮಾಗಮವಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಹರಸಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದರಂತೆ ಕಾಮಣ್ಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಲದ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟನ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ, ರತಿ ಹೊಲೆಗುಲದ ಚಂದಣ್ಣನ ಮಗಳಾಗಿ ಜನ್ಮ ತಳೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ 'ಹೋಳಿ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾರೆ. ರತಿಯೂ 'ಹೋಳಿ' ಆದಾಗ ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯ ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದೇ ಬೇಡ. ಈರ್ವರೂ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕಾಮ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಹೋಳಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮೊದಲು ನೋಟದಲ್ಲೇ ಮೋಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ವೇಶ್ಯೆಯಾದ ಅವಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವವ ಅವಳ ತಂದೆ ಚಂದಪ್ಪ. ಬಿಂದಿಗೆ ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಂದು ಕೂಡಲು ಕಾಮನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕಾಮ ತನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಬಿಂದಿಗೆ ಹೊನ್ನ ಕಳವು ಮಾಡಿ ತಂದು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಳಿಯನ್ನು ಕೂಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ನಿತ್ಯ ಅಷ್ಟು ಹೊನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು? ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಕಾಮನ ಈ ಪ್ರೇಮ ವ್ಯವಹಾರ ಬೈಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜ ಸಿಡಿದೇಳುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟನನ್ನು ಕರೆದು ಛೀಮಾರಿ ಹಾಕುವುದಲ್ಲದೆ, ಕುಲದಿಂದ ಹೊರಹಾಕುವ ಹೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿ, ಮಗನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಮಗ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಸತ್ತನೆಂದು ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ! ನೆಲೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೂಳು - ನೀರಿಗೂ ಗತಿ ಇಲ್ಲದೆ,

ಕಾಮ ಗೆಳೆಯರ ಮನೆ - ಮನೆ ಅಲೆದುಂಡು ಆಸರೆ ಪಡೆದು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಬದುಕಿರಲು ಸಾಧ್ಯ? ಅದರಲ್ಲಿ ಹೋಳಿಯ ವಿರಹದಲ್ಲಿ ಹುಚ್ಚನಾಗಿ ಮಮ್ಮಲ ಮರಗುತ್ತಾನೆ. ಸರಿಯಾದ ಊಟ, ನಿದ್ರೆ ಇಲ್ಲದೇ, ರೋಗಗ್ರಸ್ಥನಾಗಿ ಬೀದಿಯ ಒಂದು ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಾನೆ. ಸ್ನೇಹಿತರ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಇದ್ದೀತು! ಸಮಾಜದ ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೊಳಗಾದ ಕಾಮ, ಬಸಂತನ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ದಿನ ನರನರಳಿ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದಾಗಿನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಸತ್ತಾಗಿನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾತ್ರ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಕಾಮನ ಶವಸಂಸ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾರೂ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನುಳಿದ ಸಮಾಜದವರು ಸಂಸ್ಕಾರದ ವಿಧಿ - ವಿಧಾನ ಅರಿಯದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಮರುಕ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಜಾತಿ - ಧರ್ಮಗಳಿರದ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಇದು ಬಿಡಲಾಗದ ಕರ್ಮ. ಅವರೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಶವಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕುಳ್ಳು-ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋದರೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರ ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ, ಊರ ಹೊರಗಿನ ದಡ್ಡಿ, ಹಿತ್ತಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟ ಕುಳ್ಳು - ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ತುಡುಗು ಮಾಡಿ ತರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಕಿಚ್ಚು ಕೊಡಲು ಬೇಕಾದ ಬೆಂಕಿಯದು! ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕೂಡಿದ ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಹೊಲಗೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ; ಅದೂ ಹೋಳಿಯ ವಿರಹದಲ್ಲಿ ಸತ್ತುದರಿಂದ ಅವಳ ಮನೆಯ ಬೆಂಕಿಯನ್ನೇ ತರಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೋಧ ಒಡ್ಡುತ್ತಾರೆ. ಭಾವಪರವಶರಾದ ತರುಣರು ಹೋರಾಡಿ ಬೆಂಕಿಯಷ್ಟನ್ನೇ ಅಲ್ಲ, ಕಾಮನ ಪ್ರೇಯಸಿ ಹೋಳಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದು ಕಾಮನ ಜೊತೆಗೆ ದಹನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ! ಹಲಗೆ ವಾದ್ಯ, ಹೊಯ್ಕೊಳ್ಳುವುದು, ಕಾಮನ ಅಗಲಿಕೆಯ ದುಃಖ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ ಸಮಾಜ ಕುರಿತ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಜನಪದ ಹೋಳಿಯ ಮೂಲ ಕಥೆಯ ಹಾಡಿನ ಆಶಯ.

ಬಾಳ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಗೆಳೆಯ
ಹೋಳಿಯಿಂದ ಸತ್ತನೆಂದು
ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು
....

ಹೀಗೆ ಸತ್ತ ಕಾಮನ ಜೊತೆ ಜೀವಂತ ಹೋಳಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಬಸಂತನ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಹೋಗಿ ಹೋಳೀ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಾಯ್ತು. ಅಪರೂಪದ ಈ ಜನಪದ ದುರಂತ ಕಥೆಯ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಪರಿಶೀಲನಾರ್ಹ. ಕವಿ ಪುರಾಣದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ, ಕಾಮ - ರತಿಯರಿಗೆ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಹರನ ರಗಳೆ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಮರುಹುಟ್ಟು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಜಾನಪದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವರೂಪ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಮೊದಲ ನೋಟದಲ್ಲೇ

ಹೋಳಿಗೆ ಮಾರುಹೋದ ಮಾರ, ಕಂಗಾಲಾಗುತ್ತಾನೆ. ಗಣಿಕೆ ಹೋಳಿಗೆ, ತನ್ನ ಕಾಮ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಬಿಂದಿಗೆ ಹೊನ್ನ ಕಳವು ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಕಾಮಾಂಧನ ನೈಜ ಸ್ವಭಾವವನ್ನೇ ಇದು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಕುಲದ ಕೋಟೆ ಬಹಳ ಭದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಕರುಳಿನ ಎಳೆಗಿಂತ ಸಮಾಜದ ರೀತಿ - ನೀತಿಯ ಹಗ್ಗ ಬಹಳ ಬಂಧುರ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ, ಬದುಕಿದ್ದ ಮಗನ ಕರ್ಮ ಮಾಡಬೇಕಾಯ್ತು! ಕಾಮ ಬದುಕಿದ್ದೂ ತನ್ನವರಿಗೆ ಸತ್ತಿರಬೇಕಾಯ್ತು. ಹೋಳಿ ಹೆಣ್ಣು, ಅವಳಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಏನೇ ಇರಲಿ ಕಾಮ ಸತ್ತುದು ಮಾತ್ರ ಹೋಳಿಯ ವಿರಹದ ಉರಿಯಲ್ಲಿ. ಹೋಳಿ ಸತ್ತುದು ಅಲೌಕಿಕ ತರುಣಪ್ರೇಮದ ಭಾವಾವೇಶದ ದುಡುಕಿನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ. ಹೋಳಿಗಾಗಿ ಹಲುಬಿ ಸತ್ತ ಕಾಮನ ಆತ್ಮ ಸಂತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಹೋಳಿಯನ್ನು ಅವನ ಜೊತೆ ಸುಟ್ಟರು. ಇಲ್ಲಿ ಸತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಚಾರವೂ ಇದ್ದಂತಿದೆ. ಪ್ರೇಮಿ ಕಾಮನನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ಅವನ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಬಾಯಿ ವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸುತ್ತ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ನೆರವೇರಿಸಿದರು.

ಇಲ್ಲಿಯ ತರುಣರಲ್ಲಿ ಕಾಮನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ದುಃಖಕ್ಕಿಂತ, ಅವನನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇಡಿನ ವಿಜಯೋತ್ಸಾಹ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಕಾಮನ ಬೂದಿಯೋಕುಳಿ, ಬಣ್ಣದೋಕುಳಿ, ಆಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ ಕಾಮನನ್ನು ಬಣ್ಣದಿಂದ, ಹಾಡಿನಿಂದ, ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದವರಿಗೂ ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿ ಅವರನ್ನು ಕಾಮನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದು ಕಾಮನ ಹಬ್ಬ. ತರುಣರು, ಸೂಳೆಯರಿಗೆ, ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿ, ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ನಲಿದಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಮಡಿ, ಮೈಲಿಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಜಾತಿ - ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಮಾಜ ವಿರೋಧಿಗಳಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಮ ಭಾವ - ಬಣ್ಣದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಸಾರುತ್ತಾರೆ.

ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಈಗ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹೋಳೀ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಈ ಕಥೆಯೇ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ ಎನ್ನುವಂತಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಾದರಿಯ ಕಥೆಗಳಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ. ಇಂದಿನ ಹೋಳಿಯ ಆಚರಣೆಯ ಎಲ್ಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಹಾಡಿನ ಕಥೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನಕರ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಬಸಂತನ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಹೋಗಿ ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಾದುದಕ್ಕೂ, ಕಾಮದಹನಕ್ಕೆ ಹೋಲಗೇರಿಯದೇ ಬೆಂಕಿಯಾಕೆ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕಾಮನನ್ನು ಸುಡಲು ಕುಳ್ಳು - ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವುದು, ತುಡುಗು ಮಾಡಿ ತರುವುದು, ಹಲಗೆ ಹೊಡೆದು ಹೊಯ್ಕೊಳುವುದು, ಅಶ್ಲೀಲ ಹಾಡು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕಾಮನನ್ನು ಸುಡುವ

ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಗೌಪ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸಮಾಜಕ್ಕಂಜಿ ಮಾಡಿದ ಕ್ರಿಯಾಕರ್ಮದ ಪ್ರತೀಕವೇನೊ!

ಜನಪದರಿಗೆ ತಮ್ಮವೇ ಆದ ಕಲ್ಪನೆ, ರೂಢಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವೇ ಬೆಳೆದು ಪಂಡಿತರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಶಾಸ್ತ್ರಗಳಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಕಾಮನನ್ನು ಉರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಸುಟ್ಟ ಕಥೆ ಕೇವಲ ಓದು-ಬರಹ ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಮದಹನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಇಂದಿನ ಹೋಳಿಯ ಆಚರಣೆಯ ರೂಢಿಗೆ, ಕಾಮ - ಹೋಳಿಯರ ಈ ದುರಂತದ ಕಥೆಯೇ ಮೂಲವಾಗಿರುವ ಸಂಭವವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಆದರೆ ಈ ಜಾನಪದ ಕವಿ, ಇದೊಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ದುರಂತ ಕಥೆ ಮಾತ್ರ ಆಗಬಾರದೆಂದು ಅದನ್ನು ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ತಳಕು ಹಾಕಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂಜ್ಯತೆ ತಂದುಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಂತಿದೆ.

ಜನಪದ ಕಥೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳೇ ಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಆಕರವೆನ್ನುವುದು 'ಪುರಾಣ ಮೂಲ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ' ಆಗಿದೆ. ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾದ ಜನಪದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆದು ಅವಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಡುವ, ಜನಪದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸುವ ಹೊಸ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಯುತರಾದ ಕಾರ್ನಾಡ ಮತ್ತು ಕಂಬಾರರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ವಸ್ತು - ತಂತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಕರ್ಷಕವೆನಿಸಿ ಅವು ಮೌಲಿಕ ಕೃತಿಗಳೆನಿಸಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆರಂಭವಾದದ್ದು ಜನಪದ ಕವಿಗಳಿಂದಲೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮೂಲ ಹೋಳಿಯ ಕಥೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ಮನಗಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ನೈಪುಣ್ಯ ಪಡೆದ ಹಲವು ಜನಪದ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವರ ಪುರಾಣ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಲೌಕಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನುಭವ, ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರತಿಭೆಗಳು ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯವೆನ್ನಲಾಗದು.

ಆಚರಣೆಯ ವಿಧಾನ:

ಹೋಳಿಯ ಆಚರಣೆ ಭಾರತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಆಚರಣೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನಿಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮನಕಟ್ಟೆ ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕಾಮನಕಟ್ಟೆ ಎಂಬ ಓಣಿ ಇದೆ. ಹಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮನಕಟ್ಟೆ ಹೆಸರಿನ ಓಣಿಗಳಿವೆ. (ಕಾಮ ಸತ್ತುದು) ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದ ಆರಂಭ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ತರುವಾಯ ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಆರಂಭ. ಓಣಿ ಓಣಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತಗ್ಗುಗಳನ್ನು ತೋಡಿ (ಕಾಮಣ್ಣನ ಕುಣಿ) ನಿತ್ಯ ಸಂಜೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟೀ (ಹಣ) ಕೂಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಈಗ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಮೊದಮೊದಲು 'ಕಾಮನಮಾಸೆ'ಯ ಹೊಲಗಳೇ ಇದ್ದವಂತೆ! ಈ ಹಬ್ಬದ ಖರ್ಚು - ವೆಚ್ಚ ಈ

ಹೊಲ ಉಣ್ಣುವವರೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಬರಬರುತ್ತ ಈ 'ಮಾನಿ'ಗಳು ಮುಳುಗಿ ಹೋದವು. ಮೊದಮೊದಲು 'ಸರಕಾರ ಕಾಮ' ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ, ಅನಂತರ 'ದೈವದಕಾಮ'ನನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸ ಹತ್ತಿದರು. ಆಮೇಲೆ 'ಓಣಿಯ ಕಾಮ' ಈಗ ಓಣಿ ಓಣಿಗೆ ಕಾಮಣ್ಣಗಳು. ಆಗ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲಗೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಾರುವವರಿಗೆ, ಸುಗ್ಗಿ. ಅಂಗೈ ಅಗಲದಿಂದ ಮೊಳಉದ್ದಗಲದ ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಮನೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ಹಲಗೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಿಟ್ಟಲ್ಹಗೆಯಿಂದ ಕಣಿ ಹಲಗೆಯವರೆಗಿನ ಹಲಗೆಗಳ ಸಪ್ಪಳ ಎಂಟ್ಹತ್ತು ದಿನ ಊರ ತುಂಬ ಕೇಸರ ಬಾಸರ! ಅವರು ಬಾರಿಸಿದ್ದೇ ಗತ್ತು, ಅದು ನುಡಿದದ್ದೇ ನಾದ. ಹಲಗೆ ಬಾರಿಸಲು ಒಂದೇ ಗುಣಿ ಸಾಕು. ಹಲಗೆ ಬಾರಿಸುವುದು, ಮೇಲೆ ಬಾಯಿ ಬಾರಿಸುವುದು, ಹೊಯ್ಕಾಳ್ಳುವುದು. ಅಂದರೆ ಕಾಮನ ಪೂಜಾ ಮಂತ್ರವಿದ್ದಂತೆ! ಜಾತಿ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹಲಗೆ ಹೊಡೆವ ಕಾಲವಿದು.

ಮೂರು ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತು ಹಿತ್ತಲಿನಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ಊರ ಹೊರಗಿನ ದಡ್ಡಿಯಿಂದ, ಜನ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟ ಕುಳ್ಳು - ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ತುಡುಗು ಮಾಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ತೊಲೆ, ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ, ಮನೆಯ ಹೊರಗಿನ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಾಮಾನು ಕಳವು ಮಾಡಿ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಇವರ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಸ್ತು ಎಷ್ಟೇ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದೇ ಇರಲಿ ಅದನ್ನೂ ಅದರ ಮಾಲೀಕರು ತಿರುಗಿ ಒಯ್ಯಬಾರದಂತೆ!

ಹುಣ್ಣಿಮೆ ದಿನ ಆಳೆತ್ತರದ ಕಾಮಣ್ಣನ ಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ರತಿಯನ್ನು ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡ್ರಿಸುವ ರೂಢಿಯೂ ಇತ್ತು. ಕಾಮನ ಕೈಗೆ ಖಡ್ಗ, ಢಾಲು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಮ ಪ್ರಚೋದನೆಯ ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿಯ ಹೂವಿನ ಗಣೆಯನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬೇವಿನ ಹೂವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪೂಜೆ ನೈವೇದ್ಯಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಂಜೆ ಹಿಂಡುಗಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಲಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ
ಕಾಮ ಸತ್ತಾನಂತ ಭೀಮ ಬೋರ್ಯಾಡತಾನ
ಮನಿಗ್ಯೆದು ಕುಳ್ಳ ಕೊಡಿರೆವ್ವ! ಕಾಮಣ್ಣನ
ಚೆಂದಾಗಿ ಕಿಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕು

ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತಾ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳ್ಳು - ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದು ಕಾಮನನ್ನು ಸುಡುವವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಳ್ಳತನ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಓಣಿಯ ವಿಸ್ತಾರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾಮದಹನಕ್ಕೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಕುಳ್ಳ ಬಾನಬಟ್ಟಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಟ್ಟ ನಡುವೆ ಒಂದು ಜಾಡಲ ಗಿಡದ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಹೋಳಿಯ ಸಂಕೇತವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಮೂರು ಸಂಜೆ ಓಣಿಯ ಜನರು ಹೋಳಿಗೆಯ ನೈವೇದ್ಯ ನೀಡಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಊಟದ ನಂತರ ಹಲಗೆ ಹೊಡೆದು

ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾ ಹಾಡು ನೀ ಹಾಡು, ಅನ್ನುತ್ತ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯೇ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲ ತುಂಡು ತ್ರಿಪದಿಗಳೇ ಅಧಿಕ. ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಳಗಳಾದ ಚಾವಡಿ, ಗೌಡರ ಮನೆಯಂಗಳದಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ನಿಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ನೆರೆ ಊರವರನ್ನು ಹಾಡಿನ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳಿಗೇ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳೆಂದು ಹೇಳುವುದು. ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯ ತನಕ ಹೊಯ್ಕೊಂಡು ಹಾಡಿ ಹಲಗೆ ಹೊಡೆದು ಕಾಮನ ಕುಳಬಾನಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಕಾಮದಹನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಹಾಡುತ್ತ ಹಲಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಕೇಂದ್ರ ಕಾಮಣ್ಣನಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗುವುದು.

ಇತ್ತ ಓಣಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕಾಮನನ್ನು ಸುಟ್ಟ ಕಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕಡಲೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ ಸುಟ್ಟು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಹಲ್ಲು ಗಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆಂಬ ನಂಬುಗೆ. ಕಾಮನ ಅವಸಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುವಂತೆ ಕಾಮನ ಬೂದಿ ತೋಯಿಸಲು ನಾಲ್ಕು ಹನಿ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಇದೆ. ಹಲವು ಸಲ ಹೀಗಾದುದೂ ಉಂಟು. ಆ ಬೂದಿಯನ್ನು ಒಯ್ದು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಬಿತ್ತುವ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸುವ ರೂಢಿಯೂ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ವರ್ಷದ ಬೆಳೆ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆಂದೂ ನಂಬಿದ್ದಾರೆ.

ಹೋಳಿಯ ಹಾಡಿನ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಸುಕಿನ ಮೂರು ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉಪ್ಪುಪ್ಪಾಡ ಕಾಮಕ್ಕಾಗಿ ಸತ್ತವರ ಕಥೆಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಕೇಂದ್ರದ ಕಾಮದಹನ! ಈ ಕಾಮದಹನಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹೊಲಗೇರಿಯದೇ ಆಗಬೇಕು. ಹತ್ತೆಂಟು ತರುಣರು ಕೂಡಿ ಬೆಂಕಿ ತರಲು ಹೊಲಗೇರಿಗೆ ದಾಳಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ತರುಣರೂ ತಾವು ಸುಟ್ಟಕಾಮನ (ಹೋಳಿಯ) ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಊರವರಿಗೂ ಕೇರಿಯವರಿಗೂ ಕೈ ಕೈ ಗುದ್ದಾಟ, ಎಳೆದಾಟ, ಎಷ್ಟಾದರೂ ಊರವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕ, ಬಲತ್ಕಾರದಿಂದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ತಂದೇ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾಲ ಇದು ಸ್ಪರ್ಧೆಯಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗಾಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಗಳಗಳಾದುದೂ ಉಂಟು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮರುವರುಷದಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಮರೆತು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಂತೂ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಕಾಮದಹನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕುಳ್ಳಬಾನ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೋ ಆ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮಳೆ - ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದರು.

ಮರುದಿನ ಬಣ್ಣದೋಕುಳಿ. ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಮುದುಕರವರೆಗೂ ಬಣ್ಣ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣ ಆಡುವ ರೂಢಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಳೆಯರ ಓಣಿಗೆಹೋಗಿ ಅಶ್ಲೀಲ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಸೂಳೆಯರೊಡನೆ ಬಣ್ಣ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೋಗು ಹಾಕುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು

ಹೆಣ ಮಾಡಿ (ಚಟ್ಟ) ಸದಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಹೊತ್ತು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಣದ ಹಿಂದೆ ಹಲವು ಜನ ಅದರಲ್ಲಿ ಸತ್ತನ ವಿಧವೆಯಾದವ ಸತ್ತವನ ಮಣ್ಣಿಗಾಗಿ ಹಣ ಯಾಚಿಸುವುದು. ಅಸಹ್ಯ, ಅಶ್ಲೀಲ, ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು, ಈ ಸೋಗು ಮುಖ್ಯ. ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸೋಗು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪಳವುಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರು ಕಾಮನ ಮೆರವಣಿಗೆ. ಅವನ ಮುಂದೆ ಹಲವಾರು ಬಣ್ಣದ ಹಂಡೆ, ಡ್ರಮ್ಮುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳ ಸಾಲು. ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಗೊತ್ತುಗದಷ್ಟು ಬಣ್ಣ ಬಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಲಗೆಯ ಮೇಳ, ಸನಾದಿ, ಹೊಯ್ಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತವರನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಎರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ 'ಭಂಗ' ಕುಡಿದು, ಕುಣಿದಾಡುವುದು, ಕೂಗುವುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬರಬರುತ್ತಾ 'ಸಿಂದಿ' ಬಂತು. ಈಗಂತೂ ಸುರೆಯ ಪಾಕೀಟುಗಳನ್ನು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡೇ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಟ ಬಡಿದಾಟಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಂತೂ ಕುಡಿತಕ್ಕೆ ಹಣ ವಸೂಲ ಮಾಡಲು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೇಂಟು, ಡಾಂಬರು, ರೊಜ್ಜು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪೀಡೆ ತೊಲಗಲೆಂದು ಹಣಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಹೋಳಿ' ಈಗ 'ಸುರಾಕೇಳಿ'ಯಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈ ಬಣ್ಣದಾಟ ಐದುದಿನಗಳವರೆಗೂ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಮರುದಿನ ಆರಂಭವಾದ ಬಣ್ಣದಾಟ ರಂಗ ಪಂಚಮಿಯಂದೇ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಬರ ಹೋಗುವವರನ್ನು ಹಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿಯೇ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಮನ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಕುಡಿದು ಕುಣಿದವರ ಉರವಣಿಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ನಡೆದು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ - ಮುಸ್ಲಿಂ - ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಬಣ್ಣ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟೋ ಆಂಗ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಖುಷಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು, ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಾಗಿ, ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೊಟಕುಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ದಿನನಿತ್ಯ ಬೀದಿಯ ಕಾಮಣ್ಣಗಳ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ

ಮರುದಿನ ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ 'ಕರಿ' ಆಚರಿಸಿ, ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಐದನೆಯ ದಿನವನ್ನು ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ 'ಬ್ಯಾಟಿಯ' ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಕೆಳವರ್ಗದ ಜನ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಊರಿನ ಹಳಬರು, ಬೇಡರು, ವಾಲೀಕಾರರು, ದಳವಾಯಿಗಳು ಕೂಡಿ ಅಡವಿಗೆ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ನರಿ, ಮೊಲ, ಚಿಗರೆ, ಉಡ, ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ಉದ್ದನೆಯ ಗಳಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನೇತು ಹಾಕಿ ಹೊಲೆಯಾಳುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಲಾಲದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಗೆ ಖುಷಿ ಬೇಡಿ

ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ಬೇಟೆ ಹಿಡಿದ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ತಂದಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಳಿಯ ಆಚರಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳು ಮುಕ್ತಾಯ.

ಹೋಳಿಯ ಹಾಡು:

ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ. ಗದ್ದಗಿ ಮಠ, ಶ್ರೀ ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಡಾ.ಎಂ.ಜಿ. ಬಿರಾದಾರ, ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಮತ್ತು ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಸುಂಕಾಪುರ ಮೊದಲಾಗಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಕಾಲಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶರಣರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದ ದಾಸರಲ್ಲಿ, ಹೋಳಿಯ ಹಾಡಿನ ಪಲ್ಲವಿಗಳನ್ನು ಡಾ. ಗದ್ದಗಿಮಠ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕಾಲಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರದ್ದಲ್ಲವೆಂಬುದು ಈಗ ನಿರ್ವಿವಾದ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು 'ಕಲಿಕಾಲಹೋಳಿ'ಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವು ಇತ್ತೀಚಿನ ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಎಮ್ಮೆ ಬಸವರ ಕಾಲಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ 'ದಿಮ್ಮಿ ಸಾಲೆನ್ನಿರೊ ನಮ್ಮವರೆಲ್ಲರು ದಿಮ್ಮಿ ಸಾಲೆನ್ನಿರೊ' - ಪಲ್ಲವಿಯ ಹಾಡುಗಳಿವೆ. ಅದರಂತೆ 'ದುಂದುಮೆ ಎಂದು ಪಾಡಿರೊ ಇನ್ನೊಂದು ಪಲ್ಲವಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಪಲ್ಲವಿಗಳಿಗೂ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದರೂ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡಿನ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಾದ ಡಾ. ಸುಂಕಾಪುರ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಜೀವನ ಜೋಕಾಲಿ ಭಾಗ ೪ ಮತ್ತು ಭಾಗ ೫ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ 'ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು' (೧೯೭೪) ಮತ್ತು 'ದುಂದುಮೆ ಪದಗಳು' (೧೯೭೫), ಇವೂ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದುವಲ್ಲ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಪ್ರಕಟಿಸಿದವುಗಳು.

ನಾನು ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಥಮ ಜಾನಪದ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ 'ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು' ಎಂಬ ಸುದೀರ್ಘ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡಿಸಿದೆ. ಆ ಕುರಿತು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದಾಗಲೇ ಬಹಳಷ್ಟು ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾದ ಜಗತ್, ಗಾಜೀಪೂರ ಓಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುಗಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ. ಅದರಂತೆ ನನ್ನೂರಾದ ಒಬಲೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು, ನನ್ನ ಸೋದರರಿಂದಲೂ ಸಂಗ್ರಹ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ಎಂಬತ್ತರಷ್ಟು ತ್ರಿಪದಿಗಳು ನನ್ನ ನಾಲಗೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದವು. ಮುಂದೆ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೊತೆ ಹೋಗಿ ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ಮಾರೀಹಾಳ, ಬೆಂಡಿಗೇರಿ ಮೊದಲಾದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ ಆ ನಾಡಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಿದೆ. ಈ ಸಂಗ್ರಹ ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಕಾಲ ಮಲಗಿ ಮೂಲೆ ಗುಂಪಾಗೇ ಇತ್ತು. ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದಷ್ಟೇ

ಅಲ್ಲದೇ, ಪ್ರಕಾಶಕರಿಗಾಗಿಯೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆಗ ಈ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ವರೂಪ ಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಅಶ್ಲೀಲ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಾಗಲೇ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಸೋಸಿ ತೆಗೆದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ವಿರೋಧವಿತ್ತಾದರೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ೧೯೮೦ರ ಉದಯವಾಣಿ ದೀಪಾವಳಿ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಹೋಳಿ ಒಂದು ಜಾನಪದ ಸಮೀಕ್ಷೆ' ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೆ.

ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಡಾ. ಬಿ.ಬಿ. ಬಿರಾದಾರ್ ಅವರು ೧೯೮೩ರಲ್ಲೇ 'ಬೆತ್ತಲೆ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು' ಎನ್ನುವ ಕೌನ್ ನೂರೈವತ್ತು ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟನ್ನುಳಿದರೆ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಪ್ರತಿಶತ ಸುಮಾರು ಎರಡರಷ್ಟು ಹಾಡುಗಳ ಸಂಗ್ರಹವೂ ಆಗಿಲ್ಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು ಅಶ್ಲೀಲವೆನ್ನುವ ಕಳಂಕವೇ ಆಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಡಾ. ಸುಂಕಾಪುರ ಅವರ ಸಂಗ್ರಹ, ಮೈಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಗುರುತಿಸಲಾಗದ ಸ್ಥಿತಿಯಂತಿದ್ದರೆ, ಡಾ. ಬಿ.ಬಿ. ಬಿರಾದಾರ ಅವರ ಸಂಗ್ರಹ ಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿದ್ದ ಮಹಿಳೆಯ ನೈಜ ಸ್ವರೂಪ ಗುರುತಿಸಲಾಗದ ಸ್ಥಿತಿಯಂತಿದೆ! ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವೆರಡೂ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಹೋಳಿಯ ಹಾಡಿನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕಲ್ಪನೆ ಕೊಡಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರರ್ಥ ಈ ಸಂಗ್ರಹ 'ಹೋಳಿಯ ಹಾಡಿನ ಸಮಗ್ರ ಕಲ್ಪನೆ ಕೊಡುವ ಕೃತಿ' ಎಂದು ಜಂಬ ಪಡುವುದಲ್ಲ. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಸಾಧು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾತ್ರ.

ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು ಬೆಳಗಾಂವ, ವಿಜಾಪುರ, ಧಾರವಾಡ, ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಉಪಲಬ್ಧವಿವೆ. 'ಔಚಿತ್ಯ' ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಪುನರುಕ್ತಿಗೊಳ್ಳುವ ಅಶ್ಲೀಲ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸೋಸಿ ತೆಗೆದು ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಕರವಾಗಬಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕೆಲಸ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶೀಲ-ಅಶ್ಲೀಲ:

ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ಅಶ್ಲೀಲದ ಶಾಶ್ವತ ಶೀಲು (Seal) ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಶೀಲವನ್ನೊಡೆದು ಮನದಣಿ ಹಾಡಲು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇವುಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಹೋಗಲಾಗದು. 'ಅವೇನ್ರಿ ಹಲಕಟ್ಟ ಹಾಡ, ಈಗ ಹಾಡುವಲ್ಲ ಬಿಡ್ರಿ; ಬೇಕಾದ್ರ ಹೋಳಿ ಹುಣ್ವಿಗಿ ಬರ್ರಿ' ಎಂದು ಹೇಳುವವರೇ ಬಹಳ. ಹೋಳಿಯ ಸಂದರ್ಭ ಬಿಟ್ಟು ಬೇಕಾದಾಗ ಹಾಡುವವರನ್ನು, ಕೇಳುವವರನ್ನು ಅನಾಗರೀಕರು, ಅಸಹ್ಯವರ್ತನೆಯವರು ಎಂದು ಸಮಾಜ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತದೆ. ಹೋಳೀ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯನ್ನು 'ಹಲಕಟ್ಟರ ಹಬ್ಬ' ಎಂದು ಕರೆವ ಮಡಿವಂತರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಅಶ್ಲೀಲ ಬದುಕಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ. ಶೀಲದ ಮೂಲವೇ ಅಶ್ಲೀಲ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಮರ್ಯಾದೆಯೂ ಇದೆ. ಸಮಾಜ ಶೀಲಾಶ್ಲೀಲದ ನಡುವೆ ಗೆರೆಕೊರೆದಿಲ್ಲವಾದರೂ ವಲಯಗಳನ್ನಾದರೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಶೃಂಗಾರದ ಸೀಮೆ ದಾಟಿದರೆ ಅಶ್ಲೀಲದ ಅರ್ಥ್ಯ ಆರಂಭ ಅಶ್ಲೀಲಕ್ಕೆ ಆಚ್ಛಾದನವಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಶೀಲವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಆಚ್ಛಾದನವಿರದ, ಸಂಸ್ಕಾರ ರಹಿತ ಬದುಕು ಅನಾಗರಿಕ, ಅಸಯ್ಯಾ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ರತಿ, ಪ್ರೇಮ, ಶೃಂಗಾರ. ಅದೇ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾದರೆ ಕಾಮ, ಅಶ್ಲೀಲ. ಶೃಂಗಾರ ಕಾಲದೇಶ ಸಂಬಂಧಗಳ ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿದರೆ ಅಶ್ಲೀಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮದುವೆ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಸರಸ ಮನೆಯಲ್ಲಾದರೆ ಶೃಂಗಾರ; ಅದೇ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಾದರೆ ಅಶ್ಲೀಲ ಹೀಗೆ ಶೀಲಾಶ್ಲೀಲಗಳು ಹೊಂದಿಕೊಂಡೇ ಇವೆ.

ರತಿ ಸ್ಥಾಯಿಯಲ್ಲೇ ಶೃಂಗಾರ ಪ್ರೇಮಗಳು ಪಲ್ಲವಿಸುತ್ತವೆ. ಅವು ಕಾಮದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾವಸನ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರತಿ ಆರಂಭ; ಕಾಮ, ಕೊನೆ; ಮುಕ್ತಾಯ ಅನಂಗ ಕಾಮ, ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಾಜಾಗ್ರತನಾಗೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಕಾಮ ಕಾರಣವಾಗಿ ಅವಸಾನ ಕಂಡವರೇ ಅನೇಕರು. ಅದರ ಸಂಕೇತವೇ ಈ ಕಾಮದಹನ, ಲೈಂಗಿಕ ತೃಷೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಮವಲ್ಲ. ಬದುಕಿನ ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನ ಬಯಕೆಯೂ ಕಾಮವೇ. ಅಂತೆಯೇ ಕಾಮನನ್ನು ದಹಿಸಲು ಭಾರತೀಯ ಧರ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಾಮ, ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಲ್ಲ. ಮೊಲೆ ರತಿಯ ನೆಲೆಯಾದರೂ ತಾಯಿಯ ಮೊಲೆ ಅಮೃತ ಕುಂಭವೆನಿಸಿ ಗೌರವವಾದ ತಲೆಬಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಂಡತಿಯ ಮೊಲೆ ಶೃಂಗಾರಕಲಶವೆನಿಸಿ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಸೂಳೆಯ ಮೊಲೆ ಕಾಮ ಪ್ರಚೋದಕವಾಗಿ ಅಶ್ಲೀಲಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನ ನೀಡಿ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕರುಡಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ರತಿ - ಪ್ರೇಮ - ಕಾಮಗಳ ಸಂಬಂಧ ಸದಾ ಬದುಕಿನ ತುಂಬ ಇದರಲ್ಲೇ ಸೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರ ಗತಿಶೀಲ.

ಕಾಮನ ಹಬ್ಬ ಸಂವತ್ಸರದ ಕೊನೆಗೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ವರ್ಷದ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು, ಹೊಸ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡುವಾಗ, ಮನದ ಮಲೀನ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ತನ್ನ ಅಂತರಂಗದ ಕಾಮ (Lust)ವನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಹೋಳೀ ಹಾಡುಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊರಹಾಕಿ, ಹೊಸ ಪ್ರೇಮದ ಬೆಳೆಗೆ ತನ್ನೊಳಗನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅತಿಯಾದ ಕಾಮ ಕ್ರಿಯೆಗಿಳಿದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೆಡುಕಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಾರದೆಂದು ಶಬ್ದ ಸ್ವರಗಳಿಂದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಲ್ಲದ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತರುಣರಿಗೆ ಕಾಮದ ಕಲ್ಪನೆ ಕೊಡುವುದು, ಕಾಮಭಾವದ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು: ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ಕಾಮದ ವಿರಾಡ್ ಸ್ವರೂಪದ ಚಿಂತನೆಗೆ ಮಾರ್ಗ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಈ ಹಬ್ಬದ ಹಾಡುಗಳ ಆಶಯವಿದ್ದಂತಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳ ಆಕರ್ಷಣೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲಿದ್ದಂತಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಕಾಮದಿಂದ ಉದಾತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ರಾವಣ

ದುರ್ಯೋಧನ, ಕೀಚಕರಂಥವರನ್ನು ಕುರಿತ ಹಾಡುಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನೀತಿ ಬೋಧಿಸುವ ಸದುದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಕಾಮದಹನ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದರೂ ಇದು ಸೃಷ್ಟಿ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಮದುವೆ ಮಂಗಲಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲಿ ಹೋಳಿಯ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ತರುವಾಯವೇ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. (ಈಗ ಅದೆಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿದೆ) 'ಹೋಳಿಯ ಬೊಬ್ಬೆ'ಯ ತರುವಾಯವೇ ಮದುವೆಯ ಮುಹೂರ್ತ, ಮಿತಿ, ದಾಂಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಆರಂಭ ಇದು ಬಿಸಿಲುಗಾಲ, ಬೆದೆಗಾಲ, ಮರು ಹುಟ್ಟಿನ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಣಿಗೊಳಿಸುವ ಕಾಲ. ಕಾಮ ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಬೂದಿಯ ಬಿಸಿಯಲ್ಲೇ ಯುಗಾದಿ, ಕೃಷಿ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಆರಂಭ

ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳೆಲ್ಲ ಅಶ್ಲೀಲವೆನ್ನುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ರತಿಸ್ಥಾಯಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನ ಆಕರ್ಷಣೆ, ರಸಿಕತೆ ಶೃಂಗಾರ ಮೊದಲಾದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಹಲವು ಹಂತದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಾಡುಗಳೂ ಇಲ್ಲಿವೆ. ಕಬ್ಬನ್ನು ಸ್ವಾಗಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ತಿನ್ನಲಾರಂಭಿಸಿ ಅದು ಸವುಳು ಕಹಿ ಎಂದೆನಿಸಿದರೆ ಅದರ ಮೂಲದ ರುಚಿಯಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳೆಲ್ಲ ಅಶ್ಲೀಲವೆಂದು ಹೆದರಿ ಹೇಸಿ, ಇನ್ನುಳಿದ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಡುಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸ್ವಾರಸ್ಯದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಸೂಳೆ ಎಂದೊಡನೆ ಅವಳನ್ನು ಬರಿದು ಶೀಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕಾಮೀ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದು. ಅವಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾನವೀಯ ಗುಣಗಳಾದ ಪ್ರೇಮ, ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಅಂತಃಕರಣ ಮೊದಲಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳಿವೆ.

ಶೀಲಾಶ್ಲೀಲದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಕಾಲ - ದೇಶ - ಪರಿಸರಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಯಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ದೀರ್ಘ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಂಡ ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದಂಗು ಬಡಿಸುವಂತಿದೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸೆರಗು ಜಾರಿದರೆ, 'ಜಾರೆ' ಎನ್ನುವ ಕಾಲವೊಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಜೀವನ ಅಶ್ಲೀಲವೆಂದರೆ ಏನು ಅನ್ನುವಂತಿದೆ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದವರು ಅದನ್ನೂ ಬರಹದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದವರು. ಅಶ್ಲೀಲದ ಆರೋಪಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ ಅವನ್ನೇ ಟೀವಿ, ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದವರು, ನೋಡಿದವರು ಕಲಾ ಪ್ರೇಮಿಗಳೆನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಭಾರತೀಯರು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಹಾಸಿ - ಹೊದ್ದು ಅವರನ್ನೇ ಮಿಕ್ಕಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೀಗ ಶೀಲಾಶ್ಲೀಲದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಬೀದಿ ಭೋಗ! ನೋಡಬೇಡಾದವರು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಷ್ಟೇ. ಆಗ ನಿಮ್ಮಷ್ಟು ಅಸಂಸ್ಕೃತರೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ! ನಮಗೀಗ ಹೋಳೀ ಹಬ್ಬದ ಅಬ್ಬರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ನಾವೀಗ ನಿತ್ಯ ಹೋಳಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇವೆ.

ಹೋಳೀ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ, ಶಬ್ದ, ಪುನರ್‌ಕ್ರಿಯೆ ಅಶ್ಲೀಲ ಅಧಿಕವೆನಿಸಿ, ಅಸೂಯೆ, ಜಿಗುಪ್ಸೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಬೈಗುಳಗಳು ಅಸಭ್ಯ, ಅಕ್ರಮ ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅವಹೇಳನ ಮಾಡುವಂಥವೇ ಇವೆ. ಇದು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಪುನರಾವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುವ, ಅಪ್ರಯೋಜಕ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಅಶ್ಲೀಲ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೆನಿಸಿತು. ಔಚಿತ್ಯ ಮೀರಿದ ಅಶ್ಲೀಲವನ್ನು ಒಂದು ಸೀಮಿತ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ತಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸತ್ವವುಳ್ಳ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ವಿಚಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯ್ತು. ತೋರಿಸಬೇಕಾದ, ಹೊಸ ಮನೆಯ ಸುಂದರ ಆಕರ್ಷಕ ಭಾಗಗಳು ಅನೇಕವಿರುವಾಗ ಬಟ್ಟಲು ಮನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ಸಭ್ಯತೆ ಎಂದು ನನಗಂತೂ ಅನ್ನಿಸದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದೆ ಎಂದಂದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು.

ಹೋಳಿಯ ಹಾಡು-ದುಂದುಮೆ ಪದ:

ಹೋಳಿಯ ಹಾಡು ಮತ್ತು ದುಂದುಮೆ ಪದಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವೆ. ಇವೆರಡನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಈ ಕುರಿತು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿಲ್ಲ. ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿಲ್ಲ. "ಹೋಳಿಯ ಹಾಡು ದುಂದುಮೆಪದ ಹೋಳೀ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎರಡು ಅಂಗಗಳೆಂದರೂ ಅವರೆಡು ಅವಳೀ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಂತೆ ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ಅವೆರಡೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಒಳದನಿ ಅವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಇಡುತ್ತದೆ" ಎಂಬ ಸುಂಕಾಪೂರ (ದುಂದುಮೆ ಪದ ಪುಟ ೨) ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಸಮಂಜಸವೆನಿಸಿದರೂ ಆಧಾರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ, ದುಂದುಮೆ ಪದಗಳು ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧವಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಅಪಭ್ರಂಶ ಅನುಕರಣೆಯಿಂದಾಗಿ, ಆ ಮಾದರಿಯ ಅಶ್ಲೀಲ ಹಾಡುಗಳೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಂತಿವೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದಿಮ್ಮಿ ಸಾಲೆ... ಪಲ್ಲದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಹಾಡುಗಳು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ. ದುಂದುಮೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕೂ (ದು) ಡಿಮ್ಮಿ ಸಾಲೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕೂ ಏನಾದರೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆ? ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ.

ದುಂದುಮೆ ಪದಗಳು ಒಂದು ವಾದ್ಯ ವಿಶೇಷವಾದ ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಡೊಳ್ಳಿನ ಹಾಡು, ಚೌಡಕಿಯ ಹಾಡು, ತಂಬೂರಿ ಹಾಡು, ಎಗತಾರಿ ಪದ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ದುಂದುಮೆ ವಾದ್ಯದ ಜೊತೆ ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳಿವು.

ದುಂದುಮೆ ದುಂದುಭಿಯ ತತ್ಭವ. ದುಂದುಭಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಹೆಸರೂ ಹೌದು. ಆದರಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತೋಕ್ತ ವಾದ್ಯವೂ ಅಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಭೇರಿ ಎಂದೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಗಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಾಜ್ಞೆ, ರಾಜಘೋಷಣೆ, ಸರಕಾರಿ ವಾರ್ತೆಗಳನ್ನು ಭೇರಿ ಬಡಿದು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ದುಂದುಭಿ, ದುಂದುಮೆಯ ಕೆಲಸ. ಅನಂತರ ಹಗುರಾದ ಡಪ್ಪಿನಾಕಾರದ ಚರ್ಮವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಟ ಕೂಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಾರಿಸುತ್ತ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಕೂಗುತ್ತ ಸಾಗುವುದು ರೂಢಿಗೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಅದೇ ವಾದ್ಯವನ್ನು ದುಂದುಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಇದು ವಾದ್ಯ ಸಾದೃಶ್ಯಕ್ಕಾಗಿರದೆ, ಕಾರ್ಯ ಸಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ವಾದ್ಯಕ್ಕೆ ದುಂದುಮೆ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬೇಕು ದುಮ್ ದುಮ್ ಎಂದು ಅದನ್ನು ನುಡಿಸುವ ರೀತಿಯೂ ಜನಾಕರ್ಷಕವಿದೆ.

ಕಾಲಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದುಂದುಮೆ ಪಲ್ಲ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇವರು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಹುಶ್ರುತ ಪಲ್ಲವಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದಲ್ಲದೆ, ದುಂದುಮೆ ವಾದ್ಯ ಬಳಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಈ ವಾದ್ಯವನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜನಮನ ಆಕರ್ಷಿಸಿ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ೧೯೪೦ರ ಸುಮಾರು ಈ ದುಂದುಮೆಯನ್ನು ಒಂದು ಆಕರ್ಷಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದುಮ್ ದುಮ್... ಎಂದು ಬಾರಿಸಿ ರಾತ್ರಿ ಜನ ಕೂಡಿಸಿ, ದೇಶಭಕ್ತಿ ಚಳುವಳಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಗಾಂಧೀವಾದಿಗಳ ಭಾಷಣ. ಇದನ್ನೂ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೊಮ್ಮೆ ಬಾರಿಸುವಾಗ ಪೋಲೀಸರು ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸುವುದಿರಲಿ, ದುಂದುಮೆ ಹರಿದು ಬಾರಿಸುವವನ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕರೆದೊಯ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ! ಬಹಳಷ್ಟು ಹಾಡುಗಾರರು ಬೆಳಗಾಂವಿಯಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಟ್ಟೀಮನಿ ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೆಡೆಗೆ, ಮಾಡಿ ಮಡಿದವರು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ದುಂದುಮಿಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿವೆ.

ದುಂದುಮೆ-ದಿಮ್ಮು :

ದುಂದುಮೆ ಡಪ್ಪಿನಾಕಾರದ ತಿಳುಚರ್ಮದ ವಾದ್ಯ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು 'ದುಂದುಂ' ಎಂದು ನುಡಿಸುವ ರೀತಿ ಮಾತ್ರ ಡಪ್ಪಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನ. ಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಜಗ್ಗಲಗೆ, ಕಂಟದ ಹಲಗೆ, ಕಣೆಹಲಗೆ, ರಣಹಲಗೆ, ಚಿಟ್ಟಲಗೆ, ಮೊದಲಾದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಹಲಗೆಗಳಿರುವಂತೆ ಡಪ್ಪಿನಾಕಾರದ ಚರ್ಮದ ವಾದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಂಚು, ಆಕಾರ, ಚರ್ಮದ ಗಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಬಿಗಿವ ರೀತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ 'ಡಪ್ಪು' 'ಸಂಪ್ರದಾನಿ' ಮೊದಲಾಗಿ ಕೆಲವು ತೆರನಾದ ವಾದ್ಯಗಳಿವೆ. ದುಂದುಮೆ ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದೊಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಡಾ. ಸುಂಕಾಪುರ ಅವರು 'ದಿಮ್ಮು' ವಾದ್ಯವನ್ನೇ ದುಂದುಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದಿಮ್ಮು ಹಲವು ವಾದ್ಯ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯ ಇರುವ ದಪ್ಪ ಚರ್ಮದಿಂದ ಮಾಡಿದ ವಾದ್ಯ. ಅದು ಒಂದೊಂದು

ವಾದ್ಯ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಆಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಒಂದೇ ತೆರನಾದುದು. ಇನ್ನುಳಿದ ಮೇಳ ವಾದ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಈ ದಿಮ್ಮಿನ ಮೂಲ ತಾಳದ ಮೇಲೇ, ತಮ್ಮ ತಾಳ ಲಯಗಳ ಜೊತೆ ಚೆಲ್ಲಾಟವಾಡುತ್ತವೆ. ಒಂದೇ ಗುಣಿಯಿಂದ ದಿಮ್ ದಿಮ್ ಎಂದು ಬಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಾರಿಸುವ ವಾದ್ಯವಲ್ಲವಾದರೂ, ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ನಾದೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಮೂಲ ನೆಲೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಿಮ್ಮಿನ ತಾಳ ತಪ್ಪಿತೋ ಇಡೀ ಮೇಳ ಹಾಳು. ದಿಮ್ಮು ಒಂದು ರೀತಿಯ ನಾದದ ಗುಂಗು ಹಿಡಿಸುತ್ತದೆ. 'ತಲೆ ದಿಮ್' ಅನ್ನುವುದು ಒಬ್ಬರ 'ದಿಮ್' ಬಿಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ.

ಕರಡಿ ಮಜಲಿನಲ್ಲಿಯ ದಿಮ್ಮದ ಸ್ವರೂಪ ಬೇರೆ. ಕಣೆ ಹಲಗೆಯ ಮಜಲಿನಲ್ಲಿಯ ದಿಮ್ಮದ ಸ್ವರೂಪವೇ ಬೇರೆ. ಅದಕ್ಕೆ 'ಗುಕ್' ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ 'ಗುಕ್ ಗುಕ್' ಎನ್ನುವ ಅದರ ನಾದವೇ ಆಗಿದೆ. ಡೊಳ್ಳಿನ ಮಜಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಚಿಕ್ಕ ಡೊಳ್ಳಿನಾಕಾರದ ದಿಮ್ಮು ಇದೆ. 'ದಿಮ್ಮಿನ ಮುಂದೆ ಕುಂತಿಯೋ ತಮ್ಮಾ ದಿಮ್ಮಿನ ಗ್ಯಾನೊಂದಿರಬೇಕೊ'... ಎನ್ನುವ ಡೊಳ್ಳಿನ ಹಾಡೊಂದಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ವರೂಪದ ಚರ್ಮದಿಂದಲೇ ಮಾಡಿದ ದಿಮ್ಮುಗಳಿವೆಯಾದರೂ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಕಾರ್ಯ ಮಾತ್ರ ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿವರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶ 'ದಿಮ್ಮು' ಬೇರೆ. ದುಂದುಮಿ ಬೇರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ದುಂದುಮೆಯ ಹಾಡುಗಳು ಪ್ರೌಢವಾದವು. ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳಂತೆ ಹಗುರವಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವುಗಳ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೋಳಿಯ 'ಹಾಡು' ದುಂದುಮೆಯ 'ಪದ' ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 'ಪದ' ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು 'ಹಾಡು' ರಾಗ-ಧಾಟಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು 'ಪದ' ಇನ್ನೊಂದು ಹಾಡು ಎನ್ನುವ ರೂಢಿ ಜನಪದರಲ್ಲಿದೆ.

ಹೋಳಿಯ ಭಾವ ಬತ್ತಲೆತನದ ಅಶ್ಲೀಲ, ದುಂದುಮೆ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಅಲ್ಲಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವೀರಶೃಂಗಾರ. ಮಿಕ್ಕ ರಸಗಳೂ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ದುಂದುಮೆಯಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಸನ್ನಿವೇಶ ವರ್ಣನೆಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿದ್ದು ನೀತಿಗೆ ನೆಲೆ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ. ಹೋಳಿಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರ ಅಶ್ಲೀಲಗಳೇ ಅಧಿಕ. ಆದರೆ ಇವೆರಡರ ಸಂಬಂಧ ಹೋಳಿಯ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಾಡುವಲ್ಲಿದೆ.

ಇಲ್ಲೊಂದು ಊಹೆಗೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ವಸಂತೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ರಾಜಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸೊಗಡಿನ ಗಂಭೀರ ಹಾಡುಗಳನ್ನು, ಕಾಮದಹನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಾಡಿಸುವ ರೂಢಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಗಳಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯರ

ಬೀದಿಯ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ವೀರ ಶೃಂಗಾರ ರಸಗಳ ಕಥೆಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಪ್ರೌಢ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ ದುಂದುಮೆ, ವಾದ್ಯದ ಜೊತೆ ಹಾಡುವ ವೃತ್ತಿಗಾಯಕರಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆಂದೇ ದುಂದುಮೆ ಬಸಂತನ ಹಬ್ಬ ದುಂದುಮೆ ಎಂದು ಆರಂಭಿಸಿದ ಹಾಡುಗಳಿವೆ. ಹೊರತು ದುಂದುಮೆ ಹೋಳಿಯ ಹಬ್ಬ... ಎಂದು ಹೇಳಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಪದಗಳು ವಸಂತೋತ್ಸವದ ಅನುಕರಣೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪದಗಳಾಗಿ, ಬಸಂತನ ಹಬ್ಬದ ದುಂದುಮೆ ಪದಗಳಾಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಸಮಾಜದ ಮೇಲ್‌ಸ್ಥರದ ಜನ ಆಮಂತ್ರಿತರಾಗಿ ರಾಜದರಬಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ಈ ದುಂದುಮೆ ಪದಗಳ ಪಲ್ಲವನ್ನು ಕಾಲಜ್ಞಾನಿಗಳು, ದಾಸರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿ. ಎಂದರೆ, ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರು, ದೇಸಾಯಿ, ದೇಸಗತಿಗಳು. ಬೆಳಗಾಂವ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ದುಂದುಮೆ ಪದಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಈ ಹಾಡುಗಳು ವಿಜಾಪುರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದೆರಡು ಸಿಕ್ಕರೂ ಅವು ನೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಬಂದವು. ಗುಲಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ 'ದೇಶಮುಖ' ಮನೆತನಗಳಿವೆ. ಆ ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ, ಸಮಾರಂಭದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಭಾ ಮಂದಿರಗಳೇ ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬ, ಮದುವೆ ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಗಾಯಕರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವೇ ಬೇರೆ. ದುಂದುಮೆ ಪದಗಳ ವೃತ್ತಿಗಾಯಕರು ಕೇಳುಗರು ಆಶ್ರಯದಾತರು ಇಲ್ಲದೆ, ಅವು ತಮ್ಮ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲೇ ಬೆರತು ಹೋದಂತಿದೆ.

ದುಂದುಮೆಯೆಂದಂದು ಪಾಡಿರಿ ಜಾಣಾ
ದುಂದುಮೆ ಬಸಂತನ ಹಬ್ಬ! ದುಂದುಮೆ

- ಎನ್ನುವ ಬೆಳಗಾಂವ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಪಲ್ಲ ಬಳ್ಳಾರಿ, ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 'ದಿಮ್ಮಿಸಾಲೆನ್ನಿರೊ ನಮ್ಮವರೆಲ್ಲ ದಿಮ್ಮಿಸಾಲೆನ್ನಿರೊ' ಎಂದೂ ಹೇಗೆ, ಯಾಕೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಯಿತೊ? 'ದಿಮ್ಮಿ ಸಾಲೆನ್ನುವ ಪಲ್ಲವಿಯ ಹಾಡುಗಳೇ ಕಾಲಜ್ಞಾನ, ದಾಸರ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿವೆ. ದುಂದುಮೆ ಪಲ್ಲವಿಯವು ಇಲ್ಲ.

ಉಳ್ಳವರ ಮಗುವಿಗೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವಂತೆ ಕೆಲವೇ ವೃತ್ತಿಗಾಯಕರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಳಿದ ದುಂದುಮೆ ಪದಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಛುದೋಚೌಕಟ್ಟಿದೆ. ಗಾಂಭೀರ್ಯವಿರದಿದ್ದರೂ ಪ್ರೌಢಿಮೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಬೀದಿಯ ಮಗುವಿನಂತೆ ಬತ್ತಲೆ ತಿರುಗಾಡಿ ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಲ್ಲಾಡಿದ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ಜನಪದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಿದೆ. ಕೆಳವರ್ಗದ ಹೋಳಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಾಗಿ ಅಚ್ಚ 'ಜನಪದ'ವೆನಿಸಿದ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಾಡು ಕುಣಿತಗಳೇ 'ಮಾರ್ಗ'ದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೇರಿ ವಸಂತ ಪೌರ್ಣಿಮೆಯ ವಸಂತೋತ್ಸವದ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ನಿರ್ಮಿತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದವು.

ಅವು ಮಾರ್ಗದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ ಬಸಂತನ ಹಬ್ಬದ 'ದೇಶಿ'ಗೆ ಇಳಿದು 'ದುಂದುಮೆ' ಪದಗಳಾದವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಕೃತಿ - ಕುರಿತು:

ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯದಂತೆ, ಜನಪದ ಹಾಡು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಚರಿತ್ರೆ, ಇತಿಹಾಸ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಮಾತು. ಮನುಕುಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಕಾಸದ ಘಟಕಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಬಹುದೇನೋ! ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬೀಸುವ ಕುಟ್ಟುವ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಕ್ರಿಯಾರಂಭದ ಜೊತೆ ತಳುಕು ಹಾಕುವಂತೆ, ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಬ್ಬ ಹುಣ್ಣಿಮೆಗಳ ಆಚರಣೆಯ ಆರಂಭದ ಜೊತೆಗೇ ಆರಂಭವಾಗಿರಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ದಟ್ಟ ಲೈಂಗಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಲೈಂಗಿಕ, ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅಷ್ಟು ಜಾಗೃತವಾಗಿರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಹಾಡುಗಳು ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಲೈಂಗಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆಗೆ ಹಲವಾರು ಸಾಧನೆಗಳಿವೆ. ಅದನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕೆಲಸ ಕಳೆದ ಶತಮಾನ ಮಧ್ಯದಿಂದಲೇ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಈವರೆಗೆ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಗೊಡವೆಗೆ ಹೋಗದಿರುವುದರ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಈ ಹಾಡುಗಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದಿವೆಯಾದರೂ ನಾಡಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದವರಿಗೂ ಅವು ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿವೆ. ಹೋಳಿಯ ಆಚರಣೆಯೇ ಇಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಗೊಂಡಿರುವಾಗ, ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಹಾಡುವ ಆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುವವರು ಇಲ್ಲದಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೋಳಿಯ ಹಾಡಿನ ಸ್ವರೂಪ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಈ ಸಂಕಲನ ಹೊರತಂದುದಾಗಿದೆ.

ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳೂ, ಎಲ್ಲ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳಂತೆ ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲೇ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ತನ್ನದೇ ಆದ ಹಾಡಿನ ಧಾಟಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಎಲ್ಲ ತ್ರಿಪದಿಗಳಂತೆ ಇವಕ್ಕೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಜನಪದ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಕಲಸುಮೇಲೋಗರುವಾಗಿ, ಒಂದೇ ತ್ರಿಪದಿಯನ್ನು ಹಲವು ಪ್ರಕಾರದ ಹಾಡುಗಳ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಆಯಾ ಹಾಡಿನ ಧಾಟಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಹಾಡುವುದೂ ಉಂಟು, ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವಾಗಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ದೇವರ ಸ್ತುತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲ ಹಾಡುಗಳಂತೆ ಹೀಗಾಗುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಹಾಡುಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಕಾರಣ, ಶೃಂಗಾರ, ಅಶ್ಲೀಲ ಸ್ಥಾಯಿಯ ಈ ತ್ರಿಪದಿಗಳನ್ನು ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳೆಂದು ತಟ್ಟನೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಈ ಹಾಡುಗಳು ತ್ರಿಪದಿ ಸ್ತರದಲ್ಲೇ ಉಳಿಯದೇ ವಿವಿಧ ಜನಪದ ಛಂದೋಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಾಡುಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ.

ಕಾರಣ ಇವು ಶ್ರಮ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ವ್ಯಾಪಕ ರಂಜನೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಗರದಗಲದ ಶೃಂಗಾರವೇ ಇವುಗಳ ವಸ್ತುವಾದಾಗ ಬೇಕಾದಂತೆ ಹಿಗ್ಗಿಸಿ ಹಾಡುವ ಸೌಲಭ್ಯ ಇವಕ್ಕಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುಗಳ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ವಿಭಾಗ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ಹಾಡುಗಳಿವೆ. ಒಂದೆರಡು ಅಪೂರ್ಣವೂ ಇವೆ. ಕಾರಣ ಇಂದು ವರ್ಕ್ಯಗಳು ಬಹಳ ಬದಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಹಾಡುಗಳು ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗುತ್ತವೆಂದು ಓಡೋಡಿ ಬಂದು ಹಾಡುವವರಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಟೇಪ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೂ ಹಾಡಲು ನಾಮುಂದು, ನೀ ಮುಂದು ನೂಕು ನುಗ್ಗಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಇದರಿಂದೇನೊ ಇವರಿಗೆ ಲಾಭವಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡು, ಹಾಡಲು ಹಿಂಜರಿದು ಹಣಕೊಟ್ಟರೆ ಹಾಡುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅನಂತರ 'ಕುಡಿಯಲು ಬಾಟಲು' ಕೊಟ್ಟು ಹಾಡಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ಈಗಂತೂ ಹಣ ಹೆಂಡ ಎರಡೂ ಪಡೆದು ಅವರಸರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಹಾಡಿ ಓಡಿಹೋಗುವವರೇ ಅಧಿಕ. ವರ್ಕ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಬದ್ಧತೆ, ಎರಡನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನವೇ ಇರದಿದ್ದಾಗ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಾದರೂ ಅದೂ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತು? ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರೂ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮನೋಭಾವದವರಾಗಿದ್ದರೆಂದಾಗ ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ದೂಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜೊಳ್ಳು ಬಿತ್ತಿ ಹಳ್ಳ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.

ಪೌರಾಣಿಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಜಾನಪದವೆನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ 'ದೇಶಿ' ಎನ್ನುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವೆನಿಸಹತ್ತಿದೆ. ಈ ಮಾತು ದುಂದುಮೆ ಪದಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಇವೆಲ್ಲ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಸೇರಿ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇವುಗಳ ಪದಬಂಧ, ಛಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಜಾನಪದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ಉಳಿದಿಲ್ಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಸಹಿತ, ಪುರಾಣದಿಂದ ಮರಳಿ ಪಡೆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಹಾಡಿನ ಧಾಟಿ ತಾಳಲಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಜಾನಪದವೆನ್ನಿಸುತ್ತವೆ.

ಎರಡನೆಯ ವಿಭಾಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆದಿದೆಯಾದರೂ, ಅವಿನ್ನೂ ಜನ ನಾಲಗೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದುತ್ತ ಜಾನಪದವಾಗಿಯೇ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಾಚೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನ ಕಾಮ ಪ್ರಣಯವೇ ವಸ್ತು. ಶೃಂಗಾರವೇ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ. ಗಂಡು ಅನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಬಯಸಿ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಕೆಣಕುವುದು, ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಬೈಗಳ, ಕೊನೆಗೆ ಚಂಚಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಕಾಮಿಯಾಗಿ ಸಹಕರಿಸುವುದು ಭೋಗ. ಅನಂತರ ಗಂಡಿನಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ. ಸಮಾಜ ವಿರೋಧಿ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ದ್ವಂದ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಿತಪಿಸುವ ಪರಿ.

ಅವಳ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿ. ಹೀಗೆ ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬಿಂಬಿಸುವುದೇ ಈ ಹಾಡುಗಳ ಉದ್ದೇಶ. ಗಂಡು, ಮೋಸಗಾರ; ಹೆಣ್ಣು ಚಂಚಲೆಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಹಾಡುಗಳು ಲಾವಣಿ - ಗೀಗಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೋಲುತ್ತವೆ. ಧಾಟಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆಯಾದರೂ, ರಾಚನಿಕ ಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏರು, ಚ್ಯಾಲಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಹಾಡುವ ಹೊಸಬರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವೂ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಪಕ್ಕವಾದ್ಯ ಅದರ ಗತ್ತುಗಳೂ ಭಿನ್ನ. ಇವು ಹರದೇಶಿ - ನಾಗೇಶ ಹಾಡುಗಳಂತೆ, ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನ ಮೇಲ್ಮೈ ಸಾರುತ್ತವೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಹರದೇಶಿ - ನಾಗೇಶಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಚ್ಚು, ಹೆಣ್ಣು ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನುವ ತಾತ್ವಿಕ ವಾದಗಳಿವೆ. ವಾದದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಮೂದಲಿಕೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣುಗಂಡಿನ ನಡುವೆ ಪ್ರೇಮಕ್ಕಿಂತ ಸಹಜ ಕಾಮಾಕರ್ಷಣೆ ವಿಶೇಷವೆನ್ನುವಂತೆ ಹೆಣ್ಣು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚಂಚಲೆ ಕಾಮಿ ಎನ್ನುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸದ ಹಾಡುಗಳೇ ಅಧಿಕ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಮಕ್ಕೊಳಗಾದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವನತಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಈ ಹಾಡುಗಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ವಸ್ತು ಹೆಣ್ಣು - ಗಂಡುಗಳಾದರೂ ಉದ್ದೇಶ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಧಾನ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಅಶ್ಲೀಲದ ಅಂಚಿಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವ ಶೃಂಗಾರವೇ ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ. ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ, ಪೌರಾಣಿಕ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಚಕ, ದುರ್ಯೋಧನ, ರಾವಣ ಮೊದಲಾದ ಗಂಡುಗಳು ಕಾಮದಿಂದ ಹಾಳಾದುದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದ ಹೆಣ್ಣೇ ಕಾಮಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಹಾಳಾಗುವ ಚಿತ್ರಣಗಳಿವೆ

ಮೂರನೆಯ ವಿಭಾಗದ ಗೀತಾತ್ಮಕ ಹಾಡುಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆಯವು. ಸಾನೆಟ್ಟು ಮಾದರಿಯ ಭಾವಗೀತಾತ್ಮಕ ಈ ಹಾಡುಗಳು. ವಿಶೇಷ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸತ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿದವುಗಳು. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನಪದ ಭಾವಗೀತೆಗಳೆನ್ನಬಹುದಾದ ಈ ಗೀತೆಗಳು ಕನ್ನಡ ನವೋದಯ ಭಾವಗೀತೆಗಳ ಬೇರುಗಳಂತಿವೆ. ತ್ರಿಪದಿಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸಲಾಗದ ಭಾವವ್ಯಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಬೇರೆದಂತಿದೆ. ಈ ಬಂಧ ಇದು ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾದರೂ ಗೀತಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಚಂದ್ರಮಂಚಕೆ ಬಾ ಚಕೋರಿ', ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯವರ 'ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ'ಯಂಥ ಶಿಷ್ಟರ ಶಿಷ್ಟ ಭಾವಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಕವನ್ನುವಂತಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಒಂದು ಅನಿಸಿಕೆಯಲ್ಲದೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೋಳೀಯ ಈ ಹಾಡುಗಳೆಲ್ಲ ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧದ ಶೃಂಗಾರಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜ ಪ್ರದರ್ಶನವಿದ್ದರೆ, ಶಿಷ್ಟ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪಡೆದ ಸಂಸಾರದ ಶೃಂಗಾರಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜ ಪ್ರದರ್ಶನವಿದ್ದರೆ, ಶಿಷ್ಟ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪಡೆದ ಶೃಂಗಾರದ ದರ್ಶನವಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣನೆ, ಗಂಡಿನ ಬಯಕೆಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಮೇಳೈಸಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿವೆ

ಇಲ್ಲಿಯ ಬಹಳಷ್ಟು ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಹಾಡಿನ ಸ್ವರೂಪ, ಗುಣಮಟ್ಟ, ಹಾಡುವ ವಿಧಾನ, ಅವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕುರಿತ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹಾಡಿನ ಮೀಮಾಂಸೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಿವೆ. ಎದುರಾಳಿಯ ಅವಹೇಳನದ ಮಾತುಗಳು ಕುಕವಿನಿಂದೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುತ್ತವೆ. ಈ ಗೀತೆಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಸಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾದಂತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ತುತಿ ಗೀತೆಗಳ ದೈವಗಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ದೇವತೆಗಳಾಗಿರದೆ, ಶಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಪತಿಗಳಾಗಿರುವುದೊಂದು ವಿಶೇಷ

ಕೊನೆಯ ಭಾಗದ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿಯ ಕಿಡಿಯಂತೆ ವಾದದಲ್ಲಿ ಸಿಡಿದು, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕೇಳುಗರ ಎದೆಕದ ತಟ್ಟಿ, ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣ ಭಾವ ತರಂಗಗಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸುತ್ತವೆ. ವಿಷಯ, ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅಶ್ಲೀಲ ಶೃಂಗಾರದ್ದೇ ಮೇಲುಗೈ. ಕೆಲವು ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಘಟನೆಗಳು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಐತಿಹ್ಯ ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವುಗಳಾಗಿವೆ. ಕಾಮ - ರತಿ, ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಹಲವು. ಅವಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂಕೀರ್ಣವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು. ಜನಪದ ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲಸೆಲೆಯಾದ ತ್ರಿಪದಿ, ವೈವಿಧ್ಯಮಯ, ಭಾವ, ತಾಳ, ಲಯ ಧಾಟಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿಯೇ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತಿದೆ. ತ್ರಿಪದಿಯ ಶಿಲ್ಪ ತೀರ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾರು ವಿರಚಿಸಿ ಹಾಡಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ವಿಭಾಗದ ಹಾಡುಗಾರರು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ವೃತ್ತಿಗಾಯಕರಾಗೇ ಇದ್ದರು. ಈಗ ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ. ಕಾರಣ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಹಾಡುವ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಯಾರೂ ಬದುಕು ಮಾಡಲಾಗದು. ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಹಾಡಿಸಿಯೇ ಧನ, ಧಾನ್ಯ ಕೊಡುವ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರಲ್ಲಿ, ಆದರೂ ಹವ್ಯಾಸಿ ಹಾಡುಗರಾಗಿ ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ವಿಭಾಗದ ಹಾಡುಗಳನ್ನ ಹಾಡುವವರನ್ನು ಕೆಳವರ್ಗದವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೊಬ್ಬರಿಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಕಾಣ ದೊರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಭಾಗದ ತ್ರಿಪದಿಗಳು, ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ಒಂದು ಧಾಟಿಯನ್ನನ್ನುಸರಿಸಿ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಲಗೆ ಬಾರಿಸಿ ಹಾಡುವಂಥವುಗಳಾದ ಕಾರಣ, ಅವಿನ್ನೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತವೆ

ಮೊದಲಿನ ವಿಭಾಗದ ಹಾಡುಗಳು ಕಥಾ ಪ್ರಧಾನವಾದರೆ, ಎರಡನೆಯ ವಿಭಾಗವು ಸಂವಾದ ಪ್ರಧಾನವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯ ವಿಭಾಗದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಭಾವ ಪ್ರಧಾನವೆನ್ನಬಹುದು. ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಭಾಗದ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿಯ ಕಿಡಿಯಂತೆ ವಿಚಾರ ಪ್ರಚೋದನೆಯವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವೂ ಅಹುದು.

ಈ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳ ಕವಿಗಳು ಅನಾಮಧೇಯರು ತಮ್ಮ ಗುರು, ಆರಾಧ್ಯ ದೇವರುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡವರೂ ಉಂಟು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬನಹಟ್ಟಿಯ ಗುರು, ಶಿರಸಿಗಿಪ್ಪುರದ ಬಸವೇಶನ ತರಳ, ಕಂದಗೋಳದ ಗುರುಸಖ ಹೀಗೆ. ಆದರೆ ಇಂಚಲದ ಬಂಕನಾಥ ಭಕ್ತ ಬಡಸದ ಕೆಂಚನಾಯ್ಕ, ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿ ಎನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೇಮಗಲ್ಲ ಅಲ್ಲಮ, ಧಾರವಾಡದ ಚೆನ್ನಬಸವಯ್ಯನವರ ಒಂದೊಂದೇ ಹಾಡುಗಳಿದ್ದರೂ ಇವರು ಪ್ರೌಢ ಭಾಷೆಗೆ ಜನಪದ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟ ರೀತಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಇವು ದುಂದುಮೆ ಪದಗಳ ಮಾದರಿಯಾಗಿವೆ.

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗುಣದಾಳದ ಪೂಜಾರಿ ರಾಮನ ಹಾಡುಗಳು ಚಿಕ್ಕವೂ ತೀರ ಸರಳವಾದವುಗಳೂ ಆಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಪದ ಸೊಗಡು, ಅಶ್ಲೀಲದಿಂದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ರೀತಿ ಚಿಂತನಾರ್ಹವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯ ಹಾಸ್ಯ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಕವಿ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ.

ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಡಸದ ಕೆಂಚನಾಯ್ಕ ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ. ಆವನ ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಜಾನಪದ ಜಾಣ್ಮೆ, ಸಹಜಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶಕ್ತಿ ಕೆಲವೇ ಜನಪದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣದೊರೆಯುವ ಗುಣ. ಅವನ ಅಶ್ಲೀಲ ಹಾಡುಗಳೂ ಹಲವಿವೆ. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇವನೊಬ್ಬ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ವಿಷಯವಾಗಬಲ್ಲ ಕವಿ. ಇವನ ಬೇರೆ ಹಾಡುಗಳ ಮೊತ್ತವೂ ಹಿರಿದಾಗೇ ಇದೆ. ಮೂರನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯ ಭಾವಗೀತಾತ್ಮಕ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಇವನವು ಹಲವಿದೆ. ಪ್ರತಿಭೆ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪರಿಶ್ರಮಗಳೆಲ್ಲ ಮೇಳೈಸಿದ ಇವನ ಹಾಡುಗಳು ಜನಪದ ಸಿರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ.

ಸಮಾಜದ ಕೆಳವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ, ಅನ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ವರೂಪದ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿರಬಹುದಾದುದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಪುರುಷನಾದ ರಾಮನ ಹಬ್ಬ (ರಾಮನವಮಿ) ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಮನೆ, ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಕಾಮನ ಹಬ್ಬ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಕೆಳಕೆಳ ವರ್ಗದ ಪದರು ಪದರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿ ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ, ಪರಿಸರ, ಭಾಷಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದಾಸಕ್ತ ತರುಣರು ಕಾರ್ಯಮಾಡಲು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದೆ.

- ಸಂಪಾದಕರು

ಪರಿವಿಡಿ

೧) ಮುನ್ನುಡಿ

೨) ವಿಷಯದ ಮೊದಲು

೩) ವಿಶೇಷ ಕೃತಜ್ಞತೆ

೪) ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

೫) ಪೌರಾಣಿಕ ಹಾಡುಗಳು

೬) ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಡುಗಳು

೭) ಭಾವಗೀತಾತ್ಮಕ ಹಾಡುಗಳು

೮) ಸಂಕೀರ್ಣ ತ್ರಿಪದಿಗಳು

೯) ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪದಕೋಶ

ವಿಭಾಗ ೧

ಪೌರಾಣಿಕ ಹಾಡುಗಳು

ಹಾಡುಗಳ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೧) ಹೋಳೀ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಮೂಲಕಥೆ

೨) ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ (ಪುರುಷ) ಘನತೆಯ ಪದ

೩) ಮಾಯಾ(ಸ್ತ್ರೀ) ಘನತೆಯ ಪದ

೪) ಕಾಮದಹನ

೫) ಜಲಕ್ರೀಡೆಯ ಹಾಡು

೬) ಕೃಷ್ಣನ ಹೋಳಿಯ ಪದ

೭) ಪಾಂಡವರ ಅಜ್ಞಾತವಾಸ

೮) ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ಕಥೆ

೯) ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಕಥೆ

೧೦) ಇಂದ್ರಜಿತುವಿನ ಪದ

೧೧) ಗಯಾನ ಕಥೆ

ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಮೂಲ ಕಥೆ

ಗುರು ಶರಭನಡಿಗಳಿಗೆರಗಿ ಪೇಳುವೆನೀಗ।
ಧರೆಯೊಳೀ ಹೋಳೀ ಪದಗಳನೂ॥ ॥ಲಾವಣಿ॥

ತಾರಕಾ ಸುರನೆಂಬ ದೈತ್ಯ। ಮಾರಹರನ ಕುರಿತು ತಪವ।
ವಾರಿಯಾಗದಂತೆ ಮಾಡುತಿರೇ ಘೋರವಾದ ನೈಷ್ಠೆಗಾಗಿ।
ಸ್ಮಾರಿ ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚುತವನೆ। ಚಾರು ಕಾಮ್ಯವನು ಬೇಡೆಂದನು।
ಧೀರರಿಂದ ಮಾರಿಯನಗೆ। ಸೇರದಂಥ ವರವ ನೀನು।
ಭೂರಿ ದಯದಿಂದ ಪಾಲಿಸೆನೆ। ಕಾರಣಿಕ ಮಾತಿಗನಿವನು।
ಪೂರ ಮನದ ಬಯಕೆಯನ್ನು। ಕ್ರೂರ ದೈತ್ಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನೊ॥ ॥ಇಳುವು॥

ವರವ ಪಡಕೊಳ್ಳುತಲಿ।
ಸುರರಪುರ ಮುತ್ತುತಲಿ।
ಭರದಿ ಜನ ಕಡಿಯುತಲಿ।
ತರತರದಿ ಮದಿಸುತಲೀ ॥ಏರ॥
ಧರೆಯೊಳೀ ಹೋಳಿ ಪದಗಳನು ಪೇಳುವೆನು।
ಹರನಿಂದ ಮಡಿದ ಕಾಮಣ್ಣಾ ॥೧॥
ಸುರರೆಲ್ಲ ಕೂಡುತ್ತಲಿರದೆ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ।
ಭರದಿ ಬಂದಾಗ ಪೇಳಿದರೂ ॥ಲಾವಣಿ॥

ಗರುಡ ವಾಹನನು ಕೇಳಿ। ಪರಮಾಲೋಚನೆಯೊಳೆಂದ।
ಹರಿಯದಿವನ ಪ್ರಾಣವಾರಿಂದಾ। ಹರನ ತಪವ ಕೆಡಿಸಿ ತರಲು।
ತರಳನೊಬ್ಬ ಜನಿಪನಾಗ। ಮರಣವಾಗುವದು ಈತಗೆಂದಾ।
ಸ್ಮರನ ಕರೆದು ಕೇಳಿದನು। ಭರದಿಯೆನ್ನ ಮಗನೆ ಕಾಲ।
ಹರನಯೋಗ ನೀನು ಕೆಡೆಸಿದರೆ। ಪರರಿಗುಪಕಾರವಾಯ್ತು।
ಪರಿಹಾರವಾಗುವದು ಬಾಧೆ। ತ್ವರದಿ ನೀನು ಹೋಗಬೇಕಂದಾ। ॥ಇಳುವು॥

ತಂದೆ ತಾಯಿಗೆ ನಾನು।
ಸಂದೇಹ ಗೊಳಲೇನು।

ಎಂದು ಪಯಣಕ್ಕವನು।
ಅಂದು ಅನುವಾದನೂ ||ಏರ||
ಭರದಿ ಬಂದಾಗ ಪೇಳಿದರು ನರಹರಿಯು।
ಒರೆದು ಕಳುಹಿದನು ಮನ್ಮಥನಾ ||೨||

ಗಿಳಿಯ ರಥವನ್ನೇರಿ ಗಳಿಲನೆ ತಾ ಬಂದು।
ಹೊಳೆಯುತಿಹವೈದು ಬಾಣಗಳಾ ||ಲಾವಣಿ||

ಜಗ್ಗಿ ಕಿವಿಯ ತನಕ ಹೆದೆಯ। ಬೊಗ್ಗಿನದರ ನಿಟ್ಟು ಸುಖದ।
ಸುಗ್ಗಿಯೆಂದು ಹೊಡೆದನಾಕ್ಷಣ। ದುರ್ಗಿ ಗಂಡ ಕಂಡು ತನ್ನ।
ಅಗ್ಗಿಗಣ್ಣ ತೆಗೆಯಲಾಗ। ಮುಗ್ಗಿದನು ಮುಸುಕಿ ಬೆಂಕಿಯೊಳು।
ಕುಗ್ಗಿತವನ ಬಲವು ಕರುಳ।ಮಗ್ಗಿನಂತೆ ಉರಿದು ಕರಗಿ।
ಭರ್ಗಿನಿಂದ ಲಾಯಿತೀಪರಿ। ಎಗ್ಗಿನಿಂದ ನೋಡ್ವಸುರರು।
ಮೊಗ್ಗೆಯರಳ ಪುಷ್ಪಗಳ। ವೆಗ್ಗಳಾಗಿ ಸುರಿದರುಘೆಯೆಂದೂ। ||ಇಳುವು||

ಪತಿ ಸತ್ತುದನು ಕೇಳಿ।
ರತಿಯು ತಾನಳುವುತಲಿ।
ಹಿತವರೆನಗಾರಿಂದು।
ಶಿತಕಂಠ ಶಿವನೆಂದೂ ||ಏರ||
ಹೊಳೆಯುತಿಹವೈದು ಬಾಣಗಳ ಹೊಡೆಯಲ್ಕೆ।
ಅಳಿದನುರಿನೇತ್ರದಿಂದವನೂ ||೩||
ರತಿಯು ಪ್ರಳಾಪಿಸಲು ಶಿತಕಂಠನದ ಕೇಳಿ।
ಗತಿಯನು ಪೇಳ್ದನವಳಿಗೆ ||ಲಾವಣಿ||

ಕಾಮಿನಿ ಕೇಳವ್ವ ನಿನ್ನ ನೇಮವಾದ ವಾಸನೆಯಿಂದ
ಭೂಮಿಯೊಳು ಹುಟ್ಟುವಿರಿ ಹೋಗು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನ್ಮದಿ ನಿನ್ನ
ಸ್ವಾಮಿಯು ಹುಟ್ಟುವನವನು ಕಾಮಿಪನು ಹೊಲೆಯ ವೇಶ್ಯಾಗು
ತಾಮಸ ಗುಣದಲಿಂಥ ನಾಮವಾಯಿತೆನಗೆಂದು
ಭೂಮಿಯು ತಾನು ಮರುಗುತಾ ರಮಣೀಯ ಕರ್ನಾಟಕದ
ಸೀಮೆಯೊಳು ಮುಖ್ಯವಾದ ಗ್ರಾಮದೊಳು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟನೆಂಬಾ। ||ಇಳುವು||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಗನಾಗಿ
ಜನ್ಮತಾಳಿದನು
ಜಾತಕರ್ಮವ ಮಾಡಿ
ಹರುಷದಲಿ ಕೂಡಿ ||ಏರ||

ಗತಿಯನು ಪೇಳ್ದನವಳಿಗೆ ನಿನಗೊಂದು।
ಪ್ರತಿಜನ್ಮವಾಯ್ತು ಹುಟ್ಟಿಂದಾ ||೪||
ಭೂಮಿಸುರರ್ಹೊಟ್ಟೆಯಲಿ ಕಾಮಜನಿಸಲಿಕಾಗ।
ನಾಮಕರಣವನು ಮಾಡಿದರೂ ||ಲಾವಣಿ||

ಚೆಂದದಿ ಸತಿಪತಿಗಳಿರಲು। ಕಂದು ಕಾಮ ಜನಿಸಿದನು।
ಸಿಂಧುವಿನಲಿ ಚಂದ್ರನುದಿಸಿದಂತೆ। ಬಂಧುಬಳಗದವರು ಕೂಡಿ
ನಂದನಗೆ ಜಾತಕರ್ಮ। ಒಂದ ನುಳಿಸದಂತೆ ಮಾಡಲೂ।
ಕಂದನಿತ್ತ ಬೆಳೆಯುತಿರಲಂದುಗೆ ಗೆಜ್ಜೆಯನಿಟ್ಟು
ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾ। ಮುಂದೆ ಬಾಲಲೀಲೆಯಾಡಿ
ಮಂದಹಾಸ ಚಂಡು ಚಿಣಿಯ ಕುಂದು ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದೀ ಪರಿ। ||ಇಳುವು||

ಧೂಳಾಟವಾಡಿದನು।
ಬಾಲರೊಳು ಬಲ್ಲಿದನು।
ಬೀಳುತೇಳುತಲವನು।
ಲೋಲದಿಂದೊರ್ತಿಪನೂ ||ಏರ||
ನಾಮಕರಣವನು ಮಾಡಿದರು ದಿನದಿನಕೆ।
ಪ್ರೇಮದಿಂ ಬೆಳೆದನಾ ಬಾಲಾ ||೫||
ಅಲ್ಲಿ ಹೊಲೆಯರ ಕುಲದಿ ಬಲ್ಲಿದನು ಚೆಂದಣ್ಣಾ।
ಎಲ್ಲರೊಳು ಹಿರಿಯ ತಾನಾಗಿ। ||ಲಾವಣಿ||

ಹರನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಭರದಿಯವರ ಗರ್ಭದೊಳು।
ಬರಲು ಜನಿಸಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಾಗಿ ಹರುಷದಿಂದ ಬಂಧು-ಬಳಗ।
ವೆರೆಸಿ ಹೆಸರನಿಟ್ಟು ತಾವು ಹರಿಸಿದರು ಹೋಳಿಯಿವಳೆಂದು।
ನರರೂಪವಿಲ್ಲವಿಂಥ। ಪರಿಯ ಚೆಲುವಿಕೆಯನಾ।

ವರಿಯೆವೆಂದು ಮಾತುಗಳನಾಡು। ತಿರಲು ಕೇರಿಯೊಳು ತಾನು।
ಹಿರಿದು ಬೆಳಗಿನಿಂದ ನಿತ್ಯ ಮೆರೆಯುತಿರ್ದಳಾ ಕಾಲದೀ। ||ಇಳುವು||

ತಂದೆ ತಾಯ್ಗಳು ವೇಣಿ।
ಯೆಂದಾಗ ನೇಮಿಸಿ।
ಬಂಧು ಬಳಗವುವೆರಸಿ।
ವೃಂದವೆಲ್ಲವು ಹರಸೀ ||ಏರ||
ಎಲ್ಲರೊಳು ಹಿರಿಯ ತಾನಾಗಿಯಿರುತಿರ್ದ।
ನೊಲ್ಲಭೆಯಳೊಬ್ಬಳೊಡಗೂಡಿ ||೬||
ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಗಳನ್ನು ಸಮನಿಸಲಾಗ।
ಕನ್ಯೆಯಳ ರೂಪವೇನೆಂಬೇ ||ಲಾವಣಿ||

ಹುಣ್ಣಿವಿ ಚಂದ್ರನ ಮುಖ। ಕಣ್ಣು ನೈದಿಲೆಗೆ ಸಮ।
ನುಣ್ಣನ್ನ ಗಲ್ಲವು ಕನ್ನಡಿ। ಮೂಗು ಸಂಪಿಗೆಯ ತೆನಿ
ರಾಗ ದುಟಿಯು ಹವಳದಂತೆ। ಕೋಗಿಲೆಯ ಸ್ವರಕೆ ಮಿಗಿಲಂತೆ
ಕೊರಳು ಶಂಖ ಚಾಪದಂತೆ. ವಿರಳವಾದ ಹುಬ್ಬುಗಳು
ತರಳೆಯ ಕುಚವು ಕಲಶದಂತೆ. ಬಾಳೆದಿಂಡಿನಂತೆ ತೊಡೆಯು
ಬಾಳ ಮಳಲಿನೊಂಡಿನಂತೆ। ಮೇಳವಾದ ಜಘನದವಿಸ್ತಾರಾ ||ಇಳುವು||

ಆಡಿ ತಳಿರಿನಂದದಲಿ।
ಬಡನಡವು ಬಳಕುತಲಿ।
ಗಜಗಮನ ದಂದದಲಿ।
ಮಜ ಭಾವುವೆನಿಸುತಲೀ ||ಏರ||
ಕನ್ಯೆಯಳ ರೂಪವೇನೆಂಬೆ ಚೆಲುವಿಕೆಗೆ।
ಸನ್ನಿಭವಾದ ಸತಿಯಿಲ್ಲಾ। ||೭||
ಕಾಮಗೆವ್ವನ ಬಂದು ಕಾಮಿಸುತ ವನಿತೆಯರ।
ಆ ಮಹಾಜಾರನಾಗಿರ್ದ ||ಲಾವಣಿ||

ಒಂದು ದಿನ ಹೋಳಿ ತಾನು। ಬಂದು ಹೊಕ್ಕಳಾಗಲೂರ
ವೃಂದ ಗೂಡಿ ಜನರು ನೋಡ್ವರೂ। ಮಂದಗಮನೆಯ ರೂಪ -

ಕಿಂದಿರೆ ಶಚಿಯು ರಂಭೆ। ಇಂದು ಸರಿಗಾಣೆವಿವಳಿಗೆ।
ನೋಟವೆಂಬ ಬಲೆಯನೊಡ್ಡು ತಾಟವೆಂಬ ಪುರುಷ ಮೃಗವ।
ಲೂಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಹಳು। ಕಣ್ಣು ಇವಳರೂಪಿನೊಳು
ತಣ್ಣಗಾಗಿ ಹೋದವೀಗ। ದಣ್ಣನೆ ದಣಿಯಲಾರದೆ। ॥ಇಳುವು॥

ಮಾರನೀಪರಿ ನೋಡಿ।
ಸಾರಿ ಹೋದನು ಕೋಡಿ।
ಘೋರ ಬಿಟ್ಟನು ಮನದಿ ನಾರಿಯಳಬೆನ್ಹಿಂದೇ ॥ಏರ॥
ಆ ಮಹಾ ಜಾರನಾಗಿರ್ದ ಹೋಳಿಯನು।
ವಾರಿಯಾಗದಲೆ ನೋಡಿದನೂ ॥೮॥
ನದರ ನಿಟ್ಟಾಕ್ಷಣದಿ ಮದನ ಬಾಣದಿ ಹೊರಳಿ।
ಚದರಿಯ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿದನು ॥ಲಾವಣಿ॥

ವಾರಿಗಿ ಗೆಳೆಯರು ಕೂಡಿ। ನಾರಿ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ।
ಮೀರಿದವಳೆಂದು ಮಾತನಾಡಿ। ಮಾರ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ।
ಸಾರಿ ಹೇಳಿದನು ನಾನು। ಸೇರುತಿಹೆನವಳ ಮನೆಯನ್ನು।
ಘೋರಾಟವಿದಾಯಿತೆಂದು। ಚಾರು ಮಿತ್ರರೆಲ್ಲ ಮನೆಯ
ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಹೋದರಾಕ್ಷಣದಿ। ಜಾರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕಾಮ
ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿ ಕೇರಿಯೊಳು ಹೊಕ್ಕ ಬೇಗದಿ। ॥ಇಳುವು॥

ಮನೆಯ ಹೊಗಲಾಕೆಯನು।
ಅನುವಿನಿಂ ಕೇಳಿದನು।
ನಿನಗೇನು ವೊತ್ತೆಯನು।
ಸನುಮತದಿ ಕೊಡುವೆನೂ ॥ಏರ॥
ಚದುರೆಯ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿದನು ಹೋಳಿಯ।
ಸದನಕೆ ಸಲುಗೆಯಿಂದವನು ॥೯॥
ನಿತ್ಯ ನೂರ್ವರಹಗಳನು ಇತ್ತರೆ ಬಾರೆನ್ನ।
ಹತ್ತಿರಕೆಂದು ನುಡಿದಳು ॥ಲಾವಣಿ॥

ಗಣಿಕೆಯ ಮಾತನು ಕೇಳು। ತೆಣಿಕೆಯಿಲ್ಲ ದೋಯಿತೆಲ್ಲ।
ಅಣಕ ಬೇಡೆನ್ನ ಕೂಡೆಂದ। ಸಟಿಯ ಮಾತನಾಡ್ವಳಲ್ಲ।
ವಿಟನೆ ಕೇಳುಎನ್ನ ಮಾತು। ದಿಟವಿದೆಂದಳಂಬುಜಾನನೆ
ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ। ಬಾಳ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲವನು।
ನಾಳಿಗೆ ಬರುವೆನೆಂದು ತಿರುಗಿ। ತಂದೆಯರಿಯದಂತೆಯೊಂದು।
ಬಿಂದಿಗೆಯ ಹೊನ್ನವಾಗ। ತಂದುಕೊಟ್ಟುನವಳ ಕೈಗೆ॥ ॥ಇಳುವು॥

ಹರುಷವಾದಳು ನಾರಿ।
ಪುರುಷಗಿವಳು ಮಾರಿ।
ಬೆರಸಿದಳು ಕೂಟವನು।
ಮರೆಸಿ ಮನೆಮಾಟವನು ॥ಏರ॥
ಹತ್ತಿರಕೆಂದು ನುಡಿಯಲಾ ಕಾಮಣ್ಣ।
ನರ್ತಿಯಾಯ್ತೆಂದ ಮನದೊಳಗೇ ॥೧೦॥
ಕೆಲವು ದಿನವೀಪರಿಯು ಲಲನೆಯೊಡನಿರುತಿರಲು।
ಕುಲದವರೆಲ್ಲ ಕೇಳಲ್ಕೇ ॥ಲಾವಣಿ॥

ಪಿತಗೆ ಪೇಳಿದರು ನಿನ್ನ। ಸುತನು ಹೊಲೆಯರೊಡನೆ ಕೂಡಿ।
ಮತಿಯಗೆಟ್ಟನೆಂದು ಸರ್ವಜನಾ। ಕೃತಕದ ಮಾತನು ಕೇಳು
ತತಿಶಯದ ಕೋಪದಿಂದೆ। ಗತಿಯೆ ನಮಗಿಲ್ಲ ದುಷ್ಟನಿಂದಾ।
ಇಂದುಯೆನ್ನ ಮಗನು ಸತ್ತ। ನೆಂದು ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿ।
ಬಂಧುಗಳವೆಲ್ಲರ ಕೂಡಿ। ತನುಜನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ
ಮನೆಯ ಬಿಡಿಸಿದನು ಸರ್ವ। ಜನರು ನೋಡುತಿರಲೀ ಪರಿ ॥ಇಳುವು॥

ವೇಶಿ ಮನೆಗವ ಬಂದು।
ಲೇಸಿನಿಂ ನಿಲಲಂದು।
ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಾಗವಳು।
ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಸಿದಳೂ ॥ಏರ॥
ಕುಲದವರೆಲ್ಲ ಕೇಳಲ್ಕೆ ಪಿತನಾಗ।
ಛಲದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದನೂ ॥೧೧॥

ಅತ್ತಲಿತ್ತಲು ಕೆಟ್ಟು ನಿತ್ಯದೊಳು ತನ್ನಯ।
ಮಿತ್ರರ ಮನೆಯ ತಿರಿದುಂಡಾ ||ಲಾವಣಿ||

ವಾರನೆಲ್ಲ ತಿರಿದು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ। ಆಹಾರ ಮಾಡುತಿರ್ದನವಗೆ
ಘೋರತರದ ರೋಗ ಬಂದಿತು। ಬಸವಂತಸ್ಹುಣಿವಿಯ ದಿನ।
ವೆಸೆವ ಹುಬ್ಬಿ ತಾರೆಯೊಳಗೆ। ಅಸುವ ಬಿಟ್ಟನವ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ
ಮುದ್ದುಬಾಲರೆಲ್ಲ ಕುರುಳ। ಕದ್ದು ತರುತಲೊಟ್ಟಿದರು।
ವಾದ್ಯದಿಂದ ಹಲಗಿ ಕಹಳೆಯಾ। ಮೆರಸಿದರು ಕಾಮನನ್ನು।
ಸರಸವಾಡಿ ಹೊಯ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತ। ಕರಸಿದರು ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾ ||ಇಳುವು||

ಸುಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿಯನು।
ಕೊಡುವರಾರಿದಕೆನುತ।
ನಡೆದರ್ಹೊಲಗೇರಿಗೆ।
ಬಿಡದೆ ಬಂದರು ಹೀಗೇ ||ಏರ||

ಮಿತ್ರರ ಮನೆಯ ತಿರಿದುಂಡ ಶಿವನಾಜ್ಞೆ।
ಯತ್ಠಿಯಿಂದವನು ವರ್ತಿಸಿದಾ ||೧೨||

ಕೇರಿಯೊಳಗಾ ಬೆಂಕಿ ಯಾರ ಮನೆಯೊಳಗಿಲ್ಲ।
ನಾರಿ ಹೋಳಿಯ ಮನೆಯೊಳಗೇ ||ಲಾವಣಿ||

ಹೊತ್ತಿದ ಕೆಂಡವಕೊಂಡು ಹೊತ್ತರಾಕೆ ಸಹಿತವಾಗ।
ಮುತ್ತಿದರು ಬಂಧು ಬಳಗದವರು।

ಸಿಗದಲೋಡಿ ಬಂದು ಬೇಗ। ನೊಗೆದರಾಕೆ ಕಾಮನ ಕೂಡ
ಧಗ ಧಗ ಧಗನೆ ದಹಿಸುತಾ। ಬಾಳ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಗೆಳೆಯ।
ಹೋಳಿಯಿಂದ ಸತ್ತನೆಂದು ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮಿಯೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು।
ಹಬ್ಬವಾಯಿತಿಂದು ಎಂದು ಸಬ್ಬರೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ತಾವು।
ಮಬ್ಬು ಹಿಡಿದವರಂದದೀ ||ಇಳುವು||

ಹುಚ್ಚರಂದದೀ ಹಾಡಿ।
ಎಚ್ಚರಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿ।
ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪರಿಯಂತ್ರಾ।
ಗದ್ದಲದ ಬಹುಪಾತ್ರಾ ॥ಏರ॥

ನಾರಿ ಹೋಳಿಯ ಮನೆಯೊಳಗಿನಬೆಂಕಿ।
ಚೋರತನದಿಂದ ತಂದರೂ ॥೧೩॥

ನದಿಯ ಸ್ನಾನವ ಮಾಡಿ ಮುದದಿ ಮನೆಗೈತಂದು।
ಸದಮಲದಿ ಶುಚಿಗಳಾಗುತ್ತಾ ॥ಲಾವಣಿ॥

ಊಟ ಮಾಡಿ ಸಂತೋಷದ। ಲಾಟವಾಡುವರು ಪ್ರೀತಿ
ನೋಟಕರಿಗರಿವಾಗುವಂತೆ। ಇಂತಪ್ಪ ಕಾಮ ಕಥೆಯ।
ಸಂತೋಷದಿ ಕೇಳಿದವರು। ಚಿಂತೆಗಳ ನೀಗುತಿರುವರು।
ಧರೆಯೊಳು ಬನಹಟ್ಟಿಯೆಂಬ। ಪುರದ ಬಾಲರೊಂದು ದಿನ।
ಗುರುವಿನ ಮಠಕೆ ತಾವು ಹೋಗಿ। ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಮಿಯ ಮೂಲ।
ಕೇಳಲವರು ಹೇಳಿದರು। ಬಾಳ ಲೋಚನ ಸವತಾರಾ ॥ಇಳುವು॥

ಬರೆದೋದಿ ಕೇಳುವದು।
ಇರದಲಿಷ್ಟಾರ್ಥ ವದು।
ಧರೆಯೊಳಾಗುವದೀಗ।
ಹರನ ಕರುಣದಿ ಬೇಗ ॥ಏರ॥

ಸದ ಮಲದಿ ಶುಚಿಗಳಾಗುತ್ತಲಾ ಜನರು।
ಮದುವೆ ಮಾಂಗಲ್ಯದಂತಿಹರೂ ॥೧೪॥

ಇತಿ ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣವಿಯ ಮೂಲ ಕಥೆಯ

ಹೋಳಿ ಪದ ಸಂಪೂರ್ಣ

ಮಂಗಲ ಮಸ್ತು

***

ಇದರ ಮೂಲಕ್ಕೆ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬನಹಟ್ಟಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದರೂ, ಇದು ನನಗೆ ದೊರೆತದ್ದು ಗುಲಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ.

ರೇವಣಸಿದ್ದೇಶ್ವರ(ಪುರುಷ) ಘನತೆಯ
ಹೋಳಿಯ ಪದ

ವರಗಣ ನಿನ್ನ ಪದ ಸರಸಿಜಕ್ಕೆರೆಗುವೆನು।
ಪರಮಪಾವನ ಸದ್ಗುರುವೇ ||ಲಾವಣಿ||

ರೂಢಿಯೊಳು ನಿನ್ನ ಪಾದ ಹಾಡಿಹರಸುವೆನು।
ಮೂಢನೆಂದು ಕರುಣಿಸು ಬೇಗ। ನಾಡ। ಮಾತದೇನೊ ದೇವ
ಬೇಡಿಕೊಂಬುವೆನು ನಿನ್ನ। ಕೂಡಿಸಿಕೊಡೀಗ ಪದಗಳಾ।
ಜೋಡಿನ ಗೆಳೆಯರು ಕೂಡಿ। ಹಾಡುವೆವು ಹರುಷದಿಂದ।
ಕೇಡ ಬಾರದ್ಹಂಗ ರಕ್ಷಿಸೋ ||ಇಳುವು||

ಆನೆಯ ಮುಖದವನೆ।
ಜ್ಞಾನ ಮೂರುತಿ ನೀನೆ।
ಮಾನಿನಿಯರ ಸಂಗಾ।
ತಾನು ಕೂಡದ ಲಿಂಗಾ।
ಧ್ಯಾನಿಸುವೆನು ನಿನ್ನಾ।
ಏನುತಿಳಿಯದ ಮುನ್ನಾ ||ಏರ||

ಪರಮ ಪಾವನ ಸದ್ಗುರುವೆ ಮತಿಕೊಟ್ಟು।
ಸರಸಾಗಿ ಹೋಳಿ ಪದ ನಡಸೊ ||೧||

ಹೆಣ್ಣು ಹೆಚ್ಚೆಂದೆಂಬುವಣ್ಣಗಳು ಕೇಳಿರೊ।
ಮಣ್ಣು ಪಾಲಾದ ಕಥೆಗಳಾ ||ಲಾವಣಿ||

ಕೊಲ್ಹಾಪುರದೊಳಗೊಬ್ಬ। ಬಲ್ಲಿದಳು ಮಾಯೆಯೆಂಬ।
ಸೊಲ್ಲಿನಿಂದ ಬೆಳೆದಿರಲಾಗ। ಕುಲ್ಲತನದಿಂದಲೀ ತ
ನ್ನೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧರುಗಳ ತಂದು। ನಿಲ್ಲದೆ ಮೂಗಿಗೆ ಕವಡಿಯಾ।
ಅಲ್ಲಿ ಪೋಣಿಸುತ್ತಲವರ। ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಸಮಾನವೆನಿಸಿ
ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲರನ್ನ ಸೋಲಿಸಿ ||ಇಳುವು||

ತಾನೆ ಘನವೆನಿಸೀಗ।
ಹೀನ ಮಾಯೆಯು ಆಗ।
ಕೊನೆ ವಿಷಗಳ ಗುಟ್ಟು।
ಸ್ಥಾನ ಮೊಲೆಯೊಳಗಿಟ್ಟು।
ನಾನಾ ತೆರದಿಂ ಕಾಡಿ।
ಮಾನಹೀನರ ಮಾಡೀ ||ಏರ||

ಮಣ್ಣುಪಾಲಾದ ಕಥೆಯ ಸಜ್ಜನರೆಲ್ಲ।
ಕಣ್ಣು ಮೂರುಳ್ಳ ಶಿವದಯದೀ ||೨||

ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ ಮಾಯಿ ಬಲ್ಲಿದಳು ವಿಷ ಹಾಕಿ।
ಕೊಲ್ಲುವಳು ಸಿದ್ಧರೆಂಬವರಾ ||ಲಾವಣಿ||

ಮದ್ದು ಮಂತ್ರ ಯಂತ್ರದಿ ಪ್ರ। ಸಿದ್ಧರಾದ ಋಷಿಗಳ
ನೊದ್ದು ಬಂಧಿಸುತ್ತಲಿರೆ ಮದ್ದಾನೆಯ ಪರಿಯೊಳವಳು
ಸಿದ್ಧರನ್ನು ತುಳಿದಾಡುತ ಗುದ್ದಾಟವಾಯಿತೀಪರಿ।
ಸುದ್ದಿಯನು ಕೇಳಿ ರೇವಣ। ಸಿದ್ಧನೆಂಬ ಯತಿಯು ಹೊರಟ
ಚಿದ್ಘನ ಮೂರ್ತಿ ಬಹುಬೇಗ ||ಇಳುವು||

ಇಂದು ಜಂಗಮನಾಗಿ।
ಬಂದನಾ ಶಿವಯೋಗಿ।
ಇಂದುಧರ ಭಸ್ಮವನು।
ಚೆಂದ ಹಣೆಗಿಟ್ಟವನು।
ಅಂದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸರಾ।
ಸಂದು ಸಂದಿಗೆ ಹಾರಾ ||ಏರ||

ಕೊಲ್ಲುವಳು ಸಿದ್ಧರೆಂಬುವರನಾ ಸುದ್ದಿ।
ನಿಲ್ಲದೆ ಕೇಳಿ ರೇವಣನೂ ||೩||

ಶಿವನೆಯವತಾರಾಗಿ ಭುವನದೊಳು ಬಂದನು।
ಅವನಿಯ ಜನರಿಗಿಷ್ಟಾರ್ಥ ||ಲಾವಣಿ||

ಕಾವಿಯ ಲಾಂಚನ ಪೊದ್ದು। ಹಾವಿಗೆ ಪಾದದಿ ಮೆಟ್ಟಿ।
ಭಾವಿಸಿ ಹಸ್ತದಿ ದಂಡಾಗ್ರ। ಸಾವಿನ ಭಯವ ಮೀರಿ।
ಜೀವಿಗಳ ರಕ್ಷಿಸುತಲಿ ಅವಿಚಾರಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ
ಧಾವಿಸಿ ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ। ಠಾವಿನೊಳು ಬಂದನಾಗ
ದೇವಿ ಮಾಯೆಯ ಮನೆಗಾಗೀ ||ಇಳುವು||

ಭೋಗಿ ಭೂಷಣನಂದು।
ಬಾಗಿಲದೊಳು ಬಂದು।
ಯೋಗಿ ಭಿಕ್ಷಾಯೆಂದು।
ಕೂಗಿದನು ತಾ ನಿಂದು।
ರಾಗಿ ಮಾಯೆಯ ಮುಂದು।
ಜೋಗಿ ಬಂದಿಹೆನಂದೂ ||ಏರ||

ಆವನಿಯ ಜನರಿಗಿಷ್ಟಾರ್ಥಗೋಸ್ಕರದೀ।
ಜವನಹರ ಸಿದ್ಧ ತಾ ಬಂದಾ ||ಳ||

ಸಿದ್ಧ ಬಂದಿಹನೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯನು ತಾ ಕೇಳಿ।
ಗರ್ವಿಸಿ ನುಡಿದಳಾಕ್ಷಣದೀ ||ಲಾವಣಿ||

ನೂರು ಸಾವಿರ ಸಿದ್ಧರುಗಳ। ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದು ಮಹಾ।
ಚೋರರಂತೆ ಹೆಡಗುಡಿಕಟ್ಟಿ। ಘೋರಬಡಿಸುವೆ ನನ
ಗಾರಿನ್ನೆದುರಿಲ್ಲವೆಂದು। ಚೀರಿವೊದರುತ ಬಂದಳು
ಘೋರತರದ ವಿಷಗಳನು। ಬೀರುತವನ ಹಸ್ತದೊಳು
ಹೀರಿ ಹಿಂಡಿದಳು ಮೊಲೆಗಳಿಂದಾ ||ಇಳುವು||

ಸುರಿಸಿದಳು ವಿಷವನ್ನು।
ಹರುಷದಿಂದಲಿ ತಾನು।
ಸರ್ರಸದಿಂದಲಿ ಕಂಡಾ।
ಬೆರಸುತಾಗಳೆ ವುಂಡಾ।
ತರಿಸು ಸಾಕಿಲ್ಲೆನಗ।
ಧರಿಸುವೆನು ನಾನೀಗ ||ಏಳು||

ಗದ್ರಿಸಿ ನುಡಿದಳಾಕ್ಷಣದಿ ತನ್ನೊಳಗೆ।
ಇದ್ದಷ್ಟು ವಿಷವ ನೀಡಿದಳೂ ||೫||

ಎಷ್ಟು ನೀಡಿದರವನದಷ್ಟೆಲ್ಲವನು ಕುಡಿದು।
ಭ್ರಷ್ಟೆ ತಾಯೆಂದು ಬೇಡಿದನೂ ||ಲಾವಣಿ||

ಬೇಡುವ ಸಿದ್ಧನ ಕಂಡು। ರೂಢಿಸಿ ವಿಷವ ಕೊಟ್ಟು
ಮೂಢ ಮತಿಯಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು। ಕೋಡಿಯಾಯಿತೆನ್ನ ಮಾತು
ಜೋಡಿಸಲಿನ್ನೆಲ್ಲಿತಂದು। ರಾಡಿ ಸಹಿತ ಸಾಲದಿವಗೆಂದು
ನಾಡಿನೊಳಗಿವನಂಥ ಕಾಡರಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾಯೆ
ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಸಮಯದಿ ||ಇಳುವು||

ಮಾರ ಮರ್ಧನ ಸಿದ್ಧಾ।
ನಾರಿಯನು ತಾನೊದ್ದಾ।
ಮಾರಿ ಮಸಣೆಯ ಗೆದ್ದಾ।
ಧೀರನಿವ ಬಲು ವೃದ್ಧಾ।
ಸಾರಿ ಮಾಯೆಯ ಮದ್ದಾ।
ಭೂರಿ ತಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ ||ಏರು||

ಭ್ರಷ್ಟೆ ತಾಯೆಂದು ಬೇಡುತಿರಲಾ ಮಾಯೆ।
ರಾಷ್ಟ್ರವನು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿದಳೂ ||೬||

ಹೋಗುತಿಹ ಮಾಯೆಯನು ಬಾಗಿ ಮುಂದಲೆ ಹಿಡಿದು।
ತೂಗಿ ನೆಲಕಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಡಿದನೂ ||ಲಾವಣಿ||

ಮೇದಿನಿಯ ಮೇಲೆ ಕೆಡಹಿ। ಪಾದದಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿ ಮೊಲೆಯ
ಛೇದಿಸುತ್ತ ತಲೆಯನೊಂದು ಹರಿದು। ಕಾದ ಬೆನ್ನಿನೆಲುವನಾಗ।
ಶೋಧಿಸಿ ದಂಡಿಗೆ ಮಾಡಿ। ಬೇಧಿಸಿದ ಮೂರು ಕಾಯಿಗಳಾ ।
ಆಧಾರಾದಿ ಕರುಳ ತೆಗೆದು। ಮೋದದಿ ತಂತಿಯ ಮಾಡಿ।
ನಾದಗಳನಾಗ ಹುಟ್ಟಿಸೀ ||ಇಳುವು||

ಭಾರಿ ಕಿನ್ನರಿ ಮಾಡಿ।
ಬಾರಿಸಿದನು ನೋಡಿ।
ಮಾರಿ ಮಾಯೆಯು ಕೋಡಿ।
ಸೋರಿ ಹೋಯಿತು ಜಾಡಿ।
ಮಾರಮರ್ಧನ ಸೂಡಿ।
ಧೀರ ಭಕ್ತರೊಳಾಡೀ ||ಏರ||

ತೂಗಿ ನೆಲಕ್ಕಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಡಿದ ರೇವಣಸಿದ್ಧ।
ಯೋಗಿಗಿನ್ನಾರು ಸರಿಯಿಲ್ಲಾ ||೭||

ಇಂತಪ್ಪ ಮಾಯೆಯನು ಕಂತು ಹರ ಕಡಿದನು।
ಸಂತರಿದನೊಲಿದು ಕೇಳುವರೂ ||ಲಾವಣಿ||

ನಾರಿಯೆಂಬುವದು ದೊಡ್ಡ। ಮಾರಿ ಕೇಳೀ ಮರ್ತ್ಯರಿಗೆ।
ಸೂರೆಗೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆತಿಗಳು। ಚಾರುಭೃಂಗಿಯೆಂಬವನು।
ಮಾರಹರನಧಿಕನೆಂದು। ಸಾರಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ಮಾಡಲು।
ಧೀರೆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಕೇಳಿ। ಶಾರೀರದೊಳಿಹ ತನ್ನ।
ಪೂರ ರಕ್ತದಂಶವನ್ನು ತೆಗೆಯೇ ||ಇಳುವು||

ಮಾತೆಯಂಶವನೆಲ್ಲ।
ಆತನೊಗೆದನು ಮಲ್ಲ।
ಭೂತೇಶ ಮೆಚ್ಚಿದನು।
ಪ್ರೀತಿಯೊಳು ಹೆಚ್ಚಿದನು।
ಮತ್ತೊಂದು ಪಾದವನು।
ಸತ್ಯದಿಂ ಕೊಟ್ಟವನೂ ||ಏರ||

ಸಂತರಿದನೊಲಿದು ಕೇಳುವದು ಭೃಂಗೀಶ।
ಶಾಂತನ ಕಥೆಯ ದೃಷ್ಟಾಂತಾ ||೮||

ಹೆಣ್ಣಿನ ಪದಗಳನು ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹಾಡುವರು।
ಕಣ್ಣುಗೆಟ್ಟವರು ಕಲಿಯುಗದೀ ||ಲಾವಣಿ||

ಯೋಗಿಗಳೆಂಬವರೆಲ್ಲ। ಭೋಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ।
ಯೋಗದೊಳಗೊಪ್ಪಿತವಾಗಿ। ನೀಗಿ ಮಾಯಾ ಮಿಥ್ಯವೆಂದು।

ಸೋಗೆಗಣ್ಣವರನು ವಿರಾಗದಿಂದ ಭ್ರಾಂತಿಯ ಬಿಟ್ಟೊ
ಹೋಗುವರು ಶಿವ ಸಮ। ವಾಗೀಶನ ಲೋಕಕೆ
ಭೋಗಿಗಳನುಳಿದ ಮಹಾತ್ಮರೂ ||ಇಳುವು||

ಅದರ ಕಾರಣದಿಂದ
ಇದನು ನಂಬರಿ ಚೆಂದ।
ಮದ ಸೊಕ್ಕಿ ನಾರಿಯರ।
ಪದವು ಹಿತವೆಂಬವರ।
ಒದೆಯುವನು ಯಮಧರ್ಮಾ।
ಒದಗುವದು ಬಹು ಕರ್ಮಾ ||ಏರ||

ಕಣ್ಣು ಗೆಟ್ಟವರು ಕಲಿಯುಗದ ಜನರೆಲ್ಲ।
ಮಣ್ಣು ಪಾಲಾಗಿ ಹೋಗುವರೂ ||೯||

ಹಾಸ್ಯದ ಪದವೆಂದು ದೂಷಿಸಿ ನುಡಿಬೇಡ್ರಿ।
ಈಶನ ಮಹಿಮೆಯಿದು ಈಗ ||ಲಾವಣಿ||

ಹೋಳಿಯ ಪದವಿದೆಂದು। ಜಾಳ ಮಾಡಿ ನುಡಿಯ ಬೇಡ್ರಿ
ಬಾಳಲೋಚನನ ಸ್ತುತಿಯಿದು। ತಾಳಿ ಶಾಂತಿಯಿಂದಲಿದನು
ಕೇಳಿದರೆ ಸರ್ವಸುಖದಿ। ಬಾಳುವರು ಶಿವದಯದಿಂದಾ
ಏಳು ಜನ್ಮದ ಪಾಪವೆಲ್ಲ ಮೇಳ ಸಹಿತ ಹೊರಟು ಹೋಗು
ತಾಳುವರು ಮುಕ್ತಿ ರಾಜ್ಯವಾ ||ಇಳುವು||

ಗುರುವಿನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ।
ಎರಗಿ ನಾವು ಶಿರಬಾಗಿ।
ವರವ ಬೇಡಲು ಬೇಗ।
ಪರಮ ಹರುಷದೊಳಾಗ।
ಕರುಣಿಸಿದ ವಾಕ್ಯವನು।
ಅರುಪಿದೆವು ನಾವಿದನೂ ||ಏರ||
ಈಶನ ಮಹಿಮೆಯಿದುಈಗ ಬನಹಟ್ಟಿ।
ವಾಸ ಸದ್ಗುರುವಿನಪ್ಪಣೆಯೂ ||೧೦||

ಇತಿ ರೇವಣ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ (ಪುರುಷ) ಘನತೆಯ ಹೋಳಿಯ ಪದ ಸಂಪೂರ್ಣ

"ಮಂಗಲ ಮುಸ್ತು"

ಮಾಯಾ (ಸ್ತ್ರೀ) ಘನತೆಯ ಹೋಳಿಯ ಪದ

ವರ ಗಿರಿಜ ಪಾರ್ವತಿಯನಿರದೆ ಕೊಂಡಾಡುತ।
ಹರುಷದಿ ಹೋಳಿ ಪದಗಳನೂ ||ಲಾವಣಿ||

ಶರಣರಂಘ್ರಿಗಳ ನೆನೆದು। ಧರಣಿಯೊಳು ಪೇಳುವೆನು
ಮರಣ ರಹಿತ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿ ಘನವಾ। ಹೆಣ್ಣಿನ ಧಿಕ್ಕಾರ ಮಾಡು
ವಣ್ಣಗಳು ಕೇಳಿರೆಲ್ಲ। ಕಣ್ಣ ಮೂರುಳ್ಳವನೀಶ್ವರಾ
ತೊಡೆಯ ಕೊಟ್ಟ ಪಾರ್ವತಿಗೆ। ಮುಡಿಯ ಕೊಟ್ಟ ಗಂಗಾಂಬಿಕೆಗೆ
ಬಡಿವಾರದ ಮಾತಿದೇನಲ್ಲಾ ||ಇಳುವು||

ನಾರಿಯೆಂಬುವ ಜಾಲಾ।
ಮೀರಿದವರಾರಿಲ್ಲ।
ಸಾರುವವು ಶೃತಿಯೆಲ್ಲ।
ಮಾರಹರನೇ ಬಲ್ಲ।
ಧೀರ ಕೇಳೀ ಸೊಲ್ಲಾ।
ಪೋರಾಟವದು ಹೊಲ್ಲಾ ||ಏರ||
ಹರುಷದಿ ಹೋಳಿ ಪದಗಳನು ಪೇಳುವೆನು।
ಸರಸದ ವಾಕ್ಯ ವಿನಯದಲೀ ||೧||
ಬ್ರಹ್ಮ ನಾರಾಯಣರು ಒಮ್ಮೆ ಶಿಕ್ಕರೊ ಬಲೆಗೆ।
ಹಮ್ಮು ಬೇಡೀಗಳೆಲೊ ತಮ್ಮ ||ಲಾವಣಿ||

ಚತುರ ವೇದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ। ಕ್ಷಿತಿಯೊಳುದಸಿದವೆಂದು ಹಿತದಿ।
ಪೇಳ್ವರೆಲ್ಲ ನೀವು ಕೇಳಿ। ಮತಿಯು ಸಾಲದವನು ಮನೆಯ।
ಸತಿಯು ಸರಸ್ವತಿಗೆ ವಾಕ್ಯ। ಗತಿಯು ನಾಲಿಗೆಯನವ ಕೊಟ್ಟಾ।
ಚೆಂದದಿ ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಹೊಂದೆದೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ತ್ರೀಯಿಂದ।
ತುಳಿದಾಡಿಸಿಕೊಂಡಾ ||ಇಳುವು||

ನಾರಿಯೆಂಬುವ ಭೂತಾ।
ಸೇರದಾರಿಲ್ಲೊರತಾ।

ಮಾರಿ ಮಸಣಿಗಳಂತೆ।
ದೂರಗೊಳಿಸುವ ಭ್ರಾಂತೆ।
ಯಾರಿಗಾದರಿದೇನು।
ದೂರಾಗದು ತಾನೂ ||ಏರ||

ಹಮ್ಮು ಬೇಡೀಗಳೆಲೊ ತಮ್ಮ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ।
ಗಮ್ಮನೆ ನಾರಿವಶರವರೂ ||೨||

ಋಷಿಗಳೆಂಬವರೆಲ್ಲ ಶಶಿವದನೆಯರ ಕೂಡಿ।
ಹಸನಾಗಿ ತಪವ ಮಾಡಿದರೂ ||ಲಾವಣಿ||

ಕುಂಭಿನಿಯೊಳ್ಪರಾಶರನಂಬಿಗಿತ್ತಿಯನ್ನು ಕೂಡೆ
ಸಂಭವಿಸಿದನು ವ್ಯಾಸ ಋಷಿ। ಮುಂದೆ ವ್ಯಾಸ ವಿಧವೆಯರ।
ನಂದು ಕೂಡಲಾಗಳೀರ್ವ। ನಂದನರು ಹುಟ್ಟಿದರು ಕೇಳು
ಅಂಧಕನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು। ಸುಂದರನು ಪಾಂಡು ರಾಜ
ಸಂದೇಹವೇನ್ಹೇಳಿದರೊಳೂ ||ಇಳುವು||

ಮಾಯಿಯೆಂಬುವ ಮಾತಾ।
ಬಾಯಿಯೊಳಾಡಲು ಘಾತಾ।
ಕಾಯ ಧರಿಸಿದರೆಲ್ಲ।
ಸಾಯದುಳಿದವರಿಲ್ಲ।
ಛಾಯಿಯೆಂಬುದೆ ಜಗವಾ।
ಛಾಯ ಮಾಡಿತು ಯುಗವಾ ||ಏರ||

ಹಸನಾಗಿ ತಪವ ಮಾಡಿದರು ಬನಪುರದ।
ಶಿಶಿಧರನೊಡನೆ ಕೂಡಿದರೂ ||೩||

ಸಟೆ ಮಾಯಿಯೆಂಬುವರ ಕಟವಾಯಿ ಶೀಳುವಳು।
ಹಟವಿದು ನಿನಗೆ ತರವಲ್ಲಾ ||ಲಾವಣಿ||

ರಾಮಚಂದ್ರನೆಂಬ ರಾಜ। ಪ್ರೇಮದಿಂದಲಿರಲಲ್ಲಿ।
ಸ್ವಾಮಿಯ ಶಿಷ್ಯ ಋಷಿ ಬಂದಾ। ಮಾಯಿಯೆಂಬ ರೂಪವದು।
ಛಾಯ ಸುಳ್ಳೋ ಸತ್ಯವೆಂದು। ರಾಯ ಕೇಳಿದನು ಮುನಿಯನಾಗ
ಮನಸಿನೊಳಗೆ ಪುಸಿಯೆಂದವನು। ನೆನಸಿದಾಕ್ಷಣವೆ ಶಬರಿ।
ಜನಿಸಿ ಬಂದಳು ಸಭೆಯೊಳು ||ಇಳುವು||

ದುಡಿಯಲಾರದೆ ಬಂದು।
ಒಡೆಯನೆಲ್ಲಿಯನೆಂದು।
ಹಡದ ಮಕ್ಕಳ ಬಿಟ್ಟು।
ಬಡಿವಾರ ವ್ಯಾಕಿಷ್ಟು।
ಬಡಮುನಿಯೆ ಬಾರೆಂದು।
ಜಡಿದು ಜಗ್ಗಿದಳೆಂದೂ ॥ಏರ॥

ಹಟವಿದು ನಿನಗೆ ತರವಲ್ಲ ಸುಮ್ಮನೆ।
ವಟವಟವೆಂದರೇನಹುದೊ ॥೪॥

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರವನೋದಿ ಹಾದಿ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋದಿ।
ವಾದವ್ಯಾಕೆಲವೊ ಪ್ರತಿವಾದಿ ॥ಲಾವಣಿ॥

ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಮಾಯಿ। ಜಾತವಾಯಿತದನು ನೀನು।
ಯಾತರಿಂದ ನುಡಿದುತೋರುವಿ। ನೀತಿಯವನೀತಿ ಸಪ್ತ
ಧಾತುಗೀತವೆಂಬವೆಲ್ಲ। ವೋತು ಮಾಯಾ ರೂಪು ಕೇಳವು।
ಭೂತಭುವನ ನಾಥರೆಂಬ ಈ ತರದ ಮಾಯಿಗುಣ
ಖ್ಯಾತಿಗೊಂಡಿಹುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ ॥ಇಳುವು॥

ನಾ ಮಾಯಿ ನೀ ಮಾಯಿ।
ತಾ ಮಾಯಿ ತನು ಮಾಯಿ।
ಜಗ ಮಾಯಿ ಯುಗ ಮಾಯಿ।
ಮಗ ಮಾಯಿ ಪಿತ ಮಾಯಿ।
ಅದು ಮಾಯಿ ಇದು ಮಾಯಿ।
ಸದಮಳದ ಸನ್ಮಾಯೀ ॥ಏರ॥

ವಾದ ವ್ಯಾಕೆಲವೊ ಪ್ರತಿವಾದಿಯೀಪದವ।
ಭೇದವ ತಿಳಿಯೊ ಸಮ್ಮತದೀ ॥೫॥

ಧರೆಯೊಳಗೆ ಬನಹಟ್ಟಿ ಗುರುವಿನಪ್ಪಣೆಯಿಂದ।
ಪರಿಪರಿ ಪದವ ಹಾಡುವೆನು ಸಜ್ಜನರು।
ಕರುಣದಿಂದೊಲಿದು ಕೇಳುವದೂ ॥ಲಾವಣಿ॥

ಇತಿ ಮಾಯಾ (ಸ್ತ್ರೀ) ಘನತೆಯ ಹೋಳಿಯ ಪದ ಸಂಪೂರ್ಣ॥

॥ಮಂಗಲ ಮಸ್ತು॥

ಕಾಮದಹನ

ಶ್ರೀಗುರುವೆ ನಿಮಗೆ ಮಾಡುವೆ ಸ್ತುತಿಯ।
ಅಘಹರ ದಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡು ಎನಗೆ ಮತಿಯ॥
ಸಾಗಿಸು ಅನುವಾಗಿ ತರಳನ ಕೃತಿಯ।
ಬೇಗನೆ ಕರುಣಿಸು ಗಣ ಪ್ರಾಸ ಯತಿಯ ॥೧॥

ಸುಂದರ ಮೊದಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಗಣನಾಥ।
ವಂದನೆ ಮಾಡುವೆ ಪಾರ್ವತಿಸುತ।
ಕುಂದದೆ ಮತಿಕೊಡು ಹೇ ಏಕದಂತ।
ನಂದದಿ ಪಾಡುವೆ ಲೋಕ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ॥೨॥

ಸರಸಿಜೋದ್ಭವನ ಸರಸ್ವತಿ ಹರದಿ।
ಸರಸದಿ ಸಾಗಿಸು ಕೊಟ್ಟೆನಗೆ ಬುದ್ಧಿ॥
ಕರ ಮುಗಿದು ಬೇಡುವೆ ಮತಿ ಹರುಷದಿ।
ಕರುಣಿಸು ಬೇಗನೆ ತಾಯಿ ಶಾರದಿ ॥೩॥

ಹೇಮಕೂಟದಲ್ಲಿ ಸೋಮಶೇಖರನು।
ಪ್ರೇಮದಿಂದ ತಪ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿದನು॥
ವ್ಯೋಮಕೇಶವನು ಜಡಿಯ ಗಟ್ಟಿದನು।
ಸ್ವಾಮಿ ತ್ರಿನೇತ್ರ ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿದನು ॥೪॥

ತಾರಕಾಸುರ ಬಾಧಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ।
ಮಾರನು ಹರನಿಗೆ ಕರೆಯಲ್ಕೆ ಪೋಗಿ॥
ಸಾರಿದ ಕರ ಮುಗಿದು ಶಿರ ತಾನು ಬಾಗಿ।
ಬಾರಯ್ಯ ಬೇಗನೆ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಯೋಗಿ ॥೫॥

ಮಾರ ಕೂಗಿದ ಶಬ್ದ ಕೇಳದೆ ಶಿವನು।
ಮೂರು ನೇತ್ರಗಳ ಮುಚ್ಚಿ ಕುಂತಿದನು॥
ಧೀರ ಮನ್ಮಥನಿಗೆ ಬಂತು ಕ್ರೋಧವನು।
ಏರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು ಪಂಚಬಾಣವನು ॥೬॥

ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಬಡದಿತು ಬಾಣಿನ ಪೆಟ್ಟು।
ತಾಮಸ ಬಂದಾಗ ತೆರೆದನು ನೋಟ॥
ಕಾಮನ ಕಾಣುತ ಬಂದಿತು ಸಿಟ್ಟು।
ಸೋಮಶೇಖರ ತನ್ನ ಉರಿಗಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟ ॥೭॥

ತಡಿಯದೆ ಮನ್ಮಥ ಮಡಿದನು ಎಂದು।
ಮಡದಿ ರತಿದೇವಿ ಆ ಕ್ಷಣ ಬಂದು॥
ಕಡು ದುಃಖ ಮಾಡುತ ಕರ ಮುಗಿದು ನಿಂದು।
ಒಡೆಯ ಮುತ್ತೈದಿತನ ಅಳಿದಿ ನೀನೆಂದು ॥೮॥

ಮಾಪುತ್ರ ಮತಿಹೀನ ಮನ್ಮಥ ಬಂದು।
ತಾಪಸ ಕುಳಿತಾಗ ಬಾಣ ಬಿಟ್ಟೊಂದು॥
ಕೋಪಾಗಿ ಉರಿಗಣ್ಣು ತೆರದೆನು ನಂದು।
ಲೋಪಾದ ನಿನ್ನೋಪ ಹೋದನು ಬೆಂದು ॥೯॥

ಶಂಕಿತಿಲ್ಲದೆ ರತಿ ದುಃಖ ಮಾಡುತ।
ಪಂಕಜ ಶರನಿಗೆ ಮಾಡಿದಿ ಘಾತ॥
ಕುಂಕುಮ ಘಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಲ್ಹ್ಯಾಂಗೆನುತ।
ಶಂಕರ ನಾ ಸುಟ್ಟ ಆ ದೀನ ಸಾರ್ಥ ॥೧೦॥

ಮುಕ್ಕಣ್ಣು ನುಡಿ ಕೇಳಿ ಅಕ್ಕರದಿಂದ।
ದುಃಖ ಮಾಡಲಿ ಬೇಡ ರತಿದೇವಿಯೆಂದ॥
ಚಕ್ಕನೆ ಸಾವಿತ್ರಿ ಯಾಗಿರು ಮುಂದ।
ಏಕಾಂತ ನಿನ್ನಿನಿಯ ಮುಖ ತೋರುವನೆಂದ ॥೧೧॥

ಮುತ್ತೈದೆ ಆಗೆಂದ ವಾಕ್ಯವು ಕೇಳಿ।
ಅತಿ ಬೇಗ ಮನದಲ್ಲಿ ಹರುಷವು ತಾಳಿ॥
ಶಿತಕಂಠ ದೇವನ ಪಾದಕ್ಕ ಉರುಳಿ।
ರತಿದೇವಿ ಪೋದಳು ಮಂದಿರಕೆ ತೆರಳಿ ॥೧೨॥

ಉರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಸುಟ್ಟನು ಕಾಮ।
ಹರುಷದಿ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಬೂದಿ ನಿಸ್ಸೀಮ॥

ಧರಿಸಿದ ಧವಳಂಗ ತಾಳಿದ ಪ್ರೇಮ।
ಹರನಿಗೆ ಬಂತಾಗ ಮಾರಹರ ನಾಮ ||೧೩||

ಅಂದಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಆಡಿದ ಕೇಳಿ।
ಇಂದಿಗೆ ಜನರು ಕೂಡಿ ಕಾಮನ ಹೋಳಿ॥
ಚಂದಾಗಿ ಒಟ್ಟುವರು ಕುರುಳಿದ ಥಾಳಿ।
ದುಂದುಭಿ ಹಚ್ಚಿ ಆಡುವರು ಹೋಳಿ ||೧೪||

ಸುಟ್ಟರೆ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಕಾಮ ಜಗದೊಳಗೆ।
ಕೆಡಸಿದ ಬಹು ಮಂದಿಗಳಿಗೆ॥
ಶ್ರೇಷ್ಠದೇವೇಂದ್ರನು ಕಾಮ ಕೇಳಿಗೆ
ಕೆಟ್ಟನು ಮೈಯೆಲ್ಲ ಯೋನಿಮಯವಾಗಿ ||೧೫||

ಸೆಳದನು ದುಶ್ಯಾಸನ ಸೀರಿಯನು ತಾನು।
ಕಳಕೊಂಡ ರಾವಣ ಹತ್ತು ತಲೆಗಳನು॥
ಕಳೆಗುಂದಿ ಕಪ್ಪಾದ ನಡುವೆ ಚಂದ್ರಮನು।
ಏಳುಗಜ ಕಲ್ಲಾದ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನು ||೧೬||

ದುರುಳಾಗಿ ಜೋಕ್ಮಾರ ತಲಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ।
ಮರುಳ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೀಚಕ ಕೆಟ್ಟ॥
ಉರಿ ಹಸ್ತ ತನ್ನ ಶಿರದ ಮೇಲಿಟ್ಟ।
ಮರಣಾದ ಭಸ್ಮಾಸುರನಾಗ ಸುಟ್ಟ ||೧೭||

ಕಲ್ವಿಕಿಯಲಿ ಕಾಮ ಭಟ್ಟನೆಂಬವನು।
ಹೊಲಿಯರ ಹೆಣ್ಣಗಿ ಮೋಹಿಸಿ ತಾನು॥
ಆ ಒಲುವಿಂದ ಮನಿ ಹೊಕ್ಕು ತಲಿಯ ಕೊಟ್ಟನು।
ಅಳಲಿಂದ ಜನ ಕೂಡಿ ಹೊಯ್ದು ಬೊಬ್ಬಿಯನು ||೧೮||

ಅಂಥವರು ಆಗಲೆ ಆದರು ಹಿಂದ।
ಇಂಥವರ ಪಾಡೇನು ಕ್ಷಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದ॥
ಕಂತುಹರ ಪಾಲಿಸು ನೀ ಮುದದಿಂದ।
ಸಂತತ ಪಾಡುವೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ||೧೯||

ಕರ ಮುಗಿದು ಬೇಡುವೆ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಕಂದ।
ತರಳನ ಮತಿಯದು ಇರುವದು ಮಂದ॥
ಅರಿಯದೆ ಪೇಳಿದೆ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ।
ಹಿರಿಯರು ತಿದ್ದಿ ಪಾಡುವದು ಚಂದ ॥೨೦॥

ಧರೆಯೊಳು ಶಿರಸೀಗಿ ಪುರದಲ್ಲಿ ಮೆರಿವ।
ಹರನ ವಾಹನವಾಗಿರುವಂತ ಬಸವ॥
ಕರುಣಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ತರಳನಿಗೆ ವರವ।
ಹರುಷದಿ ಪಾಡಿದೆ ಹೋಳಿಯ ಪದವ ॥೨೧॥

* * *

ಜಲಕ್ರೀಡೆಯ ಹಾಡು

ಶೃಂಗಾರ ಸಂಗೀತ ಸರಸದಿ ಪೇಳುವೆ।
ಮಂಗಲಾಂಗಿಯರು ಮಮತೆಯಿಂದ ತನ್ನ।
ಅಂಗಜನನು ಕೂಡಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ।
ತುಂಗಪುರಕರ ಸೋಮನ ದಯದಿಂದ ।ಮನ।
ಪಿಂಗದೆ ಕೇಳಿರಿ ಬಾಲನ ನುಡಿಯನ್ನು।
ಸಂಗಜನರು ಅತಿ ಪ್ರೀತಿಲಿಂದ ||ಪಲ್ಲ||

ಗರುಡ ವಾಹನನೇರಿ ಹರಿ ತಾನು ಬಂದನು।
ನೆರೆದು ಗೋಕುಲ ನಾರಿ ಮಣಿಯರನು ।ತಮ್ಮ।
ತರಳ ಬಾಲಕರಗೆ ಜರಿದು ಇನ್ನು ಜಲ।
ಮರಳ ಆಡುತಿಹರು ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು।
ಸಮಗಮ ರಂಗನು ಶಾಲಿಯ ಕಳದೊಯ್ದು।
ಕುಳಿತನು ಮರನೇರಿ ಕುಹಕದಿಂದ ||೧||

ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ ಹೊತ್ತು ಬಾಳಾಯ್ತೆಂದು।
ಮಿತ್ರೇರು ಮರಳಿ ಬಂದರು ಮೇಲಕ್ಕ।
ನಮ್ಮ ವತ್ತಿಟ್ಟ ಶಾಲಿಗಳೆಲ್ಲೇಳಕ್ಕ।
ಘಾತವಾಯ್ತೆಂದು ಮನದಿ ಮಾಡ್ವರು ಶೋಕ ।ನಾವು।
ಬತ್ತಲ್ಯಾಂಗ್ಹೋಗ ಬೇಕೆನುತಲಿ ಸಖಿಯರು।
ಚಿತ್ತದಿ ನೆನಿಸುತ ನಿಂತಿಹರಲ್ಲಿ ||೨||

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹುಡುಕತಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣದೆ ರಂಗ।
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮರನೇರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು।
ಫುಲ್ಲ ನಯನಳೊಬ್ಬಳು ನೋಡಿ ತಾನು ।ರನ್ನ।
ಗಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಸೊನ್ನಿಯನು ।ಮಾಡಿ।
ಗೊಲ್ಲ ಶಾಲಿಯ ಪಾಲಿಸೆನುತಲಿ ಕೈ ಮುಗಿದು।
ನಲ್ಲೆ ಬೇಡಿಕೊಂಬುತಲ್ಲೆ ನಿಂತಿಹಳು ||೩||

ಚಕ್ರಧಾರಿಯು ಕೃಷ್ಣ ಅಕ್ಕರದಿ ನುಡಿದನು।
ಮಿಕ್ಕ ನಾರೇರು ಕೂಡಿ ಬಾರೆನುತ।
ನಕ್ಕು ಮುಗಳ ನಗುತ ಕೊಳಲನೂದುತ।
ರಕ್ಕಸರ ಸಂಹರ ರಂಗ ಸುಳಿದಾಡುತ ಅವಳ।
ಕಕ್ಕಸ ಕುಚಗಳ ವತ್ತಿ ಮುದ್ದಾಡುತ।
ಗಕ್ಕನೆ ಮರನೇರಿ ಕುಳಿತ ಪೋಗಿ ||೪||

ಗಿಲಿಬಿಲಿ ಕೇಳುತ ಮಲ್ಲಿಗಿ ಮುಡಿಯರು।
ನಲ್ಲನಿದ್ದೆಡೆ ಗೋಡಿ ಬಂದರಾಗ।

ಜಾಲಗಾರ ಗೊಲ್ಲರ್‍ಹುಡುಗನ ಕಂಡರಾಗ।
ಮೇಲೇರಿ ಕುಳಿತನು ಕೊಳಲ ಧ್ವನಿಯೊಳಗ ।ವಸ್ತ್ರ।
ನಿಲಿ ಮಾಡಿ ಶಾಖಿಗೆ ಸಿಲ್ಕಿಸಿ ಫಣಿಭೂಷಣ।
ಒಲಿದಾಡುವ ಬಗಿ ನೋಡಿರೀಗ ||೫||

ಸುಂದರ ರಂಗ ಕೇಳಿಂದು ಮಂದಿರದೊಳು।
ಕಂದನಗಲಿ ಕ್ರೀಡ ಆಡುತಲಿ।
ದುಂದದಿಂದ ಜಲಗಳು ಚೆಲ್ಯಾಡುತಲಿ।
ನಿಂದ ಮಡುಗಳ ಧಡದಲ್ಲೆ ಎಡವುತಲಿ ।ನೀನು।
ಹಿಂದು ಬಂದೆಮ್ಮಯ ತಂದ ಶಾಲಿಗಳನ್ನು।
ಇಂದು ಕರುಣಿಸೊ ಗೋಪಿ ಕಂದ ನೀನು ||೬||

ಚೆಂದ ಚೆಲಿವ್ಯಾರು ನೀವು ಬಂದಿರ‍್ಯಾತಕೆ।
ಹಿಂದ ಮುಂದ ಕೈ ಹಚ್ಚಿದ ಪರಿಯು ಏನ ।ಅದ।
ರಂದವು ಪೇಳರಿ ಎನಗಿನ್ನು।
ಮಿಂದ ಮಡಿಯವು ದಾರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಯಿನ್ನು ।ನೀವು।
ಛಂದದಿ ಕರಗಳನೆತ್ತಿ ಬೇಡಿದರೆ।
ಸತ್ಯದಿ ಕೊಡುವೆನು ಶಾಲಿಯನು ||೭||

ಹಾಸ್ಯದ ನುಡಿಗಳ ಲೇಸಾಗಾಡಲಿ ಬೇಡ।
ಶೇಷಶಯನನೆ ಕೇಳು ಎನ್ನ ಮಾತ।

ನಿಸ್ಸಾರವಾಗಿ ಬಂದಿಹುದು ಹೊತ್ತು।
ಪುರುಷ ಕೇಳಲು ಬಿಡುವನು ಅಳದಂತ ಎನ್ನ।
ಶಿಶುವು ಹಸಿದು ಬಹಳ ವಶವಿಲ್ಲದಳುತಿಹುದು।
ಭಾಷೆ ಪಾಲಿಪ ಗೊಲ್ಲ ಶಾಲಿ ಕುಡೋ ||೮||

ಅಚ್ಚಿನ ಶಾಲ್ಯವು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ರಂಗನು
ಮೆಚ್ಚಿ ಕೊಟ್ಟನು ಬಾಲಿ ನುಡಿಯ ಕೇಳಿ
ಭಕ್ತ ವತ್ಸಲನ ಕೂಡ್ಯಾಡಿದರು ಹೋಳಿ
ಅಚ್ಯುತ ರಂಗನ ಕೊರಳಿಗ್ಹಾಕಿ ಮಾಲಿ
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಗುರುಬಸವನ ಭಜಿಸುತ
ಹೊಕ್ಕರು ಗೋಕುಲ ಪುರಕೆ ಕೇಳಿ ||೯||

* * *

ಕೃಷ್ಣನ ಹೋಳೀ ಪದ

ವಾಣಿಯ ವರದ ಕಲ್ಯಾಣಿಯ ಘನತರ
ವೇಣಿಯ ಕಡು ಚೆಲ್ವ ಪಾಣಿಯಳ ಸುಖ
ಶ್ರೇಣಿಯ ಸುಖ ಮೃದು ವಾಣೀಯಳ
ಫಣಿವೇಣಿ ಯುಕುತಿಸುಪ್ಪಾಣಿಯಳ ಸುಪ್ರ
ವೇಣಿಯ ಭವ್ಯನರಾಣಿಯ ಕಥೆ ವಿದ್ಯಾ
ತ್ರಾಣಿಯ ಬಿಡದಿಂಥಾ ಜಾಣೆಯ ಪೊಗಳ್ವೆ ||೧||

ತಾವರಿದಳ ನೇತ್ರ ದೇವಕಿ ವರ ವಸು
ದೇವರ ಗರ್ಭದಿ ಜನಿಸುತಲಿ ಸರ್ವ
ದೇವತೆಗಳು ನಲಿದಾಡುತಲಿ ಮೊಲೆ
ಸೇವಿಸಿ ಪೂತನಿ ನೀಗುತಲಿ ಗೋವು
ಕಾವಲನಾಗಿ ಗೋಕುಲ ದೊಳು ನೆರೆ ಗೊಲ್ಲ
ರಾವಳಿಯೋಳು ನಲಿದಾಡಿ ಪಾಡಿದನು ||೨||

ಅರಳೆಲಿ ಬಿಂದೂಲಿ ಕೊರಳ ತಾಯಿತ ಗೆಜ್ಜಿ
ಎರಡು ಕಾಲೊಳು ಝುಣಝುಣರೆನ್ನುತ ರತ್ನ
ಹರಳಿನುಂಗುರ ಬೆರಳೊಳಗಿಡುತ ಚೆಲ್ವ
ಮುರಲಿ ನಾದಿನ ಸ್ವರದೋರುತ ಬಂದು
ಮರುಳು ಗೊಳಿಸಿ ತುರಗವನೇರಿ ವೃಕ್ಷದ
ನೆರಳಲ್ಲಿ ಸರಿಗೆಳೆಯರಗೂಡಿ ನಿನ್ನಾಟಾ ||೩||

ಬಿಲ್ಲು ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಭರದಿಂದ ದೈತ್ಯಾ
ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲರನೆಲ್ಲ ಕೊಲ್ಲುತಲಿ ಅಲ್ಲೆ
ಕುಲ್ಲ ಕಂಸನ ಸಂಹರಿಸುತಲಿ ಮುತ್ತೆ
ಗಲ್ಲಿಂದ ಪಟ್ಟಗಟ್ಟುತಲಿ ಮತ್ತೆ
ಬಲ್ಲಿದ ಶಕಟನ ಮುರಿದು ದನುಜರೆದೆ
ದಲ್ಲಣ ನಿರ್ಜರ ಪತಿ ಗರ್ವ ಹರಣಾ ||೪||

ಕಾಳಿಯ ಮಡುವನು ಧುಮುಕುತ ಅಲ್ಲಿರು
ಕಾಳುರುಗನ ಫಣಿ ಮೆಟ್ಟುತಲಿ ಅಲ್ಲೆ
ತಾಳಗತ್ತಿಲೆ ನಾಟ್ಯ ನಾಡುತಲಿ ಮತ್ತೆ
ತೋಳ ದಂಡಿಗೆಯೇರಿ ಮೆರೆಯುತಲಿ ಶಬ
ರಾಳಿಯೊಳತಿ ಚಂಡು ಬುತ್ತಿ ಬೊಗರಿ ಚಿಣ್ಣಿ
ಕೋಲು ವಿಡಿದಾಡ್ವದೇನು ಬಣ್ಣಿಪೆನು ||೫||

ಆಲಯದೊಳು ಪೊಕ್ಕು ಕುಲುಕುಲು ನಗುತಲಿ
ಬಾಲಕಿಯರ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚುತಲಿ ಸಾಲು
ಸಾಲ ಗಲ್ಲವ ಸರಿ ಕಚ್ಚುತಲಿ ಮೀಸ
ಲ್ಹಾಲ ಬೆಣ್ಣೆಗೆ ಕೈ ಹಚ್ಚುತಲಿ ಸವಿ
ದಾಲಸ್ಯ ವಿಲ್ಲ ದೀಪರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಳ್ಪ ಗೋ
ಪಾಲನ ಲೀಲೆಯಾಲಿಪುದಿನ್ನು ಜನರು ||೬||

ಮತ್ತೇಭನಡಿಯರು ಮಧುರೆಗೆ ಹಾಲ್ಮೊಸ|
ರ್ಹೊತ್ತು ಬರುವ ಸತಿ ಮುತ್ತುಗಳು ಗಳ
ಕತ್ತಿಟ್ಟು ಸರಗಿ ಚಿಂತಾಕುಗಳು ನವ
ರತ್ನ ಖಚಿತ ಮುತ್ತಿನ್ಹಾರಗಳು ಮೆರೆ
ವುತ್ತ ಕಂಗಳ ತಿರವುತ್ತೆಡಬಲ ನಿಟ್ಟಿಸುತಲೆ
ಜತ್ತಲೆ ಬಂದಾರ ಪುರಕ್ಕೆ ||೭||

ಬಾಲೇರು ಮದನನ ಕೋಲೇರು ಯವ್ವನ
ಶಾಲೇರು ಕನಕ ಕಪೋಲೆಯರು ನವ
ಶಾಲೇರು ಪಂಚಕ ಮಾಲೆಯರು ಸ್ಮರ
ಲೀಲೇರು ಕಂದರ್ಪನೋಲೆಯರು ರತಿ
ಶಾಲೇರು ಘನತರ ಲೋಲೇರು ಮೋಹನ
ಜಾಲೇರು ಸತಿ ಸಿರಿ ಮಾಲೇರು ಬರಲು ||೮||

ಮಜ್ಜಿಗೆ ಮೊಸರು ಪಾಲ್ಬೆಣ್ಣೆ ಪೊತ್ತು ಕಾ
ಲ್ಗೆಜ್ಜೆಯ ಝುಣಝುಣರೆನ್ನು ತಲಿ ನಯ

ಕಜ್ಜಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೀಡುತಲಿ ಸತ್ಯ
ಸಜ್ಜನ ಮುನಿ ನೋಡುತಲಿ ಸಾಧು
ಸಜ್ಜನರಿದು ಕೊಳ್ಳಿರೆಂದು ಮಥುರಿಪುರ
ಗುಜ್ಜರಿಯೊಳು ಬಂದು ನಿಂತರಾಕ್ಷಣ ||೯||

ಮೇಲು ಸ್ವರವೆತ್ತಿ ಕೂಗುವ ಧ್ವನಿಗಳು
ಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣನು ಬಂದ ತಾನಲ್ಲಿಗೆ
ಸಾಲು ಸಾಲು ಕೊಡಗಳೆಷ್ಟು ತೋರಗಣ್ಣಿಗೆ
ಸುಂಕ ಹೇಳಿರೆಂದನು ಹೊತ್ತ ಹಾಲ್ಬೆಣ್ಣೆಗೆ ಇಂದ
ನಾಳಿಗೆಂದರ ಕೇಳಿ ಬಿಟ್ಟವನಲ್ಲಾ ನಿ।
ಮ್ಮಾಳಷ್ಟು ರೊಕ್ಕವ ಹೇಳಿ ನೀವೆನುತಾ ||೧೦||

ದುಡುಕು ಮಾತಾಡುವನೀತ ಹುಡುಗನಾರವನಮ್ಮಾ
ತಡವು ಯ್ಯಾತಕೆ ಹೊತ್ತು ಕೊಡಭಾರ ಕೇಡು
ಕೊಡುವವರಾರೊಡದವು ಸೋರಿದವು ಸುಂಕ
ಕೊಡುವವರಲ್ಲವೊ ಬಿಡುದಾರಿಯಾ ಬಿಡು
ಗೊಡವಿಯಾತಕ ಹಾಲು ಕೊಡುವೆನೆಂದರೆ
ಹಿಡಿ ಹಿಡಿಯೆಂದು ಗಲ್ಲವ ಪಿಡಿದು ಮುದ್ದಿಸುತಾ ||೧೧||

ಕಣ್ಣು ಸನ್ನೆಯಿಂದ ಕಯ್ಯ ಗಲ್ಲಕೆ ತಂದು
ಬಣ್ಣಿಸುವುದು ಬಲ್ಲೆ ನಾ ನಿಮ್ಮದು ಉಟ್ಟ
ಸಣ್ಣ ಸೀರೆಯ ನಿರಿ ಚಿಮ್ಮುವದು ಹೋದ
ರೆ ರಂಗಪ್ಪ ನಾಣ್ಯೆತಿ ತಾ ನಮ್ಮದು ಈ ದಿನ
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದೆ ಕದ್ದು ಪೋಗುವಿರೆಲ್ಲಿ
ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗೆಂದಾ ||೧೨||

ಮೊಸರು ಹಾಲಿಗೆ ಸುಂಕವ ವಸುಧೆಯೊಳ್ ಕೊಡುವರೆ
ಹೆಸರೇನು ನಿನ್ನದು ಹೇಳೆನುತಾ ಬಾಯ
ಕಿಸದು ಬೇಡುವದ್ಯಾತಕೆ ಹೋಗೆನುತಾ ಗಂಡ
ಅಸವಲ್ಲದವ ಕಂಡ್ಯಾ ಕೇಳೆನುತಾ ಸುಳ್ಳ

ರಸಿಕನ ವ್ಯಾಪಾರ ಸತಿಯರ ತಡವು ತಿದ್ದು
ಹಸನಲ್ಲ ದಾರಿ ಬಿಡು ಎಂದರವರು ||೧೩||

ಹಿಂಡ ಗೋಪಿಯರೆಲ್ಲ ಭಂಡಾಗದಿರಿ ಮತ್ತೆ
ಗಂಡ ಲೋಕಕೆ ನಾನು ತಿಳಿಯೆಂದನು ನಿಮ್ಮ
ದುಂಡ ಕುಚವ ಕೈಯೊಳಿಡಿಯೆಂದನು
ಕಂಡ ಕಂಡಾಕ್ಷಣಕ ಮುದ್ದು ತಾರೆಂದನು ಇಳ
ಕೊಂಡ ಮನಿಯೊಳು ಉಂಡುಟ್ಟು ಶ್ರಮ ಕಳ
ಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿಯೊಳಿದ್ದು ಹೋಗಿ ನೀವೆನಲು ||೧೪||

ಪೋರಾಟದಲಿ ಬಂದು ನಾರಿಯರಿಗೆ ಬಲು
ಭಾರ ಯವ್ವನ ಬಾ ಬಾ ಬಾ ರಂತಿದಿ ಕೈಗೆ
ತೋರ ಕುಚವು ತಾ ತಾ ತಾ ರಂತಿದಿ ಮನೋ
ಹಾ ರ ರತ್ನದ ಹಾರ ಹಾರಂತಿದಿ ಇಂಥಾ
ಜಾರತ್ವನ ಬಿಡು ನೀ ಬಾಜಾರದೊಳು ನೆರೆದ ಹ
ಜಾರ ಮಂದಿಯೊಳು ಬೇಜಾರ ಮಾಡುವೆವು ||೧೫||

ಬಾ ಗೊಲ್ಲ ನಾ ರಿಯರು ಪ್ಯಾಟಿಯೊಳು ಬಂದು
ಸೊಗಸೊಗಸು ಕಣ್ಗೆ ತೋರುವಿರಿ ಮತ್ತೆ
ಬಾಗಿ ಬಳುಕಿ ಬಿಂಕ ಬೀರುವಿರಿ ಮುಂದೆ
ಸಾಗುತಲಡಿಗಡಿಗ್ಹಾರುವಿರಿ ಕಂಡು ಸೈ
ಹ್ಯಾಗೆ ಸೈರಿಸುವರೆ ಕೊಡು ಲೆಕ್ಕ ತೀರಿಸಿ
ಹೋಗಿರೆಂಬುತ ಸೆರಗ್ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ||೧೬||

ವಾಸವುಳ್ಳವನೇನೋ ನೀ ಸೆರಗ್ಹಿಡಿಯುತ
ಲೀಸುಂಕ ಕೊಂಬುವನೇನೋ ಪೋರಾ ನಿನ
ಗೇಸು ಕಣ್ಣುಗಳಿವೆ ಹೇಳೋ ಚೋರಾ ಸುಳ್ಳೆ
ಗಾಸಿಯಾಗ ಬ್ಯಾಡಾ ತಿಳಿಯೋ ಪೋರಾ ಬಂದು
ಕಾಸು ಕೊಟ್ಟರೆ ಎದಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಕುಚ ಹೊತ್ತ
ಈಸು ನೀವುಗಳೆಲ್ಲ ಹೋಗು ಎಂಬುವನು ||೧೭||

ಬೆಡಗೀನ ಮಾತೆಷ್ಟು ಒಡಿವಾರ ಬಿಡು ನಿಮ್ಮ
ವಡವಿ ವಸ್ತ್ರಗಳ್ಹಾರ ಹರಿಯುವೆನು ಮುತ್ತು
ಜಡಿದಂಥ ಮುಖಕೆ ಮುರಿಯುವೆನು ಹೊತ್ತ
ಗಡಗಿ ವಡದು ಹಾಲ ಸುರುವುವೆನು ಸೀರಿ
ಸಡಲಿಸಿ ಶೆಳೆಮಂಚಕ್ಕೆಳದೊಯ್ದಿಲ್ಲರ
ಕೆಡಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹುಡುಗನಲ್ಲೆನಲು ||೧೮||

ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗ ನೀನು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಇರು ಕಂಡ್ಯಾ
ಅಕ್ಕ ತಂಗೇರ ಬಾಬಾ ಮತ್ತೆನುತಾ ಕೈಗೆ
ಸಿಕ್ಕದ್ಹೋಗುವನ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟೆ ನುತಾ ಮುಸು
ಕಿಕ್ಕಿ ಸೆಳೆದು ಬಗಲೊಳಗಿಡುತಾ ಇಂಥಾ
ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕಿ ಬಿಟ್ಟು ಮನಿಗೆ ಹೋಗೆಂದು ಮುಂ
ದಿಕ್ಕಿ ಹೆಜ್ಜಿಯ ಬಂದು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿಹರು ||೧೯||

ಎತ್ತೆತ್ತ ನೋಡಲು ಮುತ್ತಿನ ಸಖಿಯರ
ಎತ್ತಿ ಸೀರಿಯ ಸೆರಗ್ಹಿಡಿವುತಲಿ ಮುಖ
ವೆತ್ತಿ ಮುಖಕೆ ಮುದ್ದ ನಿಡವುತಲಿ ಘನ
ವೃತ್ತ ಕುಚಗಳೊತ್ತಿ ಹಿಡಿವುತಲಿ ತನ್ನ
ವತ್ತಿ ಸುತ್ತಲಿ ಜತ್ತಿಲೆ ನೆಗೆದಂಜಿಸುತ್ತಲಿ
ಗೊತ್ತಿಲಿ ಅರ್ತಿಯಾಡುವನು ||೨೦||

ಆಡ್ವನು ಕೊಳಲೂದಿ ಹಾಡ್ವನು ಸತಿಯರ
ಕಾಡ್ವನು ಕಾಮಿನಿ ನಿಕರದೊಳು ಮುದ್ದು
ಬೇಡ್ವನು ಅತಿ ಚಮತ್ಕಾರದೊಳು ಚಂಡ
ನಾಡ್ವನು ವರಕುಚ ಗಮಕದೊಳು ತಂತ್ರ
ಮಾಡ್ವನು ಮನದಿ ಲೋಲಾಡ್ವನು ಸಿಗದೆದ್ದು-
ವೋಡ್ವನು ನಿಂತು ಮಾತಾಡ್ವನು ನಯದಿ ||೨೧||

ಜಡಜಾಕ್ಷ ತಾ ನಿಂತು ಮಡದೆಯರೊಳಗೆ ಬಲು
ಬೆಡಗು ತೋರಿಸಿ ಸೀರಿ ಕಳವುತಲಿ ಗಜ
ನಡಿಗೆಯರೆಲ್ಲ ಬತ್ತಲಾಗುತಲಿ ತಮ್ಮ
ತೊಡಿ ತೋಳು ಕುಚ ನೋಡಿ ನಾಚುತಲಿ ಕೃಷ್ಣ
ತಡಿಯದೆ ಮುಗುಳ್ನಗೆಯೊಡ ನೋಡಿ ಬಂದು ತಾ
ಕಡವಾಲ ಮರನೇರಿ ಬಿಡದೆ ನೋಡುವನು ||೨೨||

ಬಾಲೆಯರೆಲ್ಲರು ಬತ್ತಲಾಗುತ್ತ ಗಿಡದಡಿಯ
ಮ್ಯಾಲಕ್ಕೆ ಕರವೆತ್ತಿ ಪೊಗಳುವರು ಶ್ರೀಗೋ
ಪಾಲ ನಿಮ್ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕೆವೆಂಬುವರು ಘನ
ನೀಲ ಮೇಘ ಶ್ಯಾಮ ಕರುಣದಲಿ ಹಿಂದೆ
ಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲವೆ ಅಂದಂಬರೀಶನ
ಶಾಲೆಯ ಕೊಟ್ಟಮ್ಮಾ ಕಾಯ್ದುದೆಂದೆನಲು ||೨೩||

ದುರುಳ ದುಃಶಾಸನನು ನೆರದ ಸಭೆಯೊಳಗೆ
ತರುಣಿ ದ್ರೌಪದಿ ಸೀರಿ ಸೆಳುವುತಿರೆ ಕಂಡು
ಪರಿವಾರ ಜನ ಮರುಗುತಿರೆ ಕೃಷ್ಣಾ
ಪೊರಿಯೋ ಪೊರಿಯೋ ಎಂದು ಸ್ಮರಿಸುತಿರೆ ಅಂದು
ಮರಿಯಲಿಲ್ಲದೆ ದೇವಾ ಪರಮ ದಯಾಳು ನೀ
ಕರುಣೇಲಿ ಕಾಯಭಿಮಾನನೆಂಬುವರು ||೨೪||

ಮಾರಜನಕ ಮಾಯಕಾರ ಮಹಿಮನೆಂದು
ನಾರೇರು ಸ್ತುತಿವಾಕ್ಯ ಸುರಿವುತಿರೆ ಬಂದು
ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೆ ಬಾಯದೆರೆವುತಿರೆ ಮನ
ಸೂರಾಗದೆಂದಾಲ್ಪ ಪರಿವುತಿರೆ ಮತ್ತೆ
ಧಾರಿಣಿಯೊಳು ಕುಂದಗೊಳಶ್ರೀ
ಗುರು ಸಖ ಭೂರುಹನಿಳಿದು ನಾರಿಯರ ರಕ್ಷಿಸಿದಾ ||೨೫||

* * *

ಪಾಂಡವರ ಅಜ್ಞಾತವಾಸ

ಪಾಡಿರಿ ಪಾಂಡವರ ನುಡಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದೆ । ಪಾಡಿರಿ ಜನ ಕೂಡಿರಿ॥
ಮೊದಲಿಗೆ ನೆನದೇನು ಗುರುವಿನ ಅಡಿಯ।
ಮುದದಿಂದೆ ಮತಿಕೊಟ್ಟು ಸಲಹೆನ್ನ ಒಡೆಯ॥
ಪದುಳದಿ ಪಾಡುವೆ ಪಾಲಿಪುದು ನುಡಿಯ।
ಮದನಹರ ಬೆಳಸಯ್ಯ ಕವಿತದ ಕುಡಿಯ ॥೧॥

ದ್ವಾಪರಯುಗದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯನು।
ಭೂಪತಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಕೂಡಿನ್ನು॥
ವಿಪರೀತ ಕಾಲಕ್ಕ ಲೆತ್ತ ನಾಡಿದನು।
ದ್ರೌಪದಿ ಸಹವಾಗಿ ಸೋತು ತೆರಳಿದನು ॥೨॥

ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷ ವನವಾಸಗಳಿದು।
ಇನ್ನೊಂದು ವರುಷ ಅಜ್ಞಾತವುಳಿದು॥
ಚನ್ನಾಗಿ ಧೌಮ್ಯ ಋಷಿಯಿಂದ ತಿಳಿದು।
ಮುನ್ನಿದ್ದ ರೂಪದ ಕುರುಹು ತಾವಳಿದು ॥೩॥

ಧರ್ಮರಾಯನು ಕಂಕ ಭೀಮ ಬಾಣಸಿಗ।
ನರ ಬೃಹನ್ನಳೆ ನಕುಲ ಗಾಯ್ಬನು ತುರಗ॥
ಸುರಭಿ ಪಾಲಕ ಸಹದೇವ ದ್ರೌಪದಿ ಸಹ।
ಕುರುಹು ತಪ್ಪಿಸಿ ನಿಂತು ಮತ್ಸ್ಯ ಪುರದೊಳಗೆ ॥೪॥

ವಿರಾಟ ರಾಜನ ಮಂದಿರದೊಳಗೆ।
ಇರುವಂಥ ಕೀಚಕ ಸೈರಂಧ್ರಿಯಳಿಗೆ॥
ವಾರಿನೋಟದಿ ನೋಡಿ ಮನದೊಳಗೆ।
ಸೈರಿಸದಲೆ ಪೋಗಿ ಸುಧೇಷ್ಣಿ ಬಳಿಗೆ ॥೫॥

ಅಕ್ಕ ಈ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ದಾರೆಂದು ಎನಗೆ।
ತಕ್ಕವಳಿವಳೆಂದು ಪೇಳುವೆ ನಿನಗೆ॥

ಅಕ್ಕರದಿ ಅನಕೂಲ ಕೇಳಿ ಅವಳಿಗೆ।
ಚಕ್ಕನೆ ಕಳಿಸಮ್ಮ ಕಾಮಕೇಳಿಗೆ ||೬||

ತಮ್ಮ ಕೇಳೆಲೊ ನೀನು ಹುಮ್ಮತನ ಬೇಡ।
ತಮ್ಮ ಹೊತ್ತಿಗಾಗಿ ಬಂದವರ ಕೂಡ।।
ನಮ್ಮ ಮನ ಬಂದಂತೆ ಆಡುವರೆ ಬ್ಯಾಡ।
ಸುಮ್ಮನೆ ಪೋಗಿನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಮೂಢ ||೭||

ಮನಸಿಜನ ತಾಪವು ಘನವಾಯಿತೆನಗ।
ಅನುಮಾನ ಅಣು ಮಾತ್ರ ಬೇಡ ನಿನ್ನೊಳಗ।।
ಮನಸೋತೆ ಮಾನಿನಿಗೆ ಭ್ರಮೆಗೊಂಡೆನೀಗ।
ಸನುತದಿ ಕಳಿಸಮ್ಮ ನೀನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ||೮||

ಪರನಾರಿಯರ ಸಂಗ ತರಿ ಕೆಂಡದ್ಹಂಗ।
ಉರಿ ಕೆಣಕಿ ಅರಗು ತಾ ಕರಗಿ ಹೋದ್ಹಂಗ।।
ಮರುಳ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೆಡದಿರು ಈಗ।
ಹುರುಳಿಲ್ಲ ಪರ ನಾರಿಯರ ಸಂಗದೊಳಗ ||೯||

ನೀತಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡದಿರಕ್ಕ।
ಸೋತು ಸಾವಿರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ರೊಕ್ಕ।।
ನೂತನಾಂಗಿವಳೆನಗೆ ಇರುವಳು ತಕ್ಕ।
ಮತ್ತೇಸು ಜನ್ಮವು ಬೇಕು ಸಿಗಲಿಕ್ಕ ||೧೦||

ಕಾಮಿನಿಯರ ಕಂಡು ಮನಸು ಎಳಸುವದು।
ಪಾಮರನನು ಬಾಧೆ ಗುರಿಯ ಮಾಡುವದು।।
ತಮ್ಮ ತಿಳಿಯದು ನಿನಗ ಮುಂದೇನಾಗುವದು।
ಕಾಮನ ಗುಣ ನಿನಗ ಪರಿಣಾಮಗುಡದು ||೧೧||

ತಡೆಯಲಾರೆನು ಕಾಮನ್ಹೊಡತವು ಚೇಳ।
ಕಡದಂತೆ ಜುಣಕಟದ್ಹಂಗ ತಾಳ।।
ಇಡುವದು ಮೈಯೆಲ್ಲ ಇರಿತವು ಬಹಳ।
ಕಡು ಬೇಗ ಕಳಿಸೆನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಪಡಕೋಳ ||೧೨||

ಮಂದ ಬುದ್ಧಿಯಲಿಂದ ಮಾತಾಡದಿರು।
ಮಂದಗಮನಿಗೆ ಐದು ಮಂದಿ ಗಂಡರು॥
ಬಂದು ಕೇಳಲು ನಿನ್ನ ಕೊಂದು ಹಾಕುವರು।
ಗಂಧರ್ವ ಪುರಷರು ಸಮರ್ಥರವರು ॥೧೩॥

ಗಂಧರ್ವರೆಂಬುವರು ಗಂಭೀರರೇನು।
ಬಂಧ ಮೇಲವರನ್ನ ನೋಡಿಕೊಂಬುವೆನು॥
ಸುಂದರಾಂಗಿನ ಮುಂದ ಕಳಿಸಮ್ಮ ನೀನು।
ಕಂದರ್ಪ ಶರಬಾಧಿ ತಾಳಲಾರೆನು ನಾನು ॥೧೪॥

ಎಷ್ಟು ಪೇಳಿದರ ತಿಳಿಯದು ನಿನಗೆ।
ಘಟ್ಯಾಗಿ ಕಳಿಸುವೆ ನಡೆ ನಿನ್ನ ಮನಿಗೆ॥
ಕೊಟ್ಟಳು ಬಟ್ಟಲ ಸೈರೆಂಧ್ರಿಯಳಿಗೆ।
ಥಟ್ಟನೆ ಮಧು ಕೊಡು ಬಾರಮ್ಮ ಈಗೆ ॥೧೫॥

ತರಳಿಯೆ ಮಾತೊಂದು ಲಾಲಿಸಿ ಕೇಳ।
ಮರುಳ ಕೀಚಕ ಎನ್ನ ಮಾರಿ ಹುಳಹುಳ॥
ಸರಳವಿಲ್ಲದೆ ಮುಖನೋಡಿದನು ಬಹಳ।
ತರಲಾರೆ ಕಳಿಸಮ್ಮ ಪರದೂತಿಯಳ ॥೧೬॥

ಊಳಿಗಾದವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟ್ಯಾಕ ಬೇಕ।
ಹೇಳಿದ ಮಾತೊಂದು ಕೇಳುವದೆ ಸಾಕ॥
ಸುಳ್ಯಾಕ ಸೈರಂಧ್ರಿ ಮಾಡತಿ ಯಾಕ।
ಒಳ್ಳೆದಾಯಿತು ಮಧು ತಾರ ಈ ಕ್ಷಣಕ ॥೧೭॥

ಪರರಲಿದ್ದೇನ ಪ್ರಾಣ ಸಂಕಷ್ಟವೆಂದು।
ದೊರಿಯಳ ನುಡಿ ಮೀರಬಾರದೆಂದು॥
ಹರಿದೇವ ಮೊರಿಕಾಯೊ ತ್ವರಿತದಿ ಬಂದು।
ದುರುಳ ಕೀಚಕನೆಡೆಗೆ ಪೋಗುವೆನೆಂದು ॥೧೮॥

ತರುಣಿ ಮಧು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದನು ಕಂಡ।
ಭರದಿ ಕೀಚಕ ಬಂದು ಮುಡಿ ಪಿಡಿದುಕೊಂಡ॥
ದುರುಳ ಹಿಡಿಯದಿರು ಎನಗ ಮಾಡುವೆನು ಭಂಡ।
ಕರುಣದಿ ಮೊರಿ ಕಾಯೊ ತೇಜಮಾರ್ತಂಡ ॥೧೯॥

ಅಯ್ಯಯ್ಯೊ ಶಿವಶಿವ ಏನಾಯಿತೆಂದು।
ಕೈಕಾಲ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಮನದಲ್ಲಿ ನೊಂದು॥
ಸಾಯಲಾರೆನು ದಿಕ್ಕ ಒಬ್ಬರಿಲ್ಲೆಂದು।
ಕಾಯಯ್ಯ ಅಭಿಮಾನ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಬಂದು ॥೨೦॥

ಎಷ್ಟು ಪರಿಯಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಧ್ಯಾನಿಸಲಿ ನಿನ್ನ।
ಅಷ್ಟ ದಿಕ್ಪಾಲಕರೆ ಉಳುವಿನಕೊಳಿರೆನ್ನ॥
ದುಷ್ಟ ಕೀಚಕ ಕೊಂಬ ಎನ್ನ ಅಭಿಮಾನ
ನಿಷ್ಠೆಯಲಿ ಮಾಡಿದಳು ಸೂರ್ಯನ ಸ್ತವನ ॥೨೧॥

ತರಣನಸ್ತುತಿಸಲು ದ್ರೌಪದಿ ಬಳಿಗಿ।
ಕರುಣದಿ ಕಳಿಸಿದ ಪುಂಡ ದೈತ್ಯನಿಗಿ॥
ಕರಪಿಡಿದು ಎಳದೊಯ್ದು ಅಸುರ ಕೀಚಕಗೆ।
ತರುಣಿ ಬಂದಳು ಕೊಸರಿ ಭೀಮನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ॥೨೨॥

ಮರುತ ಸುತನಿಗೆ ನಾರಿ ದ್ರೌಪದಿ ಬಂದು।
ಕರ ಮುಗಿದು ಶಿರ ಬಾಗಿ ಅಳುತಲಿ ನಿಂದು॥
ಪುರುಷರಿಲ್ಲದ ಬಾಳ್ವೆ ಆಯಿತು ನಂದು।
ಮರಿಯಾದಿ ಕೊಳುತಿದ್ದ ಕೀಚಕನೆಂದು ॥೨೩॥

ಪುರುಷ ನಿನಗ ನಾನು ಒಬ್ಬವನೇನ।
ಇರುವರೈದು ಮುಂದಿ ಕೇಳು ಎಲ್ಲರನ॥
ಧರ್ಮರಾಯನ ಆಜ್ಞೆ ಆದರೆ ಅವನ।
ಮರಣ ಮಾಡಿ ಸುಡುವೆ ದುರುಳ ಕೀಚಕನ ॥೨೪॥

ಮಂಡಲದೊಳು ಪುಂಡರೆಂದು ಪಾಂಡವರು।
ಕಂಡ ಜನರು ಬಿರುದು ಹೊರಗ ಸಾರುವರು॥
ಗಂಡರಿದ್ದೀರಿ ನೀವು ಗಂಡರ್‍ಯಾವರು।
ಭಂಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೀಚಕ ನನ್ನಬರು ॥೨೫॥

ಭೀಮ ತಾಮಸಗೊಂಡು ಕಾಮಿನಿಯೊಳಗ।
ನೀನು ಹಚ್ಚಿ ಮಾತು ಆಡುವಿ ನಮಗ॥
ರೋಮಗಳು ಗುಡಿಗಟ್ಟಿ ಸಿಟ್ಟೇರಿ ಆಗ।
ರಮಣಿಗೆ ಪೇಳಿದ ಯುಕ್ತಿಯನು ಹೀಗ ॥೨೬॥

ಕೀಚಕನ ಕರದಿಷ್ಟು ಏಕಾಂತ ತಿಳಿಸು।
ಯೋಚನೆ ಬಿಡು ಬರುವೆನೆಂದು ಸಂತೈಸು॥
ನೀಚ ನಿರ್ಬುದ್ಧಿಯ ಕೀಚಕನ ಅಸು!
ಕಿಚ್ಚಿನೊಳ್ಬೆಂದಿಸುವೆನೆಂದು ನಿಚ್ಚೈಸು ॥೨೭॥

ಮರುತ ಸಂಭವ ನಾರಿ ವೇಷವ ತೊಟ್ಟು।
ಗರಡಿ ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಮುಸುಕಿಟ್ಟು॥
ದುರುಳ ಕೀಚಕ ಭರದಿಂದ ಬಂದನು ಹೊರಟು।
ತ್ವರಿತದಿ ಬಿಡು ನಾರಿ ಕುಪ್ಪಸದ ಗಂಟು ॥೨೮॥

ಬಿಡುವೆನು ಬಾರೆನ್ನ ಒಡೆಯನೆ ನೀನು।
ಸಡಗರದಿ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮಾಡು ಸಂಗ್ರಾಮ॥
ಕಡುಬೇಗ ಬಂದಿರುವೆ ನಿನ್ನಡಿಗೆ ನಾನು ।
ಗಡಬಡ ಇಷ್ಟ್ಯಾಕ ಮಾಡುವದು ನೀನು ॥೨೯॥

ನಾರಿಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲ ದಾರೆಲವೊ ನೀನು।
ಸಾರಿ ಪೇಳೆಲೊ ಪುರುಷ ಸ್ತ್ರೀಯಳಾದವನು॥
ಚಾರು ನಾಮವ ಪೇಳಿ ಮಾಡೊ ಯುದ್ಧವನು।
ಸಾರದಿದ್ದರೆ ನೀ ರಣಹೇಡಿ ಎಂಬುವೆನು ॥೩೦॥

ಪಾಂಡವ ಸುತ ನಾನು ಇದ್ದೇನು ಭೀಮ।
ರಂಪ ರಣದಲಿ ನಿಂತು ಕೇಳುವರೆ ನಾಮ॥
ಪುಂಡನಾದರೆ ತೋರೊ ನೀ ಪರಾಕ್ರಮ।
ಷಂಡನಾದರೆ ಸುಟ್ಟು ಹಾರಿಸುವೆ ಧೂಮ ॥೩೧॥

ಶೂರನಾದವ ಉಟ್ಟು ಬರುವನೆ ಸೀರಿ।
ನಾರಿಯಂಥವ ಎತ್ತಿ ತೋರೆನಗ ಮಾರಿ॥
ಮೀರಿ ಹೋದರೆ ಬಿಡೆನು ಬಿಚ್ಚುವೆನು ಸೀರಿ।
ನೀರನವ ಹರಿಸುವೆನು ರಕ್ತಧಾರಿ ॥೩೨॥

ಮಡದಿ ಅಲ್ಲವೊ ನಿನ್ನ ಇದಿಗಂಡ ನಾನು।
ಕಡಿದು ಹಾಕುವೆ ನಿನ್ನ ರುಂಡ ದಂಡವನು॥
ಹಿಡಿಕಿಯೊಳು ತಲಿಪಿಡಿದು ಚೆಂಡನಾಡುವೆನು।
ಬಿಡದೆ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಖಂಡ ಹಂಚುವೆನು ॥೩೩॥

ಕರಿ ಕೇಸರಿಯ ಬಲಕೆ ಸರಿ ಎನಿಸುವದೆ।
ಗರುಡನ ಅರ್ಭಟಕೆ ಉರಗ ತಾಳುವದೆ॥
ಹರಿದಾಡೊ ಇಲಿ ಬೆಕ್ಕಿನೆದುದರ ನಿಲ್ಲುವದೆ।
ಗಿರಿ ವಜ್ರದ್ಹೊಡತಿಗೆ ತಾನು ಬಾಳುವದೆ ॥೩೪॥

ಹಮ್ಮಿನ ಮಾತುಗಳು ಆಡದಿರು ಬಹಳ।
ಗುಮ್ಮಿದರೆ ಬಿದ್ದಾವು ಹೊಟ್ಟ್ಯಾನ ಕರುಳ॥
ಸುಮ್ಮನಿರು ಇಷ್ಟಕ ಹುಮ್ಮತನ ಖೂಳ।
ಒಮ್ಮೆ ನಿನಗೊದಗಿತ್ತು ಬಂದಿನ್ನು ಕಾಳ ॥೩೫॥

ಘುಡಿಘುಡಿಸಿ ಕೀಚಕನು ಪಟಪಟನೆ ಚೀರಿ॥
ಕಿಡಿಕಿಡಿಯನುಗುಳುತ್ತ ಕೆಂಡವನು ಕಾರಿ॥
ಷಡಷಡನೆ ಗದ್ರಿಸುತ ಅಬ್ಬರದಿ ಹಾರಿ।
ಅಡರೇರಿ ಅರ್ಭಟವು ಮಾಡಿದನು ಭಾರಿ ॥೩೬॥

ಜೊಗ್ಗಿ ಹಗ್ಗದಂತೆ ಹಿಗ್ಗಿಸುವೆ ನಿನ್ನ।
ನುಗ್ಗುನುಗ್ಗು ಮಾಡಿ ಕಿತ್ತುವೆನು ಕಣ್ಣ॥
ಬುಗ್ಗಿಯು ಪುಟದಂತೆ ರಕ್ತ ಮೈ ಹಣ್ಣ।
ಬಗ್ಗಿಸಿ ಗುದ್ದಿದರೆ ಮುಕ್ಕಿ ಹಿಡಿಮಣ್ಣ ॥೩೭॥

ಸೊಕ್ಕಿದ ರಕ್ಕಸನ ಪೊಲ್ಪ ಕೀಚಕನು।
ಉಕ್ಕೇರಿ ಕುಕ್ಕಿರಿವೆನೆಂದು ಭೀಮನನು॥
ತೆಕ್ಕಿಯೊಳ್ತೆಕ್ಕೊಂಡು ತಿಕ್ಕಿ ನೆಲಕವನು।
ಇಕ್ಕಳಕಿ ಪರಿಯಂತೆ ಓಡಿದ ಕಾಲವನು ॥೩೮॥

ಸಿಕ್ಕ ಭೀಮನು ಎಂದು ದ್ರೌಪದಿಯು ಬಂದು।
ಅಕ್ಕರದಿ ಕೀಚಕನ ಎದುರಲ್ಲಿ ನಿಂದು॥
ಸೊಕ್ಕಿದ ಕೀಚಕನ ಬಲ ಇಳಿದು ಕುಂದು।
ಚಕ್ಕನೆ ಬಂದಿತು ಮರಣೊದಗಿ ಮುಂದು ॥೩೯॥

ದುರುಳ ಕೀಚಕನ್ಹಿಡಿದ ಬಲಭೀಮ ವೈರಿ।
ಹರಿನಾದ ಗೈಯುತ್ತ ಖೋ ಎಂದು ಚೀರಿ॥
ಧರಣಿ ಮೇಲ್ಕೆಡಮೆಟ್ಟಿ ಸೀಳಿದನು ವೈರಿ।
ಮರಣಾದನಾ ಕ್ಷಣಕ ಹೊಡಿಸಿ ರಣಭೇರಿ ॥೪೦॥

ಶಿರಸಿಗಿ ಪುರದಲ್ಲಿ ಮೆರಿವನು ಬಸವ।
ದುರುಳ ಕೀಚಕನಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ವಧವ॥
ಕುರುಳಿನ ಥಾಳಿ ವಟ್ಟಿಸಿ ಸುಡುವ।
ನೆರಿದ ಜನರು ಪಾಡಿ ಹೋಳಿಯ ಪದವ ॥೪೧॥

* * *

ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ಕಥೆ

ಏರ॥

ಸಿಂಧೂರ ಮುಖದವನೇ ದ್ವಂದ್ವ ಕರಗಳನ್ನು ಮುಗಿದು

ವಂದನೆ ಮಾಡಿ ನಮಿಸುವೆನು।...ಪಲ್ಲ।

ಚಾಲ॥

ಸಿದ್ಧಿ ವಿನಾಯಕ ವಿದ್ಯೆ ಸಾಗರಾ

ಶುದ್ಧ ಸಭಾ ಮಂಟಪಾ।ಕೂಡಲೇ ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡೋ ಈ ಗಣಪಾ॥

ಪೃಥ್ವಿ ಪಾಲಿಪ ಗಣಪಾ ಅಕ್ಷರ ತಿದ್ದಿ ಮಾಡೋ ಸಾಹಿತಾ

ಕರುಣಾ ಸಾಗರಾ ಮರಣ ರಹಿತನೇ ರಾಣಿ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೃಪಾ

ಜೀರಣ ಮಾಡಿ ಸುತ್ತಿದಿ ಸರಪಾ।

ಕುಕ್ಷಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಬಿದಗಿ ಚಂದ್ರಗ ಇಟ್ಟಿ ಶಾಪಾ।

ವಂದನೆ ಮಾಡಿ ನಮಿಸುವೆನು ಇಂಚಲದ ಕಂದನ ಮ್ಯಾಲ

ಕರುಣಾ ಇರಲಿ॥ಪ॥

ಏರ॥

ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ಕಥೆ ಲಕ್ಷಿಟ್ಟು ಲಾಲಿಸಿರಿ

ನಕ್ಷತ್ರ ಪತಿಯ ಧರಿಸುವರು॥

೧

ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಜನಾ ಚನ್ನಾಗಿ ಕೇಳರಿ

ಉನ್ನತವಾದ ಕಥೆಯ।

ಚಾಲ॥

ಹೇಳುವೆನು ಪನ್ನಂಗಧರನ ಸತಿಯ ಬಣ್ಣ ಬಡಿಯುತ

ಗನ್ನ ಘಾತಕನೆಂದು ಹೇಳ್ಯಾಳ ಪಾರ್ವತಿಯೆ ಇದ್ದಮ್ಯಾಲ

ಯಾರಾದರ ಗತಿಯಾ।

ನಾ ಅಂದ್ರ ನರಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಸಾರತಾವ ಸೃತಿಯಾ

ಇನ್ನ ಮುಂದ ಕೇಳರಿ ಕ್ಷೇಮ।
ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮಮಾಡಿದ ಹೋಮಾ॥

ಏರ॥
ನಕ್ಷತ್ರ ಪತಿಯ ಧರಿಸಿದನೋ ಹೋಮವನು
ಆ ಕ್ಷಣ ಮಾಡಿ ಬ್ರತಗೆಟ್ಟಾ॥

೨
ಗದ್ಧರಿಸಿ ಗದ್ಧರಿಸಿ ರುದ್ರ ಅವತಾರ ತಾಳಿ
ಭದ್ರ ಹುಟ್ಟಿದನೋ ಅದಕಾಗಿ।

ಚಾಲ॥
ಲಾಲಿಸಿ ಕೇಳಿರಿ ಮೇಲಾದ ಕಥಿ ನೀವಾ
ಲೀಲಾ ಹೇಳುವೆ ನಾನು।
ಬಲ ವೀರಭದ್ರ ಮಾಡಿದ ಕದನ
ತೊದಲ ನುಡಿಯಿಂದಾ ನಾ ಮೊದಲ ಹೇಳತೇನೋ
ಬದಲ ಬಿದ್ರ ಬೆನ್ನಾ
ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ ಕದಲಬ್ಯಾಡ್ರಿ ಜನಾ
ಮಂದಮತಿ ನನಗೆ ಬಂದಷ್ಟು ಹೇಳತೇನೋ
ಮುಂದಿನ ಸಂದವನ್ನು।
ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮಗ ಬಂತೊ ಗರ್ವಾ।
ಅವನ ಮ್ಯಾಲ ಮುನಿದ ಗುರುವಾ।

ಏರ॥
ಭದ್ರ ಹುಟ್ಟಿದನೋ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದಕ್ಷನ್ನ
ಚಿದ್ರ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟ ಕಥಿ ಕೇಳೋ।

೩
ಚಂದ್ರಮುಖಿ ಪಾರ್ವತಿಯಮ್ಮಾ
ತಂದಿ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮ ಅಂದಾನೋ ತನ್ನ ಮನದೊಳಗ

ಚಾಲ॥

ಭವನ ಕರ್ತಾ ಶಿವಗ ನಾವು ಮಾವನಾಗ ಬೇಕಿನ್ನ

ಯಾವನ ಅಂಜಿಕಿಯೇನ ಇಲ್ಲ ನನಗಿಂದ

ಇಂದುಧರಗ ನನ್ನ ಮಗಳ ಸುಂದ್ರ ಪಾರ್ವತಿನ್ನ ಕೊಟ್ಟ ಮಂದ

ಹಾಸದಿಂದ ನನ್ನ ಉಮ್ಮೇದ।

ಹರನು ಅಳಿಯ ಆದಮ್ಯಾಲ ಹರಿ ಬ್ರಹ್ಮರಿಬ್ಬರು ನನ್ನ

ಚರಣ ಸೇವಕರು ಸಜ್ಜ।

ಅದರಂತೆ ಇದರಿಲ್ಲ ನನಗ ಯಾರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ

ಸತ್ತವರ ಲೋಕ ವೈಕುಂಠವು ಮತ್ತು ಕೈಲಾಸದಕ್ಕಿಂತ ನನ್ನಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡವರಿಲ್ಲ।

ನಾನ ಭಾಳ ಉದ್ದ ಮೂರಲೋಕ ನೊರಜಿನ ಪರಿ ಹಾರಿದಂಗ ಕಾಣಸ್ತೈತಿ

ಹರಾ ನನಗ ಅಬರು ಕೊಡತಾನ ಎದ್ದು।

ಇಷ್ಟ ತಿಳಿದ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮ ಚಟ್ಟನೆದ್ದ ಕೈಲಾಸಕ್ಕ ಹೊರಟ

ಹೋದ ಹೋದ ಹಮ್ಮಿನಿಂದ।

ನೆಟ್ಟಗೋಗಿ ಬಾಗಿಲದೊಳು ನಿಂತಿದ್ದ

ನೀಲಕಂಠ ಶಿವ ನನ್ನ ಕಾಲಮ್ಯಾಲ ಬೀಳತಾನ ಮೇಲಾದೆ

ನನ್ನ ಹೊರತ ಯಾರಿಲ್ಲ

ಮಾವನೆಂದು ಕರದು ಸಿಂಹಾಸನ ತಾ ಕೊಟ್ಟ ಸಿಂಹಾಸನದ ಕೆಳಗ

ತಾ ಕೂಡ್ರತಾನ ನಿರ್ವಾ ಇಲ್ಲ।

ಮನಸಿನೊಳು ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮ ತಾನೇ ತಾನೆ ಗೇನಸ್ತಾನಾ।

ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ ನನಗಿನ್ನು ಯಾತರದು।

ಇದರಿಲ್ಲ ನನಗೇನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ।

ಏರ॥

ಅಂದಾನೋ ತನ್ನ ಮನದೊಳಗ ಕೈಲಾಸವ

ಹೊಂದಿ ಬಾಗಿಲಕ ನಿಂತುಕೊಂಡ।

ಳ

ಅರಿಕಿ ಇಲ್ಲದ ಶಿವನು ತಿರಕ ಜಂಗಮ ನನ್ನ

ಕರಕೊಂಡ ಮಾನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ।

ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು

ಚಾಲ॥

ಕೈಗಾಯುತ ಬನ್ನಿ ಇಷ್ಟ ದಿನಾ ಉದ್ದಾದ ಶಂಕರನ್ನ

ಮಾಡಬೇಕ ಹ್ಯಾಂಗ।

ನನ್ನ ಮಾಡಿದಾ ಕಾಲಕಸದಂಗ।

ಎಷ್ಟ ಸುಮಾರ ಕಂಡೇನ ನಾ ಇವಗ।

ಮಗಳ ಕೊಡಬಾರದಿತ್ತೋ ಈ ಜಗಳಗಂಟ ಜಂಗಮಗ । ಈ ಜಂಗಮಗ

ಇನ್ನೇನ ಮಾಡಲಿ ಮಸಲತ್ತ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನಿಂತ।

ತಪ್ಪ ಮಾಡ್ಯಾನೋ ಅಪಮಾನ ಆಗಿ ಹಿಂದಕ ಹೋಗ್ಯಾನೋ।

ಸಿಟ್ಟ ಬೆಂಕಿ ಕಿಡಿ ಕಾರ್‍ಯಾನೋ ಕಾರ್‍ಯಾನೋ।

ಏರ॥

ಕರಕೊಂಡ ಮಾನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲೊ

ದಕ್ಷಗ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಣ ಇಲ್ಲೊ ಯಾರ್‍ಯಾರದು।

ಜಿ

ಖೊಟ್ಟಿ ಶಿವನನ್ನು ಕೊಂದ ಕಟ್ಟಬೇಕೋ ಕೈಲಾಸಕ

ಪಟ್ಟವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ

ಚಾಲ॥

ಲಕ್ಷಗಾವುದದಾ ಏಳನೂರ ಗಾವುದ ಅಡ್ಡಾಗಲ

ಕುಂಡಾ ತಗಸಿದಾರ ಹೋಮ ಮಾಡೋದಕ

ಗಣತಿ ಇಲ್ಲದ ಎಣ್ಣೆ ಕೊಂಡಾ ಕುಣಕೋತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಬಂದಾರ

ಹಣಿಸಿದಾರೋ।

ಕುಂಡದೊಳಗ ನಕ್ಕೊಂತ ಒಂದ ಕ್ಷಣದೊಳಗ

ಹೋಗತಾನ ಶಿವಸತ್ತಾ

ಮಲ್ಲಂಭಟ್ಟನು ಬಂದ ಕಲ್ಲಂ ಭಟ್ಟನು ಬಂದಾ

ಎಲ್ಲಂ ಭಟ್ಟರೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿದರು

ತಿಮ್ಮನ ಭಟ್ಟರು ಭಾಳ ಹಮ್ಮಿಂದ ಅಂತಾನ

ಸಮ್ಮಂತ ಆಡಿ ನನಗ ಮಜಕೂರಾ।

ನೀಲಕಂಠ ಶಿವಗ ಇಂದ ಕಾಲ ಬಂದ ಸಾವತಾನ
ಮೂಲವಾಗಿ ಕುಂತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಜನಕ
ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ ಅಂತಾನೋ ಹೌದ ಅದಕ

ಏರII
ಪಟ್ಟವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರ
ನೆಟ್ಟಗಿರುವದು ನಮ್ಮ ದೈವ।

೬
ನೀಚ ಹಾರೋರೆಲ್ಲಾ ವಂಚನೆಯ ಮಾಡಿದಾರೋ
ಪಂಚ ಮುಖದವನ ಕೊಲ್ಲೋದಕ

ಚಾಲII
ಗುಂಡ ಭಟ್ಟ ಅಂತಾನೋ ತರ್ಕೋ
ಮಂಡಿಗಿ ಬರಿ ನಿರ್ಮಳದ್ದಾ
ಸಂಡಿಗಿ ಹಪ್ಪಳ ಭಾಳ ಸಿಸ್ತಾII
ನೀರ ಕುಡಿ ಬ್ಯಾಡರಿ ಹೋಳಿಗಿ ಹೊಡಿರಿ ಮತ್ತೊಂದ ಹತ್ತಾII
ಕ್ಷೀರನ್ನ ಕರಿಗಡಬು ಏರಿಸಿ ಉಣ್ಣಿರಿ ಮತ್ತಾ।
ಸವಿಸಾರ ಸುರಕೊ ಪಂಚಾಮೃತಾ
ಡೊನ್ನಿ ಡೊನ್ನಿ ತುಪ್ಪ ಯಾರದೇನು ಖಬರ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತಾ।
ಹೊಟ್ಟಿ ಮ್ಯಾಲ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಜುಟ್ಟಲ ಕೂದಲ ಬಡಬಡ ಕೊಂತ
ಊಟಮಾಡತಾರ ನಕ್ಕೋಂತ।
ಈಶ್ವರನ ಸಾವ ಗಟ್ಟಿ ಬಂತ ಇಂದ ಸಿದ್ಧಾಂತ।
ಕರಚಿಕಾಯಿ ತುಪ್ಪ ಉಂಡ ಹರಕಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾರೋರೆಲ್ಲಾ
ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡರೆಂತ ಬೇಡತಾರ
ಇಸಗೊಂಡ ದುರುಳ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ಕೊಂಡಾಡುತ।

ಏರII
ಪಂಚಮುಖದವನ ಕೊಲ್ಲೋದಕ ಹಾರೋರು
ಹಂಚಿಕಿ ಹಾಕಿದರೋ ಹರುಷದಲಿ।

೭

ಹಿಂದ ಮುಂದ ನೋಡದಲೆ ಚಂದನ ಹಾಕ್ಯಾರು ಅಗ್ನಿ
ದುಂದ ಆದೀತೋ ಧುಮಿಕಿಸಿತೋ

ಚಾಲ॥
ಭುಗಿ ಭುಗಿಲ ಹತ್ತಿತ ಉರಿ ಉರಿ ಪುಟ ಪುಟದಾಡಿ
ಜಿಗ ಜಿಗದ ಹತ್ಯಾವ ಕಿಡಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದ।
ನಗ ನಗತ ಉಪಾಧ್ಯಾರ ಬಂದ।
ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮಗ ಆಗಿ ಆನಂದ।
ಉರಿ ಜ್ವಾಲ ಹೋತಿ ಕೈಲಾಸಪುರಕ ಒಮ್ಮಿಂದ ಪುರಕ।
ಅರ್ಭಟ್ಟಿಸಿ ಅಗ್ನಿ ನಾಲಿಗಿ ಗಾಳಿ ಧವಸಿಗೆ ಚಾಲವರದಿತು ವರದಿತೊ
ಥಳ್ ಮಳಸಿ ಯೋಗಿ ಶಿವಗಾ ನಾ ಶಿವಗಾ
ಜಳ ತಾಳಲಾರದ ಬೀಳೋನಾ ಬೀಳೋನಾ।

ಏರ॥
ದುಂದ ಆದೀತೋ ದುಮಕಸಿತೊ ಕೈಲಾಸದ
ಮಂದೆಲ್ಲಾ ಅಂಜಿ ಥಳಮಳಸಿ।

೮

ಸಿದ್ಧ ಸಿಂಗ ಮುನಿಗಳು ಇದ್ದ ಸಾಧು ಸಂತರೆಲ್ಲಾ
ಎದ್ದ ಬಂದಾರೊ ಛಡಪಡಿಸಿ।

ಚಾಲ॥
ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಆಡಿದ ಮಾತು ಮುದ್ದು ಪಾರ್ವತೆಮ್ಮಾ ಕೇಳಿ
ಎದ್ದ ಬಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ
ಸೆರಗೊಡ್ಡುವೆ ಸ್ವಾಮಿ ಬುದ್ಧಿ ಹೀನನನ್ನ ಬಿಡರಿ ದಯಮಾಡಿ
ತರ್ಭಿ ಜಂಗಮ ನುಂಗಿದ ಮ್ಯಾಲ [ತರಬಿಪೆನ ಗೊಳೋ]
ಮೆದ್ದವರ್‍ಯಾರೋ
ತರಬವರ್‍ಯಾರು ಗುರುರಾಯನ ನುಡಿ
ಹಿಂಗೆಂದು ಚಂದ್ರಧರಗ ಪಾರ್ವತೆಮ್ಮ ವಂದನೆಮಾಡಿ

ಮಂದಿ ಮಾತ ಕೇಳಿ ನಮ್ಮ ತಂದಿ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದಾನ
ನಂದಿಸಿ ಬರುವೆ ಹೋಮಾ ಲಗು ಮಾಡಿ ಕೊಡೋ ಹೋಗೊ
ಅವನ ಕಾಮ ಸಂವಾರ ಮಾಡಿ ಒಡ್ಡುವೆ ಬೇಡಿ

ಏರ॥
ಎದ್ದ ಬಂದಾರೋ ಛಡಪಡಿಸಿ ಅಂತಾರೋ
ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಬೆನ್ನ ಬಿದ್ದೇವೋ॥

೬
ಏ ಈಶ್ವರ ಆಡಿದ ಮಾತ ಹುಸಿಯಲ್ಲ ನಿಜವೆಂದು
ಶಶಿಮುಖಿ ದೇವಿ ಕೇಳಿದಳು।

ಚಾಲ॥
ಮಾಡಬ್ಯಾಡೋ ಹಿಂತಾ ಯಜ್ಞ ಮಾಡ ಅಂದವರ ಯಾರ ನಿನಗ।
ಕೇಡಬಂತ ತಡವಿಲ್ಲ ಈ ಕ್ಷಣನಿನಗ ಬೇಡಕೋತೇನ ಯಜ್ಞ ಬಿಡರಿನ್ನ
ಶಿವ ಉರದ ಸಾಯತಾನೋ ಎಂದು ಅವಗುಣ ಅಪ್ಪ ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳೋ
ಜಪ್ಪನೆ ನಂದಿಸೋ ಹೋಮ। ಕಪ್ಪುಗೊರಳವಗ
ಇಂದ ಆಗುವದು ಮರಣ।
ಆತು ತ್ರಿಪುರ ಸಂವಾರ ಪಂಚವದನ
ಇಂದ್ರ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲಾರದ
ಸಂದ್ರಿ ಹಿಡದ ಓಡಿ ಹೋದಾ
ಚಂದ್ರಾಮಂದ ತಣ್ಣಗಾತು ಎದಿ
ಗದ್ದಲ್ಯಾತಕ ಬೇಕಂತ ಹಿಡದ ಹಾದಿ
ವರುಣಂದು ಏನ ಹೇಳಲಿ ಒಣಗೀತ ತುಟಿ।
ನೇರ ಹತ್ತೈತಿ ಅಂಜಿ ಕಡಿಯತ್ತೈತಿ ಹೊಟ್ಟೆ

ಏರ॥
ಶಶಿಮುಖಿ ದೇವಿ ಕೇಳಿದಳೋ ತನ್ನ ಪಿತನ
ದಶಿಲಿಂದ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದಳೋ।

೧೦

ಅಷ್ಟು ಬಲ ಸಂಹರಿಸಿರಿ ತುಟ್ಟ ತುದಿ ಆಚಿಕಿಂದ
ಬೆಟ್ಟ ಆದೀತೋ ಇಬ್ಬರಿಗಿ

ಚಾಲ||

ಹುಚ್ಚನಂತ ವೀರಭದ್ರ ಕಿಚ್ಚಗಣ್ಣಿನ ದೇವನ ಮಗ
ಮುಚ್ಚಿ ನೇಮಾ ಕೊಡೋ ಏ ತಾತಾ
ಬತ್ತೀಸ ಹತಾರ ಬಿಚ್ಚಗತ್ತಿ ಬೆಳಕ ಜಳಿಪಿಸುತ
ಮಾರಹರನ ಮಹಿಮೆ ಮತ್ತ
ಯಾರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೋ ಇತ್ತ।
ಮಾರಿ ಹುಟ್ಟಿದಾಳೋ ದುರ್ಗಿ ಸಹಿತಾ।
ಚಾಮುಂಡಿ ಚಂಡಿ ಬನಶಂಕರಿ ಹಿಂತಾಕಿ ನಾಮಾಂಕಿತಾ
ಶರ್ಬಾ ನಿಮ್ಮ ಹಂತೇಲಿ ನಾವು
ಸಿರ್ಬಾಗಿ ಬಂದೇವೋ ಸ್ವಾಮಿ।
ಇರತೇವೋ ನಿಮ್ಮ ಚರಣದಲ್ಲಿ ನಂಬಿ
ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ಕಾಯಿರಿ
ಅರಿಯದವರು ಮಾಡಬ್ಯಾಡ್ರಿ ದೊಂಬಿ
ಬೊಬ್ಬಿ ಕೇಳಿ ಹರಿ ಬ್ರಹ್ಮರು ಗರ್ವಬಿಟ್ಟ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ
ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅಡ್ಯಾಡತಾರ ಎಲ್ಲಾ
ವೀರಭದ್ರದೇವ ಅಬ್ಬರದಿಂದ ಬಂದೋ ಹೋಮದ ಮ್ಯಾಲ।

ಏರ||

ಭೆಟ್ಟಿ ಆದೀತೋ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ತಾ ಕೇಳಿ
ಅಬ್ಬರಲಿ ಜಿಗಿದು ಬಂದಾನೋ||

೧೧

ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನು ಅಂದ ಪಕ್ಷಿವಾಹನನೆ ಕೇಳೋ
ಭಿಕ್ಷಾ ಬೇಡುವ ಶಿವನ ಸೊಕ್ಕೆಷ್ಟು

ಚಾಲ||

ನಾರಾಯಣನೆ ನಿನ್ನ ಮಗ ಚಾರು ಮನ್ಮಥನ ಕೊಂದ
ಯಾರಿಗಾದರು ಹಿಂಗಾ ಮಾಡಾವಾ।
ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರ ಬ್ರಹ್ಮನ ಶಿರಾ ಹೊಡೆದು ಕೊಟ್ಟ ಶಿವಾ।
ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರ ನಮ್ಮ ಮೈಮ್ಯಾಲ ಬರತಾನೋ ಜಂಗಮನು।
ಒಮ್ಮಿಗಿಲೇ ಕೈಯ್ಯ ಹಚ್ಚೋನು ನಾವಾ।
ಅಷ್ಟೋ ತನಕ ನಮ್ಮ ಬಾಳ್ವೆ ಆಗೂದುಲ್ಲೋ ಬಚಾವಾ।
ಅಪ್ಪಾ ಅಪ್ಪಾ ಅಂದಾನ ಮಗ ಕಪ್ಪಾ ಹರದ ಕೊಡಾಕ ಬಂದಾ।
ಮುಪ್ಪುರ ಗಾತಕ ಕೆಟ್ಟ ಭಾವಾ।
ಈ ಮಾತ ಒಪ್ಪೈತಿ ಕೊಂದ ಬಿಡರಿ ಅವನ ಜೀವಾ।

ಏರ||

ಭಿಕ್ಷಾ ಬೇಡೋ ಶಿವನ ಸೊಕ್ಕೆಷ್ಟು ಈಶ್ವರಗ
ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಇಲ್ಲೊ ಯಾರ್‍ಯಾರದು।

೧೨

ನೀಲಕಂಧನು ತನ್ನ ಓಲಗಕೆ ಹೇಳಿದನು
ಬಾಲರ್‍ಯಾಕ ಚಿಂತಿ ಮಾಡುವರಿ।

ಚಾಲ||

ಕೊಬ್ಬಿಲಿಂದ ತಿರಗೋ ಶಿವನ
ಅಬ್ಬರ ಮುರಿಯೋದಕ ಕೆಟ್ಟ
ಕಬ್ಬಲಗಿತ್ತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾವ ನನ್ನ ಕರಿಯಲಿಲ್ಲ।
ದಿಬ್ಬರ ಸುತಲಿದ್ದೊ ಮಹಾದೇವಾ
ಕಂಡು ಕರಿಯಲಿಲ್ಲ ಅವನ ಚಂಡಿಕಿ ಹೊಡದಾಂಗ ಆಯ್ತು
ಕೆಂಡಗಣ್ಣಾವ ಮಾಡಿ ಸುಮಾರ
ದಕ್ಷನ ಎದಿಯ ಗುಂಡಿಗೆ ಒಡದೀತೋ ಹಾಕಿದೋ ಉಸಿರಾ।
ಇತ್ತ ನೋಡಿ ಕೊಂತ ಶಿವನು ಅತ್ತ ಮಾತನಾಡತಿದ್ದ
ನಿಂತ ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮಂದಿಲ್ಲೊ ಖಬರಾ
ಶಂಕರನ ನೋಡಿ ಮತ್ತ ಮಾವನಾದ ಬೆಂಕಿ ಚೂರ।

ಏರ॥
ಬಾಲರ್‍ಯಾಕ ಚಿಂತಿ ಮಾಡುವಿರಿ ಹೀಂಗೆಂದು
ಮೇಲಗಿರಿ ವಾಸಾ ನುಡಿದಾರೋ।
೧೩
ಚಂಡಿ ಚಾಮುಂಡೇರು ಹಿಂಡ ಶಕ್ತಿಯರೆಲ್ಲಾ
ಹಿಂಡಿ ಹಿಂಡಿ ರಕ್ತ ಕುಡಿದಾರೋ ॥ಪ॥

ಚಾಲ॥
ನಗಿಮಾರಿ ಪಾರ್ವತಿದೇವಿ ತನ್ನ ಹೊಗಿಯ ನಂದಿಸಿದಂತಾ
ಮಗನ ಬಿಗಿದಾಡಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಹೇಳತಾಳೋ।
ಗರ್ವ ಬಂದವರ ಹಲ್ಲ ಮುರದಿ ವರ ವೀರಭದ್ರಾ ಹುಟ್ಟಿ।
ಪರಿಹರಿಸಿದಿ ದುರ್ಘಟ ಅಂತಾಳೋ।
ವಜ್ಜರ ಬಾಣದ ವೀರಭದ್ರಾ ಅಜ್ಜನ ಮ್ಯಾಲ ಹೊಡೆಯ ತಾನ
ಬೆಜ್ಜರ ಹುಟ್ಟಿ ಎದಿಮ್ಯಾಗ ಆದಿ ಕಪ್ಪಾ।
ಕೋಪದಿಂದ ವೀರಭದ್ರಾ ಚಾಪ ತಗದ ಹೊಡಿತಾನಾ
ಲೋಪಮಾಡಿ ಬಿಡತೇನ ಅವನ ಅವನ ಮಗನಾ।
ಪಾಪಿ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ವಂಶವನ॥

ಏರ॥
ಹಿಂಡಿ ಹಿಂಡಿ ರಕ್ತ ಕುಡಿದಾರೋ ದಕ್ಷನ
ಚೆಂಡಿಕೆ ಎಲ್ಲ ಕೊಯಿಸಿದರು॥

೧೪
ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ತಾನು ಸ್ವಾಮಿ ಶರ್ಬನ ಕೂಡ
ಒಮ್ಮಿಗಿಲೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದನು।

ಚಾಲ॥
ಬ್ಯಾರು ಮುಕ್ಕುಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ತಾನು
ಧೀರತನಾ ಮಾಡಿ ಕಾದಿ
ವೀರಭದ್ರನ ಹಿಂಬಾಲಿಸುವನಾಗ।
ಹಾರಿ ಹೋದೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಗಾಳಿಗೂಡಾಗಿ।
ಯಾರೂ ಇದರೀಗೆ ಬಂದರೇನು

ಮಾರಿಮ್ಯಾಲ ಕಡಿಯತಾನೋ
ತೀರವಲ್ಲದ ಅವನ ಸಿಟ್ಟಾ ಭೇರಿ ಕೂಗಿ।
ವೀರಭದ್ರ ಅಂತಾನೋ ಅವರೀಗೆ ಹೇಡಿ ಉಪಾದ್ಯರು
ಕೂಡಿ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿ ಬೇಡಿಕೊಂತಾರ ಶಿವ ಸಾಯಲೆಂತ।
ಬಿಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟ ಕಟನೆ ಕಡಿಯತಾನ
ಮೆಟ್ಟಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಕುತ್ತಿಗಿ ಕೊಯ್ದು ನಿಂತಾ।
ತೀರವಲ್ಲದೊ ವೀರಭದ್ರನ ಸಿಟ್ಟಾ॥

ಏರ॥
ಒಮ್ಮಗಿಲೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದಾನೋ ದಕ್ಷನ
ಹಮ್ಮು ಮುರಿದೀತೋ ಹೈರಾನಾ॥

೧೫

ಆದಿ ಶಕ್ತಿಯು ಶಿವನ ಪಾದ ಹಿಡದ ಅಂತಾಳೋ
ಸಾಧು ಸಂತರಿಗೆ ಪರಿಪಾಲಿಸೋ।

ಚಾಲ॥
ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಶಂಕರ ಕೇಳೋ ಕಪ್ಪು ವರ್ಣದ ದೇವಾನಮ್ಮ
ನಿಪ್ಪತ ಪರಿಹಾರ ಸಂಯಮ ಕೋಶ।
ಊರಿಗೆ ಒಪ್ಪತ್ತ ಬಂದಿತೊ ಕೇಳೋ ಸರ್ವೇಶ।
ಉಳಿ ತ್ರಿಪುರ ಸಂಹಾರ ಪಾರ್ವತಿ ಈಶಾ।
ಅಗಹರನೆ ಕೇಳಯ್ಯ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗಿತೋ ಉರಿಯ ಜ್ವಾಲಾ।
ತಗಿ ಬಗಿ ಕೊಂಡೇವು ನಾವು ಜಗದೀಶಾ।
ಕೈ ಮುಗಿದೇವೋ ಉಳಿಯದು ಕೈಲಾಸ ವಾಸಾ।
ಹೀನ ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮಾ ದಾನ ಮಾಡಿ ಬಿಡತಾನ
ಇನ್ನೇನ ಹೇಳಲಿ ಸಂತಾಪ।
ಮನ್ನಿಸಿ ಇಡರಿ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪಾ।
ನಿಮ್ಮ ಹಂತೇಲಿ ಬಂದೇವ ಅಡ್ರಾಸಿ
ನಾವು ದಿಕ್ಕ ಇಲ್ಲದ ಪರದೇಸಿ
ಕರುಣಾ ತೋರಿಸಿ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿ
ಈ ಬೆಂಕಿ ಬ್ಯಾಡ್ರಿ ಬಿಡಿಸಿ।

ಏರ॥
ಸಾಧು ಸಂತರಿಗೆ ಪರಿಪಾಲಿಸೋ ಶಂಕರನೇ
ಕಾದ ಸಲವಯ್ಯ ಕಡೆತನಕ।

೧೬

ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅಂದ ಶಕ್ತಿ ಪಾರ್ವತಿಗೆ
ಕಕಲಾತಿ ಇಲ್ಲ ನಿನಗ।

ಚಾಲ॥
ದುಷ್ಟ ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮ ಅಂದ ಖೊಟ್ಟಿ ರಂಡೇಗಂಡ ಶಿವಾ।
ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿಯೊಳಗ ಮಾಡಿದ ಅಪಮಾನ।
ಮುಂದ ಬಾ ಅಂತ ಕರಿಯಲಿಲ್ಲ ಇದ್ದ ಸುಮ್ಮನ।
ಕರದ ಅಬರು ಕೊಟ್ಟ ಕುಂದ್ರಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ನನ್ನ।
ನನ್ನ ಕರದಿದ್ರ ಇವನ ನಾಲಿಗಿ ಕಡದ ಬೀಳತಿತ್ತ
ಹೆಣದ ಬೆಣ್ಣಿ ತಿನ್ನುವಂತ ಜಂಗಮನ।
ಒಂದು ಕ್ಷಣದೊಳಗ ಕೊಲ್ಲುವೆನು ತಡವೇನಾ।
ಶಂಕರ ಅಂತಾನ ಸಂಕೋಚ ನಿನಗ್ಯಾಕಾ।
ಬೆಂಕಿ ಕೈಯಾಗ ಗಾಳಿ ಮರಣಾಗುವದು।
ಹೀನ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮಾ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ
ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಕ ಸರಿ ಆಗುವದಾ।
ನೀಲಕಂಠ ಶಿವಗ ಅಂದ ಕಾಲಬಂತ ಸಾವತಾನೋ
ಮೂಲವಾಗಿ ಕುಂತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಜನಕ।
ತಿಮ್ಮನಭಟ್ಟ ಅಂತಾನ ಹೌದದಕ।

ಏರ॥
ಕಕಲಾತಿ ಇಲ್ಲ ನನಮ್ಯಾಲ
ಉಪಕಾರ ಏನೂ ಅರಿಯಿರಿ

(ಅಪೂರ್ಣ)

* * *

ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಕಥೆ

ಏರ॥

ಸ್ವಾಮಿ ಶಂಕರ ದೇವ ಸ್ವಾಮಲಿಂಗನು ಸೊಗಲ
ಭೂಮಿಯೊಳು ಬಂದು ಇಳದಿರಿ।

ಚಾಲ॥

ಗಿರಿರಾಜನ ತರಳಿ ಆಗಮಾಡ್ಯಾಳೊ ತಪಶ್ಚರ್ಯ
ವರಪೂಜಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮ್ಯಾಲ ನಿಂತ ಬಂದಾರ। ಅಗದಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಭಗವಂತಾ
ಮಾದೇವ ಮಾಯ ಮರ್ಧನ।
ಮದಹರ ಹೋಮ ಪ್ರೀತಿಕರ
ಮದುವ್ಯಾಗಿ ಮಾಡೇರಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತ।
ಮೃತ್ಯುಲೋಕಕ್ಕ ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟೀತರಿ ಲಗ್ನದ ಬೇತ।
ಶಕ್ತಿ ಸಹಿತ ಶಂಕರ ಶಿವನೇ ಮುಕ್ತಿ ಕೊಡೋ ಅಧಿಕಾರಾ। ನೀನೇ
ಭಕ್ತಿವಂತರಿಗೆ ಬೇಡಿದಂತಾ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಕೊಡೋ।
ಪಕ್ತ ಏನ ಉಳಿಯದಂಗಾ ಸ್ಪತಾ।

ಏರ॥

ಭೂಮಿಯೊಳು ಬಂದು ಇಳಿದರೆ ಶಿವಶಂಭಾ॥
ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಎನಗ ಬೆಸನಾಗೆ॥

೧

ಧರಣಿ ಮ್ಯಾಲ ಇರುವಂತಹ ಮೆರೆವ ಹಸ್ತನಾಪುರ
ದೊರೆಯ ಧರ್ಮರಾಜ ಅನುಜಾನ।

ಚಾಲ॥

ಬಲರಾಮ ಹೋಗ್ಯಾನೋ ಆಗ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರದಕ್ಷಣಿಕ
ಕುಂತಕೇಳರಿ ಏಕಚಿತ್ತದಿಂದ।
ಅಳಿಯಾ ಇದ್ದರ ಉಳಿಯೋದಿಲ್ಲಂತ ಯುಕ್ತಿ ತಗದ

ಸಮಸಪ್ತಕರ ಲಡಾಯಿ ಹೂಡಿ ಅರ್ಜುನಗ ಬಾ ಎಂದು
ನಿಲ್ಲದಲಿ ಓಲೆಯ ಬರೆದ
ವೀರ ಶೂರ ಅರ್ಜುನ ಲಡಾಯಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ
ಚಕ್ರವ್ಯೂಹದೊಳು ಇತ್ತ
ಹುಟ್ಟಿತೋ ಜಗಳವು ಮತ್ತ।
ದ್ರೋಣಾಚ್ಯಾರಿ ಪತ್ರ ಬರದ ಎತ್ತ ಹೋಗೋಣ
ಸತ್ಯವಚನ ಹೇಳೋ ಮುಕ್ಕುಂದಾ॥

ಏರ॥
ದೊರೆಯ ಧರ್ಮರಾಜಗ ಅನುಜ ಅರ್ಜುನ ಭೀಮ
ಪುತ್ರ ಅಭಿಮನ್ಯುನ ಕಾಳಗವೋ ॥ಪ॥

೨
ದ್ರೋಣಾಚಾರಿಯು ಮತ್ತ ಕ್ಷೋಣಿಪತಿ ದುರ್ಯೋಧನನು
ತ್ರಾಣುಳ್ಳ ತಂದಿ ಜಯದ್ರತನು।

ಚಾಲ॥
ಧರ್ಮ ದುಃಖ ಮಾಡತಾನೋ ತಮ್ಮ ಭೀಮಶ್ಯೆನ ಕೇಳೋ
ಕುಮ್ಮಕ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದೋ ಅರ್ಜುನಾ।
ಮೋಹನನಿಂದ ಗಾಯ ತಿಂದ ಬಂದ ಬಿದ್ದ್ಯೋ ನೀನಾ।
ಇಂದಿನ ಯುದ್ಧವು ನಂದು।
ಹಿಂದ ಮುಂದ ಆಗೂದೇನೋ ತಂದು ಹೂಡೋ ರಥಾ ಈ ಕ್ಷಣಾ
ಕೊಂದ ಹಾಕುವೆನು ಪತ್ರ ಬರದಾನೊ ದುರ್ಯೋಧನ।
ಧರ್ಮನ ಅಭ್ರಾಟ ಕೇಳಿ ಬರತಿತ್ತೊ ಮಾರ್ಬಲ ಎಲ್ಲಾ
ಸಾರಾವಳಿ ಸರ್ಪನ ಬಿಲ್ಲುಬಾಣಾ
ಹತಾರ ಹಿಂದ ಕುಶಿ ಆತಿ ದಂಡಪೂರ ಮನಾ।

ಏರ॥
ಬಂತೋ ನಿಮಗಿಂದು ಪ್ರಳಯವು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾ
ಕುಂದ ತಂದಾನೋ ಅರ್ಜುನಗಾ॥

೩
ಮಾವ ಸೈಂಧವ ನಿನ್ನ ಜೀವ ನನ್ನ ಕೈಯಾಗ
ಯಾಂವ ಬಂದ ನಿನ್ನ ಉಳಸುವನು||

ಚಾಲ||
ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಸೈಂದವನ ತಂದಿ ಭೀಮಸೈನನ ಬಿಂಕ
ನನ್ನ ಮುಂದ ಹೇಳ ಬ್ಯಾಡೋ ಕೂಳಾ|
ಒಂದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಂದಹಾಕಿ ಹೊಡದೇನೋ ಸರಳಾ
ಬಿಡ ಬಿಡೋ ಬಾಣವ ಈಗ
ತೊಡ ತೊಡೋ ಕೋಪವ ಇನ್ನ
ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ ಬಿಡತೇನೋ ನಾನು ಸರಳಾ|
ಸೈಂಧವ ಓಡೋಡಿ ಹೋಗತಾನೋ ಹುಚ್ಚ ಮರಳ|

ಏರ||
ಯಾಂವ ಬಂದ ನಿನ್ನ ಉಳಸುವನು ಹಿಂಗೆಂದು
ಹ್ಯಾವದಲಿ ಬಾಣ ಹೊಡದಾನೋ ||ಪ||

೪
ದುರ್ಯೋಧನ ರಾಜನು ದ್ರೋಣಾಚ್ಯಾರಿನ ಕರೆದು
ಗುರುವೆ ಇನ್ನೇನ ಗತಿ ಎಮಗ||

ಚಾಲ||
ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣಾಚ್ಯಾರಿ ಮುಂದ ದುರ್ಯೋಧನ ಅಳುತಾನೋ
ಪಾರ ಹುಡಗ ಮಾಡಿದ ನಮ್ಮನ್ನ ಗಾಬರಿ|
ಯಾವ ರೀತಿಲಿಂದ ಹುಡುಗನ ಹಿಡಿಯಬೇಕೊ ಶೆರಿ|
ದ್ರೋಣಾಚ್ಯಾರಿ ಮಹಾಶೂರ ಕಲ್ಪನ ತಗದಾನೊ ಕರ್ಣ|
ಹಿಂದ ನಿಂತ ಶಿರಾ ಹೊಡಿ ತೂರಿ|
ಮುಂದ ನಿಂತ ನಾನು ಲಢಾಯಿ ಮಾಡತೇನೋ ಅವನ ಸರಿ

ಏರ||
ಅಂದ ಕರ್ಣನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ತಾ ಕೇಳಿ
ಸಂದ ನೋಡಿ ಹೊಡದಾನೋ||

೫

ಕಂದನ ಕರಗಳನು ಹಿಂದ ನಿಂತ ಹೊಡಿವರೆ।
ಅಂದ ಕರ್ಣನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ॥

ಚಾಲ॥

ಕುಂದು ಕ್ಷತ್ರಿಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಎಂದೆಂದಿಗು ಬಿಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ
ಹಿಂದ ನಿಂತ ಬಂಧಿಸಲಾರೆ ಕೈಯ್ಯಾ।
ಕರ್ಣ ಹೀಂಗ ಅಂತಾನ ಆಗತೈತಿ ಅನ್ಯಾಯಾ।
ದೋಷ ಬರೂದಿಲ್ಲೋ ಕರ್ಣ ಸಂಶ ಇಲ್ಲ ಅದರೊಳು
ತಿಳದ ನೋಡಿ ಮೋಸ ಮಾಡಿ ಹೊಡಿ ಬಿಡೋ ಅಭಿಮನ್ಯು

ಏರ॥

ಅಂದ ಕರ್ಣನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ತಾ ಕೇಳಿ
ಸಂದ ನೋಡಿ ಹೊಡದಾನೋ॥

೬

ಒತ್ತರ ಮಾಡಿ ಕರ್ಣನು ಎತ್ತಿ ಹೊಡದಾನೋ ಶರವು।
ಕತ್ತರಿಸಿದವು ಎರಡು ಕರಗಳನು।

ಚಾಲ॥

ಮುಂದಿನ ಯುದ್ಧವು ಬಿಟ್ಟ ಹಿಂದ ನೋಡಿದ ಅಭಿಮನ್ಯು
ಚಂದವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದೋ ಕರ್ಣ।
ಮಾರಿ ನೋಡಿ ಅಂದಾನೋ ನೀ ಕುಲಹೀನಾ। ನೀ ಕುಲಹೀನಾ
ಕ್ಷತ್ರ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಯಾತರಾಗ ಹೇಳೇತೊ ಕರ್ಣಾ।
ಹಿಂದ ನಿಂತ ಹೊಡಿವುರೇನೊ ನನ್ನ।
ಮಾತ ಕೇಳಿ ತೆಳಕ ಮಾರಿ ಮಾಡಿದನೋ ಕರ್ಣಾ।
ಪರಸರಾಮನ ಹಂತೇಲಿ ಹೋಗಿ ಹನ್ನೆರಡ ವರ್ಷ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತಿ
ಸುಡು ಸುಡೋ ಬುದ್ಧಿಯ ಹುಚ್ಚ ಸ್ವಾನಾ।
ಥೂ ಭ್ರಷ್ಟಾ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡೋ ಕುಲಗೇಡಿ ಕರ್ಣಾ

ಏರ॥

ಕತ್ತರಿಸಿದ ಎರಡು ಕರಗಳನ್ನು ಅಭಿಮನ್ಯು
ಪುತ್ರ ಗಾಯಾಗಿ ನೆಲನಿಂತೋ ॥ಪ॥

೭

ಸೊಕ್ಕಿದ ಕುರಿಯೊಳಗ ಮಿಕ್ಕಿ ತೋಳ ಹೊಕ್ಕಾಂಗ
ಧಿಕ್ಕಗೆಡಿಸಿದನೋ ಎಲ್ಲಾರನು॥

ಚಾಲ॥

ಮಂಡಗ್ಯೆಲೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು ನೋಡಬನ್ನಿ
ನಿಮ್ಮ ಕೌರವರ ಬಲವೆಲ್ಲಾ।
ತಕ್ಕೊಂಡ ರಥದ ಗಾಲಿಗೆ ಮಂಡಗ್ಯೆಯ್ಯ ಹಾಕಿದ ಬಾಲ
ಸರಸರದ ಹೊಡದಾನೋ ಗುಣುಗಳ।
ತರತರದ ಬಿದ್ದಾವೋ ಹೆಣಗೋಳಾ।
ಮುರಮುರದ ಹೋತೋ ಕೌರವರ ಬಲವೆಲ್ಲಾ।
ಲಕ್ಷಣಕುಮಾರ ಸತ್ತು ಹೋದ ಆತಿ ಕೋಲಾಹಲಾ।
ಕೈಲಿ ಕಾಲಲಿ ಒರಸಿ ವೀರರನೆಲ್ಲಾ ಕೊಂದ ಹಾಕಿದ
ಕಂದ ಅಭಿಮನ್ಯು ಪ್ರಬಲ।
ಅಷ್ಟರೊಳು ಪ್ರಾಣ ಕೊಟ್ಟ ಧರುಣಿಗೆ ಹೊರಳಿದನಲ್ಲಾ।

ಏರ॥

ಧಿಕ್ಕ ಗೆಡಿಸಿದನೋ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಅಭಿಮನ್ಯು
ಪುತ್ರ ಗಾಯಾಗಿ ನೆಲನಿಂತೋ॥

೮

ಕಪಟ ಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣನು ನಡದಾನ ಪಾತಾಳ ಲೋಕಕ್ಕ।
ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣನು ಆಗ ಫಲ್ಗುಣನನ್ನು ಕರಕೊಂಡ॥

ಚಾಲ॥

ಬಲಭೀಮ ಧ್ವಜದಲ್ಲಿ ಸಹಿತ ಆಗ ಪಾರ ಮೂರ ಮಂದಿ
ನಡಸ್ಯಾರೋ ರಥಾ

ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಪಾರ್ಥ ನಿನ್ನ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವವು ಎಷ್ಟಂತ ಹೇಳಲಿ।
ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳು ನೀನು ಪ್ರಖ್ಯಾತ।
ಸೋಮಶಪ್ತರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬರುವೆನು
ನಡಿಯೋ ಪಾರ್ಥಾ।।

ಏರ।।
ನಡದಾನ ಪಾತಾಳಲೋಕಕ್ಕ ಮುಂದಿನ
ಕೆಡಕ ತಿಳಿದಿಲ್ಲೋ ಅರ್ಜುನಗಾ।।

ಇ
ಇತ್ತ ಶಮ ಸಪ್ತಕರ ಮತ್ತ ಕಾಳಗ ಗೆದ್ದ।
ಬರತಿಹರು ಪಾರ್ಥ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು।।

ಚಾಲ।।
ಹರಿಯು ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳತಾನೋ ಬ್ಯಾಸರಿಕಿ ಆದೀತ ಪಾರ್ಥ।
ಸರೋವರ ದೊಳು ಮಾಡೋನು ಸ್ನಾನಾ।
ಈರ್ವರು ಕೂಡಿ ಮುಳಗಿದರ ಮೇಲಕೆದ್ದೋ ಕೃಷ್ಣಾ
ಪಾರ್ಥಾ ಕೇಳೋ ನನ್ನ ಮಾತಾ।
ವ್ಯರ್ಥ ಧಾರಾತೀರ್ಥದೊಳಗ ನಿನ್ನ ಮಗಾ ಅಭಿಮನ್ಯು
ಸತ್ತಾನೋ ಅಂತ, ಕೂ ಅಂತ ಕೂಗಿ।
ನೀರೊಳು ಮುಳಗಿದ ಆ ಕ್ಷಣಾ।
ಅರ್ಜುನನ ಕರ್ಣದೊಳಗ ಅಭಿಮನ್ಯು ಸತ್ತಾನೆಂದು
ಪೂರ್ತಿ ವಾರ್ತೆ ಬಿತ್ತೋ ಚಿನ್ನ ಚಿನ್ನ
ನನ್ನ ಮಗ ಅಭಿಮನ್ಯು ಸತ್ತಂತೋ ಮೈದುನಾ।

ಏರ।।
ಬರತಿಯರೋ ಪಾರ್ಥ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಅರ್ಜುನಗ
ದೇಹ ತಮ್ಮದೆಂದು ನುಡಿದಾನೋ

* * *

ಇಂದ್ರಜಿತುವಿನ ಹೋಳಿಯಪದ

ನೆರೆದಿರುವ ಜನರೆಲ್ಲ ಕರುಣೆಡರಿ ನನ್ನ ಮ್ಯಾಲಾ
ಕರ ಮುಗಿದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನೊ।

ಚಾಲ।।
ಬಂದ ಈ ಸಭೆಯೊಳು ಆ
ನಂದಾಗಿ ಕುಳಿತವರಿಗೆ।
ವಂದಿಸಿ ಹೇಳುವೆ ಕಥಿ ಸಾರಾ।
ಮಂದಮತಿ ಬಂದಷ್ಟ ಹೇಳುವೆ ಒಂದ ಜರಾ।
ಮುಂದ ಆದ ಕಥಿಯೆ ನಾನು।
ಛಂದವಾಗಿ ಹೇಳುವೆನು ಸ್ವಲ್ಪ।
ಕುಂದ ಬಂದಲ್ಹೇಳ್ರಿ ಒಂದ ಜರಾ।
ನಿಮ್ಮ ಕಂದ ಕಲತ ಹಾಡುವೆನೊ ಮುಂದ ಪೂರಾ।
ಯುದ್ಧ ಕಾಂಡದೊಳಗ ಅತಿ ಅದ್ಭುತ ಕಾಳಗ ಮಾಡಿ
ಬದ್ಧ ಆದೊ ಕುಂಭಕರ್ಣ ಶೂರಾ।
ರಾಮ ಬಾಣಕ ಬಂದ ಸಿಕ್ಕ ಆದ ಸುಮಾರಾ।

ಏರ।।
ಕರ ಮುಗಿದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ ನಾನು
ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಗಳ।।

ಯುದ್ಧ ಕಾಂಡದ ಕಥೆಯ ತಿದ್ದಿ ಹೇಳುವೆ ನಾನು
ಶುದ್ಧಾಗಿ ಹೋಳಿ ಪದದೊಳಗ।

ಚಾಲ।।
ಹಾಳರಗಳಿ ಓದುದಕಿಂತಾ।
ಹೇಳತೇನ ಕೇಳರಿ ಕುಂತಾ।
ಖೂಳ ಕುಂಭಕರ್ಣ ಮಾಡಿದಾ।
ತಾಳಿ ತಾಳಿ ಸೀತಾಪತಿ ರಾಮ ಹೊಡದ।।

ಧರೆಯೊಳು ಮೆರೆಯುವ ಲಂಕಾಧೀಶನ।
ಗರ್ವ ಬಹಳೋ ದಶಕಂಠಂದು।
ಕಂದ ಕುಂಭಕರ್ಣಗ್ಹೇಳಿದಾ॥
ಭರದಿ ಹೋಗಿ ಹರದ ತಾರೊ ಶಿರವ
ಶ್ರೀ ರಾಮಂದಾ॥

ಏರ॥
ಶುದ್ಧಾಗಿ ಹೋಳಿ ಪದದೊಳಗೆ ಇದ ಒಂದ ಸಂದ
ಸಾರುವೆನೊ ಸಭೆಯೊಳಗ॥

ಹಾರ ಹೀರಾವಳಿಯೊ
ತೋರು ಮುತ್ತಿನ ಸರವೋ
ಬ್ಯಾರಿ ಬಂಗಾರದ ಪದಕಗಳೊ॥

ಚಾಲ॥
ಒಂಟಿ ಮುತ್ತು ಕಂಟಿ ಸರಾ
ಭಂಟ ಕುಂಭಕರ್ಣಗ ಒಪ್ಪುವ।
ಕಂಠಮಾಲಿ ಪದಕ ಜೋಮಾಲಿ
ದಶಕಂಠ ತನ್ನ ಕೈ ಮುಟ್ಟ ಇಡಸೀದೊ ಕೊರಳಲ್ಲಿ।
ಹರಳೀನ ಉಂಗರ ಹತ್ತು ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ ವೀರ।
ವಿರಳದ ದಾಗೀನ ಮೈಮ್ಯಾಲ।
ಸರಳವಾದ ಶೂಲಾಯುಧ ಕೊಟ್ಟೊ ಕೈಯಲ್ಲಿ
ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಕಿರೀಟ ಅಂಗ ಮಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವಂಥ।
ಕಸ್ತೂರಿ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿದ ಹೂಮಾಲಿ
ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕರ್ಣ ಕುಂಡಲ ಹೊಳೆಯುವದೆಷ್ಟ್ಹೇಳಲಿ।

ಏರ॥
ಬ್ಯಾರಿ ಬಂಗಾರದ ಪದಕ ಚಂದ್ರದ ಹಾರಾ
ಭಾಳ ಮಾಡಿದರೋ ಕೊರಳಲ್ಲಿ॥

ಇಂದ್ರಚಾಪದಂತೆ ಸುಂದ್ರ ಕುಂಭಕರ್ಣ
ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯರಿಗೆ ಸರಿಯಾದೊ।

ಚಾಲ॥
ಸುಂದ್ರ ಕುಂಭಕರ್ಣಾ ಥೇಟ
ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯರಂತೆ ಒಪ್ಪುವ।
ಮಂದರ ಪರ್ವತ ದಾಕಾರಾ
ಇವನ ಸರಿ ಇಂದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೊ ಯಾರಾ॥

ರಣವಾದ್ಯ ರಣಭೇರಿಗಳು
ಗಣಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇವನ ಸುತ್ತಾ
ಝಣಝಣ ನುಡಿಸ್ಯಾರೊ ಝೇಂಕಾರಾ।
ಅರಮನಿ ಬಿಟ್ಟ ಹೊರಬಿದ್ದ ನಡದಾನೋ ಮಹಾವೀರಾ
ಉಕ್ಕಿನಚ್ಚು ಲೋಹದ ಗಾಲಿ।
ಚೊಕ್ಕ ಕಬ್ಬಿಣದ ರಥಕ ತಂದು।
ಆನಿ ಹೂಡಿದ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರಾ।

ಇವನ ಸರಿ ಇಂದ್ರ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೊ ಯಾರಾ॥
ಏರ॥
ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತೋರಿದರೋ
ಮಂದ್ರ ಪರ್ವತಕ ಮಿಗಿಲಾದೋ॥

ಮತ್ತಾ ಕುಂಭಕರ್ಣ ಒತ್ತಿ ರಥವನು ಹೊಡದೊ
ಕತ್ತಲಗವಿತೊ ಕಪಿಗಳಿಗೆ॥

ಚಾಲ॥
ಹೊಕ್ಕಾನೋ ರಾಮರ ದಂಡ।
ಮುಕ್ಯಾನೋ ಮಂಗ್ಯಾರ ಹಿಂಡ।
ತೆಕ್ಕಿಯೊಳಗ ಹಿಡದಾನ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ॥
ನೆಕ್ಕುದುಕ ನಾಲಿಗಿ ಚಾಚಿದೊ ಉಪರಾಟಿ॥
ಬಾಯಿಲಿಂದ ನುಂಗುದರೊಳಗ।

ಕಿವಿಯಾಗ ಮೂಗಿನ್ಹೊಳ್ಯಾಗ ಹಾದ।
ಜೀವದರಸಿಲೆ ಹೋದಾರ ಎಷ್ಟೋ ದಾಟಿ।
ಯಮನ ಬಲಿಯಾಂದ ಉಳದೇವಂತ
ಜಿಗದಾರ ಅಂತ ದಾಟಿ।
ನೆಗ್ಗಿತೊ ಅನಿಲಜನ ಬಾಲಾ। ಕುಗ್ಗಿತೊ ಎಲ್ಲರ ಸೊಲ್ಲ।
ಮುಗ್ಗಿತೊ ನೂರಾಯೆಂಟ ಕೋಟಿ।
ಸುಗ್ರೀವನ ಸೊಂಡಿ ನಾಲಿಗಿ ಆತೊ ತೀರಾ ಸುಂಟಿ॥

ಏರ॥
ಕತ್ತಲಗವಿತೊ ಕಪಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ
ಎತ್ತ ಬಂದತ್ತ ಓಡಿದರೊ॥

ಓಡುವ ಕಪಿಗಳನು ನೋಡಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸುತನು
ಆಡಿದನೋ ನೀತಿ ನುಡಿಗಳನು।

ಚಾಲ॥
ಹಿಂಡವಡದ ಕಪಿಗಳೆಲ್ಲ॥
ಭಂಡ ತಗದ ಹೋಗುವದು ಕಂಡು।
ನೋಡಿ ಬ್ರಹ್ಮಸುತ ಅಂದ ಜಾಂಬುವಂತಾ॥
ಕಡು ಹೇಡಿಗಳಿರ್ಯಾ ಹಿಡಿದ ಪಂಥ ಬಿಡವರೆ ಹೆಂಥಾ ಮಾತ॥
ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯಬೇಕೊ ಹರಿಭಕ್ತರಾಗಿ ಬಂದ ನಿಮಗ
ಮುಕ್ತಿ ಆಗುವದು ಖಚಿತಾ।
ಹರಿಯೆ ಮೆಚ್ಚಿ ವರವ ಕೊಡುವನೊ ರಘುನಾಥಾ।
ಕಾಳಗದಲಿ ಸತ್ತವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಆಗುವದು ಖಚಿತ।
ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯ ನಡಸಬೇಕೊ ಪೂರ್ತ
ಸಾಯುವದ್ಯಾರಿಗೂ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲಾ
ಸಕಲರಿಗಿದ್ದ ಮಾತಾ।

ಏರ॥
ಆಡಿದರೋ ನೀತಿ ನುಡಿಗಳನು ಕಪಿ ವೀರರಿಗೆ
ಕಡು ಹೇಡಿತನವು ಬ್ಯಾಡೆಂದು॥

ಓಡುವ ಕಪಿಗಳು ನೋಡಿ ಜಾಂಬುವಂತನ
ಓಡಿ ಬಂದಾವೊ ಹಿಂತಿರುಗಿ।

ಚಾಲ॥
ಜಾಂಬವಂತನ ಮಾತ ಕೇಳಿ।
ಕಪಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಂದಾವ ಓಡಿ।
ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಮಸಲತ್ತ ಮಾಡುತ್ತ॥
ರಾವಣನ ತಮ್ಮನ ಕುಂಭಕರ್ಣನ ಹೊಡಿ ಬೇಕಂತ॥
ಕಪಿಗಳಂತಾವ ಕುಂಭಕರ್ಣನ ಈ ಸಾರಿ ಬಿಡಬಾರದೊ।
ಹೀಂಗ ಹಾಕಿಕೊಂಡಾರ ಎಲ್ಲರ ಶರ್ತ॥
ಲಢಾಯಿ ಮಾಡಾಕ ನಿಂತಾರಾಗ ಎಲ್ಲರು ತುರ್ತಾ॥
ನಡದಿತೊ ಲಢಾಯಿ ಬಹಳ॥
ಹರಿದಿತೊ ನೆತ್ತರ ಕಾವಲಾ॥
ರಾಮಬಾಣಕ ಕುಂಭಕರ್ಣ ಸತ್ತಾ।
ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ರಾವಣ ಅಂತಾನ ಆತಿ ನಂದು ಘಾತಾ॥

ಏರ॥
ಓಡಿ ಬಂದಾವೊ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕಪಿಗಳು
ಸೂರಿ ಮಾಡಿದರೊ ಸೈನ್ಯವನು।

ನಕ್ಕೊಂತ ಶ್ರೀರಾಮ ದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳಿದನೊ
ರಕ್ಕಸರೊಳಗ ಇವನ್ಯಾರೊ॥

ಚಾಲ॥
ಅಷ್ಟರೊಳು ವಿಭೀಷಣ।
ಚಟ್ಟನೆದ್ದ ರಾಮನ ಚರಣ।
ಮುಟ್ಟಿ ಹೇಳಿದಾನೊ ಇವ ನಮ್ಮಣ್ಣಾ।
ಹುಟ್ಟಿದ ಏಳ ದಿವಸಕ್ಕ ನುಂಗಿದೊ ಸೃಷ್ಟಿನಾ॥
ಇವನ ಶೂಲದ ತುದಿಯ ಮ್ಯಾಲೊ।
ಯಮನ ಎದಿಯ ರಕ್ತ ಡ[illegible]।
ಕುಬೇರನ ಮಾಂಸದ ಚೂರ್ಣಾ।

ದಿಕ್ಪಾಲಕರ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದೋ ಲೇಪನಾ||
ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಇವರ ಕೂಡ|
ಗೆದ್ದ ಬಂದೇವೆಂಬವರನ್ನಾ|
ಸದ್ದೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲೋ ಯಾರ್ಯಾರನ್ನಾ||
ಬದ್ಧ ಆಗು ವ್ಯಾಳ್ಯಾ ಬಂತೊ ಇವರ ಕುಂಭಕರ್ಣ||

ಏರ||
ರಕ್ಕಸರ್ವೊಳಗ ಇವನ್ಯಾರಂಬುವ ವಾರ್ತಿ
ಭಕ್ತ ವಿಭೀಷಣನ ಕೇಳಿದನೋ||

ವೀರ ಕುಂಭಕರ್ಣನ ಮರಣದ ವಾರ್ತೆಯ ಕೇಳಿ
ಶೂರ ದಶಕಂಠ ಬಂದಾನು||

ಚಾಲ||
ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ರಾವಣಾಸುರನೀ
ಬದ್ಧ ಆಗಿ ಬಂದಾನ ತಾನು|
ಮುದ್ದು ತಮ್ಮನ ಮ್ಯಾಲಿನ ಮೋಹದಿಂದ|
ಅಂದಚಂದ ವರ್ಣಿಸಿ ಅಳತಾನು ದುಃಖದಿಂದಾ ||೧||
ತಂದಂಥ ವಸ್ತ್ರ ವಡವಿಗಳೆಲ್ಲಾ|
ಒಂದ ದಿನ ಒಂದ ದಿವಸಾ ಇಡಲಿಲ್ಲಾ|
ಎದ್ದ ಮಾತಾಡೊ ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಬಂದ||
ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಬಂದಿರುವೆನು ನಾನು ಅಲ್ಲಿಂದ ||೨||

ಇಂದ್ರನ ಸಮಾನವಾದ|
ಚಂದ್ರನ ಹೋಲುವ ಸುಗುಣಾ|
ಇಂದು ರಥಾ ತಂದೇನ ಎಳೆದಾ|
ಸರ್ದ ನಿಂತ ಚಿಂತಿ ಮಾಡುತ ಬಿದ್ದಾನ ಮೋಹದಿಂದಾ ||೩||

ಏರ||
ಬಂದಾನಾಗಲ್ಲಿ ಬೇಗದಲಿ ರಾವಣನು
ಕಂದಿ ಮುಖ ಬಾಡಿ ಮರಗುತಲಿ||

ಕಕ್ಕ ಮಡದ ಸುದ್ದಿ ಇಂದ್ರಜಿತು ತಾ ಕೇಳಿ
ದಿಕ್ಕ ತಪ್ಪಿ ರಣಕ ಬಂದಾನು||

ಚಾಲ||
ಮಡದ ಸುದ್ಧಿ ಕೇಳಿ ಕಂದ|
ಘಡಡಡಾ ಗರ್ಜನಿ ಹೊಡದು|
ಸಿಡಲ್ ಬಡಿದಂಗಾತ್ರಿ ಆ ಕ್ಷಣಕ|
ಓಡಿ ಹೋದಾರ ಕಪಿಗಳು ಆಗಿನ ತುರತಕ ||೧||

ಖಡ್ಗ ಝಳಪಿಸುತ್ತಾ ತಾನು|
ಶಡಗರದಿಂದ ಅಂತಾನ ತಂದಿಗೆ|
ಹೊಡದ ಬರುವೆನು ರಾಮನ ಬಲಕ್ಕ||
ಕಡದ ಹಾಕುವೆ ವೀಳ್ಯವ ಕೊಡೋ ತತ್‌ಕಾಲಕ್ಕ ||೨|

ಆಡಿದ ಮಾತ ಕೇಳಿ ರಾವಣ|
ಬಡದ ಹಾಕುವದಕ್ಕ ಅವರನ್ನ
ತಡಮಾಡದೆ ಕಳಿಸೋ ನೀ ದೇವಾಂತಕ||
ನಡಿ ಬ್ಯಾಗ ಹೊಡದ ಬರುವೆನು ಬೇಗ ನರಾಂತಕ ||೩|

ಏರ||
ಬಂದು ಇಂದ್ರಜಿತುವು ತಂದೆಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ
ಹೊಂದಿ ಬಂದಾನೊ ನಗರಕ||
ನಗರಕ್ಕ ಬಂದು ಬ್ಯಾಗ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೇಳ್ಯಾರೊ
ಲಗ್ಗ ಹಗೆ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರ್‍ರಿ ಬ್ಯಾಗ||

ಚಾಲ||
ಛತ್ರ ಚಾಮರ ಪತಾಕೆಗಳು|
ಚತುರಂಗ ಮಾರ್ಬಲವೆಲ್ಲಾ||
ಖಾತ್ರಿದಿಂದ ಹೊಂಟಿತು ಭರ್ಪೂರಾ||
ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದು ಹೊಂಟಿತು ತಿಳದ ಮಜಕೂರ ||೧

ವತ್ತರದಿಂದ ಹೋದಾರವರು।
ಚತುರವಾದ ರಾಕ್ಷಸರು।
ರಥವನ್ನು ಹೊಡದಾರೊ ಭರರರಾ।
ನೆತ್ತಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಹೊಡದರ ಅಂಗಾತ ಬಿದ್ದಾನೊ ಸೂರಾ ||೨||

ಭರ್ತಿಲೆ ಲಡಾಯಿ ನಡದಾಗ।
ಸತ್ತಿತೊ ಎರಡು ಬಲದ ಸೈನ್ಯ।
ಸತ್ತ ಹ್ವಾದೊ ದೇವಾಂತಕ ಶೂರಾ||
ಮೃತ್ಯು ಹೊಂದಿದ ಅಂಗದವ ನರಾಂತಕ ವೀರಾ ||೩||

ಏರ||
ಹಗೆ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ
ರಾಕ್ಷಸರಿಗೆ ಹಣಮಂತ ಕೊಂದೊ ಅವರಿಗೆ||

ಶೂರರು ಸತ್ತ ಸುದ್ದಿ ವೀರ ಇಂದ್ರಜಿತು ಕೇಳಿ
ಭರದೆ ಬಂದು ಅಂದೊ ತಂದೆಗೆ||

ಚಾಲ||
ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ಇಂದ್ರಜಿತುವು।
ಚಟ್ಟನೆದ್ದ ಹೋದಾನಾಗ
ತಟ್ಟನೆ ತಂದೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ||
ಶ್ರೇಷ್ಠ ತಂದೆ ವೀಳ್ಯಾ ಕೊಡೊ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ||೧||

ದಿಟ್ಟ ತಂದಿ ಕೇಳೊ ನಿನ್ನ
ಹೊಟ್ಟಿಲೆ ಹುಟ್ಟಿ ಫಲವೇನು।
ಖೊಟ್ಟಿ ರಾಮನ ಹಿಡು ತರುವೆನು ಇಲ್ಲೆ।
ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವೆನು ನಿನ್ನ ಕೈಯಾಗ ಈ ಸಭಾದಲ್ಲೆ ||೨||

ಇಷ್ಟ ಮಾತ ಕೇಳಿ ರಾವಣ।
ಕೊಟ್ಟಾನೋ ವೀಳ್ಯವ ತಾನು।
ಭಂಟ ರಾಮನ ತಂದು ಕೊಡಬೇಕಿಲ್ಲೆ||
ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಕಳುಹಿ ಕೊಟ್ಟಾನಲ್ಲೆ ||೩||

ಏರ॥
ಭರದ ಬಂದು ಅಂದೊ ತಂದೆಗೆ
ಇಂದ್ರಜಿತವು ತ್ವರದಿ ವೀಳ್ಯಾ ಪಡಕೊಂಡೊ।
ವೀಳ್ಯಾಪಡಕೊಂಡೊ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಜಿತುವು
ಹೊಳ್ಳಿ ಹೊಂಟೊ ಹೋಮ ಮಾಡುದಕ॥

ಚಾಲ॥
ರಥವನ್ನೇರಿ ಇಂದ್ರಜಿತುವು।
ಒತ್ತರದಿಂದ ಹೊಡದಾನಾಗ।
ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ॥
ರಥ ಇಳಿದು ಮಂಡಲ ಕೊರದಾನಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ॥೧॥

ರಕ್ತದ ವರ್ಣದ ಹೂವು।
ರಕ್ತದ ವರ್ಣದ ವಸ್ತ್ರ।
ಒತ್ತರದಿಂದ ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡಾನಲ್ಲಿ॥
ಮತ್ತದಿಂದ ಕುಂತಾನೊ ಅಗ್ನಿಯ ಹೋಮದಲ್ಲಿ ॥೨॥

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಗ್ನಿಯು ಬಂದು।
ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಮನಸಿನೊಳು।
ಶಕ್ತಿ ಸಿಂಧು ಶಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಾನಲ್ಲಿ॥
ತೃಪ್ತಿದಿಂದ ಹೋಗೋ ನಿನಗ ಜಯವು ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ॥೩॥

ಏರ॥
ಹೋಮ ಮಾಡಿದನೊ ತಾನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ
ಕ್ಷೇಮ ಪಡಕೊಂಡೊ ಅದರಿಂದ॥

ಅಗ್ನಿ ಕೊಟ್ಟ ಶಕ್ತಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಇಂದ್ರಜಿತು ತಾ
ಕೂತು ಗಗನಕ್ಕ ಒಯ್ ಅಂತ್ಹೇಳಿದನು।

ಚಾಲ॥
ಸಾಗ ಮಾಡಿದ ಮ್ಯಾಲೆ ಶಕ್ತಿ।
ಗಗನಕ ಒಯ್ತು ಅವನ।

ತಗೊಂಡ ಹೋದಿತು ಆಕಾಶ ಮ್ಯಾಲಾ।
ಆಗ ಅವನು ಸಿಂಹನಾದಾ ಮಾಡ್ಯಾನ ತತ್ಕಾಲಾ ||೧||

ಬ್ಯಾಗ ಗರ್ಜನಿ ಹೊಡದು।
ಸಾಗಿದ ವೈರಿಯ ಮ್ಯಾಲಾ।
ಹೋಗಿ ಬಾಣಾ ಹೊಡದೊ ಮೈ ಮ್ಯಾಲಾ।
ಆಗಿನ ಕ್ಷಣಕ ಕಪಿಗಳು ಆದಾವೊ ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾ ||೨||

ಬಗೆ ಬಗೆ ಗರ್ಜನಿ ಹೊಡದಾ।
ತಗದ ತಗದ ನಾನಾ ಥರಾ।
ಬಗಳಿ ಆಗುವ ಹಾಂಗ ಕಪಿಗಳಿದೆಲ್ಲಾ।
ಹೊಗಳಿಕೊಂತ ನಡದಾನೊ ರಾಕ್ಷಸಗ ಭಯವಿಲ್ಲಾ ||೩||

ಏರು।
ಗಗನಕ ಒಯ್ ಅಂತ್ಹೇಳಿದನೊ ಇಂದ್ರಜಿತುವು
ಬಗಳಿ ಮಾಡಿದನೊ ಕಪಿಗಳನು।
ಬಗಳಿ ಮಾಡಿದ್ದು ನೋಡಿ ಹೊಗಳಿ ಆರ್ಭಟದಿಂದಾ
ಅಗ್ರಜಗ್ಹೇಳಿದೊ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು।

ಚಾಲ।।
ಈಗ ಬಂದು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಕಾ।
ಳಗ ಮಾಡುವಂಥ ರಣ।
ರಂಗದೊಳಗೆ ಮಾಯ ಮಾಡುವನು।।
ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಇವನ ಈಗ ಕೊಲ್ಲುವೆನು ||೧||

ಶೀಘ್ರದಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು।
ಬೇಗನೆ ತಮ್ಮಗ ಹೇಳತಾನು।
ಹೋಗಾ ವ್ಯಾಳ್ಯಾ ಅಲ್ಲ ಇದು ಇನ್ನೂ।।
ಕೋಲ್ಗಳು ಹೊಡೆದರೆ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ ಇವಗೇನೇನು ||೨||

ಅಗ್ನಿಯ ವರ ಬಲದಿಂದ ಹಿಗ್ಗಿ ಗರ್ವಿಸಿರುವನು।
ಜಗ್ಗಿ ಹೊಡೆಯುವ ಅಗ್ನಿಯಾಸ್ತ್ರವನು।
ಹೋಗುವದೋಡಿ ಚೆಲ್ಲಿ ನೆಲಕ ಶಕ್ತಿ ಇವನನ್ನು ||೩||

ಏರ||
ಅಗ್ರಜಗ ಹೇಳಿದೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಅಧಮನನು
ಶೀಘ್ರ ಶಕ್ತಿ ಚಲ್ಲಿ ಹೋಯ್ತೆಂದು||
ಶಕ್ತಿ ಚಲ್ಲಿ ಓಡಿದ್ದು ಯುಕ್ತಿಯಿಂದಲಿ ತಿಳಿದು
ಕ್ಲುಪ್ತನಾಗಿ ಬಂದೊ ಲಂಕೆಯೊಳು।

ಚಾಲ||
ಶಕ್ತಿ ಚಲ್ಲಿ ಹೋದದ್ದನ್ನು
ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಸಂ।
ತಪ್ತನಾದ ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಿದಾ||
ರಕ್ತದ ಕಾವಲಿ ಹರಿಯಿತು ರಣದೊಳಗಿಂದಾ ||೧||

ಒತ್ತರ ಮಾಡಿ ರಾಮನ ಯಾ।
ವತ್ತು ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲವನ್ನು।
ತತ್ತರ ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆನಂದಾ||
ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳತಾನೊ ತಂದೆಗೆ ಕೈ ಮುಗದಾ ||೨||

ಮಾತು ಕೇಳಿ ಲಂಕಾಧೀಶನು।
ಸುತನಿಗೆ ತಾ ಹೇಳ ತಾನು।
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೋಗಿ ಕೊಂದ ಬಾರೋ ಕಂದಾ।
ಇಂತು ಮಾತ ಕೇಳಿ ಹೊಡದ ಬಾರೊ ಇನ್ನ ಮುಂದಾ|| ||೩||

ಏರ||
ಲಂಕೆಯೊಳು ಬಂದ ರಾಕ್ಷಸನ ರಾವಣನು
ಬಿಂಕದಲ್ಲಿ ರಣಕೆ ಕಳಿಸಿದನು||
ಬಿಂಕದಲಿ ರಣದೊಳಗೆ ಹಂಕಾರ ಮಾಡುತ ಬಂದು
ಶಂಕೆ ಇಲ್ಲದ್ಹೊಂಟೋ ಸೈನ್ಯದಲಿ||

ಚಾಲ॥

ಮೂರ್ಖ ಚತುರಂಗವೆಲ್ಲಾ।
ತೇರ ಗಜ ತುರಗ ಏರಿ।
ಭರದಿ ಮುತ್ತಿ ಕೊಂಡಿತು ವಾನರನಾ॥
ಸರಸರ ಬಂದು ಆಂಜನೇಯನು ತರುಬಿದೊ ಇವರನ್ನಾ ॥೧॥

ಮಾರುತಿಯ ಆರ್ಭಟಕ।
ಚೀರಿ ಚೀರಿ ಒದರ್‍ಯಾರು ದೈತ್ಯಾರು।
ಘೋರ್‍ಯಾಡಿ ಅತ್ತಾರೊ ಒಂದಸವನ॥
ವೀರ ಇಂದ್ರಜಿತವು ಹಂಚಿಕಿ ತಗದೊ ಮತ್ತೊಂದು ಕವನಾ ॥೨॥

ತ್ವರಿತದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮಾಯದ।
ನಾರಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ತಾನು।
ಹಿರದ ಹೊಡದಾನಾಕಿ ರುಂಡವನಾ॥
ಹೊರಟು ಹೋದೋ ನಿಕುಂಭಿಳಾ ಯಾಗಕ್ಕೆ ತಾನಾ ॥೩॥

ಏರ॥

ಶಂಕೆ ಇಲದ್ಹೊಂಟೊ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಜಿತುವು
ಕೊಂಕು ಮಾಡಿ ಹೊಂಟೊ ಬ್ಯಾಗದಲಿ॥
ಸೀತೆ ಸತ್ತದ್ದು ಕೇಳಿ ಕೋತಿಗಳು ಓಡಿದರೊ
ಘಾತವಾಯ್ತು ಕೇಳ್ರಿ ಸ್ವಾಮಿ ನಮದಾ॥

ಚಾಲ॥

ಅತ್ತ ಕೋತಿ ಕಪಿಗಳೆಲ್ಲಾ।
ಒತ್ತರದಿಂದ ಬರತಾರು।
ಚಿಂತಿ ಮಾಡುತ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ॥
ಸೀತಾದೇವಿಯನ್ನು ಕೊಂದಾನ ಖಳನು ರಣದಲ್ಲಿ ॥೧॥

ಇಂಥಾ ಮಾತ ಕೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ।
ಭ್ರಾಂತಿ ಬಡದ ನಿಂತಾನು।

ಪ್ರೀತಿಯ ಜಾನಕಿ ಹೋದಳೆಲ್ಲಿ॥
ಸತಿಯು ಅಗಲಿದಳೋ ಎನಗ ಇಂದಿನ ದಿನದಲ್ಲಿ ॥೨॥

ಮತ್ತು ಮೂರ್ಛೆ ತಿಳಿದು ಎದ್ದು
ಎತ್ತ ಹೋದರ ಬಿಟ್ಟೇನ ಖಳನೀಗಿ
ಮೃತ್ಯು ಲೋಕದೊಳಗ ಇರಲಿ॥
ಪಾತಾಳ ಲೋಕದೊಳಗ ಹೋದರ ಬಾಣ ಬಿಡುವೆನಲ್ಲಿ॥ ॥೩॥

ಏರ॥
ಘಾತವಾಯ್ತು ಕೇಳ್ರಿ ಸ್ವಾಮಿ ನಮದ
ಈ ವಿವಸಾ ಚಿತ್ತದೋಳೊಂದೆ ಮನವಿಲ್ಲಾ॥

ಇಂದು ಕೇಳರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಚಂದದಿಂದಲಿ ನೀವು
ಮುಂದೆ ಇದಕೇನು ಹಂಚಿಕೆಯಾ॥

ಚಾಲ॥
ಇಷ್ಟ ಕೇಳಿ ವಿಭೀಷಣ।
ಚಟ್ಟನೆದ್ದ ರಾಮನ ಚರಣ।
ಮುಟ್ಟಿ ಹೇಳತಾನ ಇದಕ್ಯಾಕಿನ್ನ॥
ಗಟ್ಟಿ ಕೇಳರಿ ಮಾಯದ ಸೀತೆ ಕೊಂದು ಹೋದರಿ ಅವನಾ ॥೧॥

ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹೋಮಾ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ।
ತಟ್ಟನೆ ಮಾಯಮಾಡಿ ಹೋದಾ।
ಕೆಟ್ಟ ಇಂದ್ರಜಿತವು ಕೇಳ್ರಿನ್ನಾ।
ಶಿಷ್ಟವಾದ ನೇಮದಿಂದ ಮಾಡುವನು ತಾನಾ ॥೨॥

ಭ್ರಷ್ಟ ಇಂದ್ರಜಿತುವಿನ ಹೋಮಾ।
ತಟ್ಟನೆ ಮುಗಿಯುವ ದಿನಾ।
ಸಟ್ಟನೆ ಕಳಿಸರಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಾ॥
ಪಟ್ಟನೆ ಹೋಗಿ ಇಂದ್ರಜಿತುವಿನ ಕೊಂದ ಬರುವೆನಾ ॥೩॥

ಏರ||
ಇದಕೇನು ಹಂಚಿಕೆಯು ತಿಳಿತು ಇದರ ಪರಿಯೂ
ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಡಿರಿ ಬ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ|
ಬ್ಯಾಗ ಬ್ಯಾಗ ನಡಿರಿ ಸಾಗಿ ಸಾಗಿ ಮುಂದಕ್ಕ|
ಜಗ್ಗಿ ಜಗ್ಗಿ ಹೊಡಿರಿ ಅರಿಗಳನಾ||

ಚಾಲ||
ಶೂರ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ತಾನು|
ಅರಿಗಳಿಗೆ ಭೀಕರವಾದ|
ಸರಳ್ಗಳ ಬಿಟ್ಟಾನೋ ಸರರಾ|
ವೀರ ರಕ್ಕಸನ ಸೈನ್ಯ ಬಂತೊ ಭರ್ಪೂರಾ ||೧||
ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ|
ತರದ ತರದ ಬಾಣಗಳಿಂದ|
ಶೂರರೆಲ್ಲರ ನಡಿಶಾರ ಭಯಂಕರಾ||
ಎರಡೂ ದಳದಲ್ಲಿ ಸತ್ತಾದೊ ಮಾರ್ಬಲ ಜನರಾ ||೨||
ಶೂರರ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ| ಹರದಿತ್ತೊ ನೆತ್ತರ ಕಾವಲಿ|
ವೀರ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಬಹಳ ಶೂರಾ|
ಕೊಂದ ಹಾಕಿದ ಇಂದ್ರಜಿತುವಿನ ಶಿರಾ ||೩||

ಏರ||
ಜಗ್ಗಿ ಜಗ್ಗಿ ಹೊಡಿರಿ ಅರಿಗಳನು ಎಲ್ಲರನು|
ಕುಗ್ಗಿ ಇಂದ್ರಜಿತವು ಮಡದಾನು||
ಇಂದ್ರಜಿತು ಸತ್ತದ್ದು ಸುಂದ್ರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕೇಳಿ
ಚಂದ್ರನಂತೆ ಶಾಂತ ಆದಾನು||

ಚಾಲ||
ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿ ಕಪಿಗಳೆಲ್ಲರು|
ರಕ್ಕಸರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಂದು|
ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿ ಹೊಡದಾರ ಎಲ್ಲರನ್ನು||

ರಕ್ಕ ಇಂದ್ರಜಿತುವು ಮಡದ ವಾರ್ತೆ ಕೇಳ್ರಿನ್ನು ||೧||
ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ರಕ್ಕಸರನ್ನು||
ಅಕ್ಕರದಿಂದ ಎತ್ತಿ ಖಡದಾ||
ಶೋಕ ಮಾಡಿ ಹೊಂದ್ಯಾರ ಮರಣವನ್ನು||
ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಬಾಣಕ ಇಂದ್ರಜಿತು ಮಡದಾನು ||೨||
ರಕ್ಕಸ ಮಡದ ವಾರ್ತೆ ಕೇಳಿ|
ಕೊಕ್ಕುಟಿ ಹೊಡದ ನಗತಾರ ಎಲ್ಲಾರು|
ಮಿಕ್ಕ ರಾಮನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡೊ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು||
ತೆಕ್ಕೈಸಿ ಮೈಮ್ಯಾಲೆ ಕೈ ಆಡಿಸಿದನು ||೩||
ತಿಕ್ಕಿ ತಿಕ್ಕಿ ಆಡಿಸುವಾಗ|
ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಗಾಯಗಳಿರಲು|
ತರ್ಕದಿಂದ ಕರದಾನ ಸುಕ್ಷೇಣನನ್ನು|
ತಕ್ಕಂಥ ಔಷಧ ಕೊಟ್ಟು ಗಾಯ ಮಾಸಿದನೊ ||೪||

ಏರ||
ಚಂದ್ರನಂತೆ ಶಾಂತ ಆದಾನು ರಾಮಚಂದ್ರ
ಸುಂದ್ರ ತಮ್ಮನ್ನಪ್ಪಿ ದ್ಧರುಷದಲ್ಲಿ||

ಸರಸರನೆ ಚಾರಕರು ಭರಭರನೆ ಸಾಗಿದರು
ಕರದ ರಾವಣಗ ಹೇಳಿದರು||

ಚಾಲ||
ಕರ ಮುಗಿದು ಹೇಳುವೆವು ಸ್ವಾಮಿ|
ಶಿರಬಾಗಿ ಚರಣಕ್ಕೆರಗುವೆವು|
ಭರದೆ ಲಾಲಿಸರಿ ಭಿನ್ನಪ|
ತ್ವರದಿ ಪೋಗಿ ಸತ್ತಾನ ಕೇಳ್ರಿ ಇಂದ್ರಜಿತು ಭೂಪ ||೧||

ಕರ್ಣದಿಂದ ಕೇಳಿದ ರಾವಣ|
ಶೂರ ಕಂದನ ಮರಣವನ್ನು|
ಯಾರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಲಿ ನನ್ನ ಕೋಪ|
ಭರವಸ ಮಾಡಿನಿ ಕಂದನ ಮ್ಯಾಲಾ ತಾಳಲೆಷ್ಟು ತಾಪ|| ||೨||

ಪರಿಪರಿ ಕಷ್ಟ ಭೋಗಿಸಿ ನಾನು।
ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇರುವುದು ಬ್ಯಾಡ।
ಚಾರಕರಿರ್‍ಯಾ ಕರಿರ್‍ಯೊ ನಮ ಗುಂಪ॥
ಬರಮಾಡಿಸೊ ಅವರನ್ನ ಓಲಗದೀ ॥೩॥

ಏರ॥
ಕರದ ರಾವಣಗ ಹೇಳಿದರೊ ಚಾರಕರು
ಭರದಿ ಕರಿ ಅಂದೊ ನಮ್ಮ ದಳವಾ॥
ವೀಳ್ಯ ಕೊಡುವೆನು ಬ್ಯಾಗ
ಪಾಳ್ಯಾಕ ಸಾಗುದಕ ಕಾಳಗ ಮಾಡಿ ಜೈಸುದಕ॥

ಚಾಲ॥
ಚಾರಕನೇ ಕೇಳೆನ್ನ ಮಾತು।
ಭರದಿ ಪೋಗಿ ಕರಕೊಂಡು ಬಾರೊ।
ತ್ವರದಿ ಬರಲಿ ನಮ್ಮ ಸೈನ್ಯ ಬ್ಯಾಗ॥
ಭರದಿ ಪೋಗಿ ಕರಿಯ ಹೋಗೋ ಅವರನ್ನ ಲಗ್ಗ ॥೧॥

ಶಿರ ಬಾಗಿ ಲಾಲಿಸಿ ವಚನ।
ಚಾರಕ ಹೋಗಿ ಹೇಳತಾನಾ।
ತುರದಿ ಬರ್‍ರಿ ನೀವು ಸಭಾದೊಳಗ।
ಕರಿಯೆ ಅಂತ ಹೇಳ್ಯಾರ ನಿಮ್ಮನ್ನ ದಶಕಂಠ ಬೇಗ ॥೨॥

ಚಾರಕನ ಮುಖದಿಂದ
ಅರಸು ಕರಿಯೆ ಕಳಿಸಿದ್ದು ನೋಡಿ।
ಸರಸರನೆ ಬಂದಾರೊ ಓಲಗದೊಳಗ।
ಕರವ ಜೋಡಿಸಿ ಕೇಳತಾರೋ ಹೇಳ್ರಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಬ್ಯಾಗ ॥೩॥

ಕರಕರನೆ ಹಲ್ಲ ಕಡಿಯುತ್ತಾ।
ಶೂರ ದೈತ್ಯರಿಗ್ಹೇಳತಾನ।
ವೈರಿ ರಾಮನ ಕೊಂದ ಬರ್‍ಯೊ ಈಗ।
ಪರಸಿ ಕಳಿಸ್ಯಾನ ವೀಳ್ಯಾ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಕೈಯಾಗ ॥೪॥

ಏರ||
ಕಾಳಗ ಮಾಡಿ ಜೈಸುದಕ ಹೊಂಟಾರೊ
ಖೂಳ ರಕ್ಕಸರು ಬಲು ಬ್ಯಾಗ||
ಬಲು ಬ್ಯಾಗ ಹೊಂಟಾರೊ
ನಲಿ ನಲಿದು ರಕ್ಕಸರು
ಕಲಿಗಳು ನಾವೆ ಎಂದೆನುತ

ಚಾಲ||
ಕ್ರೂರ ರಕ್ಕಸರು ಬ್ಯಾಗ|
ವೀರ ಗಜ ತುರಗಗಳನ್ನು|
ಮೀರಿ ಹೊಡದಾರ ರಣರಂಗದ ಮ್ಯಾಲ|
ತೇರ ಸಿಂಹ ಹುಲಿ ಚತುರಂಗಕ್ಕಳತಿಲ್ಲಾ ||೧||

ತರತರದ ರಾಕ್ಷಸರು ಎಲ್ಲಾ|
ಕರದಲ್ಲಿರುವ ಖಡ್ಗ ಹಿಡದಾರ ಮ್ಯಾಲಾ||
ಸರಳ ಚಕ್ರ ಶೂಲಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ ||೨||

ಶೂರರಾದ ರಕ್ಕಸರೆಲ್ಲಾ|
ವೀರ ಬೊಬ್ಬಿಯಾರ್ಭಟದಿಂದ|
ತೂರಿ ಬಂದಾರ ಕಪಿಗಳ ಗುಂಪಿನ ಮ್ಯಾಲ||
ಬರುವದ ನೋಡಿ ಕಪಿಗಳು ಆದಾರ ಬೆಂಕಿ ಲಾಲಾ ||೩||

ಮರ ಗುಂಡು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು|
ಧೀರ ಕಪಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು|
ಸರಸರನೆ ಹಾಕ್ಯಾರೊ ದೈತ್ಯರು ಮ್ಯಾಲಾ|
ಪರಿಪರಿ ಹೊಡದರ ದೈತ್ಯರ ಧೃತಿಗೆಡಲಿಲ್ಲ ||೪||

ಏರ||
ಕಲಿಗಳು ನಾವೆ ಎಂದೆನುತ ರಕ್ಕಸರು
ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊಡದ್ರೊ ವಾನರರು||
ವಾನರನ್ಹೊಡದದ್ದು ನೋಡಿ ಮಾನವಂತ
ರಾಮಚಂದ್ರ ಸಾಗಿ ನಿಂತೋ ಕಾಳಗಕ್ಕ|

ಚಾಲ||
ಚಂದದಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ।
ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಾನ ನೋಡಿ।
ಸುಂದರ ರಕ್ಕಸರೆಲ್ಲಾರನ್ನು।
ಇಂದಿನ ದಿವಸಾ ಹೊಡೆಯುವೆನು ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ನಾನು

ಸೊಂದಂಥ ಕಪಿಗಳೇ ಕೇಳ್ರಿ||
ಮಂದಮತಿ ರಕ್ಕಸರನ್ನು।
ಕೊಂದ ಹಾಕುವೆನು ಕೇಳ್ರಿ ನಾನು।
ಚಂದದಿಂದ ಬಿಟ್ಟೇನ ನೋಡ್ರಿ ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರವನ್ನು

ಸುಂದರ ಅಸ್ತ್ರ ಬಿಟ್ಟ ಕೂಡಲೇ।
ಬಂಧುರವಾದ ರಕ್ಕಸರು।
ಕಂದಿ ಬಿದ್ದರು ನೋಡ್ರಿ ನೆಲವನ್ನು।
ಕೊಂದ ಬಿಡ್ರಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು

ಮಂದವಾದ ರಕ್ಕಸರನ್ನು।
ಸುಂದರ ರಾಮನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ
ಬಂದು ಬಿಟ್ಟ ಕೊಂದಾರ ಎಲ್ಲಾರನ್ನೂ||
ಆದ ವರ್ತಮಾನಾ ರಾವಣಗ ಹೇಳ ಹೋಗೋ ನೀನು

ಏರ||
ತಾನಾಗಿ ನಿಂತೋ ಕಾಳಗಕ್ಕ ರಾಮಚಂದ್ರ
ಚನ್ನಾಗಿ ಕೊಂದು ಅರಿಗಳನಾ||
ಅತ್ತಕಡೆ ಚಾರಕನು ಪತ್ತರದಿಂದಲಿ ಪೋಗಿ
ಹತ್ತ ತೆಲಿ ರಾವಣಗ್ಹೇಳಿದನು||

ಚಾಲ||
ಶಿರಬಾಗಿ ಕರ ಜೋಡಿಸುವೆನು||
ಚರಣಕ್ಕೆರಗಿ ಹೇಳುವೆನು।

ಮರಗಿ ಕಳವಳಗೊಂಡು ಚಿಂತಿಯಿಂದಾ।
ವರತಮಾನಾ ಕೇಳ್ರಿ ಇದು ಕಾಳಗದೊಳಗಿಂದಾ ||೧||

ವೀರ ರಕ್ಕಸರು ಬ್ಯಾಗ। ತರತರ ಕಾಳಗ ಮಾಡಿದರೆ
ಭರದಿ ಅವರ ಮ್ಯಾಲ ಸಾಂಬ ಮುನಿದ||
ನರರಾಮನ ಬಾಣಕ ದೈತ್ಯರೆಲ್ಲರು ಬಿದ್ದಾರೊ ಮೂರ್ಛಿ ಬಂದಾ ||೨||

ತ್ವರಿತದಿಂದ ಬಿದ್ದಬಳಿಕ। ಮೀರಿದಂಥ ಸೈನ್ಯವನ್ನು।
ಹೀರಿ ವಗೆದರಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಬಂದಾ||
ವೀರ ಕಪಿಗಳು ಹಾಕ್ಯಾರ ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲಾರನ್ನು ಕೊಂದಾ ||೩||

ಚಾರರ ಮುಖದಿಂದ ರಾಕ್ಷ
ಸರ ಮರಣದ ವಾರ್ತೆ ಕೇಳಿ
ಧೀರ ರಾವಣ ತಡಯಾಕಿನ್ನ ಅಂದಾ||
ಕಾಳಿ ಹಿಡಿಸಿ ರಥ ಶ್ರಿಂಗಾರ ಮಾಡ್ಸೋಗೊ ಚಂದದಿಂದ ||೪||

ಏರ||
ಕೇಳಿದನು ರಾವಣನು ಚಾರಕಗ ಹೇಳಿದನು।
ಕಾಳಿ ಹಿಡಸಿ ರಥವ ಶೃಂಗರಿಸೊ||

* * *

ಗಯಾನ ಕಥೆ

ಗಣಪತಿಯ ಸ್ತೋತ್ರ

ಏರ||

ಅಷ್ಟಗಂಧ ಪರಿಮಳ ಅಷ್ಟು ಪುಷ್ಪಗಳೆಲ್ಲ
ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಗಣಪ ಧರಿಸುವೆನೋ ||ಪ||
ಕರಿಯ ಮುಖ ನಿನ್ನ ಸ್ಮರಿಸುವೆ ಗೌರಿ|
ವರ ಕುಮಾರ ಕರಿಮುಖಾ|
ಮುರಹರ ಪುರಾಣ ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರಕ
ಮಾರಹರ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಬಾಲಕಾ ||೧||

ಚಾರುಮೂರ್ತಿ ನಿನ್ನ ಚರಣಕ್ಕೆ ಎರಗುವೆ
ವರ ಕೊಡೋ ನಿನ್ನ ಸೇವಕ|
ಚಂದ್ರುಽನ ವೈರಿ ವಂದಿರುವಾಹನ
ಬಂದ್ರ ನನಗ ಬಹು ಸುಖಾ|
ಸರ್ವ ಏಕಾದ್ರ್ಯ ವಿದ್ಯಾದಾಯಕ|
ಸುರಾಮರಿಂದ್ರ ಸಹಿತ ಜನಲೋಕಾ|
ನಿಂದ್ರದೆ ವಂದಿಸುವೆ ಪಕ್ಕಾ||
ಬಂದು ಒದಗೋ ಸುಂದ್ರವಾದ ಗಣನಾಯಕ|ಅಷ್ಟ ... ||೨||

ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಗಣಪ ಧರಿಸಿ ನಾ ಪೊಗಳುವೆನೂ
ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗವೂ|

ಕಥೆ

ಲೋಕನಾಥನು ಆದ ಪರೀಕ್ಷಿತ ರಾಜಾನು
ಬೇಕೆಂದು ಸುಖಮುನಿಗೆ ಎರಗಿದನು ||ಪ||
ತಂದೆ ಸುಖಮುನಿಯಿನ್ನ ಮುಂದಿನ ಕತಿಯು ನನಗ
ಚಂದದಿಂದ ಹೇಳಿರಂದಾನೋ
ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ದುಂದಬಿ ಚರಣ ಪಿಡಿದ ಕೇಳ್ಯಾನೋ||
ಮುತ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಥವೀರಗ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕಲಹ
ಯಾತರ ಸಲುವಾಗಿ ಬಂತು ಹೇಳಿರಿನ್ನು|
ಸಾರಥಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹಿತವಾದಂತ ಬೀಗ ಪಾರ್ಥನು||
ಅವರಿವರೊಳು ಕದನವ್ಯಾಕೋ ಸಂವರಿಸಿ ಹೇಳಯ್ಯಾ
ಮುನಿ ಅವನಿಪತಿ ಹೀಗೆಂದನೋ|
ಪ್ರೀತಿ ಇಟ್ಟ ಶಿವ ಬಂಕನಾಥನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸ್ಯಾನೋ|
ಬೇಕೆಂದು ಸುಖಮುನಿಗೆ ಎರಗಿದನೋ ಹರಿ ಪಾರ್ಥಗ
ವಾದ್ಯಾಕ ಬಂತಯ್ಯಾ||
ಮತಿವಂತ ಪರೀಕ್ಷತ ಕಥನ ಹೇಳುವೆ ನಾನು
ಕ್ಷಿತಿಪತಿಯೆ ಕುಂತ ಕೇಳಿನ್ನ ||ಪ||

ಪುತ್ರಾ ಜನ್ಮಜಯ ನಿಮ್ಮ ಮುತ್ತ್ಯಾನಾದ ಪಾರ್ಥವೀರ
ಸತ್ಯದಿಂದ ಇದ್ದೋ ಮಹಾ ಪ್ರಭಲಾ|
ಮುಂದಿನ ಕಥಿ ಚಿತ್ತಿಟ್ಟ ನೀ ಕೇಳೋ ಗುಣಶೀಲಾ||

೧
ಶ್ರೀ ಸಂಪತ ದುರ್ಯೋಧನಗ ದೊರಿಯ ಧರ್ಮರಾಜಾ ಸೋತ
ಅರಣ್ಯವಶವಾಗಿ ಕೋಲಾಹಲ|
ಕುಟುಂಬ ಸಹಿತ ಶ್ರೀಹರಿ ನೆನೆವುತ ಮ್ಯಾಲ ಮ್ಯಾಲ
ಕಾಮೇಕ ವನದೊಳು ಇದ್ರೂ ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣ ಬಲದಿಂದ
ಭೂಮಿಪಾಲಕ ಪಾಂಡವರೆಲ್ಲಾ|
ನಿಜ ಮನಸಿನಿಂದ ರಾಮ ರಾಮ ಸ್ಮರಿಸುತ ಸಲ್ಲಾ||

೨

ಕ್ಷಿತಿಪತಿಯೆ ಕುಂತ ಕೇಳಿನ್ನು ಜನ್ಮ ಜಯನೇ
ವತನದಾರ ಮಗನ ವಾರ್ತೆಯನು
ದ್ವಾರಕಿಯ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಧೀರ ಕೃಷ್ಣನು
ಮೀರಿ ಸೌಖ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವವನು

ದ್ವಾರಕಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾರಿಜಾಂಬರೆಯರು ಹದಿನಾರ ಸಾವಿರಾ ಮಂದಿ
ಗೊಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ।
ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ವಾಸ್ಯಾ ಹರಿ ಏರಿದನಲೋ
ಮಾರನಾಟದಿಂದ ಸುಖ ಆಗ ಸುರಿಸುತಲಿ॥

೩

ಒಂದ ದಿವಸ ಬಲರಾಮನ ಮುಂದ ಹೇಳತಾನೋ
ಆನಂದದಿಂದ ಹೋಗಿಘುವನು ತೀವ್ರದಲಿ।
ಅಂದ ಅರ್ಗ್ಯ ಬಿಡುವನು ನಡಿ ತೀವ್ರದಲಿ।
ಅಣ್ಣ ಬಲರಾಮನೆ ಪುಣ್ಯಕಾಲ ವಸಿದಿತು
ಸಣ್ಣಾಗಿ ಅದ್ಯ ಆಗುವಂತೆ।
ಕಮಲಮಿತ್ರ ಅನುಕ್ರಮದಿಂದ ಅರ್ಗ್ಯವಾ
ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಬಿಡುವೆನು ನಡಿರಿ ಮತ್ತೆ॥

೪

ಗಮನದಿ ಬಲರಾಮ ಕೃಷ್ಣಾಲಯವನು ತೀವ್ರದಲಿ
ಹೋಗಿ ಆಗಗಮನ ಮಾಡಿದಾರೋ ಅರ್ಗ್ಯ ಬಿಡುವತಲಿ।
ಎಂಜಲವೆಂದು ಕ್ರೋಧವನು ಆಗ ತಾಳುತಲಿ।
ಮೀರಿ ಸೌಖ್ಯದಲಿ ಇರುವುತಲಿ।
ಈ ಕಥಿಯ ಧಾರುಣಿಪತಿ ಕೇಳೋ ಹರುಷದಲಿ।

ಹರಿಯು ಬಲರಾಮ ಆಗ ಹರುಷದಲಿ ಅರ್ಗ್ಯವನು
ಸೂರ್‍ಯಾಗ ಸುಖದಲಿ ಬಿಡುವುತಲಿ॥ಪ॥

೫

ಉತ್ತಮ ತೇಜಿಯನೇರಿ ವತ್ತರ ಮಾಡಿ ಪುತ್ರನಾದ
ಗಯಾ ಅಂತರ ಮಾರ್ಗದಲಿ।

ಏರಿ ಸತ್ತರ ಲೋಕಕೆ ಹೋಗು ತಿದ್ದೊ ಅವಸರದಲಿ
ಆ ಸಮಯದಲಿ ವಿಪರೀತ ಆದೀತಲ್ಲಿ॥
ಗಂಧರ್ವನ ವಾಜಿ ಜೊಲ್ಲ ಬಂದ ಗಾಳಿಯಿಂದ
ಮುಕ್ಕುಂದ ಹಸ್ತದಲಿ ಬೀಳುತಲಿ।
ಎಂಜಲೆಂದು ಕ್ರೋಧವನು ಆಗ ತಾಳುತಲಿ।
ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಲರಾಮನ ಮುಂದ ಹೇಳಿದೋ ಗೋವಿಂದ
ಗೋಪಾಲ ಶ್ರೀಹರಿ
ಚಾಪ ಹಿಡದ ನಿಂತೋ ಕೋಪ ಏರಿ।
ಒಡ್ಡೀನಿ ಎನ್ನ ಕರಕಮಲ ಬಿದ್ದೀತ ಯಾವ ಎಂಜಲ
ಅವನ ಕೊಲ್ಲೋದು ಎಂದು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ।
ಶಪಥ ಮಾಡಿದೊ ಕೃಷ್ಣಗೋಪಾಲ
ಸೂರ್ಯಗ ಮುಕದಿ ಬಿಡುವುತಲಿ ವಾಜಿಯ
ಬುರುಗ ಬಿದ್ದಿತೋ ಹಸ್ತದಲಿ

೬

ಬರಿ ಕೋಪ ಹರಿಗೇರಿ ಧರಿಯ ನಡಗುವಂತೆ
ಆರ್ಭಟ ಮಾಡಿ ಚೀರುತಲಿ।
ದೇವರೊಳು ದಾನವರೊಳು ಯಾವನಾದರು ಆಗಲಿ।
ವಸುದೇವನಾಣೆ ಎಂಟ ದಿವಸದಲಿ
ಅವನ ಜೀವ ಕೊಂದು ಬಿಡುವೆನೆಂದು ಪಂಥದಲಿ।
ಉಳಿದರೊಂದು ವ್ಯಾಳೆದಲಿ।
ಗಳಿಗಿ ತಡವಿಲ್ಲದ ಅಗ್ನಿಯೊಳಗ ಬೀಳುವೆ
ಪ್ರಾಣ ನಂದು ಖಾಲಿ।
ಹೀಗೆಂದು ಕೃಷ್ಣನಳಿನಾಕ್ಷ ಮುಳುಗಿದ ಪಂಥದಲಿ।

ಗುಢ ಗುಢನೆ ಸಿಟ್ಟಲಿ ಹಲ್ಲ ಕಡಿಯುತ ಯಾದವರಿಗೆ
ತಡವಿಲ್ಲದಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರಲ್ಲೊ।
ಬೆಂಕಿ ಬಾಣ ಬಿಡಲು ಸೈನ್ಯ ನಿಂತು ಕೋಪದಲ್ಲೆ॥

ಅರ್ಭಟ ಮಾಡಿ ಚೀರುತಲಿ ಬಲರಾಮಗ ಗರ್ಜಿಸಿ
ಅಣ್ಣಾ ನಡಿಯೆಂದ॥

೭

ಲೋಕನಾಥನೆ ಕೇಳೋ ವಾಕ್ಯಮಾಡೋದರೊಳಗ
ಆಕಾಶವಾಣಿ ಆದೀತೋ॥ಪ॥
ಮಂದಮತಿ ಗಯೆನೆಂದು ಕೊಂದ ಹಾಕುವೆನೆಂದು
ಅಂದಾನೊ ಮುಕ್ಕುಂದ।
ಬಂದೀತೊ ಕಾಲನಿಂದ।
ಇನ್ನ ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲಯ್ಯಾ ಗಯಾನೇ ನಳಿನಾಕ್ಷ ಪಂಥದಲೀ
ಕಳಕಳಿಯನಾಗಿ ಮಾಡಿ।
ನಿನಗ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ ಹೋಗೋ ನೋಡಿ॥
ಕೇಳೆಂಟ ದಿವಸದಲಿ ಉಳಿದರೊಂದು ವ್ಯಾಳೆದಲಿ।
ಈ ಗಳಿಗಿ ತಡವಿಲ್ಲದಲಿ ಬೀಳುವನು ಅಗ್ನಿಯಲಿ।
ನಿನಗ ಅಳಿವ ಬಂದಿತೋ ಗಯಾನೇ ಉಳಿವ ಯತ್ನ ಮಾಡೋ
ತಿಳಿಸೇನೊ ಪಾಪ ಅಂತ।
ಜೀವ ಕಳಕೊಂಡಿ ನೋಡೋ ಮತ್ತ॥
ಇಟ್ಟ ತಂದಿಯ ಆಣೆ ತೊಟ್ಟ ಕೋಪದ ವಾಣಿ
ಬಿಟ್ಟ ಜೀವ ದಯಸ।
ತಟ್ಟಿತೋ ನಿನಗಾ।
ಹೀಂಗ ಕೃಷ್ಣ ಮಾಡಿದ ಪಂಥ ಹೆಂಗ ಉಳದಿಯೋ ನೀನು
ಕಂಗೆಟ್ಟು ನಿಂತೆ ನಾನು।
ಬದುಕು ಹಾಂಗ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳು ನೀನು।
ಆಕಾಶವಾಣಿ ಆದೀತೋ ಗಯಾ ಕೇಳಿ ಶೋಕದಲಿ
ಮುಳುಗಿ ಹೊರಳಿದನೋ॥

೮

ಪೃಥ್ವಿಪತಿ ಜನ್ಮ ಜಯನೇ ಚಿತ್ತಿಟ್ಟ ಕೇಳಯ್ಯ
ಸತ್ತೇನೆಂದ ಗಯನು ಅಳುವುದನೇ।।ಪ।।
ಶಿವ ಶಿವ ಹೆಂತಾ ದುರ್ಗಟಾ ಬಂತೊ ವ್ಯಾಳೆ ಕೆಟ್ಟಾ
ಆದೆನೋ ಹೆಂಗ ಪಾರಾ।।
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೇವರಾ।
ಬಿಡುದಿಲ್ಲ ಹೊಡುವತಾನ ಟಾರಾ।
ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಲಯ್ಯಾ ಏನ ಸಂತಾಪ ಸಂಕಟ ಗೋರಾ।
ಸಂಕಟಗೋರಾ।
ತ್ರಿಭುವನದೊಳಗ ಉಳಸವರು ಕಾಣವಲ್ಲರ‍್ಯಾರು।।
ಅಯ್ಯೋ ಹರಹರಾ।
ಅಪರಾಧ ಇಲ್ಲ ನನ್ನ ಕಡೆ। ಕೃಷ್ಣ ಪಂಥ ಮಾಡೆ।
ಹೊಡಿಯೋದು ಕರಾರ ಕರಾರ।
ದೊಡ್ಡ ಮರ ಏರಿ ಬೀಳಲ್ಯಾ ಬೀಳಲ್ಯಾ।
ಉರುವಂತ ಕಿಚ್ಚ ಧುಮಕಲ್ಯಾ ಧುಮಕಲ್ಯಾ।
ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ದೈವ ಏನ ಬೇಡಿ ಬಂದೆನಿಂತಹ ಸಾವಾ।
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಮಾಡಿದಾನ ಹ್ಯಾಂವಾ।
ಹರಣ ನೀಗುವೆನೆಂದು ಹರಿಯಾಕ ಮಾಡಿದಾರ ಡಾವಾ।
ಮಾಡಿದಾರ ಡಾವ।।
ಸತ್ತೇನೆಂಬ ಗಯಾನು ಅಳುವುವನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ
ಮತ್ತ ನನಗ್ಯಾರ ಗತಿ ಇಲ್ಲ।।

೯

ಕಿಚ್ಚ ಹೊಟ್ಯಾಗ ಬಿದ್ದ ಹುಚ್ಚನಂಗ ನಿಂತಾನೋ
ಅಚ್ಯುತ ಏನ ಮಾಡಿದನು।।ಪ।।
ಕುದರಿ ಜೊಲ್ಲಾ ಕರದೊಳಗ ಬಿತ್ತ ಚದುರಕೃಷ್ಣ ಮಾಡಿದ ಪಂಥಾ
ಅದರಿಂದ ಹಾಕಿದೋ ಹಿಂತಾ ವಾಣಿ।
ನಾ ಅರಿಯನಯ್ಯಾ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಆದಿತ ಆಕಾಶವಾಣಿ।

ಹಲ್ಲ ಕಡದ ಹರಿಯಾಗ ತಲ್ಲಣಿಸಿ ಮಾಡಿದೋ ಪಂಥಾ
ಕೊಲ್ಲದಿದ್ದರ ನಮ್ಮ ತಂದಿ ಆಣಿ।
ನಾ ಅರಿಯೆನಯ್ಯಾ ಆದೀತಯ್ಯಾ ಆಕಾಶವಾಣಿ॥
ಕೇಳಿನ್ನ ಕಳವಳಗೊಂಡು ಹೇಳತಾನ ಇಂದ್ರಾಗ ಹೋಗಿ
ತಾಳಲಾರೆನಯ್ಯ ಕೃಷ್ಣನಗಿನ್ನ ದುಃಖ ಮಾಡುತ ಹೊಡಮರಳಿ
ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮನಂತೇಕ ಬನ್ನಿ॥

ಅಚ್ಯುತ ಏನ ಮಾಡಿದನೋ ನನ ಮ್ಯಾಲೆ
ಇಂಚಲ ಬಂಕನಾಥ ಮುನಿದಾನೋ ॥ಪ॥

೧೦
ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೆ ಇನ್ನ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಸಹಿತಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿ ಚರಣಕ್ಕೆ
ಎರಗುವೆನೂ॥ಪ॥

ಶರಧಿಶಯನನ ಪುತ್ರ ಶ್ಯಾರದೀ ಅರಸನೆ
ಶ್ಯಾರದೀ ಅರಸನೇ
ವರದಿ ಕರುಣಾ ನಿಧಿ ನೀನೇ
ನರವರ ಪಿತನೆ ಕೇಳೋ ನೀನೇ
ಬಾಯ ತೆರದ ಕೈ ಮುಗದ ನಾ ಭಯದಿಂದ ಹೇಳುವೆನೋ।
ನ್ಯಾಯ ಬಂದಿತೋ ನ್ಯಾಯ ಬಂದಿತೋ।
ನ್ಯಾಯ ಬಂದಿತು ಕಾಯೊ ನನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ನೀನೇ।
ಆದಿ ಬ್ರಹ್ಮನೆ ಕೇಳೋ ವೇದಮುಖದ ಒಡಿಯನೇ।
ಪಾದ ಹಿಡಿಯುವೆನೋ ಅಧಿಕಾರಾ।
ಸಾಧಿಸಿ ಬಂದೆನಾ ನಿನ್ನ ಹತ್ತರ॥
ಮುಟ್ಟಿ ಚರಣಕ್ಕೆ ಎರಗುವೆನೋ ಈ ಮಾತಾ ಗಟ್ಯಾಗಿ
ವಚನ ಕೊಡೋ ನನಗ॥ಪ॥

೧೧
ಅಂಜಿ ಸುರಪತಿ ಅಂದ ಕಂಜಿನಾಭನ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ರುಂಜಿ
ದಾಟುವರು ಯಾರಿಲ್ಲ।

ಮಾರವೈರಿಯಾ ಮಾರಿಯ ನೋಡಿ ಈಗ ಬ್ಯಾರಚರಣ ಹಿಡಿದೆನೋ।
ಮೀರಿ ಗೋರ ದುಃಖದಿ ಗರಗರದೆನೊ।
ಯಾರ ಮುಂದ ಹೋಗಿ ಹೇಳಲಿನ್ನು ತಾಯಿ ಪಾರ್ವತೆಮ್ಮ
ಕೊಟ್ಟಳೋ ನನಗ ಧೈರ್ಯವನ್ನು॥
ಮುನಿಯ ಕೇಳೋ ಎನ್ನ ಜನನಿ ಪಾರ್ವತಿ ನಿನ್ನ
ಮುಂದ ಹೋಗಿ ಹೇಳಂತಾನು
ಕಳಿವ್ಯಾನೋ ನನ್ನ ಮುನಿ ನಾ ಸಾವತೇನೋ।
ನಿನ್ನ ಕಡೆ ವಿನಂತಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳತೇನೋ।
ಏನ ಹೇಳಿರಯ್ಯಾ ಇದಕ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು
ಕಾಣ ಕಾಣ ದಿನಮಾನ ಸನೇಕ ಬಂತ ಇನ್ನು॥

ರುಂಜಿ ದಾಟುವರು ಯಾರಿಲ್ಲ ನನ ಮ್ಯಾಲ
ಕುಂಜರ ವೈರಿ ಮುನಿದಾನೋ॥

೧೨

ಆಗುದಿಲ್ಲ ನನ್ನಿಂದ ಹೋಗ ಅಂದಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಾಗಿದನು
ಆಗ ಕೈಲಾಸಕ ॥ಪ॥

ಆಗ ದಯ್ಯಾ ಗಯಾನೇ ಹೋಗ ಬೇಕಾದಲ್ಲೆ ನೀ
ಸಾಗಿ ನಡದ ಆಗ ಇಂದ್ರ ಒಳಿಯಕ್ಕ।
ಬ್ಯಾಗದಿಂದ ಬಾಗಿಲ ಕದಾ ಮಾಡಿದಾನ ರಿಕ್ಕ।
ಗಯಾ ಅಂತಾನೋ ಹೋಗಲೆಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇತಿ ದಿಕ್ಕ।
ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕರ ಹಂತೇಲಿ ಹೋಗಿ ಕೇಳತಾನ ಭಾಳ ಭಾಳ
ಮಾಡಿ ದುಃಖ।
ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕರೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟ ಓಡಿ ಹೋದರೆಲ್ಲಾ ಕೃಷ್ಣ ಅಂದ ಕ್ಷಣಕ್ಕ।
ಗಯಾ ನೋಡಿ ಕೆಟ್ಟೆನೆಂದು ಮಾಡತಾನ ಶೋಕ।
ಅಕಟಕಟ ಏನ ಗತಿ ಬಂತೋ ನನ್ನ ಜೀವಕ್ಕ
ಯಾರು ಈ ಯಾಳೇಕ ಧೀರ ಮಾಡಿ ಬಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ್ಹಂತೇಕ।
ಸಾಗಿದನೋ ಆಗ ಕೈಲಾಸಕ ಕೇಳಲಿಲ್ಲಾ
ನಾಗಶಯನನು ಹೀಂಗಂದಾ॥

೧೩.

ಇಷ್ಟ್ಯಾಕ ಸಂತಾಪ ಕೊಟ್ಟನೋ ಗಯಾ ನಿನಗ
ಅಷ್ಟ ಐಶ್ವರ್ಯ ಬೇಕೇನೋ ||ಪ||
ನೀ ಏನ ಬೇಡತಿ ಬೇಡ ನೀ ಏನ ಬೇಡತಿ ಬೇಡ
ಕೊಡತೇನ ಅಳಬ್ಯಾಡ ಗಯಾ ಕೇಳೋ ಬಾಲಕಾ||
ಕೊಡವುದಕ ನಾನು ಮಾಲೀಕ|
ನೀ ಬೇಡಿದಷ್ಟ ರೂಪಾಯಿ ರೊಕ್ಕ
ಶ್ರೀ ಸಂಪತ್ತ ಕೊಡುವೆನು ಅದಕ ಬಂದೆ ನನ ತನಕಾ|
ಬಂದೆ ನನ ತನಕಾ|
ಯಾಕ ಮಾರಿ ಮಾಡಿದಿ ಸಣ್ಣಾ ಅತ್ತಿತ್ತ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಾ
ಬಳಲಿದಾವ ಸುತ ಕೇಳೊ ಸುತಾ|
ಬಾಳ ಸೋಸಿ ಬಂದಿ ಬಡತನಾ ಅದಕ ನಾ ನಿನ್ನ ಮಾಡುವೆನೋ
ಹಿತಾ ಕೇಳೋ ಹಿತಾ|
ಬಿಟ್ರ ಬಿಡೋ ನಿನ್ನ ಸಂಶಾ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡ ದ್ರವ್ಯಾ ದ್ರವ್ಯಾ||
ಆನಿ ಕುದರಿ ದಂಡ ಮಾರ್ಬಲಾ ಕರಕೊಂಡ ಹಿಂಬಾಲಾ|
ಆಗ ತಡವಿಲ್ಲ ಸಂತೋಷಾಗಿ ಹೋಗೋ ಇನ್ನ ಮ್ಯಾಲಾ|
ನಿನ್ನ ಭಾವಕ ಮೆಚ್ಚಿದೇನೋ ಬಾಲಾ|
ಹೀಂಗಂದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಗಯಾ ಮಾತನಾಡವಲ್ಲೋ
ಮಾತನಾಡವಲ್ಲೋ||
ಅಷ್ಟು ಐಶ್ವರ್ಯ ಬೇಕೇನೋ ನನ ಮುಂದ
ತಟ್ಟನೇ ಒಡೆದ ಹೇಳೋ ಕಂದಾ||

೧೪

ನಾ ಒಂದ ಹೇಳಿದರ ನೀ ಒಂದ ಹೇಳುವಿರಿ
ಒಂದಕ್ಕ ಒಂದ ಸರಿಯಿಲ್ಲ||ಪ||
'ತಾ ಬದಕಿದರ ಒಂದ ಬದಕ' ಶಾಸ್ತ್ರ ಅದಕ ಮಾಡಿ
ಇಟ್ಟಾರೋ ಸುಡ ನಿನ್ನ ನಿನ್ನ ಸಂಪತ್ತ ಸಡಗರ||
ಸತ್ತಮ್ಯಾಲ ಏನ ನೋಡುವರ|

ಮುಪ್ಪಿನ ಹಣ್ಣಾ ಹಾಗಲ ಹಣ್ಣಾ ಆದವಗ ಹೆಣ್ಣಾ
ಮರಸೋದು ಭಾಳ ಗೋರಾ ಭಾಳ ಗೋರಾ।।
ಬೆಳಿ ಒಣಗಿ ಹೋದ ಮ್ಯಾಲ ಮಳಿ ಆದರೇನು ತಿಳಿ।
ಸುಳ್ಳ ಫಲವಿಲ್ಲಾ ಫಲವಿಲ್ಲಾ।।
ಕುರುಡನ ಕೈಯಾಗ ಕನ್ನಡಿ ಕೊಟ್ಟಾಂಗ ನಿಮ್ಮ ನುಡಿ ಆಡತೇರಿ
ಅಲ್ಲಾ ಕೇಳದಲ್ಲಾ।।
ನಮ ನಿಮಗ ಆಗತೇತಿ ಪೇರಾ। ಕೇಳೋ ಪೇರಾ
ಜೀವ ಕಾಯೋ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಾ। ದೇವರಾ।
ನಾ ಕುದರಿ ಏರಿ ಹೋಗುವಾಗ ಕೃಷ್ಣನ ಕೈಯಾಗ
ಬಿತ್ತ ಎಂಜಲಾ।
ಶಪ್ತ ಮಾಡಿದ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಪಾಲಾ।
ಎಂಟ ದಿವಸ ದೊಳಗ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗೋದು ಕರಾರಾ।
ಹೋಗೋದು ಕರಾರಾ।।
ಒಂದಕ್ಕ ಒಂದ ಸರಿಯಿಲ್ಲೋ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ।
ತಂದಿಯನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಉಳುವಯ್ಯಾ।।

೧೫

ಚತುರಮುಖ ತಾ ಕೇಳಿ ಅತಿ ಬ್ಯಾಗ ಅಂತಾನೋ
ಪಿತನಿಗೆ ಸನಗ ಕದನವ್ರೋ ।।ಪ।।

ಅಡ್ಲಿಯಂತೆ ಕುದ್ದಕೊಂತ ಕೊಡ್ಲಿಯೊಳಗ ಕಟಿಗಿ ಹೊಕ್ಕ
ಸಡ್ಲ ಬಿದ್ದಂಗ ಆತಿ ಅದರ ರೀತಿ।
ಮಾಡಂತಿಯೋ ತಂದಿ ಕೂಡ ಕದನ ಬೆಳೆಸೋ ರೀತಿ।
ಹೋಗ ಗಯಾ ಆಗದಯ್ಯಾ ಕೇಳೋ ಮಂದಮತಿ।
ಸುಳ್ಳ ಬಂದ ಇಲ್ಲೆ ಯಾಕ ನೀ ನಿಂತಿ।
ಹೋಗೋ ಹೋಗೋ ಯಾರ ಕೈಯಿಂದ ಏನ ಆಗೋದೈತಿ।
ಮಂಕ ಹತ್ತೇತೇನೋ ಪಂಕ ಹಾರಿ ತಿರಗತಿ।
ಬಂಕನಾಥಗ ಹೋಗಿ ಕೇಳೋ ಈ ಕತಿ।

ಜಲ್ದಿ ಮಾಡೋ ಶಂಕರ ಶಿವ ಶಿವ ಸ್ತುತಿ।
ನನ್ನ ಮಾತ ಸಂಕವಿಲ್ಲದಂಗಾತಿ।
ನುಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಚಿಂತಿ।
ಹವ್ವಹಾರಿ ಹೋದಾನೋ ಕೈಲಾಸಕ ಹತ್ತಿ॥
ಪಿತನಿಗೆ ನನಗ ಕದನ ಬೆಳೆಸೋದಕಾಗಿ
ಮತಿಗೇಡಿ ಬಂದಿ ಎಲ್ಲಿಂದಾ॥

೧೬

ಕಷ್ಟ ಬಂದಿತಾ ಇಂದ್ರಾ ಎಷ್ಟ ಹೇಳಲಿ ನಿನಗ।
ಕೊಟ್ಟ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಿಸರಿ॥
ಉಳಸಯ್ಯಾ ಪ್ರಾಣವು ನಂದು ಗಳಸಯ್ಯ ಪುಣ್ಯವು ಮುಂದ
ಅಳತಾನ ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಗಯನು।
ಇದರ ಹೊರ್ತ ನನಗ ಹಳಹಳಿ ಏನು ಇಲ್ಲ ಅಂತಾನು॥
ಹಲ್ಲ ಕಡಿದ ಆಗ ಹರಿಯು ತಲ್ಲಣಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಪಂಥ
ಕೊಲ್ಲದಿದ್ದರ ನಮ್ಮ ತಂದಿ ಆಣಿ।
ಎಂಟ ದಿವಸ ಮೀರಿದರ ಹೋಗಿ ಬೀಳುವೆನು ಅಗ್ನಿ।
ಕೇಳಿನ್ನ ಕಳವಳಗೊಂಡು ಹೇಳತಾನ ಇಂದ್ರಗ ಹೋಗಿ।
ತಾಳಲಾರೆನಯ್ಯಾ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಗಿನ್ನ।
ದುಃಖ ಮಾಡುತ ಹೊಡಮರಳಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮನ ಹಂತೇಕ ಬನ್ನಿ॥
ಕೊಟ್ಟವನಾ ಪ್ರಾಣ ಉಳಸಯ್ಯಾ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು
ಆಟ ದಿವಸದಲಿ ಹೊಡಿಯುವವನು॥

೧೭

ಆದಿ ಶಕ್ತಿಯು ಶಿವನ ಪಾದ ಹಿಡದ ಅಂತಾಳೋ
ಸಾಧು ಸಂತರಿಗೆ ಆಗಿ ಪರಿಪಾಲಾ॥ಪ॥

ಮಾಯಾದ ಪರಮೇಶ್ವರಾ ಬಾಯಾರಿ ನಿಂತಾನೊ ಗಯಾ
ತಾಯಿ ಪಾರ್ವತೆಮ್ಮಾ ಕೊಟ್ಟಳೋ ನನಗ ಧೈರ್ಯವನ್ನು।
ನನ್ನ ಕಾಯಲಿಲ್ಲ ಜಗತ್ ಕರ್ತ ಪರಶಿವನು।
ಕೇಳ ಸಾಯದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಂದ ಹೇಳುವೆನು

ನಾರದರಲ್ಲಿಗಿ ಹೋಗಿ ಸಾರಯ್ಯ ದುಃಖವ ಆತ
ತೋರಿ ಶ್ಯಾನೋ ಏನಾದರೂ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು।
ಸುಳ್ಳ ಮಾರಿ ನೋಡಕೊಂತ ನಿಂತರೇನು ತ್ರಿಲೋಕ
ಸಂಚಾರಿ ತ್ರಿಭುವನದೊಳಗ ನಾರದರ ಯುಕ್ತಿವಾನ।
ನೀ ಹೋಗಿ ಬೀಳೋ ಅವನ ಬೆನ್ನಾ।
ಹೋಗೋ ಲಗು ಋಷಿನ್ನ ಹುಡಕ್ಯಾಡಿ।
ಕೈ ಮುಗದ ಆತನ ಪಾದ ಹಿಡಿ।
ತಡ ಆಗತೈತಿ ನಡಿ ನಡಿ। ಭಾಳ ಹೇಳೋ ದುಃಖ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ।
ದಾಕ್ಷಾಯಿಣಿ ಪಾದಕ ಬಿದ್ದ ಆ ಕ್ಷಣಾ ಕೈಲಾಸ ಇಳದ
ತಕ್ಷಕಭರಣ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಾನೋ।
ಆ ಪಕ್ಷಿವಾಹನಾ ನನ್ನ ಹೊಡಿಯುವನೋ
ಈ ಕ್ಷಣ ನಾರದ ನನಗ ದೊರದಾನೋ।।
ಸಾಧು ಸಂತರಿಗೆ ಪರಿಪಾಲಿಸೋ ಶಂಕರನೇ
ಕಾದು ಸಲುವೈ ಕಡಿತನಕಾ।।

೧೮

ದುಷ್ಟ ಪಾರ್ವತಿ ಎಷ್ಟ ಹೇಳಲಿ ನಿನಗ।
ಬಿಟ್ಟವನಲ್ಲಾ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಕೇಳಲೇ ಪಾರ್ವತಿ ನಿನಗ।।

ತಿಳಿಯಾದ ಮುಂದಿನ ಮಾತ ಇಳೆ ಭಾರ ಕೃಷ್ಣ ಇಳುವವನು।
ಕಲಹ ನಾವು ತಿಳಿಯದೆ ಅವನ।
ಅವನ ಕೂಡ ವರ್ಮವೇನು।
ಅಂಬಿ ಕೇಳ ಎನ್ನ ಮಾತಾ ಗಂಭೀರ ಕೃಷ್ಣನ ಕೂಡ
ಹುಂಬತನದ ಲಡಾಯಿ ಮಾಡುವರೇನ।
ಹೀಂಗಂತ ಶಿವನು ಶಂಭೋವಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಾನ ತಾನು।
ರಕ್ಷಣಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಪಕ್ಷಿವಾಹನ ಶ್ರೀಹರಿ।
ಕುಷಿಯೊಳು ತ್ರಿಜಗವನು ಇಟ್ಟಕೊಂಡು
ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಾಕಿ ಸಲಹುವನು।

ಬಿಟ್ಟವನಲ್ಲ-ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಹೀಂಗೆಂದು।
ಸೃಷ್ಟಿ ಬಸವೇಶನ್ನ ನೆನೆದಾನೋ॥

೧೯

ಪಾಪ ನನ ಕಡೆ ಇಲ್ಲ ತಪ್ಪ ನಂದಾಗಿಲ್ಲ
ಗೋಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಮುನಿದಾನೋ।
ಪನ್ನಗಾಸಿ ನಾ ಇನ್ನೂ ತಿಳಿಯುತ
ಶ್ರೀಹರ ಹರಿಯಾ ಅನ್ನದಲಿ ಶಪ್ತ ಮಾಡಿದನೋ
ನನ್ನ ಮ್ಯಾಲ ಶ್ರೀಹರಿ ಹರಿಯೇ ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೇನು।
ಹರಣ ಕಾಯ್ದುರಯ್ಯಾ ಶ್ರೀ ಹರಿ ಶ್ರೀಹರಿಯಾ॥
ಮೀರಿ ಬಂತೆನ್ನ ಉಳವಯ್ಯಾ ಶ್ರೀ ಹರಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯಾ
ಧರಿ ಭಾರ ಇಳಿಸುವ ಹರಿಗೇ ನಾ ಈಡಲ್ಲೇ ಶ್ರೀ ಹರಿ ಹರಿಗೆ।
ಚಾರು ಬಂಕನಾಥ ಮುನಿದಾನೋ ಶ್ರೀ ಹರಿ ಶ್ರೀ ಹರಿರಾಯಾ॥
ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಮುನಿದಾನೋ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ
ಕೋಪದಲಿ ಕೊಂದಬಿಡತಾನೋ

೨೦

ತುಟ್ಟಿ ತುದಿಯಿಂದ ಕೈಯ ಬಿಟ್ಟಂಗ ಮಾಡಿದನೋ
ಗಟ್ಟಿ ಮಾತ ಆಗೋದಿಲ್ಲ ಅಂದ॥ಪ॥
ಹರ ಹರ ಶಂಕರ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರಾ ಮಾಡಾವ ದೂರ ಶಿವ
ಹರಶೂರ ಉಳಿಸಿದಿ ಜಲ್ಮಾ॥
ಮಾರ ಸಂಹರ ಸೂರ‍್ಯನ ಧರಿಸಿ ಸೋಮಾ॥
ಸಾವಿರ ಹೆಡಿ ಸರ್ಪಿಗೆ ನಿಲಕಲಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ನಾಮ
ಶಾಂಭವಿಕಾಂತನೇ ನಿನ್ನ ನಂಬಿದೇನ ಕಾಯ ಕಾಯೋ।
ಹಂಬಲಿಟ್ಟ ಬಂದೇವ ಮಾಡೋ ಕ್ಷಮಾ॥
ನನಗ ಇಂಬ ಕೊಡಬೇಕ್ರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಪರಮಾತ್ಮಾ
ವನಗೌರಿ ರಮಣ ಮುರಗೇ ನಾಮ।
ತ್ವರದಿಂದ ಎನಗ ಪ್ರಾಣ ದಾನ ಕೊಡು ಕೇಳ
ಉರಗಭೂಷಣ ನನ್ನ ಕೇಡು।

ಧನ್ಯ ಧನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪಾರ್ವತಿಪತಿ ಆಗಿದಿ
ಅನ್ಯ ಇಲ್ಲ ನನ್ನ ಹಂತೆ।
ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕೂಸಿಗೆ ಆಹಾರ
ಕೊಟ್ಟ ಸಂರಕ್ಷಣ ಮಾಡೋ।
ಕೃಷ್ಣ ಶಂಕರ ಕೇಳೋ ನನ್ನ ಹೊಡೊ ನೇಮಾ।
ಎಂಟ ದಿವಸ ದೊಳಗ ಮಾಡಿದಾನೋ ಶಾಮಾ।
ನನ್ನ ಸಂಕಟ ಪರಿಹರಿಸಯ್ಯಾ ರಾಮರಾಮಾ॥
ಗಟ್ಟಿ ಮಾತ ಆಗೂದುಲ್ಲಂತ ಗಯಾ ಕೇಳಿ।
ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಹೊರಳಿ ಅಳತಾನಾ॥

೨೧

ಋಷಿಯ ನಾರದ ನನಗ ವಶವಾಗೋದು ಹೆಂಗ ಇನ್ನ
ರಸಕಸಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನು ॥ಪ॥
ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನು ಬಲ್ಲ ನಾರದರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸಂಕಷ್ಟಾ।
ನಾ ಹೇಳಬೇಕ ದುರ್ಘಟಾ।
ಇಳಿದಾನೋ ಕೈಲಾಸ ಪೂರಾ ಬಿಟ್ಟಾ।
ಹಕ್ಕಿ ಹಲಬಿದಂತಾ ಆ ಭಾಳ ಸಂಕಷ್ಟಾ।
ತಿರುಗುತ್ತ ದೇಶ ಮರಗುತ್ತ ಬಂದಾನಾ
ವರಮುನಿ ನಾರದ ಬಹಳ ಪೈಟಾ।
ಬಂದ ಸ್ವರ್ಗದ ಬಾಗಿಲ ಮುಕ್ಕಟ್ಟಾ।
ಗಯಾಮುನಿ ನೋಡಿ ಚಿಂತಿ ಬಿಟ್ಟಾ।
ಬಡವಗ ಭಾಗ್ಯದ ಕೊಡವು ದೊರೆದಂತೆ
ಕುರುಡಗ ನೇತ್ರ ಬಂದಂಗಾತಿ ಸಂತುಷ್ಟಾ।
ಹುಡುಕು ಔಷದ ಕಾಲತೊಡರಿದಂತೆ।
ನೋಡಿ ಗಯಾಗೆ ಆದೀತ ಶಾಂತಿ।
ತೇಜಿ ನಡಿಯದವಗ ದೊರೆದಂತೆ।
ಬಂಜಿ ಅವಳಿ ಜವಳಿ ಹಡೆದಂತೆ।
ಹಂಬಲ ಇಟ್ಟಾಂಗ ತುಂಬಿದ ನಾರದ।

ತಂಬೂರಿ ಹಿಡಕೊಂಡ ವಾರಿ ನೋಟ ನೋಡಿ
ಸಂಭ್ರಮದಿ ನಗತಾನೋ ಕದನದಾಟಾ ಬೆಳೆಸೋ
ನೆಂಬುತ ಮನದೊಳು ಹಾಕಿ ಗಂಟಾ।
ದಿಕ್ಕ ತಪ್ಪಿ ದುಃಖ ಮಾಡುತ ಹಕ್ಕಿ ಹಲಬಿದಂತ ಆಟಾ।
ಭಾಳ ಸಂಕಷ್ಟಾ।
ರಸಕಸಿ ಯಲ್ಲಿಂದ ಆ ಗಯನು ಬರುವಾಗ
ಹಸುವಾಗಿ ಭೇಟಿ ಆದಿತೋ॥

೨೨

ಹತ್ತು ಅವತಾರ ಹರಿಯು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ತಾಳಿದಾನೋ
ಪೃಥ್ವಿಯ ಭಾರ ಇಳಿಸಿದನು॥ಪ॥
ಹೆಂತ ಹೆಂತ ದೈತ್ಯರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಂತುಪಿತಾ ಸಂಹರಿಸಿದಾ
ಪಂಥ ಮಾಡಿದ ಮ್ಯಾಲ ಬಿಡಾವಲ್ಲಾ।
ಕೇಳ ಗಯಾ ಸ್ವಂತ ನನ್ನ ಕಡಿಲಿಂದ ಆಗೋದಿಲ್ಲಾ॥
ಆಪತ್ತ ಬಂದಾಗ ನಮಗ ಗೋಪಾಲನ ಕುಮ್ಮಕ್ಕತಿ
ತ್ರಿಪುರ ಸಂಹಾರ ಪ್ರಭು ಅಲ್ಲಾ।
ವಕ್ಕಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟು ವಿಪರೀತ ಆದೀತ ಬಂತೊ ಕಾಲಾ॥
ಸಾವಕಾಶದಿಂದಲಿ ರಾಜ ಲೋಪವಾಗಿ ಅಡವಿ ಸೇರಿ
ಶ್ರೀಪತಿ ಕಾಯಲಿಲ್ಲಾ।
ವಿಧಿ ಉಳಿದ ಹರಹರಾ ವಿಧಿಗಿ ಈ ಪರಿ ಮಾಡಿದೋ ಶಿವಶಿವ ಅಂದು॥
ಪೃಥ್ವಿಯ ಭಾರ ಇಳವಿದನೋ ಏನೋ ಗಯನೆ
ಕುತ್ತಿಗೆ ಬಂತ ಗತಿಯೇನು।

೨೨

ಅಂಜಿ ಸುರಪತಿ ಅಂದಾ ಕಂಜನಾಭನ ಹೊಡೆತಕ್ಕ
ರುಂಜಿ ದಾಟುವರು ಯಾರಿಲ್ಲಾ॥ಪ॥
ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಲಿ ಗೋರ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವವರು ಇಲ್ಲ ಇನ್ನೂ।
ಮರಿ ಮರಿಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಹೊರಳ್ಯಾನೋ।

ಗಯಾ ಕರಗಿ ನೀರ ಸುರಿಸ್ಯಾನೋ।
ಬಂದ ಇಂದ್ರಗೆ ವಂದನೆ ಮಾಡಿದ।
ತಂದಿ ಸುರಪತಿ ಕೇಳಿನ್ನು ಬಹಳ ನೊಂದೇನೋ
ಸುರರು ಅಸುರರು ಮುರಾರಿಗೀಡಲ್ಲೋ
ಮುರಾರಿ ನನಗ ಒಲಿದಾನೊ ಯಾರ ಮಾಡುದೇನೋ॥
ಅಮರಾವತಿಗೆ ಗಮನ ಮಾಡಿದ
ಸಮರ ಮಾಡುವೆನೆಲ್ಲೋ ನಾನು।
ಅಗದಿ ಸುಮಾರ ಕಂಡೇನ ಗತಿ ಏನು
ನನ್ನ ದುಮಾರ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತಾನೋ
ಬಂದ ಇಂದ್ರಗ ವಂದನೆ ಮಾಡಿದ
ತಂದೆ ಸುರಪತಿ ಕೇಳಿನ್ನ ಭಾಳ ನೊಂದೆನೋ॥
ಸಭಾ ಮಿಕ್ಕಿದ ಇಂದ್ರನೇ ನೋಡೋ।
ನನ್ನ ದುಃಖದ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡೋ
ತೆಕ್ಕಿ ಹಾದಾನೋ ರಿಕ್ಕಾಗಿ ದವಡು।
ಕಂಟಕ ಬಂದಿತ ಮುಖ್ಯ ಅವಗಾಡೋ।
ಸುರಪುರದೊಡೆಯಗೆ ಉರಪ ಬಿದ್ದೇತ
ತಾರೀಪ ಆದಿತು ಹೇಳಲಿನ್ನಾ।
ಅವನ ದರ್ಪಿಗ್ಯಾರ ಎದರಿನ್ನೂ
ಪಂಥ ಸ್ಯೆರಿಸಿ ಎನ್ನ ಮಾಡ್ಯಾನೋ।
ಸುರರು ಅಸುರರು ಮುರಾರಿಗೀಡಲ್ಲಾ
ಮುರಾರಿ ಮುನಿದಾನೋ ಯಾರ ಮಾಡುವದೇನೋ॥
ರುಂಜಿ ದಾಟವರ ಯಾರಿಲ್ಲ ನನ ಮ್ಯಾಲ
ಕುಂಜರವ್ಯೆರಿ ಮುನಿದಾನೋ॥

೨೨

ಧಿಟ್ಟ ನಾರದನನ್ನು ನೆಟ್ಟಾಗ ನೋಡಿದನೋ
ತಟ್ಟನೇ ಪಾದಕೆರಗಿದನೋ।
ಬ್ರಹ್ಮಿ ಬಡದೀತಯ್ಯಾ ಸನಗ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ಕೇಳೋ ಇದ।

ಒಮ್ಮೆ ಉಳವಿಕೊಳ್ಳೋ ದಯಮಾಡಿ।
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರ ಹಮ್ಮ ಮುರಿಯವರಿಲ್ಲ ಯಾವ ಕಡಿ॥
ಉತ್ತಮ ತೇಜವನೇರಿ ಸತ್ತ್ರ ಲೋಕಕ್ಕ ನಾನು
ಮತ್ತ ಹೋಗತಿನ್ನೆ ಎತ್ತಾರ ಮಾಡಿ।
ನನ್ನ ಕುದರಿ ಬಾಯಾನ ಹತ್ತರ ಜೊಲ್ಲಾ ಬಿದ್ದಿತ ಕೃಷ್ಣನ ಕಡೆ॥
ಜೊಲ್ಲ ಸಲ್ಲಿಸಿದವನ ಈಗ ನಿಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲುವೆನೆಂದು
ಬಲ್ಲಂಗ ಮಾಡಿದೋ ಶಪ್ತವನ್ನು॥
ಅವನ ಶಪ್ತಕ ತಲ್ಲಣಿಸುವೆನಯ್ಯ ದೇವಾ ನಾನು॥

ತಟ್ಟನೇ ಪಾದಕ್ಕೆರಗಿದನೋ ಬಾಗೋಡಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ
ಬಸವೇಶಾ ಮುನಿದಾನೋ॥

೨೫

ಮುನಿನಾಥಾ ಕೇಳಯ್ಯಾ ಹನಿ ಜೊಲ್ಲ ಬಿದ್ದುದಕ
ಘನಕೋಪ ತಾಳಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ॥ಪ॥

ಕುದರಿ ಜೊಲ್ಲಾ ಕರದೊಳು ಬಿತ್ತು ಚದುರ ಕೃಷ್ಣ ಮಾಡಿದ ಪಂಥಾ
ಅದರಿಂದ ಹಾಕಿದೊ ಹಿಂತಾ ವಾಣಿ
ನಾ ಅರಿಯನಯ್ಯಾ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೆ ಆದೀತ ಆಕಾಶವಾಣಿ॥
ಹಲ್ಲ ಕಡಿದ ಹರಿ ಆಗ ತಲ್ಲಣಿಸಿ ಮಾಡಿದೋ ಪಂಥಾ
ಕೊಲ್ಲದಿದ್ದರ ನಮ್ಮ ತಂದಿ ಆಣಿ।
ಎಂಟ ದಿವಸ ಮೀರಿದರ ಹೋಗಿ ಬೀಳುವನು ಅಗ್ನಿ॥
ಕೇಳಿನ್ನ ಕಳವಳಗೊಂಡು ಹೇಳತಾನ ಇಂದ್ರಗ ಹೋಗಿ
ತಾಳಲಾರೆನಯ್ಯಾ ಕೃಷ್ಣನಗಿನ್ನ
ದುಃಖ ಮಾಡುತ ಹೊಡಮರಳಿ ಬ್ರಹ್ಮನಂತೇಕ ಬನ್ನಿ॥
ಘನಕೋಪ ತಾಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಲುವನು
ವನದೇಶ ಬಂತೋ ವರಮುನಿಯೇ॥

೨೬

ಆಗುದಿಲ್ಲ ನನ್ನಿಂದ ಹೋಗೋ ಅಂದಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮ
ಸಾಗಿದನೋ ಆಗ ಕೈಲಾಸಕ॥ಪ॥

ಮಾರವೈರಿಯಾ ಮಾರಿ ನೋಡಿ ಈಗ ಚಾರು ಚರಣ ಹಿಡಿದೆನು।
ಮೀರಿ ಗೋರ ದುಃಖದಿ ಗರಗರದೆನೋ।
ವರ ಪರಮೇಶ್ವರ ಹೊರಗ್ಹಾಕ್ಯಾನೋ ಯಾರ ಮುಂದ ಹೋಗಿ
ಹೇಳಲಿನ್ನೂ॥
ತಾಯಿ ಪಾರ್ವತೆಮ್ಮ ಕೊಟ್ಲು ನನಗ ಧೈರ್ಯವನ್ನು॥
ಮುನಿಯ ಕೇಳೋ ಎನ್ನ ಜನನಿ ಪಾರ್ವತಿ
ನಿನ್ನ ಮುಂದ ಹೋಗಿ ಹೇಳಂತ ತಾನು।
ಕಳಿವ್ಯಾಳೋ ಘನಮುನಿ ನಾ ಸಾವತೇನೋ।
ನಿನ್ನ ಕಡಿ ವಿನಂತಿ ಬೇಡಿಕೋತೇನು।
ಏನ ಹೇಳಂತ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣ ಕಾಣ ದಿನಮಾನ
ಸನೇಕ ಬಂತಿನ್ನು॥

ಸಾಗಿದನೋ ಆಗ ಕೈಲಾಸಕ ಕೇಳಲಿಲ್ಲಾ
ನಾಗಶ್ಯೆನನು ನುಗಿಸಿದನೋ॥ಪ॥

೨೭

ಕೊಟ್ಟ ವಚನಕ ಗಟ್ಟಿ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಉಂಟು
ಯುಕ್ತಿ ನಾ ನಿನಗ ಹೇಳುವೆನು।
ದುರ್ಯೋಧನನ ಕೂಡ ಆಡಿ ಸರ್ವ ಐಶ್ವರೆಲ್ಲಾ ಸೋತ
ಪೂರ ಬಿಟ್ಟ ವನದೇಶಾಗಿ।
ಅವರೀಗ ಇರುವದು ಕಾಮಿಕವನದೊಳು ಹೋಗಿ॥
ಸರಿ ಯಾರಿಲ್ಲ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥಗ ಧರಿಮ್ಯಾಲ ವಚನಕ ಗಟ್ಟಿ
ಸಾರತಾವೋ ಶೃತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಗಿ।
ಅರ್ಜುನನ ಹೊರತ ಇದರ ಆದವರಿಲ್ಲ ಭಾಳವಾಗಿ॥
ಸ್ವಂತ ಯುದ್ಧ ಮಾಡತಾರೋ ಕುಂತೀಪುತ್ರರೈವರು
ಅವರಂತವರ್ಯಾರಿಲ್ಲೊ ಯುದ್ಧದ ಬಗಿ।
ತಿಳದಾವ ಪಾರ್ಥ ಪಂಥಾ ಬಿಡಾವಲ್ಲೊ ಎಂದೆಂದಿಗೂ।
ಯುಕ್ತಿ ನಾ ನಿನಗ ಹೇಳುವೆನು ಅವರವರ
ರಕ್ತ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೋರುವದು॥

೨೮

ಒಡದ ಹೇಳಲಿ ಬ್ಯಾಡ ಕೊಡುವ ತನಕ ವಚನವನು
ಪೊಡವಿ ಪತಿ ನರನು ಕ್ರಿಯೆ।

ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಈಶ್ವರನ ಗೆದ್ದ ಬಾಣ ಪಡದಾನಾಗಾ
ಸದ್ಯ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಅರ್ಜುನಗ ಇದರ।
ಹಿಂಗಂತ ಜಿದ್ದ ಮಾಡಿ ಬಿರ್ದಾವನ್ನು ಸಾರುವದಾ।।
ಬಿದ್ದವನನ್ನು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ ಅವರು।
ಅರ್ಜುನನ ಹೊರ್ತು ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವರಿಲ್ಲ ಯಾರ್‍ಯಾರು।
ಹೋದ ಕ್ಷಣಕ ಅರ್ಜುನನ ಪಾದ ಹಿಡಿ ಪ್ರಾಣ ದಾನ
ಕಾಯ್ದು ರಕ್ಷಿಸಂತ ನೀ ಕೂಡ್ರೋ।
ಒಳಗಾ ಆದಂತಾ ಹೇಳದೆ ಸುಮ್ಮನಿರು।।

ಪೊಡವಿಪತಿ ನರನು ಕ್ರಿಯೆ ಕೊಟ್ಟಮ್ಯಾಲ
ಒಡದ ಹೇಳ ನಿನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತ।।

ಯಾಕ ಅಳತೀಯೋ ಮಗನೆ ಲೋಕದೊಳಗ ಅವರಂತ
ಜ್ವಾಕಿ ಮಾಡವರು ಯಾರಿಲ್ಲಾ।।ಪ।।

೨೯

ಧರ್ಮರಾಜನ ಆಣಿ ಕೊಟ್ಟ ಕರಣದಿ ಹೇಳಿದ ಮ್ಯಾಲ
ಸರ್ವ ವಿಸ್ತಾರವೆಲ್ಲಾ ನೀ ಉಸರು।
ಹೋಗೋ ಹೋಗೋ ಗಯಾ ಹರುಷದಿಂದ ಪ್ರಾಣ ಕಾಯುವರು।
ಹರಿಯ ಆಣೆ ಕೊಟ್ಟ ಮ್ಯಾಲ
ಒರಿಯೋ ನಿನ್ನ ದುಃಖವೆಲ್ಲಾ।
ಭರದಿಂದ ಹೋಗಿನ್ನ ಇಲ್ಲೆ ಇದ್ದಾರೋ ಕಾಮಿಕ ಬನದೋಳು।
ಐವರು ಪಾಂಡವರ ಹೊಕ್ಕಿದಾರೋ ಪುತ್ರ ಗಯಾ ನೀ ಕೇಳೋ।
ನೇತ್ರದಿ ನೀರ ಯಾಕ ತಂದಿ
ಒತ್ತರ ಮಾಡಿ ಹೋಗೋ ಐವರು।
ಸತ್ಯದಿಂದ ಪೃಥ್ವಿಮ್ಯಾಲ ಇಲ್ಲ ಯಾರ್‍ಯಾರು।।

ಜ್ವಾಕಿ ಮಾಡವರು ಯಾರಿಲ್ಲಾ ನಾ ನಿನಗ
ಬೇಕಂತ ಅಲ್ಲೇ ಕಳಹುವೆನು||ಪ||

೩೦
ಮುನಿಯ ಪಾದಕೆರಗಿ ಘನ ಹರುಷದಿಂದಲೇ
ವನಕೆ ಹೊಂಟಾನು ಆ ಗಯನು|

ರಾಮರಾಮರು ಖುಷಿಯ ನಾರದಾ ಗತಿಯ
ನಿಮ್ಮ ಪಾದದಂತೆ ಕರುಣವಿರಲಿ|
ಬಿದ್ದಾನ ಎತ್ತಿ ಚರಣದಲ್ಲಿ|
ಎದ್ದ ನಡದೋ ಭಾಳ ಅವಸರದಲಿ ಹುಡುಕುತ
ಕಾಮಿಕ ವನ ಒಡಿಯ ಅರ್ಜುನ ಇದ್ದ ಅಲ್ಲಿ|
ಅರ್ಜುನ ಇದ್ದ ಅಲ್ಲಿ|
ಯೋಗಿ ನಾರದರ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ ಬಂದ ಹುಡಕುತ
ಕಾಮಿಕವನವನ್ನು|
ಸುತ್ತವರದ ಹುಡಕತಾನೋ ಗಯಾ ಸ್ವಾಮಿ ನಿರ್ಧಯಾ|
ನನಗ ಮಾಡ್ಯಾನೋ ನನಗ ಮಾಡ್ಯಾನೋ|
ಸನೇ ಬಂದಿತ ಕಾಮಿಕವನವಿನ್ನು ವನವಿನ್ನು|
ಸಂತೋಷ ಆದಾನ ಕಂಡ ಕ್ಷಣ ಕೇಳೋ ಕ್ಷಣ|
ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನಯ್ಯ ಪಾರ್ಥಾ ಮರ್ತ ವಿಪರೀತಾ
ಯಾವಾಗ ಹೇಳೇನು|
ಎಂದ ವಚನ ನನಗ ಕೊಟ್ಟಾನೋ|
ಹಿಂಗಂತ ಗೇನಸತಾನೋ ಹಂಬಲಿಸುತ ಹೋಗಿ ಅರ್ಜುನನ
ಹಂತೇಕ ನಿಂತಾನೋ ಹಂತೇಕ ನಿಂತಾನೋ||
ಹೊಕ್ಕ ಕಾಮಿಕ ವನವ ದುಃಖದಲಿ ಆ ಗಯನು
ಸಿಕ್ಕನು ಪಾರ್ಥ ಹರುಷಾದ ||ಪ||

೩೧
ನಡದಾನ ಕಾಮಿಕ ವನ ಹುಡುಕುತ ಅರ್ಜುನನ ಕಂಡ
ಹಿಡದಾನೋ ಪಾದವ ಮಾಡಿ ಅವಸರಾ||

ಗಯಾ ನುಡಿದಾನ ಹಿಂಗ ದುಃಖ ಮಾಡೋ ನಂದು ದೂರ
ಕಾಯೋ ನುಡಿದಾನ ಹಿಂಗ ದುಃಖ ಮಾಡೋ ನಂದು ದೂರ
ಕಾಯೋ ಪೊಡವಿಪತಿ ನನಗ ಬಂದಿತೋ ಗೋರ
ಹೊರಳಾಡಿ ಅಳತಾನ ಗಯಾ।
ಉರಳಾಡಿ ಸಂತಾಪದಿಂದ ಇರುಳು ಹಗಲ
ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲ ನೀರಾರ।
ನಿಮ್ಮನ್ನ ಹುಡುಕುತ ಬಂದೇವ ಮಹಾ ಸತ್ಯಕ।
ಪಾಂಡವರೊಳಗೆ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಪುಂಡ ಅರ್ಜುನ ನಿನ್ನ ನಾಮಾವಳಿ।
ಹಿಂಗ ಹೊಗಳತಾನ ಹಗಲಿ ಇರಳಿ
ಮಧ್ಯೆ ಪಾಂಡವ ನಿನ್ನ ಬಿರದಾ।
ಮೂರು ಲೋಕದೊಳಗ ಸಾರುವದಾ।।
ಬೇಡಿಕೊಂತೇನ ಕೈಮುಗದ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣದಾನ ಕೊಡರೆಂತ।
ಸ್ವರ್ಗ ಮರ್ತ್ಯ ಪಾತಾಳೆಲ್ಲಾ ತಿರಗೀನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಭೇಟಿ।
ನಿಮಗ ನಮೋ ನಮೋ ಅಂತೇನ ತೀವ್ರ।
ನನ್ನ ಮರಗ ಕೇಳರಿ ನೀವು ದೊಡ್ಡವರು।
ಅಂತ ತಿಳಿವಳ್ಕಿ ಮಾಡುವೆನು ನಮಸ್ಕಾರಾ।।

ಸಿಕ್ಕನು ಪಾರ್ಥ ಹರುಷಾದ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ
ದಕ್ಕಿತಂತ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿದನು।।ಪ।।

೩೨

ಇಂದ್ರನಂದನನು ಕಂದ ಗಯನೇ ಕೇಳೋ
ಬಂದ ಸಂಕಟವು ನನಗ್ಹೇಳೋ।।ಪ।।

ನೋಡಿದ ಅರ್ಜುನ ಮುಖವು ಬಾಡಿತ್ಯಾಕ ಗಯಾ ನಿಂದು
ಓಡಿ ಬಂದ ಬಗಿಯಾ ಇಷ್ಟ ದೂರಾ।
ಕಾಡಡವಿಯೊಳಗ ನಾವು ಇದ್ದವರು।
ಆಡಿದ ವಚನಕ್ಕ ಕೇಡ ಮಾಡವರಲ್ಲಾ
ಬೇಡಿದ ಬೇಡಿಕಿ ಕೊಡಾವಾ।

ಬಿಡ ನಿನ ಚಿಂತಿ ದೂರ ಮಾಡಾವಾ||
ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಏ ಮಗನೇ ನಗಿ ಮುಖವು ಬಳಿ ಆದವು
ನಗದವರ ಕೃಪಾಬಲ ಪೂರಣಾ|
ನಮ ನಮಗ ಇರಲಿ ಆಸರಾ||

ಬಂದ ಸಂಕಟವು ನನಗ್ಹೋಳೊ ಇಂಚಲದ ತಂದೆ
ಬಂಕನಾಥನ ದಯದಿಂದಾ ||ಪ||

೩೩

ಪಾಂಡುಪುತ್ರನೇ ಕೇಳೋ ಮಂಡಲದೊಳು ನನ್ನಕಿಂತ
ಚಂಡಾಲಿಗೋಳ್ಯಾರಿಲ್ಲಾ|
ಬಂತೆನ್ನ ವಧ ವನಕೆ ಸ್ವಂತ ನಾ ಹುಡಕೀನಿ
ಅರ್ಜುನ ಅರ್ಜುನನೇ|
ಕಾಂತಾರದೊಳು ಕಡಿಯಾಲಿಸೋ ಅರ್ಜುನ ಅರ್ಜುನನೆ|
ಏನ ಹೇಳಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾಣ ದಾನ ಬೇಡುವೆ ಅರ್ಜುನ ಅರ್ಜುನನೇ|
ಕಾಂತಾರದೊಳಗ ಕಡಿಯಾಲಿಸೊ ಅರ್ಜುನ ಅರ್ಜುನನೇ|
ನಿನ್ನ ಹೊರತ ನನಗ ಇನ್ನ್ಯಾರು ಗತಿಯಿಲ್ಲಾ ಅರ್ಜುನ ಅರ್ಜುನನೇ|
ಬೆನ್ನ ಬಿದ್ದೆನೊ ಮನ್ನಿಸೋ ಅರ್ಜುನ ಅರ್ಜುನನೇ|
ಮೂರಲೋಕದ ಗಂಡ ಸಾರುವದಾ ನಿನ್ನ ಬಿರ್ದಾ ಅರ್ಜುನಾ
ಹರನ ಗೆದ್ದಂತ ನರ ಅರ್ಜುನ ಅರ್ಜುನನೇ|
ಪಾಂಚಾಲ ರಾಜನ್ನ ಮುಂಚೆ ಹಿಡಿದಂತಾ ಅರ್ಜುನ ಅರ್ಜುನನೇ
ವಂಚನೆಯ ಮಾಡಿದರೊ ನನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆ ಅರ್ಜುನ ಅರ್ಜುನನೇ||

ಚಂಡಾಳಿಗಳೋ ಯಾರಿಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ನಿನ್ನ -
ಕಂಡಕ್ಷಣ ಕಾಣೋ ದೂರಾಯ್ತು ||ಪ||

೩೪

ಗಯನೇ ಕೇಳೆನ್ನ ಮಾತಾ ಭಯವು ಪಡಿಯಲಿ ಬ್ಯಾಡಾ|
ಅಭಯ ಇಟ್ಟಾನೋ ಅರ್ಜುನನು ||ಪ||

ನಿನ್ನ ದುಃಖ ಪರಿಹರಿಸುವೆ ಅಣ್ಣಾ ಧರ್ಮರಾಜನ ಆಣೆ
ಪನ್ನಂಗಶಯನಾಣೆ ಇಂದಿಗೆ।
ನನ್ನ ವಚನ ಹಾನಿ ಅಲ್ಲೋ ಎಂದೆಂದಿಗೆ॥
ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯರೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ಇಂದ್ರ ದಿಕ್ಕವು ಬಿಟ್ಟ
ಬಂದ ಮೂಡ್ಯಾರ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ।
ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಕುಂದ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ॥
ಅಂಜದೆ ಹೇಳ್ಯಾನೋ ಗಯಾ ಕೇಳೋ ಕೇಳೋ ಧನಂಜಯಾ
ಕಾಳಿಮರ್ಧ ಯಮನಾ ನದಿಗೆ ಹೋಗಿ
ಬಲರಾಮ ಕೃಷ್ಣ ಕಾಳವೈರಿಗೆ ಅರ್ಗ್ಯ ಬಿಡುವಾಗ್ಗೆ॥

ಅಭಯ ಇಟ್ಟಾನೋ ಅರ್ಜುನನು ಹೀಂಗೆಂದು
ಉಭಯತರ ಮಾತಾನು ಆಡಿದನೋ।

೩೫

ಮೂರು ಲೋಕದ ಗಂಡ ವೀರ ಅರ್ಜುನ ಕೇಳೋ
ಮೀರಿ ಬಂತೆನ್ನ ಉಳವಯ್ಯ॥

ರಾಜಾ ಕೇಳೋ ಎನ್ನ ಮಾತಾ ಸಚ್‌ಸತ್ತರ ಲೋಕಕ್ಕೆ
ಮೋಜದಿಂದ ಹೋಗತಿದ್ದೆ ನಾನಾ।
ಕೃಷ್ಣನ ಕೈಯಾಗ ವಾಜಿ ಜೊಲ್ಲ ಬಿತ್ತರಿ ತಿಳಿಯಿನ್ನ॥
ಜೊಲ್ಲ ಚೆಲ್ಲಿದವನ ನಾನು ನಿಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲುವೆನೆಂದು
ಬಲ್ಲಂಗ ಮಾಡಿದೋ ಶಪ್ತವನ್ನು।
ಅವನ ಶಪ್ತಕ್ಕ ತಲ್ಲಣಿಸುವೆನಯ್ಯ ಪಾರ್ಥಾ॥

ಉಳಸಯ್ಯಾ ಪ್ರಾಣವು ನಂದು ಗಳಸಯ್ಯ ಪುಣ್ಯವು ಮುಂದ
ಅಳತಾನ ಭೂಮಿಗೆ ಗಯಾನು ಬಿದ್ದ।
ಇದರ ಹೊರ್ತ ಹಳದಳ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಅಂತಾನೋ॥
ಮಾರಿ ಬಂತೆನ್ನ ಉಳವಯ್ಯಾ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಾ।
ವಾರಿಜ್ಯಾಂಬಗು ನೀಗುವದು॥

೩೬

ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹವು ಬಂದ ತೊಡರಿದಂತೆ
ಇಂದ್ರ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಿದನೋ ||ಪ||
ದೇಶ ಕೋಶ ಹೆಣ ತಾ ಸಹಿತವಾದೀತರಣ್ಣ
ಶ್ರೀ ಹರಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ|
ಮೋಸವಾದೀತ ನಮಗತಿಯ ಶ್ರೀಹರಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ|
ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಅರ್ಜುನ ಏನ ಬಂದೀತಯ್ಯ ಶ್ರೀ ಹರಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ
ಹಾನಿಯಾದೀತ್ಯೋ ಶಿವ ಶಿವಾ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೆ||
ಬೀಗ ನಿಮ ಬಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಹ್ಯಾಂಗ ಮಾಡಲಿ ನಾನು ಶ್ರೀ ಹರಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ
ನಾಗಶೈಯನನ ಸಾರಥಿಯ ಶ್ರೀ ಹರಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ
ದುಷ್ಠ ಗಯಾನ ನೋಡಿನಾ ಕಟ್ಟಾಗಿ ಹೋಗಲಿಕೆ
ಕೆಟ್ಟ ಹೋದೀತ ನಮ ಬಾಳ್ವೆ ಶ್ರೀಹರಿ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ|
ಕೊಟ್ಟ ವಚನ ನಾನು ತಪ್ಪುವವನಲ್ಲ ನಾನು ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ
ಭ್ರಷ್ಟತ್ವ ಬಂದಿತೋ ನಮ ಪಾಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಹರಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ|
ಇಂದ್ರಜಾ ಬಿದ್ದ ಹೊರಳಿದನೋ ಹೊಟ್ಯಾಗ|
ನೊಂದ ಕೊಂಡ ದುಃಖ ಮಾಡಿದನೋ||

೩೭

ತಮ್ಮನ ದುಃಖವ ಕೇಳಿ ಯಮನಂದನನಾಗ
ಗಮನ ಮಾಡಿದನೋ ನರನ್ನಂತೆ||ಪ||

ಚಿಟ್ಟನೇ ಅರ್ಜುನ ಚೀರಿ ನೆಟ್ಟಗ ಅಳುವದ ಕೇಳಿ
ಶ್ರೇಷ್ಠ ಧರ್ಮರಾಜಾ ಕೇಳ್ಯಾನ ಬಂದಾ|
ಅರ್ಜುನ ಹೇಳಿದ ದುಷ್ಟ ಗಯಾಗ ಭಾಷಿ ಕೊಟ್ಟೇನಂದಾ||
ಪಾಪಿ ಕೌರವನಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಲೋಪವಾಗಿ ಅಡವಿ ಸೇರಿ
ಶ್ರೀಪತಿ ಕಾಯಲಿಲ್ಲ ಇದಿವಳಿದಾ||
ಹರಹರಾ ವಿಧಿಗೆ ಈ ಪರಿಯಾದೀತೋ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದಾ||
ಹುಲಿಗೆ ಅಂಜಿ ನಾವು ಹೋಗಿ ನೆಲದೊಳಗೆ ಸೇರಿದರಿನ್ನು
ಒಳಗಿನ ಸರ್ಪ ಕಡದಂಗಾಯಿತೋ ಬಂದಾ|

ಹೆಂಗ ಮಾಡೋಣ ಜಲಜಾಕ್ಷನ ಕೂಡ ಯುದ್ಧಾ।
ಗಮನ ಮಾಡಿದನೋ ನರನ್ನಂತೆ ತಾ ಕೇಳಿ
ಶಮನ ಬಿಟ್ಟದೆಲ್ಲ ಸರಿಯೇನು।

೩೮

ಗಾಯದೊಳಗ ಕೋಲ ಹಾಕಿದಂಗಾಯಿತು
ಬಾಯ ಬಿಡತಾನ ವರಧರ್ಮ॥
ತರಳೆ ದ್ರೌಪದಿ ಹಿಡಿದು ದುರುಳ ಸೀರಿ ಸೆಳೆವಾಗಾ
ಮುರಹರ ಬಂದ ಮಾನ ಕಾಯ್ದ।
ಹೆಂತ ಘಾತವಾದಿತೋ ಶಿವಶಿವಾ॥

ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಕ್ಷಣಕ ಕೃಷ್ಣ ಉಳವಿಕೊಳ್ಳಾವಾ।
ಕೊಟ್ಟೇವ ಭಾಷಿ ತಿಳಿಯದ ನಾವಾ।
ಭ್ರಷ್ಟತ್ವ ಬಂದಿತ ಶಿವ ಶಿವಾ॥
ಅಳವಳ ಕಳವಳಿಸಿ ಇಳಿಗೆ ಹೊರಳಿದೋ ಧರ್ಮ
ನಳಿನಾಕ್ಷ ನಮಗ ನಳಿನಾಕ್ಷ ನಮಗ
ಭಾಳ ಪ್ರೇಮ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲೋ ಉಪಕಾರ ಕಳದೀ ತಮ್ಮ॥

ಬಾಯ ಬಿಡತಾನೋ ವರಧರ್ಮ ಕೃಷ್ಣಗ
ದೇಹ ತಮ್ಮದೆಂದು ಹೇಳಿದನು।

೩೯

ಆಗ ಭೀಮನು ಕೇಳಿ ಹೀಗೆ ಧರ್ಮಗ ಅಂದಾ
ಆಗದಾಗೋತಿ ಚಿಂತ್ಯಾಕಾ।
ಮುಂದಕಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಕಿತ್ತಿ ಹಿಂದಕೆಂದು ಇಡುವರಲ್ಲ
ಕುಂದ ತಂದ ಕೊಟ್ಟೋ ವಚನಕ್ಕ।
ಮೆಚ್ಚಿ ಕಿಲ್ಲೋ ಇಂದ್ರ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ ಲೋಕಕ॥
ಬರಲಿ ಇಂದ ಕೃಷ್ಣ ಯುದ್ಧಕ್ಕ।
ಚಂಡ ರುಂಡ ಕಡದ ಹಾಕುವೆನು ತುರ್ತಕ್ಕ॥
ಅಬ್ಬರ ಭೀಮನ ಮಾತ ಕೇಳಿ ಉಬ್ಬಿ ಅರ್ಜುನ ವೀರ

ಬೊಬ್ಬಿ ಹೊಡದ ನಡಗಿತೋ ತ್ರೀಲೋಕ।
ಭೀಮ ಅರ್ಜುನ ಇಬ್ಬರ ಕೂಡಿ ಏರಿ ಬಂದಿತು ಉಕ್ಕ॥

ಆಗೋದಾಗಲಿ ಅಣ್ಣ ಚಿಂತ್ಯಾಕ ಇನ್ನ ಮ್ಯಾಲ
ನಾಗಶಯನಗ ದರ್ಜೇನ।

೪೦

ದಿಟ್ಟ ಅರ್ಜುನನು ತೊಟ್ಟಾನೋ ಕೋಪವನು
ಶ್ರೇಷ್ಠ ಧರ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದನೋ।

ಶೌರ‍್ಯ ಅಂಜಿಕೆ ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ನುತ ಎರಗಿ ಅಣ್ಣನ ಚರಣಕ
ಕಾಲ ಭೈರವನಂದದಿ ಅರ್ಭಾಟಕ।
ಮುರಾರಿ ಬರಲಿ ಯುದ್ಧಕ ಬಾರೋ ಗಂಧರ್ವಜಾ
ಇರ ಇರೋ ಹರುಷಾಗಿ।
ಪೂರ ವಚನ ಕೊಟ್ಟ ಈ ಕ್ಷಣಕ ಬಿಡ ನಿನ್ನ ದುಃಖಾ
ಚಿಂತಿ ಬಿಟ್ಟ ಸಂತೋಷವಾಗಿರು।
ಕಂತುಪಿತ ಬರಲ್ಯಾಕ ನಿನ್ನ ಭ್ರಾಂತಿ ಬಿಡೋ ಸುಮ್ಮ ಕ।
ಅವನ ಪಂತ ಯಾರ ಕೇಳಬೇಕ।
ಒಪ್ಪಿಸಿದ ವಚನ ತಪ್ಪಿಸುವರಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟಾರೆ ಅಂತಾರ ಅದಕ
ಕುಡಿಉದಕ॥
ಅನ್ನ ಉದಕ ತಕ್ಕೋಳ್ಳಂಗ ಇನ್ನೇನೈತಿ ಬಿಡ ಭಯಾ।
ನೀನು ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಮುಗೀ ಬ್ಯಾಡೋ ಕೈಯ್ಯಾ।
ನಾನು ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಲಿಲ್ಲೋ ನಿರ್ದಯಾ।
ಹಿಂದ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿ ಬಂದಿ ಇಂದ ನಿನಗ ಬಹು ಸುಖಾ
ತಾ ಬಂದ ವದಗಿತ ಪ್ರತ್ಯೇಕ।

ಆ ಸಿಂಧು ಶೈನಂದು ಬಿಡೋ ಟಕ್ಕಾ ಬಾರೋ ಗಂಧರ್ವಜಾ
ಇರೋ ಇರೋ ಹರುಷಾಗಿ।
ಪೂರ ವಚನ ಕೊಟ್ಟನೀಕ್ಷಣ ಬಿಡ ನಿನ್ನ ದುಃಖ॥

ಶ್ರೇಷ್ಠ ಧರ್ಮನು ಹೇಳಿದನು ಅರ್ಜುನಗೆ
ಕೆಟ್ಟಿತೋ ಬಾಕಿ ಉಳಿಲಿಲ್ಲಾ॥

೪೧

ಏರ||

ಭೂನಾಥ ಕೇಳಯ್ಯ ನಾನಾ ದೇಶದೊಳಗ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ
ಗಯಾನ ಹುಡಕಿದರ ||ಪ||
ತ್ರಿಲೋಕ ಸಂಚಾರಿ ನಾರದ ದ್ವಾರಕಕ ಬಂದಾ ಋಷಿವರ ಯೋಗಿ|
ಕೃಷ್ಣ ಕಾಣೂತ ಬಂದಾನ ಇದರೀಗಿ|
ಶಿವ ಪೀಠ ಹಾಕಿ ಗದ್ದೀಗಿ ದೂಪದೀಪ ಗಂಧಾಕ್ಷತಿ ಧರಿಸಿ
ಮುನಿಚರ ರಾಯರಿಗಿ|

ಚಾಲ||

ನಾರದರು ಅಂತಾರ ಕೃಷ್ಣಗ ಮಾರೀ ಮ್ಯಾಲ ರಂಗಾ
ಕಾಣುದಿಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಹರಿ ಶ್ರೀ ಹರಿ|
ನಿನ್ನ ಚಂದ್ರನಂತ ಮುಖ ಭಾಳ ಕಳಾ ಕುಂದಿದಾವ ಭಾಳಾ|
ಚಿನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಹಾರಿ ನಿನಗೇನ ಬಂತೋ ಸಂಕಟಾ|
ಕರೆ ಹೇಳೋ ನನ ಮುಂದ ಸ್ವಚ್ಛಾ||

ಏರ||

ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ನಿನ್ನ ಮುಖಾ
ಕಾಣುದಿಲ್ಲ ಠೀಕಾ ಠೀಕಾ||
ಚಿನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಹಾರಿ ಕೇಳ ಹಾರಿ ಇದು ಏನ ಭಾಳ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಶ್ಚರ್ಯ
ಅಚ್ಚುತ ಕರೆ ಹೇಳಿರಿ ಹೇಳರಿ|
ಹೇಳರಿ ದಂಡ ಮಾರ್ಬಲಾ ತಯಾರಾದ ಕಾರಣ
ಹೇಳ ದೊರಿಯೇ ಹೇಳ ದೊರಿಯೇ||
ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಗಯಾನ ಹುಡಕಿದರು ಯಾದವರು
ದ್ವಾರಕಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರೋ||

೪೨

ಯತಿ ಮುನಿಯೇ ಕೇಳಯ್ಯಾ ಕ್ಷಿತಿ ಮ್ಯಾಲ ಹುಡುಕಿದೆವು
ಶತಮೂರ್ಖ ಗಯನು ಸಿಗಲಿಲ್ಲಾ ||ಪ||

ಗಂಧರ್ವನ ವಾಜಿ ಜೊಲ್ಲಾ ಬಂದ ನನ್ನ ಕರದಲ್ಲಿ
ಅಂದ ಬಿದ್ದೀತಯ್ಯಾ ಮುನಿವರಾ।
ಮಾಡೇನ ಪಂಥಾ ಎಂಟ ದಿವಸಾದೊಳಗ ಕೊಲ್ಲು ಕರಾರಾ॥
ಉಳಿದರೊಂದು ವ್ಯಾಳೆದಲಿ ಬೀಳುವೆನು ಅಗ್ನಿಯೊಳಗ
ಭಾಳಾಕ್ಷನ ಸಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ತ್ವರಾ।
ಸಿಗವಲ್ಲೋ ಗಯಾ ಹೇಳ ಮುನಿ ಇದರ ವಿಚಾರಾ॥
ಸುತ್ತರಗಿ ಈರೇಳು ಲೋಕ ಮತ್ತು ಪೇರಿ ತಿರಗುವರು
ಒತ್ತರಲೆ ಹೇಳಲಿ ವಾರ್ತಿ ಮಜಕೂರ।
ಗಯಾ ಸಿಗದೀರ ನಾಳೆ ಅಗ್ನಿ ಬೀಳೋ ಕರಾರಾ॥

ಶತಮೂರ್ಖ ಗಯನು ಸಿಗದಿದ್ರ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಾ
ಹತವಾಗೋದು ಬಂತೋ ಮುನಿನಾಥಾ ॥ಪ॥

೪೩

ಏರ॥
ಗೋಪಾಲ ಕೇಳಯ್ಯಾ ಆಪತ್ತ ಒದಗಿತು
ಭೂಪಾಲಗಳು ಕೆಡಸಿದರು॥
ಹೇಳಲಾರೆನಯ್ಯಾ ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳದೆ ಉಳದರ ಮನಾ
ತಾಳಲಾರದ ಏನ ಮಾಡಲಿ ಈ ಹೊತ್ತಿಗಿ।
ಕಂಡದ್ಧೇಳಲು ಜಗಳವು ಬಂತು ನಮ್ಮ ಪಾಲೀಗಿ।
ಹೇಳದಿದ್ರ ಖೊಟ್ಟಿ ಅನ್ನತೀರಿ ಈ ಗಳಿಗಿ
ಅನ್ನುವರನ್ನಲಿ ಹೇಳುವೆನು ನಿನ್ನೆ ಗಯಾ ಪಾಂಡವರ ಬೆನ್ನ ಬಿದ್ದ
ಕಾಮಿಕವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ।
ವಚನಕೊಟ್ಟ ಅರ್ಜುನ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ತನ್ನ ಬೆನ್ನೀಗಿ।

ಚಾಲ॥
ಹೀಂಗ ಹೇಳಿ ತೆರಳಿದಾನೋ ಮುನಿ
ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನಗ ಹತ್ತಿದಂಗ ಆಯ್ತು ಅಗ್ನಿ।
ಅಣ್ಣಾ ಬಲರಾಮ ಕೇಳೋ ಈ ವಾರ್ತಿ।
ಹೆಂತಾ ಚಂಡಿ ನೋಡೋ ಪಾಂಡವರಾ।

ಉಂಡಮನಿಗಳಾ ಎಣಿಸವರಾ।
ಪುಂಡರಾಗಿದಾರೋ ಈಗವರಾ।
ಭಂಡತನದಿ ಬೆಳದಾರವರಾ।
ನೋಡಯ್ಯಾ ಬಲರಾಮ ನಮ್ಮ ಕೂಡ ಪಾಂಡವರ ವರ್ಮ
ಮಾಡಿಕೊಂಡ ತಮಗ ಈಗ ಬೇಕಾಗಿ।
ಎಂಥಾ ಗೋಳ ತಂದಿ ಶಂಕರಾ ಶಿವ ಶಿವಯೋಗಿ।
ಶಂಭೋ ಬಂಕೇಶಾ ಬಂತೇನೊ ನಿನ್ನ ಮನಸೀಗಿ।

ಏರ॥
ಭೂಪಾಲಗಳು ಕೆಡಿಸಿದರು ಪಾಂಡವರು
ಈ ಪರಿ ಮಾಡಬೇಕೇನೋ॥

ಳಳ
ಏರ॥
ಅಣ್ಣಾ ಬಲರಾಮ ಅಂದ ತಣ್ಣಗಾತೇನೋ ನಿನಗ
ಹಣ್ಣು ಹಾಲಿನಂಗ ಕೂಡಿದ್ರು॥

ಚಾಲ॥
ನುಡಿದ ಬಲರಾಮನು ತಂಗಿ ಕೊಡಬ್ಯಾಡಂತ ಹೇಳಿದರ
ಬಿಡೆ ಹಿರೆತನಾ ಮಾಡಿದ್ಯಲ್ಲೊ ಮಸ್ತಾ॥
ಕೃಷ್ಣ ಸುಡಸುಡೋ ನಿನ್ನ ಬೀಗತನಾ ಬಹಳ ಹಿತ್ತಾ॥
ಯತ್ನ ಮಾಡೋ ಮಾಡೋ ಕಾಲ ಒದಗಿತಾ ಪಾರ್ಥಾ
ಉಪಕಾರ ಮಾಡವರ ಮ್ಯಾಲ ಅಪಕಾರ ಮಾಡಾಕ ನಿಂತರೋ।
ಅಪಕಾರ ಮಾಡೋದು ಅವರ ಮಸಲತ್ತಾ।
ನಡಿ ಗೋಪಾಲ ಹೋಗೋನ ಯುದ್ಧಕ ತುರತ।
ಆಗ ಸುಭದ್ರಿ ಕರೆದ ಕೃಷ್ಣನು ತಂಗಿ ಮುಂದಕ ಬಾರವ್ವ ಹೇಳುವೆನು।
ನೇಮ ಕೆಡಿಸಿದನು ನಿನ್ನ ಗಂಡನು
ಹೇಳಿ ಗಯಾನ ಹೊರಗ ಹಾಕಿ ಬಾ ನೀನು॥
ಅಣ್ಣಾ ಕೃಷ್ಣ ಕೇಳೋ ಹಿಂತಾ ಸಣ್ಣ ಮಾತಿಗಿ ಸಿಟ್ಟ ಯಾಕೋ।
ಕುನ್ನಿ ಗಯಾನ ಹೊರಗ ಹಾಕಿ ಬರುವದು ಖಚಿತಾ।

ನನ್ನ ವರ್ಣದ ದಾರಿ ಕಾಯೊ ಕಾಯೋ ಗೋಪಿನಾಥಾ
ಅಂತಾ ಕಣ್ಣೀರ ಸುರಿಸುತ ಸುಭದ್ರ ನಿಂತಾ||

ಏರ||
ಹಣ್ಣು ಹಾಲಿನಂಗ ಕೂಡಿದ್ರ ಪಾಂಡವರು|
ಅನ್ಯ ಮಾಡಿದರು ನಮ್ಮ ಮ್ಯಾಲ||

೪೫

ಏರ||
ಕಂದ ಅಭಿಮನ್ಯನ ಹಿಂದಿಂದ ಕರಕೊಂಡು
ಬಂದಾಳೋ ಆಗ ಸುಭದ್ರ||

ಚಾಲ||
ಬಂದಾಳೋ ಕಾಮಿಕ ವನದೊಳು ಯಮನಂದನ ಅರ್ಜುನನ ಪಾದಕ
ವಂದಿಸಿ ಮಾಡ್ಯಾಳೋ ಅನಿವಾರ ದುಃಖಾ|
ಸುಭದ್ರಿ ಅಂತಾಳೋ ಹೆಂಗ ಈ ಯಾಳೆಕ|
ಕೇಳಯ್ಯ ರಮಣಾ ನೀ ಹೆಂತಾ ಕಾಳಯಾಳೇದಾಗ ಈ
ಖೂಳ ಗಯಾನ ಇಟಕೊಂಡ ಬಳಿಕ|
ನಿಮಗ ನಾನು ಹೇಳುವೆನು ಈ ಕ್ಷಣಕ||
ನಾಳಿ ಇವನ ಹೊಡಿಯದಿದ್ರ ಬೀಳುವನು ಅಣ್ಣಾ ಅಗ್ನಿಯೊಳಗ

ಉಳಿಯುದಿಲ್ಲ ತಿಳಿಯೊ ಮನಕಾ|
ನಾವು ನೀವು ಉಳಿಯಾಕಿಲ್ಲಾ ಕೃಷ್ಣ ಸತ್ತ ಬಳಿಕಾ||

ಏರ||
ಬಂದಾಳೋ ಆಗ ಸುಭದ್ರಿ ಅರ್ಜುನನ
ದ್ವಂದ್ವ ಚರಣಕ್ಕೆ ಎರಗಿದಳೋ||

೪೬

ಏರ||
ಕಮಲಮುಖಿ ಸುಭದ್ರ ರಮಿಸಿ ತಾ ಹೇಳಿದಳು
ರಮಣ ಕೇಳೆನ್ನ ಮಾತು||

ಚಾಲ॥

ಅಡ್ಡಿಗೆರಗಿ ದೃಢದಿಂದ ಹೇಳುವೆನು ಎನ್ನ ಒಡೆಯ ಪ್ರಾಣನಾಥ
ಕೇಳೋ ಅರ್ಜುನನೆ।
ಬಿಡುಬಿಡು ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ಪಂಥವನ್ನು।
ಆ ಕಡಲ ಶಯನ ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಹೊಡೆಯುವನೋ
ಕೈ ಮುಗದ ಭಯದಿಂದ ಹೇಳುವೆನು।
ಪ್ರಿಯಾ ದಯಮಾಡಿ ಎನ್ನ ಮಾತ ಕೇಳೋ ನೀನು।
ನ್ಯಾಯ ಬ್ಯಾಡ ಇದ ನಿಮಗ ಒಳಿತೇನು।
ನಿನ್ನ ಮಾಯದಿಂದ ಹೊಡದಾನೋ ಗೋಪಾಲಾ॥
ಅರಗಿನ ಮನಿಯೊಳು ಹರಣ ಕಾಯ್ದಂತಾ
ಹರಿ ವರಮೂರ್ತಿ ಮ್ಯಾಲ ನಿಮ್ಮ ಸಿಟ್ಟೇನೋ
ಪಾರ್ಥಾ ಕೇಳೆನ್ನ ಮಾತ ವ್ಯರ್ಥ ಕೆಡವುದು ಬ್ಯಾಡಾ
ನಿನ್ನ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ರಥ ನಡಿಸುವನು।
ಬಿಡು ಅವರವರ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಯಾಕ ಗುರಿಯಾಗುವಿರಿ।
ತಿಳಿ ವರ್ಮ ಧರ್ಮ ಶರ್ಮವ ಬಿಟ್ಟು ನೀವು ನಿಂತೀರಿ॥

ಏರ॥

ಶೌರಿ ಕೂಡ ಜಗಳ ಯಾಕ ಐವರು ನಿಮ್ಮ
ಚರಣಗಳಿಗೆ ಎರಗಿ ಮಾಡುವೆನು ನಮಸ್ಕಾರಾ॥
ಪಾರ ಗಯಾನ ಬಿಟ್ಟ ಬಿಡರಿ ಬಲ್ಲವರು ನಾ
ಸಾರಿ ಹೇಳತೀನ ಬೀಳತಾದ ಪೇರು॥

ರಮಣಾ ಕೇಳೆನ್ನ ಗುಣ ರಮಣಾ
ಕಮಲನಾಭ ನಿನಗ ಸರಿಯೇನು॥ಪ॥

೪೭

ಏರ॥

ನಾರಿಯಾಡಿದ ಮಾತು ಧೀರರೈವರು ಕೇಳಿ
ಘೋರ ಚಿಂತಿಯಲಿ ಕುಳಿತಿಹರು॥ಪ॥

ಚಾಲ॥
ಶೂರ ಅಭಿಮನ್ಯು ಯುದ್ಧವೀರ ಬೊಬ್ಬಿ ಹೊಡದಾನೋ
ಭೋರಗರದ ಜಗದ ಬಣ್ಣ ಟಣಣಣಾ।
ತಂದಿಗಳಿರ್ಯಾ ಮಾರಿ ತಗಿಯುವರೇನು ಮಾಡಿ ಪಣ್ಣ ಪಣಣಣಾ।
ಮಾತುಳ್ಳ ಕೃಷ್ಣನ್ನ ನಾನು ಯಾತಕ್ಕ ಕೇಳೆನು ನಾನು
ಕೂತಕೊಂಡ ನೋಡ್ರಿ ಖಣ್ಣ ಖಣಣಣಾ।
ಹೊಡೆಯುವೆನು ಜಾತಿ ಕ್ಷತ್ರಿಪುತ್ರ ನಾನು ಜನ್ನ ಜನನನಾ।
ತಾತಾ ಬಿಡುವರೇನು ಹಿಂತಾ ಮಾತ ಮ್ಯಾಲ ವಚನಾ
ಸತ್ತ ಹೋದರ ಹೋಗಲಿ ಹೊಡೆಯುವೆನು ಖಣ್ಣ ಖಣಣಣಾ
ಪೃಥ್ವಿ ಮ್ಯಾಲ ಹೊತ್ತೇರಿ ಬಂತು ಅಪಕೀರ್ತಿ ಜನ್ನ ಜನನನಾ॥

ಏರ॥
ಘೋರ ಚಿಂತಿಯಲಿ ಕುಳಿತಿಹರು
ಅಭಿಮನ್ಯು ಹಾರಿದನು ಅಂತ್ರ ತಂತ್ರದಲಿ॥

೪೮

ಏರ॥
ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಯ್ಯ ಗೋಪಾಲನ ಕೂಡ
ಈ ಪರಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವೆನೋ ॥ಪ॥

ಚಾಲ।
ತಾಯಿಯಾದ ಸುಭದ್ರಿಯು ಮಾಯ ಇಟ್ಟ ಅಣ್ಣನ ಮ್ಯಾಲ
ಅನ್ಯದಿಂದ ಆಡುವಳು ಮಾತಾ।
ತನ್ನ ಬೆನ್ನ ಬಿದ್ದವರನ್ನ ಕೊಡುವರೇನೋ ಪಿತಾ।
ಕಿತ್ತಿ ದ್ವಾರಕಾಪತಿಯನ್ನು ಒತ್ತುವೆನು ಶರಧಿಯೊಳಗಾ।
ಅತ್ತರ ನಡಸುವೆ ಈ ಹೊತ್ತು
ಅಲಲಲಾ ಹರಿ ಈಹೊತ್ತು ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವದೋ
ಚೋರ ಕೃಷ್ಣ ಬರಲಿ ತೂರಿ ಬಿಡುವೆನು ಅವನ ತಲಿ।
ಯಾರ ಕೇಳಬೇಕು ಚಕ್ರದ ಹೊಡತಾ।
ಗರ್ಜನಿ ಹೊಡದ ವೀರ ಅಭಿಮನ್ಯು ಪಂಡಿತಾ॥

೪೯

ಏರ॥

ಈ ಪರಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವೆನು ಹೀಗೆಂದು
ವಿಪರೀತ ಕೂಗ ಹೊಡದಾನು॥ಪ॥

ಏರ॥

ಮಗನ ಮಾತ ಕೇಳಿ ಪಾರ್ಥಾ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಮುದ್ದಾಡಿ
ಜಿಗದಾನೋ ಉಬ್ಬಿ ಗಗನಕ್ಕೆ।

ಚಾಲ॥

ಮಗನ ಮಾತ ಕೇಳಿದ ಅರ್ಜುನಾ
ಉಬ್ಬಿ ಮುಂಡಿ ಬಡದಾ।
ಮೂರ ಲೋಕದೊಳಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ।
ಹೌದ ಹೌದ ಅಂತಾರ ನನ್ನ ಜಿದ್ದಾ।
ಕೊಟ್ಟ ವಚನ ತಪ್ಪಿಸಿದರ ಹರಿಯ ನರಕಕ್ಕ ಗುರಿ ಅಂದಾ।
ಅರ್ಜುನ ಕರದ ತನ್ನ ಸತಿ ಬಾರ ಮಂದಮತಿ
ಮಡದಿ ಸುಭದ್ರಾ ಸುಭದ್ರಾ।
ಗಯಾನ್ನ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ ಆಗೋದ ಆಗಲಿ ಆಗಲಿ
ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣಾ ಬಂದ ಮಾಡಲಿ ಮಾಡೋದ ಮಾಡೋದ।
ಹಾಂಗಂದ ಸತಿಯ ಬೈದಾನೋ।
ಹರಿಯ ಪರ ನೀನು ಲಗು ಕಳಸೋಗ।
ಯುದ್ಧ ನಡೀಲಿ ಅವರಿಗಿ ನಮಗ ಯಾರ ಅಂಜಬೇಕ ಕೃಷ್ಣಗ
ಅವನ ಛಲಾ ಛಲಾ
ಹದಿನಾರ ಸಾವೀರ ಹೆಂಡರೊಳಗ, ಸಾವಿರ ಹೆಂಡರೊಳಗ।

ಏರ॥

ಜಿಗದಾನೋ ಉಬ್ಬಿ ಗಗನಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು
ಸಿಗಬಾರದ ಸಿಕ್ಕ ನೆರಳುವನು॥

೫೦

ಏರ॥

ಪತಿಯ ಆಡಿದ ಮಾತು ಸತಿಯು ಸೌಭದ್ರಿ ಕೇಳಿ

ಮಿತಿಮೀರಿ ದುಃಖ ಮಾಡಿದಳು॥

ಚಾಲ॥

ಕಾಂತ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ

ನಿಂತ ಸುಭದ್ರಾ ಕೇಳಿ

ಹೆಂತ ಹೊತ್ತ ಬಂತೋ ಇಂದೀಗೆ

ಸುಭದ್ರ ಹಿಂಗೆ ಅಂತಾ ಹೊರಳಿ ಹೋದಳೋ ದ್ವಾರಕಾವತಿಗೆ

ಅಣ್ಣಾ ಕೇಳರಿ ಅವರು ಮನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲೊ ನನ್ನ ಮಾತಾ

ಬಣ್ಣ ಗುಂದಿ ಬಂದೆ ನಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ।

ಸುಭದ್ರಾ ಅಂತಾಳೋ ಅನ್ಯ ಬಂತೊ ಅವರ ಪಾಲಿಗಿ।

ಕೇಳಿದ ಕೃಷ್ಣನು ಕೋಪ ತಾಳಿದ ಹರಹರಾ ಹಿಂತಾ

ಗೋಳ ತಂದೊ ಶಂಕರ ಶಿವ ಶಿವಯೋಗಿ।

ಬೀಗ ಬೀಗರ ಯುದ್ಧ ಮಾಡೋದು ಬಾಳ ಬಿಗಿ।

ಏರ॥

ಮಿತಿ ಮೀರಿದ ದುಃಖ ಮಾಡುವಳು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಗ

ಅತಿ ಬ್ಯಾಗ ಕರದ ತಿಳಿಸಿದಳೋ॥ಪ॥

೫೧

ಏರ॥

ಹರಿಯ ಕೂಗ ಹೊಡದಾನೋ ಸ್ವರ್ಗ ಪಾತಾಳಲೋಕ

ಧರಿಯ ನಡಗೀತ ಗದಗುಟ್ಟಿ॥

ಚಾಲ॥

ಬಲರಾಮನ ಆಜ್ಞೆಕೇಳಿ ಬಲು ಕೋಪ ತಾಳಿದ ಆಗ

ಬಲರಾಮ ಅಂತಾನ ಬಹು ಶೀಘ್ರದಲಿ।

ಐವತ್ತಕೋಟಿ ಯಾದವರನ್ನು ಆಗ ನೆರವುತಲಿ

ರಾಜಾ ಆಗ ಏರಿ ಹೊಂಟಾನ ಆಗ ಧೀರ ಗರ್ಜನೆಯಲಿ।
ನಡದೀತ ಕೃಷ್ಣನ ದಂಡಾ ಪೊಡವಿಯೊಳಗ ಹಿಡಿಸಲಾರದ
ಗುಡಗುಟ್ಟಿ ಸುರಲೋಕ ಎಲ್ಲಾ ನಡಗುತಲಿ।
ಧೂಳ ಅಡಗಿತು ಗಗನಕ್ಕೆ ತಾರೆ ಮುಚ್ಚುತಲಿ।
ಹೊಕ್ಕರು ಕಾಮಿಕವನಾ ಸೊಕ್ಕಿನ ಪಾಂಡವರನ್ನೆಲ್ಲಾ
ಧಿಕ್ಕು ಪಾಲು ಮಾಡಿ ಬಿಡುವೆವಾ।
ಹರಿ ಚಕ್ರ ಹಿಡಿದ ಹೊಡಿವವಾ।
ಮುಕ್ಕಟ ಬಲರಾಮ ಮುಗ್ಗಿದಾ।
ತಕ್ಕೊ ತಕ್ಕೋ ಅಂದು ಮುಕ್ಕುಂದಾ ದಂಡ ತಯಾರಿಸಿ
ಬರುವದ ಕಂಡ। ಪಾಂಡವರು ನಿಂತಾರೋ ಎದ್ದಾ।
ದಂಡ ಬಂದದ್ದ ನೋಡಿ ಪುಂಡ ಪಾರ್ಥ ಭೀಮ
ಪ್ರಚಂಡಾಗಿ ನಕುಲ ಸಹದೇವರೆಲ್ಲಾ।
ಬಾಣ ಹಿಡಕೊಂಡ ನಿಂತಾರೋ ಮಹಾಕೋಪದಲ್ಲಿ।
ಇದನ ಕಂಡ ಕೃಷ್ಣ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ ಬಿಡವುತಲಿ॥

೫೨

ಏರ॥
ಧರಿಯು ನಡಗಿತೋ ಗದಗುಟ್ಟಿ
ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಿಡಕೊಂಡು ಬರುವೆವು॥

ಏರ॥
ನರನು ಈ ಸಹಿತನಾಗಿ ಧುರಕ ಬರಬೇಕೆಂದು
ಕುರುಪತಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದನೊ।
ಪಾರ್ಥನ ಕುಮುಕಿಲಿಂದ ತುರ್ತಕರಿ ಕಳಿಸಿದರ
ಪತ್ರ ಬರದ ದುರ್ಯೋಧನಗ ಅವಸರಲಿ।
ವೀರ ದ್ರೌಪದಾಗೆ ಬರದ್ರ ಹಾಗ ಅವರಸರಲಿ।
ಬಂದಾರು ಕೌರವರು ಆಗ ಅಂದಾರ ಕೃಷ್ಣಗ ನಾವು
ಇಂದ್ಯಾರ ಕೊಲಬೇಕ ಪಾರ್ಥನ ಕುಮುಕಿನಲಿ।
ಪಾರ್ಥನ ಸಾರಥಿ ಇಲ್ಲದಂಗಾದ ಮುಂದ ರಣದಲ್ಲಿ।

ಚಾಲ||

ದ್ರೋಣಾಚ್ಯಾರಿ ಭೀಷ್ಮಾಚ್ಯಾರಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ಭುಜಬಡಿದು
ಮೀಸಿ ತಿರವಿ ಹುರಿ ಮಾಡಿ।
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಮ್ಯಾಲ ಶರಾ ತೂರಿ ಬಿಡತಾರ ಬಾಣ।
ಗಡಾ ಗಡಾ ಓಡತಾರ ಜನಾ
ಧಡಾ ಧಡಾ ಬೀಳತಾವ ಹೆಣಾ
ಛಡಾ ಛಡಾ ಹಾರತಾವ ಗೋಣಾ।
ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪಂಥಾ ಮಾಡಿ ಉಬ್ಬಿ ಉಬ್ಬಿ ಜಿಕ್ಕೊಂತ ವೀರ
ಬೊಬ್ಬಿ ಹೊಡದ ತೂರಿಕೋತ ಕೋಪದಲಿ।
ಯುದ್ಧ ಅರ್ಭಟಗನಡದೀತ ಶರ ಕಾಳಿ ಕಡದ ಅಬ್ಬರದಿಂದ ಕೆಡವ್ಯಾರ ರಣದಲ್ಲಿ||
ಕೆಡವ್ಯಾರ ರಣದಲ್ಲಿ||

ಏರ||

ಕುರುಪತಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದರೋ ದುರ್ಯೋಧನ
ತ್ವರದಿಂದ ಬಂದ ಒದಗಿದನೋ||ಪ||

೫೩

ಏರ||

ಮುಗಲೀಗೆ ಹಾರುವಂತೆ ಆಗ ಬಲರಾಮನಿದ್ದ
ನೇಗಿಲ ಹಿಡಕೊಂಡ ಅಡ್ರಾಸಿ।

ಚಾಲ||

ಬಂದ ಬಂದ ವೀರರನ್ನ ಕೊಂದ ಹಾಕುತ
ಮುಂದ ಮುಂದ ಕಡಕೊಂತ ನಡದ ತಲಿ।
ಹೆಣಾ ಹಿಂದ ಹಿಂದ ಹಾರ್‍ಯಾವು ರಣದಲಿ।
ಚಂಡ ಜಿಗದಾವೋ ಒಂದೊಂದ ಮ್ಯಾಲ ಮ್ಯಾಲ

ಭಲೇ ಬಲೇ ಬಲರಾಮ ಬಲವಂತ ನೀ ಕರೇ
ಹಲಧರನಾದರ ಹಾಕಿದೆ ಪಂಥಾ ಮಲ್ಲಿಗೆ ದುಂಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ।
ನೋಡಿ ಘಟದ್ವಜ ಮಾಡಿದ ಮಂತ್ರವು

ಕೂಡಿದ ಆಡಿದ ಬಲರಾಮನ್ನ।
ಹಿಂದಕ್ಕೋಡಿದ ನೋಡಿದ ಘಟಧ್ವಜ।
ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದ ಆಡಿದ ಮಾತವನ್ನು।
ಭಪ್ಪರೆ ಬಲರಾಮ ತಪ್ಪೀಸಿ ಹೊಡೆಯುವೆನು
ಗುಪ್ಪತ ಬಂದೀತು ನೆಂಪ ಹಿಡಿದೇನೋ ಮಲ್ಲೀಗೆ ದುಂಡು ಮಲ್ಲೀಗೆ।
ಕೆಟ್ಟ ಘಟಧ್ವಜ ನಿನ್ನ ನೆಟ್ಟಾಗಿ ಹೊಡೆಯುವೆ
ಬಿಟ್ಟ ಬಾಣವು ಸೊಟ್ಟ ಮಾಡಿದೆಲೋ।
ನಿನ್ನ ಗಟ್ಟೀತನಾ ಎಷ್ಟ ನೋಡವೆನಲ್ಲೋ।
ಸಿಟ್ಟ ಎಷ್ಟೋ ತನಕ ಇಡತಿ ಹೊಟ್ಟಿ ಮ್ಯಾಲ
ನಿನ್ನ ಕುಟ್ಟಿ ಹಿಟ್ಟ ಮಾಡುವೆ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಬಾ ಎಂದು
ಬಿಟ್ಟೇನೋ ಬಾಣಾ।
ನಟ್ಟಾವೋ ನಿನಗ ಮಲ್ಲಿಗೆ ದುಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆ।

ಏರ॥
ನೇಗಿಲ ಹಿಡಕೊಂಡ ಅಡ್ರಾಸಿ ಎದ್ದಾನೋ
ಹೋಗಿ ಭೀಮಸ್ಯೆನಗ ದುಡಕಿದನೋ।

ಇಳ
ಏರ॥
ಎದ್ದ ಭೀಮಸ್ಯೆನನು ಗದಿಯ ಹೊಡದಾನೋ
ಗದ್ದರಿಸಿತಾಗ ತ್ರಿಲೋಕವು।

ಚಾಲ॥
ಬಂದ ಬಲರಾಮ ಆಗ ಸುಂದ ಆಗಿಯೇನೋ
ನೊಂದಿತೇನೋ ನಿನ್ನ ದೇಹ।
ಭೀಮ ಹಿಂಗಂತ ಹೊಡದ ಗದಿಯಾ।
ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಬಿತ್ತ ಪ್ರಳಯ
ಇಬ್ಬರ ಲಡಾಯಿ ಹುಯ್ಯ ಹುಯ್ಯ
ನಡದೀತ ಜಬ್ರದಸ್ತ ಧರ್ಮರಾಯಾ।
ದ್ರೋಣಾಚಾರಿ ಭೀಷ್ಮ ತ್ರಾಣವುಳ್ಳವರು।

ಬಾಣ ಬಿಡತಾರು ತನ್‌ತನನನಾ।
ಜಿಗದ ಗೋಣ ಕೊಯ್ಯತಾರೋ ಚರ್‌ಚರರರಾ।
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ಜೈದ್ರಥನ ಫಣಾ।
ಕೃಷ್ಣನ ಹೊಡಿಬೇಕಂತ ಮಾಡಿದರು ಪಣಾ।

ಏರ॥
ಗದ್ದರಿಸಿತಾಗ ತ್ರಿಲೋಕ ರಣದಲಿ
ಎದ್ದ ಬಿದ್ದವರು ತಿಳಿಲಿಲ್ಲಾ।

೫೫

ಏರ॥
ಅಚ್ಯುತ ಅಂತಾನು ಮುಚ್ಚುವೆ ಬಾಣದಲಿ
ಹೆಚ್ಚಾತಿ ಅವರ ಕಸ್ತಿಯದು

ಚಾಲ॥
ಕೃಷ್ಣ ತಿರವತಾನ ಗರಗರರರಾ ಚಕ್ರ ತಿರವುತ
ಕೌರವರ ಮ್ಯಾಲ ಬಾಣ ಸುರವಿದ।
ದ್ರೋಣಾಚ್ಯಾರಿ ಜಿಗದಾನಾ ಟನ್ ಟನ್ ಟಣಣಣಾ।
ಜಿಗದ ಕೃಷ್ಣನ ಮ್ಯಾಗ ಬಾಣ ಬಗೆವುದ ಬಾಣ
ಕಡಕಡದ ಕೆಡವುತ ಹೊಡದ ಹೊಡದ।
ಈ ಪೊಡವಿಯೊಳಗ ಕಡ್ ಕಡಡಡಾ।
ಕೃಷ್ಣ ದ್ರೋಣಾಚ್ಯಾರಿಗೆ ಬಡದ।

ಏರ॥
ಹೆಚ್ಚಾತಿ ಇವರ ಕಸ್ತಿಯದು ಪಾಂಡವರನ್ನ
ತಾಶ್ಯಾರ ಮಾಡಿ ನುಡದಾರೋ॥

೫೬

ಚಾಲ॥
ದ್ರೋಣಾಚ್ಯಾರಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ಕರ್ಣ ವೀರಾ ಜಯದ್ರತಾ।
ಬಾಣ ಬಡದ ಕಸವಿಸಿ।

ವೀರ ದ್ರೌಪದಾಕಿ ಕಂಡ್ರ ಬಂದ್ರ ಕಳವಳಿಸಿ ಆಗ ದುರ್ಯೋಧನ ಅಂದ
ಬಾಣ ಹೆದಿ ಇಳಿಸಿ।
ಕೃಷ್ಣ ಸತ್ತರ ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತಾ ಅರ್ಜುನ ಸತ್ತರ
ಪೀಡಾ ಹೊಯ್ತಾ
ಇಬ್ರೂ ಸತ್ತರ ನನ್ನ ಜೀವಕ ಭಾಳ ಖುಸಿ।
ನಮ್ಮ ಜೀವ ಉಳದರ ಸಾಕಂತ ಓಡ್ಯಾರ ಧಾವಿಸಿ।
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಹಲ್ಲ ಕರಕರರರರ ತಿಂದ ಗರಗರರರಾ ತಿರವತಾನ ಚಕ್ರ
ಬಲರಾಮ ಬಿಡತಾನ ಟೋಕರಾ।
ಇದರಾದ್ರ ನಕುಲಸಹದೇವರ ಬಾಕಿ ಜನರದು ಹಾರಿತು ದೇಹಾ
ನಗತಾರ ನೋಡಿ ಕೌರವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ತಿಳಿದನು ಭಾವಾ।

ಏರ॥
ಮುತ್ಯಾ ಭೀಷ್ಮನು ಅಂದು ಎತ್ತ ಹೋಗಲಿ ನಾನು
ಹತ್ತಿದವರೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಕರುಳು
ಕೋಟ್ಯಾವಧಿ ಬಾಣಗಳು ನಾಟಿಶ್ಯಾನ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ
ಆಟ ಸಾಗಲಿಲ್ಲ ದುರ್ಯೋಧನ ಸೋಸಿ।
ತಿಳದ ನೋಡಿ ಓಡಿದಾನ ಜಗಳ ತಪ್ಪಿಸಿ।
ಮುರದ ಹೋದಿ ಪಾಂಡವರ ದಂಡ ಚಡಪಡಿಸಿ।
ಹತ್ತಿದವರೆಲ್ಲ ನನ ಕರುಳು ಹಾಗೆಂದು
ಉತ್ತಮ ಭೀಷ್ಮ ನುಡಿದಾನೆ॥ಪ॥

೫೭

ಏರ॥
ಶರ್ತ ಕೃಷ್ಣಂದ ನೋಡಿ ವ್ಯರ್ಥ ಸಾಯೋದಕಿಂತ
ಪಾರ್ಥ ಬಂದಾನೋ ರಥವೇರಿ॥

ಚಾಲ॥
ಆಗ ಧನಂಜಯ ನೋಡಿ ವಿಜಯರಥವನ್ನು ಹೊಡಿ।
ಭುಜ ಬಡದ ಮೀಸಿ ಹುರಿ ಮಾಡಿ।
ಸಾವಿರ ಬಾಣ ನಿಜವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮ್ಯಾಲ ತೂರಿ

ಪುಂಡ ಕೃಷ್ಣನು ಅಂದ ಆಗ ಪಾಂಡವರು ನೀವು ಭಂಡರಯ್ಯ
ಲೋಕದೊಳು ಸರಿ।
ಪಾಂಡವರು ನೀವು ಉಂಡ ಮನೆ ಗಳ ಎಣಿಸುವರು ಖರೆ ಖರೆ।
ಬಿಡುಬಿಡು ಕೃಷ್ಣ ಹಿಂತಾ ಬಡಿವಾರದ ಮಾತು ಕರೆ

ತುಡಗ ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲೊ ಹಾಲ ಸ್ವಾರೀ
ಗೊಲತಿಯರೆಲ್ಲಾ ಕಡಗೋಲಿಂದ ಬಡದಾರ ಮೈಮುರಿ।

ಏರ॥
ಪಾರ್ಥ ಬಂದಾನೋ ರಥವೇರಿ ಕೃಷ್ಣಗ
ಸರ್ಥ ನೋಡಿ ಬಾಣ ಎಸದಾನೋ ॥ಪ॥

ಇಲ
ಏರ॥
ಬಡದಿತ ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣ ಕಡಲ ಶಯನನು ಆಗ
ಪೊಡವಿ ಮ್ಯಾಲ ಬಿದ್ದ ಕಳವಳಿಸಿ।

ಚಾಲ॥
ಬಿದ್ದ ಬೀಗನ ನೋಡಿದ ಅರ್ಜುನ ಅಯ್ಯೋ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾ
ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟ ಮಡಿದ್ಯಾ।
ವೈಕುಂಠ ಪುರಕ ನೀ ನಡದ್ಯಾ।
ಬೀಗ ನನ್ನ ಮ್ಯಾಗ ಬಾಣ ಹಿಡದ್ಯಾ। ನಿನ್ನ ಹ್ಯಾಂಗ ಮರೀಲಿ
ಅರಗಿಳಿ ಸುಭದ್ರ ಕಳವಿದ್ಯಾ।
ಈ ಭೂಮಿ ಮ್ಯಾಲ ಬಾಳಲಾರೆ, ಬಾಳಲಾರೆ
ದುಃಖ ತಾಳಲಾರೆ ಕೋಪದಿಂದ ಮಡದ್ಯಾ।
ಗಯಾನ ಸಲುವಾಗಿ ನನ್ನ ಆಗಲೀದ್ಯಾ।
ನನ್ನ ಸಾರಥಿ ಇಲ್ಲದಾದ್ಯಾ।
ಸುದ್ದಿ ಏನ ಹೇಳಲಿ ಗೋಪೆರಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗಿ ಬಿದ್ಯಾ।
ಕೃಷ್ಣನ ಮುಖಕ ಮುಖ ಇಟ್ಟಮ್ಯಾಲ ಅರ್ಜುನ ಗೋಳಿಟ್ಟ
ಮಾಡತಾನ ಶೋಕ ಕೇಳ ಶೋಕ।

ಅಮೃತದ ಗಟ್ಟ ನೀ ಹೋದ್ರ್ಯಾ
ಇರೋದು ನಿನ್ನಿಂದ ನನ್ನ ಬೆಳಕಾ ನನ್ನ ಬೆಳಕಾ
ಎತ್ತ ಹೋದ್ಯೋ ನನ್ನ ಭಾವೋಜಿ ಭಾವೋಜಿ
ನಾವಿಬ್ಬರು ಆಗಿ ಇರುವೆನು ರಾಜಿ ಕೇಳ ರಾಜಿ।
ಸುಭದ್ರಾಗೆ ಏನಂತ ಹೇಳಲಿ ಮಾರಿ ತೋರಲಿ ಎದ್ದ ಬಾ ಬಾರೋ।
ಕೈಯಾಗ ಕೈಯ ತಾ ತಾರೋ।
ಬಾಯಾಗ ಬಾಯಿ ಮುಖದೋರೋ।
ನಿನ್ನಗಲಿ ಜೀವಿಸಲಾರೆ ದುರ್ಗಟ ಮಾಡುವ ದೂರ
ಮಾಡುವ ದೂರಾ॥

ಏರ॥
ಪೊಡವಿ ಮ್ಯಾಲ ಬಿದ್ದ ಕಳವಳಿಸಿ ಇಂಚಲದ
ಒಡಿಯ ಬಂಕನಾಥನ ದಯದಿಂದ॥ಪ॥

೫೯
ಏರ॥
ಬಂದಾನೋ ಬಯಲಾಗಿ ಸಿಂಧು ಶಯನನು ಆಗ
ಸಂದ ನೋಡಿ ಚಕ್ರ ಹೋಡಿದಾನೋ॥ಪ॥

ಚಾಲ॥
ಹೊಡದಾನಾಗ ಸುದರ್ಶನ ನಡಗೀತಲ್ಲ ತ್ರಿಭುವನ
ಬಡದೀತ ಹೋಗಿ ಅರ್ಜುನಗ ಚಕ್ರ।
ಕಳವಳಗೊಂಡು ಪೊಡವಿಮ್ಯಾಲ ಬಿದ್ದಾನಾಗಾ ನರಾ।
ಬಿದ್ದ ಬೀಗನ ನೋಡಿ ಆಗ ಎದ್ದ ಬಂದೊ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ
ಮುದ್ದಿ ಬಂಗಾರದಂಥ ಪಾರ್ಥವೀರಾ।
ಮ್ಯಾಲ ಬಿದ್ದ ಹೊರಳಾಡ್ಯಾನೋ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾ।
ಎನ್ನ ಸಂಜೀವಾನೆ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಅರಗಿಳಿ ಅಗಲಿ
ಅಳಿಯುವರೇನಾ ಯುದ್ಧದಲಿ ಶೂರಾ।
ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಅರಗಳಿಗೆ ಇರಲಾರೆನು ಬಾರೋ ಧೀರಾ

ಕುಂತಿ ದೇವಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಏನಂತ ಹೇಳಲಿ
ಮೈದುನ ಪ್ರಾಂತವಲಿ ನಿನ್ನ ಹೆಸರಾ।
ಈಶ್ವರನ್ನ ಗೆದ್ದಾ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರ ತಂದಂತಾ ವೀರಾ।

ಏರ॥
ಸಂದ ನೋಡಿ ಬಾಣ ಹೊಡದಾನೋ ಇಂಚಲದ
ತಂದಿ ಬಂಕನಾಥನ ದಯದಿಂದ॥

೬೦
ಏರ॥
ತಂಗಿ ಸುಭದ್ರಿಗೆ ಹೆಂಗ ತೋರಲಿ ಮಾರಿ
ಬಂಗಾರದಂತಾ ಬೀಗನೇ॥ಪ॥

ಚಾಲ॥
ಎದ್ದ ಪಾರ್ಥ ಮೂರ್ಚೆ ತಿಳಿದ ಅದ್ಭುತ ಗರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದ
ಬಿದ್ದ ತಾರಕ್ಕಿಗಳ ಕೂರ್ಮ ನಡಗಿದವು।
ಎದಿಯೊಡದ ಯಾದವರಂಜಿ ಆಗ ಬಲರಾಮನು।
ಯುದ್ಧ ಸಮತೂಕ ನಡದೀತ ಇನ್ನ ಹೇಳಲೇನು।
ಭಗ್ಗ ಭಗ್ಗ ಉರಿದಾಗ ಜ್ವಾಲಾ ತಗಿಬಗಿ ಆದೀತೆ ಜಾಗಾ।
ಲಗುಬಗಿ ಇಬ್ಬರ ದರ್ಪಿಗೆ ಭೀಮನ ನಡಗಿ ದಿಗ್ಗಜಗಳಿಗೆ
ಪ್ರಳಯವನು।
ಎಂಟ ದಿವಸ ಮೀರುವದೆಂದು ಪಂಟ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾ
ನೀಟ ಬಿಟ್ಟ ಸುದರ್ಶನ ಮೋಸದಿಂದಾ
ಗಯಾನ ಚಂಡ ಕತ್ತರಿಸಿ ಚಕ್ರ ಬಂದ।
ಪುಂಡ ಪಾರ್ಥ ಹಿಂದಕ ಹೊರಳಿ ನೋಡಿದ।
ಚಂಡ ಇಲ್ಲ ರುಂಡ ಒಂದ ಕಂಡಾ।
ಬೆನ್ನ ಬಿದ್ದವನನ್ನ ಕಾಯಲಿಲ್ಲ ನಾನಾ।
ಅಗ್ನಿಯೊಳಗ ಬಿದ್ದು ಕೊಡುವೆನು ಪ್ರಾಣವನ್ನ
ಪಂಥ ಮಾಡಿ ಅರ್ಜುನಾಗ ನಿಂತ ಅಗ್ನಿ ಹಾರಲಿಕ್ಕೆ

ಕಂತುಹರ ತಿಳಿದ ಅವನ ವಾರ್ತಿ
ಪಾರ್ಥೇಶ ಅರ್ಜುನನ ಭಾವವನು ಕಂಡ।
ನಂದಿವಾಹನ ಸಹಿತ ಬಂದಾ ಒದಗಿದ।

ಏರ॥
ಬಂಗಾರದಂತಾ ಬೀಗನ ನಾನೀಗ ಕೊಂದ
ಮಂಗನಾಗಿ ನಿಂತೇನ ಮನದೊಳಗ।

೭೧

ಏರ॥
ದಿಟ್ಟ ಅರ್ಜುನ ನೀನ ಕೊಟ್ಟ ವಚನಕ ಗಟ್ಟಿ
ಸೃಷ್ಟಿಮ್ಯಾಲ ನಿನ್ನ ಸರಿ ಇಲ್ಲ ಯಾರೂ ॥ಪಲ್ಲ॥

ಚಾಲ॥
ಏನ ಬೇಡತಿ ಬೇಡೋ ಅರ್ಜುನ
ಕಂಡೆ ನಿನ್ನ ಗುಣ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನದ
ಭಕ್ತಿ ಶುದ್ಧ ಇರುವುದು ನಿನ್ನ ಭಾವಾ
ನಿನ್ನ ಸಮಾನ ಇಲ್ಲೋ ಯಾಂವ್ಯಾವಾ।
ಹಿಡಿ ಬೇಡಿದ್ದ ಕೊಡತೇನ ಕಳಕೋಬ್ಯಾಡ ನಿನ್ನ ಜೀವಾ ಕೇಳು ನಿನ್ನ ಜೀವಾ।
ನನಗೇನ ಬ್ಯಾಡೋ ಈಶ್ವರನೆ ಗಯಾನ ಪ್ರಾಣವನು ಪಡಿಯ ಅಂತಾನೋ।
ಬೆನ್ನ ಬಿದ್ದ ಅಂಜಿ ಬಂದ ಗಯಾ ಆಯ್ತು ಅನ್ಯಾಯಾ
ಪ್ರಾಣ ಹೊಡಿಸೇನೋ ।ಹೊಡಿಸೇನೋ।
ಪಾರ್ಥೇಶ ಅರ್ಜುನನ ಭಾವ ಕಂಡ ಗಯಾನ ಪ್ರಾಣ ಪಡೆದ
ಹಚ್ಚಿದಾನ ಚಂಡ ಕೇಳ ಚಂಡ।
ಕೃಷ್ಣ ಅರ್ಜುನಗ ಆದಿತ ಹಿತಾ
ಸ್ವಾಮಿ ಬಂಕನಾಥ ಕೂಡಿದಾಗ ಆಗ।
ಸೌಖ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಚೆ ಇದ್ದಾಂಗ।
ಪಾರ್ಥಗ ಸಾರ್ಥಿ ಹಾಲು ಹಣ್ಣಿನಂಗ
ತೇಜ ಮುಂಚಿನಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾತಿ ಕೃಷ್ಣ ಅರ್ಜುನಗ।
ಕೃಷ್ಣ ಅರ್ಜುನಗ॥

ಏರ॥
ಸೃಷ್ಟಿಮ್ಯಾಲ ನಿನ್ನ ಸರಿ ಇಲ್ಲೋ ಅವನ ಪ್ರಾಣಾ
ಕೊಟ್ಟನೇ ನೋಡು ಅರ್ಜುನನೆ।

ಒ೨ .
ಏರ॥
ಪಾರ್ಥ ಕೃಷ್ಣನ ಕಥಿಯ ಅರ್ಥಿಲಿಂದ ಮುಗಿಸಿದೆವು
ಮರತದೊಂದು ತಪ್ಪ ತಗಿಬ್ಯಾಡರಿ।

ಚಾಲ॥
ಸರ್ವಜನರ ಪಾದದೊಳು। ನಾನು ನೆಲಸಲಿ
ಇನ್ನ ಏನೂ ಅರಿಯೆನು
ತಿಳಿದಷ್ಟು ಮಾಡಿ ಕವಿತವನು।
ಚೂಕ ಆದ್ರ ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ ಇನ್ನೂ।
ಹೋಳಿ ಪದಾ ಹೇಳಿದ ಕೆಂಚನಾಯ್ಕ ಮಾಡಿ ಕವಿತವನು॥
ಸುತ್ತಾ ರಾಜ್ಯದೊಳಗ ಬಾಗೇವಾಡಿ ಬಸವೇಶನ ಪಡಿ
ದೇವರ ದಯದಿಂದಾ।ದಯದಿಂದಾ।
ಮಲ್ಲ ಬಸವಣ್ಣಿ ಹಾಡುವಲಿ ಸಿಸ್ತಾ, ಬಸಲಿಂಗ ಬಸವಂತ
ಆಧಾರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ । ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ।
ಪ್ರಾಸಯುಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿ ಮಾಣಿಕರಂಗಾ। ಕೇಳೋರಂಗಾ॥
ಶುದ್ಧ ಕಲಿಸುವ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಾ, ಕೇಳೋ ಲಿಂಗಾ।
ನಮೋ ನಮೋ ದೈವಕ ನಮಸ್ಕಾರ ಸ್ವಾಮಿ ಬಸವೇಶ್ವರಾ॥
ಕರುಣಾಸಾಗರ ಭಕ್ತರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಿಯಕರಾ।
ನಡಸಿಕೊಡು ಹಾಡೋದು ಸೌಖ್ಯ ಸಾಗರಾ।
ಸ್ವಾಮಿ ಇಂಚಲ ಬಂಕನಾಥಗ ನೇಮಮಾಡುವೆ ನಮಸ್ಕಾರಾ। ನಮಸ್ಕಾರ।

ಏರ॥
ಮರ್ತರೊಂದು ತಪ್ಪ ತಗಿಬ್ಯಾಡ್ರಿ ದೈವಕ್ಕ
ಅರ್ತಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು॥

* * *

ವಿಭಾಗ ೨

ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಡುಗಳು

ಹಾಡುಗಳ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೧) ಸವಾಲ ಪದ

೨) ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಿನ ವಾದ

೩) ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಿನ ಹೋಳೀಪದ (೧)

೪) ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಿನ ಹೋಳೀಪದ (೨)

೫) ಕಾಮಣ್ಣ ದೇವರ ದುಮ್ಮ ಸಾಲಿಪದ

೬) ಮುಚ ಕಂಡಿಯ ದುಂದುಮೆಯ ಪದ

೭) ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಹಾಡು

೮) ಹೆಂಗ ಮಾಡಲೆವ್ವ ತಂಗಿ

೯) ಹಸಗೇಡಿ ಹೆಣ್ಣು

೧೦) ಹೆಂಡಾ ಕುಡಿಯುವ ಗಂಡನ ಸಂಸಾರ

೧೧) ದೇವದಾಸಿ ಪದ

೧೨) ಬೆಕ್ಕಿನ ಬೈಬ್ಯಾಡ

೧೩) ಮೋಸ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣ

೧೪) ಬಾಳೇವಂತ ಭೋಳಿಮಗಾ ಖಾಸ ಶರಣ

ಸವಾಲ ಪದ

೧

ಪಠ||

ತಿರಗಿ ತಿರಗಿ-ಹಾಡಿದರ ಪರಿಗಿ ಕಬ್ಬಿಣದಂಗ
ಉರಿಗೆ ಉತ್ತಿಯ ಕೊಟ್ಟಂಗ||

ಚಾಲ|

ಭಾಳ ದಿವಸ ಮಾಡಿದ ಸಾಸಾ ಕಲತ ಈ ವರ್ಷ ಬಂದಿ
ಹಾಡೋದಕ|
ಅಂಜಬ್ಯಾಡೋ ಬಾರೋ ಮುಂದಕ|
ಕೇಳ ಕಲಿಸಿದವನ ಹಂತೇಕ
ಅಂಜಿ ಗಾಬರ್ಯಾಗಿ ಎದಿ ಹಾರತೈತೊ ನಿಂದ ಟುಕ ಟುಕ್|
ನಿಂದು ಟುಕಟುಕ್|
ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಲ ಒಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕುವಿನೋ ಬಲ್ಲ ಶಾಣ್ಯಾಗ|
ಇದರ ಶಿಲ್ಕ|
ತಗದ ಹೇಳೋ ತಡಾ ಇನ್ಯಾಕ|
ಹತ್ತ ಕಾಲ ಹನ್ನೊಂದು ಕೈಯ್ಯ ನಡಬರಕೈತಿ ಒಂದು ಮಕಾ|
ಒಂದ ಮಕಾ|

ಬಾಯಿ ಎರಡ ಒಂದ ತಲೀ ಇರುವದು ಅಂತ್ರಲೀ
ಕೇಳೋ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮ|
ಆ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಅಭಿಮಾನ ತುಂಬಬೇಡಿ ತ್ರಿಭುವನ ಹರಹರಿ
ಬ್ರಹ್ಮಕೇಳೋ ಬ್ರಹ್ಮ||
ಹಿಂತಾ ಹಾಡ ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟಿ ಕಡಿಯತೈತಿ ಬಿಟ್ಟಹ್ವಾದಿ
ಜಗಾಸರದ|
ನಿಮ್ಮವರನ್ನ ಕೇಳತೀ ಕದ್ದ ಕದ್ದ ಹೆಂಗ ಹಾಡಂತಿ ಅವರ ಮುಂದ
ಅಳಬ್ಯಾಡ ಸುಮ್ಮನ ಮನಿಗಿ ಹೋಗೋ ಜಲ್ದ ಕೇಳೋ ಜಲ್ದ

ಏರ॥

ಊರಿಗೆ ಉತ್ತಿಯ ಕೊಟ್ಟಂಗ ನಿನ್ನ ಹಾಡಾ

ಕುರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಮಲಿ ಇದ್ದಂಗ॥

೨

ಏರ॥

ಅಂಗಿ ಮ್ಯಾಲ ಅಂಗಿ ಶ್ರೀಂಗಾರಕ ಕಚತೊಟ್ಟ

ರಂಗಾಗಿಬಂದ್ಯೋ ಹಾಡೋದಕ।

ಚಾಲ॥

ಹಾಡ ಹಿಂತಾ ಹಾಡ ಮುತ್ತ ಸುರದಾಂಗ

ಜನಾ ಪಾಡ ಅನ್ನ ಬೇಕೋ ಮತ್ತು ತಾಳದೊಳಗ।

ಈಡು ಮಾಡಿ ಕಲತೀಯೋ ಬಲ್ಲಾಂಗ ನೀ ದೀಡ ದಮಡಿ

ಹಾಡತಾರೋ ರಾಜದಾಗಾ।

ಇಟ ಇಟ ಹಾಡ ಹಾಡಿ ಹಲ್ಲ ಪಲ್ಲ ನೀ ಬುಟುಬುಟು

ಓಡತೀಯೋ ಹತ್ತಿ ಜೂಲ್ಲ।

ಕಟಪಟ ಮಾಡಿನೀ ಕಲಿತಿಲ್ಲಾ।

ಜೀವ ಚುಟು ಚುಟು ಅಂತತೇನೊ ಹಗಲೆಲ್ಲಾ।

ಕೇಳ ಮಗಾ ನೀ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಶೃಂಗಾರದ ನಿಶ್ಯಾನಿ ಕಳಕೊಂಡಿ।

ಸುಳ್ಳ ಕುಣದಾಡಿ ಮಣದಾಡಿ ಹೆಣಗ್ಯಾಡಿ ಹಾಡಬ್ಯಾಡ

ಕಾಣಬರೋ ಮಾತ ನೀ ಲಗುಲಗೂ।

ಪಾಡ ಹಾಡತಾನಂತ ನೋಡಿನಿ, ನೀ

ಪಾಡದಂಗ ಮಾಡತೀಯೋ ಒಡದ ಧನಿ।

ಒಡೆಯ ಬಂಕೇಶನ ಅಡಿಗೆ ಶರಣ ಅನ್ನಿ ನಾ

ಕಡೆಗೆ ಹಾಡೋದು ಹುಡಿ ಹೊಡದಂಗ ನಿನ್ನ।

ಏರ॥

ರಂಗಾಗಿ ಬಂದೋ ಹಾಡೋದಕ ನಾ ನಿನ್ನ

ಬಿಂಗ ಬಿಡಿಸೇನೊ ಬಿಡೋ ಇನ್ನಾ॥ಪ॥

೩

ಏರ॥

ಹಿರ್ದ ಹಾಡವನಂಗ ಜರ್ದ ರುಮಾಲ ಸುತ್ತಿ

ತ್ವರದಿಂದ ಬಂದ್ಯೋ ಮಜಲಾಗ।

ಚಾಲ॥

ಹಾಡ ನಮ್ಮ ಹಾಡಿನಂಗ ಹೇಡಿ ಹಿಂದಕ ಸರಿಬ್ಯಾಡ

ತೋಡಿ ಕೊಡೋ ಹೋಗಬ್ಯಾಡ ನಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲ॥

ನಮ್ಮ ಪದಾ ರತ್ನದ ಖಣಿ ಊಚ ವಜ್ರ ಕಲ್ಲ ಕಲ್ಲ

ಬಾಯಾರಿ ಕೈ ಸೋತ ನಿಂತಿ ನ್ಯಾಯಕ ನೀನು ತಾಳಾಂವಲ್ಲಾ।

ಧೈರ್ಯ ಅಂಜಿ ಎದ್ಯಾಗ ಹುಟ್ಟಿತ ಜಲ್ಲ ಜಲ್ಲ।

ಕಬರ ಇಲ್ಲೊ ನಿನಗ ಬಾಯಿ ಕಿಸದಿ ಸೋರತೈತಿ ಜೊಲ್ಲ ಜೊಲ್ಲ।

ಕಲಸಿದವನ ಕಡೆ ಮೋತಿ ಮಾಡಿ ನಿಲಸಿ ನಿಲಸಿ ಕೇಳತೀಯೊ

ಪೊಲಸಿ ಕಲಸಿದಷ್ಟ ಅಂವೇನ ಬಲ್ಲ ಬಲ್ಲ॥

ನಿನಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಅವನ ಉಚ್ಚಿ ಹೋಗತಾವ್ರೋ ಬಲ್ಲ ಬಲ್ಲ॥

ಏರ॥

ತ್ವರದಿಂದ ಬಂದೊ ಮಜಲಾಗ ದುಡ್ಡ ಕೊಟ್ಟ

ಕರತಂದವರ ಅಬರು ಕಳದೆಲ್ಲೊ ॥ಪ॥

೪

ಏರ॥

ಹಸನ ಹಾಡವನಂಗ ಇಸಕೊಂಡಿ ನಿಶ್ಯಾನಿ

ಇಸಮತನಾಗಿ ನೀನಿಂತ್ಯೋ॥

ಚಾಲ॥

ನಿಶ್ಯಾನಿ ಹಿಡಕೊಂಡ ಲೇಸಾಗ ಬೇಕಂತ ಆಸೇಕ ಬಂದ್ಯೊ।

ಮಜಲಿಗೆ ಜನಾ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡತೈತಿ ಅಲ್ಲ ತಗಿ।

ನೀ ಮೀಸಿ ಇಡಬಾರದ ಸುಮಾರಾಗಿ।

ಮಂದ್ಯಾಗ ಹಾಡೋದ ಬಿಗಿ।

ಇಂದೇನ ಬಗಿ ಬಂದಿ ಸಂದಿಯೊಳಗ ನಿನ್ನ ನಗಿ।
ಬಂತೋ ನಿನಗ ಡಾಣಿ।
ಕಮ್ಮ್ಯಾನ ಪದಗೋಳ ಒಮ್ಮೆರ ಹಾಡೋ ಸುಮ್ಮಕ ಜನರ ತಲೆದೂಗಿ।
ನಿನಗೊಮ್ಮೇರ ಅನಬೇಕೋ ಹರುಷಾಗಿ।
ಬಿಡೋ ಕೆಮ್ಮ್ಯಾದು ಅಂಜಿದಿ ದನಿ ಹೋಗಿ।
ವಜ್ರದಂಥಾ ಪದ ಗಜ್ಜರಿ ಮಳಿ ಹೊಡದಂಗ।
ಬೆಜ್ಜರ ಬಿಡತಿತೊ ಎದಿಗೆ ಯಾಕಾದ್ಯೋ ಪ್ಯೆಂಗಿ।
ನೋಡ ಬಡದಂಗ ಅಡ್ಡಡ್ಡ ಮಳಿ
ನೀನು ಓಡೋಡಿ ತಗದಿ ದಿವಾಳಿ
ನೀನು ಹತ್ತೆಂಟು ಹಾಡಿದರ ಕೇಳಿ।
ನಮ್ಮ ಹಾಡಿನ ಮ್ಯಾಲ ನಿವಾಳಿ।
ಗೊಂಚಲ ಮುತ್ತಿನ ಬಾಗೋಡಿಯವರು, ಕೆಂಚನಾಯ್ಕನ ಕವಿ ಮಾಡಿ
ನಿನ್ನ ಅಂಜ್ಕಿ ಹರದೀತೋ ಮುನ್ನೋಡಿ।
ಸಣ್ಣ ಪಂಚೇತಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡೋ ತಲೆದೂಗಿ।
ಹಾಡೋದ ಬಿಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟ ಮೂಡಲ ನೋಡತಿ।
ಈಡಲ್ಲ ನೀನ ಪದ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಿ ಕೇಳತಿ ಕಲಸವನ ಹೋಗಿ।।

ಏರ।।
ಇಸಮಿತನಾಗಿ ನಿಲನಿಂತೋ ನಮ್ಮ ಹಾಡ
ಕಸಮೂಲ ಪಲ್ಲೆ ಕಲಕೊಳ್ಳೋ।।

೫

ಏರ।।
ಒಂದ ಅಕ್ಷರ ಕಡಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ ತಗದಾರೋ
ಸುಂದ್ಯಾಕ ಆದಿ ಸವಿಗೇಡಿ।।

ಚಾಲ।।
ಹೊಸತರದ ದಾಟಿ ಕಸರಿಲ್ಲ
ಸಸಾರ ಮಾಡಿ ಮಿಗಿಲ ಹಾಡಬೇಕೋ ಹಿಂಗ।

ಬ್ಯಾಸರಾಗೇತೋ ನಿನ್ನ ಮನದಾಗ ಉಸರ ಹಾಕಬೇಡೋ ಮಜಲಾಗ।
ಕತ್ತಿ ಹಾಂಗ ನಿಂತ ಬೇಗಳ ಹಾಡ ಹಾಡಿದರೇನೋ ಮೂರ್ಖಾ
ಹಾಡಿದರೇನೋ ಮೂರ್ಖಾ॥
ನನ್ನ ಸರಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಅಂದಿ
ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಮಂದಿ।
ಮಾಡತಾರೋ ತಾವ, ಕೇಳೋ ತಾಂವಾ।
ನಿನ್ನ ಒಳಗಿಲ್ಲೋ ಹಾಡಿನ ಜೀವಾ, ಕೇಳೋ ಜೀವಾ।
ಈ ಪರಿ ನಮ್ಮ ಹಾಡ ನೀನು ಬರಬ್ಯಾಡೋ ಈ ಮಜಲಾಗಾ।
ನಿಮ್ಮ ಗುರುವನ್ನು ಕೇಳೋ ಕದ್ದ ಕದ್ದ।
ಹೆಂಗ ಹಾಡಲಂತಿ ಅವರ ಮುಂದ।
ಅಳಬ್ಯಾಡ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಸುಮ್ಮನ ಮನಿಗೆ ಹೋಗೋ
ಜಲ್ದಾ ಹೋಗೋಜಲ್ದಾ॥

ಏರ॥
ಸುಂದ್ಯಾಕ ಆದಿ ಸವಿಗೇಡಿ ತುಟಿಗೆ ತುಟಿಯು
ಹೊಂದದಾಂಗ ಹಾಡೋ ಹಿಂತಾವು॥

೬

ಏರ॥
ಹಾಡಿನ ನೆವದಿಂದ ಬಾಡೀಗಿ ಕಡೆ ತೋಡೆ ನೀ ಇಟ್ಟ
ಡವಲ ನನ ಮುಂದ॥

ಚಾಲ॥
ದುಗ್ಗಾಣಿ ಕೊಟ್ಟ ನೀವೊಂದ ಅಗ್ಗದ ಸದಾ ಅಕಲ ತಂದ।
ಹಿಗ್ಗಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಮಜಲಾಗ ಹಾಡಬ್ಯಾಡ।
ಸಿಗ್ಗ ಇಲ್ಲೋ ಹಡಸಿತಮ್ಮಾ ಮಗ್ಗಲಮುರಿ ಬಡಸಿಕೊಂಡಿ।
ಕಗ್ಗಲ್ಲಿನಂಗ ಬಂದ ನಿಲ್ಲಬೇಡಾ।
ಜಗ್ಗಿ ಕೇಳತೇನಿ ತಗಿ ಹಿಂತಾ ಹಾಡಾ॥
ಕಂಗ್ರಾ ಮಾಡಿದರೇನೋ ಹಾಡಿನ ಸಂಗ್ರಾಮ ಇಲ್ಲೊ ನಿನ್ನ ಬದಿ

ಬಂಗಾರದಂಥ ಪದ ನಮ್ಮ್ರವು ಭಾಳ ನಿವಳಾ||
ಅಂಗಿ ತೊಟ್ಟ ಶೃಂಗಾರಾಗಿ ಅಂಗಳದಾಗ ಬಂದ ನಿಂತಿ|
ತಿಂಗಳ ದಿನಾ ಆತಿ ಗಂಟ ಬಿದ್ದಿ ನೋಡಾ|
ನುಣ್ಣಗ ತೀರಿ ಹೋದುವಪ್ಪಾ ನಿನ್ನ ಹಾಡಾ||
ಅನಗೇಡಿ ಸ್ವರಾ ತಗದ ದನಿ ಬಿದ್ದ ನಿಂತೀಯೋ
ಮನಿಗೆ ಹೋಗೋ ಮುಂದೇನು ಬರುದಿಲ್ಲ||
ಕುನ್ನಿ ಹಾಂಗ ಕುಂಯ್ಯ ಕುಂಯ್ಯಾಡಿಸಿ ಬಣ್ಣಾ ಗುಂದಿ
ಸಣ್ಣಾ ಆದಿ
ತಣ್ಣಗ ಹೋಗೋ ಇನ್ನ ಆಗುದಿಲ್ಲ ಪಾಡಾ
ನುಣ್ಣಗ ತೀರಿ ಹೋದೂವಪ್ಪಾ ನಿನ್ನ ಹಾಡಾ||

ಏರ||
ನೀ ಇಟ್ಟ ಡೌಲ ನನ ಮುಂದ ನೀ ಬಂದ
ಸೆಟದ್ಯಾಡ ಬ್ಯಾಡೋ ನನ ಮುಂದ||

೭
ಏರ||
ಕೆರಿಯು ಸಮುದ್ರದ ಕೂಡ ಪರದಾಡಿದ ಪರಿಯಂತೆ
ಕರಿಯಬ್ಯಾಡ ನನ್ನ ಹಾಡೋದಕ|

ಚಾಲ||
ತೆರದ ತೋರಸಿ ಬಿಟ್ಟೇನ ನಿನ್ನ
ತೆರವಾಯತನ ಬಿಡವಲ್ಲಿ
ಸರವಿನಂತಾವ ಹೊಳಿಯಂಗ ಬೆಳಸಿ ನೀ ಹೇಳತೀಯೋ
ಬುರಡಿ ಕೊರವಿಯಂತೆ ಧರವೇಸಿ
ಅಪ್ಪಂದ ತುಳು ಎರಡೂ ಹಾಡಾ
ಒಪ್ಪಿಟ್ಟಾರೋ ಜನರೆಲ್ಲಾ ತಿಪ್ಪಿಮ್ಯಾಲ ಬಿದ್ದ ಹಾಡ ಒರಸಿ|

ನೀ ಕಲ ಕೊಂಡೀಯೋ ತುಪ್ಪದಂತಾವಂತ ಪುರಮಾಸಿ
ಅವಲ್ ಅವಲ್ ಪದಗೋಳ ತಗಿಯೋ

ಸವಾಲ ಜವಾಬ ಕೇವಲ ಅಲ್ಲಾ।
ಕಾವಲ ಇಟ್ಟ, ಕದ್ದ ಕುಂತಿ ನೀನು ಸುಳ್ಳೆ ವಣಾ -
ಡವಲ ಮಾಡಿದರ ಏನೋ ಹೈವಾನಾ।
ಡಾಮಾ ಡೋಲಾ ಆಗಬೇಡಾ।
ನಮ್ಮದು ನಿಮ್ಮದು ತೀರಲಿ ಇಂದಾ
ಕಾಮಕಾಮ ಬಂದ ಒಂದಿನ ಇಷ್ಟ ಹಾಡಂತ ನೇಮಿಲ್ಲ
ನಮಗ ಕಡಿಮೇನ।।

ಏರ।।
ಕರಿಯ ಬ್ಯಾಡೋ ನನ್ನ ಹಾಡೋದಕ ನಿನ್ನಂತ
ತೆರವಾಯಿ ನನ್ನ ಸರಿಯೇನೋ।।

ಅ
ಏರ।।
ಧರಿಮ್ಯಾಲ ನಿನ್ನಂತೆ ಸುರದೈತಿ ಹಾಡುವ ಜನಾ
ಬರೇ ಮಾತ ಆಡಿ ಬರಗೆಟ್ಟ್ಯೋ।।

ಚಾಲ।।
ಜರ್ಕಾಟಿ ರುಮಾಲ ಸುತ್ತಿ ಮುರಕಾ ಮಾಡಿ ಹಾಡಾಕ ಬಂದಿ
ತರಕಿನ ಪದಾ ಆಗೂದಿಲ್ಲಾ ವೈನಾ।
ಬಿಡಾ ನಿನ್ನಾ ಹಾಳಿ ಹರಕೈತಿ ಒದರುವೆ ಒಂದ ಸವನಾ।
ತ್ವಾಡೆ ಹಾಡವರೆಲ್ಲಾ ಬಂದ ನೋಡತಾರೋ ಅಜಮಾಸಾ।
ಬಿಡತಾರೋ ಆಗೂದಿಲ್ಲ ಗಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಾ।
ನಿನ್ನಂಥವರು ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ ನಮ್ಮ ಕೂಡ ಹಾಡಾಕ
ಬರದ ಒಲ್ಲೇವಂತ ಕಬಲಾತಿ ಬರಕೊಟ್ರು।
ನೀ ಏನ ಆದೀ ಹೋಗೋ ಕಡಿಗೆ ಹುಚ್ಚಪಾಟ।

ಏರ।।
ಬರೇ ಮಾತನಾಡಿ ಬರಗೆಟ್ಟ್ಯೋ ನಿನ್ನ ಹಾಡ
ಕುರಿಗೆ ಕೊಳಮಲಿ ಇದ್ದಂಗ।।

೯

ಏರ॥

ಯಾಕ ಮಜಲಿಗೆ ಬಂದೊ ತೂಕ ತಿಳಿಯದ ಪ್ರಾಣಿ
ಹಾಕಿತ ಬಾಯಿ ಹಾರಿತು ಹಸವು

ಚಾಲ॥

ನೀರ ಬೇಡುವೆ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ನಿನ್ಯಾರ
ಕರದಾರೋ ಮಜಲಿಗೆ।
ಸುಳ್ಳ ಪಂಚೇತಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡೋ ತಲೆದೂಗಿ।
ಗದ್ದಲದೊಳು ಸಿಕ್ಕ।
ಹುದಲ ಬಿದ್ದಿತೊ ತೊದಲ ಹಾಯತೈತಿ ನಾಲಿಗೆ।
ಹಾಡಕಿ ಬದಲ ಅಕ್ಷರ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ
ನೀ ಬೆಳತನಕ ಇನ್ನೇನ ಹಾಡತಿ, ತಳಾ ಬಳದೇತಿ
ತೊಳಿಯಾಕ ಕಲತಿ।

ಏರ॥

ಬೇಕಾಗತೇನೋ ಬೇಖರು ನಿನ್ನಂತ
ಧರವೇಸಿ ನನ್ನಂತ ಸರಿಯೇನು॥ಪ॥

೧೦

ಏರ॥

ಕಂಡ ಬಂದೇನ ನಾನು ಮಡಿಯಿಲ್ಲದ ಪಕ್ಷಿ
ಹುಂಡರಂತೇಕ ಇರತೈತಿ।

ಚಾಲ॥

ಕಾಲಿಲ್ಲ ಪಕ್ಷಿಗೆ ತಮ್ಮಾ ಬಾಲಿಲ್ಲ ತಿಳಕೊಂಡ ನೋಡೋ
ಮ್ಯಾಲ ಮುಕಳಿ ಎಲ್ಲ ಗಿಡಕೈತಿ।
ಬಾಯಿ ಉಂಟ ಸಾಲಹಿಡದ ಲೀಲಾ ಮಾಡತೈತಿ।
ಕೂಡಲಿಲ್ಲಾ ಕುರಪಿಯಿಲ್ಲಾ ಕುಶಿ ಬಂದಾಗ ಕೂಡತೈತಿ।
ಅದರಿಂದ ಬದುಕುವದು ಪ್ರಾಣಾ

ಸದನದೊಳು ಇರುವದನ್ನು ಕದನ ಹ್ಯೂಡಬ್ಯಾಡೋ
ಬಿದ್ದಾವಲತ್ತಿ।।
ಇದನ ಹೇಳದಿದ್ದರ ವದನಾ ನನಗ ಹೆಂಗ ತೋರಸ್ತಿ

ಏರ।।
ಹುಂಡರಂತೇಕ ಇರತೈತಿ ಇಂಚಲದ
ಪುಂಡ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತೈತಿ।।

೧೧
ಏರ।।
ಒಡದ ಹೇಳಿ ಹಾಡೋ ಮುಂದ
ಬಿಡುದಿಲ್ಲ ತರಬುವೆನ ಜಡಮತಿಯೇ ನಿನ್ನ ದರ್ಜೇನು।

ಚಾಲ।।
ಭಾಳ ಮಾತನಾಡಬೇಡಾ ಕೇಳ ಒಡದ ಹೇಳತೇನೋ
ಏಳು ಕಾಲಿಂದ ಒಂದ ಮೃಗ ಐತಿ।
ಮಾಡಿದ ಬದಕ ಹಾಳ ಮಾಡಿ ಗ್ವಾಡಿ ಸೇರತೈತಿ
ಕುಂತ ಇದರ ಕೂನಾ ಕೇಳೋ ಕುಮಕ ಆದರ ಬದಕತೈತಿ
ಕುತ್ತಿಗೆ ಬಂದಾಗ ತೊಡತೈತಿ।
ಕುಲಾಬಿ ಮಾಡಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡವನ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತೈತಿ।

ಏರ।।
ಜಡಮತಿಯೇ ನಿನ್ನ ದರ್ಜೇನು, ಇಂಚಲದ
ಒಡಿಯ ಬಂಕನಾಥನ ದಯದಿಂದ।

೧೨
ಏರ।।
ತರಬಿ ಕೇಳವರ‍್ಯಾರು ಸರ್ಬಿ ಹಾಕೇವು ನಾವು
ಬರುದಿನ ಕಾಳಿ ಹಿಡಿಸೇವೊ।

ಚಾಲ॥
ಲಕ್ಷ್ಮಕ್ಕ ಒಬ್ಬರು ಲಕ್ಷಿಟ್ಟ ಕೇಳುವರು।
ಕುಕ್ಷಿಯೋಳು ತಿಳಿಯುವರು।
ಕಾಸ ಇಟ್ಟ ಹೇಳುವರು।
ತಗಿಯೋ ಅಕ್ಷರು ನನ್ನಂಗ ಮುಕ್ತಿದಾಯಿಕ
ಶಿವನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಂಭಾ ಒಲಿದಾ।
ತಂಪಾ ನಕ್ಷತ್ರಪತಿಯ ಚೆಲುವಾ।
ನಟನದೇ ಹಲವರದ ಪಟುತರದ ಸ್ವರ ತಗದಾ।
ಹಾಡೋ ಸಟಿ ಇಲ್ಲ ಈ ಮಾತ ಹಟವು ಹಿಡದರ ನಿನ್ನ
ಕಟಕಟನೇ ಕಡದ ಗೋಣಾ।
ವೀರಭಟರು ಮಾಡ್ಯಾರೋ ಗರ್ಜನಾ।
ಸತ್ರ ಪಂದ್ರವ ತಗದ।
ಅತ್ತರ ಏನೂ ಆಗವದು ನೇತ್ರಕ್ಕ ನೀರ ತಂದ।
ಉತ್ತರ ಕೊಡೋ ಒಂದೊಂದ।
ಬಂದ ಕತ್ತರಿಯೊಳು ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೋ ಯಾತರ
ಭಿಡೆಯೋ ನಿಂದು।
ಧಾತ್ರದೊಳಗ ಇಂಚಲ ಗುರುಸ್ತೋತ್ರವ
ಮಾಡ್ಯಾರೋ ಹಗಲೆಲ್ಲ।
ಏರ॥
ಬಿರ್ದಿನ ಕಾಳಿ ಹಿಡಿಸೇವೋ ಇಂಚಲದ
ವರ ಬಂಕನಾಥ ಮುನಿದಾನೋ॥

* * *

ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನ ವಾದ

೧

ಏರ॥

ಕಣ್ಣು ಕಿಸದೇನಂತ ಸಣ್ಣ ಮಾರಿ ಮಾಡಿ
ತಣ್ಣಗಾತೇನ ಎದಿಯಾಗ।

ಚಾಲ॥

ಸೂಳೇರಂತ ತಿಳದ ನಿಮ್ಮನ್ನ
ಗೋಳ ನಾವು ಮಾಡುದಿಲ್ಲ
ಬಾಳೇದಾರ ಮಂದಿ ಶಾಣೇರಾ
ಶಿವ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸ್ಯಾನ ನಮ್ಮ ಹಂತೇಲಿ ಏನಿಲ್ಲ ಕಸರಾ।

ಸಾವಕಾಶ ಹಾಡಿರಿ ನೀವು ಚವಕಾಸಿ ನಡದೈತಿ ಇಲ್ಲಿ
ಅವಕಾಶ ಆದೀತ ಭಾಳ ಗೋರಾ।
ಜಾಯಿರ ಇಂಚಲದ ಕೆಂಚನಾಯಕ ಹೇಳಿದ
ಜಗಳಲ್ಲ ತರಾ।
ಬುದ್ದೀಲೆ ಹಾಡರಿ ನೀವು ಗುದ್ದ್ಯಾಡೂದು ಏನು ಚಲೋ
ಮದ್ವಾನಿ ನಾದ ತಗದಂಗ ಸ್ವರಾ।
ಗದ್ಗಮಸ ಬೇಡ ಹೌದ ಹೌದ ಅನ್ನೂವಂಗ ಜನರೆಲ್ಲಾ।

ಏರ॥

ತಣ್ಣಗಾತೇನ ಎದಿಯಾಗ ಹಾಡಿನ
ಬಣ್ಣ ತಿಳದೋತ ಇದರಾಗಾ॥

೨

ಏರ॥

ಬಂಗಾರ ಬಳಿನಿಟ್ಟು ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗುವಳಾ
ಮುಂಗುರುಳ ತೀಡಿ ವನಪೀಲೆ ॥ಪ॥

ಚಾಲ॥
ಹಸರ ಕೆಂಪ ವಗರ ಬಣ್ಣಾ ಕಸರ ಇಲ್ಲದಂತ ಹೆಣ್ಣಾ
ಮೀಸಲಾದ ಖಣಿ ಹೆಣ್ಣಿನೊಳಗ ಚೊಕ್ಕ।
ನಾರಿ ನೀನು ಇದ್ದಂಗ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸಾ।
ಗುಹ್ಯ ಸ್ಥಾನದೊಳು ಕೂದಲ ಮಯವಾಗಿ ಬಾಯಿಬಡಿಕಿ
ನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವಕಿ ಬಹಳ ಪಕ್ಕಾ।
ಆಕಿ ಕಾಮ ಬೆಳಗಿಂದ ಹಿಡದ ಮೂರತಾಸಿನ ತನಕಾ।
ತಂಗಾಳಿ ಬೆಳಗಿಂದ ಬಿಟ್ಟರ ಅಂಗಜಾನ ಬಾಣ ತಾಕಿ
ಸಂಗಾ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪಕ್ಕಾ
ಆಕಿ ಕಾಮ ನೆಲಕ ಹರಿಯುವದು ಭಾಳ।

ಏರ॥
ಮುಂಗುರುಳು ತಿದ್ದಿ ವನಪೀಲೆ ಹೋಗುದ ಕಂಡ
ಹಂಬಲಾದವ ನಿನ ಮ್ಯಾಲ

೩

ಏರ॥
ಕಿಚ್ಚ ಬೆಂಕಿಯ ಹಂತಾ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿನ ಬಾಲಿ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂಕಿ ಕೊಡತೇನ।

ಚಾಲ॥
ಸುರಳಿಗೂದಲ ಸುಗಣಿ ನೀನು ಹೊರಳಿ ಬಂದೇ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲೇ
ಹವಳ ರತ್ನ ಬಂಗಾರದ ಬಾಕಾ
ಹೆಂತಾ ಕರಳ ಹೊರಳಿ ನೋಡವಲ್ಲೇ ಹಿಂದಕ್ಕ
ಕಂಚಿಕಾಯಿಯಂತಾಮಲಿ ಮುಂಚು ತೋಳಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ
ಅಂಚಿದಡಿ ಗಟ್ಟಿನ ಕುಬಸ ಜುಳಕಾ।
ಅಂಜಿಕಿಲ್ಲದ ಮಂಚಾನೇರಿ ಮಾಡ ಕಾಮನಾಟಾ
ಮುಂಚೆ ಮನಸ ಇಲ್ಲಾ ನಾನು ಪಂಚಮಿಗೆ ವರುಷಾಗತೈತಿ।
ಹಂಚಿ ಬಟ್ಟಿನ ಗಲ್ಲಾ ಕಚ್ಚುದಕ
ಪಂಚನಾಮಾ ಆದರೂ ಚಿಂತಿಲ್ಲ ಇನ್ಯಾಕ

ಏರ॥
ಹೆಚ್ಚಿನ ವಂಕಿ ಕೊಡತೇನ ಇಂಚಲದ
ಬಂಕನಾಥನ ಆಣೆ ಬಿಡುದುಲ್ಲ॥

೪

ಏರ॥
ಮದ ಬಂದ ತಿರಗುವ ಸುದತಿ ನಿನ್ನ
ಮದುವಿ ಗಂಡನ್ನ ಮರಸುವೆನ।

ಚಾಲ॥
ಸುಂದರಿಯ ನಿನ್ನ ರೂಪ ಚಂದ್ರನ ಮುಖ ಸಾಕ
ಚಂದ್ರ ಬೈತಲಿ ಕಪ್ಪಾ।
ಇಂದ್ರನಳಿಯನ ಚ್ಯಾಪ।
ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಲ ಆಗೈತಿ ಮನಸಾ ಮ್ಯಾಗ ಬಾರಲೇ
ಶೃಂಗಾರಿ ಕೂಡಿ ಭೋಗ ಮಾಡೋನ ಬಂಗಾರಿ।
ಪಂದ್ರಾ ದಿವಸಾತಿ ನಾರಿ ಬಂದ್ರ ನೋಡವಲ್ಲೆ ಮಾರಿ
ಇಂದ್ರ ಲೋಕದ ಸುಂದರಿ
ಚಂದ್ರಗಾವಿಯ ಸೀರಿ ಉಟ್ಟ ತೊಟ್ಟ ಕುಬ್ಬಸ ಜರ್ದ
ಹಿರ್ದ ಕಾಣೋದ ತರ್ದಾ
ಮೈ ನೆರದ ಆತ ತಿಂಗಳ
ಮುಖವು ಹಿರ್ದಾ ಶ್ರೀ ಬೆಳದಿಂಗಳಾ
ನಾಗವೇಣೆಯ ನಿನ್ನ ಮೂಗಸಂಪಿಗೆ ತೆನಿಯ
ರಾಗಕೋಗಿಲೆ ಧ್ವನಿಯೇ ಭೋಗ ಅಮೃತದ ಖನಿಯೆ
ಬ್ಯಾಗ ಬಾರೆಲೆ ಶೃಂಗಾರಿ
ಕೂಡಿ ಬೇಗ ಮಾಡೋಣ ಬಂಗಾರಿ

ಏರ॥
ಮದವಿ ಗಂಡನ್ನ ಮರಿಸುವೆ ನಾ ನಿನ್ನ
ಹದ ನೋಡಿ ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವೆನು।

೫

ಏರ॥

ಕೆಂಬಲ್ಲ ನೋಡಿದರ ದಾಳಿಂಬರಿ ನಾಚಿತೋ
ತಾಂಬೂಲ ತಿಂದ ಬೀದಿಯಲಿ।

ಚಾಲ॥

ತಿದ್ದಿಮಾಡಿದಾನ ಬ್ರಹ್ಮನ ಬುದ್ಧಿಗೇನು ಕಡಿಮಿ ಇಲ್ಲಾ
ಮದ್ವಾನಿ ನಡದಂಗ ಹೆಜ್ಜಿ ಚಲ್ಲಿ
ಸುರ್ತಿ ನಿನ್ನ ಮದವಿ ಗಂಡಗ ದೈವಕಿಲ್ಲ ನೆಲಿ
ಬಾಪೂರೇ ತೋಳಾಗ ಇಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ ಕುಂತಿ
ಭಪ್ಪರೆ ತೆಪ್ಪಿ ಹುಟ್ಟೇದಿ ಎಲ್ಲೆ।
ನಿನ್ನಂತ ಬಾಲಿನ್ನ ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿ ಕಂಡೇನ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೆ।
ಉಬ್ಬೇದ ಮಲಿಗಳು ಎರಡಾ ಕೊಬ್ಬರಿ ಬಟ್ಟಲದಂಗಾ
ತೆಪ್ಪಿ ಹಾಕಿದ ಕುಪ್ಪಸ ರೇಶ್ಮೆಯಲ್ಲೆ
ಹುಬ್ಬ ನೋಡಿ ನಾಚುತ ಪದ್ಮನ ಶಿರಕಾಳಿ।

ಏರ॥

ತಾಂಬೂಲ ತಿಂದ ಬೀದೀಲೆ ಹೋಗೂದ ಕಂಡ
ಹಂಬಲ ಆದೀತ ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆ।

೬

ಏರ॥

ಪುಥಳಿ ಬಣ್ಣದ ಸೀರಿ ರತ್ನದ ಹರಳ ಕೊರಳಾಗ
ಮತಿವಂತಿ ಹೇಳ ನೀ ಯಾರಾ।

ಚಾಲ॥

ಗಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿ ತೇಜ ಹಲ್ಲ ದಾಳಿಂಬರಿ ಬೀಜ
ಎಲ್ಲಿ ಹೊಂಟಿ ಸಜ್ಜಾ
ನಿಲ್ಲ ಮಾತಾಪ [illegible] ನಾವು ಕೂಡಿ ಮಾಡೋಣ ಬಾರ
ರೂಢಿಯೊಳು ನಿನ್ನ [illegible] ಪ್ರೌಢನಾರಿ ಯಾರನ್ನೂ ಕಾಣೆ।

ನನ್ನ ಜೋಡ ದೊರದೀಯ ಮಣೇ ನೀ
ಎಳಿಯ ಪ್ರಾಯದ ಹೆಣ್ಣಾ ತೊಳದ ಮುತ್ತಿನ ಬಣ್ಣಾ
ಹಳದಿ ಕಮಲದ ವರ್ಣ
ನಳಿನಾಕ್ಷಿ ಬಾ ನಿನ್ನ ಅಂಗ ಜಾಯಕ್ಕೆ ಕಂಗೆಟ್ಟ ನಿಂತಿದೇನ
ಭೃಂಗ ಕುಂತಳಿ ಮಾತಾಡ ಕೂಡಿ ಸಂಗ ಮಾಡೋಣ
ಒಡಗೂಡ।
ಅಕ್ಕರತೆ ಬರಬರುತ್ತಾ ನಕ್ರ ಸುರದಂಗ ಪೂರ ಮುತ್ತಾ
ಸಕ್ರಿಕಿಂತ ಸವಿಮಾತ
ಸಿಕ್ಕರೆ ಮಾಡುವೆ ಶಾಂತ ನಿನ್ನ ಬಟ್ಟ ಕುಚಕ
ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೆಟ್ಟ್ಯಾವ ನನ್ನ ನೆದರಾ
ಪಟ್ಟಮಂಚಕ ಬಾ ಬಾರೆ ಚಟ್ಟ ಆದಿ ಬಾಲಿ ಮುಖ ದೋರಾ।
ಏರ॥

ಮತಿವಂತ ಕೇಳ ನೀ ಯಾರ ನೀಸ ಕಂಡ
ಜತನ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಕೇಳಿದೇನ

೭

ಏರ॥
ಕಠಿಣ ಹೆಣ್ಣಿನ ಗುಣವು ನಳಿನಾಕ್ಷಿ ತಳದಾವಾ
ಖೊಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ಮನಸಾ ನಿಜವಲ್ಲ॥

ಚಾಲ॥
ಧರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರ ನಾಶ, ಸರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರ ನಾಶ
ಮೈತುನ ಮಾಡಿದರ ರಕ್ತನಾಶ।

ನೀ ಏನ ಹಾಡೀ ಜೋಡಿಯಲ್ಲ ಖೋಡಿ ಹೆಂಗಸಾ
ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗುತತಿ ನಾರಿ ನಟ್ಟೀತ ಮನ್ಮಥನ ಬಾಣಾ
ದಿಟ್ಟ ಚಿತ್ತ ನಿನಮ್ಯಾಲ ದ್ಯಾಸ।
ಮಾತಾಡಿದರ ಕೈಯಾಗಿನ ಹಣಾ ಕಸಗೊಳುವೆ ಸಾಹಸ
ಕ್ರೀಡಾ ಮಾಡಿದರ ರಕ್ತ ಜಾಡುಣ ಆಗಿ ಹೋಗತೈತಿ

ಒತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಹಿಂಡತಿಯ ರಸಾ
ನಾರಿ ನೀನು ಇದ್ದಂಗ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸ
ಏರ॥
ಖೊಟ್ಟಿ ಮನಸ ನಿಜವಲ್ಲ ನೀ ಬಂದ
ಸೆಟದಾಡಬ್ಯಾಡ ನನಮುಂದಾ।

೮

ಏರ॥
ಹಸಿರ ಸಿಲ್ಕಿನ ಸೀರಿ ಕುಶಲದ ಒಡ್ಯಾಣ
ಕಸರಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ರೂಪದಲಿ।

ಚಾಲ॥
ವಂಕಿ ಸರಗಿ ಬಾಜೂ ಬಂದ ಬಳಿ ಕಟ್ಟಿದಿ ಏಕಾವಳಿ।
ನಿನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಪಟುತರದ ಪುತ್ಥಳಿ ಎದಿ ಮ್ಯಾಲ।
ಎಷ್ಟಂತ ನಿನ್ನ ವರ್ಣಿಸಲಿ ಸಂಗಮಾಡ ಶೃಂಗಾರದ ಕರಿಮಣಿ।
ಕೊಡುವೆ ಪ್ರೀತಿಲಿ, ಕೊಡುವೆ ಪ್ರೀತಿಲಿ।
ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆ ಆಗೇತ ಮನಸಾ ಅದೇ ನಿನ್ನ ಅರಸಾ
ಐತಿನನ ಖಾಸ ನನಖಾಸಾ
ನಿನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಆದೇನ ಸನ್ಯಾಸಿ
ಏನ ಅಂತಿ ವಚನ ಕೂಡ ಭಾಸಿ ಕೇಳ ಭಾಸಿ।

ಏರ॥
ಕಸರಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದೊಮ್ಮೆ
ಹೆಸರ ಮಾಡ ನನ ಕರಕೊಂಡ।

೯

ಏರ॥
ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿ ಬಹಳ ಮಾರಿ ಮಾಡಿದಿ ಸಣ್ಣ
ಹಾರತೈತಿ ಯಾಕ ನಿನ್ನ ಎದಿಯ।

ಚಾಲ॥
ಸುಳ್ಳ ಬೆಳದೆ ಬೆಳವಲದಾಗ ಭಾಳ ಭಾಳ ಮಾತ ಹೇಳಿ
ಕಳ್ಳಗಿಂಡಿಲೆ ಹೋಗತಿದ್ದೆ ನೀನು।
ತಿಳಿಯೆ ಇನ್ನ ನನ್ನ ಕೈಯಾಗ ಸಿಕ್ಕಿ ಆದಿ ಜೀರ್ಣ
ಜೀರ ಜೀರ ಆದಿ ಬಲೆಯಾಗ ಬಿದ್ದಿ
ಕುಣದ ದಣದಿ ಯಾಸಿ ಮಾಡಿ
ಹುಬ್ಬ ಹಾರಿಸಿ ತಿರುವ ಬ್ಯಾಡ ಕಣ್ಣ
ತೋಡಿಗೆ ತೋಡಿ ಡವಲಮಾಡಿ ಫಲವೇನು
ಡಾಮಡೋಲ ಆಗ ಬ್ಯಾಡ ನಮ್ಮದು ನಿಮ್ಮದು ತೀರಲಿ ಇಂದು।
ಕಾಮ ಕಾಮ ಬಂದೀದೇನ ಇಷ್ಟ ಹಾಡಂತ ನೇಮಿಲ್ಲ
ನಮಗ ಕಡಿಮೇನ।

ಏರ॥
ಹಾರತೈತಿ ಯಾಕ ನಿನ್ನ ಎದಿಯ ನಮ್ಮ ಹಾಡ
ಹಾರಿ ಜಡದಂಗ ಕಲ್ಲಾಗ।

೧೦

ಏರ॥
ಮೇಲ ಬಾಲೆರೊಳಗ ಶೀಲ ಗುಣ ಸಂಪನ್ನಿ
ಕಾಲ ಸರ್ಪಳಿ ಪೈಜಾಣಿ।

ಚಾಲ॥
ನಿಗರಿದಂತ ಮಲಿಗಳು ಬಗರಿಕುಚ ಎದಿಮ್ಯಾಲ
ಸಾಗರಬಿದ್ದ ಕೊಡತೇನ ರುಚಿ।
ನಿನ್ನಂದ ಚಂದ ಆದರಿಂದ ಕೇಳುವೆ ಮನ ಮೆಚ್ಚಿ
ಮೇದ ಆಕಳದಂತ ನಾರಿ ಸಾದ ಮಾಡಿ ಸಾಕಾತೇ ನನಗ।
ಸೋದಿ ತಾನಾ ಹೇಳಿ ಹೊಡಿ ನುಣಚಿ
ಕೇಳತೇನ ಬೇದರಷ್ಟೂ ಹೋತ ಅಂತ ಮನದಾಗ ನಾಚೀ।
ಸಣ್ಣನ್ನ ಕುಡಿಹುಬ್ಬ ನಿನ್ನ ನುಣ್ಣನ್ನ ಗಲ್ಲಕ ಕಡಿ ತಾನೇ

ನಾಚಿ ಹೋದಿತ ನಾಚಿ।
ನಿನ್ನಂಗ ಚಂದ ಆದರಿಂದ ಕೇಳುವೆ ಮನಮೆಚ್ಚಿ

ಏರ॥
ಕಾಲ ಸರಪಳಿ ಪೈಜಾಣ ಇಟಕೊಂಡ
ಲೋಲ್ಯಾಡುತ ಬಂದೆ ದಾರಿಯಲಿ।

೧೧
ಏರ॥
ವಾರಿನೋಟದ ನಾರಿ ಬಾಬಾರೇ ಬಂಗಾರಿ
ಮೀರಿ ಹೋಗುವದು ತರವಲ್ಲಾ

ಚಾಲ॥
ಅಲ್ಲಿಕೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಿಲ್ಲದೇ ಬರತೇನಂತ
ಬಿಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿನ ಬೆಲ್ಲಾ ಓದೆ ಪುಕ್ಕಟ್ಟ
ಬಂದಾಳಂತ ಭರವಸೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟೆನಲ್ಲ ಘುಕ್ಕಟ್ಟ।
ಸುಳ್ಳ ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟ ದಿನ ಸಳ್ಳವರದ ಹೋಗತಿದ್ಯ
ಕಳ್ಳ ಪೋರಿ ನಿಂದಾರ ಸೊಕ್ಕೆಷ್ಟ।
ಮಾರಿ ನೋಡಿ ಮೂಗ ಮುರದ ಹೋಗತಿದ್ದೆ ಕೊಕ್ಕಾಲ।
ಸಲ್ಲಾದಿಂದ ಬಾ ಅಂದರ ಒಲ್ಲಿನಂತ ಓಡತೀಯ
ಜುಲಮಿ ಮಾಡಿ ಜಗ್ಗತೇನ ಮುಕ್ಕಟ್ಟ।
ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಬಿಡತೇನ ಸೀರಿ ಕಳದ ಒಕ್ಕೊಟ್ಟ।

ಏರ॥
ಮೀರಿ ಹೋಗುವದು ತರವಲ್ಲ
ಬಾಗೋಡಿ ಬಸವಣ್ಣನ ಆಣೆ ಬಿಡುದಿಲ್ಲ॥

೧೨
ಏರ॥
ಪಂಚಮಿ ಕುಬ್ಬಸ ಲೆಕ್ಕ ಮುಂಚ್ಯಾಗಿ ತಿರಸಿನ್ಯ
ಹಂಚಿನ್ಯ ಹತ್ತಿ ನಿನಗಾಗಿ ॥ಪ॥

ಚಾಲ||
ಹತ್ತ ಮಂದಿ ಕರಕೊಂಡ ಚೆಂತನಕ ಬಿಡಿಸಿದ್ದ ಹತ್ತಿ
ನಮ್ಮ ಹೊಲದ್ದ ಕಳದೆ ಉಪಕಾರ।
ಬಿಸಲಹತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚ ಚೆಲ್ಲೀನ ನಿನಗ ಪಾವಸೇರ
ಅಜ್ಜನಗದ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ
ಗಜ್ಜ ಹಾಕಿ ಬೀಡತೀನಲ್ಲ ಅಜವಾನ ಗಿಡ ಓದೆ ಎರಡ ಮೂರಾ।
ರಾಜಿ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟೀನಲ್ಲಾ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಖಬರ।
ಬೇಕಾದಂಗ ಕಾಕಿ ಹಣ್ಣ ಕೋಕೊಂಡ ತಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಹೊಲದಾಗ
ಯಾಕಂತ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ಒಂದ ಚೂರಾ।
ನನ್ನಂಗ ಯಾವ ಹಡಸಿತಮ್ಮಾ ತಾಳ್ಯಾನ ನಿನ್ನ ಬಾರಾ।

ಏರ||
ಹಂಚಿದ ಹತ್ತಿ ನಿನಗಾಗಿ ಬಾಗೋಡಿ
ಬಸವಣ್ಣನಾಣೆ ಬಿಡುದಿಲ್ಲ||

೧೩

ಏರ||
ಪ್ಯಾಟಿ ಪಟ್ಟಣದೊಳಗ ನೀಲ ಬಟ್ಟಲ ಬಸವಿ
ವಿಟನೆ ಬಾ ಎಂದು ಕರೆಯೋಳು

ಚಾಲ||
ಲೋಕದೊಳಗ ನಿನ್ನಕಿಂತ ಮಿಕ್ಕಿದ ಹೆಂಗಸೋರು ಇಲ್ಲ
ತೆಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕಿ ಹಾದಿದ್ದಿಲ್ಲ ಯಾರೂ।
ಲೆಕ್ಕಮಾಡಿ ತರಬಿದರ ಅಬರು ಇಲ್ಲ ಚೂರಾ।
ಛೀಮಾರಿ ಹೆಂಗಸೇನು ಆ ಮಾರಿ ಬ್ಯಾನಿಯೊಳಗ
ಹ್ವಾದಬಾರಿ ಒಯ್ಯಲಿಲ್ಲ ಪರಮೇಶ್ವರ।
ಸುಮಾರ ರಂಡೆ ನಿನ್ನ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟೇನ ಸ್ವಾಮವಾರ।

ಏರ||
ವಿಟನೆ ಬಾ ಎಂದು ಕರೆಯುವಳು
ನಿನಕಿಂತ ನಾಚಿ ಬಿಟ್ಟೇನ ಆಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ

೧೪

ಏರ||

ಕುಂತಿರೇ ದೈವೆಲ್ಲಾ ಮನಸಿಟ್ಟು ಕೇಳೀರಿ
ಹಾಡೀನ ಮೆಟ್ಟು ಬಾಗೋಡಿ ||ಪ||

ಚಾಲ||

ಹೆಣ್ಣು ಕಂಡೆನಪ್ಪ ನಾನು ಕಣ್ಣು ಮಾತ್ರ ಒಂದ ಇತ್ತು
ಸಣ್ಣ ಕಡ್ಡಿಯಂಗ ಅದರ ಡವಲ
ಜಗಳಾಡಿದಂಗ ಬಾಯಿ ಮಾಡಿ ಮಾತಾಡತಾಳೋ ಕಲಲಾ
ದಿಗರಗುಂಡಿ ಚಿಗರದುಟಿ ಜಿಗದ ನಡಿಗಿ ನಡಿವಾಗ।
ತಗತಗದ ಒಗಿತಾಳ ಗೊನ್ನಿ ಸುಂಬಳ।
ಹಲ್ಲ ತುಂಬ ಬೂಸರಗಟ್ಟಿ ನಾರತೈತೇ ಬಾಯೆಲ್ಲಾ
ಹೇಸಿರಂಡಿ ಬೇಸ ಮಾಡಿ ನಾಶಿಪುಡಿ ಸೀನ ಸೀತರ
ಬೀಸಕಲ್ಲ ಒಗದಂಗ ದಢತ।
ಪುರಕಿನ ಗುಳ್ಳಿ ಒಡದ ನೆತ್ತರ ಸೋರತೈತೊ ಜಲಲ
ಹಸಿ ಬಿಸಿ ತಂಗಳ ರೊಟ್ಟಿ ತಾಸಿಗೆ ಎಂಟ ತಿಂತಾಳಪ್ಪ
ಪುಂಡಿಪಲ್ಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೇನ ಬೇಕಿಲ್ಲ।
ಕಾಸ ಕುಂಬಳಕಾಯಿದಪ್ಪ ಮುದ್ದಿ ಸಾಕ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ।
ಹರಕ ಸೀರಿ ಉಟ್ಟ ಒಳ ಮುರಕ ಮಾಡಿ ನಡಿವಾಗ।
ಪರಾ ಪರಾ ಕೆರಕೋತಾಳ ಮೈಯಲ್ಲಾ
ಹೇನ ಸೀರಾ ಕೂರಿಗಳ ಹರದಾಡತಾವೋ ಸೀರೆಲ್ಲಾ।

ಏರ||

ಹಾಡಿನ ಮೆಟ್ಟು ಬಾಗೋಡಿ ಊರಾಗ
ಸರಪಣಿ ಹಚ್ಚೆದೇವ ಸಭಾದಾಗಾ||

೧೫

ಏರ||

ದುಷ್ಟ ಹೆಣ್ಣಿನ ಗುಣವು ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳು ಹಿಡಿಸಲಾರದು
ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರು ಮುಗಿಯದು

ಚಾಲ॥
ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷಕ ನೆಟ್ಟಿಗ ರಂಬಿಯ ಮಾನ
ಒಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಬಿದರ ಹತ್ತ ವರ್ಷ ಪೂರ್ಣ
ಆಕಿ ಯೋನಿ ಇಂಬ ಆತರಿ ಹತ್ತೀತ ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯಸನ।
ಹನ್ನೊಂದ ವರ್ಷಕ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜ್ಞಾನ ಪಲ್ಲಟ ಆಗತೈತಿ।
ಅನ್ಯರ ಮನಿಗೆ ಹೋಗುವಂತ ದ್ಯಾಸ।
ಕನ್ನಿ ದ್ಯಾಸಾ ಬ್ಯಾರೆ ನೆನಸತಾಳೊ ಗಂಡಸರನ।
ಹನ್ನೆರಡ ವರ್ಷ ಆದಮ್ಯಾಲ ಮಾನಿನಿ ನೀನೇ ಜ್ಞಾನಿ ವಾನಿ
ಏರಿ ಬಿಡತಾಳೆಲ್ಲಾ ಅಭಿಮಾನಾ।
ಕೈಕಾಲ ತಿಕ್ಕಿ ಸೀರಿ ಕುಬಸಾ ಮಾಡತಾಳೋ ಹಸನಾ।

ಏರ॥
ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ಮುಗಿಯದೋ ಹೆಂಗಸರನ
ಕಟ್ಟಿ ಚಲ್ಲುವೆನೋ ಬಲಿಯೊಳಗ।

೧೬

ಏರ॥
ಜಂಬ ಮಾಡುತ ನಾರಿ ಜಾಂಬ ಕೈಯಾಗ ಹಿಡದ
ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಜೇನತುಪ್ಪವನು ॥ಪ॥

ಚಾಲ॥
ಶೃಂಗಾರವಾದ ನಾರಿ ನಿನ್ನ ಉಂಗರ ಗೂದಲ ಏನ ಚಂದಾ
ಬಂಗಾರದ ವಸ್ತ ಅಂಗದಲಿ।
ಜಡದ ಇಟ್ಟಿದಿಯಾ ಉಂಗುರ ಬೆರಳಿನಲಿ
ಹಿರ್ದ ಜರ್ದ ಸೀರಿ ಉಟ್ಟಿದಿಯಾ।
ನೋಡಿ ಪೆಂಗಲಾದೇನ ಖಾಸ ರೇಶ್ಮೀ ಕುಬಸಾ ತೊಟ್ಟಿದಿ
ಮುತ್ತಿನಂತ ಬಾಲಿ ಮುತ್ತು ಸತ್ಯಮಾತ ಒಂದ ಹೇಳ
ಅತ್ತಿ ಹೂವಿನ ಸೀರಿ ಒತ್ತಿ ಸಿಗಸಿ ಉಟ್ಟಿದಿಯಾ।
ಏನ ಸಿಸ್ತ ಕಾಣಸ್ತಾವ ರತ್ನದಂತಾ ತುಟಿ।

ನಿನ್ನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಗೆಳತೇರು ಇಲ್ಲ ಸಟೆಯ।
ತಂಗ ಮಾಡಿ ಹೋಗಬ್ಯಾಡ
ಹ್ಯಾಂಗರ ಮಾಡಿ ಕರಿತೇನು ಮುಂಗುರುಳ ತಿದ್ವಿತೀಡಿ
ತುರಬ ಕಟ್ಟಿದಿಯಾ।

ಬೆಳದಿಂಗಳ ಮುಖಿಯೆ
ತೀರಿಸಿ ಹೋಗ ನನ್ನ ಚಟೆಯೇ ನಿನ್ನ ಕಂಡು ಕಾತುರಗೊಂಡು
ಎರಡು ಪುಟಿ ಚಂಡಿನಂತಾ ಮಲಿಗಳ ಹಿಂಡಿ ಹಿಚಕಿ
ಯಾವಾಗ ಹಿಡದೇನು।
ಅಕ್ಕರತೀಲಿ ನಾರಿ ನಿಂತ ನಕ್ಕರ ಆತ ಉಮ್ಮೇದ
ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರಿ ಉಂಡಂಗ ಆನಂದ।
ಹಿಂತಾ ಮಕ ಹರೇದಾಗ ಚಂದಾ ನೀ ನಕ್ರ ಮಾಡುವೆ ನಾ ದುಂಧ
ತಿಂಗಳ ದಿನಾ ಆತ ನಮ್ಮ ಅಂಗಳದಾಗ ಹಾಯಿತಿಯೆ
ಕಂಗಳಾ ಎತ್ತಿ ನೋಡವಲ್ಲೆ ಹಂಗ ಹೋಗತೀಯ
ಬೆಳದಿಂಗಳ ಮುಖಿಯೇ ತೀರಿಸಿ ಹೋಗ ನನ್ನ ಚಟಿಯೆ।

ಏರ।।
ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಜೇನು ತುಪ್ಪವನು ಪ್ಯಾಟಿಲೆ
ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಬರತಿದ್ದೆ।

೧೭
ಏರ।।
ಜುಮರ ಮಾಡುತ ನಾರಿ ಸ್ವಾಮಾರ ಸಂಜೀಲೆ
ತಾಮ್ರಕೊಡ ಹೊತ್ತ ತೆಲಿಮ್ಯಾಲಾ।।

ಚಾಲ।।
ಕತ್ತಿಗೆ ಕಟ್ಟಾಣಿ ಸರಾ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಏಕಾವಳಿ
ಅಷ್ಟುಕು ಮಿಗಿಲಾದ ಸೇರಿನ ಸರಿಗಿ
ಮ್ಯಾಲ ದಟ್ಟ ಗೋದಿ ಸರಾ ಮುತ್ತಿನ ಮುರಗಿ

ವಾಚಕೃಷ್ಣ ಚಂದರದಾರ ಹತ್ತೇತಿ ಮಲಿಗಿ
ಹಾರಾ ಏಕಾವಳಿ ಹಾಕಿ ಭಾರ ಕುಚ ತೋರತಾವು
ಚಾರು ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿ ನಿನ್ನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ
ಮರಳಿ ವಾರಿ ನೋಟಾ ನೋಡತೀಯಾ ಎಳಿ ಹುಡಿಗಿ।
ನನ್ನ ಸಂಗ ಮಾಡ ಏ ಬೃಂಗ ಕುಂತಾಳಿ ನಿನ್ನಂಗ
ಇಲ್ಲ ಯಾರ್‍ಯಾರಾ।
ಅಂಗಜೇನ ಸತಿಯ ಸೋಮಾರಾ॥
ಹೊಟ್ಟಿ ತಿಳಪ ಬಾಳಿ ಸುಳಿಯಂಗ ನಿನ್ನ ಹೊಳಪ ರಮಣ ಸತಿಯಂಗ
ಎಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಹುಟ್ಟಿದೀಯ ಧರಿಮ್ಯಾಲ
ತುಟಿ ಚೀಪತೇನ ಕಡದೀಗ॥

ಏರ॥
ತಾಮ್ರ ಕೊಡ ಹೊತ್ತ ತಲಿಮ್ಯಾಲ ನಿನ್ನ ಕಂಡ
ಅಮರುವಂಗಾತು ಮನದೊಳಗ॥

೧೮

ಏರ॥
ಸುಳಿಗಾಳಿ ತಂಪೀಗೆ ಎಳಿ ಬಾಳಿ ಸುಳಿಯಂಗ
ಬಳಬಳನೆ ಬಳಕಿ ಬೀಳುವಳು ॥ಪ॥

ಚಾಲ॥
ಶಂಕಿನಿ ಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣಿನ ಟೊಂಕಾ ಕದರ ಕುಂಡಿ ತಿಗಾ
ಡೊಂಕ ನಡಿಗಿ ನಡಿಯುವಳು।
ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಯಲಿ ಆಕಿ ಶಂಕಿನಂಬುವಳೋ
ನಾಲ್ಕು ಬಟ್ಟು ಹಣೆಯವಳು ಮ್ಯಾಲ ನೋಟ ನೋಡತಾಳೋ
ಎಡಬಲಕ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ನಗತಾಳೋ
ಹಸ್ತಿನಿ ಜಾತಿ ಗಂಡಸಗ ಮಾಯಮಾಡುವಳೋ
ಗುಹ್ಯ ಸ್ಥಾನದೋಳು ಕೂದಲುಮಯವಾಗಿ ಬಾಯಿ ಬಡಿಕಿ
ನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಿಟ್ಟಿನವಳು
ಹಸ್ತಿನಿ ಜ್ಯಾತಿ ಗಂಡಸಗ ಮಾಯ ಮಾಡುವಳು।

ಏರ॥
ಬಳಬಳನೆ ಬಳುಕಿ ಬೀಳುವಳೆ ಪದ್ಮಿನಿಯು
ಎರಡು ಬಟ್ಟ ಹಣೆಯ ಬಸವಣ್ಣ ॥ಪ॥

೧೯
ಏರ॥
ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹರೆಯ ಬಂದ ಕಣ್ಣ ತಿರುವದು ಕಲ್ತ
ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮರದ ದರ್ಜಿಲ್ಲ ॥ಪ॥

ಚಾಲ॥
ಹರೆಯ ಬಂದರ ನಾರಿ ನೆರಮನಿ ದೊರೆಮನಿ ಹೊಕ್ಕ
ಹೊರಹೊರಗ ಇರತ್ತೈತಿ ಆಕಿ ದ್ಯಾಸಾ।
ಮೈ ನೆರದ ದಿವಸ ಮಾಡತಾಳೋ ಪುರುಷನ ನೆಪ್ಪಾ।
ಕಂಡು ಕಾಣದಂಗ ಅವಳ ಗಂಡಸರ ವಾರಿಯ ನೋಟ
ದುಂಡ ಕುಚದ ಮ್ಯಾಲ ಅವಳ ದ್ಯಾಸಾ।
ಸೀರಿ ನಿರಗಿ ಹೊಯ್ಯದಾಳೊ ಹೆಂತಾ ಖಾಸಾ।
ಬಣ್ಣೀಸಿ ಬೈತಲಿ ತೆಗದ ನುಣ್ಣಾಗಿ ತುರುಬಾವು ಕಟ್ಟಿ
ಎಣ್ಣಿ ಬೆವರ ಮಾರಿಗೆ ತುಸಾ
ರಿಕ್ಕ ಮಾಡಿ ಗಳದ ಕಟ್ಟದಾಳೋ ಕುಬಸಾ॥

ಏರ॥
ಅಣ್ಣತಮ್ಮರದು ದರ್ಜಿಲ್ಲ ಅವಳೀಗೆ
ತನ್ನ ಪುರುಷನ ಬಿಡುವಳೋ॥

೨೦
ಏರ॥
ಬಡಸುವನು ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಕಡಸುವೆ ಬೇಗಿನ ಒಯ್ಯರಿ
ದುಡ ದುಡದ ಮುಪ್ಪನಾಗೇತಿ।

ಚಾಲ॥
ಚೀಲ ಹರಕಿ ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ಡವಲ ಮಾಡಿ ಹೇಳ ಬ್ಯಾಡ
ಕಾಲಡೊಂಕ ಮೆಲುಗೈಯ ಕೆಡಕ।

ನನ್ನಂತ ಚೆಲುವ ಯಾಂವೆದಾನ ಹುಡಕ
ಎಲ್ಲಾ ಹೆಂಗಸರಕಿಂತ ನಿನ್ನ ಬಲ ಮಾಡಿ ಇಡತೇನ
ಪಲ್ಲಂಗದ ಮ್ಯಾಲ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳ।
ಹೊಲಮನಿ ಎಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಸ್ವಾದೀನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ।
ತಾಯಿ ತಂದಿ ಅಣ್ಣನ ಪಾಲಿಗೆ ಮುಂದಾಗಿ ಕಳಿಸಿದೇನ
ಬಂದ ಹೇಣ್ತಿದ್ಯೆತ ಭಾಳ ಘೋರಾ।
ನೀ ಬರತೇನಂದ್ರ ಸೋಡಪತ್ರ ಕೊಡತೇನ ಹೋಗಲೆವಳ

ಏರ॥
ದುಡ ದುಡದ ಮುಪ್ಪನಾಗೇತಿ
ಗಂಡ ಪಡಿಕಾಳಾ ತರುವ ಪಡಿಸೆಂಟ॥

೨೧
ಏರ॥
ಗಂಗಾಳ ಮಾರಿಯ ಹುಡಗಿ ಮುಗಳ ಸಗಿ ನಕ್ಕೊಂತ
ಅಂಗಳದಾಗ ಹಾದ ಬರತಿದ್ದೆ॥ ॥ಪ॥

ಚಾಲ॥
ಯಾರ ಹೇಳ ನಾರಿ ನಿನ್ನ ನೀರ ಹಾದ್ಯಾಗ ನೋಡಿನಿ
ಹರಿಯಾನ ಸುಟ್ಟು ಉರಿಯತಿಯ ದುಮ್ಮ ದುಮ್ಮ।
ಒಮ್ಮಿ ಕೇಳಿದರ ಕೇಳವಲ್ಲಿ ಗುಮ್ಮಿಗುಸಿಗೆ ಹಂಗಾ ಹೊಂಟಿ।
ಅಮ್ಮಿ ಹಿಡದ ಗುಮ್ಮತೀನ ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೇ
ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನದೊಳು।
ಬ್ರಹ್ಮಿಬಡದ ಕುಂತಿದೇನು ಕಾಮ ಏರಿ ಮೈ ಅಂತದ ಜುಮ್ಮ ಜುಮ್ಮ।
ನಲ್ಲಿ ಒಲ್ಲಿ ನೀ ಅನ್ನಬ್ಯಾಡ ಇಲ್ಲೇನಿಂದ್ರ ಮಾತನಾಡ।
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವ ಮುಡದಂಗ ಗಮ್ಮ ಗಮ್ಮ ಗಟ್ಟಿ
ಮಾತ ಮಾತ ಹೇಳವಲ್ಲಿ।
ಮಿಟ್ಟಿಮಸಗಿ ಮಾತಾಡವಲ್ಲೇ ಎಷ್ಟಾರ ಖಾಲಿ ನಿನ್ನ ದಮ್ಮ ದಮ್ಮ॥

ನಾಗರ ಹಾವಿನ ಹಂಗ ಇಬ್ಬರೂ ಸಾಗರಬಿದ್ದು ಮಾಡೋಣು
ನಗಾರಿ ಹೊಡದಂಗ ಧುಮ್ಮ ಧುಮ್ಮ

ಏರ॥
ಅಂಗಳದಾಗ ಹಾದ ಬರತಿದ್ದೆ ಹೆಂತಾ ಲಗ್ಗ
ನಿಗಾ ಆದಿಯ ಮೈನೆರದೆ

೨೨
ಏರ॥
ಹಿಂತಾ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಾತ ಕುಂತ ಕೇಳತಿ ಚದುರಿ
ಪಂಥಾ ಮಾಡಿ ಸುಳ್ಳೆ ಕೆಡಬ್ಯಾಡಾ॥

ಚಾಲ॥
ಎಂದೆಂದು ಹಾಡಿದರ ಹಳಿ ಪದಾ
ಒಂದ ಹೊಸದ ಹಾಡಲಿಲ್ಲ ರೀಕಾ
ಗೀಳ ಪದ ಹಾಡಿ ಬೆಳಿತನಕಾ ಯಾಳೆಗಳದ ಹೊರಟಿ ಆತ ಬೆಳಕಾ।
ಇನ್ನೇನೈತಿ ಕಣ್ಣೀಗೆ ಕೈಯ್ಯ ಹಾಕತೇನ ತಳತನಕ। ಕೇಳ ತಳತನಕಾ।
ಅನುಮಾನ ಇಲ್ಲದ ಹಾಡಹಾಡಿ ಹಿಡದ ಎಳದಾಡಿ
ಹೊಡಿಯತೇನ ಜ್ಯೋಲಿ ಕೇಳ ಜ್ಯೋಲಿ।
ಎಷ್ಟಂತ ಹೇಳತೀಯ ತಗಲಾ। ಮಟ್ಟೀಯ ತೊಗಲಾ
ಜೋತಾಡತಾವ ಮಲಿ ಕೇಳ ಮಲಿ।
ತೀರಿ ಹೋತ ನಿನ್ನ ಹಂಗಾಮು
ನಾಯಿಗಂಜಿ ಹೋದಂಗ ಜಂಗಮಾ।
ಇನ್ನಾರ ಹೋಗ ತಣ್ಣಗ॥
ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣಾಗ ಹೇಳ ಈ ವಾರ್ತಿ
ಬಾಗೋಡಿಯವರು ಹಾಡುವಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿ॥
ರಾಜ್ಯ ರಾಜ್ಯಕ ಎಲ್ಲ ಹೆಸರಾತಿ
ಬಸಲಿಂಗ ಬಸವಂತ ಹಾಡೋದು ವಾಸಂತ
ಕಾಲದ ರೀತಿ ಕಾಲದ ರೀತಿ॥

ಏರ॥

ಪಂಥಮಾಡಿ ಸುಳ್ಳೆ ಕೆಡಬ್ಯಾಡ ಇಂಚಲದ

ಸ್ವಂತ ಕವಿಗಳು ಹೇಳಿದರು॥

೨೩

ಏರ॥

ಆತ ಇಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣ ತೂತ ಇಲ್ಲದ ಮುತ್ತ

ಹೋತಿನ ಕೊರಳಿನ ಮಲಿ ಹಂಗಾ।

ಚಾಲ॥

ಮಲಿಯ ಕುಡಿಸೇನಂತ ಬಾಳ ಬಲದಿಂದ ಹೇಳತೀಯ

ಕಲನಾಲಿ ತಿಳದಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಗುರ್ತಾ

ನಾನ ಸಲವೇನಂತ ಹೇಳತೀಯ ಬಡಿವಾರಾ

ಕೇಳ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವು ಹಾಲಿನ ದ್ವಾರಾ।

ಮಾಡುವ ಗಂಡಸಿನಿಂದ ದೊರೆದಾವ ಹಾಲಿನ ಮಜಕೂರಾ।

ಸುಗುಣೇಗೆ ಹಾಲ ಇಲ್ಲದ ಮೂಲಾ।

ಉಗಡ ಒಡದ ಹೇಳತೇನ ಅಗಡ ತಿಗಡ ಹಚ್ಚಬ್ಯಾಡಾ

ಏನು ತಕರಾರಾ।

ತಳಾಬುಡಾ ಒಡದ ಕೇಳೆನೇ ಒಳಗಿನ ಆಕಾರ।

ಕಲ್ಲಾನ ಕಪ್ಪಿಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಇಟ್ಟಸಲುವ್ಯಾನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ।

ಇದನ ಯಾವ ಬಲ್ಲ ಭಗವಾನಾ।

ಅವನ ಹೊರತ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಯಾರಿಗಿ ಏನಾ।

ಏರ॥

ಹೋತೀನ ಕೊರಳಾನ ಮಲಿ ಹಾಂಗ ನೀ ಇರು

ದಾತ ಗಂಡಸನು ಇಲದಿದ್ರ॥

೨೪

ಏರ॥

ಕುಲ್ಲಪದ ಹಾಡುವ ಚಿಲ್ಲರ ನಾವಲ್ಲ

ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವಿನಂತ ಜಮದಗ್ನಿ ||ಪ||

ಚಾಲ||

ಕೊಲ್ಲುವ ಜೀವ ಉಳಸತಾಳ ಉಳಸುವ ಜೀವ
ಕೊಲ್ಲತಾಳ ಬೇಕಾದಂಗ ಮಾಡತಾಳೋ ಹಂಚಿಕಿ।
ಮನಸಿಗೆ ಬಾರದಿದ್ವರ ಮದ್ದ ಹಾಕಿ ಬಿಡತಾಳ ಹಿಚಿಕಿ।
ಮಕ್ಕಳಂದರ ನೋಡೂದಿಲ್ಲ ದುಃಖ ಇಲ್ಲದ ಕೊಲ್ಲಸತಾಳೊ
ಚೆಕ್ಕಾಮಲಿಕಿ ಕೇಳ ಗಾಲಗಡಿಕಿ।
ಸೊಕ್ಕ ಬಂದ್ರ ತಾಯಿ ತಂದಿನ ನೋಡೂದಿಲ್ಲ ಆಕಿ
ರೊಜ್ಜು ರಾಡಿ ಹೇಸಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಗೋಜ ಬೇಡಂತ
ಉಪಮನ್ನೇರು ಸಜ್ಜಬಂದ
ಹೊಕ್ಕಾರ ಮನ್ಯಾಗ ಜನಿಸಿ।
ಇಂಚಲಪದಾ ಬೀಜದಂತಾವ ಕೇಳ ಪುರಮಾಸಿ||

ಏರ||

ಮಲ್ಲಿಗಿ ಹೂವಿನಂತಾ ಜಮದಗ್ನಿ
ಎಲ್ಲಮ್ಮ ಕೊಲ್ಲಸ್ಯಾಳ ಗಂಡನ್ನ||

೨೫

ಏರ||

ಕಾಲ ಸರಪಳಿ ರುಳಿಯೇ ವಡ್ಯಾಣ
ವಾಲಗಿ ಮೂರ ಕೊಳತುಂಬ||

ಚಾಲ||

ಕುಟಿಲ ಕುಂತಳಿ ನಿನ್ನ ತುಟಿಯ ತೊಂಡಿ ಹಣ್ಣ
ಇಟ ಜ್ಞಾನ ದೊಳು ಸಣ್ಣ
ನಿನ್ನ ಬಣ್ಣ ವರ್ಣಿಸಲಾರೆ ಕಣ್ಣೆರಡು ಎರಳಿಯ ನೋಟಾ
ನೋಡಿ ಮನ್ಮಥನು ಬಾಣ ಬಿಟ್ಟ
ಕೊಂಕ ಮಾಡುತ ಹೊಂಟಿ ವಂಕಿಯೊಳು ಚಿಂತಾಪಟ್ಟಿ
ಟೊಂಕಕ ವಡ್ಯಾಣ ಇಟ್ಟಿ ಪಂಕಜಾಕ್ಷಿಯ ಭೆಟ್ಟಿ

ನಿನ್ನ ಕಂಡ ಉಂಡಂಗ ಆತ।
ಮಂಡಲದೊಳು ಚಲುವೆ ದುಂಡದೋಳಿನ ವಯ್ಯಾರಿ
ಮನಗಂಡಾದೇನ ಗಾಬರಿ।

ಏರ।।
ವಾಲಗಿ ಮೂರ ಕೊಳತುಂಬ ಇಟಕೊಂಡ
ಲೋಲ್ಯಾಡುತ ಬಂದ್ಯ ದಾರಿಲಿ।

* * *

ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಿನ ಹೋಳೀ ಪದ (೨)

ದುಂದುಂ ಎಂದು ಜಾಣರೆಲ್ಲಾ
ಚಂದದಿಂದ ಒಂದುಗೂಡಿ
ಗಂಧ ಕಸ್ತೂರಿ ಪೂಸಿ ಆ
ನಂದದಿಂದ ಪಾಡುತ್ತ ||೧||

ಗುರುವೆ ನಿಮ್ಮ ಚರಣಕಮಲ
ಕ್ಕೆರಗಿ ನಾನು ಬೇಡುವೇನು
ಹರುಷದಿಂದ ಕರುಣಿಸಯ್ಯ
ತರಳಗಿಷ್ಟು ಮತಿಯನು ||೨||

ಸುರತ ಸುಖದ ಸಾರವನ್ನು
ಅರಿಯದೀಗ ಪೇಳುವೇನು
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷ ನಾರ್‍ಯಾರೋಳು
ಮೀರಿ ರೂಪ ತೋರುತ ||೩||

ನಾರಿ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಸರಿ
ಯಾರು ಇಲ್ಲ ಮರ್ತ್ಯದೊಳು
ತಾರೆಯೊಳಗ ಮೂಡಿದಂಥ
ಚಂದ್ರಾಮನಂಗಿರುವಳು ||೪||

ಬರದ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪ ಅವಳ
ವರ್ಣ ಮಾಡಲಾಗದೆನಗ
ಮಾರನರತಿ ಆಗಿ
ತೋರುವಳು ಕಳಿಗಳನು ||೫||

ಕನ್ನೆ ಪ್ರಾಯದ ಹೆಣ್ಣು ದೊಡ್ಡ
ಕಣ್ಣು ನಿಂಬಿ ಹೋಳಿನಂಗ
ಬಣ್ಣ ಬಂಗಾರ ವರ್ಣದಂತೆ
ಮೈಯ ಕಿರಣ ಹೊಳೆಯುತ ||೬||

ಎರಳಿ ನೋಟದ ಹೆಣ್ಣಾ
ಸಿರದ ಕೂದಲ ಬೈತಲ ಸಣ್ಣಾ
ಬೆರಳಿನೊಳಗ ಹರಳಿನುಂಗರ
ತರಳಿ ತಿರುಗುತ ||೭||

ಜರದ ಶಾಲನುಟ್ಟುಕೊಂಡು
ಗುಲ್ಜರ ಕುಪ್ಪಸ ತೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು
ನಾರ್‍ಯಾರೊಳಗ ಶಿರೋಮಣಿ
ನೀರಿಗ್ಹೊರಟು ಬರುವಳು ||೮||

ದಾರಿ ಹಿಡದು ಹೋಗುವಂಥ
ನಾರಿಗೊಬ್ಬ ಮುದುಕ ಕಂಡು
ಕರವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ
'ಪೋರಿ ಬಾ ಬಾ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ ||೯||

ಬೆದರಿದೆರಳಿಯಂತೆ ಕಣ್ಣಾ
ಚದರಿ ಅವನ ನೋಡಿ ನಿಂತು
'ಒದರಿದ್ಯಾಕೋ ಎನ್ನ' ಎಂದು
ಹೆದರಿಸಿ ಅವನನು ಕೇಳುತ ||೧೦||

ಸುದತಿ ನಿನ್ನ ನಡಿಗೆಯನ್ನು
ಮದಗಜದ ಪರಿಯ ಕಂಡು
ಮದನಬಾಣದಿಂದೆ ಹಾದಿ
ಕದಲದಂಗ ಆಯಿತು ||೧೧||

ಮಂದಿಮಕ್ಕಳ ಬಂದಾರೀಗ
ನಿಂದರ ಬ್ಯಾಡಾ ಮುಂದಕ್ಹೋಗು
ಬಂಧು ಬಳಗ ನೋಡಿದರ
ಕುಂದು ಎನಗ ಬಂದಿತ್ತು ||೧೨||

ಕುಂದು ನಿನಗ ಬರುವದ್ಯಾಕ
ಮಂದಗಮನಿ ಕೇಳೇ ಮಾತು
ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ನೀನು
ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಇರುಬಾರೆ ||೧೩||

ಯಾಕೋ ಮುತ್ಯಾ ಇಂಥಾ ಮಾತು
ಚಿಕ್ಕವಳೀಗಿ ಆಡೂದಲ್ಲಾ
ಸಾಕು ನಿನ್ನ ಕಾಕು ಬುದ್ಧಿ
ನೂಕಿಸಿ ನಿನಗ ಬಿಡುವೆನು ||೧೪||

ಧಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದು ಕೆಡವಲಿಕ್ಕೆ
ಸೊಕ್ಕು ನಿನ್ನದೆಷ್ಟ ಐತೆ
ಕಕ್ಕಸ ಕುಚಗಳ ಪಿಡಿದು
ತೆಕ್ಕೆಗಪ್ಪಿಕೊಂಬುವೆನು ||೧೫||

ತೆಕ್ಕೆಗಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ
ರೊಕ್ಕ ನಿನ್ನಲ್ಲೆಷ್ಟ ಐತೆ
ತಕ್ಕ ಪುರುಷನಲ್ಲೊ ಮುದಕ
ದಕ್ಕ ಹೋಗೋ ಮನಿ ಕಡೆ ||೧೬||

ಮುಪ್ಪಿನವನೆಂದು ನೀನು
ತಪ್ಪ ಹಚ್ಚಿ ಆಡ ತಿದ್ದಿ
ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರುಷದ ಮ್ಯಾಲ
ಹತ್ತು ತಿಂಗಳಾಯಿತ್ತು ||೧೭||

ಚಿಕ್ಕ ಪೋರನೆಂದು ನೀನು
ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತಿದ್ದಿ
ಮುಕ್ಕ ಮೂಳಾ ಇಷ್ಟೊಂದ್ಯಾಕ
ಬೊಕ್ಕಬಾಯಿ ಆಗ್ಯಾದ ||೧೮||

ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರಿ ತಿಂದ ತಿಂದು
ಹಲ್ಲು ತುರ್ತ ಬಿದ್ದವಲ್ಲಾ
ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಕೇಳೇ ನೀನು
ಬಾಲನಂತ ಹೇಳುವರು ||೧೯||

ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಕೇಳುವದ್ಯಾಕ
ಎಲ್ಲಾ ನನಗ ತಿಳೀತಾದ
ಎಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟೊಂದು ತಲಿತುಂಬ
ಬೆಳ್ಳಗ್ಯಾಕ ಆಗ್ಯಾದೊ ||೨೦||

ನೆತ್ತಿ ಬೆಳ್ಳಗಾದ ಸುದ್ದಿ
ಒತ್ತಿ ನಾನು ಹೇಳುವೇನು
ಚಿತ್ತ ವಿಟ್ಟು ಕೇಳೇ ಚದುರಿ
ಮುತ್ತ್ಯಾಗ ನಾನು ಹೋತೇನು ||೨೧||

ಮುತ್ತ್ಯಾಗ ಹೋತರ ಒಳ್ಳೇದಾತು
ಸುತ್ತ ಚರ್ಮ ಜೋಲುತಾದ
ನೆತ್ತರಿಲ್ಲದ ದೇಹದೊಳಗ
ಸೋತಿಯಾಕೋ ಇಷ್ಟೊಂದು ||೨೨||

ಕಾಂತೆ ನಿನ್ನ ಚಿಂತಿ ಹತ್ತಿ
ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ಸೋತೆ ನಾನು
ಕಾಂತೆ ಶಿರೋಮಣಿ ಎನ್ನ
ಭ್ರಾಂತಿ ನೀನು ತೀರಿಸು ||೨೩||

ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲಕ ಇಂಥ ಮಾತು
ಅಪ್ಪ ನಿನಗ ಸಲ್ಲುವದಲ್ಲ
ಸಪ್ಪಳಿಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಮನಿಗೆ
ಗಪ್ಪನಾಗಿ ಹೋಗಿನ್ನು ||೨೪||

ಗಪ್ಪನಾಗಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ
ತಪ್ಪುಗಳೇನು ನಾ ಮಾಡಿದ್ದು
ಒಪ್ಪದಿಂದ ಕರಿಯಬ್ಯಾಡಾ
ನಿನ್ನಪ್ಪ ಗಳಿಯನಾಗುವೆ ||೨೫||

ಬಲ್ಲಾ ಬಟ್ಟೆ ಆಡುವದಲ್ಲ
ಗಲ್ಲ ಸೊಟ್ಟು ಬಿದ್ದಾವಲ್ಲ
ಜೊಲ್ಲ ಸೋರತದ ಕೋಲ ಊರಿ
ಮೆಲ್ಲಕ ಯಾಕ ನಡೀತೀ ||೨೬||

ಹೇಡಿ ಸರಕಾರ ಕಾಯದೆಕಾಗಿ
ಬಡಿಗಿ ಎನ್ನ ಕೈದಾಗೈತಿ
ತಡವಿದಾರೆ ಬಡಿಗಿಲಿಂದ
ಹೊಡೆದು ಕೆಡವಿ ಬಿಡುವೆನು ||೨೭||

ಬಡಿವಾರ ಮಾತನಾಡಬ್ಯಾಡ
ನಡುವು ನಿಂದು ಬಾಗ್ಯಾದೀಗ
ಸುಡಗಾಡ ಮನಿಯ ಸನಿಯಕ್ಕಾಗಿ
ಹುಡುಕುತ ನಿನಗ ಬರುವದು ||೨೮||

ಅಣಕದ ಮಾತನಾಡಬ್ಯಾಡ
ಕಣ್ಣ ಕಾಲ ಹಿಡಿದು ವಾಯಸೇರಿ
ಸೊಣಕು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಗ್ಯಾದೀಗ
ಕಣಕ ತುಪ್ಪ ಉಣತೀನಿ ||೨೯||

ಪತ್ತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾನಿ
ಹತ್ತೇದೇನೋ ಮುತ್ಯಾ ನಿನಗ
ಹತ್ತಿ ಕಾಳಿನಂಗ ಕಣ್ಣು
ಒತ್ತಿ ಬೆಳ್ಳಗಾಗ್ಯಾವ ||೩೦||

ಜಾಣೆ ನಿನ್ನ ರೂಪ ನೋಡಿ
ಕಣ್ಣು ತಾರಗಟ್ಯಾವೀಗ
ಮಣಿದು ಬಾರೇ ಮಹಲಿಗಿನ್ನು
ಉಣಿಸಿದಂತೆ ಆದೀತು ||೩೧||

ಹಸ್ತ ನಾಯಿಯಂತೆ ಬಾಯಿ
ಕಿಸ್ತು ನಿಂತು ಕೇಳುವದ್ಯಾಕ
ಸಸ್ತ ಮಾತನಾಡಿ ಪೋಗೋ
ರಸ್ತೆ ಹಿಡಿದು ಮನಿ ಕಡಿ ||೩೨||

ನಾಯಿ ಅನ್ನಬೇಡ ನಿನ್ನ
ತಾಯಿ ಎನ್ನ ಸೋದರತ್ತಿ
ಬಾಯಿ ತಪ್ಪಿ ನುಡಿದರೆ
ಮಾವನೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು ||೩೩||

ಮಾವನೆಂದು ಕರೆಯಲಿಕ್ಕೆ
ತಾಯಿ ಸೋದರೇನೋ ನೀನು
ಭಾವ ಕೇಳಿದರೆ ನಿನ್ನ
ಜೀವ ಕೊಂಡು ಬಿಡುವನು ||೩೪||

ಸೋದರಾಗಿ ಇದ್ದ ನಾನು
ಭೇದಮಾಡಿ ಆಡದಿರೆ
ಶೋಧ ಮಾಡಿ ನೋಡು ಗಂಡ
ಮೊದಲಿಗಿ ಇರುವನು ||೩೫||

ಕಂಡಾಬಟ್ಟೆ ಆಡಬ್ಯಾಡ
ಪುಂಡ ಹಾನ ನನ್ನ ಗಂಡ
ಕಂಡರ ನಿನ್ನ ತುಂಡಿಸಿ ಹಾಕ್ಯಾನು
ಮೊಂಡ ಮನಿಗಿ ಹೋಗಿನ್ನು ||೩೬||

ಪುಂಡನೆಂದು ಆಡಬ್ಯಾಡ
ಷಂಡ ಹಾನ ನಿನ್ನ ಗಂಡ
ರಂಡಿ ಹೆಣ್ಣಿನಂತೆ ಕುಂಡಿ ಬೆಳಸಿ-
ಕೊಂಡು ತಿರುಗತಾನ ||೩೭||

ಮರುಳ ಇಷ್ಟೊಂದು ನೀನು
ಒರಲ ತಿದ್ದಿ ಬಾಯಿ ತುಂಬ
ಮರಳಿ ಕೇಳಿದರೆ ನಿನ್ನ
ಕೊರಳ ಕೊಯ್ದಿ ಬಿಡುವೆನು ||೩೮||

ಜೀಂವ ಹೊಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣ
ಹಾಂವ ಆಗಿ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ ನಾನು
ಸಾವು ನೂರು ವರ್ಷ ಪಡದೇವ
ನಾವು ನಿನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ||೩೯||

ಮುದಕಾ ಇಷ್ಟೊಂದ ಯಾಕೋ ನಿನಗ
ಬದುಕು ಆಸೆ ಸತ್ತ ಹೋಗೋ
ಒದಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲೇನು ಮರಣ
ಹುದುಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ್ಯೆತೆ ||೪೦||

ಸತ್ತು ಹೋದರ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ
ಹತ್ತ ನಾನು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ
ಎತ್ತ ಹೋದರು ಸುತ್ತಿ ನಿನ್ನ
ಗೊತ್ತಿಗಿ ತಂದು ಬಿಡುವೆನು ||೪೧||

ಮುಪ್ಪು ಆದಮ್ಯಾಲ ಪ್ರಾಯ
ಒಪ್ಪುವದೇನೋ ಮುತ್ಯಾ ನಿನಗ
ಒಪ್ಪತ್ತೂಟ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ
ಛಪ್ಪರದೊಳಗ ಇರು ಹೋಗೋ ||೪೨||

ಉಪ್ಪ ಉಂಡ ಕಾಯ ನಂದು
ಛಪ್ಪರದೊಳಗ ಸೇರೂದಲ್ಲಾ
ಝುಪ್ಪಿನ ಕಾಲಕ ಒಮ್ಮೆ ಬಾರೆ
ಉಪಕಾರ ಎಷ್ಟೊಂದಾದೀತು ||೪೩||

ಪುಣ್ಯ ಎನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ
ಟೊಣ್ಯಾ ಮಾತನಾಡುಬ್ಯಾಡ
ಅಣ್ಣಿ ಕಂಡರ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿ ಕಿತ್ತಿ
ಮಣ್ಣಿ ಮಾಡ್ಯಾನೂ ||೪೪||

ಬಡಿವಾರ ಯಾಕ ಇಷ್ಟ ನಿನಗ
ಅಡಿಯಾಳಾಗಿ ಬಾರೆ ನೀನು
ಒಡಿವಿ ವಸ್ತ ಮಾಡಿಸಿಡುವೆನು
ಜಡಿದು ನಿನ್ನ ಮೈತುಂಬ ||೪೫||

ವಸ್ತ ವಡವಿ ಅತ್ತಿ ಮಾವ
ಮಸ್ತ ಮಾಡಿಸ್ಯಾರ ನನಗ
ಜಾಸ್ತಿ ಮಾತನಾಡಬ್ಯಾಡ
ಮಸ್ತಿ ಇಳಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು ||೪೬||

ತರ್ಕ ಮಾಡಬೇಡ ಪೋರಿ
ಗರ್ಕ ಮಾಡಿ ಇಡುವೆ ನಿನ್ನ
ಅರಿಕಿ ಇಲ್ಲ ಏನ ನಿನಗ
ವರಕ ಸಮನೆಂಬೂದು ||೪೭||

ವರಕ ಸಮನೆಂಬೂದಕ್ಕೆ
ಸರ್ಕಾರ ಆದಿ ಏನೋ ನನಗ
ದರಕಾರಿಲ್ಲದೆ ಕೇಳುತ್ತೀ
ಚಕಕಿ ತೆಗೆಸಿ ಬಿಡುವೆನು ||೪೮||

ಮುರ್ಖದ ಮಾತ ಆಡಬ್ಯಾಡ
ಮುಖಾ ಇಷ್ಟೊಂದ ಒಳ್ಳೇದಲ್ಲ
ಸರಕ್ಕನೆದ್ದು ಬಾರೆ ಪೋರಿ
ಹರಕ್ಕೊತ್ಯಾಕ ಇಷ್ಟೊಂದು ||೪೯||

ಮರ್ಕಟನಂತಾ ಮಾರೀ ಮುದಕ
ನರಕ್ಯಾನಂಗ ಇದ್ದೀ ನೀನು
ಹೊರಕಡಿಗಿ ಕುಂತ ಎದ್ದೆನೆಂದರೆ
ಬರ್ಕತ ಇಲ್ಲ ಮೈಮ್ಯಾಗೆ ||೫೦||

ಕ್ವಾಡಗನಂಗ ಆಡಬ್ಯಾಡ
ಖೋಡಿ ಖಿಲ್ಲಾ ಗುಣದವಳೆ
ಗಾಡಿನತ್ತಾ ಮಾಡಿಸಿ ಇಡುವೆ
ನಡಿಯ ರಂಗ ಮಾಲೀಗಿ ||೫೧||

ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಬರುವದಕ್ಕ
ಪಾತರದವರ ಪೋರಿಯಲ್ಲ
ರೀತಿ ತಪ್ಪಿ ಆಡದಿರೋ
ಪ್ರೀತಿ ಯಾಕೊ ಇಷ್ಟೊಂದು ||೫೨||

ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನಗೂಡ
ನೀತಿಯಿಂದ ಆಡುವೇನು
ಸೋತು ಬಾರೆ ಸದನದೊಳು
ಪ್ರೀತಿ ಕಾಂತೆ ಕಾಮನಾಟಕೆ ||೫೩||

ಕಂಗಾಲಿಷ್ಟೊಂದು ಯಾಕೊ ನೀನು
ಹಂಗು ಹರಿದು ಕೇಳುತಿದ್ದೀ
ಹಿಂಗಿ ಹೋಗೇದ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಯ
ಸೋಂಗು ಯಾಕೋ ಇಷ್ಟೊಂದು ||೫೪||

ಕಂಗಾಲಿಲ್ಲ ಮನಿಯಾಗ
ಮಸ್ತ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ ತುಂಬ ವಸ್ತು
ಸಂಗ ಮಾಡಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ
ಬಂಗಾರದೊಂಕಿ ಕೊಡುವೇನೊ ||೫೫||

ಕಾಂತೆ ತನ್ನ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ
ಚಿಂತಿ ತಾಳಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು
ಎಂತು ಹೇಳಲಿ ಇವನಿಗಿ ನಾನು
ಎಂಥ ಮೂರ್ಖ ಇರುವನು ||೫೬||

ಚಿಂತಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ಗುಣ-
ವಂತಿ ಕೇಳ ಶಾಂತಳಾಗಿ
ಅಂತಃಕರಣ ಇಟ್ಟು ಎನ್ನ
ಪಂಥ ಗೆಲಿಸಿ ಪೋಗಿನ್ನು ||೫೭||

ಕಾಂತ ಕೇಳೋ ಕಾಮನಾಟದ
ಭ್ರಾಂತಿ ಇಂದೇ ತೋರಿಸುವೆ
ಚಿಂತಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಾರೋ ಕಾಂತಾ
ಶಾಂತದಿಂದ ಮಾಲೀಗೆ ||೫೮||

ಸುದತಿ ಸುಂದರಾಂಗ ಮಾಹಲಿ
ನೊಳಗ ಇಬ್ಬರೇಕವಾಗಿ
ಮಧುರಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ
ಅದರಸಾರ ಸವಿಯುತ್ತ ||೫೯||

ಹಾಲು ಸಕ್ಕರಿ ಕೊಡಿದಾಂಗ
ಮಾಲಿನೊಳಗ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ
ಲೀಲ ಮಾಡಿ ಬಾಲಿ ಕುಂತು
ನಲ್ಲಗ ಹೇಳುತಿದ್ದಳು ||೬೦||

ಅರಗು ಬಂಗಾರ ಕೂಡಿದಂಗ
ಇರಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮಮತೆಯಿನ್ನು
ಕರವು ಮುಗಿದು ಸೀರಿ ಸೆರಗ
ಜಾರಿಸಿ ಪಾದಕೆರಗುತ ||೬೧||

ದೇಶಕಧಿಕವಾದ ಸಿರಸಗಿ
ಖಾಸಪುರದ ಬಸವಣ್ಣಾ
ಲೇಸಾಗಿ ಪಾಡಿರಣ್ಣಾ
ದಾಸಹೇಳಿದ ನುಡಿಗಳು ||೬೨||

* * *

ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಿನ ಹೋಳೀ ಪದ

೧

ಚಾಲ॥

ಊಟ ಉಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿ ತೋಟಕ್ಹೋಗುವ ನಾರಿ
ನೀಟ ನಿನ ನೋಡಿ ನಗಿ ಬಂತ
ಶೃಂಗಾರಿ ಬೆರಳಾಗ ಕಾಲುಂಗರ ನೀಗಿ ಮೆರಿದಾವ।
ಬಂಗಾರದಂತಾ ನಿನ್ನೀ ಮುಖಾ ಕಂಡಾಕ್ಷಣಕ
ಮುಂಗಾರಿ ಸಿಡಿಲಿನ ಪರಿ ಬೆಳಕ
ಜಾಣೆ ನಿನ್ನ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಹಾರಿ
ಬಾಣ ನಟ್ಟಾವು ಎದಿಯೊಳು ಪಕ್ಕಾ।
ನೀ ಏನ ಚೆಲವಿ ಮೂಗ ಸಂಪಿಗೆ ಗಣೆಯಂತೆ ಜುಳಕಾ
ಕಾಣೆ ನೀನು ನಿನ ಕಂಡೆನ್ನ ಸುದ್ದಿ
ಹಣ್ಣ ನೀರಿನ ಆಸೆಯಿಲ್ಲ ಮನ್ನೆ ಉಂಡಿದೇನ
ಇನ್ನೂ ತನಕಾ ಕಬರಿಲ್ಲ ನಾರಿ
ಉಪವಾಸವಿದ್ದೇನ ನಿನ ದುಸಕಾ॥

ಏರ॥

ನೀಟ ನಿನ ನೋಡಿ ನಗಿ ಬಂತ
ಮನ್ಮಥನಾಟ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ॥

೨

ಏರ॥

ಪೂರ್ಣ ಕೇಳ ನೀನು ಹರಣ ಕಳಕೊಂಡಿಯೋ
ಕಾರಣವೇನೊ ನನ್ನ ಕೇಳುವದು

ಚಾಲ॥

ಬಗಸಿದ ರೂಮಾಲ ಒಂದ ಪುಗಸೆಟ್ಟೆದ ಸುತಗೊಂಡ
ಅಗಸ್ಯಾಗ ನಿಂತಾರ ಹರಕಾತಿ

ನೀ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ಹಂಗಸೇನಪ್ಪ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು ಚಿಂತಿ
ಎಲ್ಲಾ ನಾರಿಯರಂಗ ನಾ ಅಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲೆ ತಿರಗವಳಲ್ಲಾ
ಬಲ್ಲವ ಆದರ ತಿಳಕೋತಿ ತರವಲ್ಲೊ ತಗಿ
ಎಲ್ಲ್ಯಾವ ಹೇಳೊ ತಿಳಿಗೇಡಿ ಕೋತಿ
ಪಾಪ ಅಂತ ಬಿಡತೇನೊ ನಿನ್ನ ಒಪ್ಪತ್ತಿನೊಳಗ
ಕಡದ ಗುಪ್ಪತ್ತ್ಲಿ ಮಾಡ್ಯಾರ ಕತ್ತ್ರೊತ್ತಿ॥
ಪರನಾರಿಯರ ಮ್ಯಾಲ ನದರ ಇಡೋದಲ್ಲೋ ನಿನ್ನ ರೀತಿ

ಏರ॥
ಕಾರಣವೇನೋ ನನ್ನ ಕೇಳುವದು ಪರ-
ನಾರಿಯರನ್ನ ಕೇಳಿ ಜೀರ್ಣವಾಗಿದಾರೋ ಬಲ ಮಂದಿ॥

೩
ಏರ॥
ಬಲ ಮಂದಿ ಮಾತವನು ಲಲನೆ ಹೇಳಲಿ ಬ್ಯಾಡ
ಹಲವು ಮಾತುಗಳು ನಿನಗ್ಯಾಕ।

ಚಾಲ॥
ಮುದ್ದು ಮುಖದ ಬಾಲಿ ನೀ
ಸಧ್ಯ ಬಾ ಮುದ್ದು ಕೊಡತೇನ
ತಿದ್ದಿ ಮಾಡಿದ ಗೊಂಬಿಹಂತಾಕಿ
ಮಾತಾಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಪದ್ಮಗಂಧಿಯಂತಾ ಚೆಲವಿಕಿ ॥ಪ॥
ನಿಗರಿದ ಕುಚಗಳು ಎರಡು ಬಗರಿಯಂಗ ತೋರತಾವ
ಉಗರ ಒತ್ತಿ ಬಿಡುವೆನು ಜೋಕೆ.
ಗಮಗಮ ಗರ್ಧಿ ಅಗರ ಗಂಧ ಕರ್ಪೂರ
ಸಖೀ ಇಂದ್ರಲೋಕದಿಂದ ಇಳದೆ
ಸುಂದ್ರಿ ನಿನ್ನ ಸುರತ ನೋಡಿ ನಿಂದ್ರಲಾರೆ ಬಾ ಬಾರೆ ಸಖೀ
ನೀ ಒಲ್ಲಿನೆಂದ್ರ ತೊಂದರೆಯೈತಿ ಬ್ಯಾಸರಿಕಿ॥

ಏರ||
ಹಲವು ಮಾತುಗಳು ನಿನಗ್ಯಾಕ
ಬಲಿ ಹೆಣ್ಣ ಬಿಡವನ್ನ ಒಡಗೂಡ||

೪

ಏರ||
ಒಡಗೂಡನ್ನಲಿ ಬ್ಯಾಡ ಕಡುಮೂರ್ಖ ಕಡಿಸುವೆನು
ಜಡಿಸುವೆನು ಬೇಡಿ ತಿಳಿಯಪ್ಪ|

ಚಾಲ||
ಎಂಥಾ ಮಾತನಾಡಿದಿ ನಿನಗ ಪತ್ತುಳ್ಳ ಗರತಿ ಮ್ಯಾಲ
ಇಂಥಾ ಕೃತ್ಯ ಮಾಡುವರೇನೋ ಮೂಳಾ||
ವರಗೆಡಿಸೆನ್ನ ಜತ್ತಿನಂಥವ ಹಾಕಿಸು ವೇಳಾ
ಬಡವನಿಗೇಕೋ ಹೆಡಿಗೆ ಜಾತ್ರಿ
ಅಡವಿ ಒಳಗ ಅರವಿ ಕಾಣದ
ದುಡಕೊಂಡ ತಿನುವೆ ಪಡಿಕಾಳಾ
ತರದಿದ್ದರ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸಹಿತ ಅಳತಾವೋ ಮಕ್ಕಳಾ
ಹದ್ದಮೀರಿ ನಿಂತೀದಿ ತಮ್ಮಾ ಕದನ ಬ್ಯಾಡೋ
ಚಲೋದಲ್ಲಾ ಎದಿಗಾರ ನಿನಗೊಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲೊ ಕೂಳಾ
ಉಪವಾಸದಿ ಮನಸ್ಸಾ ನಿನಗ್ಯಾಕೊ ಇಂಥ ಗೋಳಾ||

೫

ಏರ||
ಜಡಿಸುವೆನು ಬೇಡಿ ತಿಳಿಯಪ್ಪ
ನನಕಂಡ ಬಡಿವಾರ ಮಾಡಿ ಮಾತಾಡತಿ||

ಚಾಲ||
ಮಾತನಾಡಲಾಕೇನ ಸೋತು ಹೋಗವನಲ್ಲ|
ಕಾಂತೆ ನಿನ ಕಂಡ ಖಬರ್ದಾರಿ ಅಪ್ಪುವೆನು ನಾರಿ ನಿನ್ನ
ಅಪ್ಪುವೆನು ತುಟಿಗಳ ಕಡದ

ಸೀಬತೇನೋ ಅಮೃತದ ಹನಿ
ಪ್ರಿಯನ ಮ್ಯಾಲೆ ಕೃಪಾ ಯಾಕ ಬಿಡ ಬಿಡ ಜಾಣೇ
ಸಕ್ಕರಿಯಂಥಾ ನಾರಿ ನಿನ್ನ
ಅಕ್ಕರಲಿಂದ ಭೋಗಿಸುವೆನು
ಸಿಕ್ಕರ ನಾಕ ಜೋಡ
ಮುತ್ತಿನ ಗೊನಿ ಬಂದಂತೆ ಜಾಣೆ
ಮಕರ ಹರೆ ಅದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬನ್ನೆ
ಎರಕದ ಗೊಂಬಿ ಹಂತಾಕೆ
ಸಿಕ್ಕರ ಹರಕಿ ಹೊರುವೆ ನೀ ಬಂಕನಾಥಗ
ಅರಕೆ ಬರತಿಯಾದ ಕರ್ಪೂರ ಕಣ್ಣೆ||

ಏರ||
ಗುಗ್ಗಳ ದೀಪ ಜೋಡಕಾಯಿ ಒಡಿವೆನ ಹೆಣ್ಣೆ
ಕಾಂತಿ ನಿನ ಕಂಡ ಖಬರ್ದ್ವಾರಿ ನಿಂತೇನ
ಜಾತ ಪದ್ಮಿನಿ ನಡೆ ಮನೆಗೆ||

೬

ಚಾಲ||
ಮನಿಯ ಮುರಕೊಂಡಿಯೋ
ದನದಂಥಾ ಜಮಗೇಡಿ ಗನ ಬುದ್ಧಿ ನಿನಗ ಅನಬ್ಯಾಡಪ್ಪ
ತಂಗಿ ಸರಿ ತಿಳಕೊಂಡು ನೋಡೋ|
ನನ್ನ ಕಂಡು ಢೋಂಗ ಮಾಡುದ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡೋ|
ಉತ್ತಮ ನಾರಿಯರ ಮ್ಯಾಲೆ ನಜರ ಇಟ್ಟೆ
ಬಲಮಂದಿ ಸತ್ತ ಹೋದಾರ ಒದಸಗೊಂಡೋ
ನಾ ಹಂತಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮುತ್ತಿನಂಥವ ನನ ಗಂಡ ಜೋಡೋ
ಹೆಚ್ಚೇನ ನನ್ನ ಮನಿಯ ಪುರುಷಾ ವಜ್ರದಾ ತೆನಿ ಅಂತಾವಾ
ಸೊಚ್ಚ ಅಬರುದಾರ ಇರುವನ
ಪಾಡ ನಿನ್ನಂಥವರದ ಆಗಾಕಿಲ್ಲಾ
ಮಚ್ಚಿ ಬೆಲಿ ನೋಡೋ||

ಏರ॥
ಗನ ಬುದ್ಧಿ ನಿನಗ ಇರಬೇಕೋ।
ನೀ ನನ್ನ ಕೆಣಕಿ ಕೇಳುವರೆ ಕಡು ಮೂರ್ಖ॥

೭

ಚಾಲ॥
ಮೂರ್ಖನೆನ್ನಲಿ ಬ್ಯಾಡ ತರ್ಕಮಾಡಲಿ ಬ್ಯಾಡ
ಮುರಕ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ನಡಿಬ್ಯಾಡ।
ಜೋಡಿನ ನಾರಿ ಕೂಡಿ ನೋಡ ಕ್ರೀಡಾರಂಗ
ಕೂಡತೀನ ನೋಡತೇನ
ಮಾರಿಗೆ ಮಾರಿ ಕೂಡಸ್ತೇನ
ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿ ಹಚ್ಚಿ ಉಮ್ಮೇದವಾರಿ॥

ಸಹಜ ಬಂದ ಮೋಜ ಮಾಡ।
ವಾಜಮಿ ರೀತಿಂದ ಹೇಳತೇನ
ಬೀಜಮಾತ ಹೋಗಬ್ಯಾಡ ಮೀರಿ
ಯಾತರದೇನು ಭೋಜಬ್ಯಾಡ
ಕಳದ ಚೆಲ್ಲ ಸೀರಿ ಬಡವನೆನ್ನಲಿ ಬ್ಯಾಡ

ನಿನ್ನ ನಡಮಟ ಬಂಗಾರ ನೀಡುವೆನ
ಕೊಡುವದರೊಳಗ ಯಾವ ನನ್ನ ಸರಿ
ಬಿಡಬ್ಯಾಡ ನನ್ನ ಕಡಗಿನ ಕಾಲ
ಆಗತೇನ ನಿನ್ನ ಸರಿ॥

ಏರ॥
ಮುರಕ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ನಡೀ ಬ್ಯಾಡ।
ಸವತೇರು ಸರಕಾರ ಬಂದ್ರು ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ॥

೪

ಚಾಲ॥
ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಮಾತು ಕುಲ್ಲ ಆಡಲಿ ಬ್ಯಾಡೋ
ಹಲ್ಲ ಮುರಿಸುವೆನ ಹದಿನಾರ,

ಅರಿವಿಲ್ಲೇಲೋ ತೆರವಾಯಿ ಪರನಾರಿಯರೆಂಬುದು ನಿನಗ
ಪರಿವಿಲ್ಲದಂಥಾ ಪಡಿಶೆಂಟಾ
ಒಳೆ ಧೀರ ಮಾಡಿ ಬಾ ಅಂತ ಕರೆಯೋದ ತಿಳದೈತಿ ಇಷ್ಟ
ಹೆಣ್ಣಾ ನಾಗರಹಾವ ನಿನ್ನ
ಮಣ್ಣಾಗೂಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೇನ ತಿಳಿಯೋ
ಬಣ್ಣಗೆಟ್ಟ ಜಗಳ ಬ್ಯಾಡೋ ಕೆಟ್ಟ॥
ಪೆಟ್ಟ ತಿಂದಿಯೋ ತಮ್ಮಾ ಕೆನ್ನೆಯ ಮ್ಯಾಗ ಯಾಕೋ
ಹುಡುಗಾಟ ಇಲ್ಲದ್ದ ಮಾತಾಡಿದರ
ಸಲ್ಲುದೇನೊ ತಿಳದ ನೋಡೋ ಕೊಲ್ಲಿಸಿ ಹಾಕಿಸುವೆ
ತಿಳಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಳದಾನ ಜೀವಾ ಬಲ್ಲಿದವ ನನ ಗಂಡಾ ಭಾಳ ದಿಟ್ಟ॥
ಏರ॥
ಹಲ್ಲ ಮುರಿಸುವೆನ ಹದಿನಾರ
ಪಾರ್ವತಿ ವಲ್ಲಭಗಂಜಿ ನಡೆಸಣ್ಣ॥

೯

ಚಾಲ॥
ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಯದ ಬಾಲಿ ಕಣ್ಣ ಎರಳಿಯ ನೋಟ
ಬಣ್ಣದ ಸೀರಿ ಬಲಗಡಿಕಿ
ಹಲಬಿ ಸಾವತೇನ ಬಾರ ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನಂಥಾ ನಾರಿ
ಕುಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ ನಾನಾ
ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ವಲ್ಲಭಿ ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಾ
ನಿಂಬೆಯಂತಾ ಬಟ್ಟ ಕುಚ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ
ಹಿಡದ ಹಿಚುಕುವೆ ಮುಟ್ಟೆ ಸಂತೋಷ ಪಡುವೆ ನಾ
ಮನ್ಮಥ ಕೆಟ್ಟ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಾ ನೀನಾ॥

ಏರ॥
ಬಣ್ಣದ ಸೀರಿ ಬಲಗಡಿಕಿ
ನಿನ ಕಂಡ ಉಣ್ಣುವ ಹಸಿವು ನನಗಿಲ್ಲ॥

೧೦

ಚಾಲ||

ಹಸಿದರೇನಾಗುವದೋ ವಿಷ ಕುಡಿದರೇನೋ

ಏರ||

ಬಿಸಲೊಳಗ ನಿದ್ರಿ ಮಾಡುವರೆ ನೀ ನನ್ನ
ಕಿಸವಾಯಿ ಬಂದ ಕೇಳುವರೇನ||

೧೧

ಚಾಲ||

ಮಂದಮತಿ ನೀ ನನ್ನ ಬಂದ ಕೇಳುವವರೇನೋ
ಹೆಣತಿ ಅಳತಾಳೋ ನಿನ್ನ ಹೆಣಕ!
ಜೀತಾ ಇದ್ದ ಮದವಿ ಆಗಿ ವಾತ ತಂದ ಕಾಳಿನ್ಯಾಗ
ಮಾತನಾಡಿ ದುಡದ ಮುಟ್ಟಿಸಲಿಲ್ಲಾ
ನಡ ಮುಚ್ಚೆ ಜೀತ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟ ಬಂದೆ ಪಾಪ
ನಿಚ್ಚ ನೀ ಒಪ್ಪತ್ತುಂಡರ ಒಪ್ಪತ್ತಾರ ಉಪವಾಸ ಇರತಿಯೋ
ನಿನ್ನ ವಿಪತ್ತು ಬಂಕನಾಥ ಬಲ್ಲಾ
ಇಂಥಾದ್ದ ಹೊಟ್ಟ್ಯಾಗ ಗುಪ್ಪತ್ತ ಇಟಕೊಂಡ
ಮಾಡತೀಯೋ ಡೌಲ ವಾರಿಗಿ ಗೆಳತಿಯರೊಳಗ
ನಿನ್ನ ಹೆಣತಿ ಮರಗತಾಳೋ
ತಿರಗಿ ನಿನ್ನ ಮನಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲಾ
ನಿನ್ನೆದಿ ಗಟ್ಟಿನೋ ಬಾರಿಗೇ ನನ್ನ ಕೇಳಿದಲ್ಲೋ ಅಕಲಾ||

ಏರ||

ಹೆಣತಿ ಅಳತಾಳೋ ನಿನ್ನ ಹೆಣಕ ಮನಿಯಾಗ
ಹಣತಿ ಇಲ್ಲಲ್ಲೋ ಹಚ್ಚೋದಕ

೧೨

ಚಾಲ||

ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಮಾತಾಡಿದರ ಹುಚ್ಚೆದ್ದ ಬಯ್ಯವರೇ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾರಿ ನೀ ನಡಿ ಮನೆಗೇ

ಬಾಯಿಗಿ ಬಂದಂಗ ಬಯುವಲ್ಲಿ ಮಾಯ ನಿನ ಮ್ಯಾಲ ಹುಡಿಗಿ
ನ್ಯಾಯ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ನನಗೂಡಾ
ನಿನ್ನ ತಕ್ಕ ಪುರುಷ ಒಲ್ಲಿನೆಂದ ಮರಜಿ ಮರಿಯಬ್ಯಾಡ
ಬಂಗಾರದ ಗುಡಿಯಾಗ ಲಿಂಗ ಕಲ್ಲಿಂದಿರತೈತಿ
ಹಂಗ ನಿನ ಮನಸಿಗೆ ತಿಳಿದ ನೋಡ
ಅದರಂತ ತಿಳದ ನೋಡ ನನ್ನ ಸಂಗವನು ಮಾಡ||

ಏರ||
ಹೆಚ್ಚಿನ ನಾರಿ ನಡಿ ಮನಿಗೆ ನಾನಿನಗ
ಮೆಚ್ಚಿದೇನ ಯಾಕ ಬರವಲ್ಲೆ||

೧೩

ಚಾಲ||
ಒಲ್ಲದವರ ಮನಸು ನಿಲಿಸುವರ್‍ಯಾರ
ಬಲ್ಲಿದವನು ನನ್ನ ಮನಿ ಪುರುಷ

ಏರ||
ಬಲ್ಲಿದವನು ನನ್ನ ಕೇಳಿದರ
ಕೊಲ್ಲಿಸುವನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವನು

೧೪

ಚಾಲ||
ಪ್ರಾಣಸಖಿ ನಾ ನಿನ್ನ ಕಾಣದಲೆ ನಿಲಲಾರೆ
ಶ್ಯಾಣೆತನದಲಿ ಬಹುಕುಶಲೆ

ಏರ||
ತಿಳಕೊಂಡ ಮಾಣಿಕವ
ನೀಡುವ್ಹೆ ನಡಿ ಮನಿಗೆ

೧೫

ಚಾಲ||
ಮನಿಗೆ ಕರೆಯುವರೇನೋ
ಗುಣವಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಬದೀಲಿ ಹಣವಿದ್ದರೆಷ್ಟು ಕುಣಿದಾಡಿ

ಏರ॥

ಹಣವಿದ್ದರೆಷ್ಟು ಕುಣದಾಡಿ

ನೀ ನನ್ನ ದನಿ ಕೇಳಿ ಓಡಿ ಬರಬ್ಯಾಡ॥

೧೬

ಚಾಲ॥

ಬ್ಯಾಡೆಂದರ ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಮೂಢ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇನೆ

ನೋಡಿಕೋ ಮುಂದ ಕೆಡಿಸುವೆನು।

ಮಂದಗಮನಿ ನಿಂದರ ನಿನ್ನ ಹೊಂದಿ ಕೆಡಿಸದಿದ್ದರೆ

ನಮ್ಮ ತಂದಿ ಹೊಟ್ಟಿಲೆ ಹುಟ್ಟಿ ಫಲವೇನ।

ನಿಮ್ಮವರ ಬಂದರ ನಂದದೇನ ಹರಕೊಂಡಾರ

ಎಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕರ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ;

ಕಲ್ಲಲೊಗದು ಕೊಡಗಳ ಒಡದ ಬಲ್ಲಂಗ ಕಳದೇನ ನಿನ್ನ ಮಾನಾ

ನೀ ಬಾರದಿದ್ದರ ಗಟ್ಟಿ ಕೊಲ್ಲತೇನ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ

ಅರ್ಧ ಮಾನಾ ಹೊರವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ

ಶುದ್ಧ ಮಾನಾ ಹೊರವಕ್ಕಿ ಜಿದ್ದಿಗಾದಿ ಏನ

ನನ್ನ ಸವನ ಹಾತೋರೆ ಬ್ಯಾಡಾ

ಏರ॥

ಹರದಿ ಆಗ ನನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನ

ನೋಡಿಕೋ ಮುಂದೆ ಕೆಡಿಸುವೆನ

ನಿಮ್ಮ ಮನಿಯ ಸುಡಿಸುವೇನ, ನೋಡಿ ತಿಳದ್ಹೇಳ॥

೧೭

ಚಾಲ॥

ತಿಳಿದತಿ ಒಳಗಿಂದು ಅರಗಿಳಿಯಂದವನೆ

ಗೆಳೆಯರ ಮುಂದ ಒಡದಾಡಿ ಸುದ್ದಿ ಆದೀತ ಊರಾಗೆಲ್ಲಾ

ಕದ್ದಕದ್ದಲೆ ಮಾತಾಡಿ ಜನಾ ಒದ್ದು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಾರ ನಿನ್ನ

ಅತ್ತಿ ಮಾಮಾ ಇದ್ದದ್ದ ತಿಳಿತೇನ, ಕಾಯತಾರ ನನ್ನ

ನಾದನಿ ಒಬ್ಬಾಕಿ ನನ್ನ ಕಾಯಕೊಂತ ತಿರಗತಾಳೊ ಚಿನ್ನ
ಹೊರಬಿದ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಂದ್ರ ಎಲ್ಲಾರ ಬೆಯತಾರೋ ನನ್ನ

ಏರ॥
ಗೆಳೆಯರ ಮುಂದ ಬಡವಾಡಿ ಅಂತೇನೊ
ವ್ಯಾಳೆ ನೋಡಿ ಹೇಳಿ ಬರುವುದಕ ವ್ಯಾಳೆ ಸಾಧಿಸುದಕ
ವೀಳ್ಯೆ ಮಡಚುದರೊಳಗ
ಭಾಳ ಮಂದಿ ಹಾದರಮಾಡುವರ॥

೧೮

ಚಾಲ॥
ತಗದೇನ ಇಷ್ಟ ದಿನ ಬಾಯಿ
ಮುಗಳುನಗಿ ನಗುವಂತಾ ಸುಗುಣಿ ನಿನ ಮ್ಯಾಲೆ
ಬಲು ಪ್ರೀತಿ
ನಾರಿ ನಿನ್ನ ಮಾರಿ ನೋಡಿ ನ್ಯಾರಿ ಮಾಡಿದಂಗ
ಕೂಡಿ ಇಬ್ರೂ ಸಮಜೋಡಿ.
ಕೂಡಿ ಕಂಡ ನಿನ್ನ ಮುಖವು ಕೂಡಿ ಉಂಡಂಗ ಸುಖ ಬರುವದು
ದುಂಡ ಮಲ್ಲಿಗಿ ಮುಡಿ ಮಾಲಿ ಮಾಡಿದಂಗ ಕೂಡ
ಮ್ಯಾಣದ ರಂಭಿ ತಿದ್ದಿ ಮಾಡಿದ ಗೊಂಬಿ
ಮುದ್ದು ಮುಖದ ಬಾಲಿ ನಡಿ ನ್ಯಾರಿ ಮಾಡಿದಂಗ ಕೂಡಿ॥

ಏರ॥
ಸುಗುಣಿ ನಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ಬಲು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೇ
ನೋಡುತಲೆ ಬಾಗಿಲೊಳಗೆ ನಿಲುತಿರುವೆ.

೧೯

ಚಾಲ॥
ಬಂದ ಹೊಕ್ಕಳ ಮನಿಯ ಚಂದ ಮಂಚದ ಮ್ಯಾಲೆ
ಗಂಧ ಕಸ್ತೂರಿ ತಾಂಬೂಲ
ಪಟ್ಟೆ ಮಂಚದ ಮ್ಯಾಲೆ ಅಷ್ಟಗಂಧ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ

ತಾಂಬೂಲ ಕೊಟ್ಟ್ಯಾಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗೆಳೆಯಾಗ
ಮುಟ್ಟಿದ ಕುಚ ಬಿಟ್ಟಿ ಅಮಕಿ
ಏರಿ ಮನ್ಮಥ ಮಹಾ ಜ್ವಾಲಾ
ಇಬ್ಬರ ಸುರತ ಕ್ರೀಡಾ ಮೇಲ್ಮೆಲಾ
ಭೃಂಗ ಕುಂತಳಿ ಅಂಗ ಶೃಂಗಾರ ರಂಗಬಾಣಗಳ ತಲಾ
ಮನ್ಮಥ ಹೇಂಗ ಮಾಡೋದು ಪ್ರಬಲ।
ನಡಸ್ಯಾರ ಅಂಗಜಾರ ನಾಟಕಾ ಕಬರಿಲ್ಲಾ ನಗನಗತ
ತೆಕ್ಕೆ ಹಾಯುವಳಲ್ಲಾ ಉಮೇದ ಉಕ್ಕುತೈತಿ ಅಳತಿಲ್ಲ॥

ಏರ॥
ಗಂಧ ಕಸ್ತೂರಿ ಗೆಳೆಯನಿಗೆ।
ತಂದ ಸಲಿಸಿದಳು ಪ್ರೀತಿಯಲಿ॥

೨೦

ಚಾಲ॥
ಪ್ರೀತಿ ಗೆಳೆಯನೆ ನಿನ್ನ ಆಸೆ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳು
ಸುರತ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಡೋ।
ಹೊರಸಿನ ಮ್ಯಾಲ ಸರ ಸರದಾಡಿ ಬಿರುಸು ಬಾಣ ಹಚ್ಚಿದಂಗ
ನಿರಸ ಮಾಡಿ ಹೊಡಿತಾನ ಏನ ಕಾಸಾ
ಎನ್ನರಸ ಬಿಡೋ ಶಾಂತಿ ಆದೀತೋ ಮನಸಾ
ಗಂಧದೆಣ್ಣೆ ಸುವಾಸ ವರಸತಾಳ ಊದದೆಣ್ಣೆ ಒಂದು ತುಸಾ
ತೊರದ ಎಮ್ಮಿ ಹಿಂಡಿದಂಗ ನೆರೆದ ಹೆಣ್ಣಾ ದೊರೆತನ
ನಿನಗ ಕರದ ಕರಚಿಕಾಯಿ ಉಂಡಂಗ ಜೀನಸಾ
ನೀರ ಎರದ ಮಲಗಿಸಿದಂಗ ಹಸಗೂಸಾ
ನನ್ನ ಜರದ ಸೀರಿಯೆಲ್ಲಾ ತೋದ ಆತ ಹೊಲಸಾ।
ಹಿಂದ ಕೆಂಚನಾಯ್ಕ ಕವಿಯ ಕಳಸಾ॥

ಏರ॥
ಸುರತ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಸುರ್ಯಾಡೋ ಗೆಣೆಯಾ
ಬೆರತೇನೋ ಮನಿಯ ಮರತೇನೋ॥

೨೧

ಚಾಲ॥

ಮರತರೇನಾಯಿತ ಗುರತ ಇರಬೇಕಜಾಣಿ
ವ್ಯರ್ಥ ಈ ಬಾಳೆ ಸಂಸಾರ
ಬೆಳಕಾಯಿತು ಜಾಣ ಕೋಳಿ ಕೂಗತಾವ ದನಿ ಕೇಳತಾವ
ಗಾಳಿ ಕಿಡಕಿಯೊಳಗ ಸುನಾದಾ ವೃಕ್ಷದಲಿ ಕೇಳತಾವ
ಅಳಿ ಗಿಳಿ ಶಬ್ದ ನಾಗವೇಣಿ ವೇಳೆ ಆತ ಹೋಗ ನಿಮ್ಮನಿಗಿ
ಇನ್ನು ಬೇಗ ಹೇಳುವೆನ ಮಮತದಿಂದ
ಇರಬಾರದೀ ಜಾಗಾದಾಗ ಬರುವದಪವಾದ
ಜಾಣಿ ಕೇಳ ನನ್ನ ಮಾತ ಓಣ್ಯಾಗ ಮಂದಿ ನೋಡಿಗೀಡ್ಯಾರ
ಕಾಣಾ ಕಾಣಾಧಂಗ ತಲೆ ಶೋಧಾ॥

ಏರ॥

ಮುಚ್ಚಕ್ಕಿ ಹಂಗ ನಾವು ಇರಬೇಕ
ಆದರದ ವ್ಯರ್ಥ ಈ ಬಾಳ್ವೆ ಸಂಸಾರ ನನ ಗೆಣತಿ
ತುರ್ತು ಹೋಗ ವೇಳೆ ಆಗೇತಿ

೨೨

ಚಾಲ॥

ಆಗೋದಾಗಲಿ ಗೆಳೆಯಾ ಹೋಗಲಾರೆನು
ನಾನು ಭೋಗ ಮಂದಿರವನು ಬಿಡಲಾರೆನು।
ಕ್ರೀಡಾ ಆಗಿಲ್ಲ ನನಗ ಬೆಸರಾ
ಇನ್ನೂ ಕಾಮತ್ವ ಏರಿ ಇಳಿದಿಲ್ಲ
ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆ ನನ್ನ ಹಂಬಲ ಸಮರಸವಾತ ಮನ್ಮಥನ ಅಮಲ।
ಹೆಂಗ ಹೋಗಲಿ ಗೆಣೆಯಾ ಅಂಗಜನಾಟಕ ಸಾಕಿಲ್ಲಾ।
ಆಟ ಸಾಕಿಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆ ಐತೆ ನನ ಧ್ಯಾಸಾ ಮಾಡೋ
ವಿಲಾಸ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಗುರಿ ಹೂಡೋ ಗುರಿ ಹೂಡೋ ॥
ಎಲ್ಲಿ ಕಲತೆ ಬಂಗಾರ ಪುತ್ಥಳಿ

ಪರಿಪರಿ ಭೋಗದ ಅರಗಿಳಿ
ನಿನ್ನಂಥ ಪ್ರಿಯ ಎಂದೆಂದೂ ಹುಟ್ಟಾಕಿಲ್ಲೊ ಗೆಣೆಯಾ
ಧರಿಮ್ಯಾಗ ಬ್ರಹ್ಮ ಬರಿ ನಮ ನಿಮಗ ಸಕ್ರಿ
ಹಣ್ಣು ಹಾಲು ಕೂಡಿದಂಗ ನಿನ್ನನಗಲಿ ನಾನೀ ಕ್ಷಣದಲಿ ಮನಿಗಿ ಹೋಗಲೆಂಗ॥

ಏರ॥
ಭೋಗ ಮಂದಿರವನು ಬಿಡಲಾರೆ
ಹೇ ಪ್ರಿಯಾ ಸಾಗವಲ್ಲದು ದಾರಿ ನನಗ॥

೨೩

ಚಾಲ॥
ದಾರಿ ಹಿಡಿ ನನ ಕಾಂತಿ ನೆರೆ ಹೊರೆಯ ನೋಡ್ಯಾರ
ಆರೇರ ಈರಿ ಬಲು ಕೆಡಕಿ
ಹಾದರ ಮಾಡುವ ಚದುರಿಯರೊಳಗ
ಅದರಿಂದ ಆ ಈರಿ ಬಲ್ಲಾಕ್ಕಿ
ಮಧುರ ಮಾತಾಡುವ ನಿವ್ರುಳ ಹೆಂಗಸರೊಳಗ
ಭಾಳ ಬೆರಿಕಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಂಥವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿದರ
ಬಾಜಾರ ಮಾಡ್ಯಾಳ ಅಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿ ರಂಡಿ
ಹಂಚಿಕೆ ಕಲ್ಪಿಸಿ ತಗದ ಹಾಕೋಳ ಗೋಳಾ
ನೀ ದಾಟಿ ಹೋಗ ಬೆಳಕಾಗಿ ಹರದೀತ ಕತ್ತಲ ಕಾಳಾ॥
ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೇನ ಇಲ್ಲೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕುಂತಿಯ ನಾರಿ
ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗ ಮನಿಮಾರಾ।
ಅದಾವ ಹಾಳು ನಿಮ್ಮವರು ಕೇಳಿ ಕೆಟ್ಟ ಮಾಡ್ಯಾರ
ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ॥

ಏರ॥
ಆ ಕೇರೀಲಿ ಬಲು ಕೆಡಕಿ ಹಾಳ
ಅವಳಿಗಿ ಮಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿ ಮನಿಗೋಗ॥

೨೪

ಚಾಲ॥

ಹೋಗತೇನ ಸುಖಜಾಣಾ
ದಾಗ ಹತ್ತದಂಗ ಮ್ಯಾಗ ಮ್ಯಾಗ ಬಾರೋ ನಮ್ಮನಿಗೆ
ರಂಭಿ ಪುತ್ಥಳಿ ಗೊಂಬೆ ಬಾರೆ ಮುಖವು ತೋರೆ
ಹೆ ರಂಗಾ ಬಾರೊ ಅಂಗ ಸಂಗ ಮುಖವ ತೋರೋ॥
ಧಂಗ ಬಡದೇನ ಭೃಂಗ ಕುಂತಳಿ
ತುಂಗ ತುಟಿಗಳ ಹೀರೋ ಅಂಗಸಂಗದ ಮುಖವ ತೋರೋ॥
ಬೇಸರಿಲ್ಲದ ಗಾಸಿ ಮಾಡೋ ಎನ್ನೊಡನೆ ಬಾಳೋ।
ಸಾಸ ಮಾಡಿ ಬಂದ ಕೂಡೋ॥
ಬಲು ಮೋಸವಾದೇನು ಕಾಸ ಮನ್ಮಥನಾಟ ಆಡೋ
ವರ ರತಿಯ ಕೂಡೋ।
ಏಸು ಕಾಲಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಈ ಸತೀಯಳ ಸೇರೋ
ಅಂಗಸಂಗದ ಮುಖವ ತೋರೋ
ದುರುಳ ಕಾಮನ ಸರಳ ಹಗಲೆಲ್ಲಾ
ಇನ್ನಿರುಳು ಹಗಲಿ ಬಳಲತೈತಿ ಜಲ್ಮ॥
ನಾ ಮರುಳ ಗೊಂಡೇನು
ಕರುಳು ನಿನಗ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ಇಲ್ಲಾ ಮನ್ಮಥ ಲೀಲಾ॥
ಹರಳ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಂತೇರು॥
ಕೊರಳ ಮುಟ್ಟಿ ಸವಿದೋರೋ
ಎಂದ ಮಾಡುವೆ ದುಂದ ಪ್ರೇಮಾ
ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರರಾಮ ಇಂದ್ರನಂಥಾ ಹೋಳಿ ಕಾಮಾ॥
ಸುಂದರ ಇಂಚಲ ತಂದಿ ಬಂಕೇಶನಿಂದ ಈ ಜಲ್ಮ॥

ಏರ॥

ಮಾಡಿದ ಕ್ಷೇಮ ದ್ವಂದ್ವ ಚರಣಕ್ಕಂತ ಎರಗಿ ಮುಂದೆ ಭವಿ ಬೇಡ
ಬಾರೋ ಅಂಗಸಂಗವ ಮುಖವ ತೋರೋ॥

೨೫

ಚಾಲ॥

ಜಾಣೆ ಕೇಳೆನ್ನ ಮಾತ ಮಣಿಯಂತವಳೆ
ಥಾಣದೀವಿಗೆಯ ಪರಿಯಂತೆ।
ಸುಂದರಿ ಕೇಳೆನ್ನ ಮಾತ ಮಂದಿರಕೆ ನೀ ಬರಬೇಡ
ಬಂದ್ರ ಮಾತನಾಡಿ ಕೆಡಬೇಡ
ಆಗಸುಳ್ಳೆ ಪಂದ್ರಾ ಸುತ್ತ ಸುಳ್ಳ ಹೇಳ ಬ್ಯಾಡಾ॥
ಕೇಳೆ ಎನ್ನ ಮಾತ ನಿನ್ನ ಬಾಳೇಕ್ಹಚ್ಚೇನ
ಆಗೋದಾತು ಸುಳ್ಳ ಬಾಯೊಳಗ ಬೇಯ ಬ್ಯಾಡಾ॥

ಏರ॥

ನೆರಿಹೊರಿಗೆ ನನ್ನ ಬಾಳೆ ಮಾಡಿ ಸಂಗ ಬಿಟ್ಟ ಬಿಡ
ಒಲ್ಲೆನೆಂದ್ರ ಜುಲುಮಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲದ್ದ ಮಾತಾಡಬ್ಯಾಡ
ಸಲ್ಲದ್ದನ್ನು ತಿಳದ ಒಳಗ ನೋಡ ಇಂಥಾದಕ
ಹಲ್ಲ ಮುರಿಸಿ ಕೊಂಡೀಯ ಆದೀಯ ಕೇಡ
ಠಾಣ ದೀವಿಗೆಯ ಪರಿಯಂತೆ ಹಾದರಕ॥

೨೬

ಚಾಲ॥

ಶಾಣೇರು ಪಾರಾಗುವರ ಪಾರಾಗಿ ಹೋದಾನೋ
ಪರ ನಾರಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಪಾರಗಂಡನೋ ಅನಿರುದ್ಧ
ಒಲ್ಲೆನೆಸುವ ರೋ ನಲ್ಲ
ವಲ್ಲಭಿಗೆ ಆಗಿಸಲ್ಲ ಒಲ್ಲೆನೆನುವರೋ ನಲ್ಲ
ಯಾರ್‍ಯಾರು ಮನಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಒಲ್ಲೆನೆನುವರೋ ನಲ್ಲ
ಅಂಗಜನಾಟಾರಂಗಜನಾಗಿ
ಕೂಟಶರಗ ಇರೋಲ್ಲ ಒಲ್ಲೆನೆನುವರೋ ನಲ್ಲ
ನಾರೇರ ತಾಪ ಪುರುಷರಿಗೋಪ ಬಾರೆ
ಬಾರಿಗೇಸಕಲಾ ಒಲವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲ ಒಲ್ಲೆನೆನುವರೋ ನಲ್ಲ

ಏರ॥

ಬಡಸದ ಗ್ರಾಮ ಒಡಿಯ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಮೇಶ
ಆಡಿ ಆಣಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲ ಒಲ್ಲೆನೆನುವರೋ ನಲ್ಲ॥

೨೭
ಏರ॥
ಪಾರಾಗಿ ಹೋದ ಅನಿರುದ್ಧ
ಭೇತ ತಗದ ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳುವರು॥

೨೮
ಚಾಲ॥
ಯಾರ ಗೊಡವಿ ನನಗ ತೋರಬ್ಯಾಡೆಲೆಗ
ಯಾರೆಂದರ ಮಡಿಯನ್ನೊನೆ ನಲ್ಲ
ಚಂದ್ರಮುಖಿ ಸಾಕ ಇನ್ನು ಚಂದ ಮಂದಿ ನೋಡ್ಯಾರಂತೇನ
ತೊಂದರಿ ಬ್ಯಾಡ ನಮ ನಿಮಗ ಹಗಲೆಲ್ಲಾ
ನೀ ಬಂದ್ರ ಅಗದಿ ನನ್ನ ಜೀವಾ ಸರೇ ನಿಲ್ಲಾ
ಹಾಳ ಮಂದಿರದಾಗ ಬಿದಂಗ ಆಗೇದ ಸಕಲ

೨೯
ಚಾಲ॥
ಹೇ ಸಖಿ ಕೇಳ ನಿನ್ನ ಕಕ್ಕಸ ಕುಚಗಳನ್ನು
ತಿಕ್ಕಿ ತೀಡಿ ಹಿಚಕುವೆ।
ಅಕ್ಕರತೇಲೆ ಮಾಡುವೆ ಕದ್ದ ಕದ್ದ ಇದ್ರು
ಹೇಸಿ ಸುದ್ದಿ ಹಾದರ ಹೋಗೋದ ಮಾನಾ
ಬದ್ದು ಆದೀ ತಂತ ಹೇಳತೇನ ನಾನಾ।
ಇದ್ದ ಕಷ್ಟ ಇರಬೇಕ ಸಮಾಧಾನಾ
ನಾರಿ ನಿನ್ನ ಮಾರಿ ನೋಡಿ ಧೀರ ಹೊತ್ತಗಳದೇನ
ಸಾಕು ಕುಚಗಳನ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವೆನೊತ್ತೊತ್ತಿ
ವೈಯಾರಿ ನಿನಮ್ಯಾಗ ಭಾಳ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿ
ಹೇ ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿ ಮಂದಿ ನೋಡ್ಯಾರಂತು
ಮಳ್ಳಿ ಸುಮ್ಮನಿರ ಮನ್ಯಾಗ॥

ಏರ॥
ಒಮ್ಮೆ ಆದದ್ದಾಗಿ ಹೋಗಿ ಕಮ್ಮಗಿರು ಮನಿಯ ಒಳಗ
ಕಾಂತಿ ನೀ ನೇಮ ಮಾಡಿಕೊಂತಿ ಇರಬ್ಯಾಡ ಚಿಂತಿ

ಮರೀ ಅಂದರ ಮರಿ ಒಲ್ಲೇನ
ನಿನ್ನ ಸಂಗ ಯಾಕ ಮಾಡೇನ ದುಗ್ಗಾಣಿ॥

೩೦

ಚಾಲ॥
ದುಗ್ಗಾಣಿ ಅನಬ್ಯಾಡೋ ಹಿಗ್ಗುವೆನು
ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಗ್ಗಿಯಂಥವನೇ ಮುಖ ತೋರೋ।
ಬಗರಿ ಮಗ್ಗಿ ಮಲಿ ನಿಗರಿ ಹೂವ ಬಾಡತಾವ
ಉಗರ ಊರಿ ನೋಡ್ರಿ ಮನ್ಮಥ ಹಗರ ಮಾಡೋ ನನ್ನ ದೊರಿ॥
ಧರಿಸುವೆ ಅಗರ ಗಂಧ ಕಸ್ತೂರಿ
ಚಿಗರ್‍ಪುಟಿ ಚುಂಬನ ಹೀರಿ
ಅದರ ಒಗರ ತಕ್ಕೊ ಕಾಮನ್ಯಾಪಾರಿ॥
ಕೊಕ್ಕರ ಮೀಸಿಒಳಗ ನಕ್ಕರ ನನಗ
ಅಕ್ಕರತಿ ಬರೋದ ನನಗ ಉಮೇದವಾರಿ
ಹಾಲು ಸಕ್ಕರಿಯಂಥಾ ಹಾದರ ಸೌತಿ
ಬಕ್ಕಳ ಹರೇ ಮಾಡೋ ಸೂರಿ
ತೆಕ್ಕಿ ಮುಕ್ಕಿ ಹಾದ ತಕ್ಕೋರಿ ಹಕ್ಕಿಯಂಗ ಆಗಿ ಇರೂನ ಇಬ್ರುಸರಿ॥

ಏರ॥
ಮಗ್ಗಿಯಂಥವನೇ ಮುಖದೋರೋ।
ನಾ ನಿನ್ನ ಮಗ್ಗುಲಕ ಒಪ್ಪು ಸಖೀಯಳೊ॥

೩೧

ಚಾಲ॥
ಸತಿಯರ ಸಲುವಾಗಿ ಗತಿಗೆಟ್ಟ ಬಹು ಜನರು
ಮತಿಮಾನ್ಯರೊಳಗ ಯಜಮಾನ।
ಮಾನಿನಿ ನಾ ಒಲ್ಲೆನ ನೀನ ಕೂಡ ಪ್ರಾಣವನು
ಕೊಡಲಾರೆನ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ನಿನ ಗಂಡ
ಜ್ಞಾನವಂತನ ಕೂಡ ನೀನೇ ಬಾಳೇವ ಮಾಡ
ಹಂಬಲ ರಂಡಿ ಒಲ್ಲೇನ
ನೀ ನನ್ನ ಮುಂದ ಜಂಬ ಮಾಡತೀ ಹಂಬಲ ಇಟ್ಟ

ನನ್ನ ಮುಂಬಾಲ ಬೀಳ ಬ್ಯಾಡಾ
ಹಂಬ್ಲಾಗಿ ದೂರ ಹೋದೇನ ಕೂನ ಇಲ್ಲದಂಗ ಇರ ಒಳಗ
ತಿಳಿದ ನೋಡ ಕೂನ ಹಿಡದರ ನಮ್ಮ ಮಾನಾ ಸಖಿಯೆ
ಹಾನಿಯೆ ಬಂದು ತಟ್ಟುವದು
ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೋಹ ಸುಡಲೆ ಬಣ್ಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಣ್ಣ ಬಿತ್ತ
ಹೆಣ್ಣ ನೀ ನನ್ನ ಮ್ಯಾಗ ಕಣ್ಣ ಇಡಬ್ಯಾಡ
ಸರಿಮಣ್ಣಗೂಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೆನಂತಲೇ||

ಏರ||
ಮಾನ್ಯರೊಳಗ ಯಜಮಾನ
ಮನ್ಮಥನಾದ ಹೊಲೆಯರ ಮನಿಯೊಳಗ

೩೨

ಚಾಲ||
ಹೋಲಿಯ ಕಾಮನು ನನಗ ಬಲಿಯ ಹಾಕಿದನು ಜಾಣ
ತಲಿ ನೆಲ ತೊಡೆಗಾಗಿ ಪುಂಡ ನೀನು ಬಂಧನ ಸುಟ್ಟು
ಉಂಡೆನಂದ್ರ ಹಸಿವಿಲ್ಲ ಗಂಡ ನನ್ನ ಕೂಡ ಜಗಳ ಹಗಲೆಲ್ಲಾ
ಸ್ವಲ್ಪ ಉಂಡೇನೆಂದ್ರ ಒಳಗ ಬರಗೊಡವೊಲ್ಲಾ।
ಹರಲಿ ಮಾಡಿದೊ ನನ್ನ ಹೊಲಸ ಮಾಡಿದೊ ಇನ್ನ
ಯಾವಲ್ಲಿರಲಿ ನಗಿಗೇಡಾಗೋ ಹೊತ್ತ ಬಂತೊ ಇಂಥಾ ಕಾಲಾ||

ಏರ||
ನಿನ್ನ ಅಂತ ತಿಳಿಯವಲ್ಲದೊ
ಹಾಕಿದಿ ಗಾಲಾ ಕರಿನೆಲ ತೋರಿ ಕಡಿಗಾದೆ ನೀ ಇಂದ
ಅಲಬತ್ತ ಬಾರೋ ಕೈ ಮುಗಿವೆ||

೩೩

ಚಾಲ||
ಕೈಯ ಮುಗಿಯಲಿ ಬ್ಯಾಡ ನ್ಯಾಯಮಾಡಲಿ ಬ್ಯಾಡಾ
ಬಾಯಿ ತೆರೆದೆನ್ನ ಕರಿಬ್ಯಾಡಾ
ಒಳ್ಳೆ ಮಾತಿಲಿ ಕೇಳವಳಲ್ಲ
ತಳ್ಳಿ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಲ ಮುಳ್ಳ ಹಾಕಬೇಕ ಬಾಳ ದಂದಲ

ಹಂಗಾದರ ನೀನೊಬ್ಬೆ ಹೋಗತಿ ಮತ್ತ ಕರಿಯವನಲ್ಲಾ
ಹಿತವಿಲ್ಲದ ಮಾನಿನಿ ನೀನು
ಗತಿಯೆಂದು ಕುಂದ್ರ ಬ್ಯಾಡಾ
ಮತಿಗೇಡಿ ಮರುಳನ್ನತಾರಾ||

ಏರ||
ಹೆಣ್ಣಿಗಾಗಿ ಕ್ಷತಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಕೆಟ್ಟಾರ ಎಂಥೆಂಥವರಾ
ಬಾಯಿ ತೆರೆದೆನ್ನ ಕರೀ ಬ್ಯಾಡಾ
ಬರಲಾರೆ ಬಾಲಿ ಉಡಿಯ ಒಡ್ಡ ಬ್ಯಾಡಾ||

೩೪

ಚಾಲ||
ಕರದ ಬ್ಯಾಸತ್ತೇನು ಮರ್ಯಾದೆ ಕಳಕೊಂಡೇನು
ಮರಮರಾ ಮರುಗಿ ಬಳಲುವೇನು|
ಪುಂಡ ನಿನ್ನ ಸಂಶೆ ಮಂದಿ ಕಂಡಂಗ ಮಾತಾಡತಾರ
ಗಂಡನ ಮ್ಯಾಲ ಇಲ್ಲೋ ನನ ಧ್ಯಾಸಾ||
ಇಳಸೋ ಕಾಮದಂಡ ಕುಚಾ ಹಿಚಕಿ ರಂಗರಸಾ
ಧೀರ ನಿನ್ನ ಸುರತ ಮಾರಿ ನೋಡಿದರ ಎನಗ
ನ್ಯಾರಿ ಮಾಡಿದಂಗ ಆತಿ ಹರುಷಾ
ಪ್ರಿಯ ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಲ ನನ್ನ ಉಲ್ಲಾಸಾ
ಒಲ್ಲೆನೆನ್ನುವ ಕಾರಣವೇನು
ಕಲ್ಲುಸಕ್ರಿಯಂಥಾ ಪ್ರಿಯಾ ನಿಲ್ಲ ಹೋಗಬ್ಯಾಡೋ ರಾಜಹಂಸ
ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಲಿನ ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವಿನಂತೆ ಸುವಾಸಾ||

ಏರ||
ಮರ ಮರ ಮರಗಿ ಬಳಲುವೆನು ನನ ಗೆಳೆಯಾ
ವರ ಪುರುಷ ಒಲ್ಲೆನೆನಬ್ಯಾಡೋ||

೩೫

ಚಾಲ||
ಒಲ್ಲಾಳಿ ಸಲುವಾಗಿ ಊರ ಕೆಟ್ಟೈತ ಕೇಳ
ವಿಜಯಭೂಪ ಅಲ್ಲಿ ಮಡದಾನ|

ಅಗ್ಗದ ರಂಡೆ ಮನಿಗೆ ಹೋಗ ಮಗ್ಗಲ ಎಲವ ಮುರಿಸಿಕೊಂಡಿ
ಜಗ್ಗ ಬ್ಯಾಡಾ ಹಿಡದ ಧೋತರ ಪದರ
ಅಗದಿ ನೀಗವಲ್ಯಾದಂತೆ ಬಿಟ್ಟ ವಿಚಾರಾ
ಅಲ್ಲ ಲಗ್ಗ ಹೋಗ ಬೇದಾರ ನಿಮ್ಮವರ
ಕದನಗಡಕಿ ಕೇಳ ನಿನ್ನ ವದನ ಯಾರ ನೋಡಬೇಕ।
ಹದ ಬಂದಲ್ಲೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ನಿನಗ ಅದ ಆದಮೇಲೆ
ಮದ ಬಂದಲ್ಲೆ ಕರದರ ಅದನ ಇಳಸವರ್‍ಯಾರಾ॥

ಏರ॥
ವಿಜಯ ಭೂಪ ಅಲ್ಲಿ ಮಡದಾನ
ನನ ಕೂಡ ಗೋಜಗಟಿ ಬ್ಯಾಡ ಮನಿಗ್ಹೋಗ॥

೩೬

ಚಾಲ॥
ಮನಿ ಮಾರ ಮರತೇನ ವಿನಯ ನಿನ ಸಲುವಾಗಿ
ಘನ ರೋಷದಿಂದ ಬಯ್ಯುವರೇ।
ಸುಂದರ ನಿನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಮಂದಿರದಿ ನಾ ಪೋಗಿ
ತೊಂದ್ರಿ ಒಡಲೊಳಗ ಪಂದ್ರಾ ದಿವಸಾತ ತಿರಗಿ
ನಾ ಬಂದ್ರ ನೋಡವಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಲೋಕದ ರಂಭಾ ನನ ರೂಪ
ಪ್ರಿಯ ಎಂದೆಂದೂ ಬ್ಯಾಡೋ ರೋಷಾ
ಆಣೆ ಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಜಾಣೇನ ಕೈಬಿಟ್ಟೆ
ಜಾಣ ಅದಂಬರಿ ಕಟ್ಟಿ ಪ್ರಾಣ ಮಾಡಿದ ಲೂಟಿ
ನಾನು ಮಾನಗೇಡಾದೇನು ಜಾಣ ಶೇಖರ ಬಲ್ಲ
ಮಾನಿನಿಯ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ ಬಾರೋ ಸಾನಂದದೋಡಿ
ಮುನ್ನೋಡಿ ಬಾರ ಪ್ರಾಯದ ನಾರಿ
ಚಾರು ಮನ್ಮಥ ವೈರಿ ಪೂರಾ ಆದಾನ ಬರ್‍ರಿ
ವಾರಿಜಾಕ್ಷಾರಿಯ ಮಾರಿ ನೋಡು ಆರಿಗರಿಯುವೆ ನಾನು
ದೂರ ನೋಡಲು ಬ್ಯಾಡಾ ಕಾರಣ ಕರ್ತ ಬಾರೋ
ಶರಧಿ ವಾಣಿಜೋದ್ಭವನ ನೀ ತೋರೋ

ಏರ॥
ಘನರೋಷದಿಂದ ಭೈಯುವರೆ।
ಧನ ದ್ರವ್ಯ ಸೂರೆ ಮಾಡಿದೇನೋ ನೀ ನನಗಾಗಿ॥

೩೭
ಚಾಲ॥
ಸೂರೆ ಮಾಡಿದರೇನೋ ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿಯೆ ನಿನ್ನ
ಜಾರದ ಲೆಕ್ಕಾ ನಾ ಬಲ್ಲೆ।
ಕೆಟ್ಟ ಕಾಮನದಿಂದ ಜನ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಯಿತು
ಬಿಟ್ಟ ಆಶ್ರಮ ಅರಣ್ಯವಾಸಾ
ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೊಣ್ಣೂರಾಗ ಪ್ರಾಣ ಮಾಡಿದ್ರ್ಯೊ ಹಿಂಸಾ
ಅವನ ಸುಖಕೊಂಡು ತಿಂದಿತೋ ರಾಕ್ಷಸಾ
ಬಾಣ ತಾಗಿ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿ ನೀನೇ ನನ್ನ ಗಂಡನೆಂದು
ಅವನ ಕಾಣಾ ಕಾಣಾ ಪ್ರಾಣಾಹರಣ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೊತ್ತಿದಾ
ನಾಗವೇಣಿ ಒಲ್ಲಿಹೋಗ ನಿನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸಾ।
ನೀ ಹೆಣ್ಣಾ ಮಾಯದ ಸಖೀ ಮುನಿ ಮುನಾದಿಗಳಿಗೆ
ಪಾಸಿ ಹಾಕಿ ರಕ್ತ ಮಾಂಸದ ಕೂಡ ಯಲುಬಿನ ಗೂಡ
ಸಾಧು ಸಂತಾರ ಬಿಟ್ಟಾರ ನೂಕಿ॥

ಏರ॥
ಜಾರ ಬರು ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ನಾ ಒಲ್ಲೇನ।
ಹೆಂಗಸರನ ದೂರ ಮಾಡಿದರ ಸಾಧುರಾ॥

೩೮
ಚಾಲ॥
ಸಾಧು ಸಂತರ ಶಾಸ್ತ್ರ ಓದಿ ಹೇಳಲಿ ಬ್ಯಾಡೋ
ಗಾದಿ ಮಾತಿಗೆ ಮನಸ್ಯಾಕೋ।
ಸುಂದರ ನನ್ನ ಮನಿಯನ್ನ ಜಿಂದಗಿಯಲ್ಲಿ ನೆನಯೂದಿಲ್ಲೊ
ತಂದ ಕೊಟ್ಟೇನ ಬಿಂದಿಗಿ ಹೊನ್ನ ನಿನಗ
ಗಂಡ ನೋಡಿ ನಿಂದ್ರಗೊಡವಲ್ಲ ಮನಿಯಾಗ ಹೋದ್ರ
ಒಯ್ಯುವಲ್ಲೊ ಗೆಳಿಯಾ ಆಧಾರ ತೋರಿಸೋ ಎನಗ

ಹಾದರಮಾಡಿ ಹದಾಗಣ್ಣೋ ನಾನು
ನನ ಗಂಡ ಬಾರಂದವನ ಬಿಟ್ಟೇನೋ
ಕೂಳ ಇಲ್ಲದಲೆ ಸಾವತೇನ ಕಾಳ ಕೊಡವಲ್ಲ ಎನಗ
ಭಾಳ ಭಾಳ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲೊ ನೀನು ಹೆಂಗಸ ನಾನು ಹಾಳ
ಅದೇನು ಸಡ್ಲ ಸಿಕ್ಕಿತು ನಿನ್ನ ಕೈಯಾಗ
ಹಡ್ಲಿ ಕೊಡೊ ನನ್ನ ಕೈಯಾಗ
ಕಡ್ಲಿ ಬುಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಹಿಡಕೊಂಡ ಕಡಿಯಾಕೆ ಬಂದೆ ನೀನು

ಏರ॥
ಗಾದಿ ಮಾತಿಗೆ ಮನಸ್ಯಾಕೊ
ಪಂಚಮಿಗೆ ಗೋದಿ ಕೊಡವಲ್ಲಿ ಗುಣವಂಥಾ॥

೩೯

ಚಾಲ॥
ಪಂಚಮಿ ಕುಬುಸದ ಲೆಕ್ಕ ಮುಂಚಿ ತೀರಿಸಿದೇನ
ಹಂಚಿದೇನ ಹತ್ತಿ ನಿನಗಾಗಿ।
ಅಕ್ಕಲಗೇಡಿ ರಂಡೆ ನಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲತನ ಗತಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದೆ
ಹಕ್ಕಲಾರಸಾಕ ಬಂದಿದ್ದ್ಯೊಂದು ದಿನಾ
ಗೋದಿ ಶಿವಡ ಕೊಟ್ಟೆನ್ನೆ ಆ ದಿನಾ
ಗೂಡ ಮುರಿವಾಗ ನಮ್ಮನ್ನ ನೋಡಿಕೊಂಡ ಕುಂತಿದ್ದಿ
ಛೀ ಕೋಡಿ ರಂಡೆ ಹೊಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಣಾ
ಇಂಥಿಂಥ ಪಿಂಡ ಕೈ ತೆನಿ ಬಿಟ್ಟೆನ್ನೆ ಆ ದಿನಾ
ಬೆದರಸಬಾರದಂಥ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ ಆ ದಿನಾ
ಒಂದ್ರಾಗೊಂದ ಬಂದೀ ತಂತ.
ಅದರದೇನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಣೇತಾನ ಹಿಂತಾದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ
ನೆದರ ಮಾಡಿ ನೋಡವನಲ್ಲಾ॥
ಹತ್ತಿ ಹೊಲಕ ಬರತೇನಂತ ಅತ್ತ ಅತ್ತ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲ
ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಳದೆ ಉಪಕಾರಾ।
ಬಿಸಲ್ಪತ್ತಿ ನಿನಗಂತ ಚೆಲ್ಲಿನ್ನ ಪಾವಶೇರಾ
ಹಂಚದೇನ ಹತ್ತಿ ನಿನಗಾಗಿ
ಇಂಚಲದ ಬಂಕನಾಥನ ಆಣೆ ಬಲ್ಲೇನಾ॥

ಏರ॥
ಒಲ್ಲೆನೆನ್ನುವ ಮಾತ ನಲ್ಲ ಆಡಬ್ಯಾಡೋ
ಬೆಲ್ಲದಂತವನೆ ಬೆರೆತೇನೋ॥

೪೦

ಚಾಲ॥
ಚದುರ ನಿನಮ್ಯಾಲ ನೆದರ ಇಟ್ಟ ನಾ
ಪದರ ಹಾಸಿ ಪಂಥ ಗೆಟ್ಟೆನೊ ನಿನ್ನ-
ಧರದೊಳಗಧರ ಇಟ್ಟೆನೋ।
ಸದರ ಸುದ್ದ ಹಾದರ ಮುದ್ದ ಕೊಟ್ಟೇನೋ
ಮದನ ಪ್ರಾಯವೆನ್ನ ಅದನೂ ನೋಡೋ
ನಿನ್ನೆದಿಗೆ ಎದಿ ಹಚ್ಚಿ ಅವಚೇನೋ
ಗಟ್ಟಿ ಕುಚಾ ತಟಾತಟಾ ಹೊಡೀತಾವ
ಚಟಾ ಹಚ್ಚಿ ಇಷ್ಟಕ ನೀನು ಹಟಾ ಮಾಡಿ ಶೆಟದ ಕಾರಣೇನು।
ಪಟುತರದ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲವನು
ಕುಟಿಲ ಕುಂತಳಿಗೆ ಗಟಿಸೋ ಈ ದೇಹಾ
ಪಟಾನೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬ್ಯಾಡೋ ನೀನು
ಬಾರೋ ಸೂರಾ ಬಿದ್ದು ಧೀರ ಮುಖ ನೋಡೋ ನಂದು
ಮೂರು ಲೋಕವು ಬೆಂದು ಮಾರಿ ನೋಡುವೆ ನಿಂದು

ಏರ॥
ಹರದಾಡಿ ಹಾತೊರೆದು ಕಾಮ
ಸುರಿಸುತಲಿ ಬಂದು ಮರತೇನೋ ಮನಿಯ ಮರತೇನೋ॥

೪೧

ಚಾಲ॥
ಚಿತ್ತಿಟ್ಟಕೇಳ ಹೆಣ್ಣ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಕೊಯಿಸಿದಳು
ಮೃತ್ಯು ನಿಮ್ಮ ರತ್ನಿ ಎಂಬವಳು।
ಕೋಮಲಾಂಗಿ ಕೋಮರಾಮಂಗೆ ಬಯಸಿದಳು
ಕಾಮಾತುರಕೊಳಗಾಗಿ ರತ್ನಿ ಬ್ರಮಾ ಆದಾನೋ ಮಗ ಅದಕ
ಇದ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಗಸರ ಜಾತಿ ಅಜ್ಞಾನಿ।

ಮಗನೆಂದು ನೋಡದಲೆ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಕರದಾಳು
ಸೋಗ ಮಾಡಿದಳು ಸಂಗ ಜಾಣೆ
ಒಲ್ಲೆನೆಂದನೊ ರಾಮ ಫುಲ್ಲಲೋಚನೆ ತಾನೇ
ಹಲ್ಲ ಕಡದ ಮಾಡಿ ಶಪತ ನಾ ನಿನ್ನ ಕೊಲಿಸುವದೀಗ
ಖಚಿತಾ ಹೀಗೆಂದು ಬಲ್ಲಂಗ ಆಡಿದಳು
ಮತ್ತಾ ಗಂಡಗ್ಹೇಳಿ ನಿನ್ನ ಚೆಂಡ ಹೊಡಿಸುವೆ
ಮಲಿಯ ಹಿಂಡಿ ಹಿಚಕು ಈಗ ತುರ್ತು
ಮಂದಗಮನಿಯೆ ತಾನು ಬಂದಾಳು ಕುವರಗೆ ಅಂದಾಳು
ಹೀಗೆಂದು ರಾಯ ನಿನ್ನ ಅಯ್ಯ ಕಂದ, ಮಾಡಿದನೋ
ಅನ್ಯಾಯ ಬಂದೆನ್ನ ಮಂದಿರದಿ ಹಿಡಿದಾನೋ
ಕೈಯ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ನಿನ್ನ ಮಗನು ನಗಿಗೇಡ ಮಾಡಿದನು।

ಏರ॥
ಲಗುಬಗೆಯ ಹೊಡಿಸೇನ ತಲಿಯ
ಮೃತ್ಯು ನಿಮ್ಮ ರತ್ನಿ ಎಂಬವಳು
ಪುತ್ರನ ಚಿತ್ತ ಬಾಜೂಕ ಕರದಾಳೋ॥

೪೨

ಚಾಲ॥
ಕರದ ಬ್ಯಾಸತ್ತೇನ ಹೊರಳಿ ನೋಡವಲ್ಲಿ
ದುರುಳುತನ ಯಾಕ ಬಿಡವಲ್ಲಿ।
ಸಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ನನ್ನ ಬಲಿಗೆ ಹಾಕಿದೋ
ನೆಲೆಯ ಹಚ್ಚಲಿಲ್ಲ ಕೈ ಬಿಟ್ಟೆ
ಉಲುವ ತೆಗ್ಗಿ ಮಂದಿ ಮಲಗಿದ ಮ್ಯಾಲ
ಚಿಲಕ ಹಿಡಕೊಂಡು ನಿಲತಿದ್ದೆ
ಸೊಟ್ಟ ನಮ್ಮವರ ಕೇಳಿದ್ರ ಗುಂಮಿಗಿಮ್ಯಾಕಂತ
ಸುಮ್ಮನ್ಹೋಗತಿದ್ದೆಲ್ಲೋ ದಾಟಿ
ಅಂತ ಬಂದವ ಸ್ವಂತ ದಾಟಿ ನಿನ್ನ ಹಂತೇಕ ಬರತಿನ್ನಿ ಮರತ ಬಿಟ್ಟೆ॥

ಏರ॥
ಬಾರೋ ಶೂರಾ ಎದ್ದು ಧೀರಾ ಮುಖನೋಡು ನಂದು
ಮೂರು ಲೋಕವು ಬೆಂದು ಮಾರಿ ನೋಡುವೆ ನಿಂದು

ಹರದಾಡಿ ಹಾ ತೊರೆದು ಸುರಿಸುತಲಿ ಬಂದು
ದುರುಳತನ ಯಾಕ ಬಿಡವಲ್ಲಿ
ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಅನುವಿಲ್ಲೋ ನನಗ ಮಾರಾಯಾ||

೪೩

ಚಾಲ||
ಮಾರಾಯನೆಂಬಾಕೆ ಮಾರನಾಟವ ಮಾಡ
ಮರಿ ನನ್ನ ಸಂಗಕ ಕರಿ ಬ್ಯಾಡ|
ಭಂಗ ಕುಂತಳಿ ನಿನ್ನ ಸಂಗ ಮಾಡಿ
ಕಂಗೆಟ್ಟು ಅಡವಿಯನ್ನು ಸೇರಿದರು
ಶ್ರೀ ಸಂಗ ರಘುವೀರರೆಂಬವರು
ಕಂಗೆಟ್ಟು ಅರಣ್ಯಕ ನಡದಾರು ತಿಂಗಳ
ದಶರಥನ ಅರ್ಧಾಂಗಿ
ಅವರು ಹಂಗ ಹರದು ಶ್ರಾಪ ಕೊಟ್ಟಾರು|
ಸುಂದರಮಗ ರಾಮಚಂದ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಅಂದ ಅಡವಿ ಪಾಲಾದ್ರು
ಎಂದೆಂದು ಇಂಥಾ ತೊಂದರಿ ಮಾಡತಾರ ಹೆಂಗಸರು
ಎಂದೆಂದು ನಂಬಬಾರದು ಜನರು
ಬಂದೊಡಿತನ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಿಡುವರು||

ಏರ||
ಅವರಂದಾಜ ತಿಳದು ಮಾಡು
ಮರಿ ನಿನ ಸಂಗ ಕರಿಬ್ಯಾಡ
ನಿನ ಕೂಡ ಬರಲಾರೆ ಬ್ಯಾಲಿಉರಿಯಬ್ಯಾಡ||

೪೪

ಚಾಲ||
ವಸುಧೆಯೊಳು ಲೇಸಾದ ದಶರಥ ರಾಯನಿಗೆ
ಹೆಸರಾದ ಮಕ್ಕಳು ವಸುಧೆಯೊಳಗೆ
ತಾಯಿ ಸೀತಾನ ನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲದೆ
ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಆಕೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ
ಅತಿ ಸಾಯಮಾಡಿ ಪವನಜ ತಂದ

ದೇಹ ಸಹಿತ ರಘುವೀರ ಅಗ್ನಿ ಕೆಡವಿದಾ
ಸೀತಾಬಾಯಿ ಬಂದಾಳ ಆನಂದ।।
ಜ್ಞಾನಮತಿ ಜಾನಕಿ ತಾ ದಹನ ಆಗಲಿಲ್ಲ
ಪ್ರಾಣ ಕಾಯದಾ ಮಾನು ಭಾನೂ
ಶಂಕೆ ಅಲ್ಲಗಳದಾ ಸಾಹಸ ಆಗಿ ಬಂದಾಳಾ ತನ್ನ ಗುಣದಿಂದ
ತಿಳದ ನೋಡು ನೋಡು
ಹೆಣ್ಣಿನಾಗೆ ಮಾಡಬ್ಯಾಡಾ ನಿಂದಾ।।

ಏರ।।
ಕರುಣೆಟ್ಟು ಕೂಡೋ ನೀ ಬಂದು।
ವಸುಧೆಯೊಳು ಪುಟ್ಟಿ ನಾಲ್ವರು ಸೀತಾಗ
ಅಸದಳವ ಯಾಕ ತೆರವಿದರು।।

೪೫

ಚಾಲ।।
ತಿರಗಿ ಮಾತಾಡಿದರ ಏರಗಟ್ಟ ಇರತೇನ।
ಬರಬರತ ನೀನು ಮುದಿಕ್ಯಾದೆ।।
ಬಾರಿಬಾರಿಗಿ ಕಬರ್ದಾರಿ ಬೀಳತಿ
ಎರಡು ಕುಚಾಗಳ ತೆರಕೊಂಡ
ಮಾರಿ ನೋಡತಲೆ ಹರಕೊಂಡ ಡವಲ ಮಾಡತಿದ್ದಿ
ನೀನಾದಿ ನಾಯಿ ಕೆರಕೊಂಡು

ಏರ।।
ಬಿಟ್ಟ ವಿಚಾರ ಈ ಸರತೆ।
ಕ್ರೂರತನಾ ಬಾಳ ಮನಗಂಡು।।

೪೬

ಚಾಲ।।
ಹಂಗ ಹರದ ಮ್ಯಾಲ ಲಿಂಗದ ಪರಿವೇನು
ಸಂಗತಿಯಿಲ್ಲದ ಹಾಕೇವ ಗುಂಡು।।
ಈಗ ತಿಂಗಳಾತಿ ಯಾಕಳತಿ
ಬಂದ ನಮ್ಮಂಗಳದಾಗ ನಿಂತ ಹೊಯಕೊಂಡೆ

ಬಲು ಬಲಗಡಿಕೆ ಬೈಲಿಗೆಳೆದರ ಲೋಲಾಡಿಯ ನನ ಕಂಡ ಕಂಡು
ಹೋಗತೀ ಮುರಗಣದ ಗಂಟಾ ಉಗದ ಮ್ಯಾಲೇನ ಉಂಟಾ
ಅಷ್ಟು ತಿಂದೇನು ಬಂದಾ
ಬಂದ ಹಚ್ಚಿದೆ ಅಂಟಾ ನಿನ್ನ ಕಡಿಸೆಂಟಾ||

ಏರ||
ಸುಳ್ಳ ಹೇಳತಿ ಪಂಟಾ
ಬರಬರತ ನೀನು ಮುದಿಕ್ಯಾದೆ||
ನಿನ್ನಿಂದ ಹೊರತಾದೆ ನನ್ನ ಹೆಣತಿಗೆ||

೪೭

ಚಾಲ||
ಹೆಣತಿಯಾದರೇನು ಗೆಣತಿಯಾದರೇನು|
ಗುಣವಂತನು ಸರಿಯ ಆಳುವನು||

ಏರ||
ಗುಣವಂತನು ಸರಿಯ ಆಳುವನು
ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಆಗುದಿಲ್ಲೊ ಎನಗ ಮಾರಾಯಾ||

೪೮

ಚಾಲ||
ಬಾಲಿ ಉರಿಯುವೆ ನಾನು|
ಮೂಲ ಪುರುಷನೆ ಕೇಳು ಆಲಯಕ್ಕೆ ಎನ್ನ ಕರೆದೊಯ್ಯೋ|

ಏರ||
ಆಲಯಕ್ಕೆ ಎನ್ನ ಕರೆದೊಯ್ಯೋ
ನಾ ನಿನ್ನ ಮಾಲಿನ್ಹಾಗ ಬಂದ ಲೋಲ್ಯಾಡುವೆ||

೪೯

ಚಾಲ||
ಲೋಲ್ಯಾಡು ಶೃಂಗಾರಿ ಲಾಲಿಸೆನ್ನಯ ಮಾತು|
ಕೀಲು ಬಲ್ಲವಳು ಹಾದರವು|

ಏರ॥
ಕೀಲುಬಲ್ಲವಳು ಹಾದರಕ।
ಸವಿಗಾರಿ ಜಾಲ ಹಾಕಿ ಎನ್ನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

೫೦

ಚಾಲ॥
ಬಿಟ್ಟೇನು ನಾ ನಿನ್ನ ಆ ತ್ವಾಟ
ಬಂಗಾರ ಮುಂದೆ ಬತ್ತೀಸ ಕೂಟ ಕಳೆಗಾರಾ।
ಅಂತಿಗಂತ ಇದ್ಯೋ ನಿನ್ನ ಭ್ರಾಂತಿ ತೀರಲಿಲ್ಲೋ
ಗೆಳೆಯಾ ಸಂತೋಷ ಮಾಡಿ ಹೋಗೋ ಇಂದಿನ ರಾತ್ರಿ।
ನಾವಿಬ್ರು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಇರುವೇನ ಹೊರಬರ್ರೀ
ಧರಿಸ್ಯಾಳೋ ಗಂಧದೆಣ್ಣೆ ಒರಿಸ್ಯಾಳೊ ಸಂಪಿಗಿ ತೈಲಾ
ಬೆರಿಸ್ಯಾಳೋ ತನುಮನಾ ಉಮೇದ್ವಾರಿ
ಕಾಜಿನ ಗ್ಲಾಸು ಮೋಜಿಲೆ ನೋಡುವಳು ಗೆಣಿಯನ ಮಾರಿ

ಏರ॥
ಬತ್ತೀಸ ಆಟ-ಕೂಟ ಕಳೆಗಾರ
ಒಂದೊಂದು ಆಟ ತೋರೊ ವಿಪರೀತ॥

೫೧

ಚಾಲ॥
ಚೆಂದಾಗಿ ನಾವಿಬ್ರೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವೇನ
ಬಂದದ್ದು ಬರಲಿ ಅದಕ್ಯಾಕ॥
ಮನಿಯಾಗ ನಿಂದ ಹಿರಿತಾನ ಕೊಡತೇನ॥

ಚಾಲ॥
ಹಾದಿ ವಸ್ತಿ ಬಡಸದ ಗ್ರಾಮಾ
ಕವಿಯು ಆರಾಮಾ ಮಾಡಿದ ಕೆಂಚ ನಾಯ್ಕ
ಪ್ರಭಾಬಿದ್ದಂಗ ರತ್ನದ ಬೆಳಕಾ
ಪ್ರಾಸ ಹೆಚ್ಚ ಕಡಿಮಿ ಇಲ್ಲ ಸಮತೂಕ।
ಎಲ್ಲರ ಪಾದದೊಳು ಬಲ್ಲವನಲ್ಲ ನಾ ಮೂರ್ಖ

ಅಲ್ಲ ಮೂರ್ಖ ಬಸನಗೌಡನ ಖಣಿ ಕಲ್ಲಣ್ಣನ ಧ್ವನಿ
ಬಂಗಾರದ ಖಣಿ ಗಂಟಿ ಹೊಡದಂಗ ಹೊಡದಂಗ।
ಹೋಳಿ ಪದ ಹಾಡ ಮಾಡಿ ಹೊಸದಾಗಿ
ಬಳಿಕ ಅಂಥ ಜನಾ ತಲೆದೂಗಿ ಜ್ಞಾನ ಕೊಟ್ಟಾನ ಕಲ್ಮೇಶ್ವರಾ।

ಏರ॥
ಜ್ಞಾನಸಾಗರ ಕಾಳಪ್ಪಗ ವಶವಾಗಿ
ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಮತ್ಸರಾ ನೀಗಿ
ಗುರುಭಕ್ತ ಭಜನೆ ಒಳಗಾಗಿ
ಪಾರ್ವತಿಯ ಕರುಣ ಸಾಗರ।
ಪಾರ ಮಾಡೋ ಹೋಳಿ ಪದಗಳಿಗೆ ಹೋಳಿ ಪದಗಳಿಗೆ

* * *

ಕಾಮಣ್ಣದೇವರ ದುಮ್ಮಸಾಲಿ ಪದ

ಧುಮ ಧುಮಣ್ಣಾ ಧೂಮ್ಮಸಾಲಿಗಣ್ಣಾ
ಧುಮ ಧುಮ್ಮಾ ಧೂಮ್ಮಸಾಲಿಗೆ

ಶ್ರೀ ಗುರುವೆ ಮತಿ ಕೊಡು ನೆನಸುವೆ ಮುಂದಾ
ವರಗಳು ಬಂದಿವೆ ಕರವಿಡಿದು ನಿಂತೀನಿ ನಾ ನಿನ್ನ ಕಂದಾ
ಹೋಳಿಯ ಪದಗಳು ಸಾರುವೆ ಮುಂದಾ ||೧||

ನಮೋ ನಮೋ ಕರವಿಡಿದು ತಾಯಿ ಸರಸ್ವತಿ
ನಾಲಿಗೆ ಮ್ಯಾಲೆ ಕೂಡುವ ಮಾತೆ
ಆದಿಬ್ರಹ್ಮನ ಸತಿ ಜನ ಆದಿಕಾರ್ತಿ
ನವಲಮ್ಯಾಲೆ ಕುಂತು ಮೆರೆಯುತ ಬರತಿ ||೨||

ವಾರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣೊಂದು ಕರೆದು ಕೇಳಿದೆನೇ
ಮಾರಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕ ನಾನು ಮರುಳಾದೆನೇ
ಓಣಿಯೊಳಗೆ ನಿಂತು ಭಾಳ ಹೇಳಿದೆನೇ
ಮೀರಿ ಹೋಗಲಿ ಬ್ಯಾಡ ಮಿತ್ರನಾಗುವೆನೇ ||೩||

ಮಿತ್ರನಾಗಲಿಕೆ ಮೀರಿದವನೇನು ಬತ್ತು
ಮನಸ್ಯಾರೊಳು ಊರೊಳಗೆ ನೀನು ಗೊತ್ತು
ಅರಿಯದ ಮಾತು ಆಡಬಹುದೇನು
ಅತ್ತಿ ಮಾವನ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವೇ ನಾನು ||೪||

ಇಂಥ ಮಾತಿಗೆ ನಾನು ಅಂಜಬಲ್ಲೆನೇನೇ
ಪಂಥ ಗೆಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಂದೀನೇ
ಅಂತರಂಗದೊಳು ತಿಳಕೋರೆ ನೀನೇ
ಭ್ರಾಂತಿ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾರಾ ಹಾಕುವೆನೇ ||೫||

ಹಾರ ಒಯ್ದು ನಿನ್ನ ಹರವಿಗೆ ಹಾಕು
ಜಾರತನದ ಬುದ್ಧಿ ಅಳದಿರಬೇಕು
ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ನಿಂದೆ ಆಡುವುದು ಸಾಕು
ಮಾರಾಯನ ಬಾಧೆಗೆ ಮರೆತು ಬಿಡಬೇಕು ||೬||

ಕೇಳು ಕೇಳೆಲೇ ಹೆಣ್ಣೆ ಬಾಳ ಹೊನ್ನು ಕೊಡುವೆ
ಬೇಡಿದ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುವೆ
ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ ನಿನ್ನ ಥರ ಥರಕೆ ಜಡಿವೇ
ವ್ಯಾಳ್ಯಾ ಕಳಿಯಬ್ಯಾಡ ಇನ್ನ್ಯಾಕೆ ತಡವೇ ||೭||

ತಿಳಿಯದೆ ಮಾತುಗಳ ಆಡಿದೆ ಮೂರ್ಖ
ಬಡಿವಾರ ದನದ ಬುದ್ಧಿ ನಿನಗಿಲ್ಲ ತರ್ಕ
ನಡೆಸಲಿ ಹೋಗಬ್ಯಾಡ ನನಗೂಡ ತರ್ಕ
ಹೊಡೆದು ಹೆಣ ಹಾಕುವರು ತಿಳಿಯೋ ಮೂರ್ಖ ||೮||

ಮೂರ್ಖನಾದರೆ ಭ್ರಮಿ ಭಾಳ ಉಂಟು ತರ್ಕ
ತಗೀನೀನು ಕಾಡೋದು ಎಷ್ಟು ತರ್ಕ
ಮಾಡಿ ನಾನು ಹಾಕುವೆ ಗಂಟು ಹರಕತ
ತಡ ಇಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣಜಾತಿ ಇಷ್ಟ ||೯||

ಜಾತಿ ಮಗನಾದರ ತಿಳಕೋ ಮನದೊಳಗ
ಜ್ಯೋತಿ ಮುತ್ತಿನಂಗ ಹೊಳಿಯೋ ಜನದೊಳಗ
ಜತನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ರತನ ನಿನ್ನೊಳಗ
ಜತೀನ ನಿಂತು ಬೆಲಿ ಏರಿಸ ಎನಗ ||೧೦||

ಬೆಲಿಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲೆ ನಾನು
ಬೇಲ್ಯಾನ ವ್ಯಾಪಾರ ತೀರೀಸೆ ನೀನು
ಬಲಿ ಒಡ್ಡಿ ಬ್ಯಾಟೆಕಾರ ಕುಂತಿನೇ ನಾನು
ಬಾಲ ಹುಡುಗನ ಪ್ರೀತಿ ದಕ್ಕಸೇ ನೀನು ||೧೧||

ಪ್ರೀತಿ ದಕ್ಕಸಲಿಕ್ಕೆ ನೀನ್ಯಾರೋ ಮೂರ್ಖಾ
ಪೃಥ್ವಿಯ ಆಳುವ ಗಂಡನು ಚೊಕ್ಕ
ಎನ್ನ ಮೈದುನರಿಗೆ ಬಾಳ ಅದೋ ಸೊಕ್ಕ
ತಿಳಿದು ನೀ ಜಾರಲೋ ತಿಳಿಯಲೋ ಮೂರ್ಖ ||೧೨||

ಇಂಥ ಪಂಥಗಳೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಬಲ್ಲೇನೆ
ಖೊಟ್ಟಿ ಗುಣದವಳೆಂದು ಸುದ್ದಿ ಕೇಳೀನೆ
ಗಟ್ಟಿ ಪೀತಾಂಬರ ತಂದು ಉಡಿಸುವೆನೇ
ಸಿಟ್ಟನಾಗಲಿ ಬ್ಯಾಡ ಗುಣವಂತಿ ನೀನೇ ||೧೩||

ಗುಣವಂತನಾದವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟುತರವಲ್ಲಾ
ಎಣಕಿ ಇಲ್ಲದ ಮಾತು ಎಂದೂ ಭಯವಿಲ್ಲಾ
ಅಣಕದ ಮಾತುಗಳು ಎಂದೂ ನಿನಗ ಸಲ್ಲಾ
ಜಾಣನಾಗಿರು ಹೋಗುವೇ ನಲ್ಲಾ ||೧೪||

ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದರ ಸುರು ಅಂಬುವರು ಹಾಂಗೆ
ಸಮಯ ಹೋದೀತೆಂದು ತಡವಿದೆ ನಿನಗೆ
ಹಮ್ಮು ಮಾಡಿದೆನಲ್ಲಾ ನಾ ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆ
ಉಮ್ಮೇದ ರತಿಕಾಲ ತೀರಿಸರೆ ಬಾರೆ ||೧೫||

ರತಿ ತೀರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸತಿ ಪುರುಷನೆ ನೀನು
ಹಿತವಾಗಿ ಇರಹೋಗು ಮತಿಗೇಡಿ ನೀನು
ನಿನ್ನಂಗ ನನಗ ನಾಚಿಕೀ ಇಲ್ಲೇನು
ಹತ ಮಾಡಿಕೋ ಬ್ಯಾಡ ನಿನ್ನ ಜೀವವನು ||೧೬||

ಜೀವದ ಹಂಗು ನಾ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ
ಭಾವಕ್ಕೆ ನೋಡಿ ಇಟ್ಟೇನೆ ಕಣ್ಣು
ಯಾವ ಹಾನ ಬಲವಂತ ನಿಮ್ಮಣ್ಣ
ಅವನಿಗೆ ತರುವೆನು ಕುತನಿಯ ಚೊಣ್ಣ ||೧೭||

ಚೊಣ್ಣೆಯ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಣದವನೇನು
ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಂಡರೆ ಕಡಿದು ಹಾಕುವನು
ಅಣ್ಣಾ ಹಾನ ಬಾಳ ಬಲವಂತನು ನಿನ್ನ
ಚಣ್ಣಾ ಕಳೆದು ಬಯಲೀಗೆ ಇಳಿಸುವನು ||೧೮||

ಬೈಲಿಗಿಳಿಸುವಂಥ ಜೋರು ಅಂವಗಿಲ್ಲ
ಕೊಲ್ಲಲು ಮನುಜಾಗ ಧೈರ್ಯವು ಇಲ್ಲ
ಗಂಡ ನನ ಮದನೋಡಿ ಎದೆ ಒಡೆದನಲ್ಲ
ಇಲ್ಲಿ ತನ ಬಂದರೆ ಮುರಸೂವೆ ಹಲ್ಲ ||೧೯||

ಹಲ್ಲ ಮುರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ದೊರಿಯೇನೋ ನೀನು
ಕಲ್ಲಗಾಣಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಎಳಸುವೆ ನಾನು
ಗಲ್ಲಿಗೇ ಹಾಕಿ ನಿನ್ನ ಇಲ್ಲ ಅನಿಸುವೆನು
ಬಲವಿದ್ದ ಭಾವಗ ಹೇಳಿ ವದಿಸುವೆನು ||೨೦||

ಎಲ್ಲಿ ಕಡದ ಹೆಸರ ಆಗ್ಯಾನ ಅವನು
ಚಿಕ್ಕಂದಹಿಡಿದ ಗುಣ ನೋಡಿನೋ ನಾನು
ಯಾತಕ್ಕ ಹೇಳುತ್ತಿ ಬಡಿವಾರ ನೀನು
ಇಲ್ಲಿ ತನ ಬಂದರೆ ಹಿಚುಕಿಸುವೆ ಗೋಣು ||೨೧||

ಗೋಣ ಹಿಚಕಲಿಕ್ಕೆ ಅರಸೇನು ನೀನು
ದೂರ ನಿಲ್ಲು ಎನ್ನ ಪುರುಷ ಬರುವನು
ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಸೀಳಿಹಾಕುವನು
ವಾರಿ ಬಿದ್ದು ಓಡಿ ಹೋಗುವೇ ನೀನು ||೨೨||

ವಾರಿ ಬಿದ್ದು ಓಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಂಗಸಲ್ಲೇ ನಾನು
ನಿಲ್ಲಲಾರ ಎನ್ನ ಧೈರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವನು
ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣ ಹಿಡದ ನಿಂತೇನು
ಕಡದ ಹಾಕಿ ಅವನ ವಂಶ ಕಳದೇನು ||೨೩||

ಹಮ್ಮು ಮಾಡಿ ಹರಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ಕೆಟ್ಟ
ಹೆಂಗಸಿನ ಕಾಲಾಗ ಮನಿಮಾರು ಬಿಟ್ಟ
ಅಡಿ ಅಡಿ ತಿರುಗಿ ಆಗಿದ್ನೊ ಬಟ್ಟಾ
ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ಶಾಶ್ವತ ಹಾಕೋ ನೀ ಗಂಟಾ ||೨೪||

ಹೌದೆ ಬಾಲೀ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳೀದಿ ಎಷ್ಟ
ಹೊಟ್ಟ ಮಗಳೀಗೆ ಸ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕೆಡಿಸಿಟ್ಟ
ಧ್ರುವರಾಜ ಗೆದ್ದಾನ ಹೆಣ್ಣಾದ ಸಿಟ್ಟ
ನಿನಗ ನನಗ ಕೂಡಿ ಬಂದಾವ ಕೂಟ ||೨೫||

ಕೂಟ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಪತಿ ಏನೋ ದುಷ್ಟ
ಮೂಢ ಮಾತುಗಳು ಆಡತೀ ಎಷ್ಟ
ದ್ರೌಪತಿ ಕಾಲಾಗ ಕೀಚಕ ಕೆಟ್ಟ
ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವ ಕೊಟ್ಟ ||೨೬||

ಕೀಚಕ ಸುದ್ದಿ ನೀ ಹೇಳತಿ ಎಷ್ಟ
ಪಾಂಡವರ ತಲಿಮ್ಯಾಲ ಕೃಷ್ಣ ಹಸ್ತ ಇಟ್ಟ
ಕೌರವರ ಸಲ್ಯಾಗ ಸ್ವಯಂ ವೇಷವ ತೊಟ್ಟ
ಬಂದಂಥ ಗ್ರಹಚಾರ ದೂರಮಾಡಿಬಿಟ್ಟ ||೨೭||

ಕಪಟ ಕೃಷ್ಣನ ಸುದ್ದಿ ನೀ ಹೇಳತಿ ಏನೋ
ಗೌಳಗಿತ್ತಿ ಮನ್ಯಾಗ ಬೆಳದಾನ ಅವನು
ಹಾಲ ಮಸರು ಕದ್ದು ಬಿದ್ದ ಓಡ್ಯಾನು
ಸಿಗಬಿದ್ದ ಮಾತಿಗೆ ಹಸ್ತ ಜೋಡಿಸ್ಯಾನು ||೨೮||

ಹಸ್ತವ ಎಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿಲ್ಲಾ ಅವನು
ಸಂದಿ ಸಂದಿಯ ಹಿಡದು ಸುಂಕ ಬೇಡ್ಯಾನು
ಬಿಂಕ ಬಿದ್ದ ಬಾಲಿಗೆ ಎಡವಿ ಕೆಡವ್ಯಾನೋ
ದೂರ ನಿಂತು ಅಕಿಯ ಆಟ ನೋಡ್ಯಾನು ||೨೯||

ಎಡಪಿ ಕೆಡವಿದ್ದು ಎನಗ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇನೋ
ಯಾತಕ್ಕ ಹೇಳುತೀ ಬಡಿವಾರ ನೀನು
ಬಳ್ಳಿನ ಬಲ್ಲಿ ಓಡ್ಯಾಡಿದವನು
ಸುಟ್ಟ ಹಡಿ ಗಂಡಸರು ನವಿಲು ಮೋಹಿನೋ ||೩೦||

ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂಗ ಆಡುವುದು ಏನೋ
ಏನ ತಿಳದೀಗನೀ ಮಾತಿನ ಗೌಣ
ಗೋಕುಲ ಗ್ರಾಮಕ ಧನಿ ಆಗಿಯಾನೋ
ಮೋಹಿನಿ ಮಾಡಿದಂಗ ಸರ್ವ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ||೩೧||

ಮೋಹಿನಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಗೊಡ್ಡೇನು ಅವನು
ತೊಡ್ಡ ಹೊಡದಂಗ ಹೋಗಿ ಕದ್ದ ಕುಂತಾನೋ
ಬಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣಿಗಿ ಹೋಗಿ ಮುದ್ದ ಕೊಟ್ಟಾನೋ
ಕಂಸಗ ಅಂಜಿ ಊರ ಬಿಟ್ಟಾನೋ ||೩೨||

ಕಂಸನ ಅಂಜಿಕಿ ಯಾತರದೋ ಏನೋ
ಕಾಲೀಯ ಮರ್ಧನ ಮಾಡೀದನವನು
ಸೊಕ್ಕ ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸೀಳಿ ಒಗದಾನೋ
ಗೋವರ್ಧನ ಗುಡ್ಡ ಎತ್ತಿ ಒಗದಾನೋ ||೩೩||

ಗುಡ್ಡವ ಹಿಡಿದದ್ದು ಗೊತ್ತಾದ ಅನ್ನು
ಕಾಲಿಯವನಿಗೆ ನೋಡಿ ಅಂಜಿ ಹೇತಾನು
ಮರಣವು ಬಂದಿತು ಓಡಿ ಹೋಗ್ಯಾನು
ಮುಚಕುಂದ ಬೆನ್ನಿಗಿ ಹೋಗಿ ನಿಂತಾನೋ ||೩೪||

ಓಡಿ ಹೋಗದ ಸುದ್ದಿ ನಿನಗ ಗೊತ್ತೇನು
ಹಿಂದಕ್ಕೆ ವಚನವ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಾನೋ
ಅದಕಾಗಿ ಅವನಿಗೀ ಕೊಟ್ಟ ದರುಶನೋ
ಮುಚಕುಂದ ಜನ್ಮವು ಆಯಿತು ಪಾವನವು ||೩೫||

ಧುಮ್ಮ ಧುಮ್ಮಣ್ಣ ಧುಮ್ಮ ಸಾಲಿಗಣ್ಣ
ಧುಮ್ಮ ಧುಮ್ಮ ಧುಮ್ಮಾ ಸಾಲಿಗೆ

* * *

ಮುಚಖಂಡಿಯ ದುಂದುಮೆಯ ಪದಗಳು

ಶ್ರೀಶ ಮೈದುನನಿಗೆ ಪಾಶುಪತವನಿತ್ತ
ಸರ್ವನಮಿತ ಮಹೇಶನೇ
ಗಿರಿಜೇಶನೇ ಮೂರ್ಜಗದೀಶನೇ
ಪರಮೇಶನೇ ಕೈಲಾಸವಾಸನೇ ಸುಪ್ರ
ವೇಶನೇ ಅಂಬರಕೇಶನೇ ಮದನ ವಿನಾಶನೇ ಬೇಗನೇ
ಪಾಲಿಸೆನ್ನ ದಯದಿ ||೧||

ಧಾತ್ರಿಯೊಳು ಮುಚಖಂಡಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಿ ನೋಡಿದೆ
ಪಾತ್ರದವರನು ಆ ಜಾತಿಯೊಳು ಕಂಡು
ರಾತ್ರಿಯೊಳ್ಕುಳಿತು ಚರಿತ್ರೆ ಮಾಡಿದೆನಿಟ್ಟು
ಮಾತ್ರ ಮಾಡದೆ ವಿಚಿತ್ರ ಕೇಳುವದು ||೨||

ಪ್ಯಾಟಿಗಳೊಳಗೆಲ್ಲಾ ನೀಟಾದ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಸಖಿಯರ
ಧಾಟ ಬೇರೆ ದೇಹದಾಟವು ಎದಿ ಮೇಲೆ ಮಾಟ ಬೇರೆ ರತಿ
ಬೇಟವು ಕಣ್ಣಿನ ನೋಟವು ಬೇರೆ ಕಾಮನಾಟದೊಳಗ ಮಹಾ
ಬೂಟಕರ್ವೆ ಇವರಾಟವು ತಿಳಿಯದು ನೋಟಕ್ಕೆ ಜನಕೆ ||೩||

ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಖಿಯರು ಸ್ವಚ್ಛಾದಿ ಫಣಿಯೋಳು
ಹಚ್ಚಿ ಬಟ್ಟಿನ ರೇಖಾ ಚುಚ್ಚಿಹರು ಮೇಲೆ
ಅಚ್ಚ ಕಸ್ತೂರಿ ತಿಲಕಾ ನಿಟ್ಟಿಹರು ಜಾತ್ರಿ
ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಪೊನ್ನಳ ಬಿಚ್ಚಿಹರು ತಮ್ಮ
ಇಚ್ಚೆಗ ಪುರುಷರ ಮೆಚ್ಚುತ ಕರಕೊಂಡು
ಮುಚ್ಚಖಂಡಿಗೆ ಬಂದಾರುತ್ಸಾಹದಿಂದಾ ||೪||

ಮುಟ್ಟಿದರೀಗಳೆ ಕೆಟ್ಟೀತೆಂಬುವ ಮೈಗೆ
ಪಟ್ಟ ಪೀತಾಂಬರವನುಟ್ಟಿಹರು
ತೊಳ್ಗೆ ನಟ್ಟಿಹ ಕುಪ್ಪಸ ತೊಟ್ಟಿಹರು
ಮನಕೆಷ್ಟು ಬಂದಷ್ಟೊಸ್ತ ನಿಟ್ಟಿಹರು ಮುನ್ನ

ದೃಷ್ಟಿಲಿ ನೋಡಿ ನಾನೆಷ್ಟಂತ ವರ್ಣಿಸ
ಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಚಲ್ವಿಕಿ ಘಟ್ಟಿಗಳೇನು ||೫||

ಕಾಲ ಸರ್ಪಳಿ ರುಳಿ ಕಾಲಂದಿಗೆಯ ಗೆಜ್ಜಿ
ಕಾಲುಂಗರ ಮೀನಪಿಲ್ಲೆಗಳು ವಜ್ರ
ನೀಲದುಂಗರ ಮುತ್ತಿನೋಲೆಗಳು ಕಂಠ
ಮಾಲಿಯು ಪದಕ ಜೋಮಾಲಿಗಳು ಇಂಥಾ
ಮೇಲಾಭರಣನಿಟ್ಟು ಲೋಲ್ಯಾಡುತಲಿ
ಚಲ್ವ ಬಾಲೇರು ಬರುವ ವಿಶಾಲವನೇನೆಂಬೆ ||೬||

ಹೆರಳು ಹಾಕುತ ಚೌರಿಗಳಿಗಳೆಡಕ ಬಲಕಾ
ಹಣೆತುಂಬ್ಹಚ್ಚಿದ ಚಲ್ವ ಚೌಕಳಿಯು
ಮೂಗಿನೋಳ್ ನತ್ತು ಮುತ್ತಿನ ಜುಳಜುಳಿಯು
ಕರಗಳಿಗಿಟ್ಟ ಕಡಗ ಕಂಕಣ ಬಳಿಯು ಕೊರ
ಳೊಳು ಪಟ್ಟಿ ಮುತ್ತೇಕಾವಳಿ ಮೊದಲಾದೊಸ್ತಗಳನಿಟ್ಟು
ನೀಳ ಕುಂತಳೆಯರು ಬರಲು ||೭||

ಹರಳು ಕೆಚ್ಚಿದ ಪಟ್ಟಿ ಸರಗಿ ಪುತ್ಥಳಿ ನೆಲ್ಲಿ
ಸರ ಚಿಂತಾಕವು ಮುತ್ತಿನ್ಹಾರಗಳು
ದೋರೆ ಹರಡಿ ಕೈಕಟ್ಟು ಕೈಹಾರಗಳು ವಂಕಿ
ಮುರಡಿ ಸರ್ಪಳಿ ತೋಳ್ಬಾಪುರಿಗಳು ಮೀನ
ಹಿರಿಪಿಲ್ಲಿ ಕಿರಿಪಿಲ್ಲಿ ಸುರಳಿ ಸಹಿತವಾಗಿ
ಪರಿ ಪರಿ ವಸ್ತುವ ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡಿಹರು ||೮||

ಜಾಣೇರು ಸುಗುಣ ನಿಶ್ರೇಣೇರು ಕಾಳಾಹಿ
ವೇಣೇರು ಪಲ್ಲವ ಪಾಣಿಯರು ಮೃದು
ವಾಣೇರು ವಚನ ಪ್ರಮಾಣೆಯರು ಕರ
ತ್ರಾಣೇರು ಘನ ಧುರೀಣೆಯರು ಸುಪ್ತ
ಪ್ರಾಣೇರು ಮನ್ಮಥನಾಣೇರು ಇನ್ನು ಈ
ಕ್ಷೋಣಿಯೊಳೆಲ್ಲಿ ನಾ ಕಾಣೆನಿಂಥವರಾ ||೯||

ಕಂಬು ಕಂಧರ ಮರಿದುಂಬಿ ಕರಿಗುರಳಿಯರು
ಬಿಂಬಾಧರದ ಸೊನ್ನಿ ತುಂಬಿಯರು ಬಣ್ಣ
ಲಿಂಬೀ ಹಣ್ಣಿನಂತಾದ ಬೊಂಬಿಯರು ಸ್ವರ್ಣ
ಕುಂಭ ಕುಚದ ಮಹಾರಂಭಿಯರು ಸರ್ವ
ಸಂಭ್ರಮದಿಂದಲ್ಲಿ ಕುಂಭಿನಿಯೊಳು ಪೊಸ
ತೆಂಬಂತೆ ತೋರಿದರಂಬುಜಾಕ್ಷಿಯರು ||೧೦||

ಬೆದರಿದೆರಳಿ ನೋಟ ಕದಪು ಕನ್ನಡಿ ನಡಿ
ಮದಗಜ ಬಟುತರ ವದನಿಯರು ಕೆಂಪ
ಧರದ ಮಲ್ಲಿಗಿ ಮಗ್ಗಿನ ದನಿಯರು ಚೆಲ್ವ
ಮದನನ ಕದನಕ್ಕೆ ಸದನಿಯರು ಮಾಡುವ
ಹದರೀಗೆ ನೋಡುವ ನದರೀಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ
ರಿವರಿಲ್ಲವೆಂಬೂವ ಚದುರಿಯರಿರಲು ||೧೧||

ಪುಂಡತನದಿ ಸೊಕ್ಕಿ ಕೂಡಿರ್ದ ಹರೆಯದ
ಮಿಂಡಿಯರ್ಕುಚದೊಪ್ಪು ಚಂಡುಗಳು
ಒಳ್ಳೆ ದುಂಡು ಕಟಿದ ಗೋಲಿ ಗುಂಡುಗಳು
ಮುತ್ತಿನುಂಡಿಯು ಕನಕದ ಗಿಂಡಿಗಳು ಇಂಥಾ
ಮಿಂಡೇರ ಮೊಲೆಗಳ ಕಂಡು ವಿಟರ್ಮರು
ಳ್ಗೊಂಡು ಬೆನ್ನಟ್ಟುವ ಭಂಡರನೇನೆಂಬೆ ||೧೨||

ನೀಟ್ಕುಚಗಳಿಗೊಳ್ಳೆ ಥಾಟ್ಕಾಂಬು ತುಂಬುಜರ
ಪಾಟ್ಕುಪ್ಪಸವ ತೊಟ್ಟು ಥಾಟ್ಕಾಂಬೋರು ರತಿ
ಬ್ಯಾಟ್ಕಂಥ ಇವರೊಳ್ಳೆ ಘಾಟ್ಕಾಂಬೋರು ಕಾಮ
ನಾಟ್ಕಂತು ನೋಡಲು ಝೂಟ್ಕಾಂಬೋರು ತಮ್ಮ
ಕೂಟ್ಕ ಸೋತವರ್ಬೆಸೆ ತಾಟ್ಕಯ್ಯ ನಡಿಸುವ
ರಾಟಕ್ಕೌಟನುಳ್ಳಂಥ ನಾಟ್ಕ ನಟಿಯರು ||೧೩||

ಹಾಡ್ವರೆಲ್ಲರು ತಲಿಗೂಡ್ವರು ಸರಸಗ
ಳಾಡ್ವರು ಶಿರವನಲ್ಲಾಡ್ವರಯ್ಯಾ ಮಂದಿ

ನೋಡ್ವರು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡ್ವರಯ್ಯಾ ಬಡಿದಾಡ್ವರು
ಕೈ ಹೊಡಿ ದೋಡ್ವರಯ್ಯಾ ಸುಳಿ
ದಾಡ್ವರು ಸವಿಮಾತನಾಡ್ವರು ಖರ್ಚಿಗೆ
ಬೇಡ್ವರು ವಿಟಗಾರ್ನ ಕಾಡ್ವರು ಬಿಡದೆ ||೧೪||

ಚೊಕ್ಕಟವಾದಂಥ ಬೆಂಡು ಬೆನಕ ಬರ್ಫೆ
ತುಕ್ಕಡಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಶಾವಿಗಳು ಮನ
ಕಕ್ಕರ ತೋರುವ ಬುಂದೆಗಳು ಕರಿ
ದಿಕ್ಕುವ ಜಿಲ್ಬಿಲಿ ಲಡ್ಡುಗಳು ಚಿನ್ನಿ
ಸಕ್ಕರಿ ಬೆನಕನ್ನೆ ಸೊಕ್ಕು ಜವ್ವನಿಯರು
ರೊಕ್ಕಗಳನು ಕೊಟ್ಟು ತಕ್ಕೊಂಬುತಿಹರು ||೧೫||

ಚುರ್ಮುರಿ ಬುಂದೇವು ಪೇರ್ಮೊದಲಾಗಿ ವಿ
ಚಾರ್ಮಾಡಿ ತರಿಸಿ ತಯಾರ್ಮಾಡುತ
ವಿಟರ್ಗೆ ಮಂದಿ ಕೂಡ ಫರಾ ಮಾಡುತ ಬಹು
ಪೇರ್ಮಾಡಿ ತಿನಸು ತಯಾರ್ಮಾಡುತ ಮಹಾ
ಕೂರ್ಮಿಯಿಂ ತುಸ ಉಪಕಾರ್ಮಾಡಿ ಹೊನ್ನಿನ
ಕಾರ್ಮಳಿ ಸುರಿಸುವ ವಾರ್ಮಡದಿಯರು ||೧೬||

ಜಾತ್ಕಾಳನತ್ಕುಣಸುತ್ಕಂಣಾಂಗಳತಿರು
ವುತೆ ಕೈಯ್ಯ ಸೊನ್ನಿ ಮಾಡುವ ಬೇತ್ಕಾರರು ಬರ
ವೂತ್ಕಲಿತ್ಲಾಡುವ ಸಂಗೀತ್ಗಾರರು ಅತಿ
ಪ್ರೀತ್ಕಾಣಿಸುವ ಸವಿಮಾತ್ಗಾರರು ತಾವೆ
ಸೋತ್ಕಾರದ್ಹಾಂಗ ಮಾಡಿ ಘಾತ್ಕಾದಿ ಸುಲ
ಕೊಂಬುವರ್ಯಾತ್ಗೇನು ಕಡಿಮಿಲ್ಲ ಜಾತ್ಯಾಸಖಿಯರು ||೧೭||

ತರಳಣ್ಮ್ರಿಯರು ಮಂದಿ ಮರುಳ್ಮಾಡುವ ನೆವದಿಂದ
ಎರ್ಳಿಮರಿ ನೋಟದಿ ಹೊರ್ಳಿನೋಡಲು ತುದಿ
ಬೆರ್ಳ ಮೊನಿಯಿಂದೆ ಮುಂಗುರ್ಳ ತೀಡಲು. ಚೆಲ್ವ
ಕೊರ್ಳ ಮಧ್ಯದ್ಹಾರವ ಸರ್ಳ ಮಾಡಲು ಕಂಡು

ದುರ್ಳ ಮಾರ ಹೊರಡುವಂಥ ಸರ್ಪ ಮೊನಿ ಬೆನ್ನಿಗೆ
ನೆರ್ಳ ಮನದೊಳು ಹಗಲಿರ್ಳ ಮರಿಯಾದೆ ॥೧೮॥

ರೇಶ್ಮಿಯಿಂದ್ಮಾಡುವ ಹಾಸ್ಮಲಗು ಸಾಮಾನು
ದಾಸ ಮಡದಿಯರಿಂದ ಖಾಸ್ಮಾಡಿಸಿ ತಮ್ಮ
ಹಾಸ್ಮಂಚದೊಳು ಹಾಸ್ಗಿ ಬೇಸ್ಮಾಡಿಸಿ ಒಳ್ಳೆ
ಬಾಸ್ಮಲ್ಲಿಗಿಯ ಮೇಲೆ ಸೂಸ್ಮಾಡಿಸಿ ವಿಟರ್
ಯೇಸ್ಮರದಿ ಬಂದರ ಆ ಸ್ಮರನಾಟ ತ
ಮಾಸ್ಮಾಡಿ ತೋರುತ ವಿಲಾಸ್ಮಯದಿಹರು ॥೧೯॥

ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೊಳು ಬಲ್ಲಿದ ಮುಚಖಂಡಿ
ಅಲ್ಲೆ ಕಾಮಿನಿಯರ ಥಾಟವನು ತಮ್ಮ
ನಲ್ಲರ ಕರಸುವ ಬ್ಯಾಟವನು ಅವ
ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಮೋಹದಾಟವನು ಹೇಮ
ಗಲ್ಲೊಳು ಗುರುನಂಜನೊಲ್ಮಿಯಿಂದಿರುವಂಥ
ಅಲ್ಲಮ ಕಂಡಿದನೆಲ್ಲ ಪೇಳುವನು ॥೨೦॥

* * *

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಹಾಡು

ಶ್ರೀಗುರು ನಿತ್ಯ ನಿರ್ಗುಣನೆ ನಿರ್ಮಲ ನಿಗ
ಮಾಗಮ ನರನುತ ರಂಜಿತ ದಯಾಗನನೇ ದಿವ್ಯ
ಭೋಗಿ ಕಂಕಣ ನಗ ಗೇಹನನೇ ಶಿವ
ಯೋಗಿ ಜನರ ಭವನೀಗಿಹನೇ ಕೃತಿ
ಸಾಗಿಸೆನ್ನವಗುಣ ನೀಗಿ ಸದ್ಗುಣವಿತ್ತು
ಬೇಗದಿ ಸಲಹೆನ್ನ ಶ್ರೀ ಗುರುನಾಥಾ ||೧||

ಧರೆಯೊಳಗಧಿಕವಾಗಿ ಮೆರೆವಂಥ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
ಪುರವ ಮೋಹಿಸುವ ವಿಸ್ತಾರದಿಂದ ಕಣ್ಣಿ
ವರ ರಮ್ಯವಾದ ಸೌಧಾಗ್ರದಿಂದ ಪುಷ್ಪ
ಸರಗಳಿಂದಿಡಿದ ಬಜಾರದಿಂದ ಇದು
ವರ ತೀರದಿರಲಿನ್ನು ಸೂಳಿಗೇರಿಯೊಳಿರ್ಪ
ನೆರೆ ವಾರನಾರಿಯರ್ಗಡಣವ ಪೇಳ್ವೆ ||೨||

ಕನ್ಯೆಯರ್ಸುಗುಣ ಸಂಪನ್ನೆಯೆರ್ಕೂಡಿ ನೋಟ
ಸೊನ್ನೆಯಿಂ ವಿಟರನ್ನು ಕರೆಯುತಲಿ
ರನ್ನಗನ್ನಡಿಯೊಳು ಮುಖದೋರುತಲಿ ಚಲ್ವ
ಪನ್ನಗವೇಣಿಯನುತಲಿ ಸುಖ
ಸಮ್ಮೋಹದಿಂದಲಿ ವಿಟರನ್ನ ಮರುಳ್ಮಾಡಿ
ಮನ್ಮಥನಾಟಕ್ಕೆ ಮರುಳದಿಂದಿಹರು ||೩||

ಸುಗುಣೇರು ಸುರತದ ಹಗಣೇರು ಪೊನ್ನಗಳ
ಸೊಗಸಿಂದ ಕೊಡುವರ್ಗೆ ಬಗೆಗೊಂಬರು ಮಿಥ್ಯೆ
ಹಗರಣ ಸುರಿಸಲು ನಾಳ್ಗೆಂಬರು ಅವ
ರ್ಬಗೆ ಬಗೆ ಬದುಕನ್ನು ಸೂರ್ಗೊಂಬರು ಮತ್ತೆ
ಸೊಗಸುಳ್ಳ ಸಖಿಯರ್ಗೆ ನೂರ್ಪೊನ್ನು ಕೊಡುಯೆಂದು
ಹಗರಣವನು ತೋರಿ ಜಗಳದಿಂದಿಹರು ||೪||

ಸರ್ರನೆ ಮನೆಯಿಂದ ಬರ್ರನೆ ಹೊರಡೂತ
ಘುರ್ರ ಘುರ್ರನೆ ಕಂಣು ತಿರವೂವರು ರಂಗ
ವರ್ಣದ ಮಣಿಗಳಿಂದ ತೋರುವರು ವಿಟ
ಸರ್ವಮಂದಿಯ ನೋಡಿ ಕರೆಯುವರು ಮಹಾ
ಮರ್ಮವ ತಿಳಿದು ವರ್ತನೆ ತರ್ಗಿಸುವರು
ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಳ ಕೀರ ವಾಣಿಯರು ||೫||

ತರುಳೇರು ಮನ್ಮಥ ಸರಳೇರು ಉರುಗನ
ಹೆರಳೇರು ಮರಿದುಂಬಿಗುರುಳೇರು ಕರಿ
ಕರದೊಳ್ಮೆರೆವ ವಜ್ರದರ್ಪ್ಪಳೇಯರು ಇಟ್ಟ
ಬೆರಳಿನುಂಗುರ ಶಂಖಗೊರಳೆಯರು ಬಂದು
ಭರದಿಂದ ವಿಟರೆದೆಗ್ಧರಳ ನೊಗೆದು ನಕ್ಕು
ಪುರುಷರ ಮರುಳ್ಮಾಡಿ ಸರಸದಿಂದಿಹರು ||೬||

ಪರದಿಕಂಕಣಗಯ್ಯ ತಿರವೂತ ವಿಟರನ್ನ
ಮರುಳ್ಮಾಡಿ ಮನೆಯೊಳ್ಕರದೊಯ್ಯುತಲಿ ಪಂಚ
ಶರನ ಬ್ಹಾಣಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತಲಿ
ಸುರ ಕರಿ ತೋಳ ಪಾಶದಿ ಕಟ್ಟುತಲಿ ಚೆಲ್ವ
ಸ್ಮರರಾಜನಾಜ್ಞೆಯಿಂ ಪಿಡಿದ ತಮ್ಮಯ ಕುಚ
ಗಿರಿಯನ್ನು ಉರದಲ್ಲಿ ಪೇರುತ್ತಲಿಹರು ||೭||

ಬೇಡ್ವರು ಹಣಗಳ ಮಾಡ್ವರು ಮುನಿಸನು
ನೋಡ್ವರು ನಲ್ಲವಾರೆನೋಟದಲಿ ಮತ್ತೆ
ಕೂಡ್ವರು ಸೊಗಸು ಮಾತಾಡ್ವರಲ್ಲಿ ಸುಸ್ತಿ
ಮಾಡ್ವರು ಮನಸಿಜನಾಟದಲಿ ಮನ
ನೋಡ್ವರು ತೋಡ್ವರು ಪಾಡ್ವರು ಜನ ಮರು
ಳ್ಮಾಡ್ವರು ಕಾಡ್ವರು ನಾಡ್ವನಿತೆಯರು ||೮||

ಮಿಂಡಿಯರ್ಮನಸಿಜ ದಂಡಿಯರ್ಮಾತಿನ
ಚೆಂಡಿಯರ್ವಿಟರೆದೆಗುಂಡಿಯರು ಚೆಲ್ವ

ಚೆಂದುದರ ಪಾದ ಮುಂಡೆಯರು ಮಳ
ಲ್ದುಂಡೆಂಬ ಘನತರಕುಂಡೆಯರು ಕುಚ
ಚೆಂಡೆಂಬ ಹೊಡೆಚಂಡ ಕೊಟ್ಟು ನಲ್ಲರತಿಯ
ದಂಡಿಸಿ ಕೊಳುತಿಹ ಪುಂಡ ಗರತಿಯರು ||೯||

ಅಚ್ಚ ಮುತ್ತಿನ ಬೊಟ್ಟು ಹಚ್ಚುತ ಫಣೆಯಲಿ
ಬಿಚ್ಚಿ ಕಂಚುಕ ಗಂಧ ಹಚ್ಚುತಲಿ
ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಕಾಡಿಗಿ ಕಣ್ಗೆ ತೊಡೆಯುತಲಿ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ
ಹಚ್ಚಿ ಮದನಬಾಣ ಚುಚ್ಚುತಲಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ
ಬಿಚ್ಚಿ ಕೊಡು ಪಚ್ಚದುಂಗುರವೆಂದು
ಮೆಚ್ಚಿದವರ್ತೆಲಿಗ್ಹಚ್ಚಿ ಎಣ್ಣೆಯನು ||೧೦||

ಮೇಲ್ಮನಿಯೊಳ್ತಮ್ಮ ಮೇಲ್ಮಂಚದೋಳ್ಕುಳಿತು
ಸಾಲ್ಗನ್ನಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವರು
ಒಲ್ಮೆಯೊಳ್ಮನ ಭರದಿಂದ ವೋಡ್ಸುವರು ಬಹು
ಜಾಲ್ಮಂದಿಗಳ ಪೊನ್ನ ಬಿಡಿಸುವರು ಚಿರ
ಕಾಲ್ಗಳಿಸಿದ ಪೊನ್ನ ಹಾಳ್ಮಾಡಿ ಸುರಿಸುವ
ಸಾಲ್ಸಾಲ ಚೀಲ್ಗಳ ತುಂಬಿಡುತಿಹರು ||೧೧||

ರೊಕ್ಕವು ಘನವಾಗಿ ಠಕ್ಕಿಸಿ ವಿಟರನ್ನ
ಸೊಕ್ಕಾನೆಯಂದದಿ ತಿರಗುವರು ಇವ
ರ್ಬೊಕ್ಕಸದೊಳು ರೊಕ್ಕ ಸುರಿವರು ತಮ್ಮ
ತಕ್ಕಂಥ ವಿಟರನ್ನು ಜೈಸುವರು ಅವ
ರ್ತಕ್ಕಂಥ ವಿಟರ್ಬರಲು ಕುಚದೊಳ್ಕೈ ಇಕ್ಕಿ
ಕಕ್ಕಿಸುವರು ಸರ್ವರೊಕ್ಕಗಳಾ ||೧೨||

ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೊನ್ಗಳ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಸರಗಿಯು
ಅಚ್ಚ ಭಂಗಾರ ಬಳಿ ತೊಡುವರು ಈ ನವ
ಪಚ್ಚೆಯ ನೀಲ್ಮಣಿ ಹಾಕುವರು ಮತ್ತೆ
ನಿಚ್ಚಳದೋಲೆಯ ಬೇಡುವರು ಹೀಗೆ

ಹೆಚ್ಚಿನಾಭರಣಗಳ್ಮೆಚ್ಚಿನ ರಾಗುಟಿ
ರಚ್ಚಿನ ಚೌರಿಯ ಹುಡುಕಾಡುತಿಹರು ||೧೩||

ರೊಕ್ಕವ ಕಳಕೊಂಡು ಮುಕ್ಕುತ ಮಣ್ಣನು
ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕವರನ್ನು ನೋಡುವರು ಜನ
ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕನೆ ಕಂಡು ನಗುವುವರು ನಮ್ಮ
ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷವು ಸಿಕ್ಕಿತೆಂಬುವರು ಮುಂದೆ
ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಪರಶಿವನ್ನೊಕ್ಕಳದಿಂದಲಿ
ಭಕ್ಕರೆ ನಮಗೆಂಟು ಸಿಕ್ಕಿತೆಂಬುವರು ||೧೪||

ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಗಲ್ಲವು ಸೊಪ್ಪಾಗಿ ಕುಚಗಳು
ಹಿಪ್ಪಾಗಿ ದಂತಗಳು ಬೀಳುತಲಿ ಕೇಶ
ವಪ್ಪದ ಬೈತಲೆ ಕದಡುತಲಿ ಮಸ್ತಕ
ಪೋಗಿ ಶುಭ್ರವು ತೋರುತಲಿ ಹಡ್ಲಿ
ತಪ್ಪದೆ ತಲೆಯೊಳು ಪೊತ್ತು ಭಿಕ್ಷವ ಬೇಡಿ
ತುಪ್ಪ ಹೋಳಿಗೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಲಿಹರು ||೧೫||

ಪುರುಷನ ಸರಿಯೆಂದು ಹರುಷದಿ ವಿಟನೊಳು
ಸರಸದಿ ರಮಿಸುವರ್ನ್ಯೆಷ್ಟೆಯಲಿ
ಪರಪುರುಸರ ಜರಿವರ್ತತ್ಕಾಲದಲಿ ತಮ್ಮ
ಶರೀರವನೊಪ್ಪಿಸಿ ಹರುಷದಲಿ ಇಂಥಾ
ಹರದೆಯರ್ಭಕ್ತಿಗೆ ಪುರಹರ ಮೆಚ್ಚುತ
ಭರದಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತಿಹರು ||೧೬||

ಅತಿಶಯ ವಿದ್ಯೆದ ಮತಿಯೆನಗಿಲ್ಲದೆ ಮಂದ
ಮತಿಯಿಂದ ರಚಿಸಿದೆ ಸ್ಥಿತಿ ಮಾತವ ಕುಶಲ
ಮತಿವಂತ ಜನರಿದರಿತಿಹಾಸದ ಸದ
ಗತಿಯಂತೆ ಹಾರುವ ಅಡಿಪ್ರಾಸವಾ ನಿಮ್ಮ
ರತಿಯುಳ್ಳ ಶಿಶುವಿನ ಸಮವೆಂದು ತಿದ್ದಿಸು
ಮತಿಯಿಂದಲೋದಿರಿ ಖತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ||೧೭||

ಧಾರಿಣಿಯೊಳ್ತಿ ಮಿರಾರಿಯ ಪ್ರಭೆಯಂತೆ
ತೋರುವ ಧಾರ್ವಾಡ ಪುರವಾಸನು ತತ್ರ
ಪುರತರ್ಬಿಯತ ಸಾಲಿಮಠವಂತನು ಮದ
ನಾರಿವಾಹನನಾಲಿಂಗಾಭ್ಯವನು ಇವ
ರ್ಚಾರು ಪುತ್ರ ಚನ್ನಬಸವಯ್ಯ ಸಾರಿದ
ನೀರಜಾಕ್ಷಿಯರ ವೈಯ್ಯಾರವ ಕಂಡು ||೧೮||

* * *

ಹೆಂಗ ಮಾಡಲೆವ್ವ ತಂಗಿ

ಹೆಂಗ ಮಾಡಲೆವ್ವ ತಂಗಿ
ಗಂಡ ಗಂಟ ಬಿದ್ದ ಕೊಂಗಿ ||ಪಲ್ಲ||

ಕೊಂಡ ತಂದಾ ಹೆಂಡಾ ಭಂಗಿ
ಪುಂಡ ಹೋಲಾ ಕಳದ ಝುಂಗಿ
ಉಂಡಕೂತ ಹೊಗಿಯ ನುಂಗಿ
ತೊಡಲಾಕಿಲ್ಲ ಅಂವಗಂಗಿ ||೧||

ಬಂಗಾರಬಳಿ ಸಿಂಗಾರ ಸರಗಿ
ಮಾರಿದವ್ವ ಗಂಗಾಳ ಚರಗಿ
ಕೊಡ್ಲಿ ಕುರಪಿ ಕೊಮ್ಮಣಗಿ
ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಊದಗೊಳಗಿ ||೨||

ಮನಿಯಾಗ ಉಳದು ಒಡಕ ಗಡಗಿ
ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ನಾನು ಅಡಗಿ
ತಿರಿಗಿ ಬಂದ ತಗೊಂಡ ಬಡಗಿ
ಕುತ್ತೀನವ್ವಾ ಗದ್‌ಗದ್‌ನಡಗಿ ||೩||

ಹೇಳಲಾರೆ ನಾ ಯಾರೀಗಿ
ಮನ್ಯಾಗಿಲ್ಲ ಕಸಬರಗಿ
ಬೀಳತೀನ ಭಾವಿ ಕೆರಿಗಿ
ಕೂತೀನವ್ವ ಮನದಾಗ ಮರಗಿ ||೪||

ಮನಸ್ಯಾನ ಮೃತ್ಯು ಭಂಗಿ
ಸಿದ್ಧನ ಪ್ರಸಾದ ಅಂತಾರ ತಂಗಿ
ಹಗ್ಗಾ ಹಚ್ಚಿ ಹರಕ ಚಪ್ಲಿಗಿ
ಜಗ್ಗಿ ಒಗಿರೆವ್ವಾ ಅವನ ಮಾರೀಗಿ ||೫||

ಗುಣದಾಳ ಈಶಾ ಯೋಗಿ
ಗಂಡನ ಹಚ್ಚ ಹಾದೀಗಿ
ಬಾನಾ ಕೊಡತೀನ ಬಿಳಿಗೋದಿ ಹುಗ್ಗಿ
ಹೊಡಿಲಿ ರಾಮಾಪೂಜಾರಿ ಜಗ್ಗಿ ||೬||

* * *

ಹದಗೇಡಿ ಹೆಣ್ಣು

ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೇಣ್ತಿ ಗಂಟ ಬಿತ್ತೊ ಪಡಶೆಂಟಾ ||ಪಲ್ಲ||

ತಿರಗೂಳ ಪತ್ತಲ ಉಟ್ಟ
ತಿಳೂವಾದ ಜಂಪರ ತೊಟ್ಟ
ಬೈತಾಲಿ ಭಾಳ ನೇಟ
ಬಳಿ ಕೈಯಾಗಿಲ್ಲ ಒಟ್ಟ ||೧||

ಬಡತನಾ ಭಾಳ ಕೆಟ್ಟ
ದುಡಿಲಾರ್ದ ಕೈ ಕಟ್ಟ
ಮನಿಯಾಗ ಮಕ್ಕಳೆಂಟಾ
ಹಿರ್‍ಯಾರದಿಲ್ಲೊ ಗಂಟಾ ||೨||

ಚಟಾಕೇಳ ಹದಿನೆಂಟಾ
ಚಹಾ ಬೇಕ ನೇಮಾ ನಿಟ್ಟಾ
ಹೇಸಿ ಎಲಿ ಅಡಕಿ ಚುಟ್ಟಾ
ನಾಸೀ ಸೇದೂಳ ನಾಚ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟಾ ||೩||

ಗಾಣದ ಎಣ್ಣಿ ತಂದಿಟ್ಟ
ತಾ ಮುಟಗಿ ಮಾಡಿ ಹೊಡದಾಳ ಗೋಟಾ
ಹಾಕಿತಿರುವಿ ಇಟ್ಟಾಳ ಹಿಟ್ಟ
ತಿನವಲ್ಲಂದ ನನ್ನ ಹಾಟಾ ||೪||

ನಾರಿಕೈಮಾಗ ಇಲ್ಲ ಗಂಟ
ತೀರಬೇಕಲ್ಲಾ ಚ ಟಾ
ಮಾರಿದಾಳ ಮನ್ಯಾನ ಹಿಟ್ಟ
ತರಾಂವ ಬ್ಯಾರೆ ಅಕಿಗೇನ ಸೆಂಟಾ ||೫||

ನಡತಿ ನೋಡಿ ಬತ್ತ ಸಿಟ್ಟಾ
ಬಡದ ಮುರಿಬೇಕಂದ್ರ ಸೊಂಟಾ
ಮನಿ ತುಂಬ ಮಕ್ಕಳೆಂಟ
ಮಾಡವರ್ಾ್ಯರ ಸೋಸಕಟ್ಟಾ ||೬||

ಗುಣದಾಳ ಈಶಾನೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ
ಪೂಜಾರಿ ರಾಮನ ಕೆಟ್ಟಾ
ಹೆಂಡತಿ ಮಾಡೋ ಮಾಟಾ
ನಡೀ ಬೇಕ ಚೈನಿ ಒಟ್ಟ ||೭||

* * *

ಹೆಂಡಾ ಕುಡಿಯುವ ಗಂಡನ ಸಂಸಾರ

ಕುಡದ ಕೂಳಿಗಿ ಬಂದ । ಕುಗರಾಮ ನನ ಗಂಡಾ
ಕೋಳಿ ಕೋದಿಲ್ಲಂದಾ। ಕೊಡಲಿ ತಗೊಂಡಾ ॥ಪಲ್ಲ॥

ಭಾಗ್ಯ ಹೀನರವ್ವ ಬಡತನ ಭಂಡಾ
ಬಲುಗೋಳು ಮನಿಯಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಹಿಂಡಾ
ಉದ್ಯೋಗಿಲ್ದ ಊರಾಗ ತಿರಗಾಂವ ಉಂಡಾ
ಗುದ್ಯಾಡಿ ಸಾವತೀನ ಇವನ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ॥೧॥

ಕಟದ ಕಲ್ಲಿನ ಮಠದವರಪ್ಪಾ ಪುಂಡಾ
ಹಟಕೋರ ಹದಗೇಡಿ ಕೇಳವ್ವ ಗಂಡಾ
ಚಟಕಾಗಿ ಕುಡಿಯಾಂವ ಛೀಮಾರಿ ಹೆಂಡಾ
ಕಟಕರ ಮನಿಗ್ಹೋಗಿ ತಂದವ್ವ ಖಂಡಾ ॥೨॥

ಬಡ್ಯಾಗ ಹೊಲ ಹೋತ ಒಡ್ಡ ಮನಗಂಡ
ಗುಡ್ಡದಂಥಾ ದೊಡ್ಡ ಎತ್ತರಡು ಹಂಡ
ಕೊಡ್ಲಿ ಉಳಿಲಿಲ್ಲ ಕೂರಗಿದಿಂಡ
ಅಡ್ಡಣಗಿ ಅಳೂ ಸೇರು ಕಲಬತ್ತ ಗುಂಡಾ ॥೩॥

ಸೀರಿ ಹರಕ ಆರ ಹಾಕೀನ ದಿಂಡ
ಕೂರಿ ಮೈಯಾಗ ಕುಬಸೊಂದ ಕೊಂಡ
ಆರ ತಿಂಗಳಾತ ಎಣ್ಣಿಲ್ದ ಎರಕೊಂಡ
ಕರಿಮಣಿ ಹೊರತಿಲ್ಲ ಗುಳದಾಳಿಗುಂಡ ॥೪॥

ಗುಣದಾಳ ಊರಾಗ ಗುಮ್ಮನೀರಿನ ಹೊಂಡ
ಬಿದ್ದೀನ ಬಂದಾರು ಮಕ್ಕಳ ಕರಕೊಂಡ
ನೀರೀಗಿ ಬಂದ ರಾಮ ನೋಡಿ ಹೊಯ್ಕೊಂಡ
ಕುಡಿಯಬಾರದಂದ ಕುಲಗೇಡಿ ಹೆಂಡ ॥೫॥

* * *

ದೇವದಾಸಿ ಪದ

ಸತ್ ಎಂಬುವ ಪತ್ತಲುಟ್ಟು
ಚಿತ್ ಎಂಬುವ ಕುಬಸಾ ತೊಟ್ಟು
ಆನಂದ ಎಂಬುವ ನತ್ತನಿಟ್ಟು
ತಿರಗೀನವ್ವಾ ನಾ ಜಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು

ನಾಮವೆಂಬುವ ಬಳೆಯು ಎಂಟು
ನೇಮವೆಂಬುವ ಹಚ್ಚೀಬಟ್ಟು
ಕಾಮವೆಂಬುವ ಕುಳ್ಳ ಸುಟ್ಟು
ಪ್ರೇಮವೆಂಬುದ ನೊಸಲಿಗಿಟ್ಟು

ಮೌನದಿಂದಲಿ ಕೂದಲುಚ್ಚಿ
ಜ್ಞಾನವೆಂಬುವ ಎಣ್ಣೀ ಹಚ್ಚಿ
ಹೀನಗುಣಗಳ ಹೊಲಸ ಹಿಕ್ಕಿ
ಪುಗ್ಗಾ ತಗದೀನ ಹೆಳಲ ಹಾಕಿ.

ಕರ್ಮ ಚಂಚಿಯ ಖಾನೆ ಹುಡಕಿ
ಧರ್ಮವೆಂಬುದ ಇಟ್ಟೇನ ಅಡಕಿ
ಮರ್ಮವೆಂಬುವ ಎಲಿಯ ಪುಡಕಿ
ಕೊಂಡ ಕೊಟ್ಟವ್ವ ಗೆಣೆಯ ಬೆರಕಿ

ಕರ್ಮದ ಹುಡಗೊಬ್ಬಕರದ ನೆಚ್ಚಿ
ಹಿಡದ ಕೇಳವ್ವ ನನ್ನ ಗಚ್ಚಿ
ಕೆಡಸಲಾಕಂವ ಕಳದ ಕಚ್ಚಿ
ಹೊಡದನೆವ್ವಾ ಚಪ್ಲಿ ಉಚ್ಚಿ

ಮುಕ್ತಿ ಹುಡುಗನ ರೂಪ ನೋಡಿ
ಕರದನೆವ್ವಾ ನಾ ಕೈ ಮಾಡಿ
ನೋಡ್ವ ಹೋದನವ್ವಾ ಅಲ್ಲಿಂದೋಡಿ
ಆದನೆವ್ವಾ ಅತ್ತ ಮಾನಗೇಡಿ

ಎಂಟು ಮಂದೀನ ಇಟ್ಟೇನವ್ವ
ಆರಮಂದೀನ ಬಿಟ್ಟೇ ನವ್ವ
ಇಬ್ಬರಿಗಿನಾ ಕೆಟ್ಟೇನವ್ವಾ
ಎಲ್ಲಾರೊಳು ನಾ ನಟ್ಟೇನವ್ವಾ ||೭||

ಖಾಸಗುಣದಾಳಧೀಶ ಗೆಣೆಯ
ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕ ಅವನ ಮನಿಯ
ಮಾಡಲೆಳಸುವೆ ನಾನು ಸನಿಯ
ಒಳಗ ಬಿಡಲು ರಾಮ ಹೊಣೆಯ ||೮||

* * *

ಬೆಕ್ಕಿನ ಬ್ಯೆಬ್ಯಾಡ

ಬೆಕ್ಕಿನ ಬ್ಯೆಬ್ಯಾಡ
ಬಾಲಿ ನಿನಗದಲ್ಲ ಜೋಡ ||ಪಲ್ಲ||

ಬ್ಯಾಳಿ ತಿಂದದ ಬೆಕ್ಕ ಒಳ್ಳೆ ಹರ್ಷ ನಿನಗನಸ
ಅದರ ಮ್ಯಾಲ ನೀ ಮಾಡೀದಿ ಮನಸ
ಬೆಕ್ಕ ಬರಲಿಕಂದರ ಬಿದ್ದೀತ ಕನಸ
ಬಿದ್ದೋಡಿ ತಗಿ ಅದರ ಮ್ಯಾಲಿನ ಮನಸ ||೧||

ಉಂಡ ಹಾಸಿದಾಳವ್ವ ಹೊಸದೊಂದ ಕೌದಿ
ಬೆಕ್ಕ ಬರಲಿಲ್ಲಂತ ನೋಡತಾಳ ಹಾದಿ
ಬಾಲಿಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ಬೆಳಗಾನಾ ನಿದ್ದಿ
ಅಕ್ಕನ ಕೇಳತಾಳ ಬೆಕ್ಕಿನ ಸುದ್ದಿ ||೨||

ಬೆಕ್ಕ ಬಾವುಗ ಬಂದಿತ್ತ ಭಾರಿ
ನೆಕ್ಕಲಾಕ ತೆಳತನಾ ಹಾಲಿನ ಸ್ವಾರಿ
ಬಿದ್ದಲ್ಲೆ ಎತ್ತ್ಯಾಳ ಎದಿಮಟ ಸೀರಿ
ಗುದ್ದಿತ ಎರಡೂ ಮಣಕಾಲ ಊರಿ. ||೩||

ಬೆಕ್ಕ ಓಡಿತವ್ವ ಗ್ವಾಡೀಯಹಾರಿ
ಮುಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಯಿತ ಮಣ್ಣೀನ ಸ್ವಾರಿ
ಬಳಾಬಳಾ ಹಾಲೆಲ್ಲ ಮನಿತುಂಬ ಸೋರಿ
ಊರೀಗ ಊರ ಹೊಲಸೆದ್ದು ನಾರಿ. ||೪||

ಬೆಕ್ಕ ಕಟ್ಟ್ಯಾಳವ್ವ ನೆರಮನಿ ರಂಭಾ
ತೆಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ಹಿಡದ ನಡಮನಿ ಕಂಬಾ
ಅಕ್ಕನ ಮುಂದನಿತ್ತ ಹೊಡದಾಳ ಬೊಂಬಾ
ಕಾಮದ ಹಾಲಿಳುದು ಕುಂಭದ ತುಂಬ ||೫||

ಗುಣದಾಳ ಈಶನ ಗುಡಿ ಸೇರಿತ ಬೆಕ್ಕ
ಗುರುಬೋಧ ಕೊಟ್ಟಾನ ರಾಮಣ್ಣಾ ಅದಕ
ಮಾಡಿಸಿ ಹೊಂಡದಾಗ ಮೂರ್‍ಹೊತ್ತ ಜಳಕ
ಬಿಟ್ಟಾನ ಬಾಲೀದು ಹರಸಿ ತಾ ತಳಕ

* * *

ಮೋಸ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು

ಮಂದೀದ ಮಾಡಬೇಕಂದ್ರ ಮೋಸ
ತಂದಾಗೂದು ಮದಲ ನಾಶ
ಇಂದು ಹೇಳುವೆ ಬಂದ ನಾ ಕೂಸ
ತಂದಿ-ತಾಯಿಗಿ ಮಾಡಿ ಶರಣ ||ಪಲ್ಲ||

ಬಿದ್ಲೋಡಿ ಇದ್ಲ ಬೆರಕಿ ಹೆಂಗ್ಸ
ಸಾಧೂನ ಮ್ಯಾಲ ಮಾಡಿ ಮನ್ಸ
ಕೊಂದ್ಲ ಕೇಳ ಆರ ಕೂಸ ||ಕೆಟ್ಟ ಕಾಮನಾ.

ಭಾರಿ ಗುಣದಾಳ ಊರ ಪುಂಡಿ
ನಾರಿ ಇದ್ಲ ಭಾಳ ಹಂಡಿ
ಉರಿ ಬಂದ ಸತ್ತ ಗಂಡ ಸತ್ಯವಂತನಾ
ಮಕ್ಕಳಿದ್ದು ಆರ ಗಂಡ
ತಿಂದ ಆಗ್ಯಾಳ ತೊಲಿ ತುಂಡ
ಹರೇದ ಹುಡಗರ ಕಂಡ। ಹಾಕೂಳ ಗೋಣ

ಊರ ಬಿಟ್ಟ ದೂರ ಮ್ಯೆಲ
ಬಾವಾ ಇದ್ದ ಭಾಳ ಸೇಲ
ಭಿಕ್ಷಾ ಬೇಡಾಂವ ನಿತ್ಯಕಾಲ। ಊರ ಒಳಗನಾ
ಆತ ಮನಸ ಅಂವನ ಮ್ಯಾಲ
ಸಿಸ್ತ ಕಾಸಿ ಸೇರ ಹಾಲ
ಬಿದ್ದ ಕರದ್ಲ ಅವನ ಕಾಲ। ಕುಡೀ ಬರ್‍ರೆಂತ

ಭಾರಿ ಭಕ್ತಿಲಿಂದ ರಂಭಿ
ಬಾವಾ ಬಂದ ಕೇಳಿ ನಂಬಿ
ಕುಡಿಬೇಕ ಅಂದ ಖುಬಿ।ಕಾಸಿದ ಹಾಲನಾ
ಹಾಲ ಕೊಟ್ಲು ಸಕ್ರಿ ಹಾಕಿ

ಹಾದರಗಿತ್ತಿ ಹಾದ್ಲು ತೆಕ್ಕಿ
ಬಾವಾ ಭಾಳ ಅಂಜಬುರಕಿ । ಹೊರಗ ಜಿಗದಾನಾ

ಹೆಂಗ್ಸಮದಲ ಭಾಳ ಕೊಂಗಿ
ಸಾಧೂನ ಮೈಯಾಗ ಇಲ್ಲ ಅಂಗಿ
ಕೈಗಿ ಸಿಕ್ತು ಕಳೀತು ಲುಂಗಿ। ಬಲೇ ಓಡ್ಯಾನ
ಸಾಧು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಸಂಘ

ಆದ್ಲ ಕೇಳ ಮಾನಭಂಗ
ಅಂವನ ಮ್ಯಾಲ ಇಟ್ಲ ಖಂಗ। ಖೊಟ್ಟಿ ಹೆಂಗಸಾ

ಸಾಧೂನ ಕೊಲಬೇಕಂತ ಖೋಡಿ
ಆರ ಕರ್ಚಿಕಾಯಿ ಮಾಡಿ
ವಿಷಾ ತುಂಬ್ಯಾಳ ತೀಡಿ ತೀಡಿ।ಊರ ತಿಳಗೇಡಿ
ಬರತಾನಂತ ಭಾಳ ಮಾಡಿ
ಹಾದಿನೋಡತಾಳ ಲೌಡಿ
ಇರಬಾರ್ದ ಇಂಥಾ ಗುಣಗೇಡಿ। ಹೆಣ್ಣಮಗಳ

ಮರುದಿವಸ ಭಾವಾ ಬಂದ
ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ಲ ಹೋಗಿ ಮುಂದ
ಉಳ್ಳಾಕ ಏಳ್ರಿ ಅಂದ್ಲ। ಒಳ್ಳೇಕ್ಕಿನಾ
ಸಾಧು ಹೇಳ್ದಕಿ ಮುಂದ
ಶನಿವಾರ ಉಪವಾಸನಂದ
ಒಲ್ಲೇಳ ತಾಯೀ ಅಂದ। ಕೈ ಮುಗದ

ಊಟಾದ್ರ ನಿಮ್ಮದೀಗ
ಒಯ್ಯರಂದ್ರ ಜೋಳಗ್ಯಾಗ
ತಂದ ಹಾಕೀದಾಳ ಬೇಗ। ಕರ್ಚಿಕಾಯೀನಾ
ಸಾಧೂಗಿದೇನ ಗೊತ್ತ
ನಾರಿ ನಗತಾಳ ನಿತ್ತ
ರಾತ್ರಿ ಹೋಗತಾನ ಸತ್ತ। ಚಿಂತಿ ಹೋಯ್ತು.

ಸಾಧೂ ಹ್ವಾದ ಅವಸರ ಮಾಡಿ
ಮಳಿ ಇಳಿದಿತ್ತ ಸುತ್ತೂಕಡಿ
ಜೋಳಗಿ ಇಟ್ಟ ಚಾಟ ನೋಡಿ। ಮಲಗಿಕೊಂಡಾನ
ಹಬ್ಬ ಇತ್ತ ಕೇಳ್ರಿ ಮುಂದ
ಕರಿಲಾಕ ಅಕಿ ಅಣ್ಣಾ ಬಂದ
ಮಳಿಗಿ ಸಿಕ್ಕ ಒಳಗಬಂದ। ಸಾಧೂನ ಜೋಪಡ್ಯಾಗ

ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಸಾಧು ಅಂದ
ನೀ ತೋಸಗೊಂಡ ಬಂದಿ
ಗಂಟ ತಗದಕೊಟ್ಟ ಉಣ್ಣಾಂದ। ಕರ್ಚಿಕಾಯಿನಾ
ಬಡತನಾ ಅಂದ್ರ ಭಾಳ ಕೆಟ್ಟ
ಬರಿಗೈಲೆ ನಾ ಬನ್ನಿ ಹೊಂಟ
ತಂಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗಿರ್ಲಿ ಗಂಟ। ಕಟ್ಟಿ ಮಲಗಿದನಾ

ಹೊತ್ತ ಹೊಂಟ ಅವಸರಮಾಡಿ
ತಂಗೀ ಮನೀಗಿ ಬಂದ ಓಡಿ
ಮಾಂವ ಬಂದಾನಂದ ನೋಡಿ। ಹಾದೂ ತೆಕ್ಕೀನಾ
ತಡಾಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಬಂಟ
ಬಿಚ್ಚಿಕೊಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳ್ಗಿ ಗಂಟ
ಆರೂ ಮಕ್ಕಳ ತಗೊಂಡ ಹೊಂಟು।ಕರ್ಚಿ ಕಾಯೀನಾ

ಬೆಳಿಯುವಂಥಾ ಎಳಿ ಕೂಸಾ
ತಿಳೀಲಾರ್ದ ತಿಂದೂ ವಿಷಾ
ತೇಕತಾವ ವಸಾವಸಾ। ಸಂಕಟಾಗ್ಯೆತಿ
ಬಿದ್ದ ಒದ್ದ್ಯಾಡಿ ಸತ್ತೂ ಕೂಸು
ಗಾಬರ್‍ಯಾಗಿ ನಿಂತ್ಲ ಹೆಂಗ್ಸು
ಬೈಯ್ಯತಾಳ ಮಾಡಿದಿ ಮೋಸ। ಅಣ್ಣಾಗನಕೋತಾ

ಹೇಳತಾನ ಗಾಬರ್‍ಯಾಗಿ
ಊರ ಹೊರಗ ಇದ್ದ ಜೋಗಿ

ನಿಂತೆ ನಾ ವಸ್ತಿ ಹೋಗಿ। ಕೊಟ್ಟ ಕರ್ಚಿಕಾಯಿನಾ
ಬರಿಗೈಲಿ ಬನ್ನಿ ಹೊಂಟ
ತಂಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗಿರಲಂತ ಗಂಟ
ಉಪವಾಸ ಮಲಗಿಕೊಂಡ। ತಂದಿದ್ದಿನಿ ನಾ

ಮಾತ ಖರೆ ಅಂದ್ಲ ಹೆಂಗ್ಸ
ಮಂದೀದ ಮಾಡಬಾರ್ದ ಮೋಸ
ತಂದ ಆಗತೈತಿ ಮದಲನಾಶ। ಈಗ ತಿಳಿದಳಾ
ಅಣ್ಣಾತಂಗೀನ ಅರೆಷ್ಟ ಮಾಡಿ
ಶಿಕ್ಷಾ ಕೊಟ್ರು ಸರಕಾರ ನೋಡ್ರಿ
ತಂಗಿ ಸೆರಗ ಬಡದ ನಡ್ದ ಆತ ಜೇಲಿಗಿ.

ಗುಂಪ ಜೋರ ಗಿಡಗಳ
ತಂಪ ಊರ ಗುಣದಾಳ
ಸುತ್ತಮುತ್ತ ತ್ವಾಟಾ ಪಟ್ಟಿ। ಸೃಷ್ಟಿ ಸೌಂದರ್ಯ
ಹಳದ್ಹಾಗ ಹಾವಸಿ ಚಿಂಗ
ಮರದಾಗ ಆಡೂ ಮಂಗ
ತಂದ ಒಡೀರಿ ಲಿಂಗಕ ಟೆಂಗ। ರಾಮಕವೀನಾ.

* * *

ಬಾಳೇವಂತ ಬೋಳಿಮಗಾ ಖಾಸ ಶರಣ

ಬಾಳೇವಂತ ಬೋಳೀಮಗಾ ಖಾಸ। ಭಕ್ತ ಕಬೀರದಾಸ
ಕಮಾಲವನ ಕೂಸ। ಕೇಳ್ರಿ ಕತೀಸಾರಾ
ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದನಿಸಿಕೊಂಡ್ರೊ ಅವರಾ ||ಪಲ್ಲ||

ಪಣೆಲೇಖ ಪತಿದಾತು ಮರಣ ಸತಿ ಅತಿ ತರುಣ
ರೂಪವತಿ ಪೂರ್ಣ ಜಾತಿಲಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಭಾರಿಗುಣದ ನಾರಿ, ಮಾಡಿದಾಳ ಜಾರಿ ಘಟಿಂಗ ತನಾ ||೧||

ಹೇಸಿ ಕಾಮವಿಲಾಸ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಬಲು ತ್ರಾಸ
ಮನಸಿಗಿಲ್ಲ ಹರುಷ ಜನರಾಡೂರ ಹಾಸ್ಯ ನೋಡಿ ಕೇಳಿನ್ನ
ತುಂಬಿ ನವಮಾಸ ಗಂಭೀರಕೂಸ ಗಂಡ ಹಡದಾಳ ರತನಾ ||೨||

ಪತಿ ಇದ್ದಾಗ ಪೂರ್ಣ ನಾ ಬಂಜಿ ಅಬರೂಕ ಅಂಜಿ
ಮೂರು ಸಂಜಿ ಮಂದಿ ಮಲಗಾಣಾ ಫಳಿಯಮ್ಯಾಲ
ಕೂಸೀನ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಾಳ ಹೊಳಿಯ ಒಳಗ ||೩||

ಕೂಸ ಹೋತ ತೇಲೂತ ಕಾದ ಭಗವಂತ
ಸ್ವತಾ ತಾ ನಿಂತ ಸೃಷ್ಟಿಪಾಲಕನೂ
ಮೋಮೀನ ತೊಳೂತಿದ್ದ ನೂಲ ತೆಳಗ ಮುಸಲ್ಮಾನ ||೪||

ಇತ್ತ ಚೈತ್ರಮಾಸ ಹೊತ್ತೇರಿ ತಾಸ
ಬತ್ತ ತೇಲುತ ಕೂಸ ನಿತ್ತ ನೋಡಿದ ಪುರುಷ
ಎತ್ತಿಕೊಂಡ ಕಂದ ಮನಿಗಿ ತಂದ ಮಾಡೂರುಜೋಪಾನ ||೫||

ಮುಸಲ್ಮಾನ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಸರಿಟ್ರು ಕಬೀರ
ಸುಲ್ತಿ ಮಾಡಿದಾರ ಕಲ್ತ ಖಾಜಿಗಳಾ
ಹಣೆಮ್ಯಾಲ ನಾಮ ಬಾಯಲ್ಲಿ ರಾಮ ನಿತ್ಯ ಮಾಡುತಿದ್ದ ಭಜನಾ ||೬||

ರಾಮ ನಾಮದಲಿ ಮಗ್ನ ಮನಿಯಾಗ ಹತ್ತಿ ವಿಘ್ನ
ಮಾಡಿ ಅವನ ಲಗ್ನ ಊರ ಬಿಡಿಸ್ಯಾರವನ
ಬೇರೂರಾಗ ಭಾರಿ ಸಾವಕಾರನಲ್ಲಿ ಸೀರಿ ನೇಯತಾನ ||೭||

ಸಾವುಕಾರ ಇದ್ದ ಬಲು ಖೊಟ್ಟಿ ಪಗಾರ ಇಲ್ಲಿ ತುಟ್ಟಿ
ಅದರ ಮ್ಯಾಲ ಹೊಟ್ಟಿ ನಡಸಿದನ, ಹಸ್ತದಲಿ ನೂಲ ಶಿಸ್ತ
ಮಗ್ಗದ ಮ್ಯಾಲ ಮಲಗಿ ಮಾಡತಾನ ಭಜನಾ ||೮||

ನಿದ್ದಿ ಜೋರ ಮಲಗಿದ ಕಬೀರಾ
ಖೊಟ್ಟಿ ಸಾವುಕಾರ ಕೊಡೂದಿಲ್ಲ ಪಗಾರಾ
ತಿಳದ ಶ್ರೀರಾಮ ತಾ ಇಳದ ಬಂದ ಸೀರಿ ನೇದಾನ ||೯||

ಎಚ್ಚರಾಗಿ ಎದ್ದ ಭಕ್ತ ಭಾರಿ ನೇಯ್ದಾನಂದ
ಶ್ರೀಹರಿ ಸೀರಿ, ಕೊಯ್ದ ಅದರ ಕರಿ ಒಯ್ದ ಸಾವಕಾರ ಮನೀಗಿ
ಹೇಸಿ ಸಾವಕಾರ ಹೇಳಿದ ಬೇಸಿಲ್ಲ ಮಾರಂದ ನೀನಾ ||೧೦||

ಸಂತಿಗಿ ಹೋದ ಕಬೀರ ಕುಂತ ಮಾರ್ಲಾಕ ಸೀರಿ ವ್ಯಾಪಾರ
ಸಂತರ ಬಂದ್ರ ಐದಾರ ಶಾಂತ ನಡೀತ್ರಿ ಹರಿಭಜನಿ
ಸೀರೀ ನೋಡಿ ಜನಾ ಭಾರಿ ಕೂಡಿತು, ಮಾಲಕ ಮಾಡ್ತಾನ ಭಜನಿ ||೧೧||

ಹರೀದು ಹತ್ತಿತ ಹಸ್ತ ಸೀರಿ ಇತ್ತ ಬಲಮಸ್ತ
ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಕಿಮ್ಮತ್ತ ನೋಡಿ ಜನಾ ಸುಮ್ಮಾಕ ಕೇಳ್ರಿ
ಬಿಟ್ಟ ಭಜನಿಮ್ಯಾಳ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ತಾಳ ಹೊಂಟ ಹೋದರಿನ್ನ ||೧೨||

ತುಂಟ ಸೂರ್ಯ ಹೋದ ಸಾರಿ ಎಂಟ ಭಕ್ತರು ಗಂಟ ಕಟ್ಟಿ ಸೀರಿ
ಹೊಂಟ ಹೋದರೊ ಊರಾನ ಧರ್ಮಸಾಲಿಗಾಗ
ಭಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷಾಕ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಾಳೋ ಆಗಿ ಮುಪ್ಪಾನ ಮುದಕಿ ||೧೩||

ಮುದಕಿ ಬಂದ ತೆರದಾಳ ಬಾಯಿ ಬಾಳಾ ನಾ ಬಾಳ ಬಡವಿ
ಉಡಲಾಕಿಲ್ಲ ಅರಿಬಿ ನನಗ ಕೊಡರಿ ಪುಣ್ಯಾಕ ಸೀರಿ ಒಂದ
ಹಿಂದಮುಂದ ನೋಡಲಾರ್ದ ಕುಶಿಲಿಂದ ಕಬೀರ ಕೊಟ್ಟಬಿಟ್ಟ ಸೀರೀನಾ ||೧೪||

ಖಾಲಿ ಹೊಂಟ ಕಬೀರ ಸುಮ್ಮ ಬಾಯಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮ
ಬಡವರ ಮ್ಯಾಲ ಪ್ರೇಮ ಬಾಳ ಅಂವಗ ಕೇಳ್ರಿನ್ನ
ಹೋಗೂದರಾಗ ಸುದ್ದಿ ಹತ್ತಿ ಸಾವಕಾರ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದಾ ||೧೫||

ಹೋಗಿ ಕಬೀರ ಕಾಲ ಹಿಡದಾನ ಗಚ್ಚಿ
ಸಾವಕಾರ ಮುಂದ ಹೇಳತಾನ ಸ್ವಚ್ಚಿ ಇಡಲಿಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿ
ಸಾವಕಾರ ಮಚ್ಚಿಲೆ ಹೊಡದ ಹೊರಗ ಹಾಕಿದಾನ ||೧೬||

ಸತ್ಯವಂತ ಸುಗುಣ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾವಕಾರರ ಮನಿ ಬಿಟ್ಟ
ಸತಿ ಸಂಗಾಟ ಸುತ ಕಮಾಲನಾ
ಸ್ವಂತಮನಿ ಮಾಡಿ ನಿಂತ ಸತಿಪತಿ-ಬಾಳ ಬಡತನ ||೧೭||

ಸತಿಪತಿ ನಿವಳ ಸಂಸಾರ ವೊಳೆ ಸರಳ
ಸಂಜಿಕಿಲ್ಲ ಜ್ವಾಳ, ಸಂತ್ರ ಬಂದ್ರ ಏಳ
ಸಾಲ ಇತ್ತ ಭಾಳ, ಕಾಲ ಹಿಡದ್ರು ಸಿಗುದಿಲ್ಲ ಕಾಳ
ಸಂತರಿಗಿಲ್ಲ ಕೂಳ ಭಾಳ ಕಠಿಣಾ ||೧೮||

ಸಾಲ ತರಲಾಕ ಹೊಂಟ ಬಾಲ ಸ್ವತಾ ಕಮಾಲ ಶೆಟ್ಟಿ ಇದ್ದ ಶೇಲ
ಗಟ್ಟಿ ಹಿಡದ ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯಾಳೇನಾ
ಕಂದ ತೆರದ ಬಾಯಿ ಕೊಡರೊಂದ ರೂಪಾಯಿ
ಮುಂದೆ ಕೊಡುವೆನಾ ||೧೯||

ಖೊಟ್ಟಿ ಸಾವಕಾರ ಕಮಾಲಗಂದ, ನಿಮ್ಮ ತಾಯೀನ
ತಂದಕೊಡ ರಾತ್ರಿ ಇಂದ ಬೇಕಾದಟ್ಟ ಹಣಾ ಒಯ್ಯೊ ಅಂದ
ಮುಂದ ಬೇಕಾದಂಗ ತಂದ ತೀರಿಸೋ ನನ್ನ ರುಣಾ ||೨೦||

ಹೇಸಿ ಸಾವಕಾರ್ನ ಮಾತು ಕೂಸ ಕೇಳಿ ನಿಂತ
ತ್ರಾಸ ಒಳೆ ಬಂತು ಸ್ಮರಿಸಿದ ಅನಂತನಾ
ಒಲ್ಲೆಂದ್ರ ಸಿಗೂದಿಲ್ಲ ಸಾಲ ಸಂತ್ರ ಮಲಗೂರ ಉಪವಾಸ ||೨೧||

ಸಂತರ ಸಲುವಾಗಿ ಕಂದ ಸ್ವಂತ ತಾಯೀನ ತಂದ
ಕೊಡತೀನೊ ಅಂದ ಕೊಟ್ಟ ಕೇಳೋ ವಚನ
ಕಾಮದಾಸೆ ಕೆಟ್ಟ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕೊಟ್ಟೊ ಸಾಮಾನ ||೨೨||

ಸಾಮಾನ ತಂದ ಬಾಲ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂತ್ರದಾತ ಊಟ
ಮಾಡುತ ಹುಡುಗಾಟ ಮಲಗಿಕೊಂಡಾರಿನ್ನ
ಕಮಾಲ ಕೂಸ ಕರದ ತಾಯೀನ ಕಾಸ ಹೇಳುತಾ ||೨೩||

ಕಣ್ಣೀರ ತಂದ ಬಾಲ ತಾಯಿದ ಹಿಡದ ಕಾಲ
ತಂದೀನವ್ವ ಸಾಲ ಇಂದ ನಿನ ಮ್ಯಾಲ ನಾ
ಸುತನ ಮಾತ ಕೇಳಿ ಕರದಾಳ ಕಬೀರನಾ ||೨೪||

ಪತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹಿಡದ್ಲ ಪಾದ ಕೊಟ್ಟ ಆಶೀರ್ವಾದ
ಸುತನ ಸಂಗಾಟ ಎದ್ದ ಶೆಟ್ಟಿ ಮನಿಗಿನ್ನ
ಹೋಗುದರಾಗ ಶೆಟ್ಟಿ ಹೆಣಾ ಸುಡಗಾಡಕ ಒಯ್ದಿದರಾ ||೨೫||

ತಾಯಿ ಮಗಾ ಮನದಾಗ ಮರಗಿ ತಿರಿಗಿ ಬಂದ್ರ ಮನಿಗಿ
ಹೇಳತಾರ ಕಬೀರನ ಮುಂದ ಶೆಟ್ಟಿ ರುಣಾ ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ
ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಹೋದ ಯಮನು ||೨೬||

ಸತಿ ಪತಿಗಿ ಶಾಂತಿಯಿಲ್ಲ ಮನದಾಗ ಕುಂತ್ರ ಮನಿಯಾಗ
ಸಂತ್ರ ಬಂದ್ರ ಹೊರಗ ನಿಂತು ಹೊಡದಾರ ತಾಳನಾ
ಕಾಲಬಿದ್ದ ಕಮಾಲ ಕುಡಿಲಾಕ ಕೊಟ್ಟ ನೀರನಾ ||೨೭||

ಹತ್ತಮಂದಿ ಸಂತ್ರ ಬಂದ ಕುಂತ್ರ ಮನಿಯಾಗ ಚೆಂದ
ಸತಿಪತಿ ಆಗಂದ ಸುತ ಕಮಾಲನಾ
ಜ್ವಾಳಾ-ಕಾಳಾ ಇಲ್ಲ ಮನಿಯಾಗ ಗೋಳ ಮಾಡೂದೇನ ||೨೮||

ಕಾಲ ಹಿಡದ್ರ ಸಿಗುದಿಲ್ಲ ಕಾಳ ಸಾಲ ಇತ್ತ ಬಾಳ
ಸಂತರಿಗಿಲ್ಲ ಕೂಳ, ಹೊಂಟೊ ಕಳವಿಗಿನ್ನಾ
ಸಾವಕಾರ ಮನಿ ಬೋಕಮಾಡಿ ಹೊಕ್ಕ ಕಮಾಲ ||೨೯||

ಕಬೀರನ ಕೈಯಾಗ ತಂದ ಕೊಟ್ಟ ಮಾಲ, ಬೊಕಿನಲ್ಲಿ ಬಾಲ
ಸಾವಕಾರ ಹಿಡದ ಕಾಲ ಎಚ್ಚರಾಗ್ಯಾನ
ಕಬೀರ ಜಗ್ಗತಾನ ಕಮಾಲನ ಹೊರಗ ||೩೦||

ಕಬೀರಗ ಬಂತು ಕೆಟ್ಟ ಪ್ರಸಂಗ ಕಮಾಲ ಮಾಡೂನ ಹೆಂಗ
ಸಾವಕಾರ ಬಾಳ ಮಂಗ ಬಿಡುದಿಲ್ಲ ನಮ್ಮನಾ
ಚೌಡಿಗೋದ ಗೌಡ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಮಾಡತಾರ ಶಿಕ್ಷೇನಾ ||೩೧||

ಸಿಟ್ಟಿಗೇರಿ ಕಮಾಲ ಕಬೀರಗ ಅಂದ ಖೊಟ್ಟಿ ಭಕ್ತಿನಿಂದ
ಬಿಟ್ಟ ಬಿಡೋ ಇಂದ ಹೊಡಿ ಎನ್ನ ರುಂಡನ್ನ
ಸಾಮಾನ ಒಯ್ಯೋ ಸಂತ್ರ ಮಲಗೂರ ಉಪವಾಸ ||೩೨||

ತಂದಿಬಿಟ್ಟ ಮಗನ ಮ್ಯಾಲಿನ ಪ್ರೇಮ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಅಂದೊ ರಾಮ
ಹೊಡದ ರುಂಡ ಹುಮ್ಮ ಹೊತ್ತ ಸಾಮಾನಾ
ಹೋಗುದ್ರೊಳಗ ಸಂತ್ರ ಮಾಡತಿದ್ರ ಭಜನಾ ||೩೩||

ಹೆಣತಿ ಮಂದ ಹೇಳಲಿಲ್ಲಗಂಡ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ರುಂಡ
ಅಡಿಗಿಮಾಡಿ ಉಂಡ ಮಲಗಿಕೊಂಡರಿನ್ನಾ
ಕುಂತು ಕಬೀರ ಹೊಟ್ಟಿಕಳ್ಳ ಕೆಟ್ಟ ಬಾಳನಾ ||೩೪||

ಸತ್ಯವಂತ ಕಮಾಲ ಪುಂಡ ಸತ್ತ ಸ್ವರ್ಗ ಕಂಡ
ದಡಾ, ಇಲ್ಲದ ರುಂಡ, ಸಾವಕಾರ ಹೊತಗೊಂಡ ಹೋದಾನಾ
ಗೌಡ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಚಾವಡಿಯೊಳಗ ಇಟ್ಟಾರ ಅದನಾ ||೩೫||

ಸತ್ಯವಂತನ ಹೆಣಾ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ ಖೂನಾ ಸುತ್ತಕೂಡಿತು ಜನಾ
ನಿತ್ತಾರ ಸುಮ್ಮನಾ ಗುರ್ತ ಆಗಲೆಂದ
ಚಾವಡಿ ಮೂಲಕ ಹಾಕಿದರದನಾ ||೩೬||

ಕಡೀಕ ಕಬೀರನ ಸಂತರ ಮ್ಯಾಳ, ಹೊಡೆಯುತ ಬಂತು ತಾಳ
ಚವಡಿ ಮುಂದ ನಿವಳ ನಿಂತಾರಿನ್ನ
ರುಂಡಿಲ್ಲ ದಡಾ ಕಂಡ ಒಡೀತು ಚಪ್ಪಾಳೀನಾ ||೩೭||

ಸಾವಕಾರ ಗೌಡ ನೋಡಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಹ್ವಾದ ಓಡಿ
ಕಬೀರ ಅವಸರ ಮಾಡಿ ತಂದ ರುಂಡಾನಾ
ಮಂತ್ರ ಅಂದ ಮ್ಯಾಲಿಟ್ಟ ಸಂತ್ರ ಇಳಿಸಿ ಕೊಂಡಾರ ||೩೮||

ನಿಂತ್ರ ಜನಾ ಒಡದ ದಂಗ ಸಂತ್ರ ಅಂದ್ರ ಅಭಂಗ ಒಂದ
ಒಡದರ ತೆಂಗ ಹೊಂಟ ಹೋದಾರಿನ್ನ
ಸತಿ-ಪತಿ ಶಾಂತ ಸುತ ಭಕ್ತಿವಂತನಾ ||೩೯||

ಭಕ್ತ ಕಬೀರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮುಪ್ಪಾದ ದೇಹ ಬಿಟ್ಟಾ ಹತ್ತಿ ಬಡದಾಟ
ಹಿಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನರೆಲ್ಲ ನಂದ ನಂದ ಹೆಣಾ ಅಂದ
ಕುತ್ತಾರ ಎಡಬಲಕ-ಅತ್ತಾರ ಬಡಕೋತ ||೪೦||

ಹೆಣಾ ಹೋತ ಗಪ್ಪಾಗಿ ಹಿಂದು ಕೂತಕಡೆ ಮಲ್ಲಿಗಿ
ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗಿ ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ
ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರಿಗಿ ಬಂದಾವ ಅದೇ ಪದ್ಧತಿ ||೪೧||

ಇಂಥಾ ಭಕ್ತರಿದ್ದುದು ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಓದ ಪುರಾಣಾ
ಧರ್ಮ ಅರ್ಜುನ ಶಿರಿಯಾಳ ಬಾಲಧ್ರುವ
ಭಕ್ತ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಅಂಬರೀಶ ಅತ್ರಿ ರುಷಿಗಳನಾ ||೪೨||

ಗುಣದಾಳ ಊರವಾಸ ಹಳ್ಳ ಹರೂದು ಸೂಸ
ಬಂದ ಇಳದ ಈಶ ಭಕ್ತಿ ಬಾಳನಾ
ಬಂಗಾರ ಕಳಸ ಗುಡಿ ಒಳೆ ನಿರಸಾ ||೪೩||

ರಾಮ ಅವನ ದಾಸ ಪ್ರೇಮದ ಕೂಸ
ಸೋಮವಾರ ಉಪವಾಸ ಮಾಡೂವನಾ
ದಿಟ್ಟಕವಿ ಕಾಸ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾಣ ಇಟ್ಟ ಭಕ್ತೀನಾ ||೪೪||

* * *

ವಿಭಾಗ ೩

(ಭಾಗ ೧)

ಭಾವಗೀತಾತ್ಮಕ ಹಾಡುಗಳು

ಹಾಡುಗಳ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೧) ಪ್ರಾರ್ಥನೆ
೨) ಸ್ಥಿರವಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಮನದಾಗ
೩) ತೊಗರಿಯ ಲೆಕ್ಕ ಮರತಾಳೊ
೪) ಉಂಡಿ ಕೊಂಡಕೊಡ
೫) ಬೀದೀಲಿ ಹೊಂಟೆ ನಗನಗತ
೬) ದೈವಾನಕ ನಾನು ಬಡವಲ್ಲ
೭) ಮದವಿ ಗಂಡನ್ನ ಮರತಾಳೊ
೮) ಬಂದ ಕರಿಯಲಿ ಬ್ಯಾಡ
೯) ಎಂದು ಮೈನೆರೆದೆ ಎಲೆ ಬಾಲಿ
೧೦) ಬೇಕಾದ್ದಾದರ ಬಿಡಾಂವಲ್ಲ
೧೧) ಗುಲ್ಲ ಕೊಡತೇನ ಎಡಬಲಕ
೧೨) ಉಂಡಿಲ್ಲ ಮಾರಿ ತೊಳದಿಲ್ಲ
೧೩) ಕೊಡತೇನ ಹರಕ ಪಡಿಕೊಂದ
೧೪) ಇಡ ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿ ಮರಿಬ್ಯಾಡ
೧೫) ಉಸರ ಹಾಕತೀನ ಉಣುವಾಗ
೧೬) ಸುಗ್ಗಿಮ್ಯಾಲ ಬತ್ತ ಕೊಡತೀನ
೧೭) ಖಂಡೀತ ನಿನ್ನ ಬಿಡೂದಿಲ್ಲ
೧೮) ಗ್ವಾಡಿ ಜಿಗದ ಬಾರ
೧೯) ಮದವಿ ಹೇಣತಿ ಮರತೀನ
೨೦) ವಜ್ಜರ ತೇದ ಕುಡಿದೇನ
೨೧) ಅಂಗಜನ ಬಾಣ ಹೊಡದಾವ
೨೨) ಇಂಚಲಕೊಮ್ಮಿ ಬಂದ್ಹೋಗ
೨೩) ಮದರಂಗಿ ಗೊನಿಯ ಮರಿಮಾಡ
೨೪) ಏನ ಬೇಡತಿ ಬೇಡ
೨೫) ಶೀಲವಂತಿ ಸಿಟ್ಟ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ
೨೬) ಚೆದುರಿ ಚಿಗರಿಮರಿ ಹಂಗ
೨೭) ಹೆಚ್ಚೇನ ವಂಕಿ ಕೊಡತೇನ

ಹೋಳಿ ಪದಗಳು

ಭಾಗ ೧

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಆಗ ಬಸವಣ್ಣಾ ತಾನು
ದೇವಲೋಕನ ಬಿಟ್ಟುs
ಮಾನವ ಲೋಕಕ ಇಳದಾನೊ||

ಮಾದರಸ ಮಾದಲಾಂಬಿ
ಎಂಬೂವರ ಉದರದಲ್ಲಿ
ಉತ್ಪನ್ನ ಆದಾನೊ ಬಸವೇಸೂರಾ
ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರುವಾಗ
ಅಂತಾನೊ ಹರಹರಾ||

ಮಾದಲಾಂಬಿ ಎಬ್ಬಸೊತಾನಾ
ಮಾರಿನಿತ್ತ ನೋಡ ತಾನೊ
ಹುಟ್ಟಿದಾಂವ ಮುಟ್ಟವಲ್ಲೊ ಜನಿsವಾರಾ
ಕೈಲಾಸದಿಂದ ಇಳದ ಬಂದಾನೊ ಈಶ್ವರಾ
ಕುಂತ ಹೊತೀಗಿ ಓದಿದಾನs ಬಸವೇಸೂರಾ
ಬೇಡಿದ ಪದಾರ್ಥವ ನೀಡಿದಾನೊ||

ಆಗ ಬಸವಣ್ಣಾ ತಾನು
ದೇವಲೋಕನ ಬಿಟ್ಟು
ಮಾನವ ಲೋಕಕ ಇಳದಾನೊ||

ಸ್ಥಿರವಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಮನದಾಗ

ಹಣವಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅನಬ್ಯಾಡ
ತಿರುವ ನನ ಕಡೆ ಮಾರಿ
ಸಿರವಂತಿ ನಿನ್ನ ನೋಡಿ
ಸ್ಥಿರವಿಲ್ಲಽ ನನ್ನ ಮನದಾಗ॥

ನಿನ್ನ ನೇತ್ರಗಳೆರಡು
ಕಮಲದ ಮಗ್ಗಿ ಅರಳಿಽದಂಗ
ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬಿ ಹಂಗ ನಿನ್ನ ದೇಹ
ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಬನ್ನಿ
ಯಾತ್ರಾಗೇನ ಕಸರಿಲ್ಲ ಛಾಯಾ॥

ಮುದ್ದು ಮುಖದ ಬಾಲಿ ನೀನು
ಮುಧ್ದು ಕೊಡುವೆನು ಸದ್ದೆ ಬಾರಾ
ಬುದ್ಧಿವಂತಿ ತೆರೀತೇನ ಬಾಯ
ಹೇ ಪ್ರಾಣಸಖಿ
ಕದ್ದ ಕದ್ದ ಮಾಡ ಕಾಮನ ಕತೆಯ
ಕೂಡಿದರ ಸುರವುತೇನ ಹಣವ ನಿನ್ನ ಉದ್ದ॥

ತಿರುವ ನನ ಕಡೆ ಮಾರಿ
ಸಿರವಂತಿ ನಿನ ನೋಡಿ
ಸ್ಥಿರವಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಮನದಾಽಗ

ತೊಗರಿಯ ಲೆಕ್ಕ ಮರತಾಳೊ

ಮಧುರ ಮಾತಿನ ಚೆದುರಿ ಯಾವೂರವಳೊ
ನದರಿಗಿ ಬಿದ್ದಾsಳೊ ಸಂತ್ಯಾಗ
ಚೆದರ ಸುದ್ದಾs ನೋಡಿ ನಕ್ಕ||

ಇದರ ನಿಂತ ಮಾತನಾಡಿ
ಬೆದರಿದೆರಳಿ ನೋಟದಂತ ಕಣ್ಣಾ
ಅದರ ಸುತ್ತ ದೀಪದಾಂಗ
ಕೆಂಪಗ ತೊಂಡಿ ಹಣ್ಣಾ
ರೂಪ ನೋಡಿ ತಾಪವೇರಿ
ಗಪ್ಪ ನಿಂತರ ಮುಚ್ಚತಾsವ ಕಣ್ಣಾ
ಹೊಡದಂಗ ಆತ ಮನಮಥನ ಬಾಣಾs||

ಕಂಚಿಕಾಯಿಯಂತ ಕುಚ
ಮಿಂಚತಾವ ಎರಡು ಗಲ್ಲ
ಅಂಚ ರೇಶ್ಮಿ ಜುಳಕ
ನೀ ಬಂದರ ಆಗೋದು ನನಗ ಸಂತೋಷ

ಮಧುರ ಮಾತಿನ ಚೆದುರಿ ಯಾವೂರವಳೊ
ನೆದರಿಗಿ ಬಿದ್ದಾಳೊ ಸಂತ್ಯಾಗ
ನನ ಕಂಡ ತೊಗರಿಯ ಲೆಕ್ಕ ಮರತಾಳೊ||

ಉಂಡಿ ಕೊಂಡಕೊಡ

ಬಡವ ಅಂತ ಹೀಗಳಿ ಬ್ಯಾಡ
ಅಯ್ಯೋ ಅನಬ್ಯಾಡ ಬಾಲಿ
ದೈವ ನನಮ್ಯಾಲ ಇರಲಿ
ಪೈ ನಿನಗೊಂದ ಕೊಡತೇನ||

ನನ್ನ ಸಂಗಾಟಃ ಬಂದರ ನಂದು
ಲಂಗಟಾ ಒತ್ತೆ ಇಡತೇನ
ಊರಾಃಗ ಅದಾರ ಸಾವಕಾಃರ
ಬೇಡಿದಂಗ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡತಾಃರ||

ಇಟಗೊ ಬಂಗಾರ ಥಾಟ
ಹತ್ತುವೆಲ್ಲ ಹತ್ತೊತ್ತಿ ಇಟ್ಟ
ಮಾತು ನಿನಗ ಹೇಳತೇನ
ಪುತಳಿಸರಾ ಮಾಡಸ್ತೇನ ಒಂದ
ಕಿಂವ್ಯಾಗ ವಾಲಿ ಜೋಡ ಮಾಡಸ್ತೇನ ಪಾಡ

ಪೈ ನಿನಗೊಂದ ಕೊಡತೇನ
ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಬೈ ಮಂಗದ ಉಂಡಿ ಕೊಂಡ ಕೊಡ

ಬೀದಿಲಿ ಹೊಂಟಿ ನಗನಗತ

ಕ್ಯಾದಿಗಿ ಹೊಡಿ ಹಂಗ
ಸ್ವಾದ ಸುವಾಸದ ಹೆಣ್ಣಾ
ಬೀದಿಲೀ ಹೊಂಟಿ ನಗನಗತ॥

ಕಟ್ಟ್ಯಾಣಿ ಗುಂಡಿನೊಳಗ
ಪುಟ್ಟದಳದ ಪುತಳಿಸರ
ರತನದಂತ ಏಕಾವಳಿ ಹಾಕಿದಾಳೊ
ಹಿಂಗ ಪದುಮವ ಕಾಡಿಗಿ ತೀಡಿದಾಳೊ
ಹಣಿ ಮ್ಯಾಲ ಕುಂಕುಮ ಬಟ್ಟ ಇಟ್ಟಿದಾಳೊ॥

ಚಂದದ ಹೆಣ್ಣಾ ಕಂಡೇನಪ್ಪ
ದೊರತಾಳೇನೊ ನನಗ ಇವಳ
ಜರದ ಸೆರಗಿಲೆ ಸಿಂಬಿ ಮಾಡಿ
ನೀರ ತರವಳೊ॥

ಬೀದಿಲೀ ಹೊಂಟಿ ನಗನಗತ
ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಮಾರ್ಯಾಳ ಗಂಭೀರನ ಕೂಡ ಮುದ್ದ್ಯಾಡ

ದೈವಾನಕ ನಾನು ಬಡವಲ್ಲ

ಸೌಗೇಡಿ ಹೋಗ ಅಂದಾಗ
ಸೌಗೇಡಿ ಅನುಬ್ಯಾಡ ಒಯ್ಯುವೆನು ಸದರಿಗಿ ನಾನು
ದೈವಾನಕ ನಾನು ಬಡವಲ್ಲ॥

ಕೊಡುವೇನ ಸೂರ್‍ಯಾದರಾಗಲಿ ಹೊಲಮನಿ
ಹುಡುಗಿ ನಿನ್ನ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ
ಪಾಡ ನೋಡಿ ಬಡಿತೆನಗ ಭ್ರಾಂತಿ॥

ಸಡಗರದಿಂದ ವಸ್ತ್ರಾ ಒಡವಿ
ಇಡs ನೀನು ಏನಂತಿ
ಯಾವುದರೇನು ಕಡಿಮಿಲ್ಲ॥

ಹ್ಯಾಂವಾ ಬಿಟ್ಟ ಒಡಗೂಡ
ಜೀಂವೊದ ಹೊರತ
ಏನ ಬೇಡತಿ ಬೇಡ॥

ದೈವಾನಕ ನಾನು ಬಡವಲ್ಲ
ನನ್ನ ಹುಡಗಿ
ಮಾರ್‍ಯಾಳ ಬಸವಣ್ಣ ನನಗ ಒಲದಾನ॥

ಮದವಿ ಗಂಡನ್ನ ಮರತಾಳೊ

ಚಿಗರಿ ಮಾಟದ ಹೆಣ್ಣಾ
ಇದರೀಗಿ ಬಂದರ
ಬಾಣ ಬಡದಾಂಗಾತೊ ಎದಿಯಾಗ॥

ಸಂಸೆದ ಹೆಣ್ಣಾ ನೀನು
ದಾಂವಸಿ ಬಂದ ಕೇಳತೇನ
ಗಾಂವಸಾಲವಸ್ತಿ ಮಾಡ ಇಂದ
ಭೂಮ್ಯಾಗ್ಯಾರು ಇಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಬಂತ ಸಂದ॥

ಕೊಟ್ಟೆನಂದರ ಕೈಯಾಗಿಲ್ಲಾ
ಬಿಟ್ಟೇನಂದರ ಮರ್ಜಿ ಇಲ್ಲ
ಸಿಟ್ಟ ಬಂದರ ಬಡಿವಲ್ಲೆ ಒಂದ
ಹಸದಂವಗ ಊಟ ಮಾಡಸ
ಕೀರ್ತಿ ಆಗಲಿ ನಿಂದ॥

ಬಂದಾಳ ಮಾರ್‍ಯಾಳ ಬಜಾರಕ
ಆ ಹುಡುಗಿ ಸಿದ್ದಪ್ಪನ್ನ ನೋಡಿ
ಮದವಿ ಗಂಡನ್ನ ಮರತಾಳೊ॥

ಬಂದ ಕರಿಯಲಿ ಬ್ಯಾಡ

ಮಂದಮತಿ ನಮ್ಮಣ್ಣ
ಬಂದ ಕರಿಯಲಿ ಬ್ಯಾಡಽ
ಗಂಧ ಕಾಂವಿದೊ ನಮ್ಮ ಧ್ಯಾಸ||

ಕುಸ್ತಿ ಮ್ಯಾಗ ಪ್ರೀತಿ ಬಾಳ
ಕುಸಿ ಬಂದ ತಾಲೀಮದೊಳಗ
ಕುಶ್ಯಾಲದಿಂದ ಮಾಡತೇವ ಶಕ್ತಿಽ||

ಬ್ಯಾಡ ಹೋಗ ಅದರ ಕುಸಲಾ
ತಿನಸಬೇಕ ಕಂತಿ
ಚೆಂದದಿಂದ ಕೂಡ ತಾಽಯ ತಂದಿ||

ಗಂಧ ಕ್ಯಾಂವಿ ಹಚ್ಚಲೆಂತ
ಬಿಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟದಾರ ಕೇಳ ಸತಿ
ಬಾಳ ಮಂದ್ಯಾಗ ಕರದೆಂದರ
ಆಽದಿ ಫಜೀತಿ||

ಗಂಧ ಕಾಂವಿದು ನಮ್ಮ ಧ್ಯಾಸ
ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಮಾರ್ಯಾಳ ಬಸವಣ್ಣನ ಹೋಗಿ ಬರ್ತೇವ||

ಎಂದು ಮೈನರೆದೆ ಎಲೆ ಬಾಲಿ

ಚೆಂದಾದ ತೋಳಿಗಿ
ಮುಂದ ಹಸರ ಬಳಿಯಿಟ್ಟ
ಎಂದು ಮೈನೆರದೆ ಬಲುಜಾಣೆ॥

ಹಡ್ಡದ ತೆಳಗ ತೋಡೆ ಇಟ್ಟ
ಬಡ್ಡಿ ಎತ್ತಾಕ ಬರ್ತಿದ್ಯ ಬಾಲಿ
ದೊಡ್ಡಾವರಂತ ಅಂಜಿದೇನ ನಾರಿ॥

ಕುತನಿ ಕುಬಸಮ್ಯಾಲ ಹೊಳೆವ
ರತನಹಾರ ಏಕಾಽವಳಿ
ಒತನದಾರಗ ಕೊಟ್ಟಾರ ಒಯ್ಯಾರಿ॥

ನಾನು ಬಡವಂತ
ತೆಗಿಯಬ್ಯಾಡ ಜಗಳ
ನೋಡ ನನ್ನಽ ಮಾರಿ॥

ಎಂದ ಮೈನೆರದೆ ಬಲುಜಾಣಿ
ನಿನ ಕಂಡಽ
ಹೊಂದಬೇಕಂತ ಕೆಣಕಿದೇನ॥

ಎಂದ ಮೈನೆರದೆಽ ಎಲೆ ಬಾಲಿ
ಮಾರ್ಯಾಳ ಬಸವಣ್ಣಾಗ
ಒಮ್ಮೆ ಬಂದ್ಹೋಗ॥

ಬೇಕಾದ್ದಾದರ ಬಿಡಾಂವಲ್ಲ

ಚೆಕ್ಕಿ ಆದೇನ ಒಣಗಿ
ತೆಕ್ಕಿ ಹಾಯುವೆ ನಾನು
ದಕ್ಕಿs ತಿಂದsರ ಚಿಂತಿಲ್ಲ||

ಕನಸಿನೊಳಗ ಬಂದ ನೀನು
ಮನಸಿನೊಳಗ ಕರದಂಗಾತು
ಕೈ ಓಡಿದು ಜಗ್ಗಿ ಹೊಡೆದಂಗ ಜೋಲಿ
ಅಡರಾಸಿ ನೋಡುವದರೊಳಗ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಬದಿಯಲಿ||

ತಾಳಲಾರದ ಜೀಂವ ನಂದು
ತೋಳ ತೊಡಿಯಾಗ ಇಟಗೊಂಡು
ಹೋಳ ಮೈಯಿಲೆ ಬೀಳತೇನs ಹೊರಳಿ
ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ಜಾಣೆ ನಿನ್ನಾಣೆ ಹೇಳಾವಲ್ಲ ಕಾಲಿ||

ಕೆಂಪ ರೂಪಾ ಕಂಡ ನನಗ
ಜಂಪ ಹತ್ತಾಣೆಲ್ಲ ರಾತ್ರಿ
ಸಂಪ ಆಗೋದಿಲ್ಲ ನೋಡಿದರ||

ದಕ್ಕಿ ತಿಂದರ ಚಿಂತಿಲ್ಲ
ನಿನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇಕಾದ್ದಾದರ ಬಿಡಾಂವಲ್ಲ
ಮಾರ್‍ಯಾಳ ಬಸವಣ್ಣನ ದಯಾನನ ಮ್ಯಾಲ||

ಗುಲ್ಲ ಕೊಡತೇನ ಎಡ ಬಲಕ

ಭಲರೇ ಜಾಣೆ ನನ್ನ
ಹಲ್ಲ ಮುರಸವರೇನ
ನಲ್ಲೆಯರ ಗಲ್ಲ ಕಚ್ಚುವೆನ॥

ನಡದರ ನಡಿಯಲಿ ಖಟ್ಲೆ
ಒಡದರ ಒಡಿಯಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ
ಬಡದsರ ಬಡಿವಲ್ಲ ಪೊಲೀಸ॥

ಒಳಗಿಂದೊಳಗ ನೂರಾರ ರೂಪಾಯಿ
ಕೊಡೊ ಉಮ್ಮೇದವಾರ
ಅಲ್ಲಿಂದತ್ತ ಫಜೀತಿ ನಾರಿ॥

ಹಚ್ಚತೇನ ಪರಾರಿ ಸೀರಿ
ಹಳ್ಳ ಒಗದ ಹಂಚ ಚೂರಾ ಚೂರಾ
ಅಬರೂಕಂಜಿ ತಿರಗ್ಯಾಡ ಊರೂರಾ॥

ಬಂದರ ಚೊಲೋದಾತ ಗೆಣತಿ
ಹಚ್ಚತೇನಿ ನಿಮ್ಮನಿಗಿ ಬೆಂಕಿ
ಜೀಂವದ ಖಬರಿಲ್ಲs ನನಗೀಗ॥

ಈಗಿಂದೀಗ ಪಾಸಿ ಕೊಡವಲ್ಲ
ಇಂಗ್ರೇಜಿ ಸರಕಾರ
ನಲ್ಲೆಯರ ಗಲ್ಲ ಕಚ್ಚುವೆನ ಕ್ಯಾರೆಣ್ಣೆ
ಗುಲ್ಲ ಕೊಡತೇನ ಎಡ ಬಲಕ

ಉಂಡಿಲ್ಲ ಮಾರಿ ತೊಳದಿಲ್ಲ

ಕಳೆವಂತಿ ನಿನ ಕಂಡ
ಉಳಿವಲ್ಲದ ನನ ಜೀಂವ
ಚಳಿ ಹತ್ತಿ ಜರದ ಬೀಳುವೆನ।।

ಜರದ ಕುಬ್ಬಸದೊಳಗ ಮಲಿ
ತೊರದ ನಿಗರಿ ನಿಂತಿದಾವ
ಹಿರದ ಪ್ರಾಯ ಬಾರದ ಬಂದsತಿ।।

ಏ ಹೆಣ್ಣಾ ನೀನು ನೆರದ
ಮೂರು ನಾಕ ತಿಂಗಳಾತ
ತಿಂಗಳ ದಿನ ಆತ ನಿನ್ನ
ಅಂಗಳದಾಗ ನಾ ಸುಳದಾಡತೇನ।।

ಮಂಗಳವಾರ ದಿನ ಭಾಗೋಡಿ ಸಂತಿ
ಆ ದಾರಿಯೊಳಗ ನಿನ್ನ
ಮಂಗಳಿಸಿ ಓದರ ಏನ ಮಾಡತಿ।।

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ನೀನು
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಾನು ದುಂಬಾಲ ಬಿದ್ದ
ಇಲ್ಲದ್ದ ಮಾಡಿ ಬಡದೇನ ಸತಿ
ಬಾಳ ಮಂದ್ಯಾಗ ಕರದ್ಯಂದರ ಆದಿ ಪಜೀತಿ।।

ಚಳಿ ಹತ್ತಿ ಜರದ ಬೀಳತೇನ
ನಿನ ಕಂಡs
ಉಂಡಿಲ್ಲ ಮಾರಿ ತೊಳದಿಲ್ಲs ।।

ಕೊಡತೇನ ಹರಕ ಪಡಿಕೊಂದ

ಅಡಮುಟ್ಟ ಕಡಿಮಿಯ ಹೆಣ್ಣ
ಹಿಡಿ ನನ್ನ ಹಿಡತಽವ
ಇಡತೀನ ನಿನ್ನ ದೂರೋದ॥

ಒಳ್ಳೆದಲ್ಲ ಹುಚ್ಚರಂಡಿ
ಒಳ್ಳೆ ಹುಡಗನ ಅಬರು ಕಳದಿ
ಕೆಟ್ಟರ ನಿನ್ನ ದಸೀಂದ ಕೆಡತೇನ
ಹಿತ್ತಲದಾಗ ಕುಳ್ಳ-ಗಿಳ್ಳ ಒಟ್ಟಿ ಕೋಡತೇನ॥

ಸಾಲ ಆದರ ಅಟ್ಟಽ ಹೋತು
ಹೊಲಾ ಮಾರಿ ಬರತೇನ
ಟರಾವ ಗಿರಾವ ಹೇಳತೇನ
ಕರಾರ ಪತ್ರ ಬರಕೊಡತೇನ॥

ಸೀರಿ ಹರದ ಪರಾರಿ ಹಚ್ಚಿ
ಮೋಜಾ ನೋಡತೇನ
ಇಡತೀನ ನಿನ್ನ ದೂರೋದ
ನಾ ನಿನಗ ಕೊಡತಽನ ಹರಕ ಪಡಿಕೊಕೊಂದ॥

ಇಡ ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿ ಮರಿಬ್ಯಾಡ

ಹುಡಹುಂಟ ಅನಬ್ಯಾಡ
ಅಡಮೂಟ ಆದೇನ
ಕಡಿತಾನ ನಾರಿ ಕರುಣೆರಲಿ॥

ಪುಟಚೆಂಡ ಎರಡು ಮಲಿಗಳು
ಸೆಟದ ಬಂದಾವ ಕಟದ ಬಗರಿ
ಮಟಮಳ್ಳ ನನಕೂಡ ಮಾತನಾಡ
ಸೆಟ ಸೆಟದ ಅತ್ತತ್ತ ಹೋಗಬ್ಯಾಡ॥

ಉಮ್ಮೇದ ಬಂದೀತ ಮಲಿಮ್ಯಾಲ
ಒಮ್ಮೆರೆ ನಾ ಹಿಡಿತೇನೇನ
ಸುಮ್ಮನ ನನ ಬಂದಕೂಡ
ಕದನವು ಬ್ಯಾಡ ಸುಮ್ಮಗ
ಮಾಡೋಣ ರತಿಕ್ರೀಡೆ॥

ಕೋಗಿಲೆಂತ ಸ್ವರ ನಿಂದು
ಮೂಗ ಸಂಪಿಗಿ ತೆನಿ ಕಾಣ
ಭೋಗ ಸಂವಿ ತೋರಸ್ತೇನ ನೋಡ
ರುಚಿ ಹತ್ತಿದ ಬಳಿಕ
ಹೋಗ ಅಂದರ ಹೋಗಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಪಾಡ॥

ಕಡದಿಟ್ಟ ನಾರಿ ಕರುಣೆರಲಿ
ನನ್ನ ಮ್ಯಾಲ
ಇಡ ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿ ಮರಿಬ್ಯಾಡ॥

ಉಸರ ಹಾಕತೀನ ಉಣುವಾಗ

ಹೆಸರ ಇಡಬ್ಯಾಡ ಬಾಲಿ
ಕಸರ ಇಲ್ಲದಾಂವ ನಾನು
ಉಸರ ಹಾಕತೇನ ಉಣುವಾಗ||

ಗಂಡನಂಜಿಕಿ ನನ ಮುಂದ ಹೇಳಬ್ಯಾಡ
ನೋಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದೇನ ಮನಗಂಡ
ಕುಂಡಿಯ ತಿರವಿ ಕೈ ಬೀಸಿ
ನಡಿತಾನ ಹೇಸಿ ಸೂಳೀಮಗ||

ನಂದು ನಿಂದು ಕೂಡಿತ ಬಾಳ ಮಿಗಲ
ದೇಸ ದೇಸ ಹುಡುಕಿದರ ಸಿಗಾಣಿಲ್ಲಾ
ತಾಸ ಮಾಸ ಹೇಳತೀನ ಮೋಸಿಲ್ಲಾ!!

ರಾಶಿ ಮಾತಿದು ನಾ ಸಾಗೋದಿಲ್ಲಾ
ಉಸರ ಹಾಕತೀನ ಉಣುವಾಗ
ನೆಂಪಾಗಿ ಉಣ್ಣೋದ ಬಿಟ್ಟ ಬಂದೇನ||

ಸುಗ್ಗಿ ಮ್ಯಾಲ ಬತ್ತ ಕೊಡತೇನ

ಇದ್ದೂರಾಗಿನ ಗೆಣತಿ
ಮುದ್ದಾಗಿ ಇರಬೇಕs
ಸುಗ್ಗಿ ಮ್ಯಾಲ ಬತ್ತ ಕೊಡತೇನ||

ಆಷಾಢ ದಿನದಾಗ ಕಾಡಿ ನನ್ನ
ಕುಬಸದ ಲೆಕ್ಕ ಬೇಡಬ್ಯಾಡ
ಈ ವರ್ಷ ಭೂಮಿ ಆಗಿದಾವ ಕರಿಸಾಲ||

ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಮಾಡತೇನ
ಮತ್ತೊಂದ ಹೊಲಾ
ಕೊಟ್ಟ ಹರಿತೇನ ನಿನ್ನ ಸಾಲಾ||

ಸುಗ್ಗಿ ಮ್ಯಾಲ ಬತ್ತ ಕೊಡತೇನ
ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಇಡ ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿ ಮರಿಬ್ಯಾಡ||

ಖಂಡೀತ ನಿನ್ನ ಬಿಡೂದಿಲ್ಲ

ಉಂಡಾನೊ ಕೀಚಕನು
ಭಂಡ ಮಾತುಗಳನಾಡಿ
ಪುಂಡ ಭೀಮಸೇನ ಸೀಳೊಗದೊ॥

ದ್ವಾಪರದೊಳಗಿನ ಮಾತ ತಂದ
ಸೋಪರಿಸಿ ನೀ ಹೇಳಬ್ಯಾಡ
ಗೋಪಾಲ ಕೀಚಕ ಮಾಡಿಟ್ಟ॥

ಇಂದಿನವರಿಗಿ ಹೆಸರಾತ
ಈ ಕೀರ್ತಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟ
ಅವನಂಗ ಹೆಣ ಆಗಲಿ ನಂದು॥

ಪ್ರಾಣ ನಿನಗ ಕೊಡತೇನ
ಅನುಮಾನ ಯಾಕ ಇನ್ನ ಆಸೆ ಬಿಟ್ಟ
ಮನ ಒಡದ ಆಗೇತಃ ಮಾ ಕೆಟ್ಟ॥

ಬಿಟ್ಟರ ನಾನು ಗಂಡಸನಲ್ಲ
ಸೊಟ್ಟ ಮಾತಿನ ದುಷ್ಟ ನಾರಿ
ಕೊಟ್ಟ ಮಾಡ ಈಗ ಭೋಗಾಟ
ತುಟ್ಟ ತುದಿಗೇಃ ಮುಟ್ಟುವೆ
ಬಸವಣ್ಣಾನ ತಿಳಿ ಒಟ್ಟಾ॥

ಗೊಂಡೇದ ಹೆರಳಾ
ಹಿಡದೇನ ಈ ಮಾತಾ
ಖಂಡೀತ ನಿನ್ನ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲಾ॥

ಗ್ಯಾಡಿ ಜಿಗದ ಬಾರ

ಕೂಡು ಮನಸ ಇದ್ದsರ
ಗ್ಯಾಡಿ ಜಿಗದ ಬಾರs
ನೋಡತಾರ್ಧ್ಹಂಗ ನಿಮ್ಮ ವರಾ||

ಹೊತ್ತ ಮುಳಗಿದ ಬಳಿಕ ನಿಮ್ಮ
ಹಿತ್ತಲದಾಗ ಕುಂತಿರತೇನ
ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಗೊಂಜಾಳ, ಬೆಳಿ ಜಡದs ||

ಹಂತಾದರೊಳಗ ಒತ್ತರಮಾಡಿ
ಕಳದ ಬಾರ ದೀಪ
ನೋಡತಾರ್ಧ್ಹಂಗ ನಿಮ್ಮ ವರ||

ನೋಡತಾರ್ಧ್ಹಂಗ ನಿಮ್ಮ ವರ
ಎಲೆ ಹುಡಗಿ ಹಿತ್ತಲ ಬಾಗಿಲ
ಅಗಳಿ ಹಿರದಿಡ||

ಮದವಿ ಹೇಣತಿ ಮರತೇನ

ವಸ್ತಾನ ಇಟಗೊಂಡ
ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಬರುವಳೊ
ವಸ್ತಿ ಮಾಡಿಂದ ಮಾಳಿಗ್ಯಾಗ॥

ಕೂಡಿದ ಕುಡಿ ಹುಬ್ಬ
ತೀಡಿದ ಬೈತೇಲಿ
ಹೆಣ್ಣ ಕಂಡೇನೊ ಯಾರವಳಾ
ಶಿವಸ ಮನಿಯ ರಂಬಿs
ಪುತ್ತಳಿ ಹಂತವಳಾ॥

ಏಳು ಮಂದಿ ಗೆಳತೇರು ಕೂಡಿ
ಬಾವಿಗಿ ನೀರಿಗಿ ಹೋಗುವಾಗ
ನಾ ನಿಂತ ನೋಡೀನs ಹಣಕಿs
ನೀ ಏನ ಬೇಡತಿ ಬೇಡ ಗೆಣತಿ
ಕೊಡತೇನ ಬಂಗಾರ ವಂಕಿ॥

ಸುಳ್ಳಪಳ್ಳ ಹೇಳಬ್ಯಾಡ
ಸಳ್ಳಹೊಡದ ಹೋಗಬ್ಯಾಡ
ಕಳ್ಳ್ಯಾಗ ಸಿಕ್ಕೀ ಒಮ್ಮ್ಯಾರ
ಅಂಜಿಕಿಲ್ಲದ ಮಂಚಾನೇರಿ
ಮಾಡೋಣ ಕಾಮಸುಖಾ

ವಸ್ತಾನ ಇಟಗೊಂಡ
ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಬರುವಳೊ
ವಸ್ತಿಮಾಡಿಂದ ಮಾಳಿಗ್ಯಾಗ
ನಿನ ಸಲುವಾಗಿ
ಮದವಿ ಹೇಣತಿಮರತೇನ॥

ವಜ್ಜರ ತೇದ ಕುಡಿವೇನ

ಗೆಜ್ಜಿ ಪೈಜಣ ಕಟ್ಟಿ
ಹೆಜ್ಜಿ ಚೆಲ್ಲುವಳ್ಯಾರೊ
ಗುಜ್ಜರ ಹುಡಗಿ ನಡದಂಗ||

ಎಲಿಯ ತಿಂದ ಹೊಂಟಾಳಣ್ಣಾ
ಮಲಿಯ ಮ್ಯಾಲಿನ ಸೆರಗ ಒಗದ
ಬೆಲಿಯ ಇಲ್ಲದ ದೇವಲೋಕದ ರಂಭಾ
ನೆಲಿ ಮುರದ ಹೋದಂಗಾತೊ
ಹಿರಿ ಹೊಳಿ ತುಂಬs ||

ಸುಂದರಿ ಕಂಡಾಕ್ಷಣಕ್ಕs
ನಿಂದರವಲ್ತ ಧರಣೀಮ್ಯಾಲ
ಇಂದ್ರ ಹೋತ ನನ್ನ ಧೋತರ ತುಂಬ
ನೀ ಬಂದರ ಆಗೋದ
ನನಗ ಆರಂಭs||

ಗೆಜ್ಜಿ ಪೈಜಣ ಕಟ್ಟಿ
ಹೆಜ್ಜಿ ಚೆಲ್ಲುವಳ್ಯಾರೊ
ಗುಜ್ಜರ ಹುಡಗಿ ನಡದಾಂಗ
ಎಲೆ ಹುಡಗಿ ನೀ ಬರದಿದ್ದರ
ವಜ್ಜರ ತೇದ ಕುಡಿವೇನ||

ಅಂಗಜನ ಬಾಣ ಹೊಡದಾವ

ಬಂಗಾರದ ಬಳಿಯಿಟ್ಟ
ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗುವಳೊ
ಮುಂಗುರುಳ ತಿದ್ದಿ ಒನಪೀಲೆ॥

ಬಾಲಿ ನಿನ್ನ ಕಂಡಾಕ್ಷಣಕ
ನೀಲದ ಹರಳ ರತ್ನದಂಗ
ಮ್ಯಾಲ ಹೊಳಿತಾವ ವಾಲಿ ಜೋಡಾ
ಗಿಳಿಯ ರೂಪ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬಳ್ಳಿ
ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿದ ಪಾಡಾ॥

ಪುತಳಿ ಸರದ ಮ್ಯಾಲ ಹೊಳೆವ
ರತನದ ಹಾರ ಏಕಾವಳಿ
ಒತನದಾರಗ ಕೊಟ್ಟಾರ ಒಯ್ಯಾರಿ
ನಾ ಬಡವಂತ ಮತ್ತನ ಬ್ಯಾಡ॥

ನೋಡ ನನ್ನ ಮಾರಿ
ಮುಂಗುರುಳ ತಿದ್ದಿ ಒನಪೀಲೆ॥
ಹೋಗುದ ಕಂಡ
ಅಂಗಜನ ಬಾಣ ಹೊಡದಾವ॥

ಇಂಚಲ ಕೊಮ್ಮಿ ಬಂದ್ಹೋಗ

ಹಂಚಿ ಬಟ್ಟಿನ ಮ್ಯಾಲ
ಮಿಂಚ ಕುಂಕುಮ ರೇಖ
ಪಂಚ ವರಣೈತಿ ನಿನ ಸೀರಿ

ಸಾವಕಾರ ಮನಿಗಿ ಕೊಟ್ಟಾರೇನ
ಒಡ್ಯಾಣಂತು ನಿವಳೈತಿಽ
ಶುಭ ಕಾರ್ಯ ತೀರಿದಂಗ ಕಾಣೋದಿಲ್ಲ
ಮೈನೆರದಿ ಏನಽ
ಕನ್ನಡಿ ಪರಿ ಮಿಂಚತಾವ ಗಲ್ಲ||

ಕಟ್ಟಾಣಿ ಗುಂಡಿನೊಳಗ
ಪುಟವರದ ಪುತಳಿಸರಾ
ರತನದಂತಾ ಏಕಾವಳಿ ಹಾಽರ||

ಪಂಚವರ್ಣದ ಹೆಣ್ಣಾ
ನೀ ಹೆಚ್ಚಂತ ನಾ ಬನ್ಯ
ಪಂಚವರ್ಣೈತಿ ನಿನ ಸೀರಿ
ಎಲೆ ಬಾಲಿ ಪಂಚವರ್ಣೈತಿ ನಿನ ಸೀರಿ
ಇಂಚಲಕೊಮ್ಮಿ ಬಂದ್ಹೋಗ||

ಮದರಂಗಿ ಗೊನಿಯ ಮರಿಮಾಡ

ಕುದರಿಯ ಕುಣಸುತ
ಚದುರ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದ
ಮದರಂಗಿ ಗೊನಿಯ ಮರಿ ಮಾಡ॥

ಕಾಲಿಗಿ ಕಾಲುಂಗರ ತನ್ಯ
ಮೇಲ ತೋಡೇನ ತನ್ಯ
ಮೂಗಿನ್ಯಾಗ ಮೂಗಬಟ್ಟ ತನ್ಯ
ನಡಿನ್ಯಾಗ ಒಡ್ಯಾಣ ತನ್ಯ
ಕಿವಿನ್ಯಾಗ ಹೂವನ ತನ್ಯ
ಹಚ್ಚಾಕ ಕುಂಕುಮ ತನ್ಯ॥

ಕೊಳ್ಳಾಗ ಚಿಂತಾಕ ತನ್ಯ
ಚಿಂತಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ಅನ್ಯ
ಜರದ ಕುಬಸ ತನ್ಯ
ತರದ ಮಡಿಯ ತನ್ಯ
ಮಲಗು ಮಂಚವ ತನ್ಯ
ತಲಗುಂಬ ಲೋಡನ ತನ್ಯ
ಹಾಸು ಗಾದೀನ ತನ್ಯ
ಹಚ್ಚಾಕ ಸಮಯನ ತನ್ಯ
ಒಳ್ಳೆ ಸಮಯಕ ಬನ್ಯ
ಕೂಡಿ ಮಲಗಾಕ ಬನ್ಯ

ಮದರಂಗಿ ಗೊನಿಯ ಮರಿ ಮಾಡಿ
ಗೆಣೆಯಾಗಿ ಇದರಗೊಳ
ಎಲೆ ಹುಡುಗಿ ಇರುಳಲ್ಲಿ॥

ಏನ ಬೇಡತಿ ಬೇಡ

ಜಾಕ ಪಾಕ ಜೋಕ ನಾರಿ
ನೋಕ ತಾರಿ ಹಂಗ
ಚಕಮಕಿ ಕಟದಂಗ
ತಾರಕ್ಕಿ ಮೂಡಿದಾಂಗ
ಚಿಟ್ಟಬೆಳ್ಲಾ ಸಿಡದಾಂಗ
ಸುಂಟರಗಾಳಿ ಸುಳಿದಂಗ
ನಿನ ಸುರತ ಕಂಡಿನಲಾ ಒಂದ ಜರಾ
ಮರತ ಬನ್ನ ಮನಿಮಾರಾ||

ಏನ ಹಿಂದ ಮುಂದ ನಡಿತಾಳ
ಸೂಸ ಗಾಳಿ ಬಡಿದಾಂಗ
ಹೊಳಿ ನೆಲ ಮುರದಂಗ
ಬಾಳಿಗೊನಿ ಬೆಳೆದಂಗ
ಏನ ಬಾಗಿ ಬಂತ ನಿನ್ನ ಭಾರಾ
ಊರಾಗ ಇಲ್ಲ ನಿನ್ನ ವರಾ||

ಏನ ನಿನ್ನ ಕುಚ ರುಚಿ
ಊಚ ನಿಂಬಿ ಹಣ್ಣಿನಾಂಗ
ಒತ್ತಿದರ ಅತ್ತಿ ಹಣ್ಣಿನಂಗ
ತಿಂದರ ಪೇರು ಹಣ್ಣಿನಂಗ
ನಿನ್ನ ಸವಿಯ ತಕ್ಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಯಾರ್‍ಯಾರಾ
ಹೆಂಗ ಹೋತ ನಿನ್ನ ಹರೆ ಭಾರಾ||

ಹೊಸಬಾವಿ ನೀರ ಜಳಜಳಾ
ಕೊಡಬೆಳಗಿ ತರತಿದ್ದಿ ಥಳಥಳಾ
ಹೊಳೆವುತಿತ್ತ ಬಾಳಸವಳಾ
ಕಾಮ ಏರಿದಾಂಗ ಆತ ಏಕಾ ಏಕಿ||

ಏನ ಬೇಡತಿ ಬೇಡ
ವಾಲಿ ಕೊಡತೇನ ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಒಲ್ಲಿ ಅನಬ್ಯಾಡ
ಬಾ ನನ್ನ ಹಿಂಬಾಲಿ
ಹೊಡವತೇನ ಜೋಲಿ||

ಶೀಲವಂತಿ ಸಿಟ್ಟ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ

ಇರೂನಿಬ್ಬರು ಕೂಡಿ
ವರಾ ಸುದ್ದ ಕಾಣೋನ
ಶೀಲವಂತಿ ಸಿಟ್ಟ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ||

ಹೋದ ವರ್ಷ ಸಣ್ಣಾಕಿದ್ದಿ
ಹೊಲಸಿ ಗತೆ ಕಾಣತಿದ್ದಿ
ಹೊಲಕ ಮನಿಗಿ ಓಡ್ಯಾಡತಿದ್ಯ ನೀನ
ಈ ವರ್ಷ ಎಂತಾಬರಾ
ಕಣ್ಣಾಕಿತ್ಯ ಬಾಲಿ||

ಹೋಳಿಯ ನೀರಿಗಿ ಹೋಗುವಾಗ
ಎಳಿಯ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಕುಂತಿನ್ಯ ನಾನಾ
ಥಳಾಥಳಾ ಹೋಳಿಯತಿತ್ತು ಗೆಜ್ಜಿ ಟಿಕ್ಕೆ
ಏನ ಸುದ್ದ ಸುಳದಾಂಗಾದೆ||

ಸೂತರ ಗೊಂಬಿ ಹಂಗ
ಏನ ಬೇಡತಿ ಬೇಡ ಗೆಣತಿ
ಕೊಡತೇನ ಬಂಗಾರ ವಂಕಿ||

ಶೀಲವಂತಿ ಸಿಟ್ಟ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ
ನನ ಮಾತಾ
ಅರುವಿಟ್ಟು ಕೇಳ ಗುಣವಂತಿ||

ಚೆದುರಿ ಚಿಗರಿಮರಿಹಂಗ

ಯಾರವಳು ಸ್ತ್ರೀಯಳೊ
ಭಾರಕ ಬಂದಿಹಳೊ
ಮೈ ನೆರೆದ ನೋಟ ಮುಖದಲಿ||

ಚೆದುರಿ ಚಿಗರಿಮರಿಹಾಂಗ
ಬೆದರಿ ನಿಂದರಬ್ಯಾಡ ಪೋರಿ
ನಿಗರಿ ಬಂದಾವ ಎದಿ ಮ್ಯಾಗ ಕುಚಗೋಳ
ಸರಸ ಕುಚ ನಿರಸವಾಗಿ
ಕೊಡ ಕೈ ಒಳಗ||

ಶಾಮಸುಂದರನಂತ ಹುಡಗ
ಕಾಮವೇರಿ ಕೇಳತೇನ
ನೇಮ ಒಂದ ಹೇಳವಲ್ಲಿ ಮಾತ||

ಮೈನೆರೆದ ನೋಟ ಮುಖದಲಿ
ಏ ಬಾಲಿ ಕಳಾ ನೋಡಿ
ಹೊರಳಿ ಬೀಳುವೆನ||

ಹೆಚ್ಚೇನ ವಂಕಿ ಕೊಡತೇನ

ಕಿಚ್ಚ ಬೆಂಕಿಯಂಥ ಕೆಂಚನಾಯ್ಕ
ಅಚ್ಚ ಕೊಂಕಿನ ಬಾಲಿ
ಹೆಚ್ಚೇನ ವಂಕಿ ಕೊಡತೇನ॥

ಸುರಳಿಗೂದಲ ಸುಗುಣಿ ನೀನು
ಸರಳಾಗಿ ಬೇತಲ ತಗದ ಕೊಂಡ
ಎರಳಿ ಹೊಂಟ್ಯ ನಮ್ಮ ಓಣಿ ಹಿಡದಽ
ನಿನ್ನ ನೋಡಿ ನಿಂತಿದೇನ
ನಾನು ದಂಗಬಡಽದ॥

ಜರದ ಧಡಿ ಸೀರಿ ಉಟ್ಟು
ತರದ ಕುಬಸಾ ತೊಟ್ಟ ಬಾಲಿ
ಕರದೇನಂದರ ಬರವಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಿಂಬಾಲಿ॥

ಹೆಚ್ಚೇನ ವಂಕಿ ಕೊಡತೇನ ಬಾಲಿ

ಇಂಚಲದ ಬಂಕನಾಥ ಗೊಮ್ಮಿ ಬಂದೋಗ॥

ವಿಭಾಗ ೩

(ಭಾಗ ೨)

ಭಾವಗೀತಾತ್ಮಕ ಹಾಡುಗಳು

ಹಾಡುಗಳ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೨೮) ಚೆಂದಾಗಿ ಪೂಜಿ ಮಾಡುವೆನೊ
೨೯) ಸೇವೆ ಮಾಡುವೆ ಮನಪೂರ್ಣ
೩೦) ದಯಪೂರ್ಣ ಮಾಡು ನಮ ಮ್ಯಾಲ
೩೧) ಶಂಕೆ ಇಲ್ಲದಲೆ ಭಜಿಸುವೆನೊ
೩೨) ಮನ್ನಿಸಿರಿ ಎನ್ನ ಮಾತು
೩೩) ಹ್ಯಾವಕ ಬೀಳುವ ಜನರು
೩೪) ತಾನೆ ತಾನಾಗಿ ಅರಿಬೇಕ
೩೫) ಈಶ್ವರನ ಮಹಾತ್ಮೇ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ
೩೬) ದೂರ್ಯತೊ ತಮ್ಮಾ ಗೆದೆಯುವುದಾ
೩೭) ಹದ್ದಿಗಿ ಸರ್ಪ ಈಡೇನೊ
೩೮) ಕದ್ಲೆ ಎಲ್ಲೋ ಕಲ್ತಬಂದಿ
೩೯) ಹೇಳ್ತಿ ಮಂದೀಗಿ ಕರಕರದು
೪೦) ಕೋಳಿ ಹಾಂಗ ಕಾಲಕೆದರುವಿಯೊ
೪೧) ಹಿಂಗ್ಯಾಕ ತಪ್ಪ ಕಲಸೀದಿ
೪೨) ದೀಪ ಲಯವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು
೪೩) ಹಾಡತಾವ ಹಾಡ ಹುಡಹುಡಕಿ
೪೪) ಒಂದಾರ ಹಾಡು ಹಿಂತಾದು
೪೫) ಬಿಟ್ಟು ನಾಚಿಕೆಯ ಹೇಳುವೆನೊ

ಚಂದಾಗಿ ಪೂಜಿ ಮಾಡುವೆನೊ

ಭಾಗ ೨

ಗಂಧ ಅಕ್ಷತಿ ಧರಿಸಿ
ಇಂದು ನಮಗ ಗಣಪಯ್ಯ
ಚಂದಾಗಿ ಪೂಜಿ ಮಾಡುವೆನೊ||

ಚಾಲ ||
ಲಂಬೋದರ ನಾ ನಿನ್ನ|
ನಂಬುವೆನೊ ಸಭಾದೋಳು|
ಶಂಭು ಶಂಕರ ಕೊಡೋ ನಮಗ ಜ್ಞಾನ|
ತಾಳ ಮೃದಂಗ ತಂಬೂರಿಯೊಳಗ
ಮಾಡೇವ ನಿಮ್ಮ ಸ್ತವನಾ|
ವಾಯಿನಿ ಸಂಗೀತದೊಳು
ಮಾಯಿನ್ನ ಮಾಡೇರಿ ನಿಮ್ಮ|
ಗಾಯನ ಹೆಚ್ಚ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಣ
ತಪ್ಪಂದ ನಿಮ್ಮ ಗಾಯನ್ನಿ ಮಾಡುವೆ ಒಂದಸವನ|
ಚಂದಾಗಿ ಪೂಜಿ ಮಾಡುವೆನೋ
ಗಣಪಯ್ಯಾ ಬಂದ ವಿಘ್ನವನು ಪರಿಹರಿಸೊ|

ಸೇವೆ ಮಾಡುವೆ ಮನಪೂರ್ಣ

ದೇವಿ ಸರಸ್ವತಿ ನಿನ್ನ ಕವಿಗೆ ನಾ ಮೊದಲಾಗಿ
ಸೇವೆ ಮಾಡುವೆನು ಮನ ಪೂರ್ಣಾ।

ಚಾಲ॥
ಮುತ್ತಿನ ನುಡಿಗಳ ನಿನ್ನ।
ಚಿತ್ತದಲ್ಲೆ ಇಡವೂತೇನ।
ಮತ್ತ ಪ್ರಸನ್ನಾಗ ಏ ತಾಯಿ।
ನಾಲಿಗಿ ಮ್ಯಾಲೆ ನಿಂತ ಕೊಡ ವಿದ್ಯೆದ ಬಾಯಿ।
ಪರಿಮಳ ಪುಷ್ಪದ ಶಾಲಾ।
ವರ ಚರಣಕ್ಕೆ ಧರಿಸುವೆನ।
ವರಗಳ ಬೇಡುವೆನ ಮುಗದ ಕೈ।
ಪ್ರಾಸ ನಿನ್ನ ಏರಿಸಿ ಬೇಡುವೆನ ಭಿಕ್ಷಾಂದೇಹಿ।
ಸೇವೆ ಮಾಡುವೆ ನಮನ ಪೂರ್ಣ ಸರಸ್ವತಿಯ
ದೇವಿ ಇಂಚಲಕ ದಯವಾಗ।

ದಯಪೂರ್ಣ ಮಾಡು ನಮ ಮ್ಯಾಲ

ತಾಯೀ ಸರಸ್ವತಿ ನಿನ್ನ ಕವಿಗೆ
ನಾ ಮೊದಲಾಗಿ ಸೇವೆ ಮಾಡುವೆನು ಮನಪೂರ್ಣ।

ಚಾಲ॥
ತಾಯಿ ಸರಸ್ವತಿ ಸೇವೆ ಮಾಡುವೆನು
ಸಹಾಯ ಆಗ ಈ ಸಭಾದಲ್ಲಿ
ಸಹಾಯ ಆಗ ಈ ಸಭಾದಲ್ಲಿ॥
ಚರಣಕೆ ಎರಗಿ ಶರಣ ಮಾಡುವೆನು
ಕರುಣ ಇಡವ್ವ ಭಕ್ತರ ಮ್ಯಾಲಿ।
ಬಂದ ವಾಕ್ಯಗೋಳ ಚಂದಾಗಿ ಕೊಡ ತಾಯಿ
ಹೊಂದುವೆ ನಾ ನಿಮ್ಮ ಚರಣದಲಿ
ವಂದನ ಮಾಡುವೆನು ಬಂಧನ ಕಡಿ ತಾಯಿ
ಬಂದ ನಿಂತ ನಾಲಿಗಿ ಮ್ಯಾಲ॥

ಚಾಲ॥
ತಾಯಿ ಸರಸ್ವತಿ ನೀನು।
ಲಾಲಿಸೆನ್ನ ವಚನವನು।
ನಿಂತ ಬೇಡಿ ಕೊಂಬುವೆನು।
ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗವ್ವ ನೀನು।
ಸೇವೆ ಮಾಡುವೆ ನಮನ ಪೂರ್ಣ ಸರಸ್ವತಿಯ
ದಯ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡ ನಮ ಮ್ಯಾಲ

ಶಂಕೆ ಇಲ್ಲದಲೆ ಭಜಿಸುವೆನೊ

ಶಂಕ ಚಕ್ರಾಯುಧದ ಶಂಕರನ ನಂದನನೆ
ಶಂಕೆ ಇಲ್ಲದಲೆ ಭಜಿಸುವೆನೊ॥

ಚಾಲ॥
ಪಾರ್ವತಿ ವರಪುತ್ರಾ ನಿನ್ನ।
ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸುವೆನು।
ಪರಿಹರಿಸೊ ವಿಘ್ನವ ಗಣನಾಥಾ।
ಹರುಷದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುವೆನು ಈಗ ಏಕದಂತಾ।
ವಂದಿಸಿ ಕರಗಳ ಮುಗಿದು।
ಬಂದು ಚರಣಕ್ಕೆರಗುವೆನು।
ಬಂಧನ ಕಡಿಯೋ ಬಂದಂಥಾ।
ದೈವಾಗೊ ಗೌರಿನಂದನ ನನ್ನ ಮ್ಯಾಲಿಟ್ಟು ಚಿತ್ತ॥
ಶಂಕೆ ಇಲ್ಲದಲೆ ಭಜಿಸುವೆನೊ
ಇಂಚಲದ ಬಂಕನಾಥನ ವರಪುತ್ರ॥

ಮನ್ನಿಸರಿ ಎನ್ನ ಮಾತು

ಶ್ಯಾಣೆರಿಗೆ ಕರ ಮುಗಿವೆ ಮನ್ನಿಸರಿ ಎನ್ನ ಮಾತು
ಪನ್ನಗಾಧರನ ಭಜನಿಯನು।

ಚಾಲ।।
ಅಳದ ಆರಗುಣ ಬಿಡಬೇಕು ನೀ
ಕಳದ ಮೂರಮಲ ತೊಳಿಬೇಕು
ಒಳಗ ಹೊರಗ ಒಂದಿರಬೇಕು
ತಿಳಿಯ ನೀರಿನ್ಹಾಂಗ ನಿರ್ಮಳವಿರಬೇಕು।
ಚರ್ಮ ತೊಳದರ ಕರ್ಮ ಹೋಗುವದೇನು
ವರ್ಮ ಮಾಡಿಯೇನ ಸುಡಬೇಕು
ಧರ್ಮಗುಣ ನಿನ್ನಲ್ಲೆಯಿದ್ದರ ನಾಚಿಕಿ ಹಿಡಿಬೇಕು।
ಗುರು ಚರಣಕ ನಂಬಿಕಿಯಿರಬೇಕು
ಬಲ್ಲ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ಅರಿಬೇಕು
ಧರೆಯೊಳು ಇಂಚಲ ಊರ ಹೊಕ್ಕು
ಹರ ಬಂಕನಾಥನ ಪದ ದೊರಿಬೇಕು

ಏರ।।
ಪಂ ಬಂ ಮಾಡಿದರ ಮುನ್ನ
ಮುಕ್ತಿಯನು ಕೊಡವುವನು।।

ಹ್ಯಾವಕ ಬೀಳುವರು ಜನರು

ಕವಿಯ ಮಾಡುವೆನೆಂದು
ಹ್ಯಾವಕ ಬೀಳುವರು ಜನರು
ಸವಿಯು ಒಳಗಿಂದು ತಿಳದಿಲ್ಲಾ।

ಚಾಲ॥
ಪ್ರಾಸಯುಕ್ತ ಪದಾ ಮಾಡಿ
ತ್ರಾಸದಾಗ ತೂಗಿದ್ಹಾಂಗ
ರಾಸ ಇಡಬೇಕೆಣಿಸಿ ಅಕ್ಷರ।
ಹೆಚ್ಚುಕಮ್ಮಿ ಬಗಳ ಬಾರದ ಮಜಕೂರ।
ಎಲ್ಲಾರು ಮಾಡೋರು ಕವಿ ಬಲ್ಲವರಂತ
ಮನಿಮನಿಗೆ ಎಲ್ಯೋ ಎನೋ ಉಳದ ಕವೀಶ್ವರಾ।
ಪೃಥ್ವಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಲಕ್ಷಕೊಬ್ಬ ಶಾಣ್ಯಾ ಚತುರಾ॥
ಆಸಿಹಂತಾ ಕವಿ ಮಾಡಿ ಹಾಡತೇವಂತ್ಹೇಳತಾರು।
ಕುದರೀಗೆ ಸರಿಯೇನೊ ಚಯ್ ಟಗರಾ।
ಥೋಡೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಡಿಮೆ ಕವಿಯವರ ಬಾಯಿ ಹಗರಾ॥

ಏರ॥
ಸಂ ವಂ ತಿಂ ಇಂಚಲದ ಶಿವ ಬಂಕನಾಥ ವಲದಿಲ್ಲಾ।

ತಾನೆ ತಾನಾಗಿ ಅರಿಬೇಕ

ಮಾನದಿಂದ ಘನ ಜ್ಞಾನವಂತರ ಕೇಳಿ
ತಾನೆ ತಾನಾಗಿ ಅರಿಬೇಕು।

ಚಾಲ॥
ಹಿಡಿ ಸಾಧು ಸಂತರ ಹಾದಿ
ಸುಳ್ಳ ಓದೋದಿ ಕಲತಿದಿಯೋ
ಮಾಯ ಮಡವಿನೊಳು ಕಡಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿ।
ನನಗ ಬಂದಿತ ಕೇಳ ಮಾಯದ ನಿದ್ದಿ।
ಯೋಗಿ ಜನಕ ಮಾಡಬೇಕ ಶರಣ
ಅಂದವಗಿಲ್ಲ ಮರಣ ಹೀಂಗ ಶಾಸ್ತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರ
ನಮ್ಮ ಹಾಡ ಬಂಗಾರದ ತೂಕ ಹಿರಿದ ಹೊಸತರ॥
ಕೇಳಿದ ಪದ ಆಗಿ ಆನಂದ ಆನಂದ।
ಗುರು ಶಿಷ್ಯರ ಆಗಬೇಕ ಬಂದಾ ಕೇಳ ಬಂದಾ।

ಏರ॥
ತಾಂ ತಾಂ ಆಂ ಇಂಚಲದ ಭೂನಾಥನ ಪಾದ ದೊರಿಬೇಕು।

ಈಶ್ವರನ ಮಹಾತ್ಮೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ

ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲಾ ತತ್ವದೊಳಗ ಇರುವ
ಪರತ್ವಗೆಡಹಿದರು ಜನರೆಲ್ಲಾ||

ಚಾಲ||
ಸುತ್ತಮುತ್ತಯಿರುವ ಜನರು
ತಮ್ಮ ತಮ್ಮವರೊಳಗ ಒಂದಾಗಿ
ಹಿತವಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚ ಮಾಡಿ ಮೂಢ।
ಯತಿ ಮಾನ್ಯಗಳ ಪಾದಗತಿ ಮರತಿ ಮೂಢ।
ಸುಮ್ಮನ ದಿನಗಳ ದಮ್ಮಿಲಿ
ಒಮ್ಮಿಂದ ಕಳಿಯಬ್ಯಾಡಾ।
ಸತಿಸುತ ರೊಡಗೂಡಿ ಮರಿಯ ಬ್ಯಾಡ।
ದಿನಗೋಳ ಬಹಳ ನಾಜೂಕ ಬಂದಾವ ತಿಳಿಯೊ ಮೂಢಾ।
ಪರ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಕಾಣೊ ಅತಿ ದವಡಾ।
ಬಂಕನಾಥನ ಚರಣವು ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ ಮರೆಯಬೇಡಾ।

ಏರ||
ಪಂ ಗಂಜಂ ಈಶ್ವರನ ಮಹಾತ್ಮೆ
ಒಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳದಿಲ್ಲಾ||

ದೂರೈತೊ ತಮ್ಮಾ ಗೆದೆಯುವುದಾ

ಮೂರ ಹಾಡೋದರೊಳಗ ತೀರಿತ ನಿನ ಸಂತಿ
ಯಾರಿಗೇರ ಒಂದ ಹಾಡಂತಿ।

ಚಾಲ॥
ಅರಿಯದವರ ಮುಂದ ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮಿ ಮಾಡಿ ತೋರಸತಿ
ಗೋರ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಅರದಾಕಲ್ತಾ।
ಜಿಗದಾಡತಿದ್ದಿ ಪೂರಾ ಬಂತೊ ಈಗ ನಿನ್ನ ಸುತ್ತಾ।
ಹೆಂತಾ ಹುಲಿ ಮುಂದ ನಿಂತ ಅತ್ತ ಮಾತಾಡಿದರೆ
ಒಂದ ಬೇತ ಮಾಡತತಿ ತಿನಬೇಕಂತ।
ಅದರಂತ ಸೋತ ಬಿದ್ದ ಹೋಗತೇರಿ ತುರ್ತು ಅತ್ತಾ॥
ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿವಿ ಸವಿ ಕೂಳ ತಿಂದ ಬಹಳ ಉಮೇದ
ತಾಳಲಾರದ ತಾಳಗೆಟ್ಟ ಹಾಡತಿ ಕಂಡಂತಾ
ತಾಳದೊಳಗ ಹೇಳಿದರ ನಿನಿಗೇನ ಗೊತ್ತಾ

ಏರ॥
ಯಾರಿಗೇರ ಒಂದ ಹಾಡಂತಿ ಸಭಾದಾಗ
ದೂರೈತೋ ತಮ್ಮಾ ಗೆದೆಯುವದಾ

ಹದ್ದಿಗೆ ಸರ್ಪ ಈಡೇನೊ

ಬಿದ್ದ ಹಾಡೇವು ನಾವು ಜಿದ್ದ ಮಾಡಲಿ ಬ್ಯಾಡ
ಉದ್ದ ಆದದ್ದು ಮುರಿಯುವದು।

ಚಾಲ॥
ಹಮ್ಮ ಬಂದ ಹರಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ
ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳು ನಾಚ್ಯಾರು
ಕಮ್ಯಾವ ನೀ ಏನ ಬಲ್ಲ್ಯೊ ಈ ಸಾರು।
ಒಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಈವಿಟ ಹಾಡವರು।
ಬ್ರಮಾಬಡದ ನಿಂತಿ ಯಾಕೆ ನೀ ದೂರ।
ತಮ್ಮಾ ಇದ ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳತೇನ ಹುಸಿಯಾರು।
ಆಗಿನ್ಹಾಂಗ ಬೇಗಳ ಪದ
ಈಗ ಬೆಯ್ಯೋ ಹಾಂಗ ಕಾಣತತಿ
ಬೇಗ ನಿನ್ನ ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯುವರು
ತೂಗಿ ನೋಡೊ ಜಾಣಾ ಪಾಯಾ ಪ್ರಾಸಗಳಕ್ಷರ॥
ಬಾಗತೆಲಿ ಹೋಗಯಿನ್ನ ಮರತಿ ಇದರಾಗ ಫೇರು।
ಮುಗಳ ನಗಿ ನಗತಾರ ಜನರು।
ಜಗಳ ಬ್ಯಾಡ ಬೊಗಳಿ ಹಿಂತಾ ಹಾಡ ಮಾಡಿ ತೋರು।

ಏರ॥
ಉಂ ಆಂ ಮುಂ ಇಳಿವೊಳಗ
ಹದ್ದಿಗೆ ಸರ್ಪ ಈಡೇನೊ॥೪॥

ಕದ್ದಲೆ ಎಲ್ಲೊ ಕಲ್ತಬಂದಿ

ತಿದ್ದಿಪದ ಮಾಡಕ್ಕಿ ಬುದ್ದಿ ನಿನಗೆಲ್ಲೀದೊ
ಕದ್ದಲೆ ಎಲ್ಲೊ ಕಲ್ತಬಂದಿ।

ಚಾಲ।।
ನಿನ್ನೊಳಗ ನೀ ಶಾಣ್ಯಾನಾದಿ
ನನ್ನ ಹಾಂಗ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಅಂದಿ
ಹನ್ನೆರಡ ತಿಂಗಳಾತಿ ಹಾಡ ಮಾಡಿದಿ
ನಿನ್ನ ಸರಿ ಕುನ್ನಿ ಅಳತತಿ ಏನ ತೋರಿದಿ।
ಅಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲವರ್ಧಂತ್ಯಾಕ
ಇಲ್ಲದ ನುಡಿ ಒಂದ ಕಲಕೊಂಡಿ।
ಹಾಡೊ ಹಿಂತಾವ ಹೆಂತಾವ ಸುಮ್ಮನ ಬರಕೊಂಡಿ।
ನೀ ಕಲತಿಲ್ಲ ಬಲತಿಲ್ಲ
ನಿಲ್ಲತೀಯ ಗೇಣಸಿ ತೆಲಿ ಕೆರಕೊಂಡಿ।
ಏರ।।
ತಂ ಬಂ ಕಂ ಈ ಹಾಡಾ ಖುದ್ದ ಮಾಡಿಲ್ಲೊ ಮಂದೀವು ।।೫।।

ಹೇಳ್ತಿ ಮಂದೀಗಿ ಕರಕರದು ನಿನ್ನ ಹಾಡಾ

ಬೆಳತನಕ ಗೇನಸಿದಿ ಅಳತಿ ಮಾಡಿದಿ ಹಾಡಾ ಹೇಳ್ತಿ
ಮಂದೀಗಿ ಕರಕರದು।

ಚಾಲ॥
ಅರೇದವರ ಮುಂದ ದೊಡ್ಡ ಹಿರ್‍ಯಾನ್ಹಾಂಗ ಹೇಳತಿಯೊ
ಗೋರ ಬಿಟ್ಟ ಮಾಡಿನ್ನಂತಿ ಪದಾ।
ಸುಡಗಾಡ ಸಂತಿಯವರ ಕೇಳಬೇಕೊ ಹಿಂತಾದ।
ಅವೇನ ಬಲ್ಲವು ನಿಮ್ಮ ಹುಡುಗೋರು
ಉಪ್ಪ ಖಾರಾ ತಿಳಿಯಾಣೆಲ್ಲ।
ಹಾಡ ಅಂದ್ರ ತಿಳಿಯೊಣೆಲ್ಲ।
ಹಾಡ ಅಂದ್ರ ಹಿಗ್ಗ ತಾವ ಬಂದಾ।
ಕಲಕೋತಾವ ನೀ ಹೆಂತಾದ ಕಲಸಿದಾಂತಾದಾ।
ಫ್ಯಾಲಿ ಹುಡಗುರ ಮುಂದ ನೀನು
ಬಲ್ಲವನ್ಹಾಂಗ ಗುಲ್ಲ ಮಾಡಿ
ಹಲ್ಲತಿಂದ ಹೇಳ್ತಿ ತಪ್ಪಿದ್ಪಾ।
ಅಲಲಲ ಅಂತಾವ ತಿಳೀದುಲ್ಲ ಹಿಂದ ಮುಂದ॥

ಏರ॥
ಹೇಳತಿ ಮಂದಿಗಿ ಕರಕರದು ನಿನ ಹಾಡಾ
ಹುಳತ ಗುರಿಯಳ್ಳಯಿದ್ವಾಂಗ॥

ಕೋಳಿ ಹಾಂಗ ಕಾಲ ಕೆದರುವಿಯೊ

ಹೇಳವರ ಇಲ್ಲ ನಿನಗ ಗೀಳ ಪದಗಳ ಮಾಡಿ
ಕೋಳಿ ಹಾಂಗ ಕಾಲ ಕೆದರುವಿಯೊ।

ಚಾಲ॥
ಚಂದಾಗಿ ಹಾಡಿರೆಂತ ಮಂದಿ ಒಳಗ ತಂದ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಿ
ಅಂದ ತೋರಸೊ ಅವರ ತಪ್ಪತಾರು।
ಹಿಂದ ಮುಂದ ಆಗಿ ನಿನ್ನ ಮಾರಿ ನೋಡತಾರು॥
ಜೀವದಾಗ ಸನಮಂತಿಲ್ಲಾ ಏನ ಮಾಡ್ಯಾವಪ್ಪಾ
ಎದಿ ಡವ ಡವ ಅಂತ ಬೆವತಾರು।
ತಗದ ನೋಡ್ರಿ ಬಗಲ ಗೂಡ ಹೋಗ್ತಾವ ನೀರು।
ಮುಗುವೆನ ಕಯ್ಯಾ ನಗಬೇಡರೆಣ್ಣಾ
ಅಗದಿ ಖರೆ ಅದ ಮಾತ ನಂದು
ಬಿಗಿ ಬಂತಂತ ಉಸರುಗಳುತಾರು।
ಅವರಿಗೆ ಬರದಿರ ಏನ ಮಾಡ್ಯಾರಪ್ಪ ಕಲಸವರು

ಏರ॥
ಕೊಂ ಹಾಂ ಕಾಂ ಕೆಂಬೆಕ್ಕ ಬಂದ್ರ ಮಾಳಿಗಿ ಹತ್ತಿ ನೋಡುವಿಯೊ।

ಹಿಂಗ್ಯಾಕ ತಪ್ಪ ಕಲಸೀದಿ

ರಂಗಾಗಿ ಬಂದಿದ್ವ ಹ್ಯಾಂಗ ಹಾಡುವರಂತ
ಹಿಂಗ್ಯಾಕ ತಪ್ಪ ಕಲಸೀದಿ||

ಚಾಲ||
ಹಗಲರಾತ್ರಿ ನಿನ್ನ ಮಾತ
ದಗದ ಬಿಟ್ಟ ಕೇಳಿದಾರು
ಬುಗನ ಸುರಿಸಿ ಮಾಡಿದಿ ಬೇತಾ|
ಅವೇನ ಬಲ್ಲವು ಒಗದತ್ತ ಬೀಳತಾವ ಕೊಟ್ಟ ಚಿತ್ತ|
ಉಮೇದ ಕೊಡತಿ ಅವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸರಿ ಯಾರಿಲ್ಲಂತ
ಉಮೇದ ಬಂದ ಹಾಡತಾವ ನಗತ|
ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಹೆಚ್ಚ ಅತಿ ನಮ್ಮ ಮಗನಕಿಂತಾ|
ರೀತಿಲೆ ಮಾತಾಡಬೇಕೊ ಯಾತಕ್ಕ
ಹಾಡುವಿಯೊ ಕಡಕ ಕೂತ ಜನಕ ಬಗಬೇಕ ಸನಮಂತ
ಹಾಡನ್ನುಹಂಗ ಸೋತ ಒಂದ ಪದಾ ಹೇಳೊ ಹಿತಾ|

ಏರ||
ಹಿಂ ತೆಂ ಕಂ ನಿನ್ನ ಹೆಣಕ ಹಾಂಗ ದುಡದಾರ ವರಸಾತಿ||

ದೀಪ ಲಯವಾಗಿ ಹೋಗುವದು

ಪಾಪ ಮಾಡಲಿ ಬೇಡ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತ ನಿನ್ನ ಮೈಯ್ಯ
ದೀಪ ಲಯವಾಗಿ ಹೋಗುವದು॥

ಚಾಲ॥
ಹಿಂದಿನ ಕರ್ಮಾ ನೋಡಣ್ಣಾ ನೀನು
ಮಂದ್ಯಾಗ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದೆಂಣ್ಣಾ
ತಂದೆ ತಾಯಿ ಬಂದು ಬಳಗವು ನಂದೆಂದು।
ಬಂದಿನೊಳಗ ಸಿಕ್ಕು ನೊಂದು ಬಳಲುವಿಯೋ॥
ಎಲ್ಲಾರು ಸಾಯುದು ನೋಡು ನೀನು
ಅಲ್ಲಿ ಅದನ ಮರಿಬೇಡ
ಬಲ್ಲಿದ ಬಡವನು ನಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗುವನು॥
ಕುಲ್ಲ ಮನುಜ ನಿಶ್ಚಯ ಇಲ್ಲೆ ಇರುವಿ ಏನು॥
ಹೀನ ಗುಣವ ಜಜ್ಜಿ ವಡಿಯೊ ನೀನು
ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಾಡಿ ಪಡಿಯೋ।
ಅನಾಥ ಜನರಿಗೆ ಅನ್ನ ದಾನವ ಮಾಡಿ।
ಸ್ವಾಮಿ ಬಂಕೇಶನ ಚನ್ನಾಗಿ ಒಲಿಸಯ್ಯಾ॥

ಏರ ॥
ದಿಂ ಬಂ ಹೊಂ ಇದ ತಿಳಿದು ಕಪ್ಪಗೊರಳನ
ಮೊರಿಗೊಳ್ಳೊ॥

ಹಾಡತಾವ ಹಾಡಾ ಹುಡಹುಡಕಿ

ಯಾವದ ಹಾಡೂಸಂತ ಅವನ್ನೇನ ಕೇಳತಿ
ಹಾಡತಾವ ಹಾಡ ಹುಡಹುಡಕಿ।

ಚಾಲ॥
ಬಿಂಕಮಾಡಿ ಹೇಳತಿದ್ದಿ ತರಕ ನಿನ್ನಿಂದಾಗವಲ್ಲದ
ಮೂರ್ಖ ಏನ ಬಲ್ಯೋ ಇದರ ತೂಕಾ।
ಸುಳ್ಳೆ ಹಾಡಿನ ಮುರಕ ಮಾಡತೇರಿ ವಣಾ ಡೊಂಕಾ॥
ಮಧುರ ವಾಕ್ಯಗಳ ನಮ್ಮ
ಅಧರೀಲೆ ಮುತ್ತ ಸುರಿದಾಂಗ
ಚದುರತನದಿ ಕವಿ ಕೇಳ್ಬೇಕಾ।
ನಿನ್ನಂಥಾ ಹೇಡಿ ಒದರಿದರೇನ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಚೊಕ್ಕಾ॥
ಗೊಂಡಿನಿಶಾನಿ ಹಚ್ಚಿ ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹಾಡತೇವು
ಪಂಡಿತರೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ಅಂತಾರ ಟೀಕಾ।
ಇಂಚಲ ಪದಗಳ ದುಂಡಮುತ್ತಾ ಬಂಗಾರದ ಬಾಣ।

ಏರ॥
ಹಾಂ ಹಾಂ ಹುಂ ನಿನ ಎದಿಯ
ಡವಡವ ಅಂತೊ ಮಿಡಿ ಮಿಡಿಕಿ॥

ಒಂದಾರ ಹಾಡು ಹಿಂತಾದು

ಎಂದೆಂದ ಹಾಡಿದರ ಮಂದ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಎಳಸಿ
ಒಂದಾರ ಹಾಡು ಹಿಂತಾದು।

ಚಾಲ॥
ಚಲುವ ಹಾಡ ಮಾಡೇನಂತ
ಉಲವ ಇಲ್ಲದಾಗ ಕಲಸಿ
ಮಲುವು ಬಿದ್ದಂತಾತ ಮುಂದಿಂದರ।
ಹುಲಿಯ ಬಣ್ಣಾಕ ನಕಲಿ ಮಾಡಿಕೋತ
ಮೈ ಸುಟ್ಟು ಕೊಂಡ ನರಿ॥
ನನ್ನಂಗ ಅನಬೇಕಂತ ಹನ್ನೆರಡ ತಿಂಗಳ ಕಲತಿ
ಇನ್ನುವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಹಾಡಿನ ಜರಿ।
ನೀ ಏನಮಾಡಿ ನಿನಗ ಕಲಿಸಿದಂಥವ ಮಳ್ಳ ಕುರಿ।
ಅವಲ ಪದಾ ಹಾಡೊನು ಬಾರೊ
ನವಲ ಕುಣದಾಂಗ ಆಗಬೇಕು
ಸಾವಲ ದನಿ ತಗದು ಅಳತೇರಿ।
ಹಾಡವರೊಳಗ ಕೇವಲನಸಿಕೊಂಡೆ ಭೀಮಾರಿ।

ಏರ॥
ವಂ ಹಾಂ ಹಿಂ ಬಸಾಪೂರದ ತಂದಿ ಬಸವೇಶನೊಲವಿಂದ।

ಬಿಟ್ಟು ನಾಚಿಕೆಯ ಹೇಳುವೆನೊ

ಕೆಟ್ಟ ಅನಬಾರದಂತ ಇಟ್ಟೊತ್ತ ತಾಳಿನಿ
ಬಿಟ್ಟು ನಾಚಿಕೆಯ ಹೇಳುವೆನೊ||

ಚಾಲ||
ಭಾಳ ಮಾತ ಹೇಳಬ್ಯಾಡೊ
ಸೂಳಿ ಮಗನ ಬೋಳಿಮಗನ
ಬ್ಯಾಳಿ ತುಡಗಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಿ ಒಲ್ಲ್ಯಾಗ
ಅಲ್ಲ ಹೋಗೋ, ಹಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟೀನ ನಿಮ್ಮವ್ವನ ಬಲ್ಲ್ಯಾಕ|
ಸೊಲ್ಲಿಗೊಮ್ಮೆ ಬೇಯತೇನೊ
ಮಲ್ಲಿಗಿ ಹೂವಿನಂಥಾ ಬೇಗಳಾ
ಗುಲ್ಲ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ಕುಂದ್ರ ಮೂಲ್ಯಾಗ|
ನನ್ನ ಹಾಡ ಕೇಳಿ ನಿಮ್ಮಕ್ಕ
ಪ್ರೀತಿ ಬಂದ ಹಾಲ ಕುಡಸ್ಯಾಳಾ ಬಾಲಿ ದೊಡ್ಡ ಥಾಲ್ಯಾಗ

ವಿಭಾಗ ೩

(ಭಾಗ ೩)

ಭಾವಗೀತಾತ್ಮಕ ಹಾಡುಗಳು

ಹಾಡುಗಳ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೪೬) ಸೋಜಿಗದ ಹೆಣ್ಣ ಮಾರಿವಳೊ

೪೭) ಭಾರಕ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣ ನೀನು

೪೮) ಸ್ತ್ರೀಯಳೆ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿ

೪೯) ನಾರಿ ತಾವರಿಗೆ ಸಾಮ್ಯ ಕೊಡುವರು

೫೦) ರಂಗದುಟಿ ರತನದಂಥವಳೆ

೫೧) ವರಶ್ರೇಷ್ಠ ಬಾಣ ಹೊಡದಾನ

೫೨) ತುಪ್ಪದಂಥವಳ ಬೆಯ್ಯಬ್ಯಾಡ

೫೩) ಪಂಟ ಹೇಳಬ್ಯಾಡ ಸುಂದರಿ

೫೪) ಅಗಸ್ಯಾಗ ನಿನ್ನ ಹುಗಸೇನ

೫೫) ಅಂಗಿಮ್ಯಾಲ ಅಂಗಿ ತೊಟ್ಟು

೫೬) ಕೊಡಿಯ ನೆರಳಾಗ ನಿಂತಿದ್ದ

೫೭) ಚೊಕ್ಕ ಬಂಗಾರದ ಖಿಡೆನಿಟ್ಟ

೫೮) ಕೈ ಹಿಡದ ಒಳಗ ಕರದಾಳೊ

೫೯) ಸ್ವಣ್ಣ ಶ್ಯಾವಿಗಿ ಬಸದಾಳೊ

೬೦) ದಗದಂದರ‍್ಯಾಕ ಅಳತಾಳೊ

೬೧) ಏನಾತೊ ಅವಳ ಬಾಳೇವೊ

೬೨) ಮಿಡಕತೇನ ಕಂಡು ಮನದೊಳಗ

೬೩) ಅಂಗಜನ ಬಾಣ ಬಡದೀತ

೬೪) ಕುಂಡಿ ಹೊಸದೀನೆ ಮೂರುವರ್ಷ

೬೫) ಚಿಲಕಿನ ತೆನಿಯ ಮುರಿದಿದ್ದೆ

೬೬) ಕವಣೇಯ ಕಲ್ಲ ಒಗದಂಗ

೬೭) ಬಡಿವಾರ ಬಿಡೋ ಬಿಡೊ

೬೮) ಸ್ರಾಪ ಇದ್ದಂಗ ಋಷಿಗಳದಾ

ಸೋಜಿಗದ ಹೆಣ್ಣ ಯಾರಿವಳೊ

ಭಾಗ ೩

ರಾಜಬೀದಿಯ ಹಿಡಿದ ಮೋಜಿಲೆ ಹೋಗುವಳೊ।
ಸೋಜಿಗದ ಹೆಣ್ಣ ಯಾರಿವಳೊ।

ಚಾಲ॥
ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ನಾರಿ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಂತದೊಳು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ।
ಭ್ರಾಂತಿ ಬಡದ ನಿಂತೇನ ಹೌವ್ವ ಹಾರಿ।
ಏನಂತಿ ಹೇಳ ಈಗ ವಚನಾ ಕೊಡ ವೈಯ್ಯಾರಿ।
ಬಳುಕುತ ನಡುವಿನ ಬಾಲಿ ಕೇಳ ಎಳಿಯ ಪ್ರಾಯದೊಳು।
ನಿನ್ನ ಸುಳವ ಕಂಡ ನಿಂತೇನ ಬೆದರಿ।
ಅರಗಿಳಿಯೆ ಕೇಳ ನನ್ನ ಮಾತಿನ ಮಧುರಿ।

ಏರ॥
ಸೋಜಿಗದ ಹೆಣ್ಣ ಯಾರಿವಳೊ ಎಲೆ ಬಾಲಿ
ಮೂರು ಜಗದೊಳು ಸರಿಯಿಲ್ಲಾ

ಭಾರಕ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣ ನೀನು

ಭಾರಕ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣ ನೀನು ಮುರಕಾಮಾಡಿ ಹೋಗಬ್ಯಾಡ
ಎರಕದ ಗೊಂಬಿ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ವಡ್ಡ್ಯಾಣ।
ಮೆಲ್ಲಕ ಮೆಲ್ಲಕ ಹೆಜ್ಜಿ ಚೆಲ್ಲಿ
ಗುಲ ಗುಲ ಗೆಜ್ಜಿ ನುಡಿಸಿ ಪಿಲ್ಲಿ
ಕಾಲುಂಗರ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಪೈಜಾಣ।
ಚಿನ್ನದಾರ ಚೌಕ ಕಾಳಿನ ಚಂದ್ರಕಾಳಿ ಸೀರಿನುಟ್ಟು
ತಾಟ ನೀಟ ಫಾಟ ಮಾಡಿ ಹೊಂಟಿ ಗರ್ತಿ॥ ॥೧॥

ಒಪ್ಪುವಂಥ ಪಪ್ಪಳಿ ಕುಬಸದಮ್ಯಾಗ ಕುಶಲ ಮಗ್ಗಿ ತಗಿಸಿ
ಸೊಗಸದಿಂದ ಅಗಸಿಯೊಳಗ ನಿಂತ ನಗತಿ।
ಏನ ನೆಟ್ಟನ ಮೂಗ, ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣು ಹಂಚಿ ಬಟ್ಟು
ಹಲ್ಲ ಗಲ್ಲ ಹವಳದುಟಿ
ಹಂಚಿ ಬಟ್ಟಿನ ಕಲಿ ನಿನಗ ಒಪ್ಪತೈತಿ॥ ॥೧॥

ಈಬತ್ತಿ ಪಟ್ಟಾ ಕುಂಕುಮ ಬಟ್ಟ
ಕುಡಿ ಹುಬ್ಬ ಕುಶಲ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿದ ಕಾಡಿಗಿ ಹಚ್ಚಿ
ಮೆಚ್ಚ ಮಾಡತಿ।
ಗಿಡಗನ ಮಾರಿ ಹಂತಾ ಪೋರಿ
ದಡಗ ದಿಡಗ ಬಂದ ಕ್ಯಾರ
ನಡಗಿ ನಡುತೀಯ ನವಲ ಕುಣದಂಗ॥
ಹೂವ ಕಾಯಿ ಮಗ್ಗಿ ಜಗ್ಗಿ ಗಿಡಬಾಗಿ ಮುಂದ ಟೊಂಗಿ
ಊಚ ಮಾವಿನಹಣ್ಣ ಬಹಳ ಸಂವಿ ಅತಿ।
ಹಸ್ತ ಪಾದ ಹೊಟ್ಟೆ ತಿಳಪ ನಿನ್ನ ರೂಪ ಬ್ಯಾಂಗಡಿ ಹೊಳಪ
ಏನ ಕೆಂಪ ಪೋರಿ ನಿನ್ನ ಮೈ ಬಣ್ಣ ॥೩॥

ಸ್ತ್ರೀಯಳೆ ನಿನ್ನ ಬುದ್ದಿ

ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಾರ ಸ್ತ್ರೀಯಳೆ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿ
ಸ್ಥಿರವಿಲ್ಲ ಅಂತ ಬಹು ಜನರು॥

ಚಾಲ॥
ಹೀಂಗ ಶಾಸ್ತ್ರಾ ಹೇಳತಾರು ಹೆಂಗಸರ ಬುದ್ಧಿ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲಾ
ಮಂಗ್ಯಾನ್ಹಾಂಗ ಒಳಗ ತಿರಗತತಿ।
ಅತಿ ಉತ್ತಮಾದರು ಅಂಗಜನಾಟಕ ಬಲು ಪ್ರೀತಿ॥

ಹೆಣ್ಣಿನಬರು ಕಡಿಮಿ ಅಂತ
ಮಾನ್ಯ ಮಾನ್ಯರು ಹೇಳತಾರು
ಏನ ಬಲ್ಲರು ಜನರು ಒಳಗಿನ ರೀತಿ।
ಏನೇನು ಜರಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಟ್ಟಿದರಾತು ಮಾನ ಕ್ಷತಿ॥

ಗಂಡಸನ ಒಂದ ಹೆಂಗಸ ಮುಟ್ಟಿದರ
ಅಕಿ ಅಬರು ಹೋಗತತಿ
ಗಂಡಸ ಮುಟ್ಟಿದರಂತು ತೀರಿ ಹೋತು॥
ಎರಡುದರಾಗ ಅಬರು ಕಮ್ಮ ಅಕಿದ ಹೋಗಿರತೈತಿ॥

ಏರ॥
ಸ್ಥಿಂ ಅಂ ಬಂ ಜಂ ಹೇಳುವರು ಅಸ್ಥಿರ ವರ್ಣ
ಯಾವತ್ತು।

ನಾರಿ ತಾವರಿಗೆ ಸಾಮ್ಯ ಕೊಡುವರು

ಭುವನದೊಳಗ್ಹೇಳುವರು
ವಿವರ ತಿಳಿಯದೆ ನಾರಿ ತಾವರಿಗೆ ಸಾಮ್ಯ ಕೊಡುವರು।

ಚಾಲ॥
ಹದಿನಾರ ವರುಷದ ಮದವೇರಿ ಪುರುಷನು
ಹದಬಂದು ನಿನ್ನ ಕೇಳಿಶ್ಯಾನು।
ಸುದತೇರನ್ನಾಳಿಯೆಂದು ಬೆಳಿಸ್ಯಾನು।
ವದನಕ ಕಮಲ ಸಾದೃಶ್ಯವ ಕೊಟ್ಯಾನು।
ಇದಿಮಾಯಿ ಹೆಂಗಸ ಕೇಳ ನೀನು॥

ಅದ ಹಿಗ್ಗಿ ಮದಿವ್ಯಾದ ಗಂಡಗಾದಿ ಹೀನ।
ಮೂಗ ತೊಗಲ ನೋಡು ಕಣ್ಣ ಪಿಚ್ಚ ಪುಂಜಿ ಹೇಸಿ ಹೆಣ್ಣು॥
ಸೋಗ ಬಿಡ ಬಾಯ ಕೊಳಚಿ ಗಲ್ಲದ
ತೊಗಲ ನಿಂದು ಹಣ್ಣು।
ಡೂಗ ನಡದ ಗತಿ ಹೋದ ಮ್ಯಾಗ ಇಲ್ಲ ಏನು।
ಬಾಗಿ ನಡದಿ ಆಗ ತಿಳದಿ ನೀನು।
ನಾರಿ ನಿನ್ನ ಭೋಗ ಯಾರಿಗಿ ಬೇಕ ಹೋಗ ನೀನು।

ಏರ॥
ತಾಂ ಸಾಂ ಕೊಂ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯಾ ಅವರಿಗೆ ಮೀರಿ ನಿಂತಾಗ।

ರಂಗದುಟಿ ರತನದಂಥವಳೇ

ಶ್ರಿಂಗಾರದ ಕರಿಮಣಿಯ
ಭಂಗಾರದ ಬಳಿನಿಟ್ಟ
ರಂಗದುಟಿ ರತನದಂಥವಳೇ।

ಚಾಲ॥
ತೋಳ ತೊಡಿಗಳು ಸಣ್ಣ।
ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮದ ಹೆಣ್ಣ।
ಹೇಳಲಾರೆ ನಿನ್ನ ಚೆಲ್ವಿಕಿ।
ಏಕಾಏಕಿ ಕೇಳಲಾರದೆ ಬಂತ ಬವಳೀಕಿ।
ಇಂದ್ರಲೋಕದಾಗ ಸುಂದ್ರಿ ರಂಭಿಗತಿ ಕಾಣಸ್ತೀಯೆ।
ಸುಂದ್ರತನಕ ಮೆಚ್ಚಿದೀನಿ ಚಂದ್ರಮುಖಿ।
ನೀ ಬಂದ್ರ ಬಂಕನಾಥಗ ಎರಗುವ ಸಖಿ॥
ರಂಗದುಟಿ ರತನದಂಥವಳೇ
ನಿನ್ನ ಕಂಡು ಅಂಗಜನ ಬಾಣ ಬಡದೀತ।

ವರಶ್ರೇಷ್ಠ ಬಾಣ ಹೊಡೆದಾನ

ಹರಿ ಹರಗ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲಾ ಭರದಿಂದ ಮನ್ಮಥನು
ವರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬಾಣ ಹೊಡೆದಾನು।

ಚಾಲ।।
ಟೀಕ ಮಾಡಿ ಟಿಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ।
ಜೋಕ ಮಾಡಿ ಹೋಗುವಾಗ।
ಡಾಕ ಬಡಿತ ಎನ್ನ ಎದಿಯಾಗ।
ಭಪ್ಪರೆ ಬಂಗಾರ ಬಾಕಿನಂಥಾ ಹೆಣ್ಣಾ ಹಿತ್ತಲದಾಗ।।

ಚಂದರಕಾಳಿ ಸೀರಿನುಟ್ಟು
ಚಂದಾದ ಕುಪ್ಪಸತೊಟ್ಟು
ಮಂದಿವೊಳಗ ಹಾದ ಹೋಗುವಾಗ।
ನಿನ್ನ ಕಂಡು ನಿಂದರಲಾರದ ಬಿದ್ದೇನ ಕಟ್ಟಿ ತೆಳಗ।।

ವರಶ್ರೇಷ್ಠ ಬಾಣಾ ಹೊಡದಾನ
ಹರಿ ಅಜನು ಪರಿವಿಲ್ಲದ ನಾರಿ ಬಯಸಿದನು।।

ತುಪ್ಪದಂಥವಳ ಬಯ್ಯಬ್ಯಾಡ

ಕಪ್ಪಿಗಾಶವ ಮಾಡಿ ಒಪ್ಪತ್ತಾ ನಿಂತೇನ
ತುಪ್ಪದಂಥವಳ ಬಯ್ಯಬ್ಯಾಡ॥

ಚಾಲ॥
ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಾಂಗ ಬಯ್ಯವಲ್ಲಿ।
ಮಾಯ ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆ ಹುಡುಗಿ।
ನ್ಯಾಯ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ಬಂದ ಕೂಡ।
ನಿನ ತಕ್ಕ ಪುರುಷನಿಲ್ಲಂತ ಮರಿಜಿ ಮುರಿಬ್ಯಾಡ।
ಭಂಗಾರದ ಗುಡಿವೊಳಗ।
ಲಿಂಗ ಕಲ್ಲಿಂದಿರತೈತಿ।
ಹಾಂಗ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಿಳದ ನೋಡ।
ನಿನ್ನ ತಕ್ಕ ಪುರುಷ ಅಂತ ಅಂಗಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡ॥
ತುಪ್ಪದಂಥವಳೇ ಬಯ್ಯಬ್ಯಾಡ ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಕಪ್ಪಿಯ ಕಿಂವಿಗೆ ಮರುಳಾದೆ॥

ಪಂಟ ಹೇಳಬ್ಯಾಡ ಸುಂದರಿ

ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರು ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟವನು ನಾನಲ್ಲಾ
ಪಂಟ ಹೇಳ ಬ್ಯಾಡ ಸುಂದರಿ||

ಚಾಲ||
ಯಾಕ ಇಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮವ್ವ ನಮ್ಮಕ್ಕ
ಸೋದರ ಸೊಸಿ ಆಗಬೇಕ ನೀ ನನಗ|
ಬಂದಾಳಂತ ಬರೋಸ ಮಾಡಿ
ಬಾಯಿ ತಗದು ಕೇಳತೇನ
ಬರದಿರ ಸತ್ತಾಯಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಗ||

ಹೆಂತ ವಟ್ಟ ಮೈ ಮುಟ್ಟ ಬಿದ್ದಿ ಗಂಟ
ಒಂದಿನರ ಧೀರ ಹಿಡಿ ಮನದಾಗ|
ವಡಕ ಬಾಯಿಂದ ವಾಳಿ ಗಂಡಸ
ಯಾರ ಮುಂದ ಹೇಳಿ ಅಂತ
ಇದರಿಂದ ಹಾರತೈತಿ ಎದಿಯಾಗ|
ಪಂಟ ಹೇಳ ಬ್ಯಾಡ ಸುಂದರಿ
ನಾ ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟರುದಾನ್ಹಾಂಗ ನಿನ ಸೀರಿ|

ಅಗಸ್ಯಾಗ ನಿನ್ನ ಹುಗಸೇನ

ವಟ್ಟಗೇಡಿ ಮೂಳಾ ಖೊಟ್ಟಿ ಮಾತಾಡಬ್ಯಾಡೊ
ರಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ಬಡಿಸುವೆನೊ।।

ಚಾಲ।।
ಚದುರ ಕೇಳ ನನ್ನ ಇದರ ಬಂದ ಸೀರಿ
ಪದರ ಹಿಡದ ಜಗ್ಗುವದಿಲ್ಲಾ।
ಮಧುರ ಮಾತಿಲೆ ಒದರಿ ಹೇಳುವೆನೋ
ಇದರವೊಳಗ ಏನು ಸುಖವಿಲ್ಲ।
ಧೀರ ನನ್ನ ಗಂಡ ಶೂರ ಊರಾಗ
ಮಾರಿ ನೋಡಿದರ ಉಳಿಯಾಕಿಲ್ಲಾ।
ಪಾರ ಕೇಳೊ ನಿಂದ ಸೂರಿ ಆದೀತು
ಯಾರ ಏನ ಉಳಸವರಿಲ್ಲಾ।।

ಚಾಲ।।
ಊರಾಗ ತಿರಗತಿ ಡೌಲ ಬಹಳ।
ಮಂದೀ ರುಮಾಲ ಧೋತರಗೋಳ।
ನಿನ್ನ ಹೆಣತಿ ಅಳತಾಳೊ ಗಳಗಳಾ।
ಉಪಾಸ ಸಾವತಾವ ಮಕ್ಕಳಾ।
ಮನ್ಯಾಗ ನೋಡೇನಂದ್ರ ಇಲ್ಲ ಕರಿ ತಳಾ।
ಬಲ್ಲಿನ್ಹೋಗೊ ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಬಡ್ಡಿತಾಳಾ।
ರಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಡಿಸುವೆನೋ
ಸೂಳಿಭಾಂವಿ ಅಗಸ್ಯಾಗ ನಿನ್ನ ಹುಗಸೇನೊ।

ಅಂಗಿ ಮ್ಯಾಲ ಅಂಗಿ ತೊಟ್ಟ

ಅಂಗಿ ಮ್ಯಾಲಂಗಿಯ ತೊಟ್ಟ
ಬಂಗಾರದ ಖಡೆನಿಟ್ಟ
ಶೃಂಗಾರದ ಕುದರಿ ಕುಣಿಸುತ್ತಾ।

ಚಾಲ॥
ಕುದರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಕುಂತಿದ್ದವ್ವ
ಚದುರ ನದರಿಗೆ ನಟ್ಟ ಬಂದ
ಸದರ ಶುದ್ಧ ಕಾಣಸ್ತಾನ ಯಾವೂರ ಧನಿ।
ಇವನ ಕಣ್ಣ ಹುಬ್ಬ ಮಾವಿನ ಹೋಳಿನಂಥಾವು।
ಮೂಗ ಸಂಪಿಗಿ ತೆನಿ
ಬಹಳ ಮಂದಿ ನೋಡಿದರ।
ಬರಷಣ ಆದಿತಂತೇನ ಪುರುಷನ।
ವರ್ಣ ಏನ ಹೇಳಲಿ।
ಅರಷಿಣ ತೆನಿ ತೆನಿ।
ಇಂಥವ ಸಿಕ್ಕರ ಬಾಳೆ ಬದಕ ಎಲ್ಲ
ಸೂರಿ ಮಾಡುವೆನ ಮನಿ ಮನಿ॥

ಏರ॥
ಶೃಂಗಾರದ ಕುದರಿ ಕುಣಿಸುತ್ತ
ಸೂಳಿಭಾಂವಿ ಒಡಿಯ ಕಲ್ಮೇಶನ ಗುಡಿಮುಂದ॥

ಕೊಡಿಯ ನೆರಳಾಗ ನಿಂತಿದ್ದ

ಧಡಿಯಧೋತರ ಹೊತ್ತ
ಮಡಿಯ ಪರಕಾಳಿ ಉಟ್ಟ
ಕೊಡಿಯ ನೆರಳಾಗ ನಿಂತಿದ್ದ॥

ಚಾಲ॥
ಪುರುಷನ ನೋಡಿದರ ಏನ ಶುದ್ಧ।
ಹುಣವಿ ಚಂದ್ರಾಮ ಹೊಂಟಾಗಾತಿ।
ಎಲ್ಲರ ಒಳಗ ಕಾಣಸ್ತಾನ ಚಡತಿ।
ವರುಷ ದಿನ ಹೋದೇನ ನಾನು
ಪುರುಷನ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿ॥

ಕರೆವ್ವಗ ನಾನು ಬೇಡಿ ಕೊಂಡೆ।
ಕಬ್ಬಿನ ಹಂದ್ರ ಹಾಕೇನಂತ।
ಗಬ್ಬದ ಬ್ಯಾಟಿ ಮಾಡೇನು ಇಟ್ಟ ಭಕ್ತಿ।
ಸುಂದ್ರ ಬಂದರ ಇಂದ ಎನಗ।
ಕೈಲಾಸ ದೊರತಾಂಗಾತಿ॥

ಏರ॥
ಕೊಡಿಯ ನೆರಳಾಗ ನಿಂತಿದ್ದ
ಸೂಳಿಭಾಂವಿ ಒಡಿಯ ಕಲ್ಮೇಶನ ಗುಡಿಮುಂದ॥

ಚೊಕ್ಕ ಬಂಗಾರದ ಖಡೆನಿಟ್ಟ

ಲಕ್ಕಿಪ್ಯೆರಣ ತೊಟ್ಟ ನಕ್ಕ ಓಣಿಲೆ ಹೊಂಟ
ಚೊಕ್ಕ ಬಂಗಾರದ ಖಡೆನಿಟ್ಟ॥

ಚಾಲ॥
ಇಸ್ತ್ರಿ ಮಾಡಿದ ಕೋಟ ತೊಟ್ಟ।
ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಯಾವೂರಾಂವ ತಂಗಿ।
ಕೇಸರಿ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿದ ಹಣಿಮ್ಯಾಗ।
ಬೆಳಗಾಂವಿ ನಾಡೊಳಗ ಸರಿ ಇಲ್ಲ ಇವನಾಂಗ।
ಮಜಲೀ ನೊಳಗ ಹಾದ ಹೋದಾ।
ಖಜೀಲ ಆತೆ ನೋಡಿ ಜೀವಾ।
ಬಿಜಲಿ ಬತ್ತಿ ಹೊಳದಾಂಗ ಆತ ನನಗ।
ಗುಜಾರಿಮಾಪುರ ಆಡತೀನ ಸರಿ ಗೆಣತೀರೊಳಗ।
ಚೊಕ್ಕ ಬಂಗಾರದ ಖಡೆನಿಟ್ಟ ಸೂಳಿಭಾಂವಿತಕ್ಕ
ಪುರುಷಗ ಬರಹೇಳ॥

ಕೈ ಹಿಡದ ಒಳಗ ಕರದಾಳೋ

ಮಧುರ ಮಾತನು ಕೇಳಿ ಚದುರಿ ಮನಸೋತಾಳೊ
ಇದರಿಗೆ ನಿಂತ ನಗತಾಳೊ||

ಚಾಲ||
ಮತ್ತೊಬ್ರ ಮುಂದ ಹೇಳಬ್ಯಾಡೊ
ಅತ್ತಿ ಮಾವಾ ಮನಿಯಾಗಿಲ್ಲಾ
ಹಿತ್ತಲ ಕಡೆಯಿಂದ್ಹಾದ ಬಾರೋನಲ್ಲಾ।
ತಾಳಲಾರೆನೊ ಒತ್ತರದಿಂದ ಬಂದ ಕಡಿಯೊ ಗಲ್ಲಾ||
ಸಂಜಿಯಾದರ ಚಿಂತಿ ಇಲ್ಲಾ ಅಂಜಬ್ಯಾಡೊ
ನನ್ನ ಕಾಂತಾ ಮೋಜದಿಂದ ಮಾಡೊ ಕಾಮಲೀಲಾ।
ಕುಸಿಯಾಗಿ ತೇಜಬರು ಹಾಂಗ ಮಾರಿ ಮ್ಯಾಲಾ||

ಚಾಲ||
ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ಹೇಳಿ ಗೆಣೆಯಾನ್ನ ಕರದಾಳೊ ನಾರಿ। ಕಾಮವೇರಿ
ಇಬ್ಬರದು ಝುಟಪಟಿ ನಡದೀತೊ
ಹೊಂಟಿತೊ ಬೆಳಗಿನ ತಾರೀ
ಅಂತಾಳ ಬಿಡರಿ||

ಹೆಪ್ಪ ಮುರದ ಕಡದಂಗಾತೊ ಮಸರ। ಇಲ್ಲ ಕಸರ।
ಕೊಂಡಾಡ್ಯಾಳೊ ಫಕೀರಣ್ಣಾನ ಹೆಸರಾ। ಹಾಕ್ಯಾಳು ಸರಾ।
ಇದರಿಗಿ ನಿಂತ ನಗತಾಳೊ ಆ ಬಾಲಿ
ಕೈ ಹಿಡದ ಒಳಗ ಕರದಾಳೊ||

ಸಣ್ಣ ಶ್ಯಾವೀಗ ಬಸದಾಳೊ

ನಲ್ಲ ಬರತಾನಂತ್ಹೇಳಿ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಗಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟ
ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ ಶ್ಯಾವಿಗಿ ಬಸದಾಳೊ।

ಚಾಲ।।
ಸಣ್ಣ ಸ್ಯಾವಿಗಿ ಬಸದಿದೇನ
ಚಿನ್ನಿ ಸಕ್ಕರಿ ತರಸಿದೇನ
ಬೆಣ್ಣೆ ಕಾಸಿದ ತುಪ್ಪ ತಗೋರಿ ಮಾವಾ।
ಉಂಡ ತಿನ್ನೊ ಎಲಿ ಅಡಿಕಿ
ಕುಂತ ಮಂಚದ ಮ್ಯಾಲ।।
ಜರದ ರುಮಾಲ ಸುತ್ತೊ ನೀನು
ಸರದಾರನಾಂಗ ತಿರಗಾಂವ
ಪೈಟ್ನಿ ಪಡಕಿ ಉಟ್ಟ ಮಾಡರಿ ಡೌಲಾ।
ಕಂಟಿ ಗೋಪಾ ತಂದ ಕೊಡುವೇನ
ಕೈಯಾಗ ಬಂಗಾರ ಗೋತಾ।।

ಚಾಲ।।
ಇಷ್ಟ ಶ್ರೀಂಗಾರ ಮಾಡ್ಯಾಳೊ ಗೆಣೆಯಾಂದ
ನೋಡ್ಯಾಳೊ ಮಾರಿ ಇಲ್ಲ ಖಬರ।
ಆಗ ಕೈ ಹಿಡದ ಕರಕೊಂಡ ಹೋಗ್ಯಾಳೊ ಮಂಚವನೇರಿ।
ಆದಿತ ಸೂರಿ ಹಾಲಿಗಿ ಕೊಟ್ಟಾಂಗಾತ್ರಿ ಹೆಪ್ಪಾ।
ಸಕ್ರಿ ಸ್ಯಾವಿಗಿ ಉಂಡಾಂಗ ಗಪ್ಪಾ।
ಆಗ ಮಾಡ್ಯಾಳೊ ಗೋವಿಂದಣ್ಣನ ನೆನಪಾ।
ಅರಗ ಬಂಗಾರಕ ಹಚ್ಚಿದಾಂಗ ವಪ್ಪಾ।
ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ ಬಾನ ಬಸದೇನ ನೆರಮನಿ ಮಲ್ಲವ್ವಾ
ಬೆಣ್ಣೆ ಕೊಡ ಬಾರೇ।।

ದಗದಂದರ್‍ಯಾಕ ಅಳತಾಳೊ

ಹಸಿಗೇಡಿ ನನಗೆಣತಿ ಹಗಲೆಲ್ಲ ತಿಂತಾಳೊ
ದಗದಂದರ್‍ಯಾಕ ಅಳತಾಳೊ||

ಚಾಲ||
ದಗದಂದರ ಅಳತಾಳೊ ಈಕಿ|
ತಿನ್ನಾಕ ಸಾವತಾಳೊ ಹುಡುಕಿ||

ಮೂರ ಪಾವ ಗುಗ್ಗರಿ ಹಾಕಿ|
ಒಂದ ಉಸರೀಗಿ ತಿಂತಾಳೊ ಬೆರಕಿ|
ಸರಗಿ ಸರಗೋಳೊ ಬೇಡತಾಳೊ ಈಕಿ|
ಬಹು ಓಣಿಗುಂಟ ಹರಗ್ಯಾಡುವಾಕಿ|
ಸೂಳಿಭಾಂವಿ ಪ್ಯಾಟಿಯ ಓಣ್ಯಾಗ ಹೊಕ್ಕಿ|
ಕಡ್ಲ್ಯಾಳ ಸಿಬಸಪ್ಪನ ಕೈಯೊಳಗ ಸಿಕ್ಕಿ||

ನಿನ್ನ ಕಾಲ ಮ್ಯಾಲಕ ಮಾಡಿ ತಿಕ್ಕಿ|
ನಿನ್ನ ಹಿರದ ಕಳವ್ಯಾನವ್ವ ಹಿಕ್ಕಿ||

ದಗದಂದರ್‍ಯಾಕ ಅಳತಾಳೊ ಇಕಿನ್ನೊಮ್ಮೆ
ಹರಗುಣ್ಯಾಗ್ಹಾಕಿ ಬರಲಿಲ್ಲೊ||

ಏನಾತೊ ಅವಳ ಬಾಳೇವೊ

ತೋಳಿಗಿ ಕುಬಸಿಲ್ಲದ ಏಳೂರ ತಿರಗಿದಳೊ।
ಏನಾತೊ ಅವಳ ಬಾಳೇವೊ।।

ಚಾಲ।।
ಮನ್ಮಥ ಚದುರನ ಮಾರಿ ನೋಡಿ
ನಾರಿ ಗ್ವಾಡಿ ಜಿಗದಾಳೊ ಅಲಕ್ಕ।
ಬಾಗಿಲಿಗಿ ಹಾಕಿ ನಿಂತಿದಾಳೊ ಚಿಲಕ್ಕ।
ಬಂದಿ ಕುಬ್ಬಸ ತೊಟ್ಟು ಬಿಂದಿಗಿ ಹೊತಗೊಂಡ
ನಾರಿ ಬಂದಾಳ ನಮ್ಮ ಹೊಲಕ್ಕ।
ಭಾಂವಿ ನೀರ ಮಾಡಿದಳ ಕಲಕ್ಕ।
ಊರಾಗ ರಂಡಿನ್ನ ಯಾಂವ ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ
ಹತ್ತಿದಾವ ಒಂಟಿಹುರಕ್ಕ।
ನನ್ನ ಮುಂದ ಆಗಿ ತಿರಗತಾಳೊ ಪರಕ್ಕ।
ಮುನ್ನೂರ ರೂಪಾಯಿ ಇವರಪ್ಪ ಎಣಿಸಿಕೊಂಡ ಹೋದಾನ
ಸುಂಬಳ ಬುರಕ್ಕ।
ಇವರವ್ವನ ಸೀರೆಲ್ಲ ಹರಕ್ಕ।
ಏನಾತ ಅವಳ ಬಾಳೊವೊ।
ಸೂಳಿಭಾಂವಿ ಒಂಟಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯನ
ಹುಡುಕಿದಳೊ।

ಮಿಡಕತೇನ ಕಂಡು ಮನದೊಳಗ

ಅಡಿಕಿ ಬಣ್ಣದ ಸೀರಿ ಖಡಕ ಬಣ್ಣದ ಕುಬಸ
ಹೆಡಕಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ಸೆರಗೊಗದ॥

ಚಾಲ॥
ಬಿಲ್ವರದ ಬಳಿಯನಿಟ್ಟು।
ನಾಲ್ವರೊಳಗ ಕುಂತಿದ್ದೆಲ್ಲ।
ಎಲ್ಲರ ಒಳಗ ಕಾಣಸ್ತಿದ್ದೆ ಮಿಗಲ ಮಿಗಲ್ ಮಿಗಲ್॥
ನಿನ್ನ ಕಂಡು ನನ್ನ ಎದಿ ಅಂತ ಆಗ ಭಗಲ್ ಭಗಲ್ ಭಗಲ್॥

ಸುಂದ್ರಿ ನಿನ್ನ ಕಂಡ ಜೀವ।
ನಿಂದ್ರವಲ್ಲದು ನೆಲದ ಮ್ಯಾಲೆ।
ಇದನ ನೋಡಿ ನಿನ್ನ ಎದಿ ಕಲ್ ಕಲ್ ಕಲ್।
ಸರದ ಸಿಂತ ಗ್ವಾಡಿಗೆ ಹಾಯಿತೀನ
ಈಗ ಢಗಲ್ ಢಗಲ್ ಢಗಲ್॥

ಏರ॥
ಹೆಡಕಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ಸೆರಗೊಗದ ಹೋಗುವಳೊ
ಮಿಡಕತೇನ ಕಂಡು ಮನದೊಳಗ।

ಅಂಗಜನ ಬಾಣ ಬಡದೀತ

ಶಿಂಗಾರದ ಕರಿಮಣಿಯ
ಬಂಗಾರದ ಬಳಿಯಿಟ್ಟು
ರಂಗದುಟಿ ರತನದಂಥವಳೇ||

ಚಾಲ||
ಟಿಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ। ಟೀಕ ಮಾಡಿ
ಜೋಕ ಮಾಡಿ ಹೋಗುವಾಗ।
ಡಾಕ ಬಡಿತ ಎನ್ನ ಎದಿಯಾಗ।
ಬಾ ಬಾರೆ ಬಂಗಾರ ಬಾಕಿನಂಥಾ ಹೆಣ್ಣ ಹಿತ್ತಲದಾಗ||
ಶಿಂಗಾರ ಕರಿಮಣಿ। ಬಂಗಾರ ಬಳಿ
ಗುಂಗರ ಗೂದಲದ್ಹೆಣ್ಣ ನನ್ನ।
ಸಂಗಮಾಡ ಸಾವತೇನ ಸೊರಗಿ।
ನೀ ಬಂದರ ತಂದು ಕೊಡುವೇನು||
ಇದ್ದಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಜಿಂದಿಗಿ||

ಏರ||
ರಂಗದುಟಿ ರತನದಂಥವಳೇ ನಿನ್ನ ಕಂಡು
ಅಂಗಜನ ಬಾಣ ಬಡದೀತ||

ಕುಂಡಿ ಹೊಸದೀನೆ ಮೂರವರ್ಷ

ರಂಡಿ ಸೋಬತಿ ಮಾಡಿ ಬಂಡ ಆದೇನ ಭಾಳ
ಕುಂಡಿ ಹೊಸದೀನೆ ಮೂರವರ್ಷ।

ಚಾಲ॥
ಕೆಟ್ಟ ರಂಡಿ ಸೆರಗ ಹತ್ತಿ
ನಷ್ಟ ಆತ್ರಿ ನನ್ನ ಜೀವ।
ತಟಾ ತಟಾ ಸೋರತ್ರೈತಿ ಕೀವಾ।
ರಾತ್ರಿ ಹಗಲ ಚುಟ್ಟ ಚುಟ್ಟ ಹೊಡಿತ್ರೈತ್ರಿ ನೋವಾ॥

ರಸಿಕಿ ಆಡಿತ ಆಗ ಬಹಳ।
ಖುಸಿಕಿದಾಂಗ ಧೋತರೆಲ್ಲ।
ಖಸಕ್ ಅಂತತ್ರೆವ್ವಾ ನನ್ನ ಜೀವಾ।
ಮಾರ್‍ಯಾಳ ತಟಗಾರ ಕಾಸೀಮ ಕೊಟ್ಟ
ಹೆಂತ ಅಕಸುದ್ಯಾವ॥
ಬಲ್ಲವರಾಂಗ ತಟ್ಟಗಾರ ಕಾಸೀಮ।
ಹುಲ್ಲಸರವಿ ಅಕಸುದ್ದಿ ಕೊಟ್ಟ।
ಗೊಲ್ಲರಾಂಗ ಬಿಚ್ಚಿದಾನ ಗಂಟಾ।
ಒಲ್ಲಿನಂದರ ಮಾರ್‍ಯಾಳ ಶಾಮರಾಯ
ಕೊಡಿಸಿದ ಮಾಡಿ ಬ್ಯಾಟಾ।
ಇಪ್ಪಿಕುಂತ ಆದಾವರೆಪ್ಪ ಹುಳಾಹುಳಾ।
ಹೆಜ್ಜಿ ಇಟ್ರ ಬೀಳತಾವ್ರಿ ಬಳಾ ಬಳಾ॥
ಅನ್ನೆವಿಸ್ಯ ಆದೆನ್ರೆಪ್ಪಾ ಬಹಳ ಗೋಳಾ।
ಹೊಟ್ಯಾಗ ಆಗತ್ರೈತ್ರಿ ತಳಾಮಳಾ।

ಏರ॥
ಕುಂಡಿ ಹೊಸದಿನ್ನೆ ಒಂದಸಮನ ಮೂರ ವರ್ಷ
ಕಂಡ ಬನ್ರೆಪ್ಪಾ ಯಮನೂರ॥

ಚಿಲಕಿನ ತೆನಿಯ ಮುರಿದಿದ್ದೆ

ಮಲಕ ಹೇಳಿದಿ ರಂಡೆ ಹೊಲಕ ಬಂದಿದ್ದೆ ಮನ್ನೆ
ಚಿಲಕಿನ ತೆನಿಯ ಮುರಿದಿದ್ದೆ।

ಚಾಲ॥
ದರಜಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಹೊಲಕ ಬಂದೆ।
ಗೊರಜಿ ಪಲ್ಲೆ ಕೋಕೊಂಡ ಹೋದೆ।
ಮರಜಿದಿಂದ ಬಿಟ್ಟೆನ ಕೈ ಕಾದ॥
ಮತ್ತೊಬ್ಬಾದರ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಕಡಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡತಿದ್ದ॥
ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆವರ ಬಂದರ ನಾ ಒಂದ
ಬಳ್ಳೊಳ್ಳಿ ಕಿತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟವನಲ್ಲ
ಹಳಾಳಿ ಹೋಗವಲ್ಲದ ಜೀವದಂದ॥

ಹೊಲಸರಂಡೆ ಹಾಳಮಾಡಿ ತಾಳಲೆಷ್ಟ ನಿಂದ॥

ಏರ॥
ಚಿಲಕಿನ ತೆನಿಯ ನೀನು ಮುರದಿದ್ದೆ ಛೀಮಾರಿ
ಮೆಲಕಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ಬಡದೇನ॥

ಕವಣೇಯ ಕಲ್ಲ ಒಗದಂಗ

ನವಣೇಯ ಹೊಲದಾಗ ಹವಣೇಸಿ ಕುಂತಿದ್ದೆ
ಕವಣೇಯ ಕಲ್ಲ ಒಗದಾಂಗ।

ಚಾಲ॥
ಸೊಕ್ಕಿನ ರಂಡೆ ನಮ್ಮ ಹೊಲಕ್ಕ ಬಂದ।
ಮೆಕ್ಕಿಕಾಯಿ ಕೋಕೊಂಡ ಹೋದೆ।
ಒಕ್ಕಲತನಾ ಗತಿಗ್ಹಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟೆ॥
ದರಜ ಇಲ್ಲದ ದಾಗಡಿ ಹಲ್ಲೆ ಕೋದೆ ಉಡಿ ಕಟ್ಟೆ।
ಹೇಳದ ಕೇಳದ ಹೊಲದಾಗ ಬಂದ।
ಹಾಳ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿಯೆಲ್ಲಾ।
ತಾಳಲೆಷ್ಟ ಮಾಡಿದಿ ಮೂರಾಬಟ್ಟೆ।
ನಿನ್ನೆ ಬಂದ ಕಾಳಜೀರಿಗೆ ಕೋದ ತೂರಿ ಬಿಟ್ಟಿ॥

ಏರ॥
ಕವಣೆಯ ಕಲ್ಲ ಒಗದಾಂಗ ನಮ್ಮ ಹೊಲಕ
ಹವಣೆಸಿ ಎಂದ ಕುಂತಿದ್ದೆ॥

ಬಡಿವಾರ ಬಿಡೋ ಬಿಡೊ

ಬಡಿವಾರ ಬಿಡೊ ಬಿಡೊ
ಹುಡಗ ಮುಂಡೇ ಗಂಡ
ಕಡಿಸಿ ಹಾಕುವೆನೊ ಕ್ಷಣದಾಗ।

ಚಾಲ॥
ಉತ್ತಮ ನಾರೇರ ಮ್ಯಾಗ
ಮತ್ತ ನದರ ಇಡುವರೇನೋ।
ಗೊತ್ತಗೇಡಿ ಬಂತು ನಿನಗ ಮರಣಾ
ಸುದ್ದಿ ಹತ್ತಿದರ ಗುದ್ದಿ ಹಾಕ್ಯಾರ್ಹೋಗೋ ಹೈವಾನಾ
ಗಂಡನುಳ್ಳ ಬಾಲೆಯರನ
ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲಿ ಕೇಳಬ್ಯಾಡೊ।
ಚಂಡ ಕೋಸಕೊಂಡಿ ಗಂವ್ಹಾರಾ
ಕೇಳಿದರ ನನ್ನ ಗಂಡ ಹಾರಿಶ್ಯಾನಪ್ಪ ಶಿರಾ।
ಕಡಸಿ ಹಾಕುವೆನೊ ಕ್ಷಣದಾಗ
ನನಕೂಡ ಇಡ ತಾಯೀದ ಮಾತು
ಸಾಯೂವ ಮಾತ ನುಡಿ ಬ್ಯಾಡೊ

ಸ್ರಾಪ ಇದ್ದಾಂಗ ಋಷಿಗಳದಾ

ಪರಹೆಣ್ಣ ನೋಡವಗ ಪಾಪ ಬರತೈತಿ ಮುಂದ
ಸ್ರಾಪ ಇದ್ದಾಂಗ ಋಷಿಗಳದಾ॥

ಚಾಲ॥
ಸೀತಾನ ಓದ ರಾವಣ
ಮಡದ್ಹೋದ ಲಂಕಾ ಸುಟ್ಟ ಆದಿತ ಹಾಳ।
ಲಂಕಾ ಸುಟ್ಟ ಆದಿತ ಹಾಳ।
ಹಂತವರದ ಆ ಹಾಡ ಆಗಿ ಹೋತಿ
ಸುಮ್ಮನ ಬಾಳೆ ಮಾಡ ಹೋಗೋ ಮೂಳಾ॥

ಭಸ್ಮಾಸುರ ಸುಟ್ಟ ಸುಟ್ಟ ಬೂದಿ ಆಗಿ ಹೋದ
ತಿಳಿ ಬೇಕ ಮನಸಿಗ ಬಹಳ।
ಜಲ್ಮದಾಗ ಬಂದ ಪುಣ್ಯ ಗಳಿಸಬೇಕ
ಹೇಳತಾರ ಯೋಗಿ ಋಷಿಗೋಳ।
ಸಾಧುರ ಮಾಡ್ತಾರ ಶಿವಧ್ಯಾನಾ।
ಮಾರ್ಗ ಹುಡಕತಾರ ಒಂದ ಸವನಾ।
ತುಕರಾಮ ಇದ್ದ ಬಹಳ ಭಕ್ತಿವಾನಾ।
ಕೈಲಾಸಕೋದ್ಹಾನ ನೋಡ್ರಿ ಜನಾ।

ಏರ॥
ಶಾಪ ಇದ್ದಾಂಗ ಋಷಿಗೊಳದ ಈಶ್ವರ।
ಮಾಫ ಮಾಡತಾನ ತಿಳದಾಂಗ॥

ವಿಭಾಗ ೪

(ಭಾಗ ೪)

ಸಂಕೀರ್ಣ ತ್ರಿಪದಿಗಳು

ಸಂಕೀರ್ಣ ತ್ರಿಪದಿಗಳು

ವಿಭಾಗ ೪

೧

ಅಡಕೀ ಬಣ್ಣದ ಸೀರಿ ಅವರಿ ಹೂವಿನ ಕುಬಸ
ಹೆಡಕೀನ ಮ್ಯಾಲ ಮಗಿದುರಬ। ಕಟಗೊಂಡ
ಖಡಕೀಲಿ ನೀರ ತರತಾಳೋ.

೨

ಅಡಕೀ ಏಣಿಯ ಮ್ಯಾಲ ಆಡ್ಯಾಳ ಡೊಂಬತಿ
ನೋಡಿ ಬಂದ್ಹುಡಗ ಉಣಲಿಲ್ಲೋ। ಬೆಳತಾನ
ಕಾಡಿ ಬೇಡ್ಯಾನೋ. ಅವಳನ್ನ

೩

ಅಡವ್ಯಾಗ ಆಕಳಬಿಟ್ಟು ಗಿಡದಾಗ ಕುಂತಾನ
ಹಿಡದಾನ ಕೊಳಲ ಊದ್ಯಾನ। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ಮಿಡಿನಾಗರ ಹೆಡಿಯ ತಗದಾವ್ರೊ.

೪

ಅಡವಿ ಗಿಡ-ಮರ ಏರಿ ಹೂ ಹರಿದು ತಂದಾನ
ರಾಮನ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ। ತಂದ ಹೂ
ಹರದಿ ಸೀತವ್ವನ ತುರಬೀಗಿ

೫

ಅಣಕದ ಮಾತಾಡಬ್ಯಾಡ ಮಣಕೆಮ್ಮಿಯಂಥವಳ
ಒಣಕಿ ತುಂಡಾಗ್ಯಾನ ನಿನ ಗಂಡ। ಕೇಳಿದರ
ತುಣತುಣಕ ಮಾಡಿ ಚೆಲ್ಯ್ಯಾನೊ.

೬

ಅತ್ತರ ಕಣ್ಣಿಂದ ಮುತ್ತು ಉದರಿದಂಗ
ಚಿತ್ತಿಮಳಿ ಸುರದ ಹರದಂಗ। ಹುಡಗೀಯ
ಚಿತ್ತ ಹೊಳಿಯಾಗಿ ಮಹಾಪೂರ.

೭

ಅತ್ತಾಳೊ ಕರದಾಳೊ ಮತ್ತೇನ ಕೇಳ್ಯಾಳೊ
ಮುತ್ತಿನ ಮೂಗೂತಿ ಮಣಿಸರ। ಮ್ಯಾಲೊಂದು
ಕುತ್ತೀಗಿ ಬೀಳುವ ಕಂದನ.

೮

ಅತ್ತಿಯ ಅಂಜಿಕಿ ಇಲ್ಲ ಮಾವನ ಹೆದರಕಿ ಇಲ್ಲ
ಆದ ಗಂಡನ ಆಳಕಿಲ್ಲ। ಈ ಹೆಣ್ಣಾ
ಹ್ವಾದಲ್ಲಿ ಗೆಣೆಯಾನ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ.

೯

ಅತ್ತಿಗಿ ಚೌಡಲ ಬೀಜ ಮಾವಗ ಮಾವಿನ ಗೊಟ್ಟ
ಗಂಡನ ಕಂಡರ ಗಜನಿಂಬಿ।ಈ ಹೆಣ್ಣಾ
ಗೆಣೆಯನ ಕಂಡರ ಮೋಸಂಬಿ.

೧೦

ಅತ್ತಿ ಹೂವಿನ ಸೀರಿ ಅಚ್ಚೇರ ತೋಳಬಂದ್ಗಿ
ಹೊತ್ತೇರಿ ಹೊಳಿಗಿ ಹೊಂಟಾಳ। ನನಗೆಣತಿ
ಚಿತ್ತಾರದ ತೇರ ನಡದಂಗ.

೧೧

ಅತ್ತು-ಕರದು ನೀ ಅಕ್ಕನಮನಿಗಿ ಹ್ವಾದರ
ಅಕ್ಕನ ಗಂಡ ಅವಕೊಂಡ। ಹುಡಗಿ ನಿನ್ನ
ಅಕ್ಕನ ಸೆರಗ ಹರಕೊಂಡ.

೧೨

ಅಂತರ ಪಂತರ ಸಿಬಿಕಿಯ ಜಂತರ
ಜಂತರ ಮಾರೂದು ಜಮಖಂಡಿ। ಸೂಳ್ಯಾರು
ಅಂತರಲೆ ಲಾಗ ಒಗದಾರೊ

೧೩

ಅಂಬಲಿ ಮುತ್ತಪ್ಪಗ ಒಂಬತ್ತ ಬಾಗಿಲ
ತುಂಬ ಕುತ್ತಾರ ರೈತರ। ನಡಬರಕ
ತಂದಿ ಕುತ್ತಾನ ಸಿದರಾಯ.

೧೪

ಅಂಬಿಗ್ಯಾರ ಹುಡಗನ್ನ ನಂಬೀನ ಗೆಳತೆವ್ವ
ತುಂಬಿದ ಹೊಳಿಯಾಗ ಕೈ ಬಿಟ್ಟ। ಆ ಹುಡಗ
ರಂಭೀನ ತಂದಿಟ್ಟ ನನಮ್ಯಾಲ.

೧೫

ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಅನ್ನೂಳ ಅಯ್ಯಗ ಹೋಗೂಳ
ಅಯ್ಯ ನಿನಗೇನ ಕೊಡತಾನ। ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಸೈಪಾಕದಾಗ ಸರಿಹಿಟ್ಟ.

೧೬

ಅಲ್ಲ್ಯಾಕ ನಿಂತಿಯೋ ಹಲ್ಲ್ಯಾಕ ಕಿಸದೀಯೋ
ಹಲ್ಲ ಮ್ಯಾಲೆರಡ ನೊಣಕುತ್ತ। ಎಲೆ ಹುಡಗ
ಲಾವಂಗ ಮಾಡಿ ಕಡದೀಯೊ.

೧೭

ಅವಳೀಗಿ ಬೇದರ ಇವಳ್ಯಾಕ ಅಳತಾಳೊ
ನಾ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳದ ಕುಸಬೀಯ। ಬಡದಂಗ
ಬಡದ ಬಿಡಲೇನೊ ಇವಳನ್ನ.

೧೮

ಆಚೀಚೆ ನೋಡಿದರ ಸಾಚೆ ಸಣ್ಣದೈತಿ
ನಾಚೀಕಿ ಐತಿ ಮಾರ್ಯಾಗ। ಅವರವ್ವ
ಆಚೀಗಿ ಬಿದ್ದ ಕಳಸ್ಯಾಳೊ.

೧೯

ಆಜೂರ ಭೂಮ್ಯಾಗ ಆಡ್ಯಾಡಿ ಮೇದಾನೊ
ಅಗರಾಣಿ ನೀರ ಕುಡದಾನೊ। ಬಸವಣ್ಣ
ಆರಂಭ ಮಾಡಿ ಮಲಗ್ಯಾನೊ

೨೦

ಆ ದಂಟ ಈ ದಂಟ ಹಸರ ಹಳದೀ ದಂಟ
ಸೂಳ್ಯಾರ ಕೇಳೂದು ಕರದಂಟ। ಕೊಟ್ಟರ
ಜಿಗದ್ಯಾಡಿ ಮುದ್ದ ಕೊಡತಾರೊ

೨೧

ಆರಸಾವಿರ ಜಂಗ ಮೂರಸಾವಿರ ಗಂಟಿ
ದೂರ ಕೇಳ್ಯಾವೊ ದುರ್ಗಕ। ನಮ್ಮೆತ್ತ
ಧೂಳ ಚಿಮ್ಮ್ಯಾವೊ ಗಗನಕೊ.

೨೨

ಆಲೂರ ಕೆರಿಯಾಗ ಕಾಲೂರಿ ನಿಂತಾಳೊ
ಜಾಲಗಾರ ಹುಡಗ ಜಗಮಿಂಡ। ಅವರಪ್ಪನ
ದೌಲತ್ತ ನೋಡಿ ಜಿಗದಾಳೊ.

೨೩

ಆಲೂರ ಹೋಳಿ ಮುಂದ ಪೂಲ ಕಟಿಸ್ಯಾರ ಚಂದ
ಕೀಲ ಬಿಡದಾರ ವಿಪರೀತ। ಇಂಗ್ರೇಜವರು
ಗಂಗಿ ಮ್ಯಾಲ ಗಾಡಿ ನಡಸ್ಯಾರೊ.

೨೪

ಆ ವರುಷ ಹಂಗಾತು ಈ ವರುಷ ಹಿಂಗಾತು
ಲೆಂಡ್ಯಾನ ಹಳದಾಗ ಕೆಲಸಾತು। ಹುಡಗೀಯ
ಬಣ್ಣದ ಸೀರಿ ಹೊಲಸಾತೊ.

೨೫

ಇದ್ದ ಹೆಂಡತಿ ಬಿಟ್ಟು ಕದ್ದ ಸೂಳಿಯ ಮಾಡಿ
ಬಿದ್ದ ಮಣಕಾಲ ಮುರಕೊಂಡ। ಸಾವಕಾರ
ಇದ್ದಷ್ಟ ಬುದ್ಧಿ ಕಳಕೊಂಡೊ.

೨೬

ಇದ್ದರ ಇರಬೇಕ ಬುದ್ದುಳ್ಳವಳ ಗೆಣೆತಾನ
ಕುದ್ದಲಗೇಡಿ ಕುಲಗೇಡಿ। ಗೆಣೆತನ ಮಾಡಿ
ಇದ್ದಟ್ಯ ಬುದ್ದಿ ಕಳಕೊಂಡೊ

೨೭

ಇರಬಿ ಈಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹರಬಿ ಗಿಣ್ಣವ ಕಾಸಿ
ಹರದಾರಿ ಗೆಣೆಯಾಗ ಕಾದಾಳೊ। ಅಂವ ಬರಲಿಲ್ಲ
ನೆರಿಕ್ಯಾಗ ಚೆಲ್ಲಿ ಅಳತಾಳೊ

೨೮

ಈಟೀಟ ಮಲಿಯಾಕಿ ಚೀಟಿನ ಕುಪ್ಪಸದಾಕಿ
ಸೋಟ ಅಪರಪ್ಪ. ಕಾದಾನೊ। ಆ ಹುಡಗಿ
ನೋಟ ಬೀರ್ಯಾಳೊ ನನಮ್ಯಾಲೊ.

೨೯

ಈಟೀಟ ಮಲಿಯವಳು ಚೀಟಿನ ಕುಪ್ಪಸದವಳು
ಬಂದಿದ್ದಳೇನ ತ್ಯಾಟಕ್ಕ। ಆ ಹುಡಗಿ
ತಂದಿದ್ದಳೇನ ಕರಿಗಡಬ.

೩೦

ಈಟೀಟ ಮಲಿಯಾಕೆ ಥಾಟಿನ ನಡಗ್ಯಾಕಿ
ಬ್ಯಾಟಿಗಿ ಹೊಕ್ಕೀನ ಕೈಬಿಡ। ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಚಿಟಜೇನ ತರತೀನಿ ಸೀ ನೋಡ

೩೧

ಈಟೀಟ ಇರುವಾಗ ಗಂಡ ಕರಿಯಲು ಬಂದ
ಪುಂಡೀಯ ಬೀಜ ಉಡಿಯಕ್ಕಿ।ಹಾಕ್ಕೊಂಡು
ಕಂಡವರ ಕಾಲ ಹಿಡದಾಳೊ

೩೨

ಉತ್ತತ್ತಿ ಬಣ್ಣದ ಸೀರಿ ಉಡಿಯಾಗ ಟೆಂಗಿನಕಾಯಿ
ಎಡಗೈಯಾಗ ಎಡಿಯ ಹಿಡದಾಳೋ। ಆ ಬಾಲಿ
ನಗತಾಳೊ ಗುಡಿಯ ಹೊಗತಾಳೊ.

೩೩

ಊರ ಮುಂದಿನ ಹೊಲವ ಹರಗಿ ಹತ್ತಿಯ ಬಿತ್ತಿ
ತಿರತಿರಗಿ ಹೋಗಿ ನೋಡ್ಯಾನೊ। ಆ ಹುಡಗ
ಕೊರವರ ಕತ್ತಿ ಕಾದಾನೊ

೩೪

ಊರ ಮುಂದಿನ ಹಳ್ಳ ಕುಸಬಿ ಬಡದರ ಜೊಳ್ಳು
ಗಲ್ಲದ ಮ್ಯಾಲ ಕಿರಬಳ್ಳ। ಇಟಗೊಂಡ
ನಲ್ಲನಗೂಡ ನಗತಾಳೊ.

೩೫

ಊರ ಮುಂದಿನ ತ್ವಾಟ ನೀರುಂಡ ಬಳ್ಳೊಳ್ಳಿ
ಸಾಲ ಮೂಲಂಗಿ ಗಜನಿಂಬಿ।ಬನದಾಗ
ಗೊಲ್ಲಸಾಗ್ಯಾನೊ ಕರಿಹಣಮ.

೩೬

ಊರ ಮುಂದಿನ ತ್ವಾಟಾ ನೀ ಮಾಡೊ ನನ ಗೆಣೆಯ
ನೀರ ತರಲಾಕ ಬರತೀನಿ। ನಿನ ಗೂಡ
ಯಾರಿಲ್ಲದಾಗ ಇರತೀನಿ.

೩೭

ಊರ ಮುಂದಿನ ಗಂಗಿ ನಾಟೀಕಾರನ ತಂಗಿ
ಏನ ಬೇಡ್ಯಾಳೊ ಚದರಂಗಿ। ಗೆಣೆಯಾನ
ತೋಳ ಬೇಡಾಳೊ ತೆಲಗುಂಬೊ.

೩೮

ಊರೀಗಿ ಹೊಕ್ಕೀನಿ ಹೋರಿಯ ತರತೀನಿ
ಊರ ಕಾಯವ್ವ ದುರಗವ್ವ। ನನ ಗೂಡ
ವಾದ ಹಾಕವನ ಒಯ್ಯವ್ವ.

೩೯

ಎಂಟ ಹಾಡನು ಹಾಡಿ ಗಂಟಲ ಹರಕೊಂಡ್ಯೊ
ಸುಂಠಿಯ ಹಿಡಿಯೊ ಬಾಯಾಗ। ನನ್ಹಾಡ
ಒಂಟಿ ಮಾಲ್ಹೇರಿ ಬರತಾವೊ.

೪೦

ಎರಿಯ ಹೊಲದಾಗಿನ ಎಳಿಯ ಸಂವತಿಕಾಯಿ
ಹರಿಯಂದರ ಹೆಂಗ ಹರಿಯಲೆ। ನನಗೆಣೆಯಾ
ಮರಿಯಂದರ ಹೆಂಗ ಮರಿಯಲೊ.

೪೧

ಎರಿಯ ಹೊಲದ ಬಂಡಿ ಎಳ ಎಳದ ತರುವಾಗ
ಹೊಲಗೇರಿ ಮುಂದ ನಗಾ ಮುರದ। ಮನಿಯಾನ
ಹುಡಿಗಿ ಅತ್ತಾಳೊ ನಡಮುರದ.

೪೨

ಎರಿಹೊಲ ಕರಿಹೆಂಟೆ ನರಿನಡಗಿ ನಡಕೊಂಡ
ಹರದಾರ್ಹ್ಹರದಾರಿ ಬಂದೀನೊ। ನನಗೆಣೆಯಾ
ಕರಿಗಡಬ ಹೆರತುಪ್ಪ. ತಂದೀನೋ.

೪೩

ಎಲ್ಲವ್ವಗ ಹೋಗುದಕ ಎರವೀನ ತೋಳಬಂದಿ
ಮಗ್ಗಿಯ ಕುಬಸ ಮಂದೀದ। ತೊಟಗೊಂಡ
ಹಿಗ್ಗ್ಯಾಡಿ ಹಾದಿ ನಡದಾಳೊ

೪೩೪

ಎಲ್ಲವ್ವಗ ಹೋಗವರು ಬೆಲ್ಲವ ಒಯ್ಯುವರು
ಮಲ್ಲಿಗಿ ಒಯ್ಯುವರು ತುರಬೀಗೆ। ಪರಶುರಾಮನ
ಬಿಲ್ಲಿಗಿ ಒಯ್ಯುವರು ಬಿಳಿಮುತ್ತ.

೪೩೫

ಏಳೇಳೂ ಕಾಮಣ್ಣ ಎಟ್ಟೊತ್ತ ಮಲಗೀದಿ
ಆನಿ ಬಂದಗಸಿ ತಗದಾವೊ। ನಮ್ಮೂರ
ಗೂಳಿ ಬಂದ ಧೂಳ ಚಿಮ್ಮ್ಯಾವೊ.

೪೩೬

ಒಂಕ ಮಾರಿಯ ಹಣಮ ತೆಂಕಣಕ ಮುಖಮಾಡಿ
ಟೊಂಕದ ಮ್ಯಾಲ ಕೈಯ್ಯ ಇಟ್ಟಾನೊ। ಹಣಮಂತ
ಲಂಕಾಕ ಲಾಗ ಹೊಡದಾನೊ.

೪೩೭

ಒಂದ ಜಿಟ್ಟಿಯ ಕೊಂದ ಒಂಬತ್ತ ನಗಾರಿ ಬಿಗಿಸಿ
ಅಂಗೈಯಗಲದ ತೊಗಲುಳದ।ಹಾಡೀನ
ಭೇದ ಬಲ್ಲಂವ ಒಡದ್ಹೇಳೋ.

೪೩೮

ಓಡಿ ಹೋಗಲಿ ಬ್ಯಾಡೊ ಗ್ವಾಡಿ ಜಿಗಿಯಲಿ ಬ್ಯಾಡೊ
ಗ್ವಾಡಿಯ ತೆಳಗ ತಿಳಿನೀರ।ಇದ್ಹಂಗ
ತಿಳದ್ಹಾಡೋ ನಿನ್ನ ಮನದಾಗ.

೪೩೯

ಕಟ್ಟಾಣಿ ಗುಂಡಲ್ಲ ಕೈಗಂಟು ಬದಕಲ್ಲ
ಇಟ್ಟಂಥಾ ಸೂಳಿ ಮಡದಲ್ಲೊ।ಗಂಡನ್ನ
ಬಿಟ್ಟ ಬಾಳಕ್ಕಿ ಗರತೆಲ್ಲೊ.

೫೦

ಕಟ್ಟಿರಿಬಿ ಕಂದಾಹಾಕಿ ಎಂಟ ಮಗಿ ಹಾಲ್ಹಿಂಡಿ
ನೆಂಟರು ಉಂಡು ನೆಲನುಂಡು। ಹಟ್ಟ್ಯಾನ
ಕುರಿ ಹಿಂಡ ಕುಡದ ಒದರ್‍ಯಾವೊ.

೫೧

ಕಡಿಮ್ಯಾಲ ಕಡಿಬಿದ್ದ ಉಡದಾರ ತಿಡಿಬಿದ್ದ
ಬಡಿಗ್ಯಾರ ಓಣ್ಯಾಗ ಬರುವಾಗ।ಹುಡಗನ
ಬೆಡಗ ಕೇಳ್ಯಾಳೊ ಹೊಯಮಾಲಿ

೫೨

ಕಣ್ಣೀಗಿ ಕಸ ಹೀನ ಹೆಣ್ಣೀಗಿ ನಗಿ ಹೀನ
ಹಣ್ಣಿದ್ದ ಗಿಡಕ ಗಿಣಿ ಹೀನ। ಹೆರವರ
ಹೆಣ್ಣ ಬಯಸಾಂವ ಮತಿ ಹೀನೊ.

೫೩

ಕತ್ತಲ ಮನಿಯಾಗ ಬತ್ತಲೆ ನಿಂತಾಳೊ
ಕತ್ತಿವರಿಯಂಥ ಕರಿಹುಡಗಿ। ಕಾಲಾಗ
ಒತ್ತಿ ಬಿದ್ದಾವೊ ಹೊಲಮಸಿ.

೫೪

ಕಪಲೀಯ ಮಾರೆವಳ ತಿಪಲೇನ ಹೇಳಲೆ
ಚಪಲಬಾಳವಳು ಮಾತೀಲೆ। ಹುಡಗರನ
ಸುಪಲ್ಯಾಗ ಹಾಕಿ ಕೇರ್‍ಯಾಳೊ.

೫೫

ಕಬ್ಬಲಗ್ಯಾರ ಹುಡಗನ ನಬ್ಬಾಗಿ ಬರ ಹೇಳ
ಒಬ್ಬರಿಲ್ಲವ್ವ ಮನಿಯಾಗ। ಅಂವಗಾಗಿ
ಹಬ್ಬದ ಶ್ಯಾಂವಿಗಿ ಬಸದೀನ.

೫೬

ಕಬ್ಬೂರ ಕಸಿ ಅಂಗಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧೋತರ
ಕಮತುಗಿ ಊರೀನ ಗರಿಪಟಕಾ। ನನಗಾಗಿ
ಇಳಕಲ್ಲ ಹುಡಗಿ ಕಳಿಸ್ಯಾಳೊ

೫೭

ಕರದ ಕರಚೀಕಾಯಿ ಮುರದ ಗಂಗಾಳಕ ಹಾಕಿ
ಹರದಾರಿ ಗೆಣೆಯ ಬರಲಿಲ್ಲೊ। ಮನಿಯಾನ
ನೀವಾಳಿ ಗಂಡ ತಿಂದಾನೊ.

೫೮

ಕರದ ಕರಚೀಕಾಯಿ ಬಿದರ ಬುಟ್ಟಿಯ ತುಂಬಿ
ಚದರನಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಳುವ್ಯಾಳೊ। ಆ ಬಾಲಿ
ಸದರ ನೋಡಿ ನೆದರ ಇಟ್ಟಾಳೊ

೫೯

ಕರದಂಟ ಬೇಕಂತ ಕಿರಿಕಿರಿ ಮಾಡ್ಯಾಳೊ
ಗೋಕಾಕದಂಟ ಕರದಂಟ। ಕೊಟ್ಟರ
ಮದವೀ ಗಂಡನ್ನ ಮರತಾಳೊ

೬೦

ಕರದ ಕರಚೀಕಾಯಿ ಕರಿ ಅರಬ್ಯಾಗ ಕಟಗೊಂಡ
ಎರಿಯ ತುಳದಾಳೊ ಯಮನೂರ। ಜಾತ್ರ್ಯಾಗ
ಸೆರಗ ಮರಿಮಾಡಿ ಉಣಸ್ಯಾಳೋ

೬೧

ಕರ್‍ರನ್ನ ಮಾರೆವಳ ಗಲ್ಲ ಗುಳಿ ಬೀಳವಳ
ಒಗಿಯಾಕ ಹ್ಯಾದಹುಡಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲೊ। ಹಳದಾಗ
ಕಾಲೆತ್ತಿ ಕೀಲ ಜಡದಾರೊ

೬೨

ಕರ‍್ರನ್ನ ಹೆಣ್ಣಂತ ಕಿರಿಕಿರಿ ಕೊಡಬ್ಯಾಡೊ
ಹರಕ್ಪಾರೊ ನಿನ್ನ ಗುಳದಾಳಿ। ನಾ ಇನ್ನ
ಊರ ಮಗಳಾಗಿ ಇರತೀನೊ

೬೩

ಕರ‍್ರಾನ ಹುಡಗ್ಯಾರು ಕಾಯ್ಕುಳ್ಳ ತುಡಗ್ಯಾರು
ಕಾಯ್ಕುಳ್ಳ ಗಂಟ ತಲಿಮ್ಯಾಲ। ಇಟಗೊಂಡ
ಹೊಯ್ಕೋತ ಊರ ಹೊಕ್ಕಾರೊ.

೬೪

ಕರಿಹೆಂಟೆ ಬರಿಗಾಲ ತುಳಿದ ಇಂಗಳ ಮುಳ್ಳ
ಗೆಣೆಯಾ ನಿನ ಕಡಿಗಿ ಬರುವಾಗ। ಕಣ್ಣೀರ
ಕೆನ್ನೆ ತೋಯಿಸಿ ಹರದಾವೊ.

೬೫

ಕರಿಹೆಂಟಿ ಬರಿಗಾಲ ನಡುವ ನೆಗ್ಗಿನಮುಳ್ಳ
ಗೆಣೆಯಾ ನಿನ ಕಳುವಿ ಬರುವಾಗ। ಕಣ್ಣೀರ
ಸಣ್ಣ ಮುತ್ತಾಗಿ ಸುರದಾವೊ.

೬೬

ಕರಿಯ ಕಂಬಳಿ ಹೊತ್ತು ಜಿರಿಕಿ ಜೋಡನು ಮೆಟ್ಟು
ಕತ್ತಲದಾಗ ನಡದ ಬರಬ್ಯಾಡೊ। ನನಗೆಣೆಯ
ಕಳ್ಳಂತ ತಿಳಿದ ಕಡದಾರೊ

೬೭

ಕಲ್ಲ ಕಟಿಸಿದ ಬಾಂವಿ ಮಲ್ಲಿಗಿ ಸೋಪಾನ
ಗಲ್ಲಗಲ್ಲಂಬು ಗಜಸಿಂಬಿ। ಬನದಾಗ
ಗೊಲ್ಲನಾಗ್ಯಾನೊ ಕರಿಹಣಮ.

೬೮

ಕಳ್ಳ ಬರತಾನಂತ ಗುಲ್ಲ ಮಾಡಲಿ ಬ್ಯಾಡ
ಕಳ್ಳಲ್ಲ ನಾನು ನಿನಗೆಣೆಯ । ನಿನ ಮನಿಗಿ
ಕತ್ತಲಾದಾಗ ಬರತೀನ.

೬೯

ಕಾಗವ್ವ ಕರಿಯಲಿ ಕುಳಬಾನ ಉರಿಯಲಿ
ಕರಿ ಹುಡಗಿ ನನಗ ಒಲಿಯಲಿ। ಎಲ್ಲವ್ವ
ಇಲ್ಲಿಂದ ಕೈಯ ಮುಗದೀನ.

೭೦

ಕಾಡಬ್ಯಾಡ ಎಲ್ಲವ್ವ ಕಾರ್ಹುಣ್ಣಿಗಿ ಬರತೀನು
ಕಲ್ಲ್ಯಾ-ಮಲ್ಲ್ಯಾ ಎನುವ ಎರಡ್ಹೋರಿ। ಹೂಡಕೊಂಡ
ನಿಲ್ಲದ ನಿನಗಿರಿಗಿ ಬರತೀನಿ.

೭೧

ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ ನಿನ್ನ ಕಾಣದಲೆ ಇಲಾರೆ
ಮಲ್ಲಿಗೆಂತವಳನ್ನ ಮರಿಲಾರೆ। ನೆಗ್ಗಿನ
ಮುಳ್ಳಿನಂತವಳನ್ನು ಬೆರಿಲಾರೆ.

೭೨

ಕಾಮ ಸತ್ತಾನಂತ ಭೀಮ ಬೋರ್ಯಾಡತಾನ
ಮನಿಗೈದು ಕುಳ್ಳ ಕೊಡರೆವ್ವ। ಕಾಮಣ್ಣನ
ಮನ ಮೆಚ್ಚಿ ಕಿಚ್ಚ ಕೊಡವೂನ।

೭೩

ಕಾಮಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಡಿಗ್ಗಣ್ಣಿನವಳ
ನೀರ ಕಂಡಲ್ಲಿ ನಗುವಳೊ। ಕಾಮಣ್ಣನ
ಬೂದಿ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಅಳುವಳೊ.

೭೪

ಕಾಮಣ್ಣಾ ನಿಮ್ಮವ್ವ ಏನಂತ ಕರದಾಳೊ
ಬಾರೊ ನನ ಮಗನ ಪರದೇಶಿ। ಶಿವರಾಯನ
ಸಿಟ್ಟಿಗಿ ಸಿರವ ಕೊಡಬಾರೊ.

೭೫

ಕಾಮನಮಂಡಲ ಸುತ್ತ ಕಾರ್ಜೋಳನು ಬಿತ್ತಿ
ಹಾಲ ತುಂಬೊಟಿಗೆ ಗಿಣಿ ಬಡದೊ। ಕಾಮಣ್ಣನ
ಮಾನ ತುಂಬೊಟಿಗೆ ಶಿವನೋದೊ.

೭೬

ಕಾಮ ಕಲ್ಲಿಗಿ ಸೋತ ಭೀಮ ಬಿಲ್ಲಿಗಿ ಸೋತ
ರಾವಣ ಸೋತ ರಣದಾಗ।ನಮ್ಮೂರ
ತಳವಾರ ಸೋತ ತಳದಾಗೊ.

೭೭

ಕಾಮಣ್ಣನಂಥಾ ಚೆಲುವ ಬಸವಣ್ಣನಂಥಾ ಛಲವ
ಭೂಮಿತಾಯಂಥ ಸಹನೆಯ।ಪಡದರ
ಸಾರ್ಥಕಾದೇನ ಶಿವನಲ್ಲಿ.

೭೮

ಕಾಮಣ್ಣ ನಿನ್ನಂಥ ಚೆಲುವ ರ್‍ಯಾರ್‍ಯಾರಿಲ್ಲ
ಭೀಮಸೇನನಂಥ ದುರಳಿಲ್ಲ। ದೇಶದಾಗ
ಸೀತಾ ದೇವಿಯಂಥ ಗರತಿಲ್ಲೊ.

೭೯

ಕಾಮಣ್ಣನಂಥವರು ಚೆಲುವ ರ್‍ಯಾರ್‍ಯಾರಿಲ್ಲ
ರಥಿದೇವಿಯಂಥ ಚೆಲುವಿಲ್ಲ। ದೇಶದ ಮ್ಯಾಲ
ಧರ್ಮರಾಜನಂಥ ದೊರಿಯಿಲ್ಲೊ.

೮೦

ಕಾಲಾಗ ಪೈಜಾಣ ನಡುವಿನ್ಯಾಗೊಡ್ಯಾಣ
ರಡ್ಯಾರ ಹುಡಗೀಯ ಗೆಣೆತನಾ। ಮಾಡಿದರ
ಎಡ್ಡೆಮ್ಮಿ ಹೈನ ಉಣಿಸ್ಯಾಳೊ.

೮೧

ಕಾಸಿಯ ಕಟ್ಯ್ಯಾನ ರೇಶಿಮೀ ಉಟ್ಟಾನ
ಮೀಸಿಯ ಮ್ಯಾಲ ಕೈಯ ತಿರುವ್ಯಾನ। ಈ ಚದರ
ಖಾಸ ದೇಸಾಯರ ಮಗನೇನ.

೮೨

ಕ್ವಾರಮೀಸಿಯ ಹುಡುಗ ವಾರಿನೋಟಕ ಸೋತ
ಗಾರಗಣ್ಣೀನ ಬಿಳಿ ಹುಡಗೀಯ। ನೋಡುತ
ತೇರ ಎಳಿಯೂದು ಮರತಾನೊ.

೮೩

ಕುಡ್ಡ ಕೂರಿಗಿ ಹೂಡಿ ರೊಡ್ಡ ಬಳಸಾಲ ಹೂಡಿ
ಯಾಸಿಗಾಲಾಂವ ಎಡಿಹೂಡಿ। ಅವರವ್ವ
ತುದಿಗಾಲಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ತರತಾಳೊ

೮೪

ಕುದರೀಗಿ ಕೊಂಬಿಲ್ಲ ಕ್ವಾಣೀಗಿ ಢರಿ ಇಲ್ಲ
ಟೆಂಗಿನ ಗಿಡಕ ಟಿಸಲಿಲ್ಲ। ನನಗೂಡ
ವಾದ ಹಾಕವಗ ಉಸಲಿಲ್ಲೊ.

೮೫

ಕುಂಟಲಗಿತ್ತೀಗಿ ಕುಸಬಿ ಹೂವಿನ ದಂಡಿ
ಎಂಟ್ಹುರಿಹಗ್ಗ ಗುಂಡಬಡಿಗಿಲೆ। ಬಡದರ
ಕುಂಟಲತನಾ ಬಿಡಲಿಲ್ಲೊ.

೮೬

ಕುಂಬಳ ದಡಿ ಸೀರಿ ಕುಣಕುಣದ ಉಡತಾಳೊ
ಗಂಡನಿಲ್ಲೇನೊ ಇವಳೀಗಿ। ಈಗೀಗ
ಗಂಡೆರಳಿ ಬಣ್ಣ ತಿರಗ್ಯಾವೊ.

೮೭

ಕುಂಬಳ ದಡಿ ಸೀರಿ ಕುಣಕುಣದ ಉಟ್ಟ್ಯಾಳೊ
ಮಗ್ಗಿ ತೆಗಿಸ್ಯಾಳೊ ಮಲಿಮ್ಯಾಲ। ಈ ಚೆಲುವಿ
ಚಂದ್ರಾಮನ ಬರಸ್ಯಾಳೊ ಬೆನ್ನಾಗ.

೮೮

ಕುಂಬಾರ ಕುಡಕಿ ಬಡದೊ ಕಂಬಾರ ಕಬ್ಬಿಣಾ ಬಡದೊ
ಪತ್ತಾರ ಬಡದ ಬಂಗಾರ। ಹಾರೂರ
ಕಿಟ್ಟಪ್ಪ ಬಡದ ದಸಮಿಯ.

೮೯

ಕುರಬರ ಹುಡಗೀಯ ತುರಬ್ಯಾಕ ನಿಗರೇತಿ
ತುರಬೀನ ತುಂಬ ಕುರಿ ಉಣ್ಣಿ। ಕಟಗೊಂಡ
ಟ್ರಂತ ಕುರಿಯ ಹೊಡದಾಳೊ.

೯೦

ಕುಲು ಕುಲು ನಗುವೂಳು ಕುಲಕಣ್ಣಿಗಿ ಹೋಗೂಳು
ಕುಲಕಣ್ಣಿ ನಿನಗೇನ ಕೊಡತಾನ। ಬಾಳಾದರ
ಬಿರಾಡದಾಗ ರೊಕ್ಕ ಬಿಡತಾನ.

೯೧

ಕುಸಬೀಯ ಹೂ ಚೆಂದ ಕೋಗಿಲದ ದನಿ ಚೆಂದ
ನಸುಗೆಂಪಿನಾಕಿ ನಗಿ ಚೆಂದ। ಚೊಚ್ಚಿಲ
ಬಸರಾದರ ಹೆಣ್ಣ ಬಲುಚೆಂದ.

೯೨

ಕೂಡೀದ ಕುಡಿಹುಬ್ಬ ತೀಡೀದ ಬೇತಾಲಿ
ಕಾಡೀಗಿ-ಗಣ್ಣ ನಡಸಣ್ಣ। ನಡದರ
ಮಿಡಿನಾಗರಾಡಿ ಹರದಂಗ.

೯೩

ಕೊಡೂ ಮನಸಿದ್ದರ ಗ್ವಾಡಿ ಜಿನದರ ಬಾರೊ
ದಡ್ಡೀ ಬಾಗೀಲ ತೆರಿತೀನೊ। ಆವಾಗ
ಅಡ್ಡ ಬಂದವರನ ಇರಿತೀನೊ.

೯೪

ಕೂಸಿನ್ನ ಕೊಲಿಮಾಡಿ ಘಾಸಿ ಗಂಡಗ ಮಾಡಿ
ಹಾಸಿಗಿ ಮಾಡ್ಯಾಳೊ ಗೆಣೆಯಾಗ। ಆ ಗೆಣೆಯ
ಪಾಸಿ ಮಾಡ್ಯಾನೋ ಬರಲಿಲ್ಲ.

೯೫

ಕೂಸಿನ್ನ ಕರಕೊಂಡ ಮಾಸೆತ್ತ ಏರ್‍ಯಾಳೊ
ತಾಸೊತ್ತಿನ ಹಾದಿ ಯಮನೂರ। ತೇರಿಗಿ
ಕೂಸೆತ್ತಿ ಕೈಯ ಮುಗದಾಳೊ

೯೬

ಕೂಲಿಕಾರ ಹುಡಗಗ ಹಾಲ ಸಕ್ಕರಿ ಹಾಕಿ
ಮ್ಯಾಲ ಕೊಟ್ಟೀನ ಎಲಿ ಅಡಕಿ। ಹುಡಗಗ
ಕಾಲ್ಹಿಡಿದರ ಕರುಣೆ ಬರಲಿಲ್ಲೊ.

೯೭

ಕೆಂಪ-ಜ್ವಾಳದ ರೊಟ್ಟಿ ಗಿಂಜ ಬದನೀಕಾಯಿ
ದುಂದೀಲಿರುವೂದು ಹೊಳಸಾಲ। ಹುಡಗ್ಯಾರು
ಸಂಜೀಕ ದೀಪ ಹೊಡದಾರೊ

೯೮

ಕೆಂಪ ಸೀರಿಯನುಟ್ಟು ಬಾಳಿ ನಿರಗೀ ಮಾಡಿ
ತಂಪೊತ್ತಿನ್ಯಾಗ ಬರತಾಳೊ। ಕೊರವಂಜಿ
ಜುಂಪ ಜ್ಯಾಲ್ಯಾಗ ನೆನದಾಳೊ.

೯೯

ಕೆಂಪಾನ ಹೆಣ್ಣಂತ ಸಂತೋಷ ಪಡಬ್ಯಾಡ
ಸಂತ್ಯಾಗಿರತೈತಿ ಸವಳುಪ್ಪ। ಆ ಹೆಣ್ಣ
ನಿಂತಲ್ಲಿ ನೀರ ಬರಸೂಳ.

೧೦೦

ಕೆಲಸಂಗ ಕ್ಯಾದೀಗಿ ಹೊನವಾಡ ಮಲ್ಲೀಗಿ
ಕಡೆಯ ಬಿಜ್ಜರಗಿ ಕಣಗೀಲ। ದಾಸ್ಯಾಳ ಹೂವ
ಮಡ್ಡೀಎಲ್ಲವನ ತುರಬೀಗಿ

೧೦೧

ಕೆಸರ್‍ಹ್ಯಾಳ ಹಳದಾಗ ಉಸರ್‍ಹ್ಯಡದ ಅಳತಾಳ
ಹೆಸರ ಕೇಳಿದರ ನಗತಾಳ। ಹುಡಗೀಯ
ಕುಸಮೋಜಿನ ಬಯಕೆ ತಿಳಿಯವೊ.

೧೦೨

ಕೈಯ್ಯಲಾಗದ ಸೂಳಿ ಅಯ್ಯಾಗ ಹೋಗ್ಯಾಳೊ
ಅಯ್ಯ ಬೇಡ್ಯಾನೊ ಮನಿ ಮನಿ। ಸೂಳೀಗಿ
ಮೈಯ್ಯ ಬೇಡ್ಯಾನ ಮಲಗಾಗ.

೧೦೩

ಕೊಳ್ಳಾಗ ಕಟ್ಟಾಣಿ ಉಡಿಯಾಗ ಪುರಾಣಿ
ನೀ ಎಲ್ಹೋಗಿದ್ದೆ ಚಿಟ್ಟಾನಿ। ನಿನಗಂಡ
ಹುಡಕ್ಯಾಡಿ ಹುಟ್ಟ ಮುರದಾನ.

೧೦೪

ಖಂಡ ಇರೂತಾನ ರಂಡ್ಯಾರ ಸಹವಾಸ
ಪುಂಡತನಾ ತೋರೂರ ಊರಾಗ। ಹುಡಗೂರು
ಜೊಂಡಗಾಗುವರು ಮದಿವ್ಯಾಗಿ ॥

೧೦೫

ಗಂಡನ ಮನಿಯಾಗ ಉಂಡ ತಿರಗುವ ಹೆಣ್ಣ
ಕಂಡವರ ಗೂಡ ನಗಬ್ಯಾಡ। ಅದ ಕಂಡು
ಕಂಡಕ ಕಾಗಿ ಮುಕರ್‍ಯಾವ.

೧೦೬

ಗ್ಯಂಡ ಗುಂಡ್ಯಾರ ಕೂಡಿ ಗುಂಡದ ನೀರಿಗಿ ಹೋಗಿ
ಗುಟ್ಟ್ಯಾಡಿ ಗುಂಡ ಕೆದರ್‍ಯಾರೊ। ರಾತ್ರ್ಯಾಗ
ಒಡ್ಡ್ಯಾಡಿ ಕೌದಿ ಹರದಾರೊ.

೧೦೭

ಗಂಡ ಬಡವನಂತ ಕಂಡಂಗ ನಡೀಬ್ಯಾಡ
ಉಂಡೀನಂತ ಇರು ಉಪವಾಸ। ಹುಡಗೀ
ಗಂಡನ ಹೊರತು ಗತಿ ಇಲ್ಲೊ.

೧೦೮

ಗಂಡನ ಮನಿಯಾಗ ಹೆಂಡಿ ಹಿಡದರು ಲೇಸ
ಗಂಡಿಲ್ಲದವಳ ದೌಲತ್ತ। ಎಟ್ಟಿದ್ದರೂ
ಕುಂಡಿಮ್ಯಾಲ ಸೀರಿ ಹರದಂಗೊ

೧೦೯

ಗಾರಗಣ್ಣಿನ ಹುಡಗಿ ಯಾರ ಮಗಳಪ್ಪ ಈಕಿ
ಸೀರಿ ನೋಡದರ ಸಿರಿವಂತಿ। ಇರ್ವಪ್ಪ
ಯಾರೀಗಿ ಧಾರಿ ಎರದಾನೊ.

೧೧೦

ಗಾರಿಗಿ ಕಟಗೊಂಡ ತೇರಿಗಿ ಬಂದಾಳೊ
ಮಾರುದ್ದ ಜಡಿಯ ಬಿಟಗೊಂಡ। ಹುಡಗಿನ್ನ
ಊರಿನ ಗೌಡ ಇಟಗೊಂಡೊ.

೧೧೧

ಗಿಡದಾಗ ಗಿಡ ಚೆಂದ ಮಾವೀನಮರ ಚೆಂದ
ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಯಾಗ ಗಿಣಿಚೆಂದ। ಎಲೆ ಹುಡಗ
ಚಿಕ್ಕ್ಯಾಗ ಚೆಂದ ಚಂದ್ರಾಮ.

೧೧೨

ಗಿಡದಾಗ ಗಿಡ ಹುಟ್ಟಿ ಗಿಡಕ ತೊಟ್ಟಿಲ ಕಟ್ಟಿ
ಅಡಿವೆಪ್ಪ ಹುಟ್ಟಿ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿ।ಕಡೇಮನಿ
ಬಸಗೊಂಡಪ್ಪ ಹುಟ್ಟಿ ಮಠ ಕಟ್ಟ್ಯೊ.

೧೧೩

ಗಿಡ್ಡ ಇದ್ದರು ಹೆಣ್ಣ ತಿದ್ದೀ ಮಾಡಿದಂಗ
ಕಡ್ಡೀ-ಬುಗಡೀಯ ಬಡದಂಗ। ಇದ್ಹೆಣ್ಣ
ಇದ್ದರ ಚೆಂದ ಇದರೀಗಿ.

೧೧೪

ಗಿಡ್ಡ ಹುಡಗಿಯ ಹೂಂಸ ಗುಂಡಕಲ್ಲಿಗಿ ಬಡದ
ವಾಡೇಕ ಬಡದ ಗಿಮದರಿಗಿ। ಗೌಡರ
ಕ್ವಾಣೇಗಿ ಬಡದ ಹಣಿ ಒಡದ.

೧೧೫

ಗುಡ್ಡದವಾರ್‍ಯಾಗ ಕಡ್ಡ ಕೊಯ್ಯವನ್ಯಾರೊ
ಗಡ್ಡ ಇಲ್ಲದ ಎಳಿಹುಡಗ। ನ ಜತಿಗೂಡಿ
ಗುದ್ವ್ಯಾಡಿ ಬಳಿಯ ಒಡಕೊಂಡ್ಯೊ.

೧೧೬

ಗುಡ್ಡದವಾರ್‍ಯಾಗ ಗುಗ್ಗಳ ಹೊಗಿ ಎದ್ದ
ಅಪ್ಪ ಶಿವರಾಮನ ಶಿವಪೂಜಿ। ನಡದಾಗ
ಆಕಾಶದ ಗಂಟೆ ಗಣಲೆಂದೊ.

೧೧೭

ಗುಡ್ಡದ ಎಲ್ಲವ್ವನ ಗುಡಿಯೆಲ್ಲಾ ಬಂಗಾರ
ಹಾಸುಗಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹವಳವ। ಎಲ್ಲವ್ವನ
ಬೀಸಣಿಕಿಗೆಲ್ಲ ಬಿಳಿಮುತ್ತ

೧೧೮

ಗುಂಡಕಡಬನು ಮಾಡಿ ಗುಂಡ್ಯಾನ ಮ್ಯಾಲ ಹೇರಕೊಂಡು
ಗಂಡ ಹೋಗೂನ ಪರವುತಕ। ಪವಳ್ಯಾಗ
ಕೂಡುಂಡು ಬ್ಯಾರೆ ಮನಗೂನ.

೧೧೯

ಗುಳ್ಳವ್ವಗ ಗುಡಿಯಿಲ್ಲ ಜೋಕಮಾರಗ ಮನಿಯಿಲ್ಲ
ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕಾಯಿ ಒಡೂದಿಲ್ಲ।ಇವರನ್ನ
ಭಾಳ ದಿನಾ ಇರ್ಲಾಕ ಬಿಡೂದಿಲ್ಲ.

೧೨೦

ಗೆಣೆಯಾ ಬರತಾನಂತ ಹರವಿ ನೀರನು ಕಾಸಿ
ಹರದಾರಿ ಗೆಣೆಯ ಬರಲೊಲ್ಲೊ।ಆ ಹುಡಗಿ
ತಿರಿಗಿ ಸುರುಸುರಿವಿ ಆಳತಾಳೊ.

೧೨೧

ಗೊಂಜಾಳ ಬಿಸಿರೊಟ್ಟಿ ಗಿಂಜ ಬದನಿಕಾಯಿ
ಪಿಂಜಾರ ಹುಡಗಿ ಗೆಣೆತನಾ।ಮಾಡಿದರ
ಪಿಂಜಾಳಿ ಅಂಗಿ ಹೊಲಿಸ್ಯಾಳೊ.

೧೨೨

ಗೋಕಾಕದ ಕುಪ್ಪಸ ಬೇಕಂತ ತರಿಸ್ಯಾಳೊ
ಮಗ್ಗಿ ತಗಿಸ್ಯಾಳೊ ಮಲಿಮ್ಯಾಲ। ಆ ಹುಡಗಿ
ಗೆಣೆಯನ ಬರಸ್ಯಾಳೊ ಎದಿಮ್ಯಾಗೊ

೧೨೩

ಚಹಾದ ಅಂಗಡ್ಯಾನ ಹೆಣ್ಣ ಚೆಲವಿ ಇದ್ದರೇನ
ಚಂಚಲ ಗುಣದ ಛೀಮಾರಿ। ಗೆಣೆತನ
ಮುಂಚೆ-ಬ್ಯಾಡನ್ನೊ ಮೈದುನಗ.

೧೨೪

ಚಪ್ಪರ ಮಸಿಯವಳ ಜುಪ್ಪರ ತೆಲಿಯವಳ
ದುಡ್ಡ ಕೊಡತೀನ ಎರಕೋರ। ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಚೆಂಜಿಕ ಬರತೀನ ಕರಕೋರ.

೧೨೫

ಚಂದಕ ನಮ್ಮವರು ಚೆಂಡ್ಹೂವ ಬಿತ್ಯಾರ
ಉಂಡ್ಹೋಗೊ ರಾಯ ಮುಡದ್ಹೋಗೊ। ನಿನಗೂಡ
ಕೆಂಡ್ಹೋಗೊ ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ.

೧೨೬

ಚಿಕ್ಕ ನನ ಕಾಮಣ್ಣ ಚಿಣಿಯನಾಡುತ ಬಂದ
ಉಕ್ಕಲಿ ತೆಳಗ ಮನಗೂಳಿ। ಅಗಸ್ಯಾನ
ಚಿತ್ತರದ ಕೊಡಕ ಚಿಣಿ ಬಡದೊ.

೧೨೭

ಚಿಕ್ಯಾಗ ಚಂದ್ರಾಮ ಹಕ್ಯಾಗ ಗಿಣಿರಾಮ
ಸೊಕ್ಕಿ ಬಂದರ ಬಲರಾಮ। ಹೆಣ್ಣೀಗಿ
ಮಿಕ್ಕೀದ ಮಾರ ಮಗರಾಮೊ.

೧೨೮

ಚಿಗರಿ ಬಣ್ಣದ ಕುಬಸ ಚೆಲುವಿತಾ ಹೊಲಿಸ್ಯಾಳೊ
ಮಂಗ್ಯಾನ ತಗಿಸ್ಯಾಳೊ ಮಲಿಮ್ಯಾಲ। ಆ ಬಾಲಿ
ಗೆಣೆಯನ ಬರಸ್ಯಾಳೊ ಎದಿಯಾಗೊ

೧೨೯

ಜಂಗಮರ ಹುಡಗನ ಹೆಂಗಾರೆ ಸಲುವಲೆ
ಜಂಗ ಬೇಕವನ ಕಾಲೀಗಿ। ದುಡ್ಡಿನ
ನಿಂಗ ಬೇಕವನ ಕೊರಳಿಗಿ.

೧೩೦

ಜಾತರಿಗಿಹ್ವಾದ ರಾಯ ರಾತೂರಿ ಬರಲಿಲ್ಲ
ಖಾತರ್ಯಾದಾವ ಮನದಾಗ। ಆ ಊರ
ಪಾತರದ ಹೆಣ್ಣಾ ಬಿಡಲಲ್ಲೊ.

೧೩೧

ಜಾಲಗಾರನ ಮಗಳು ಜ್ಯಾಲ್ಯಾಗ ಮನಿಕಟ್ಟೆ
ಮೇಲಮುದ್ದ್ಯಾಳಗ ತೊಲಿ ಹೊರಗ। ಹಾಡೀನ
ಭೇದ ಬಲ್ಲಂವ ಒಡದ್ಹೇಳೊ. (ಜೇನು)

೧೩೨

ಟಿಕ್ಕೇಸರ ಕಟ್ಟ್ಯಾಳ ಠೀಕಾಗಿ ನಿಂತಾಳ
ಸಿಕ್ಕವರನ ಕಂಡ ನಗತಾಳ। ಈ ಹೆಣ್ಣಾ
ಈಕೇನ ಅವನೀಗಿ ಇರತಾಳೊ.

೧೩೩

ತಂಬಾಕ ಸೇದವನ ತಾರೀಫೇನ ಹೇಳಲೆ
ರೇಶಿಮಿ ಅಂಗ್ಯಾಗ ಕಿಡಿಬಿದ್ದ। ಮನಿಯಾನ
ಮಡದಿ ಕೇಳಿದರ ಮುನಿದಾಳೊ

೧೩೪

ತಳವಾರ ಹುಡಗಗ ತಾಕೀತ ಮಾಡೀನ
ತವರಿಗಿ ಹ್ವಾದರ ಬರಬೇಕು।ಅದ ಬಿಟ್ಟು
ಹಿಂಬಾಲ ಹತ್ಯಾನ ಹಗಲಿರುಳ.

೧೩೫

ತಾಂಬರ ಕೊಡದಾಕಿ ತಾರೀಫೇನ ಹೇಳಲಿ
ಖಾರಿಕ ಹಾಕ್ಯಾಳೊ ಕೊಡದಾಗ। ಗೆಣೆಯಾಗ
ತಾರೀಖ ತಿಳಿಸ್ಯಾಳೊ ಬರಲಾಕೊ.

೧೩೬

ತುಂಬಿದ ತೋಳಿಗಿ ಸಿಂಬಿಸುತ್ತಿದ ವಂಕಿ.
ರಂಭಿ ನಿನತಕ್ಕ ಒಗತಾನ।ಇರದೀರ
ಬಂಗಾರ ಇದ್ದೇನ ಸುಡುವೂದ.

೧೩೭

ತುಂಬಿದ ಹೊಳಿಯಾಗ ಕೊಂಬ ಕಾಣಸತಾವ
ಬಂಗಾರದ ಇಣಿಯ ಬಸವಣ್ಣ। ಕಡಪಟ್ಟೆ
ಇಂಬ ಬಯಲಾಗ ನೆನದಾನೊ

೧೩೮

ತೆಗ್ಗಿಲ್ಲ ತೆವರಿಲ್ಲ ಮುಗ್ಗ್ಯಾವ ಎರಡಾನಿ
ತೆಗ್ಗಿನ್ಯಾಗೈತಿ ಹಲಗಣಿ। ಹಣಮಪ್ಪನ
ಹುಬ್ಬಿನ್ಯಾಗೈತಿ ಸಿರಿಗಂಧ.

೧೩೯

ತೊಗರಿಯ ಸಾಲಾಗ ಬಗರಿ ಆಡವನ್ಯಾರೊ
ಮದರಿ ರುಂಬಾಲದ ಕಾಮಣ್ಣ। ಆಡಿದರ
ಬಂದಂಥ ಮಾಡ ಬಯಲಾಗೆ

೧೪೦

ಥಂಡಿ ಹತ್ತೈತಂತ ರಂಭಾಟ ಮಾಡ್ಯಾಳೊ
ಕುಂಡಿ ಮೇಲಾಗಿ ಮಲಗ್ಯಾಳೊ। ಅಕಿಗಂಡ
ರಂಡ್ಯಾರ ಹಂತ್ಯಾಕ ನಗತಾನೊ.

೧೪೧

ಥಾಟಗಿತ್ತಿ ನಿನ್ನ ತಾರೀಫೇನ ಹೇಳಲೆ
ಉಳ್ಳಾಕೇನಿಲ್ಲೊ ಚೆಂಜೀಕ। ಮುದುಕಾದ
ಗಂಡ ಸತ್ತರ ಗತಿ ಇಲ್ಲೊ.

೧೪೨

ಥಾಟಗಿತ್ತಿ ಹೆಣ್ಣಾ ತ್ವಾಟಕ ಬರಬ್ಯಾಡ
ತ್ವಾಟದಾನ ಹುಡಗ ಬಲಬೆರಿಕೆ। ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಈಟೀಟ ಮಲಿಯ ಹಿಡದಾನೊ.

೧೪೩

ದನ್ನಾಳ ದಾಶಾಳ ಎಣ್ಣೆಕಣಮುಚನಾಳ
ಬಣ್ಣಾ ಆಡೂದು ಬಬಲೇಶ್ವರ। ಅಗಸ್ಯಾನ
ಹೆಣ್ಣಾ ಬಂದಾವ ಅಪರೂಪ.

೧೪೪

ದಾರೂ ಕುಡಿಯಲಿ ಬ್ಯಾಡೊ ದಾರ್ಯಾಗ ನಿಲಬ್ಯಾಡೊ
ನಾರ್ಯಾರ ನೋಡಿ ನಗಬ್ಯಾಡೊ। ಎಲೆ ಹುಡಗ
ಮಾರಿಕೊಳ್ಳಬ್ಯಾಡೊ ನಿನ ಮಾನ.

೧೪೫

ದಾರೂದ ಧಣಗೀಗಿ ದೈತ್ಯರು ಉಳಿಲಿಲ್ಲೊ
ದೇಶಗತಿ ಎಲ್ಲಾ ನಾಶಾದು। ಎಲೆ ಹುಡಗ
ಹೇಸಿ ನೀನ್ಯಾವ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೊ

೧೪೬

ದಿಂಡಧಿಗಮಾಲಿ ಹೆಣ್ಣಾ ಕಂಡನಾ ಹೆದರೀನ
ಥಂಡಿ-ಉರಿ ಬಂದ ಮನಗೀನ। ಆ ಹೆಣ್ಣಾ
ಭಂಡ ಮಾಡ್ಯಾಳೊ ಬೆಳಗಾನ.

೧೪೭

ದುಂಡ ಮಾರಿಯ ಹೆಣ್ಣಾ ಚೆಂಡು ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣಾ
ಕಂಡಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನಗಬ್ಯಾಡ। ಹುಡಗೂರು
ಕೆಂಡ ಕಾರ್ಯಾರ ಹೊಟ್ಟ್ಯುರದ

೧೪೮

ದುಂಡ ಮಾರಿಯ ಹೆಣ್ಣಾ ಚೆಂಡು ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣಾ
ಕಂಡ ಕಂಡಲ್ಲಿ ನಗಬ್ಯಾಡ। ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಕಂಡಕ ಕಾಗಿ ಮುಕರ್ಯಾವ.

೧೪೯

ಧನ್ಯಾಳ ದಾಶಾಳ ಗೋದೀಯ ಬೀಸ್ಯಾಳ
ಹಂತಿ ಹೊಡೆಂವಗ ಉಣಸ್ಯಾಳೊ। ಆ ಹುಡಗಿ
ಕಂಕಿ ತುಗಿಯಂವಗ ಮನಗ್ಯಾಳ.

೧೫೦

ನತ್ತಿನ್ಯಾನೊಂದಂದ ಮುತ್ತ ಉದರಿದಂಗ
ಹತ್ತ ಮಕ್ಕಳ ಹಡದಾಳೊ। ನಮ್ಮವ್ವ
ಉತ್ತತ್ತಿ ಹಾಂಗ ಬದಕ್ಯಾಳೊ.

೧೫೧

ನಮ್ಮೂರ ಗೌಡರ ರತ್ನದ ಸುಣ್ಣದಕಾಯಿ
ಪೀತ-ಪಿಂಜರದ ಎಲಿಚೆಂಚಿ। ಬಿಚ್ಚಿದರ
ಪತಿವರತ್ಯಾರ ಬಾಯಿ ತೆರದಾರೊ.

೧೫೨

ನಲ್ಲನ ಬಾವಲಿ ಗಲ್ಲಕ ಬಡಿತಾವೊ
ಹೂಡೇದ ಮುಂದ ಹುಡದೀಯ। ಆಡುದ ನೋಡಿ
ಹೂರಣಕ ಬೆಲ್ಲ ಮರತಾಳೊ.

೧೫೩

ನಲ್ಲ ಬರತಾನಂತ ಒಲ್ಲೀಯ ನೇಶಾಳೊ
ನಲ್ಲ ನೆನದಂಗ ಬರಲಿಲ್ಲೊ। ಆ ಒಲ್ಲಿ
ನೆಲ್ಲಿ ಗಿಡಕ್ಹಾಕಿ ಹರದಾಳೊ

೧೫೪

ನಾನು ವಡ್ಡರ ಹುಡುಗ ನೀನು ವಡ್ಡರ ಹುಡಗಿ
ಎಕ್ಕಡ ಪೋದ ಎಮರುಂಡ। ನನ ಗೆಣತಿ
ತಿಕ್ಕಡ ಪೋದ ತಿಮರುಂಡ.

೧೫೫

ನಾಯೀಯ ಕೊಳ್ಳಾಗ ನಾಕೆಳಿ ಸರಪಳಿ
ನಾಳಿಗಿ ಕಾಮಣ್ಣನ ಹುಲಿಬ್ಯಾಟಿ। ಆಡಾಗ
ನಾನೂರ ನವಲ ಕುಣದಾವ.

೧೫೬

ನೀ ಎಂದ ಹಾಡಿದ್ದ್ಯೊ ನಿಮ್ಮಪ್ಪೆಂದ ಹಾಡಿದ್ದೊ
ಬೇಲ್ಯಾನ ಬೆಕ್ಕ ಅತ್ತ್ಂಗೊ। ನೀ ಹಾಡಿದರ
ಹೆಂಡರ ಮಕ್ಕಳು ಸತ್ತ್ಂಗೊ.

೧೫೭

ನೀ ಎಂದ ಹಾಡಿದ್ದೊ ನಾ ಎಂದ ಕೇಳಿದ್ದೊ
ಕೌದಿ ಮಾರೆವನ ಕಲಕ್ಪಾರೊ। ಹೊತ್ತಿದ
ಹೋಳಿಗಿ ಮಾರೆವ್ನ ಹೊಯ್ಕೋರೊ.

೧೫೮

ನೀರಾಗ ಹುಟ್ಟೊದು ನೀರಾಗ ಬೆಳೆವೂದು
ನೀರ ಕಂಡರ ಕರಗೂದು। ಹಾಡೀನ
ಭೇದ ಬಲ್ಲಂವ ಒಡದ್ಹೇಳೊ(ಉಪ್ಪು)

೧೫೯

ನೀರಿಗ್ಹೋಗು ಹುಡಗಿ ನಿಲ್ಲ ನಾ ಬರತೀನಿ
ನೀರಾಣಿ ನಿನ್ನ ಕೊಡದಾಣಿ। ಕೈಯ್ಯಾನ
ಬಳಿಯಾಣಿ ನೀರ ಹೊಳಿಯಾಣಿ.

೧೬೦

ನುಚ್ಚ ಅಡತೀನಂತ ಹುಚ್ಚೆದ್ದ ಕುಣದಾಳೊ
ಕಿಪ್ಪೊಟ್ಟಿ ಕೆಳಗ ಕಿಡಿ ಸಿಡದೊ। ಮರ ದಿನ
ಚಿಕ್ಕ ಗುಡ್ಡದಟ್ಟು ಗುಳ್ಳೇದ್ದೊ.

೧೬೧

ನೆರಿ ಊರ ಹುಡಗನ್ನ ಪುರಮಾನಿಸಿ ಕರಸ್ಯಾರೊ
ಹರೇದ ಹಾಡ ಹಾಡಾಕ। ಊರಿನ
ನೆರದ ಹೆಣ್ಣವನ ನೋಡಾಕ.

೧೬೨

ಪತ್ತಾರ ಮನಿ ಮುಂದ ಅತ್ತತ್ತ ಹೇಳ್ಯಾಳೊ
ನತ್ತ ಮಾಡಿಸೋ ನನಗೊಂದ। ನನ ಗೆಣೆಯಾ
ಅತ್ತೀಮನಿಗ್ಹೋಗಿ ಬರತೀನೊ.

೧೬೩

ಪರ್ವತ ಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಪರಸಿ ಬರತಾವಂತ
ಬೆರಿಸಿಟ್ಟಾಳ ಬೆಲ್ಲ ನೆನೆಗಡಲಿ। ಆ ಬಾಲಿ
ತರಿಸಿಟ್ಟಾಳೆಲ್ಲ ಪನಿವಾರ.

೧೬೪

ಪರ್ವತವೆಂಬೂದ ಅರವತ್ತ ಗಾವೂದ
ಬರಲಾರೆನಯ್ಯ ಗಿರಿದೂರ। ಮಲ್ಲಯ್ಯ
ಇಲ್ಲಿಂದ ಕೈಯ್ಯ ಮುಗದೀನೊ.

೧೬೫

ಪರಿಯ ಉಚ್ಚಿದ ಹಾಂವ ಸರಸರ ಹರದಂಗ
ಎರಕೊಂಡ ಎದಿಯ ತೆರಕೊಂಡ। ಹುಡಗಿನ್ನ
ಕರಕೊಂಡ್ಹೋಲಮನಿ ಮಾರ್ಕೊಂಡೊ

೧೬೬

ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಹೊತ್ತವರು ಮೆಲ್ಲಕ ನಡಿರೆಪ್ಪ.
ಕಲ್ಲಾಗ ಕಾಲ ಅದರ್‍ಯಾವ। ಕಾಮಣ್ಣನ
ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಘುತ್ತ ಉದರ್‍ಯಾವೊ.

೧೬೭

ಪಿಲ್ಲೀನ ಇಟ್ಟಾಳ ಗಲ್ಲೀಸಿ ನಡದಾಳೊ
ಕಲ್ಲದರಿ ದಾವಣಿ ದನ ಬೆದರಿ। ಮನಿಯಾನ
ನಲ್ಲಯ್ಯ ಹೆದರಿ ಉಣಲಿಲ್ಲೊ.

೧೬೮

ಬಿಟ್ಟಿಲದಂಥಾ ಕಣ್ಣ ಇಟ್ಟಾಳ ಹುಡಗನ ಮ್ಯಾಲ
ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡ್ಯಾಳ ಹೊಲ-ಮನಿಯ। ಆ ಹುಡಗಿ
ಕೊಟ್ಟ ಕಳುವ್ಯಾಳೊ ಕರಿಗಡಬ.

೧೬೯

ಬಡವನ ಹೆಂಡತಿ ನಡಿಗೀಲಿ ಬಲುಚೆಲುವಿ
ನಡವೂರಾಗೊಬ್ಬ ಮನಸಿಟ್ಟ। ಕೇಳ್ಯಾನ
ಕಡಾ ಕೊಡ ನಿನ್ನ ಕುಡಿ ಹುಬ್ಬ.

೧೭೦

ಬಣಜಿಗರ ಹುಡಗೀಯ ಬಡಿವಾರೇನ ಹೇಳಲೆ
ಸಣ್ಣೆಳಿ ಚೈನ ಕೊಳ್ಳಾಗ। ಹಾಕ್ಕೊಂಡ
ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರನ ಎಳದಾಳೊ.

೧೭೧

ಬಣ್ಣದ ಗುಬ್ಯಾರು ಎಣ್ಣಿ ಹೋಳಿಗಿಯಂಗ
ನುಣ್ಣಗಿರತಾರ ನೋಡುದಕ। ಕೂಡಿದರ
ಸುಣ್ಣ ಸುಟ್ಟಂಗ ಸುಡತಾರ.

೧೭೨

ಬದಕೀನ ಆಸೇಕ ಮುದಗ ಕೊಡೋದಕಿನ್ನ
ಚಿದಕನ ಗವಿಯಾಗ ಬಿಡಬೇಕ। ಹಡದವ್ವ
ಮಿಡಕದ ಜೀವ ಕೊಡತೇನ.

೧೭೩

ಬಬಲೇಶ್ವರದ ಸಂತಿ ಬ್ಯಾಡಪ್ಪ ನನ ಮಗನ
ಬಟ್ಟ ಕುಂಕಮದ ಬಸವ್ಯಾರ। ಕಂಡರ
ಹುಟ್ಟೀದ ಮನಿಯ ಮರಸ್ಯಾರ.

೧೭೪

ಬಲ್ಲಿದ ಶ್ಯಾಣ್ಯಾನಂತ ಬೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಲು ಬಂದ
ಇಲ್ಲದ ಹರಲಿ ಕಬ್ಬಿಗೆ। ಕೊಟ್ಟರ
ಒಲ್ಲಿ ಕಳಿ ಕಳಿಸಿ ಒದಿತಾರೊ.

೧೭೫

ಬಸವಣ್ಣ ನಿನಪಾದ ಹಸನಾಗಿ ತೊಳದೀನ
ಹಸರ ಗಲ್ಲೀಪ ಹೊಲಸೀನ। ಹಾಡಾಕ
ಹಸನಾದ ದನಿಯ ಕೊಡ ನನಗ

೧೭೬

ಬಸವಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ ಹಸೆಮಗಳು ನೀಲವ್ವ
ಬಸರಾದರ್‍ಹ್ವಂಗ ನಡದಾಳೊ। ಆ ತಾಯಿ
ಸಸಿಯೊಳಗ ನವಲ ಕುಣದಂಗ.

೧೭೭

ಬಸವನ ಪತ್ತ್ರೂರಿ ಬಿಸಿಲಿಗಿ ಬಾಡ್ಯಾವ
ದುಸಮಾನದಾಂವ ಮಳಿರಾಜ। ತ-ಡದರ
ಬಸವಾ ನಿನ್ಹ್ವಂಗ ಸಲುವಲೇ

೧೭೮

ಬಾಗೋಡಿ ಬಸವಣ್ಣ ಭಾಳ ದೊಡ್ಡವನಂತ
ಮಾಡೀಸಿಟ್ಟೆನೋ ಮಗಡವ। ಬಸವಣ್ಣಗ
ಪೋಣಿಸಿಟ್ಟೆನೊ ಸರಜಂಗ.

೧೭೯

ಬಾಗೋಡಿ ಎಂಬೂದು ಬಾಲ್ಯಾರ ಪಟ್ಟಣ
ಮ್ಯಾಲ ಚೆನ್ನವ್ವನ ಅರಮನಿ। ಬಾಗಲದಾಗ
ಬಾಗಿ ನಿಂತಾನ ಬಸವಣ್ಣ.

೧೮೦

ಬಾದಾಮಿ ಬಣ್ಣದ ಕುಬಸ ಬಲುಚೆಂದ ತೋಳಿಗೆ
ಬಾಗಿದರ ಬೆನ್ನ ಬಿಗದಾವೊ। ನಮ್ಮೂರ
ಶ್ಯಾಣ್ಯಾ ಸಿಂಪಿಗ ಹೊಲದಾನೊ.

೧೮೧

ಬಾಳೀಪಟ್ಟಿ ಸೀರಿ ಬಾಯಾಗ ಬಿಳಿ ಎಲಿಯ
ಬಾಜಾರ ಹಿಡದ ಬರತಾಳೊ। ಅವಳನ ಕಂಡ
ಬಾಯಾನ ಚುಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಾರೊ.

೧೮೨

ಬಿದ್ದ ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಲ್ಲ ಬಿದ್ದೋಡಿ ಗೆಣೆತನ
ಗದ್ದ್ಯಾಗಿನ ರಾಡಿ ಗಟ್ಟೆಲ್ಲೊ। ಹೆಣ್ಣನಗೂಡ
ನಿದ್ದಿಗಣ್ಣಾಗ ಇರಬ್ಯಾಡೊ.

೧೮೩

ಬಿದ್ದಾನೊ ಕಾಮಣ್ಣ ಬಿಳಿ ಅಂಗ ಮೇಲಾಗಿ
ಒದ್ದ್ಯಾಡತಾನೊ ಶಿವನೆದರ। ಕಾಮಣ್ಣ
ಬಿದ್ದಲ್ಲೇ ಬೂದಿಯಾದಾನೊ.

೧೮೪

ಬಿದ್ದೋಡಿ ಅವರವ್ವ ಬುದ್ದೀಯ ಹೇಳ್ಯಾಳೊ
ಗುದ್ದಿ ಬ್ಯಾಡನ್ನ ಗುಳದಾಳಿ। ಇಲ್ಲದೆ
ಕದ್ದ ಗಂಡಸರ ಕೂಡೂನ.

೧೮೫

ಬೇಲಿ ಮ್ಯಾಲಿನ ಹೂವ ಬೆಳ್ಳಗಿದ್ದರ ಚಂದ
ಮಲ್ಲಿಗಿ ಹೂವಿನಂಥ ಮದಿವಿಂಡನ। ಬಿಟಗೊಟ್ಟ
ಹುಲ್ಲಕೊಯ್ಯವನ ಹುಡಕ್ಯಾಳೊ.

೧೮೬

ಬಿಳಿಯ ಗಲ್ಲದ ಮ್ಯಾಲ ಇಳದೆಳಿಕೂದಲ
ತೆರದ ದಾಳಿಂಬರ ತುಟಿಯವಳ। ಕಂಡರ
ಹರದ್ಯಾಡು ಮನಾ ಹಾಂವಾತ.

೧೮೭

ಬಳ್ಳಾನ ಹುಡಿಗ್ಯಾರು ಬಳ್ಳೊಳ್ಳಿ ತುಡಿಗ್ಯಾರು
ಬಳ್ಳೊಳ್ಳಿ ಗಂಟ ಬಗಲಾಗ । ಹಿಡಕೊಂಡ
ಗುಳ್ಳವ್ವನಾಣಿ ಕೊಡತಾರೊ.

೧೮೮

ಬೆಳ್ಳಾನ ಮಾರೆಕ್ಕಿ ನೀಯೇನ ಒಳ್ಳೆಕ್ಕಿ
ಕಳ್ಳಿ ಸಾಲಾಗ ಕರಿಯಕ್ಕಿ। ಬಂದರ
ಮುಳ್ಳಾಗ ನುಗಿಸಿ ಬರುವಾಕಿ.

೧೮೯

ಮಕ್ಕಳ ಬೇಡವರು ಪಟ್ಟಣಕ ಹೋಗರೆವ್ವ
ಪಟ್ಟಣದ ತೆಳಗ ಅರಕೇರಿ। ಅಮೋಗಸಿದ್ದ
ತೊಟ್ಟೀಲ ಹೊರಿಸಿ ಕಳುವ್ಯಾನ

೧೯೦

ಮಕ್ಕಳು ನಕ್ಕರ ಮಲ್ಲಿಗೆಗರಳೀದಂಗ
ಬಕ್ಕಡಬಾಯಿ ಮುತ್ತಜ್ಜ। ನಕ್ಕರ
ರೊಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಬೊಕ್ಕಸೊಡದಂಗ

೧೯೧

ಮಗ್ಗಿ-ಕುಬಸಾ ತೊಟ್ಟ ಮಗಿದುರಬ ಕಟ್ಟ್ಯಾಳೊ
ಮಗ್ಗಿ ಮಲ್ಲಿಗಿ ಮುಡದಾಳೊ। ಆ ಚೆಲವಿ
ಹಿಗ್ಗಿನ ನಗಿಯ ನಗತಾಳೊ.

೧೯೨

ಮಟ ಮಟಾ ಮಧ್ಯಾಣ ತಿಟಿ-ತಿಟಿ ಕುಪ್ಪಸ
ಸೇದೂವಹಗ್ಗ ಬಲಗೈಯಾಗ ಹಿಡಕೊಂಡ
ಸೇದೂತ ಶಿವನ ನೆನದಾಳೊ.

೧೯೩

ಮಠವೆಲ್ಲೊ ಮಠವೆಲ್ಲೊ ಮಠದ ಬಾಗಿಲನೆಲ್ಲೊ
ಕಟದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಕದನೆಲ್ಲೊ। ಶಾಂತ್ವೀರಸ್ವಾಮಿ
ಮಠವೈತೊ ಬಾಳಿಬನದಾಗ.

೧೯೪

ಮಠದ ಬಾಗಿಲ ಮುಂದ ಕಟದ ಕಲ್ಲಿನ ಭಾಂವಿ
ಮೆಟ್ಟಲೇರಿ ನೀರ ತರುವಂಥ ಹುಡಿಗಿಯ ಕಂಡ
ಮಟ-ಮಟಾ ಮಧ್ಯಾಣ ಕಳದೀನೊ.

೧೯೫

ಮಡಸ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನಸೇನ ದೊಡ್ಡದ
ಕುದಿಸೀದ ಗೆಣಸ ಪುಡಿಬೆಲ್ಲ। ತಂದಾಳೊ
ಮನಸಿಗಿ ಬಂದಂಗ ತಿನಿಸ್ಯಾಳೊ.

೧೯೬

ಮಣಕೆಮ್ಮಿಯಂಥಾಕಿ ಹಣೆ-ಹಣೆಕಿ ನೋಡ್ಯಾಳೊ
ಕೆಣಕಿದರ ಸಾಕು ಕರದಾಳೊ। ಆ ಹೆಣ್ಣೀಗಿ
ಹಣದಾಸೆಗೇನು ಮಿತಿಯಿಲ್ಲೊ.

೧೯೭

ಮದ್ಯಾಣ ಮಳಿ ಬಂದ ಬಿದ್ದಾವ ನೀಲದಹಣ್ಣ
ಗೆದ್ದೀನನ ಬ್ಯಾಡ ಪತಿವರತಾ। ಸೀತಾದೇವಿ
ಬಿದ್ದಾಳ ರಾವಣನ ರಥದಾಗ

೧೯೮

ಮಂಗ ಮುಸಲರ ಹುಡಗಿ ಚ್ಯಾಂಗೇವ ಮಾಡ್ಯಾಳ
ಲಿಂಗವಂತರ ಹುಡಗ ಉಣಲಿಲ್ಲೊ। ಆ ಹುಡಗಿ
ಅಂಗಳಕ ಚೆಲ್ಲಿ ಅಳತಾಳೊ.

೧೯೯

ಮಂಡಮೂಗಿನ ಹೆಣ್ಣ ಗಂಡ ಕರಿಯಲು ಬಂದ
ಪುಂಡೀಯ ಬೀಜ ಉಡಿಯಕ್ಕಿ। ಹಾಕ್ಕೊಂಡು
ಮಿಂಡನ ಕಡಿ ನೋಡಿ ಅಳತಾಳೊ

೨೦೦

ಮಲ್ಲೀಗಿ ಮಗಿದುರಬ ಮಕ ಮಲ್ಲ ಮಲಿಕಟ್ಟ
ಹಲ್ಲ ನಕ್ಕರ ದಾಳಿಂಬ। ಇಂಥಾಕ್ಕಿ
ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಾಳೊ ಎಲ್ಲಾರಿಗಿ.

೨೦೧

ಮಲ್ಲಾಡದ ಹುಡಗಿಯ ಮಲಿ ಕಿನ್ನೂರಿ ಕಾಯಂಗ
ಹೆಡಕೀನ ಮ್ಯಾಲ ಗಡದುರಗಿ। ಇಟಗೊಂಡ
ಖಡಕೀಲಿ ನೀರ ತರತಾಳೊ

೨೦೨

ಮಸರ ಮಾರುವ ಹುಡಗಿ ಹೆಸರ ಕೇಳಿದರಾತ
ಬಸರಾದರ್ಥಂಗಂತ ಅಳತಾಳೊ। ಅವರವ್ವ
ಹಸರ ಬಳಿ ಇಡಿಸಿ ನಗತಾಳೊ

೨೦೩

ಮಳ್ಳ ಮೈನರದ ಹುಡಗಿ ಹಳ್ಳದ ನೀರಿಗಿ ಹೋಗಿ
ಬಳ್ಳ ತಿರುವೂತ ನಿಂತಾಳೊ। ಆ ಹುಡಗಿ
ನೀರ ತುಂಬೂದ ಮರತಾಳೊ

೨೦೪

ಮಳಿಬಂದ ಮರುದಿನ ಹೊಳಿತುಂಬಿ ಹರದಂಗ
ತಿಳಿಬಂದ ಮ್ಯಾಲ ತವರೂರ। ಬಿಡುವಾಗ
ಹೊಳಿಯಾಗಿ ಹರದಾವ ಕಣ್ಣೀರ.

೨೦೫

ಮಾಗಿಯ ಮಳಿಗಾಲ ಹೆಂಗಿದ್ಯೊ ಕೋಗೀಲ
ಆಗರ ಭಾಳ ಅಡಕೀಯ ।ಬನದಾಗ
ಕೂಗ್ಯಾಡಿ ಹೊತ್ತಗಳದೀನೊ.

೨೦೬

ಮಾದರ ಮನಿಮುಂದ ಮಾವೀನ ಗಿಡಹುಟ್ಟಿ
ಮಾದರ ಪೋರಿ ಗೆಣೆತನಾ। ಕಟ್ಟಿದರ
ಗೊಂಡೆದ ಕೆರುವ ಮಾಡಿಸ್ಯಾಳೊ.

೨೦೭

ಮಾನೇಪುರದ ಹುಡಗಿ ಮನಿಹೊರಗ ಬಂದಾಗ
ಜಮಖಂಡಿ ಹುಡಗ ಜಡಿಹಿಡ । ಎಳಿವಾಗ
ಕಡಪಟ್ಟಿ ಪರಸ [ಖ್ಯಾತ ಕುಸ್ತಿಪಟು] ಬಿಡಿಸ್ಯಾನೊ.

೨೦೮

ಮಾರೋಳಿ ಹುಲ್ಲಂಗ ಮಾರುದ್ದ ಕೂದಲ
ಜಡಿಯ ಹೆಣದಾಳೊ ಹೆಡಿಹಾಂವ್ರೊ। ನೋಡಂವಗ
ಕಡಿಲಾರದ ನಂಜ ಏರೈತೊ

೨೦೯

ಮ್ಯಾಳಿಗಿ ಮ್ಯಾಲಿನ ರವದಿ ಗಾಳಿಗ್ಹಾರಿದಂಗ
ಗಾಲ-ಮೇಲಾತ ಕಿತ್ತೂರ। ಚೆನ್ನಮ್ಮ
ಗಾಳೀಗಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡತಾಳೊ

೨೧೦

ಮಿಂಡನ ಸಪಿಹತ್ತಿ ಗಂಡನ ಬೈಬ್ಯಾಡ
ಗುಂಡದನೀರ ನಿಜವಲ್ಲ। ತಿರಮಿಂಡಿ
ಕುಂಡಿ ಒಣಗಿತ್ತ ಬಿಸಲಾಗ.

೨೧೧

ಮೂರ ಹೋಳಿಗಿ ಮಾಡಿ ನೂರ ಮಂದಿಗಿ ಉಣಸಿ
ಮೂರೂ ಹೋಳೀಗಿ ಉಳದಾವೊ। ಶ್ಯಾಣ್ಯಾ
ಮಾಸ್ತರ ಒಡದ್ಹೆಳೋ.

೨೧೨

ಯಮನೂರ ಜಾತ್ರಿಗಿ ಕರದರು ಬರವೊಲ್ಲ.
ಸರಿ ಇಲ್ಲದವನ ಗೆಣೆತನ। ಮಾಡಿದರ
ಬರಿಗಾಲು ಹಾದಿ ತುಳದಂಗ.

೨೧೩

ಯಾಕೊ ಹುಡಗಿಯ ಜೀವ ಏಸ ಹೂ ಬೇಡ್ಯೆತಿ
ಮಾಚಕನೂರ ಮರನೂರ। ತ್ವಾಟದ
ದಾಸ್ವಾಳದ ಹೂವ ದವನವ.

೨೧೪

ಯಾತಕ ಹುಟ್ಟ್ಯೆತಿ ಘಾತಕ ಬಬಲೇಸೂರ
ರಾತೂರಿ ಗಸ್ತಿ ಬರಲಿಲ್ಲ। ಗುಜ್ಜನ್ನ
ಘಾತ ಮಾಡ್ಯಾರೊ ಗಳಿಗ್ಯಾಗ.

೨೧೫

ಯಾವತ್ತು ನಾತರ ಯಾಲಕ್ಕಿ ನಾತಾನ
ನಾಗರ ಹಾಂವೀನ ಕುಲದಾಂವ। ಕೂಸಪ್ಪಯ್ಯ
ಮಾಯವಾಗ್ಯಾನೊ ಮಠದಾಗ

೨೧೬

ಯಾವತ್ತು ಉಡುವೂಳು ಎಳ್ಳಹೂವಿನ ಸೀರಿ
ಏನಿಲ್ಲದ ಬಡವಿ ಎಲ್ಲವ್ವ। ಉಡುವೂದ
ವರಸದಾಗೊಮ್ಮಿ ಜರತಾರಿ.

೨೧೭

ರಂಡ್ಯಾರ ಗೆಣೆತಾನ ದಂಡಿಗಿ ಹತ್ತದಮಾತ
ಕಂಡ ಹಳಸಿದರ ಉಣಬ್ಯಾಡ। ಎಲೆ ಹುಡಗ
ದಂಡ ಒಣಗೀತೊ ಹುಳ ಹತ್ತಿ.

೨೧೮

ರಂಡೀಯ ಗೆಣೆತಾನ ತಿಂಡಿತೀರೂತನಕ
ಮಿಂಡ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಿಗುತನಕ। ಅಂಥಾ
ಮಂಡ ಚಪ್ಪಲಿ ನಾಯಿಗೊ

೨೧೯

ರಂಡೀಯ ಮನಿಯಾಗ ಹೆಂಡದ ಮಜಾ ಏನೊ
ಕಂಡದ ಗಡಿಗಿ ಒಲಿಮ್ಯಾಲ। ಇದ್ದರ
ಮಿಂಡರ ಕೂಡ್ಯಾರೊ ಹದಿನೆಂಟೊ.

೨೨೦

ರವದಿಯಂಥಾ ಹೆಣ್ಣ ನಿನಮ್ಯಾಗ ನನ ಕಣ್ಣ
ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ನನಗ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ। ನಾ ಈಗ
ಸುಂಟರಗಾಳ್ಯಾಗಿ ಬರತೀನ.

೨೨೧

ವಡ್ಡರ ಮನಿಮುಂದ ವಟವಟಿ ಗಿಡಹುಟ್ಟಿ
ವಡ್ಡರ ಪೋರಿ ಗೆಣೆತನ। ಮಾಡಿದರ
ಗೊಡ್ಡೆಮ್ಮಿ ತುಪ್ಪ. ಉಣೆಸ್ಯಾಳೊ

೨೨೨

ವರಗೇಡಿ ಗಂಡಂತ ಮಾರಿ ತಿರುವ ಬ್ಯಾಡ
ಪರ್ಯಾಣ ನಿನ್ನ ಪಾಲೀಗಿ। ಬಂದರ
ಕಾಲಿಟ್ಟ ಅದನ ಒಡಿಬ್ಯಾಡ.

೨೨೩

ವಾಳೀದ ಹೆಣ್ಣಿನಗೂಡ ಬಾಳೇ ಮಾಡೂದ ಕಷ್ಟ
ಗಾಳೀಗಿ ಬಾಯಿ ತಗದಂಗ । ಮನಿಯ
ಮಾಳೀಗಿ ಜಂತಿ ಜರದಂಗ

೨೨೪

ಶಿವನಿಗಿ ಗುಡಿಕಟ್ಟಿ ಸ್ವಾಮಿಗಿ ಮಠಕಟ್ಟಿ
ಹಸದ ಬಡವರಿಗಿ ಉಣಕೊಟ್ಟ। ನಮ್ಮವ್ವ
ಕುಸಮೋಜಿನ ಮಗನ ಹಡದಾಳೊ.

೨೨೫

ಷಂಡ ಸಾವಕಾರ ಹುಡಗ ಹೆಂಡ್ತೀನ ಬಿಟ್ಟಾನ
ರಂಡೀಯ ಬೇಡಿ ಅಳತಾನೊ। ಆಕೀಗಿ
ಖಂಡಗ ಹೊನ್ನ ಕೊಡತಾನ.

೨೨೬

ಸಣ್ಣಾನ್ನ ಶ್ಯಾಂವೀಗಿ ಉಣ್ಣಾಕ ಬಸದಾಳ
ಬೆಣ್ಣಿಯ ಮುದ್ದಿ ಕಾಸ್ಯಾಳೊ। ಗೆಣೆಯಾಗ
ಬೆಣ್ಣಿ ಮಾತ್ಹೇಳಿ ಬೆಸದಾಳೊ

೨೨೭

ಸತ್ತರ ಸುದ್ದಿಯ ಕಳುವೊ ನೆತ್ತರ ಅರಬೀ ಕಳುವೊ
ಕತ್ತೀಯ ಕಳುವೊ ನಿನಗುರತ। ನನಗೆಣೆಯಾ
ಮುತ್ತೊಂದ ಕಳುವೊ ಮೂಗುತಿಗೆ

೨೨೮

ಸಂಗಾಪೂರ ಹುಡುಗೂರು ಮಂಗ್ಯಾನ ಮಾರೆವರು
ಗಂಗಾಳ ಚರಗಿ ಬಗಲಾಗ। ಹಿಡಕೊಂಡ
ಸಂಗಯ್ಯನಾಣೆ ಕೊಡತಾರೊ.

೨೨೯

ಸಂತಿ ಸವದೀ ಹೆಣ್ಣ ಸುಲದ ಬಾಳೀಹಣ್ಣ
ಮಾನೇಪುರ ಹೆಣ್ಣ ಮೈಬಣ್ಣ।ಬಂಗಾರ
ಜಮಖಂಡಿ ಹೆಣ್ಣ ಕಳಿಬಾಳ.

೨೩೦

ಸಂದೀಯ ಮನಿಯವಳ ಮುಂದ ಚಪ್ಪರದವಳ
ಬಂದಿದ್ದಳೇನ ಜಾತ್ರೀಗೆ। ನನಗಾಗಿ
ತಂದಿದ್ದಳೇನ ಕರಿಗಡಬ.

೨೩೧

ಸರಗಿ ಸಾಲಕ ಹೋತು ಬಳಿ ಬಾಳೇಕ ಹೋತು
ಒಡ್ಯಾಣ ಹೋತು ಬಡ್ಯಾಗ। ಆ ಹುಡಗಿ
ದಡ್ಯಾಗ ಕುಂತ-ಅಳತಾಳೊ.

೨೩೨

ಸರಗಿ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡೊ ಸರದಾರ ನನಗೆಣೆಯಾ
ಸರಿ-ಗೆಳತ್ಯಾರೊಳಗ ಇರತಿನೊ। ನನ ಗೆಣೆಯಾ
ಕರದಾಗ ನಾನು ಬರತೀನೊ

೨೩೩

ಸವತೀ ಮುಳ್ಳ ತುಳದ ಸಾವತಿನ ನನ ಗೆಣೆಯ
ಹೇಳಿ ಕಳುವೆನ್ನ ತವರೀಗೆ। ತಾಯವ್ವನ
ಮಾರೀ ನೋಡಿ ಜೀಂವ ಬಿಡತಿನೊ.

೨೩೪

ಸಾಕ ಸಾಕಂದರ ಯಾಕ ನೀರಿಗಿ ಹ್ವಾದಿ
ನಾಕ ತೊಂಡಲದ ಮಳಿ ಬಡದ।ಮಾವಿನ
ಕಗ್ಗಾಯಿ ಉದರಿ ಕೊಡವೊಡದ.

೨೩೫

ಸಾಸವಿಬಣ್ಣದ ಸೀರಿ ರೇಸೀಮಿ ಕುಪ್ಪಸ
ಯಾಸಿ ಬೇತಾಲಿ ತಗದಾಳೊ। ಆ ಹುಡಗಿ
ಕಾಸಿ ಕಟ್ಟಿದವನ ಹುಡಕ್ಯಾಳೊ

೨೩೬

ಸಾಲವ ಮಾಡ್ಯಾನ ಸೂಳೀಯ ಇಟ್ಟ್ಯಾನ
ಸಾಲಿಗರು ಬಂದು ಎಳಿವಾಗ। ಆ ಸೂಳಿ
ಮ್ಯಾಳೀಗಿ ಏರಿ ನಗತಾಳೊ.

೨೩೭

ಸಾಹೇಬ ಇಳದಲ್ಲಿ ಸಾಧೀಸಿ ಮಳಿಯಾಗಿ
ಸಾಹೇಬ ತೋದ ಗುಡಿ ತೋದ। ಒಳಗೀನ
ಗಲ್ಲೀಪ ತೋದ ಗರಿತೋದ.

೨೩೮

ಸಿಟ್ಟಿಮಾರಿಯ ಶಿವನ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡ್ಯಾನ ಕಾಮ
ಬಿಟ್ಟಾವ ಬೆಂವರ ಎದಿಮಾಗ। ಪಾರ್ವತಿಯ
ದಟ್ಟಿ ಸೆರಗ್ಹಿಡದ ನಡದಾನೊ.

೨೩೯

ಸಿಟ್ಟಿನ ಶಾಂತ್ವೀರ ಸ್ವಾಮಿ ಬಿಟ್ಟಾರೊ ಹಿರಿಮಠ
ಮೆಟ್ಟ ಮಾಡ್ಯಾರೊ ಹರಳಯ್ಯಾನ। ಗುಂಡಕ
ನಿಟ್ಟುಳ್ಳ ಭಕ್ತರು ಬರತಾರೊ.

೨೪೦

ಸೀತಾನ ಒಯ್ಯಾಗ ಶ್ರೀರಾಮ ಸಣ್ಣಾಂವ
ಆಗ ಹುಣಮಂತು ಹಸುಮಗ। ಇದ್ದರ
ಸೀತಾನ ಸೆರಿಯ ಬಿಡಿಶ್ಯಾನೊ.

೨೪೧

ಸಿಂದೀಯ ಗೊಬ್ಬೆವ್ವ ಎಟ್ಟುದ್ದ ಬೆಳದೆವ್ವ
ಒಂಟಿಮ್ಯಾಲೇರಿ ಮೆರೆದೆವ್ವ। ಮಾತಾಯಿ
ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆವರ ಮಾನ ಕಳೆದೆವ್ವ.

೨೪೨

ಸುಣ್ಣುಂಡ ಬಿಳಿಹಲ್ಲ ಕಾಚುಂಡ ಕರಿಹಲ್ಲ
ಎಣ್ಣಿ-ತುಪ್ಪುಂಡ ಮಗಿದುರಬ। ಕಟಗೊಂಡ
ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟಂವಗ ಹ್ವಾದಾಳೊ.

೨೪೩

ಸೂಳೀಗಿ ಹೋಗವನ ಸುಲದ ಮಟ್ಟಿಯ ಕಟ್ಟಿ
ಸೂಲಕ ಹಾಕಿ ಎಳದರೂ। ಆ ಮೂಳ
ಸೂಳೆಂಬು ಶಬುದ ಬಿಡಲಿಲ್ಲೊ.

೨೪೪

ಸೂಳಿ ಬ್ಯಾಟಿನಾಯಿ ಗಂಡ ಜೂಗನಾಯಿ
ಸೂಳೀಯ ಅವ್ವ ಹಳಿನಾಯಿ। ನಿಮ್ಮಪ್ಪ
ಬಾಳೇವಂತರ ಬಡನಾಯಿ.

೨೪೫

ಸೂಳೀಗಿ ಹ್ವಾದಾವ ಏನಾದ ಎಂತಾದ
ಕಾಳ ನಾಯಾದ ಕಪಿಯಾದ। ಆ ಮೂಳಾ
ಸೂಳೀ ಕಾಲೀಗಿ ಕೆರುವಾದೊ.

೨೪೬

ಸೊಕ್ಕೀನ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ನಿನಗ್ಯಾಕಿಟ್ಟ ಹೆಂಡಿರೊ
ನನಗೊಂದ ಕೊಡು ಅಂದ ನಾರದ। ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ
ನಾನಿಲ್ಲದಾಗ ಒಯ್ಯಂದ.

೨೪೭

ಹಚ್ಚಾನ ಮೈಯವನ ಹವಳದ ತುಟಿಯನ
ಎಲ್ಲಿಗಿ ಹೋಗದ್ದೊ ಗಿಣಿರಾಮ। ಮಲ್ಲಾಡದ
ಹಣ್ಣೀಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಹಡದವ್ವ.

೨೪೮

ಹಚ್ಚಿಬಟ್ಟಿನ ಕೈಯ್ಯ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲಿ ಬ್ಯಾಡೊ
ನೆತ್ತಳಿರಿಳದಾವೊ ಬೆರಳೀಗಿ। ನನ ಗೆಣೆಯ
ಅತ್ತೆವ್ವ ನೋಡ್ಯಾಳೊ ಕೈಬಿಡೊ.

೨೪೯

ಹಚ್ಚಿಬಟ್ಟಿನ ಮ್ಯಾಲ ಹರದಾಡು ಕುಂಕುಮ
ಇಚ್ಚುಳ್ಳ ಗೆಣೆಯ ಇದರೀಗಿ। ಬಂದರ
ಮೆಚ್ಚಿದ ಗಂಡನ್ನ ಮರತಾಳೊ.

೨೫೦

ಹಟಗಾರ ಹುಡಗೀ ಅವ್ವ ಕಟ-ಕಟದ ಹೇಳ್ಯಾಳ
ಚಟಗಾರನ ಬೆನ್ನ ಬಿಡಲಾಕ। ಆ ಹುಡಗಿ
ಸೆಟ-ಸೆಟದ ಹಂಗ ತಿರಗ್ಯಾಳೊ.

೨೫೧

ಹಟೇಲದಾಗಿನ ಹಣ್ಣ ಹಾದೀ ಗಿಡದಾನ ಹಣ್ಣ
ಹಾದ ಹ್ವಾದವರೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ। ಹಳಸ್ಯಾವೊ
ತಿಂದರ ತಿಂಗಳದ ಆರೈಕೊ.

೨೫೨

ಹಡಸೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ಧರ್ಮ ಕೆಡಸೂಳ ಸಂಸಾರ
ಬಿಡಸೂಳ ಮನಿಯ ಮಡದೀನ। ಆ ಹೆಣ್ಣ
ಹೊಡಸೂಳ ರುಂಡ ಹೊತ್ತಿರತ

೨೫೩

ಹಂಡಬಂಡದ ಕೌದಿ ಹಾಸಂದರ ಹಾಸ್ಯಾಳ
ದುಂಡ ಮಲೀಗಿ ಮುಡದಾಳ। ಎದಿಮ್ಯಾಲ
ಚೆಂಡ ಆಡಿದಂಗ ಆಡ್ಯಾಳೊ.

೨೫೪

ಹಂಡ ಹೋರೀ ಮ್ಯಾಲ ಮಂಡ ಮೂಗಿನ ಹುಡಗಿ
ಉಂಡಿ ಕೊಡತೀನ ಉಡಿ ಒಡ್ಡ। ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಬೆಂಡ ಕೊಂಡತೀನಿ ಬೆನ್ಹತ್ತ.

೨೫೫

ಹಂಡಾಕಳ ಕಾಯೂತ ಮಂಡಮೂಗಿನ ಹುಡಗಿ
ಕಂಡ ಕಂಡಲ್ಲಿ ತಿರಗ್ಯಾಳೊ। ಅವಳನ್ನ
ಹಿಂಡಿ ಬಿಟ್ಟಾನೊ ಹಂಡ್ಸುಡಗ

೨೫೬

ಹಣಮಂತ ಹಾರ್‍ಯಾನ ಹನ್ನೆರಡು ಗಾವೂದ
ಸಣ್ಣ ಸೂರ್‍ಯಾನ ಕಿರಣಕ್ಕ। ಹಾರಿದರ
ಕಣ್ಣ ಕಳಕೊಂಡ ತಿರಗ್ಯಾನೊ.

೨೫೭

ಹತ್ತ ಹಾಡನು ಹಾಡಿ ಹಲ್ಲನು ಮುರಕೊಂಡ್ಯೊ
ಹತ್ತೀಯ ಹಿಡಿಯೊ ಬಾಯಾಗ। ನನ್ಹಾಡ
ಕತ್ತೀ ಮ್ಯಾಲ್ಹೇರಿ ಬರತಾವೊ.

೨೫೮

ಹತ್ತಿ ಹಾಸಿಗೆ ಮಾರಿ ಬಿಸೂಕಲ್ಲನು ಮಾರಿ
ಕೂಸಿನ ಕೈಯಾನ ಕಡೆ ಮಾರಿ। ಗೆಣೆಯಾಗ
ಜೋಡಬಾವಲಿ ಇಡಿಸ್ಯಾಳೊ.

೨೪೯

ಹತ್ತೀಯ ಹೊಲದಾಗ ಅತ್ತತ್ತ ಹೇಳ್ಯಾಳೊ
ಒತ್ತೀ ಬಿದ್ದಾವ ಒಡಿವೆಲ್ಲ। ನನಗೆಣೆಯ
ಹತ್ತೀಯ ಮಾರಿ ಹಣ ಕೊಡೊ.

೨೫೦

ಹತ್ತೀಯ ಕಾಯಂಗ ಒತ್ತಿ ರುಂಬಾಲ ಸುತ್ತಿ
ಹತ್ತ ಮಂದ್ಯಾಗ ಬರತಾನ। ಕಾಮಣ್ಣನ
ಕತ್ತೀಯ ಗುರತ ಹಿಡದೀನ

೨೫೧

ಹತ್ತೀರ ಕುತ್ತರ ಅತ್ತರ ನಾರಕ್ಕಿ
ಚಿತ್ತರದ ಗೊಂಬಿಯಂಥಾಕಿ। ಹುಡಗೀಯ
ಚಿತ್ತೆಲ್ಲಿ ಅವಳ ಬಗಿ ಎಲ್ಲೊ.

೨೫೨

ಹತ್ತೂರ ಹಲಕಡ್ಡಿ ಒಬ್ಬನ ತೆಲೆ ಭಾರ
ಸತ್ತವರೇನ್ಹೊತ್ತ ಒಯ್ತಾರೊ। ಕೆಲಸಿಲ್ದ
ಕುತ್ತವರೇನ ಖಂಡಾ ಬೆಳಿಸ್ಯಾರೊ.

೨೫೩

ಹರಕ ಹಾಡಲಿ ಬ್ಯಾಡೊ ತಿರಕ ರಂಡೀಮಗನ
ನೆರಕ್ಯಾಗ ಓದ ತುರಕೀನೊ। ಎಲೆ ಹುಡಗ
ಹರಕ ಮಚ್ಚೀಲೆ ಹೊಡದೀನೊ.

೨೫೪

ಹಲಗಣಿ ಹಣಮಪ್ಪ ಮಕ್ಕಳ ಕೊಡಪ್ಪ
ನನಗಲ್ಲ ನನ್ನ ಸೂಳೀಗಿ। ಕೊಟ್ಟರ
ಬಲಕ ಬಂಗಾರ ಜಢಿಸೀನೊ.

೨೬೫

ಹಲ್ಲೀಗಿ ಜಾಚೇಲಿ ಗಲ್ಲಕ ಅರಿಸಿಣ ಹಚ್ಚಿ
ಎಲ್ಲಿಗಿ ನಡದಾಳೊ ಹೊಯ್ಮಲ್ಲಿ। ಆಕಿ ಗಂಡ
ಕಲ್ಲೀಗಿ ಕುತ್ತ ಅಳ ತಾನೊ.

೨೬೬

ಹಲ್ಲೀಗಿ ಜಾಚೇಲಿ ಗಲ್ಲಕ ಹಂಚೀ ಬಟ್ಟ
ಬಲ್ಲಂಗ ನಗತ ಬರತಾಳೊ। ಆ ಹುಡಗಿ
ಒಲ್ಲೆಂತ ಇಲ್ಲೆ ಇರತಾಳೊ.

೨೬೭

ಹಸರ ಕುಬಸದ ಮ್ಯಾಲ ಎಸಳ ಕೂದಲ ಬಿಟ್ಟ
ಕುಸ ಮೋಜಿನ ನಗಿಯ ನಗತಾಳೊ। ನಿನ್ನಂಥಾ
ಕಸಬರಿಗ್ಗೆಂಗ ಒಲತಾಳೊ.

೨೬೮

ಹಸರ ಕುಬಸದ ಮ್ಯಾಲ ಎಸಳ ಕೂದಲ ಬಿಟ್ಟ
ಬಿಸಲಿಗ್ಯಾತಕ ಕುಂತಾಳೊ। ಹುಡಗೀಗಿ
ಕುಸಮೋಜಿನ ಬಯಕಿ ಕಾಡ್ಯಾವೊ.

೨೬೯

ಹಸರಂಗಿ ತೊಟ್ಟಾನ ಬಿಸಲಾಗ ನಿಂತಾನ
ಶಶಿ ಮುಖದವನೊ ನಮಕಾಮ। ನೆರಳೂತ
ಚಂದ್ರಸಾಲ್ಯಾಗ ಸತ್ತನೊ.

೨೭೦

ಹಳದೀಯ ದಡಿ ಸೀರಿ ಬಳದಿನಮ್ಯಾಲ ಉಟ್ಟಾಳೊ
ಹಳಿ ಭಾಂವಿ ನೀರ ತರತಾಳೊ। ಹಾದ್ಯಾಗ
ಹಳಿಗೆಣಿಯಾಗ ಹಣಿಕಿ ಹಾಕ್ಯಾಳೊ.

೨೭೧

ಹಳ್ಳದ ಹೊಲಮಾಡಿ ಹವಳ ಮುತ್ತನು ಬಿತ್ತಿ
ಕವಣೆಗಿ ಕಟ್ಯ್ಯಾಳೊ ಹುಲಿಗೆಜ್ಜಿ। ಹೋ ಅಂತ
ಗಿಡ್ಡಿ ಹಾರಸ್ಯಾಳೊ ಗಿಣಿ ಹಿಂಡ.

೨೭೨

ಹಳ್ಳ ಹರಿಯೂದ ಕಂಡೆ ಗುಳ್ಳಿ ತೇಲೂದ ಕಂಡೆ
ಗುಳ್ಳವನ ಕಂಡೆ ಗುಡಿಶ್ಯಾಗ। ನಮ ಕಾಮ
ಉಳ್ಳ್ಯಾಡುದ ಕಂಡೆ ಬೂದ್ಯಾಗ.

೨೭೩

ಹಾಡ ಬರತಾವಂತ ಏರೇರಿ ಬರಬ್ಯಾಡೊ
ಹಾಡೀನ ದಿಮ್ಮ ಇಳಿಸೀನೊ।ಎಲೆ ಹುಡಗ
ಅಗಸ್ಯಾಗ ನಿನ್ನ ಹುಗಿಸೀನೊ.

೨೭೪

ಹಾಡ ಬರತಾವಂತ ಹಾರ್ಯಾಡಿ ಬರಬ್ಯಾಡೊ
ಹಗ್ಗದ ಬಲಿಯ ಒಗದೀನೊ। ಎಲೆ ಹುಡಗ
ಮಗ್ಗಲ ಎಲುವ ಮುರದೀನೊ.

೨೭೫

ಹಾಡಿದ್ದರ ಹಾಡ್ಬೇಕ ಚೆಲಿವಿದ್ದರ ನೋಡ್ಬೇಕ
ತುರಬ ಇದ್ದರ ಸೆರಗ ತಗಿಬೇಕ। ಹೆಣ್ಣಿನ್ನ
ಗರತಿ ಇದ್ದರ ಮರತ ಬಿಡಬೇಕೊ.

೨೭೬

ಹಾಡ ಹಾಡಂದರ ನಾಯೇನ ಹಾಡಲೊ
ಹಾಡೀನ ತಕ್ಕ ಹಲಗಿಲ್ಲೊ। ಎದರೀಗಿ
ಹುಡಗನ ತಕ್ಕ ಹುಡಿಗಿಲ್ಲೊ.

೨೭೭

ಹಾಡ ಹಾಡಂದರ ನಾಯೋನ ಹಾಡಲೊ
ಹಾಡ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹಗೆ ಹಾಕಿ। ವಿಜಾಪೂರ
ಹಳಿ ಮಾಪ ತಂದ ಅಳದೊಯ್ಯೊ.

೨೭೮

ಹಾಡೀಗಿ ಹಾಡಿಲ್ಲ ಏಡೀಗಿ ತೆಲಿ ಇಲ್ಲೊ
ಮಾಡ ಬಂದಲ್ಲಿ ಬಿಸಲಿಲ್ಲೊ। ಹೆಣ್ಣೀಗಿ
ಓಡಿ ಹ್ವಾದಲ್ಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲೊ.

೨೭೯

ಹಾದರಗಿತ್ತಿ ಗುಣ ಹಾಲಿನಂಗನಬ್ಯಾಡೊ
ಹಂಬಲಿಡಬ್ಯಾಡೊ ಹಗಲಿರುಳ। ಈ ಮಾತ
ತುಂಬಿದ ಹೊಳಿಯಾಗ ಹರಗೋಲೊ.

೨೮೦

ಹಾದರಗಿತ್ತೀಗಿ ಹಾಂವ ಕಡದರೇನೊ
ಊರ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಗೆಣಿಯಾರೊ। ಅವಳೀಗಿ
ಕರಿಕಿ ಬೇರೆಲ್ಲ ಅಗಸುದ್ದಿ.

೨೮೧

ಹಾದೀಯ ಹೊಲ ನೋಡ ಗೋದಿಯ ತೆನಿ ನೋಡ
ಹೋರೀ ಮೇಸೀನಿ ಇಣಿನೋಡ। ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಕ್ವಾರಿ ಮೀಸೀಯ ಹುರಿ ನೋಡ.

೨೮೨

ಹಾರೂರ ಓಣ್ಯಾಗ ಮಾರುದ್ದ ಶ್ಯಾಂವಿಗಿ
ಡೊಣ್ಣಿ ಮ್ಯಾಲ ಡೊಣ್ಣಿ ತಿಳಿತುಪ್ಪ। ಹೊಡದರ
ಹಾರೂನ ಜುಟ್ಟ ಸಿಗರ್ಯಾವೊ.

೨೮೩

ಹಾರೂರ ಓಣ್ಯಾಗ ಆರ್‍ಯಾರ ಹುಡಗನ್ನ
ಹಾರ್‍ಯಾರಿ ಒದ್ದರ ಖಬರಿಲ್ಲೊ। ಆ ಹುಡಗ
ಹಾರೂರ ಹುಡಗಿನ್ನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲೊ.

೨೮೪

ಹಾಂವ ಹಗ್ಗವ ಮಾಡಿ ಚೇಳ ಸಿಂಪನು ಮಾಡಿ
ಊದೀನ ಕಡ್ಡಿ ನಗ ಮಾಡಿ। ಹುಡಗೂರು
ಜಾಲಿ ಗಿಡಕೆಡಿಯ ಹೊಡದಾರೊ

೨೮೫

ಹಾಸಗಲ್ಲಿನ ಮ್ಯಾಲ ಹಾದ ಹ್ಯಾದವರ್‍ಯಾರ
ಪಾದ ಮೂಡ್ಯಾವ ಪರಿಪರಿ। ಗುರುಪಾದೇಶ
ಹಾದ ಹೋಗ್ಯಾನ ಜಳಕಕ್ಕ

೨೮೬

ಹಾಸಗಲ್ಲಿನ ಮ್ಯಾಲ ಹಾದ ಹ್ಯಾದವನ್ಯಾರೊ
ಮಾಸ ಮರಿಗುದರಿ ರಾಯಣ್ಣ ನಿನ ಕುದರಿ
ಈಸ ಬಿದ್ದಾದೊ ರಣದಾಗ

೨೮೭

ಹುಚ್ಚುಡಗ ಕಾಮಣ್ಣ ಉಚ್ಚೀಯ ಹೊಯ್ದ್ಯಾನ
ಬಚ್ಚಲ ತುಂಬಿ ಕುಣಿ ತುಂಬಿ। ನೆರಮನಿಯ
ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ ತಂದ ನೆಲಿನೋಡ.

೨೮೮

ಹುಚ್ಚ ಹಿಡಿಸ್ಯಾಳ ಹುಲಿಗಿಣ್ಣ ತರು ಹುಡಗಗ
ಅಚ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಅವಳಪ್ಪ ಬೆಳಿಸ್ಯಾನೊ। ಗಂಡನ
ಇಚ್ಛೇದಾಗಿಲ್ಲದ ನಡದಾಳೊ.

೨೮೯

ಹುಟ್ಟೀದ ಮನಿಯಿಂದ ಮೆಟ್ಟಲಿಳಿಯುವಾಗ
ಹೊಟ್ಟೀಗಿ ಸಿಡಲ ಬಡದಂಗ। ಕಣ್ಣೀರ
ಕಟ್ಟೊಡದ ಹೊಳಿನೀರ ಹರದಂಗ.

೨೯೦

ಹುಡಗೀಯ ಬೆನ್ಹತ್ತಿ ಹುಡಗ್ಯಾಕ ಸೊರಗ್ಯಾನೊ
ಹುಡದಿ ಆಡ್ಯಾಡಿ ಹಸದಾನೊ। ಮನಿಮಾಗ
ಮಡದಿ ಇಲ್ಲದಕ ಮರಗ್ಯಾನೊ.

೨೯೧

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹೊಳಿ ಮ್ಯಾಲ ಹುಬ್ಬೀಯ ಮಳಿಯಾತೊ
ಗುಬ್ಬೀಯ ಕಾಲ ಕೆಸರಾತೊ। ಆ ದಿನಾ
ನಿಬ್ಬಣಕ ಬಂದ್ಹುಡಗಿ ಬಸರಾತೊ.

೨೯೨

ಹೂಸ ಬಿಟ್ಟಾಳಾಕಿ ಕೂಸಿನ ಮ್ಯಾಲ್ಹಾಕ್ಯಾಳೊ
ಹಾಸಿಗಿ ಸುಟ್ಟ ಉರಿ ಎದ್ದ। ಗಂಡನ
ಮೀಸೆಲ್ಲಾ ಸುಟ್ಟ ಕಮರೆದ್ದ.

೨೯೩

ಹುರಕಡ್ಲಿ ಹುರಿಯೂಳ ಚುರಮೂರಿ ಬೆರಸೂಳ
ಹೊರಕಡಿಗಿ ಹ್ಯಾದಲ್ಲಿ ತಿನಸೂಳ। ಆ ಬಾಲಿ
ಹೊರ ಬಳಕಿ ನೀರ ಕುಡಸೂಳ.

೨೯೪

ಹೂನೂರ ಹೂಗಾರ ಜಮಖಂಡಿ ಪತ್ತಾರ
ಬಾಗಲಕೋಟ್ಯಾಂವ ಬಳಗಾರ। ಇಡಿಸಿದ ಬಳಿ
ಬಾಗಲಕ ಬಡದ ಒಡದಾಳೊ

೨೯೫

ಹೆಚ್ಚೀಗಿ ಹಾಡಿದರ ಮೆಚ್ಚೀಲೆ ಬಡದೀನೊ
ಮುಚ್ಚಳದಾಗೆದ್ದಿ ತಗದೀನೊ। ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಉಚ್ಚೀಲೆ ಬಾಯಿ ತೊಳದೀನೊ.

೨೯೬

ಹೆಂಡಾ ಕುಡದ ಮ್ಯಾಲ ಖಂಡದಡಗಿ ಬೇಕೊ
ರಂಡ್ಯಾರು ಬೇಕೊ ಮಲಗಾಕ। ಬಡದಾಡಿ
ದಂಡಾ ಕೊಡಲಾಕ ಹಣಾಬೇಕೊ.

೨೯೭

ಹೆರವರ ಹೆಣ್ಣಾನು ಕಂಡು ಹಿರಿಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗೀಯೊ
ತೆರವಾಯಿ ನಿನಗ್ಯಾರು ಗತಿಇಲ್ಲೊ। ಕಮಲದ ಹೂ
ಕೆರಿಯಾಗರಳಿದರ ನಿನಗೇನೊ.

೨೯೮

ಹೆಸರೀಗಿ ಸಾರ್ವಾಡ ಮಸರೀಗಿ ನೀರಿಲ್ಲ
ಕುಸಿಲಾದ ಸಿಂಬಿ ಬರಿ ಗೊಡ। ಹೊತಗೊಂಡ
ಉಸಿರ್ವಾಕಿ ಡೋಣಿ ಏರ್ಯಾಳೊ

೨೯೯

ಹೊನ್ನಿಯ ಹುಳದಂಗ ಮುನ್ನೂರ ದೀವಟಿಗಿ
ಹೊನ್ನಹಿಪ್ಪರಗಿ ಬಯಲಾಗೊ। ರಾವತರಾಯ
ಬನ್ನಿಯ ಮುಡದ ಬರತಾನೊ.

೩೦೦

ಹೊಳೆಯ ಆಚೀನ ಹೆಣ್ಣ ಮಳಿಯ ಸುದ್ದಿಯ ಹೇಳ
ಮಳಿಬಾಳ ಇಲ್ಲಿ ಛಳಿ ಬಾಳ। ಬೆಳದಾವ
ಬಿಳಿಮುತ್ತಿನಂಥ ಬಿಳಿಜ್ವಾಳ.

೩೦೧

ಹೋಗವನ ಕೈಯಾಗ ಹೊಳೆವ ಉಂಗರ ಛಾಯಾ
ಹೋಗೋ ನಿನ ದಾರಿ ಬಲು ದೂರ। ಸಂಗಮದ
ತೇರ ತರಬ್ಯಾವೊ ನಿನಗಾಗಿ

೩೦೨

ಹೋಗೂತ ಹೊಸಕೋಟೆ ಬರತ ಬಾಗಲಕೋಟೆ
ಬಂಗಾರದ ಕೋಟೆ ಬಬಲಾದಿ। ಕೆಳಗಿನ
ಸಿಂಗಾರದ ಕೋಟೆ ಸೀತೀಮನಿ.

೩೦೩

ಹೊಳ್ಳೊಳ್ಳಿ ಹಾಡಿದರು ಹುಳ್ಳಾನುಚ್ಚಿನ ಹಾಡ
ಎಳ್ಳಟ್ಟು ಗಂಧ ಅವಕಿಲ್ಲೊ। ಎಲೆ ಹುಡಗ
ಕಳ್ಳಿಸಾಲಾಗ ಅಳ ಹೋಗೋ

೩೦೪

ಹೋಳಿಗಿ ಹಂಚಿಟ್ಟು ಮ್ಯಾಳೀಗಿ ಏರ್‍ಯಾಳೊ
ಯಾಕೇನೊ ಗೆಣೆಯ ಬರಲಿಲ್ಲೊ। ಮನಿ ಮೂಳ
ಸಾಕಾದ ಗಂಡ ಉಣ ಏಳೊ.

೩೦೫

ಹೋಳೀ ಹಾಡಂದರ ಸೂಳ್ಯಾರ ಹಾಡಂತ
ಬಾಳುಳ್ಳವರೆಲ್ಲ ತಿಳದಾರೊ। ಹೊಲಿಯರ
ಹೋಳ್ಯಾಗಿ ಹುಟ್ಯಾಳೊ ರತಿದೇವಿ.

೩೦೬

ಹೋಳೀ ಹುಣ್ವಿಗಿ ಹುಡಗಿ ಹೋಳೀಗಿ ಮಾಡ್ಯಾಳೊ
ಬೋಳೆಮ್ಮಿ ತುಪ್ಪ ಕಾಸ್ಯಾಳೊ। ಆ ಹುಡಗಿ
ಹೋಳಬಾಯ್ದುಡಿದು ತುರಕ್ಯಾಳೊ.

೩೦೭

ಹೋಳೀ ಹುಣ್ಣಿವಿ ಬಂತು ಹೋಳಿಗಿ ಮಾಡುದಬಂತು
ಸೂಳ್ಯಾರಿಗಿ ಬಂತೊ ಪಡಿಪಾಟೊ। ಹುಡುಗರಿಗೆ
ಹೊಯ್ಕೊಳ್ಳುದು ಬಂತೊ ಮನಿಮನಿಗೆ.

೩೦೮

ಹೋಳೀ ಹುಣ್ಣೀಗಿ ಮೇಳಾಗಿ ಹಾಡೂನ
ವಾಳಿತನ ಬ್ಯಾಡ ನನ ಗೆಣತಿ। ಊರೆಲ್ಲ
ಕೇಳಾಕ ಬರತೈತಿ ನಮ್ಹಾಡ.

೩೦೯

ಹೋಳಿ ಹಾಡುದಕಂತ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದರೂನು
ಸಾಳ್ಯಾರ ಹುಡಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ।ನಮ್ಮೂರ
ಸೂಳ್ಯಾರಿಗಂಜಿ ಅಳತಾಳೊ

೩೧೦

ಹೋಳೀ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟವರ್‍ಯಾರೊ
ಸೂಳೀಯ ಮಗ ಶಿವರಾಯ। ಆ ಶ್ಯಾಣ್ಯಾ
ಹಾಳಾಗಿ ಹ್ವಾದ ಹಾಡ್ಯಾಡಿ.

* * *

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪದಕೋಶ (ಅರ್ಥವಿವರ)

(ಅ. ಆ)

ಅಗದಿ - ಬಹಳ (ಉದಾ: ಅಗದಿ ಸ್ವಲ್ಪ, ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ)
ಅಗರಾಣಿ - ಅಪ್ಪುರ್ವಣಿ, ವರತಿ
ಅಚ್ಚೆ - ಸಲುಗೆ, ಪ್ರೀತಿ
ಅಡರು - ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು
ಅಡರಸು - ಆರೋಪಿಸು
ಅಡ್ರಾಸು - ಹಾತೊರೆ
ಅಡಿ - ಅಡವಿ
ಅಡ್ಲಿ - ಜೋಗದ ಬುಟ್ಟಿ
ಅನ್ನ - ಅನ್ಯಾಯ, ತಕರಾರು
ಅಬರು - ಮಾನ
ಅಮ್ಮಿ - ಮೊಲೆ
ಅಲಬತ್ತ - ಅವಶ್ಯ, ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ
ಅವಗಾಡು - ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ, ಸರಳವಲ್ಲದ
ಅವಲ್ - ಗಟ್ಟಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ
ಅಸವ - ಸಹಿಸದ
ಆಚ - ಗರಜು, ಅವಶ್ಯಕತೆ
ಆಟ - ಎಂಟು

(ಇ. ಈ. ಉ. ಊ)

ಇಣಿ - ಹೋರಿಯ ಹೆಗಲಿನ ಹಿಂದಿನ ಎತ್ತರವಾದ ಭಾಗ
ಇಸಮ - ಅಭಿಮಾನ
ಉಕ್ಕು - ಕುದಿದು ಹೊರ ಚೆಲ್ಲುವುದು
ಉಗಡ - ಗುಟ್ಟು
ಉಪರಾಟಿ - ತಿರುವು ಮುರುವು
ಉರಪ - ಅಂಗಾಂಗದಲ್ಲಿ ಉರಿಯುವುದು
ಉಲು - ಉಲುಹು, ಸಹಜಸಪ್ಪಳು

(ಎ. ಏ. ಒ. ಓ)

ಎಗ್ಗು - ಸ್ತುತಿ ನಿಂದೆ ಗಮನಿಸದಿರುವಿಕೆ
ಒಲ್ಲಿ - ಧೋತರ
ಓಪ - ಪ್ರಿಯಕರ

(ಕ. ಖ)

ಕಡ್ಡ - ಒಂದುತರದ ಹುಲ್ಲು
ಕಟಪಟ - ಪ್ರಯತ್ನ
ಕಟವಾಯ - ಬಾಯಿಯ ಇಕ್ಕೆಲ್ಲ
ಕಬಲಾತಿ - ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪತ್ರ
ಕಂಗ್ರ - ತಕರಾರು
ಕರಿಸಾಲ - ಬಿತ್ತದೇ ಇರುವ ಬರ
ಕಾಮ್ಯ - ಇಚ್ಛೆ
ಕಾಯ್ಮುಳ್ಳ - ಒಣಗಿದ ಹೆಂಡಿ, ಸೆಗಣಿ
ಕಾಸಿ - ಕಾಶೀದಾರ, ಪುರವಂತರ ವೇಷ, ಬಿರುದು ಕಟ್ಟಿದ ದಾರ
ಕುರುಳು - ಕುಳ್ಳ, ಹೆಂಡಿಯಿಂದ ದುಂಡಗೆ ಮಾಡಿ ಒಣಗಿಸಿದ್ದು
ಕುಲ್ಲ - ಕೆಟ್ಟ
ಕುಳ್ಳ - ಕುರುಳ
ಕೂನ - ಗುರುತು
ಕೊಕ್ಕಟೆ ಹೂಡಿ - ಸುಮ್ಮನೆ ನಗುತ್ತ ಕಾಲಕಳೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯ ನಗು
ಕೊಳಮಲಿ - ಆಡು, ಕುರಿಗಳ ಕೊರಳ ಮೊಲೆ
ಖಂಗ - ಕುನುಸು
ಖಜೀಲ - ಅಸಹ್ಯ, ಅಪಮಾನ
ಖಾತ್ರಿ - ಮನದಟ್ಟು
ಖುಬಿ - ತೃಪ್ತಿಯ ಸಂತಸ

(ಗ. ಘ)

ಗದಗಮಸು - ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಹೊಯ್ದಾಡದಿರು
ಗಲ್ಲೀಪ - ಕಲ್ಲಿನ ನಂದಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಉಡುಪು
ಗಳಗಿ - ಕಾಳು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಸಾಧನ

ಗಾರಗಣ್ಣ - ಬೆಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣದ ಕಣ್ಣು
ಗಾಲಮೇಲ - ತಟ್ಟನೆ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟಸ್ಥಿತಿ
ಗಿಂಜು - ಬದನೇ ಕಾಯಿಯ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಲೋಳೆ
ಗಿಮದಿರುಗು - ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ತಲೆ ತಿರುಗಿ ಸುತ್ತು ತಿರುಗುವುದು
ಗೀಳ - ಹಾಳಾದ್ದು, ನಿರುಪಯೋಗಿ
ಗುಲ್ಲ - ದನದ ಮೈಮೇಲೆ ಬಣ್ಣದಿಂದ ದುಂಡಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ಗುರುತು
ಗುಲ್ಲಮಾಡು - ಇಲ್ಲದ ಆರೋಪ ಹೊರಿಸಲು ಕೂಗಾಟ
ಗೇಣಿಸು - ಚಿಂತೆಮಾಡು, ಲೆಕ್ಕಹಾಕು

(ಚ. ಛ. ಜ. ಝ)

ಚಡತಿ - ಏರಿಕೆ, ಮೇಲ್ಮೆ
ಚರಕಿ - ಕೊಬ್ಬು
ಚವಕಾಸಿ - ಚೌಕಾಸಿ
ಚಾಟ - ಗಾಳಿ ಮಳೆಯಿಂದ ಮರೆ
ಚ್ಯಾಲುರಿ - ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಬೇಡು
ಚಿಣಿ - ಆಡಲು ಮಾಡಿದ ಚಿಕ್ಕಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಚೋಟುದ್ದ ತುಂಡು
ಚಿನ್ನ - ಕಳಿ (ಚೋಟುದ್ದದ ತುಂಡು)
ಚಿಂಗ - ಗಬ್ಬುವಾಸನೆ
ಚಿಲಕಿನತೆನೆ - ಹಿಡಿದೆನೆ, ಆಯ್ದುದೊಡ್ಡ ತೆನೆ
ಚೂಕ - ತಪ್ಪು
ಜತ್ತಲೆ - ಜೊತೆಯಾಗಿ
ಜಲ್ಲ - ಅಂಜಿಕೆ,ಹೊಟ್ಟೆ ಬ್ಯಾನಿ
ಜಾಂಬ - ಬಟ್ಟಲು, ಗ್ಲಾಸು
ಜೀರ್ಣ - ತೀರ ಹಳೆಯ
ಝುಂಗೀ - ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ

(ಟ. ಠ. ಡ. ಢ)

ಟೀಕ - ಒಳ್ಳೇದು
ಡಾವ - ತಂತ್ರ
ಡೋಣಿ - ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ನದಿ
ಢರಿ - ಹೋರಿಯ ಗುಟುರು

(ತ. ಥ. ದ. ಧ. ನ)

ತಗಲ - ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ಣಸುಳ್ಳು

ತರಬು - ನಿಲ್ಲಿಸು

ತಳ್ಳಿ - ಗೊಡವೆ

ತ್ರಾಣ - ಸಕ್ತಿ

ತಿಪಲ - ವಕ್ರಮಾರ್ಗ, ಗೊಂದಲ ಹುಟ್ಟಿಸುವ

ತುರುಬು - ಕೂದಲಿನ ದುಂಡನೆ ಕಟ್ಟು

ಥಾಳಿ - ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಾಲು ಕಾಯಿಸಲು ಒಟ್ಟಿದ ಕುಳ್ಳಿನ ಕಿಚ್ಚು

ದಿಕ್ಕಿ - ಆಘಾತ

ದಗದ - ಹೊಲ ಮನೆ ಕೆಲಸ

ದರ್ಜ - ಯಾವುದೇ ಅಂಜಿಕೆ ಇಲ್ಲದ

ದವಡು - ಬೇಗ

ದಸಮಿ - ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟು ಕಲಸಿ ಮಾಡಿದ ರೊಟ್ಟಿ

ದಸೀಂದ - ಸಲುವಾಗಿ

ದಾಗ - ಕಲೆ

ದಾರು - ಯಾರು

ದಿಂಡ - ಹರಿದ ಸೀರೆ, ಧೋತರ ಅಡ್ಡ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೊಲಿಯುವುದು

ದುಸಕಾ - ಸಲುವಾಗಿ

ಧಣಗಿ - ಗುಂಪಿನ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ಣ ಆಕ್ರಮಣ ಗದ್ದಲ

[illegible] - ಬೆಳಕೂ ಕತ್ತಲೂ ಅಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿ

ನದರ - ನೆದರ, ದೃಷ್ಟಿ

ನ್ಯಾರಿ - ಮುಂಜಾನೆ ಉಪಹಾರ

ನಿಲಾ - ನಿಲುವು, ಬೆಳೆಯ ಎತ್ತರ

ನಿಲಿ - ನಿರಿಗೆ, ನಿಲಿಗೆ

ನಿವಳ - ಶುದ್ದ, ಒಳ್ಳೆಯ

(ಪ. ಫ)

ಪಕ್ತ - ಕೇವಲ

ಪಡಿಕಿ - ಹಳೇಸೀರಿ

ಪಟಕಾ - ರುಮಾಲು (ಅಗಲ ಕಡಿಮೆ ಉದ್ದ ಜಾಸ್ತಿ)

ಪಂಟ	-	ನೆವ, ನೆಪ
ಪಪ್ಪಳಿ	-	ಹಂಡಬಂಡ (ಬಿಳಿ - ಕರಿ, ಬಿಳಿ - ಕಪ್ಪು)
ಪರಸಿ	-	ಭಕ್ತರ ದಂಡು, ಜಾತ್ರೆ
ಪರ್ರ್ಯಾಣ	-	ತಾಟಿನಾಕಾರದ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ
ಪಾಸಿ	-	ಹುಸಿಮೋಸ
ಪಂಜಾಳಿ	-	ಸವೆದು ನೀರು ನೀರಾದ ಬಟ್ಟೆ
ಪಿಂಡ	-	ದಪ್ಪ
ಮಗ್ಗಾ	-	ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಉಬ್ಬಿಸಿ ಹಿಕ್ಕುವ ಕೂದಲ ವಿನ್ಯಾಸ
ಪುರಮಾಸಿ	-	ಬೇಕಂತುಲೆ
ಪೇರ	-	ವ್ಯತ್ಯಾಸ
ಫಟಿಂಗ	-	ಕಾಮುಕ
ಫೇರಿ	-	ದುಂಡಗೆ ತಿರುಗುವುದು

(ಬ. ಭ)

ಬಗಸು	-	ಬಯಸು
ಬಗಳಿ	-	ಪೊಳ್ಳು, ಜೊಳ್ಳು, ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾದ
ಬಚಾವ	-	ಉಳಿಸು, ರಕ್ಷಿಸು
ಬಣ್ಣದ ಗಿಣಿ	-	ಸೂಳೆ
ಬದ್ದು	-	ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮ
ಬರಗೆಡು	-	ಎಂದೂ ಕಾಣದವನಂತೆ ವರ್ತಿಸು
ಬರಷಣ	-	ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಲ್ಲ, ಬೇಡಾದ
ಬರ್ಕತ್	-	ಶಕ್ತಿ
ಬಳಸಾಲ	-	ಬಿತ್ತಿಗೆ ಬೀಜ ಮುಚ್ಚಲು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹಾಯಿಸುವ ಕುಂಟಿ.
ಬಾರಿಗಿ	-	ಕಸ ಪೊರಕೆ
ಬಿದ್ದೋಡಿ	-	ಓಡಿ ಬಂದ ಬಿದ್ದವಳು, ನಿರುಪಯೋಗಿ
ಬಿಡೆ	-	ಉಪಕಾರ
ಬಿರಾಡ	-	ಹೊಲದ ಕರ
ಬಿಂಗ ಬಿಡಸು	-	ಮುಂಗಾಣದಂತೆ ಮಾಡು
ಬುಗುಡಿ	-	ಕಿವಿಯ ಆಭರಣ
ಬೇತ	-	ತಂತ್ರ

ಭೈಮಂಗ - ಸೇಂಗಾ

ಭೋಕ - ದೊಡ್ಡ ತೂತು

ಭಕ್ಕರಿ - ರೊಟ್ಟಿ

ಭಂಗಿ - ಅಮಲು ಬರಿಸು ವಸ್ತು

ಭರ್ತಿ - ಪೂರ್ಣ ತುಂಬಿದ

ಭಾರಕ - ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬರು

ಭೋಗಿ - ಹಾವು

(ಮ)

ಮಗಡ - ಎತ್ತುಗಳ ಮುಖ ಸಿಂಗಾರಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ ತೊಗಲಿನ ವಸ್ತು (ಮುಖವಾಡ?)

ಮಣಕ - ತಾಯಿಯಾಗುವ ಮೊದಲಿನ ತರುಣ ಎಮ್ಮೆ, ಆಕಳು

ಮರಗು - ಸಂಕಟಪಡು

ಮಲಕ - ಓಡುವಾಗ ತಟ್ಟನೆ ಹೊರಳುವ ರೀತಿ

ಮಲು - ಹಗ್ಗದ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಟ್ಟು

ಮಸಲತ್ತು - ಕುತಂತ್ರ

ಮುಗ್ಗು - ಎಡವಿ ಬೀಳು

ಮುಟಗಿ - ಬಿಸಿ ರೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಖಾರ ಹಾಕಿ ಕುಟ್ಟಿ ಮೆತ್ತಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಂಡಿ

ಮುರಕ - ಡೌಲು, ಆಕರ್ಷಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು

ಮುರಗಣ - ಕರಚೀಕಾಯಿಯಂಥದು ಕುದಿಸಿದ ಖಾದ್ಯ

(ಯ, ರ, ಲ)

ಯಾಸಿ - ಡೊಂಕ

ರಿಕ್ಕ - ಬಿಡದಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡ

ರುಂಜಿ - ಹಾಕಿದ ಗೆರೆ

ರೊಡ್ಡ - ಎಡಗೈ ಬಳಸುವವ

ಲಗ್ಗ - ಬೇಗ

(ವ)

ವಟ್ಟಿ - ಹಟಮಾರಿ, ಮಾತು ಕೇಳದ

ವತ್ತರ	-	ಬಹಳ ಬೇಗ
ವಾತ	-	ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕಾಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ಪಟ್ಟು ಕೊಡುವ ಪದ ತಿ
ವಾಯಿ	-	ಊತ, ಬಾವು
ವಾಳಿ	-	ಯಾರ ಮಾತೂ ಕೇಳದ, ಬೇಡಾದ

(ಶ, ಷ, ಸ)

ಶಪ್ತ	-	ಶಪಥ
ಶೇಲ	-	ಸೇಲ, ಹೆಚ್ಚು, ಮೇಲು
ಸಡ್ಲ	-	ಸಡಿಲು, ಪೊಳ್ಳು
ಸರು	-	ಸರುವು, ಹೊಳೆಯ ಒತ್ತು
ಸಂಗ್ರಾಮ	-	ಸಜ್ಜು, ವ್ಯವಸ್ಥೆ
ಸಂದ್ರಿ	-	ಎರಡು ಮನೆಯ ನಡುವಿನ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಹಾದಿ
ಸಳ್ಳವರಿ	-	ಅಂಜಿ ಎದೆ ಒಡೆ
ಸ್ಸಾರಿ	-	ಗಡಿಗೆ, ಹಾಲಿನ ಗಡಿಗೆ
ಸಿಂಪ	-	ಎಡೆಕುಂಟೆಯ ತಾಳ
ಸುಮಾರ	-	ಕೆಟ್ಟ
ಸುಪ್ಪಲಿ	-	ಕಾಳು ಕೇರುವ ಚಿಕ್ಕಮೊರ
ಸೂಸ	-	ಪೂರ್ತಿ ತುಂಬಿದ
ಸೌಸ	-	ಸೌರಸು

* * *

ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು

ಡಾ. ಎಂ.ಜಿ. ಬಿರಾದಾರ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಖ್ಯಾತ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವು ಮೌಲಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಬಹುಕಾಲ ಉಳಿಯುವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡೂ ಪ್ರಕಾರದ ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಥಮಾವಸ್ಥೆಯ ವಿದ್ವತ್ತು, ವಿಶೇಷವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾಶಕ್ತಿ, ದಟ್ಟವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಶ್ರೀಮಂತ ಅನುಭವ, ಎರಡೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಆಳವಾದ ವ್ಯಾಸಂಗ, ಸೋಪಜ್ಞಶೀಲವಾದ ಒಳನೋಟಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ಅವರ ಸಂಗ್ರಹನೈಪುಣ್ಯ, ಸಂಪಾದನಾ ಪ್ರೌಢಿಮೆ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ್ಯಚಾತುರ್ಯ, ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಳ ಆವರಣಗಳ ಮತ್ತು ಹೂರಣಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಶೋಧ, ತಮ್ಮ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಹರಿತವಾದ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ - ಇವುಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅವರ ಈ ಪ್ರಸುತ್ತ ಕೃತಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ ಹಾಡುಗಳಿವೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಡುಗಳಿವೆ, ಭಾವಗೀತಾತ್ಮಕ ಹಾಡುಗಳಿವೆ, ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣ ಹಾಡುಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಒಂದೊಂದು ವಿಭಾಗಗಳ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಪೌರಾಣಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ-ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಮೈದುಂಬಿ ಮಿಡಿಯುತ್ತವೆ, ನುಡಿಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಭಾಷೆ, ಭಾವ, ಮತ್ತು ರಾಗ ವೈವಿಧ್ಯಗಳು ಒಂದು ಗಂಭೀರ ಶೋಧಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನ ವೀಯುತ್ತವೆ. ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬದ ಬಹುಮುಖತೆಯ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುವ ಈ ಹಾಡುಗಳು ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿವೆ.

ಡಾ.ಎಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ISBN 81-7713-032-3